

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

1912.

## A tizedik évfolyam tartalomjegyzéke.

### I. Vezércikkek:

	Melyik hónapban?
1. <b>Markusovszky Béla:</b> <i>Rüll Béla könyvecskéje</i> . . . . .	Január
2. <b>Jászberényi Miklós:</b> <i>A felügyeleti kérdés</i> . . . . .	Február
3. <b>Sz.:</b> <i>Március 3.</i> . . . . .	Március
4. <b>Erdély Ernő:</b> { <i>Szakoktatásunk reformja.</i> . . . . .	Április
5. { <i>Scserboszkai Szaniszló</i> . . . . .	Május
6. <b>Dr. Vass János:</b> <i>Országos Szövetségünk új alapszabályai</i> . . . . .	Junius
7. <b>Erdély Ernő:</b> <i>Szentpétervári tanulmányok</i> . . . . .	Julius
8. <b>Helyettes szerkesztő:</b> <i>Munkában a tűzoltó-szövetség</i> . . . . .	Augusztus
9. <b>Jászberényi Miklós:</b> <i>Tűzoltónap.</i> . . . . .	Szeptember
10. <b>Helyettes szerkesztő:</b> <i>A vármegyei tűzoltó-szövetségek</i> . . . . .	Október
11. <b>Papp Ferenc:</b> <i>A gyakorlati szabályzat revíziója</i> . . . . .	November
12. <b>Helyettes szerkesztő:</b> <i>A téli munkálatok</i> . . . . .	December

### II. Mivel foglalkozott az elnökség 1912. évi üléseiben.

	Oldal		Oldal
<b>Ajkay Zoltán</b> lemondása . . . . .	52	<b>Kertületi tanfolyam.</b> . . . .	20, 36, 75, 104, 105, 134, 155
<b>Alapszabályok</b> véleményezése 4, 21, 36, 54, 75, 105, 135, 156, 187		<b>Királyi díszermek</b> 4, 21, 36, 52, 53, 74, 75, 104, 105, 106, 155, 156, 187	
<b>Artner Károly-cég</b> kérése . . . . .	187	<b>Klinger Béla</b> kérése . . . . .	75
<b>Baranya vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	3, 156	<b>Közigazgatási tanfolyamok.</b> . . . .	21, 35, 53, 105, 135, 156
<b>Bács-Bodrog vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	105, 156	<b>Központi irodamunka</b> felosztása . . . . .	104, 155
<b>Dr. Benkó Albert</b> lemondása . . . . .	74, 105	<b>Lövész-tanfolyamok</b> . . . . .	74, 134
<b>Bihar vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	3, 76, 135	<b>„Magyar Cellosil“</b> . . . . .	105
<b>Biztosító-társulatok</b> . . . . .	156	<b>Magyarokanizsai tűzoltó-testület</b> . . . . .	53
<b>„Breuer Szilárd“</b> -alapítvány . . . . .	75, 104	<b>Magyar Tűzoltótisztek Orsz. Egyesülete</b> . . . . .	3
<b>Breuer Szilárd</b> főtítkár . . . . .	101	<b>Markusovszky Béla</b> . . . . .	53
<b>Breznay-féle</b> népies mű. . . . .	3, 21, 75, 135, 155, 187	<b>Másodtitkár</b> . . . . .	21, 36, 53, 75, 105, 156
<b>Budapest</b> hiv. tűzoltóság főparancsnoksága . . . . .	156	<b>Műszaki ügyek</b> véleményezése 4, 21, 36, 54, 75, 105, 135, 156, 187	
<b>Csákvári földmives-iskola</b> . . . . .	135	<b>Nemzetközi kongresszus.</b> . . . .	4, 21, 35, 53, 74, 104, 135
<b>Edvi Illés N. Károly</b> . . . . .	4	<b>Orsz. tűzrendészeti felügyelet</b> . . . . .	74
<b>Előterjesztések</b> . . . . .	4, 21, 39, 64, 75, 135, 156, 187	<b>Palotailvai gőzfűrészgár.</b> . . . . .	3
<b>Eperjesi Széchenyi-kör</b> . . . . .	21	<b>Pályakérdések</b> . . . . .	52, 104, 155, 187
<b>Építések</b> véleményezése . . . . .	21, 36, 54, 75, 105, 135, 156, 187	<b>Pénztárkezelés</b> . . . . .	4
<b>Fecskenődi</b> kipróbálása 4, 21, 36, 54, 75, 105, 135, 156, 187		<b>Pénztárvizsgálat</b> . . . . .	21, 52, 187
<b>Földíjas telefon</b> élvezete . . . . .	35	<b>Pestvármegyei tűzoltó-szövetség</b> . . . . .	53
<b>Felterjesztések</b> . . . . .	4, 21, 36, 75, 105	<b>Portómentesség</b> . . . . .	35, 53
<b>Galgóci tűzoltóság</b> . . . . .	36	<b>Pozsony vármegyei tűzoltó-szövetség</b> . . . . .	105, 134
<b>Gömör és Kis-Hont vármegyei</b> tűzoltó-szövetség 75, 104		<b>Rösch Frigyes</b> . . . . .	3
<b>Gyakorlati szabályzat.</b> . . . . .	105, 155, 187	<b>Selmecbányai tűzoltó-testület.</b> . . . . .	52
<b>Hausser György</b> . . . . .	3	<b>Solymossy Ödön</b> báró . . . . .	155
<b>Havas vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	21	<b>Somogy vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	134, 155
<b>Helyettes szerkesztő</b> . . . . .	53, 75, 156	<b>Sopron vármegyei</b> tűzoltó-szövetség . . . . .	3, 105
<b>Hivatásos tűzoltótisztek</b> fizetése . . . . .	3, 53, 105	<b>Sprinkler-berendezés</b> . . . . .	135
<b>Iskolai tűzriasztások</b> . . . . .	53	<b>Szabályrendeletek</b> véleményezése 4, 21, 36, 54, 75, 105, 135, 159, 187	
<b>József főherceg.</b> . . . . .	35, 52	<b>Szabó Gyula</b> . . . . .	74
<b>József főherceg</b> -alapítvány . . . . .	36		
<b>Karánsebesi</b> tűzoltóság . . . . .	21, 36, 52		

	Oldal		Oldal
Szabolcs vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	21	Tiszteletbeli tagok . . . . .	3
Szakosztályok funkcionáriusai . . . . .	53	Torontál vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	105
Szepes vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	105	Trencsén vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	53
Szervező-tanfolyam . . . . .	20, 36	Tűzoltók gyűjtője . . . . .	4, 21, 135
Dr. Szily József . . . . .	52	Tűzoltó-nap . . . . .	3, 20, 35, 53, 74, 104, 155, 187
Szolgálati érmek . . . . .	53	Tűzoltó-Otthon . . . . .	3, 20, 21, 74, 104, 105, 134, 155, 187
Tagtörlések kérelmezése . . . . .	52, 187	„Tűzrendészet“ című tankönyv . . . . .	3, 21, 53, 156, 187
Tanfolyam-szabályzat . . . . .	53, 187	Tűzrendészeti tanfolyam . . . . .	20, 36, 105, 134, 155
Tankóczy Gyula . . . . .	52	Tűzrendészeti ügyek véleményezése . . . . .	4, 21, 36, 54, 75, 105, 136, 156, 187
Tanítóképzési tűzoltó-tanfolyamok . . . . .	3, 155, 156	Véleményezések . . . . .	4, 21, 36, 75, 135, 156, 187
Telepengedélyezések véleményezése . . . . .	4, 21, 36, 54, 75, 135, 156, 187	Zala vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	4
Temes vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	135	Zemplén vármegyei tűzoltó-szövetség . . . . .	3
Tiszteletdíjak . . . . .	53		

### III. Közlemények.

	Oldal		Oldal
André Beury: Gyűjtöttség . . . . .	6	Markusovszky Béla: { Breslauer tűzoltóság . . . . .	10
Boda Dezső dr.: A mozgósínházakról . . . . .	24	{ Kisérleti bemutatás . . . . .	150
Erdély Ernő: { Az orsz. szövetség közgyűlése . . . . .	37	{ Az áttéti csavar . . . . .	8
{ A tömlők gondozása . . . . .	160	{ Szeged parancsnokságának évi jelentéséből . . . . .	30, 46, 63
Firnberg Samu: Szakoktatás és tűzrendészeti alap . . . . .	10	{ A szentpétervári kiállítás . . . . .	120
Harsányi Lajos: A balatonalmádi diófák . . . . .	122	{ Mezőgazdasági termények tűzrendészete . . . . .	192
{ A mai német önkéntes tűzoltóságok . . . . .	11, 26, 42	Poós Miklós dr.: Különböző fecskendőszervezetek a tűzoltóság szolgálatában . . . . .	6, 25
{ A német gyári tűzoltóságok . . . . .	61, 81	Prisner Samu: A beszélő film . . . . .	94
{ A főv. tűzoltóság szerepe a május 25-iki forradalomnál . . . . .	106	{ Mészékavics a betonban . . . . .	28
{ A bpesti ásványolajgyár égése . . . . .	138	{ A budapesti Népopera . . . . .	45
{ Hogyan kezelik a tűzrendészetet Németországban . . . . .	156, 179	{ Magyarország tűzrendészete . . . . .	59
Kállay Imre: { A mai német önkéntes tűzoltóságok . . . . .	11, 26, 42	Oltványi Ödön: A tűzoltó szövetség számadása . . . . .	58
{ A német gyári tűzoltóságok . . . . .	61, 81	Óvári Ferenc dr.: Veszprém vármegyei tűzoltó szövetsége . . . . .	13
{ A főv. tűzoltóság szerepe a május 25-iki forradalomnál . . . . .	106	Szabados Imre: A tűzjelzésről . . . . .	91
{ A bpesti ásványolajgyár égése . . . . .	138	Szabó Gyula: Száraz oltókészülékek „Theo“ . . . . .	89
{ Hogyan kezelik a tűzrendészetet Németországban . . . . .	156, 179	Szilvay Kornél: A közlönműsij, mint robbanás oka . . . . .	80
Kállay Miklós: Eszméink dicsőítése . . . . .	56	Varga Lőrinc: A motoros fecskendők . . . . .	175, 190
Kele József dr.: Szolnoki eset . . . . .	79	Vida Pál: Székesfehérvár vízvezetéke . . . . .	191
Kiss Arisztid: Szertárfelavatás . . . . .	90	Vidonyi Ilonka: Lakások, iskolák tűzrendészete . . . . .	123, 140, 158, 174
{ Száraz oltókészülékek: „Medium“ . . . . .	88		
{ Vegyészeti gyárak tűzrendészete . . . . .	189		
Jászberényi Miklós: Heves vármegyéből . . . . .	14, 29, 62, 72		
László István: A „Tűzoltók Lapja“ . . . . .	28		
{ Bucsuzás és bemutatkozás . . . . .	5		
Markusovszky Béla: { Száz millió tűzkár . . . . .	12		

### IV. Törvények, rendeletek.

	Oldal		Oldal
{ 11529/912 második tűzoltónap tárgyában . . . . .	57	{ 89087/900 és 20585/904 a takaréktűzhelyek iparszerű tisztítása . . . . .	16
{ 11539/912 közs. tűzoltóparancsnokok díjazása tárgyában . . . . .	186	{ 71497/910 fűrésztelepek és tűztávtat . . . . .	32
Biztosító társaságok kartellje . . . . .	32	{ 88995/911 földijas telefonhasználat . . . . .	52
1901: XX. t.-c. { Felülvizsgálati és újrafelvételi kérelem mikéntje . . . . .	48	{ 31298/912 mentőtömlőkgyárakban . . . . .	93
3. §. és 10. §. { Fővárosi III. tanácsai ügyosztály ügyköre . . . . .	32	Közigazgatási bíróság hatáskörébe vasuti tűztávtatok ügye nem tartozik . . . . .	32
A honvédelmi { 60088/912 lövésztanfolyamok tárgyában . . . . .	120	Közigazgatási bizottság hatáskörébe sem . . . . .	32

### V. A főváros és a vidék.

	Oldal		Oldal
Arad . . . . .	83, 115	Győr . . . . .	96, 99, 108, 125, 129, 136, 148
Baja . . . . .	65	Győr vármegye . . . . .	62, 93
Bakonytamási . . . . .	116	Gyutafehérvár . . . . .	127
Balatonalmádi . . . . .	151	Karczag . . . . .	145
Baranya vármegye . . . . .	181	Kaposvár . . . . .	137
Budapest 5, 15, 37, 64, 65, 67, 82, 95, 98, 112, 113, 128		Kecskemét . . . . .	63
Csongrád vármegye . . . . .	62	Keszthely . . . . .	150
Esztergom . . . . .	115, 151	Kiskunmajsa . . . . .	68
Fehér vármegye . . . . .	111, 145	Komárom . . . . .	64, 72, 82, 106, 143

Nagyecskerek	31
Nagyvárad	45, 92
Nyíregyháza	165
Pápa	131, 147
Párkány	81
Palicsfürdő	141
Pestvármegye	114
Pozsony	41, 127, 150, 133
Pozsony vármegye	180
Szabolcs vármegye	64, 141, 161
Szeged	30, 46, 63
Székelyhid	165
Székesfehérvár	191
Szentgotthárd	124

Szombathely	60, 94
Somogy vármegye	99, 112, 132, 146, 162, 182, 197
Sopron	67, 97, 114
Sopron vármegye	42
Torda	15
Tolna	95
Tótpróna	78
Ujszentanna	15
Vajdahunyad	163
Vas vármegye	67, 124
Veszprémvármegyei tanfolyam	97
” Szövetség	13, 83, 143, 197
Zenta	31, 47

## VI. Külföld.

	Oldal
Altona	67
Bilbao	200
Biztosító társaságok hozzájárulása	200
” ” és a tüzoltók ingóságai	167
Breslau	10
Bukovinai tüzoltószövetség	12
Dresden	131
Düsseldorf	100
Északamerikai tüzkárok	163
Északamerikai tüzoltókészülék	30
Frankfurt	191
Leipzig	66, 167, 157
Konstantinápoly	24, 115, 196
Köln	132
Königsberg	67

	Oldal
Krajna	67
Müngersdorf	166
Német tüzoltó-otthon	127
” városi tüzoltóságok	196
Newyork	12, 190
Oszták tüzoltó-muzeum	67, 196
” mezosok mozgalma	200
Oderberg	199
Sanct-Pölteni nagygyűlés	65
Szentpétervár	44, 83, 98, 167
Stuttgart	152
Svájcz	16
Varsó	65
Wiesbaden	167

## VII. Különfélék.

	Oldal
Aceton	100
Ádám J. István	184
Adorján Antal	33, 166
Ajkay Zoltán	60, 67
Állt Lajos	34
Almády Géza	5
Antal János	34, 64
Apáthy Vilmos	33, 37, 39
Ausch Rudolf Vilmos	5, 133
Balogh Dezső dr.	5, 33, 40, 67, 119, 123
Babarczy-Schwartzler báró	197
Barabás István	34, 60, 65, 78
Berei Bartha Gergely	34
Benceze István	65, 66, 67
Benkó Albert	66
Bihary Béla	127
Biztosító társaságok kartellje	32
Blasnek Hugó	5, 15, 142
Blázy Imre	145, 197
Boda Dezső dr.	15, 24
Boda Vilmos	34
Breuer Szilárd	5, 15, 33, 34, 38, 40, 60, 111, 133
Budai Turulok társasága	15
Brutscher Tóbiás	60
Bulyovszky Aladár	67
Ceriumvas	166
Csatár Andor	65, 78, 94
Dióssy László	99
Dittrich József	5, 133
Dóczy Ferenc	131
Dókus Gyula	34
Ehrlich Manó	134

	Oldal
Erdély Ernő	40, 47, 49, 50, 51, 53, 65, 67, 73, 98, 99, 102, 103, 108, 119, 128, 145, 149, 167
Erdődy Tamás gróf	47, 65, 67, 93, 106
Fándly József	65, 166
Flóris Áron dr.	34
Gázvilágítás jubileuma	127
Gerber Béla dr.	33, 34, 67
Góliát Pál	65
Gregorovits László	78
Groidl Gyula	65, 78, 95
Gundy János	112, 152
Gummicsövek	23
Gummipótló anyag	31
Gyufamonopolium	100
Harrer Ferenc dr.	5, 15, 112, 173
Hengermalom	31
Herbst Géza dr.	60, 65, 67
Hevesi Zsigmond	34
Holes József	67
Kállay Imre	5, 11, 25, 28, 42, 61, 64, 65, 81, 95, 107, 138, 156, 179
Kállay Miklós	31, 55, 65
Kálmán Géza	34, 67
Kémények meghatározása	15
Kéményseprők sztrájkja	31
Kele József dr.	67
Királyi diszérnek miniatürje	154
Kitűntetett tüzoltók	34, 35, 75, 83, 114, 124, 131, 136, 176, 186, 188
Komáromy István	111
Kónya Imre	63
Konthy Gyula dr.	64

	Oldal		Oldal
Közigazgatási tisztviselők továbbképzője . . . . .	178	Scserbovszki Szaniszló . . . . .	5, 15, 34, 69
Községi tűzoltóparancsnokok díjazása . . . . .	166	Sendlein János . . . . .	34
Kratzer Dániel . . . . .	67	Skrobotovits Vince . . . . .	99
Kuhárszky László . . . . .	67, 199	Solyomossy Ödön báró . . . . .	33, 40
Kuzma Gyula dr. . . . .	57, 81, 113	Sonnberger Henrik . . . . .	34
Köszler József dr. . . . .	34	Schuster Károly Lajos . . . . .	34
Künsztler János . . . . .	150	Stankovits Milos . . . . .	34
Kutyák a tűzoltóság szolgálatában . . . . .	152	Strosz Béla . . . . .	31
Ídeális színház . . . . .	151	Szabados Imre . . . . .	34, 91, 166
Jalsoviczky Sándor . . . . .	33	Szabó Gyula . . . . .	34, 66, 89, 112, 130
Janicsek Andor . . . . .	189	Szakoktatás reformja . . . . .	167
5, 15, 34, 88, 107, 115, 150, 173, 183, 186,	189	Széchenyi Ödön gróf . . . . .	24, 47, 115, 157
József főherceg . . . . .	31, 35	Széchenyi Viktor gróf . . . . .	33, 37, 38, 39, 66, 83, 98, 127, 180
Jászberényi Miklós . . . . .	152	Szénakazal felmelegedése . . . . .	151
14, 17, 29, 37, 38, 62, 65, 72, 111, 133,	152	Szénsav hatása . . . . .	200
László István . . . . .	28	Szilvay Kornél . . . . .	80, 196
Lepke, mint tűzgyújtó . . . . .	168	Szily József dr. . . . .	34, 64, 66, 67, 95, 113, 167
Lukáts Gyula . . . . .	34, 65, 78, 95	Szkalka Lajos . . . . .	151
Maczki Emil . . . . .	34	Tamáska Endre . . . . .	64
Majzik Viktor . . . . .	99	Teasdale Ottó . . . . .	5, 188
Makay Béla . . . . .	173	Tótnyelvű gyakorlószabályzat . . . . .	184
Margittay Péter . . . . .	83	Tölgyfalépcsők . . . . .	16
Marinovich Imre dr. . . . .	37, 40, 67, 98, 142, 163, 183	Tűz okozta rügyfakadás . . . . .	61
Markusovszky Béla . . . . .	5, 15, 34, 53	Tűzoltók balesete . . . . .	183
Mátrai Antal . . . . .	100, 142	Tűzoltónapi gyűjtés eredménye . . . . .	173
Mészáros János . . . . .	5	Tűzkárbiztosítási alap . . . . .	15
Molnár Ödön . . . . .	15	Tűzoltóság költségvetése . . . . .	27
Mozifilmek hűtése . . . . .	183	Tűzoltók nyugdíjügye . . . . .	67
" szakadása . . . . .	63	Tűzoltótisztek fizetési fokozata . . . . .	28
Nagy Ágoston . . . . .	34	Tűzoltótisztek országos egyesülete . . . . .	99, 141, 150, 183, 189
Nagy Péter . . . . .	132	Tűzoltószerkek beszerzése . . . . .	146
Némethy Károly dr. . . . .	33, 34, 37	Tűzrendészeti továbbképző . . . . .	119
Népopera . . . . .	5, 44	Új tűzoltótiszti állások . . . . .	96, 98, 112, 183
Női tűzoltóság . . . . .	67	Údvardy Aladár . . . . .	65, 66, 67, 72, 183
Óltványi Ödön . . . . .	58, 165, 180	Údvardy Ignác . . . . .	65
Oreskovits Jenő . . . . .	15	Üdülők helyek tűzoltók számára . . . . .	167
Óvári Ferenc dr. . . . .	197	Warga Lőrinc . . . . .	34, 175, 190
13, 33, 34, 37, 38, 83, 111, 122, 126, 131, 151, 189,	197	Vámosi Gyula . . . . .	34
Palády Nándor . . . . .	34	Varsányi Emil dr. . . . .	66
Pálfi Antal . . . . .	34	Vass János dr. . . . .	59, 65, 66, 78, 85, 95, 98, 111
Papp Ferenc . . . . .	8, 46, 63, 65, 98, 119, 120, 128, 180, 183, 192	Védelem a színházi pánik ellen . . . . .	199
Pavetics Manó . . . . .	165	Verebi Végh István . . . . .	34
Poós Miklós dr. . . . .	6, 25, 28, 65, 142	Vermes Béla . . . . .	183
Reményi Samu . . . . .	34	Vida Pál . . . . .	34, 111, 143, 145, 191
Roska József . . . . .	127	Vidonyi Ilonka . . . . .	123, 140, 153, 174
Rösch Frigyes . . . . .	34	Zügn Nándor . . . . .	114
Rüll Béla dr. . . . .	1, 164, 182		

## VIII. Képeink.

	Oldal		Oldal
Khinaiak egy kocsifecskendő mellett . . . . .	7	Az utrechti tűzoltóság benzines automobil-fecskendője . . . . .	43
Drouville benzinmotoros autofecskendője . . . . .	8	Beszélő film elrendezése . . . . .	94
Shand Mason szénsavasfecskendője és autoleírása . . . . .	9	Hidrofor-fecskendő . . . . .	121
Drouvill-féle benzines motorfecskendő . . . . .	25	Benzinmotoros centrifugális szivattyú . . . . .	122
A nancy-i tűzoltóság első kivonulásra szánt szere . . . . .	26	Budapesti ásványolajgyár égése . . . . .	138, 139
A lyoni tűzoltóság benzines automobil-fecskendője . . . . .	42	Szérűskertek vázlatrajza . . . . .	194



# TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a lová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90—33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpóldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

## Rüll Béla könyvecskéje\*

Dr. Rüll Béla, mohácsi parancsnok, a baranyavármegyei szövetség titkára, az Országos Tűzoltó-Szövetség közigazgatási szakosztályának előadója a „tűzrendészet iránt érzett határtalan szeretete jeléül“ „Tájékoztató“ címen könyvecskét adott ki, melynek az elemi ismeretek foglalatán kívül, főként az a célja, hogy a tűzoltóságok szervezése, vezetése s fejlesztésének a mikéntjét állítsa azok elé, akiket az ügy iránti érdeklődés a jó ügy zászlajához való csatlakozásig már elvitt.

S ügyünk mai állásánál tényleg ez a legfontosabb.

Mert a legtöbb községben — miként ezt munkájának előszavában maga a szerző is mondja — nem annyira az okból nem szeretik a tűzoltó intézményt vagy tartják szervezését feleslegesnek, mintha a nemes ügy iránt való érzék hiányoznék az arra illetékes férfiaknál: hanem inkább azért, mivel nincsenek teljesen tisztában sem a tűzoltóság megalakításának módzataival; sem azt nem tudják, hogy a tényleges működés megkezdése s az intézmény tovább fejlesztése miként fordul meg? Arra nézve pedig, hogy a társadalom és a hatóság, e két

igen fontos tényező, miként vonandó be az érdeklődés keretébe, egyáltalában nélkülöznek — kezdetben legalább — minden támpontot.

Ilyen az eset különösen azokban a vármegyékben, ahol még nincsen tűzoltó szövetség. De — uti figura docet — vármegyei tűzoltó szövetséggel már rendelkező törvényhatóságok területén is elképzelhető, mielőtt az a vármegye a rendesnél nagyobb, illetőleg kissé tulsok községgel bir és ebből folyólag a törvényhatóság centrumából kisugárzó ráhatás, a kéztől kissé messzebb kieső periferiákon, ha erejét teljesen nem veszíti is el, de kétségkívül már csak bágyadt sugárként érkezik meg a végekre. Így azután érvényesülése is csak szórványosan, ut aliquid fecisse videatur, tessék-lássek módra történhetik meg.

Pedig a rendészeti tevékenységnek épen ezen ágazata az, mely legkevésbé türi meg a félintézkedést. A rendeletek végrehajtása során mutatkozó tétozáás a közigazgatás egyéb téerein, néha még a kedélyek megnyugtatására is alkalmas lehet: a tűzrendészet terén azonban a jól hangzó rendelkezések szépség flastromával, pusztán aktaszéruleg nem igen lehetséges az ügyeket intézni.

Mert a tűz sablonos, kényelmes eljárást meg nem tűr, néha időt sem hagy reá. Keletkezik, terjed, tűzvészé válik

\*) Nyomatott Fridrich—Blandl könyvnyomdájában, 1911—VIII, Mohácsen. Szerzői jog fentartva és bejelentve, utánnomás vagy fordítás tilos. Ára?

s mire a hatóság értesül róla s a helyszíne érvé, intézkedni akar — a fél falu már a lángok martaléka lett.

Még ha tűzoltóság van is valahol, — a csak papiroson meglevőkről nem is szólva — egymagában ez sem jelent valami sokat, mikor a tűz fékevesztett hatalmával kerülünk szembe.

Mert ahoz, hogy a tüzzel, e rémes ereje miatt méltán félelmetes nagy ellenükkel, sikerre kilátással vehessük fel a harcot, nem elég csak fecskendővel rendelkezni, ez utóbbival banni is kell tudni s a szerek értelmes jókarban tartásának sem szabad hiányozni. S ha mindez meg van, de jól szervezett, megfelelően felszerelt s kellően begyakorlott csapatát a segíteni kész derék bajtársaknak, nem tömöríti céltudatos és higgadt, vezénylet taktikai egységekké; akkor a szétforgácsolt erők akcióját ép úgy kudarc érheti, mint ahogy bizonyosan csufot vall a még annyira szakértői beavatkozás is egy kiterjedt vésszel szemben, ha a megelőző tűzrendészeti tevékenység terén mulasztásokat enged meg magának a hatóság és vezetőség, pl. hogy csak egyet említsünk, a vízszerezés lehetőségéről nem gondoskodik előre.

Jól mondja erre nézve is Rüll Béla a maga kis könyvecskéjében, hogy „nem elég a falu népét tűzoltóság szervezésére fellármázni; az sem elég, hogy akár magán, akár társadalmi, vagy — ami tán még ezeknél veszedelmesebb — községi költségen egyenruhát s drága tűzoltói felszereléseket szereztessünk be: a csupa előítéletekkel küzködő, örökös harcokkal birkozó tűzoltóságot vezetni is kell.“

E vezetéshez pedig nemcsak férfias elszántság s a nemes ügyhöz méltó szeretet szükséges, hanem némi szak tudás is elengedhetetlen nála. E nélkül még a szintén nélkülözhetetlen belső rend és fegyelem fentartása sem fog sikerülni, nemhogy a tűzoltóság tekintélyének a megalapozásáról lehetne szó.

S hogy miben áll ez a tudás? Mik a szervezés, vezetés s fejlesztés módo-

Egyedül a víz-szerzés dolgát nem pertraktálja szerző a maga könyvecskéjében. Ennek a mikéntjét csupán tanulmányozásra ajánlja. A fontosságára tehát ennek is rámutat s ha részletezésébe nem bocsátkozik, ez a körülmény minden valószínűség szerint arra lesz visszavezethető, hogy e kérdés megoldását, a víz-szerzésről való eleve gondoskodást, egészben hatósági feladatnak tekinti. És igaza van.

Rüll Béla könyvecskéje azonban így is nyereség a szakma terén s kétszerezsen az — hazai viszonyaink közt.

4107.  
1911. sz.

### Felhívás.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség „József főherceg“ alapítványának kamatai 1912. március 2-án kiosztás alá kerülnek. Boldogult védnökünk emlékére alapított ezen alapítvány célja oly, tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradottjaiknak segélyezése, akik sem a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárából, sem az Első magyar ált. biztosító társaság által 6 felsegeik jubileuma alkalmából tett tűzoltói segély-alapítványnak kamataiból segélyben valamely okból nem részesülhetnek, de arra mégis rá vannak szorúlva.

Segélyért folyamodhatik illetékes parancsnoksága útján Magyarországon mindazon tűzoltóság segélyre szorult tagja, amely tűzoltóság a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tagjai sorába tartozik avagy a kérvény alapjául szolgáló baleset alkalmával tartozott. A kérvényhez a következő bélyegtelen igazolványok melléklendők:

a) hatósági igazolvány arról, hogy folyamodó magyar honos, segélyre szorult és arra érdemes s hogy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt;

b) hatóságilag láttamozott, avagy hatósági orvosi igazolvány arról, hogy a sérülés miben állt? a munkaképtelenség hány napig tartott? és a segélyezendő munkaképeségi állapota jelenleg milyen?

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja volt s hogy a sérülés szolgálat közben s mikép történt?

Kimutatandó egyuttal az is, hogy a folyamodó más alapokból, más helyről, eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel együtt 1912. évi február hó 10-ig a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség elnökségé-

## Jegyzőkönyv,

mely felvétellett 1911. december hó 2-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének Budapesten tartott üléséről.

Elnök: Dr. Vass János előadó, majd gróf Széchenyi Viktor elnök.

Jegyző: Bencze István titkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Oltványi Ödön, Jászberényi Miklós, Erdély Ernő, Papp Ferenc, Szabó Gyula előadók, dr. Rüll Béla, Barabas István, Markusovszky Bela, Szabados Imre szak képviselők, dr. Balogh Dezső penztáros, Udvardy Aladár bp. önk. szakaszparancsnok, Dr. Poos Miklós, gróf Széchenyi Balint, Lukáts Gyula, Szabó István és Vámosi Gyula vendégek.

Elmaradásukat kimentették: Dr. Övári Ferenc alelnök, Breuer Szilárd főtitkár, Varga Lőrinc szak képviselő, Kállay Imre szakosztályi jegyző.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy a IV. közigazgatási szakosztály a nagygyűlésen tartott ülésnek jegyzőkönyvét ez ideig még nem küldte be.

A szakosztályi jegyző a jegyzőkönyvnek záros határidőn belüli beküldésére felhívni rendeltetett.

2. Az alapszabályok értelmében az év végén a tagdíjhátralékok megsürgetendők és azokról kimutatás készitendő léven:

Penztárnok ennek eszköztésére, illetve a kimutatás előterjesztésére utasitattott.

3. Dr. Vass János előadó azon jelentése, hogy a Bihar varmegyei tűzoltó szövetség közgyűlésén az elnökség nevében részt vett, valamint Varga Lőrinc irásbeli jelentése, hogy a Bácsbodrog varmegyei tűzoltó szövetség közgyűlésén képviselte az elnökséget:

Tudomásul vétetett s utiköltségeik kiutalványoztatnak.

4. Az Esztergom varmegyei tűzoltó szövetség az esztergomi tanítóképző részére tankönyvek ingyenes atengedését kervén, az iroda által 32 pld. szépligeti tűzoltóság és 32 pld. gyakorlati szabályzat kivonat elküldetett.

Tudomásul vétetett s egyben a hasonló kéreimet előterjesztett győri tanítónő és szegedi tanítóképzők részére a haligatók számának megfelelő könyvek megküldésére utasitattott.

5. A Sopron varmegyei tűzoltó-szövetség 9 járási tűzrendészeti felügyelője részére és Rósch Frigyes tiszteletbeli tag részére a Tűzrendészeti Közlönyt díjmentesen küldetni kervén:

A kérelemnek hely adatott és a lap megküldeni rendeltetett.

6. Palotai gőzfűrészgár tűzoltótestülete a tagok sorából való kilépését bejelentvén:

Az tudomásul vétetett és az országos válaszmánynak bejelenteni rendeltetett.

7. A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének közgyűlési meghívója bemutatva:

Tudomásul vétetett.

8. A Zemplén varmegyei tűzoltó szövetség jelentése arról, hogy megalakult:

Tudomásul vétetett.

9. A Baranya varmegyei tűzoltószövetség évi jelentése tudomásul vétetett és a könyvtárba helyeztetett.

10. Papp Ferenc a hivatásos tűzoltó tisztek fizetési besorolása ügyében interpellálván, titkár azon jelentése, hogy a felterjesztést báró Soly-mossy Ödön alelnök személyesen adta át a Belügyministernek:

Tudomásul vétetett.

tisztelet átvévén, örömmel jelenti, hogy Rósch Frigyes, a szövetség tiszteletbeli tagját, Sopron város díszpolgarrá választotta; indítványozza, hogy az üléstől üdvözöltessék.

Elnök indítványa lelkesedéssel elfogadtatott.

12. Elnök megemlékezvén Hauser György győri parancsnok elhalálzásáról, bejelenti egyben, hogy a temetésen Erdély Ernő előadó képviselte az elnökséget s koszorút helyezett a koporsóra.

A költségek utalványozása kapcsán a családhhoz részvétirat küldése rendeltetett el.

13. Elnök azon jelentése, hogy délelőtt vezetésével egy küldöttség tiszteletgel Jakabffy Imre államtitkarnál, Jalsovitzky Sándor ministeri tanácsosnál, megköszönve a tűzoltóintézmény iránt tanusított jóindulatukat; hogy ez alkalommal Jalsovitzky Sándor ministeri tanácsosnak átadatott a tiszteletbeli tagság díszokmánya és díszérme; hogy továbbá e küldöttség Dr. Bárczy István Budapest székesfőváros polgármesterénél és Almády Géza székesfőváros tanácsnokánál is tiszteletgel, akiknek a tiszteletbeli tagságukról szóló díszokmány és díszérem szintén átadatott,

Tudomásul vétetett.

14. Szabados Imre sürgetvén a „Tűzrendészet” című mű kiadását, az utolsó ülés határozatának megfelelő sürgetésére s illetőleg gyorsító intézkedésre főtitkár utasitattott.

15. Jászberényi Miklós jelenti, hogy a tűzoltó nap eddigi bevétele 82.292 K és hogy a Zsolnaygyár 250 K értékű porcellan-anyagot, az ujlaki teglgyár 10000 db. teglát ajánlott fel, hogy a meg folyton érkező pénzek miatt a naplót még lezárnia nem lehetett; felolvassa a Budapesti tűzoltó testület szövetségének a tárgyban érkezett jelentését és tudatja továbbá, hogy a köszönő levelek szétküldettek, végül ajánlja, hogy az otthon építését lehetőleg még az 1912. évben kezdjék meg illetve, hogy az elnökség foglalkozzék a tervezetek előkészítésével. Ugy ezek, mind titkár azon jelentése, hogy 50.000 K-ból 4 1/2% záloglevel vasaroltatott 49222 K 50 f. árban, majd további 15000 K fizettetett be a bankba, a hírlapírók nyugdíjintézetének 300 K, Hírsarnoknak 100 K utalványoztatott ki,

Tudomásul vétettek és a szűkebb elnökségből továbbá Dr. Vass János és Jászberényi Miklós előadókból álló bizottság bizatott meg a tervekre vonatkozó tanulmány előkészítésével. Kimondatott továbbá, hogy a tárgysorsjátekről, a melyre vonatkozólag a lottoigazgatóság a kisebb keretben való rendezést ajánlotta, — a tagok körlevél útján értesitessenek, a körlevél elkészítésével Jászberényi Miklós bizatván meg. Dr. Vass János javaslatára határozatott, hogy a biztosító intézetek az otthon céljaira való adakozásra újabb körlevél útján felkérressenek; a „Magyar tudósító”-hoz, mert teljes díjtalanul, nozza a híreket a tűzoltónapokban, továbbá a budapesti szövetséghez és azon varmegyei szövetségekhez, melyek a tűzoltónap érdekében eredményes munkát végeztek, köszönő levél küldessék.

16. Jászberényi Miklós előadó azon javaslata, hogy a tűzoltó intézményt ismertető előadásokat kérő társaskörök és egyletek részére a Breznay-nepies mű adassék ki mielőbb, elfogadtatott és Breznay Imre szerző a műnek mielőbbi beküldésére felhivatni rendeltetett.

17. Oltványi Ödön előadó jelentése a pénz-

tár mostani könyvviteléről és azon javaslata, mely szerint a nagygyűlési határozatnak megfelelő módon a számadási főkönyvet ellenőrként a titkár, a naplókát pedig a pénztáros vezesse:

Elfogadtatott és az újonnan felfektetendő könyvek elkészítésére és 1912 január 1-vel való megkezdésére az iroda utasított azzal, hogy értékpapirokról és értéktárgyakról is vagyonszótartást készítsenek 2 példányban.

18. A Zalavármegyei tűzoltó-szövetség azon jelentése, hogy alapszabályainak a tűzrendészeti felügyeletre vonatkozó részét, a Belügyminisztérium töröltetni kívánja, dr. Vass János előadónak javaslattal végett kiadva, nevezett azon előterjesztése, hogy keresse meg a szövetség Zala vármegye törvényhatóságát a tűzrendészeti felügyelői intézménynek a vármegye tűzrendészeti szabályrendeleiben leendő szervezése végett:

Elfogadtatott és erről a vármegyei tűzoltó-szövetség értesíteni határozatott.

19. A pénztarvizsgálat megejtésére felkértek: dr. Szily József és Oltványi Ödön.

20. A királyi díszermek tárgyában beérkezett kérvények közül azok, melyek az illető vármegyei tűzoltó-szövetség, tűzrendészeti felügyelők, hatóságok által véleményeztetiek, a Belügyminisztériumhoz felterjesztetni rendeltettek.

21. Titkár azon jelentése, hogy dr. Edvi Illés Károly ügyvédnek a 800 K tiszteleldíj kifizetett:

Tudomásul vétetett.

22. A nemzetközi szövetség azon értesítése, hogy 1912 május hó 25–30. napjain Szentpétervárott és Moszkvában a nemzetközi kongresszus alkalmával ülést fog tartani:

Tudomásul vétetett azzal, hogy a testületek figyelme erre felhivassék. Kijelentette az elnökség, hogy a nemzetközi kongresszuson való méltó képviseléstől gondoskodni fog, e célból megbizta dr. Vass János előadót, hogy a tűzrendészeti közigazgatás köréből egy tanulmányt készítsen s azt a kongresszus elé terjeszthesse vegett mutassa be.

23. Az új díszokmány-úrlapok elkészülvén, az elnökség elrendeli, hogy a versenyző csapatok részére ily okmányok, az egyéni díjnyertesek részére pedig egyszerűbb okmányok nyomtattassanak és ezek mieelőbb szétküldetessenek.

24. Stermann M. befizetvén a tűzoltógyufa után 7 K 10 f.:

Ezen összeg a segélyzöpenztárba utaltatott.

25. A belügyminisztériumnak a Háromszék vármegyei kémények hiányossága tárgyában érkezett leírata s azon jelentés, hogy ez a kéményseprők országos egyesületével közöltetett:

Tudomásul vétetett.

26. Titkár azon jelentése, hogy a múlt ülés óta előterjesztés tétel 9 ügyben, véleményeztetett 15 telepengedélyezés, 2 műszaki ügy, 8 tűzrendészeti ügy, 18 szabályrendelet, 30 alapszabály, hogy továbbá kipróbáltatott 4 gyárban 26 fecskendő:

Tudomásul vétetett.

27. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Markosovszky Béla szakképviselő és Erdély Ernő előadó.

Tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért. K. m. f.

Gr. Széchényi Viktor,  
elnök.

Dr. Vass János,  
előadó, h. elnök.

1299.  
1911. sz.

## Jegyzőkönyv.

Felvételet 1911. október 7-én Nyiregyházán a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzöpenztáranak elnökségi ülésében.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Vermes Béla szakosztályi alelnök, Erdély Ernő, Jászberenyi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc előadók, Ranezay József szakosztályi képviselő, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István titkár.

1. Elnök megnyitván az ülést, titkár jelenti, hogy az elmúlt ülés óta a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott Szabo István, Iglódi Gyula, Vadaszi Károly, Lunzer Gyula, Csanyi István, Zuckermanni Lajos, Bádár János, Csonka Kalman, Kovács István, Kovács József, Fülöp Péter, Takács Mihály segélye.

Tudomásul vétetett.

2–3. Körmenten szeptember 15-én tűznél meghűt Horváth Kálmán, aki 6 napig volt beteg, míg Nemes Daniel 11 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett nyakan.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 12 korona, illetve 22 korona segélyre felterjesztettek.

4. Berzsényi Dénes (Karaközörcsök) augusztus 29-én tűznél keresztül szakadván a padlason, 20 nap alatt gyógyult bokazuzódást szenvedett, az esetet azonban elkesve jelentette be.

Méltányosságból az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K segélyre felterjesztetni rendeltetett, oly figyelmeztetéssel azonban, hogy a bejelentési idő elmulasztása a jövőben a segély elvesztését vonandja maga után.

5. Meizinger István (Pápateszér) szeptember 11-én tűznél kezen 18 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 40 korona segélyre felterjesztetni rendeltetett.

6. Czurkó György (Ungvár) kezére szeptember 22-én tűznél gerenda esvén, 26 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 60 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

7. Szökendi József (Gamas), szeptember 18-án tűznél a kezére hűt parasztól 15 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 30 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

8. Györke József (Ispánk) szeptember 21-én tűznél elesvén, kezén 8 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett és meg is hűt.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 20 K segélyre felterjesztetni határozatott.

9. Smetana János (Jaroszlav tűzoltó kezét, Oravicán, szeptember 23-án tűznél megvágta egy bezúzott ablak üvege; gyógytartama 18 nap.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 36 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

10. Moszkál Győző (Brassó) október 1-én tűznél ablak betörésekor kezét vágta meg és 16 napig állt gyógykezelés alatt.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 40 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

11–12. Zentán szeptember 24-én tűznél égési sebeket szenvedett...



József (Szárföld) eseteiben az orvosi zárjelentés bevértatni határozottatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtítkár.

## Bucsuzás és bemutatkozás.

A székesfővárosi tűzoltóság tisztikara, Szeserbovszki Szaniszló főparancsnok vezetésével, január 3-án délelőtt vett bucsut Almády Géza tanácsnoktól, akinek ügyosztályából, a közjótékonyaságiból, a III-ik (városépítési) osztályba helyezték át a tűzrendészet és tűzoltás ügykörét.

Az új ügyosztály vezetője, dr. Harrer Ferenc tanácsnok, a nála való tisztelgés alkalmával őszintén kijelentette, hogy eddig a tűzoltói dolgokkal nem igen foglalkozott.

„A tűzrendészet ugyan — így mondotta — mint az építésrendészettel meglehetősen szoros kapcsolatban álló, nem ismeretlen előttem, de mindaz az egyéb, ami még hozzátartozik és különösen a tűzoltóság személyzeti ügyei, ezidőszent még terra incognita reám nézve. — Kezdetben nem is akartam megérteni, hogy miért kelljen nekem a tűzoltóság szolgálati és személyi dolgaival való törődést is átvennem, mikor ez a közigazgatásnak minden egyéb ágazatában, kizárólag az elnöki osztály ügykörébe vág. Utóbb azonban beláttam, hogy teljesen okszerű, hogy az, aki a tűzrendészet és tűzoltás terén működők tevékenységét hivatalból figyelemmel kíséri s annak irányításába befolyást gyakorol, egyszersmind arra is illetékes legyen, hogy az e tevékenységet kifejtők szolgálati viszonyait és beosztását s általában személyi ügyeiket is intézze. Mert tényleg egyedül ő van és lehet abban a helyzetben, hogy az egyesek működéséről, a velük szemben támasztott követelésekről szabatos képet formáljon s az így kialakuló igazságos véleményt a tanácsban képviselve, a jogosulatlan tulköveteléseknek gátat vessen s az elismerésre méltó tevékenységre a figyelmet ráterelje. Egyébként — ugymond — én magam is a munka embere vagyok, ennek révén értem el mai pozíciómát; érzékem tehát van és lesz a munka emberei fáradozásainak méltánylására. És a fővárosi tűzoltóknak, az igazi munka embereinek, nehéz kötelességük teljesítése közben sokszor dokumentált önfeláldozó buzgólkodását, számtalanszor kipróbált megbízhatóságát, általában e testület jó hírnevét, tiszta veretű cimereként veszem át“.

Almády Géza tanácsnok, a nála történt bucsutisztelgés során is érezte, hogy csak-

zonytalan anyagi helyzetből, a keserű kegyelemkenyérrel, a nyugdíjjogosultságnak legalább némi vigaszt nyújtó állapotába. S ha a jobb jövő biztató reményét nem váltotta egészen valóra s a jogállapot ígértföldére való elvezetését a csapatnak utódjára hagyta, úgy ez bizonyára nem rajta, hanem az egyéb konstelációkon és főleg a kellő idő hiányán mult. De, hogy szerette a tűzoltókat, az bucsubeszédéből is kitünik.

„Olyan volt nekem — mondá a többek közt — az ügykörömbé utalt tűzrendészet és tűzoltás ügye, mint valami vasárnapi foglalkozás, amely a köznapiságból jótékonyan kizökenti az embert s felüdítőleg hat. Egyetemes emberi és emberbaráti mivoltával, mely azonban nem szavakkal dolgozik, hanem kemény csatákon tettekkel tényező s emellett a technika legujabb vívmányaiival is folyton lépést tart: az ily tevékenység nemesak felemelő, nemes és komoly, hanem vonzó is. Oly intézmény a tűzoltói, amelynek az ügyeivel való foglalkozás során szinte önmagától alakul ki a meggyőződés, hogy akik e csapat élén önfeláldozó magatartásukkal s a kötelességen messze túlmenő buzgósággal működnek, hogy azokkal szemben az elismerés kifejezésre juttatását még az elválás e pillanatában sem tagadhatom meg. Adja az ég, hogy tűzoltóságunk általános hírneve, ha lehet, még öregbedjék“.

\*

Itt említjük meg, hogy a tűzoltóság új beosztásával egyidejűleg, a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának címzéséből a „segéd“ szó végkép töröltetett.

Az új címek szerint van egy főparancsnok, ezidőszent még Szeserbovszki Szaniszló, egy parancsnok: Janicsék Andor, két főtiszt: Breuer Szilárd és Markusovszky Béla, két tiszt: Blasnek Hugó és Kállay Imre, három próbaszolgálatra beosztott tiszt aspiráns: Dittich József gépészmérnök, Teasdale Ottó id. fogalmazó és Ausch Róbert aktiv hadnagy, egy iktató-kiadó-kezelőtiszt: Mészáros János és egy testületi orvos: dr. Balogh Dezső.

A csapat létszámához pedig 39 őrmester, 6 gépész, 31 esővezető, 33 h. esővezető, 234 köztűzoltó és 53 kocsis tartozik. A budapesti hiv. tűzoltóság összlétszáma eszerint, a színházak, országház stb. helyekre állandóan kivezényeltkek együtt 451 főnyi.

\* Az új Népopera befogadóképességét a székesfővárosi tanács 3167 ülőhelyben állapította meg. Ebből a földszintre 1644, az emeleti karzatra 1303, végre a 44 páholyra (egyre ötöt számítva) 220 ülőhely esik.

## Különleges fecskendőszervezetek a tűzoltóság szolgálatában.

Írta: Dr. Poós Miklós.

Hivatását méltóan betölteni akaró tűzoltó-tiszt technikai tanulmányok nélkül ma már nem állhatja meg helyét.

A tűzvédelem tudománya: a tűzrendészet, az alkalmazott fizikának és chemiának épp oly jogosult és nagyfontosságú ága, mint az építészet, gépészet és vegyészet. Mégis azon különbséggel, hogy a technikai tudományok 3 említett ágától szigorúan elhatárolva, úgy hogy egy teljesen különálló negyedik ágat alkosson, nincs, ellenkezőleg amazokat majd egész terjedelmükben magában foglalja. Nemcsak azért, hogy amazok vívmányait szívesen magáévá tenni és a maga céljaira hasznosítani, hanem az építészet-, vegyészet- és gépészetet maga is intenzíven műveli, azok fejlődésének nem egy tekintetben új irányokat mutat, számukra új területeket tár fel. A megelőző tűzrendészet a maga okszerű kívánalmival, az ő egész célzatával és rendszerével minden vonalon érezteti hatását a háromegységű technika újabb alkotásain.

A gépészetnek ez általános vonatkozások mellett még egy speciális vonatkozása is van a tűzrendészethez, helyesebben a tűzoltáshoz: a mi legfontosabb kombattáns gépünk, a fecskendő révén.

A gépeknek ma már szinte áttekinthetetlen birodalmát az egyes gépek alkalmazása szerint három csoportba oszthatjuk: az erőadó gépek, az erőátviteli gépek és az erő felhasználó u. n. munkagépek csoportjára. A fecskendők ez utóbbiba tartoznak, mert hisz a fecskendők is munkagépek, melyek a légnyo-

más, vagy újabban a centrifugális erő felhasználásával, a folyékony testek helyzetváltoztatására szolgálnak. A helyzetváltoztatás két mozzanatban történik: a vizet magukba szívják és aztán kilövik magukból.

Hogy előadásomban következetesen a fecskendő szót használom ott, ahol tűzoltógépről van szó, azt nem teszem megfontolás nélkül. Igaz ugyan, hogy a fecskendő szó etimológiája szerint egyoldalulag fejezi ki a fogalmat, épp úgy, mint a szivattyú szó. A fecskendő szóban a folyadék kilökése, a szivattyúban a folyadék felszívása nyer kifejezést. A légnyomásos vizemelők gépek működésének tehát csak egyik részét fejezi ki mindegyik elnevezés. Csőláda és vizipuska nem alkalmas szavak, mivel az első nem találó szó, a másik pedig nehézkes. Az angol és francia nyelvek csak a szivattyú szót (pompe) ismerik. A németben a Pumpe mellett már megvan a mi fecskendő szavunknak megfelelő Spritze is. A tűzifecskendőt mint Feuer-spritze-t ismerik. Ugy hiszem, magyarban a fecskendő szó a legmegfelelőbb, mert vizemelők gépeinknek éppen azt a tulajdonságát fejezi ki, mely azokat a tűzoltásra teszi használhatóvá, hogy t. i. a vizet magukból kifecskendezve, erős, a tűz eloltására alkalmas sugarat adnak.

A gépészet az évszázadok folyamán a fecskendőszervezetek és típusok egész sokaságát teremtette meg, melyek közül a tűzoltási célokra alkalmasnak, hosszú időn át, talán az utolsó néhány év kivételével, egyedül a dugattyús fecskendőt tartották. A kézierővel hajtott kéthengeres, légkazánnal ellátott szivónyomó dugattyús-szivattyú a tűzifecskendőnek oly általánosságban elfogadott típusa, mellyel a világ minden táján találkozunk. Egyik képünk kínaiaktól vonszolt fecskendőt mutat, hü-

## Gyujtogatás.

(Franciából.)

Tudom, hogy a törvény az önkényes gyujtogatást bűnnek minősíti, mint ilyet bünteti és mégis úgy érzem, jogosan cselekszem. Ez a ház az enyém. Ha kedvem tartja, elpusztíthatom. A biztosító társulat? Elég gazdag, hád fizessen... A nagyapám, apám, én is elég esztendőnkig fizettük a díjakat.

Egyedül áll a ház. A legközelebbi néhány száz méternyire fekszik. A tűz nem kaphat belé. Semmi veszély.

Mindent pompásan előkészítettem. Ertéktelen képeimet óriási árra biztosítottam. Köztudomás szerint Párisba utaztam, ahová ma sürgönyileg hívtam a feleségem és a gyerekeket. Estére ott vannak. Én pedig éjjel felgyujtom a házat. Tisztes uton vagyont építhetek fel, a családomat megmentem a nyomorúságtól. Ugy érzem, a kötelességem teljesítem.

Hajnal óta itt bujkálok ebben az oduban, ahol senki sem sejtethet s ahonnan tisztán látom az utat s a nap-sugárban fehérülő házat, amely reggelre csak fekete füstös romhalmaz lesz.

tom, hangjukat nem hallom... Bizonyára rólam beszélnek... azt mondják, hozzám jönnek Párisba s így öntudatlanul megállapítják alibimet... Már elmentek...

Marounnesban öt óra huszkor indulnak s kilenc harminckor vannak Párisban. Csodálkozni fognak, hogy nem vagyok ott a jelzett szállodában. De tizenegykor a gyorsal, Rouen felől én is ott vagyok. Azt fogom mondani, valami visszatartott.

Most, hogy távozásuk felől nyugodt vagyok, alszom kissé. Mig leszáll az éj. Álmos vagyok. Nagyon korán indultam Párisból, hogy időre ide érjek.

\*

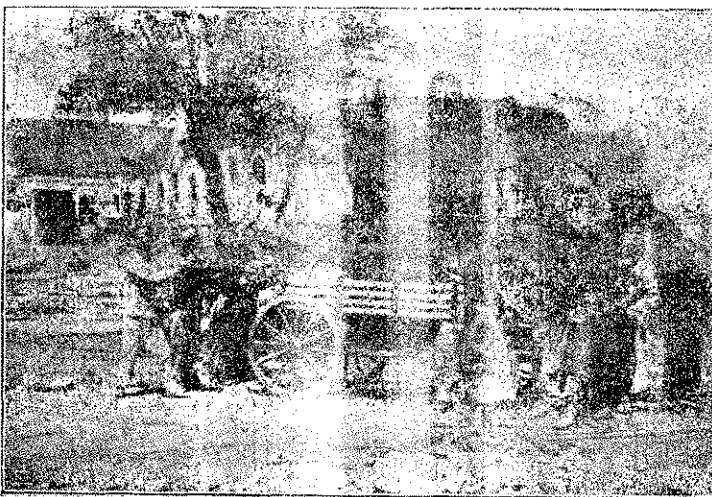
Jól aludtam. A lelkiismeretem egészen nyugodt. Nyolc óra. Már sötét van. A hold sem világít. Kedvez a sors. Az uton senki... semmi nesz. Menjünk.

Itt vagyok a kapu előtt. Hopp elfeledtem a kulcsaim. Sebaj, bemászok a hátsó falon... Mi ez? Mintha egyik ablakredőn át világosságot láttam volna felcsillanni... Nem!... Csak a szemem káprázott... Nem is megyek be a házba, minek késlekedjem, az istállót gyujtom fel, ott még elég szalma van azon időből, mikor még lovat tartottunk, onnan hamar átcsap a láng...

Itt vagyok. Csak egy égő gyufát kell ledobnom. Oh,

Legelső példánya a dugattyu-fejcskendőnek a fejskendő eszméjének megszületésével egyidejű. Vitruvius, idősebb alexandriai Hero mestere, (sz. Kr. e. 120-ban) leír egy egyhengeres dugattyus tűzifejskendőt, amelyet Kteszibiosz szerkesztett Kr. e. 140-ben. S ez első dugattyus tűzifejskendő már a tökéletesség bi-

torrást is a fejskendő javára kamatoztatták. A közifejskendő nyomókarján egy ember által kifejthető munka nem igen több. 15—16 m kg-nál másodpercenként, úgy hogy egy lóerőnyi munka szolgáltatására 4—5 emberre van szükségünk és azok is csak korlátolt ideig állják meg a sarat. A dugattyu sebességét



Khinaiak egy kocsifejskendő mellett.

zonyos fokán jelenik meg előttünk, mert hiszen megtaláljuk rajta a ma már nélkülözhetetlen nyomó légkazánt, melynek alkalmazásával újból csak hosszú évszázadok múlva találkozunk.

A kézierővel hajtott tűzifejskendők a fejlődés hosszú ideje alatt a tökéletesség igen magas fokára jutottak. Egy nagy hátrányuk azonban mindinkább szembeötlőbb lett: t. i. kezelésük sok embert igényel és köt le, amellet teljesítményük, akár a szállított vízmennyiséget, akár a nyomás magasságát, akár a sugár erejét tekintjük, a tűzifejskendők iránt támasztott

0.3—0.4 m sec<sup>-1</sup>-re, a löketek számát pedig percenként átlag 45—50-re tehetjük.

A gőzgépek ennél sokkalta több, 6—25 lóerőt szolgáltatnak; a gőzfejskendő normális löketszáma körülbelül 150 és a dugattyu sebessége 1.75 m sec<sup>-1</sup>. A gőzgépek elődje, az u. n. légköri gép, melyet 1705-ben Newcomen és Cowley szerkesztettek, nemkülönb Watt-nak legelső gőzgépe, sőt általában a gőzgépek kezdetben valamennyien bányaszivattyúk hajtására szolgáltak. A gőzgép egy hosszú dugattyuruddal volt a bánya fenekén elhelyezett szivattyúval összekötve, mely lefelé súlyánál fogva magától esett, csak a felfelé való mozgást kellett a gőzgépnek végeznie.

— Hé! Ki bujkál ott?... Várj, csavargó!... Bizton valami rosszban töröd a fejed! .. Oh bocsánat, Morel ur!... Ön bujkál itt...

— Visszajövet?

— Igen. Ugy mondták, lekésték a vonatot s így visszajöttek és csak holnap reggel mennek.

— És... visszajöttek a házbá?

— Furcsa kérdés, Morel ur. Csak nem alhatnak az állomáson. Ej, mi baja! Ah! Nagy Ég! Amott... az ön háza ég... nagy Isten...

\*

Egész testemben reszketve, futok, mint egy őrült. A szívem a megszakadásig dobog. Csak egy gondolatom van, időre érkezni. Itt vagyok a zárt kapu előtt, melyet ordítva döngöttek. Előttem égő házam. Óriási lángnyelvek nyaldossák a falakat... Az ég felé óriási füstoszlop csap fel...

S hirtelen egyik ablakban, a sápadt világításban megjelenik a két gyermek irtózatossággal, melyet elnyom az égő gerendák recsegése... a tűznyelvek körülölelik, elnyelik őket... Csak egy pillanatig tart a rettenetes látomány. A tető borzalmas robajjal beomlik... És én mit sem látok a szemeimből omló könyvpatákon keresztül. Leroskadok kinos görcsös zokogásban a földre és rágom a földet kinomban...

André Beury.

A gőzszivattyúk ma már számtalan a tűzrendészetet illető alkalmazásra találhatnak. Gyárak, malmok tűzrendészeti berendezéséhez tartozik egy, esetleg több stabil gőzfejskendő, amely célra legáltalánosabban az 1857-ben, Newyorkban, Henry Worthington-tól szerkesztett és róla elnevezett duplex-szivattyúkat alkalmazzák.

A Worthington-szivattyú két-két fekvő elrendezésű gőzgép és szivattyú kombinációja. A gőzgép dugattyúja a megfelelő szivattyú dugattyújával közös dugattyurudon van elhelyezve, az erőátvitel tehát közvetlen: lendkerék nincs. Az egyik oldal dugattyurudja össze van kötve egy emeltyű-áttétel segítségével, a másik oldal tolattyújával, ami által, lendkerék nélkül is, igen egyenletes a fejskendő működése. A hozzátartozó zárt csővezetékben a nyomást egy automatikus szerkezet állandóan ugyanazon a fokon tartja azáltal, hogy a vezetőken elhelyezett valamelyik vízcsap megnyitásakor a fejskendő működésbe jön, elzárásakor pedig megáll.

(Folyt. köv.)

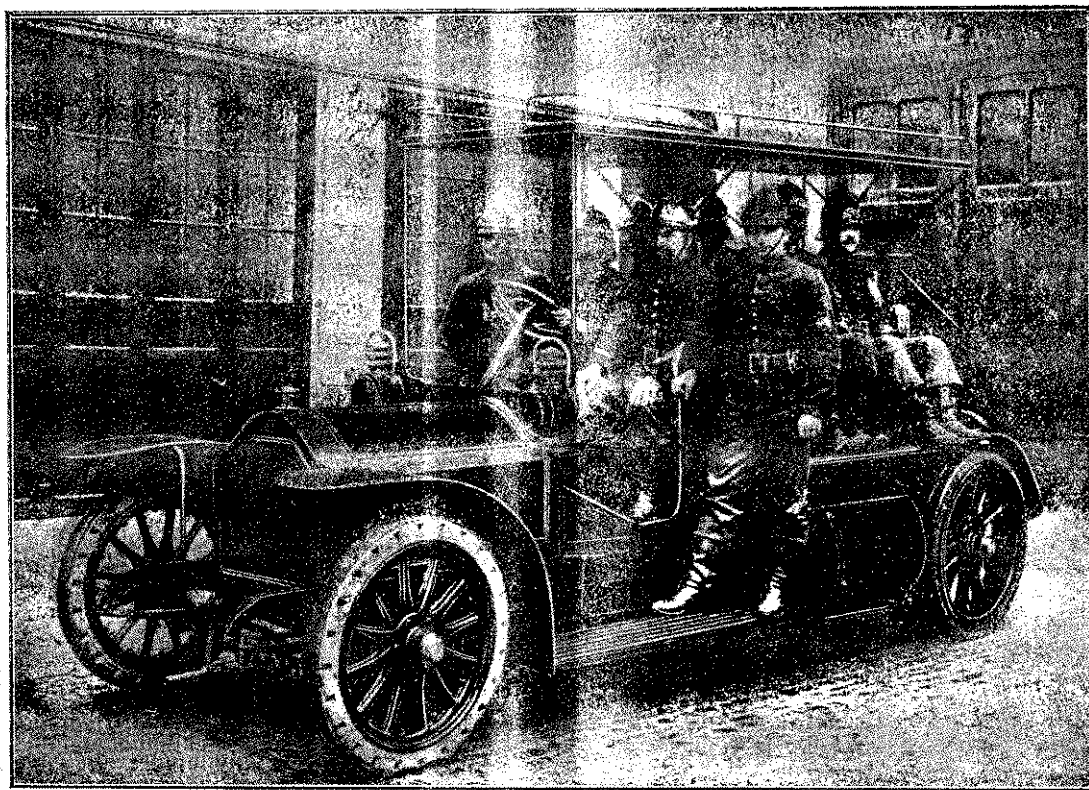
### Az áttéti csavar.

Nagyon sok tán ma is még azoknak a tűzoltóságoknak száma, amelyek az áttéti csavart még csak hírből sem ismerik, még kevésbé tudják annak sokszoros előnyeit. Pedig alig van tűzoltóeszköz, mely oly kis beszerzési kiadás mellett annyiféle használhatóságot mutatna, mint éppen az áttéti csavar.

Az áttéti csavar nem egyéb, mint egy kettős anyacsavar, melynek egyik fele magyar országos egységes csavarmenettel, a másik fele pedig a fecskendő szívótömlőjének megfelelő csavarral bir. Vagyis olyan közös csőre alkalmazott kettős anyacsavar, melynek egyik oldala a fecskendő nyomónyújtványára, a másik oldala pedig a fecskendő szívónyújtványára illik. Ez

vezetéknek a tartány alacsony elhelyezése folytán csekély a nyomása s így közvetlen sugárképzésre egyáltalán nem alkalmazható, sőt saját nyomásának erejéből annyi vizet sem ad, amennyi egy közönséges 100 milliméteres hengerekkel biró fecskendőnek elegendő. Ha pedig egyszerre több csapot is megnyitnak rajta úgy még ez a nyomás, illetve ez a vízszállítás is csökken.

Ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a máv tűzoltóság, — mely pedig a tűz idejében őrséget tartott, — bár négy fecskendő fölött rendelkezett és a nyomóerő sem hiányzott, meg sem tudta kezdeni a tűznek az oltását, mert a szükséges vizet a csővezetékéből nem tudta megszerezni. Mihelyt azonban a városi tűzörség megérkezett, ismervén a vízvezeték



Drouville benzinmotoros autofecskendője

az áttéti csavar. Ez tette lehetővé tavaly a szegedi államvasuti műhelytűznél is azt, hogy a tűzoltóság a fecskendők részére a szükséges vizet előteremtteni tudta.

Hogy azonban az áttéti csavarnak a szegedi államvasut műhelytűznél való használatát és hasznosságát megmagyarázhassuk, előbb ismertetnünk kell az itteni vízvezeték berendezést, aminő akkor volt.

A műhelytől meglehetősen távol, az ugynevezett szivattyúházban két vizeztartány és egy stabil gőzszivattyú állt. A vizeztartányok négy méter magasban vannak elhelyezve és ürtartalma körülbelül negyven köbméter. A műhely vízvezetéki csőhálózata ebből a két tartányból indul ki és a stabil gőzszivattyú csupán ezekbe

csekély nyomását, szivattyúit azonnal olyként szerelte, hogy annak szívóvezetékét, az áttéti csavar alkalmazásával, az egységes csavarmenettel ellátott hidrásokkal hozta kapcsolatba.

Igy tehát a szivattyúk segítségével a vízvezetéki csővekbe beleszivattott. Ezáltal természetesen — megkapta a szükséges mennyiségű vizet. Mert hisz a csővezeték állandóan telve volt vízzel, mivel a tartányokból elhasznált vizet az időközben működésbe hozott gőzszivattyú folyton pótolta. És a csővezeték bősége is elegendő, — lévén a főcső 150 mm. Csupán csak a szükséges nyomás nem volt meg, mely a vizet kihajtsa a csővezetékéből. Azáltal azonban, hogy a szivattyúkkal beleszivattuk a vezetékbe, minden vizet, a szivattyú szívóvezeték-

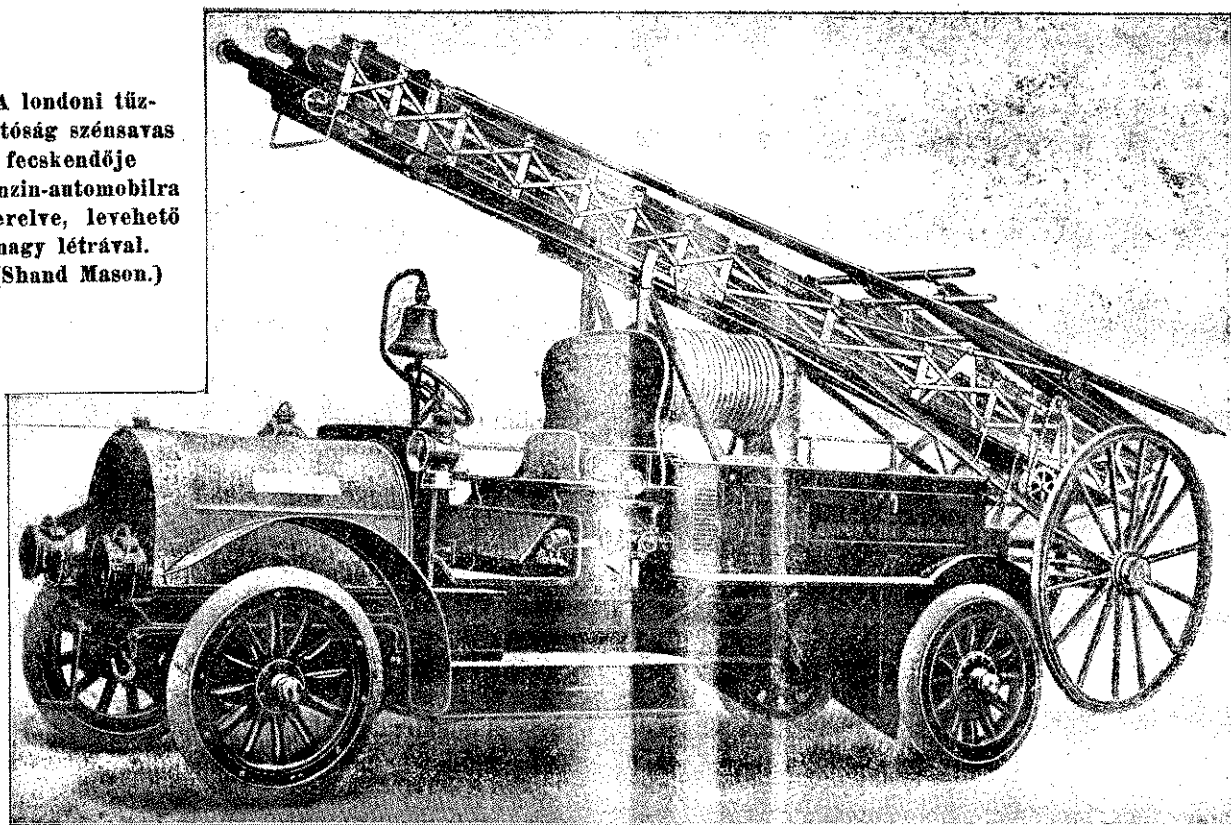
fecskendőt sem tudott vízzel ellátni, ily módon, a tűz egész ideje alatt, vagyis öt teljes órán, át öt erőteljes sugarat lehetett működésben tartani az áttéti csavarokkal kapcsolt fecskendők segítségével.

Lássuk azonban egyéb rendeltetését is az áttéti csavaroknak.

A Szeged városi magasnyomású vízvezetéknek a vízszolgáltatása nem elegendő. Meleg nyári napokban, midőn nagy a vízfogyasztás és a nagyon hideg téli időben, amikor a vízvezeteki csapokat, a befagyás elkerülése céljából, sok magánháznál nyitva hagyják, előfordul, hogy a vízműtelep szivattyu-

attéti csavarnak a falusi tűzoltóságoknál is. Ha például oly távoleső vízforrásból kell a tűzhöz vizet szállítani, amilyen távolságra egy szivattyu nem képes nyomni, vagy amely távolság mellett egy szivattyu már oltásra alkalmas sugarat többé nem ad, ez esetben két vagy három szivattyut használunk melyek egymásnak szállítják a vizet. Ezt kétféleképp tehetjük: vagy belefolyatjuk az egyik fecskendő vizét a másik fecskendő medencéjébe; illetve, ha az ilyennel nem bírna, úgy egy külön kádba, vagy összekapcsoljuk az első fecskendő nyomóvezetékét, az áttéti csavar közbeiktatásával, a második fecskendő szivóvezetékével. Utóbbi esetben az első fecskendő által

A londoni tűzoltóság szénsavas fecskendője benzin-automobilra szerelve, levehető nagy létrával. (Shand Mason.)



tyuja nem győzi a vízszolgáltatást és a víz a tartányból leszalad. Ilyenkor teljesen megszűnik a nyomás, úgy, hogy a máskülönben 36 légkörnyomású vízvezeték, melyből rendes körülmények közt közvetlen erőteljes sugarat kapunk, ily esetekben már az első emeleti csapokon, sőt sokszor, bizonyos ideig, a földszinti csapokon sem ad vizet. Egy ilyen esetben tartott gyakorlat alkalmával a tűzesapra háromnyilású állványcsövet szereltünk és ehhez áttéti csavarok segítségével egy benzinmotoros fecskendő és két kézfecskendő szivóvezetékét kapcsoltuk. A gyakorlat fényesen sikerült, mert a szivattyuk működésbe hozatala általa a vízvezeték-ből nyolc erőtejes sugarat állítottunk elő. Holott áttéti csavar nélkül kifolyasztás által talán egy kézfecskendőt sem tudtunk volna elegendő vízzel ellátni,

szállított vizet közvetlenül belevezetjük a második fecskendőbe. Ha az első fecskendő által szállított vizet tartányba folytatjuk, akkor ez által ennek a fecskendőnek a nyomását teljesen elveszítjük. Míg ha az első fecskendő nyomóvezetékét a második fecskendő szivó oldalával kapcsoljuk, úgy ennek a nyomását átadjuk a második fecskendőnek s ezáltal a második fecskendővel ugyanolyan erő alkalmazása mellett erőteljesebb sugarat kapunk vagy a nyomóerőben takaríthatunk.

Szóval az áttéti csavar alkalmazása mellett az első fecskendő nyomóvezetékének végén mutatkozó erő, munka és a második fecskendőnél kifejtett erő, munkaösszeadódva együttesen érvényesül a második fecskendő sugarának a képzésénél. Míg ha a vizet tartányba folytatjuk, úgy az első fecskendő

kendő nyomóvezetékének végén levő erőt, munkát teljesen elveszítjük. Feltétlenül szükséges azonban, hogy az első fecskendő nyomóvezetékének a végén, tehát az áttéti csavar beiktatásának a helyén az első fecskendő vezetékében legalább egy légköri nyomás legyen, mivel ellenesetben ez a második fecskendő szívóoldalához kapcsolva a szívás következtében összefog horpadni és teljesen elzárja a víz útját.

Ugyanily módon állíthatunk elő magasabb pontok eléréséhez szükséges sugarat is, ha magasabb helyre elhelyezett szivattyút alacsonyabban levő szivattyuk által táplálunk, illetőleg kapcsolunk.

Igen tanácsos tehát, hogy ezt a legfeljebb 15—20 koronába kerülő áttéti csavart minden tűzoltóság beszerezze magának, mert soha sem tudhatjuk, mikor lehet rá szükség és mikor vehetik oly nagy hasznát, mint a szegediek vették a máv.-műhely égésénél.

**Papp Ferenc**

Szeged tűzoltóparancsnoka.

## Szakoktatás és tűzrendészeti alap.

Irta: Firnberg Samu, máv. mérnök.

Azon óriási károk és pótolhatatlan veszteségek, amelyeket a naponként ismétlődő tűzesetek okoznak, intenzívebb védekezésre intenek.

A legelső és legfontosabb feladat: ott, ahol a tűzoltói intézmény, részint anyagi, részint erkölcsi tényezők hiányában nem tud céljának megfelelni, a bajokat sürgősen orvosolni, mert az összes tűzvédelmi intézkedések eleve feltételezik ennek kifogástalan működését.

Ez intézmények fejlesztésének költségeihez azonban a biztosítóintézeteknek hozzá kellene járulniok. A múlt évi június hó 5-én megtartott országos tűzoltó-kongresszuson is kifejezésre jutott ez.

Egy követésre méltó intézményt pedig Hamburg már meg is honosított. E hatalmas kikötő- és gyárváros adójának bizonyos százalékát tűzrendészeti célra fordítja, *tűzrendészeti alapot* létesített, amelyből egyrészt tűz esetén, a szenvedett kárt téríti meg, másrészt fenntart belőle oly tűzoltói testületet, amelynek laktanyái, felszerelései, minden hozzá fűzött kívánalmat kielégítenek. Tagjai majd mind kézmíves mesterséget tanult egyének, a vezetői pedig főiskolát végzett építészek és mérnökök.

A létesítendő épületek felülvizsgálatát, tűzrendészeti szempontból is, ezen testület végzi és ugyancsak ezen testület vetette fel azon eszmét, amelynek egyre több híve lesz Németországban és amely a *tűzrendészeti tanszék* felállítását akarja a technikai főiskolákon meg-

birtokában indulnának a gyakorlat megszerzéséhez. A körülmény, hogy az ily tanszékek a technikai főiskolákon állíttatnának fel, biztosíték volna egyúttal arra nézve is, hogy az elméleti ismeretek műszaki alapra lennének fektetve.

Ehhez hasonló eszme már nálunk is felvetődött, amely a tűzoltó-tanfolyamok rendezését óhajtotta a kir. József-műegyetemen megvalósítani (Olaszországban már a törvénytervezet is kész) s a közérdek feltétlenül megkívánja a tűzrendészetnek legmagasabb fokú tökélyét. Az előadások a tanszéken, tekintettel arra, hogy hallgatóik 90 százaléka műszaki ismeretekkel már rendelkeznek, félévi tartamúak lehetnének és a műegyetemi hallgatóknak azokon való kötelező részvételével, rövid időn belül elérhető volna, hogy a tűzoltói testületek vezetését a mérnökök vennék át, mint ezekre az állásokra a leghivatottabbak.

Amíg azonban a biztosítóintézetek nálunk csak passzív szerepet játszanak a tűz elleni védekezésnél, addig a Hamburg városában meghonosított intézmény, a tűzoltósággal való szoros kapcsolata folytán, cselekvőleg részt is vesz benne.

A biztosítóintézeteknek tehát a közel jövőben létérdekük, ha el óhajtják kerülni bevételeik csökkenését, hogy eddigi passzivitásukkal felhagyva, az aktivitás mezejére lépjenek, amit elérhetnének részint azzal, ha anyagilag támogatnák a meglévő és az erre reászoruló tűzoltói intézményeket, különösen a szakoktatást, másrészt, ha a befizetett biztosítási díj egy részét évek múltával, pl. 20—30 év, ha ezen idő alatt nem volt tűz, a biztosítónak visszafizetnék. Ez nagyon serkentené az érdekelteket a védekezésre, védelmi eszközök beszerzésére és a tűzoltói testületekben való részvétellel.

\* **A breszlai tűzoltóság** rendelkezésére 3754 földbe süllyesztett és 166 földfeletti összesen 3920 hydrans áll rendelkezésére. A város területe 4229 hektár. Érdekes, hogy a hivatásos csapatnál az idén ott is behozták a déli sorakozást, illetve leváltást, ami eddig a reggeli órákban ment végbe. Az újítás indokául a borszlói parancsnokság azt hozza fel, hogy ily módon a 2 napi szolgálat után egy szabadnapot élvező emberek számára lehetővé válik, hogy három nappól kettőn, otthon a családjukkal étkezhessenek s az asszonyoknak csak egy nap kell ebédet hozni az őrsegre. Másodszor pedig így három nappól legalább egyszer ki is alhatja magát a tűzoltó, míg a reggeli váltás mellett színházból csak éjfélkor vagy éjfélután kerülhetvén haza a szabadnapos, ez az eshetőség csak raritás. Ha pedig a lakás még kissé távol is van az őrsegtől, akkor az idejében való jelentkezés egyszerűen kizárja a becsületes pihenés lehetőségét. Budapesten ab ovo délben

Tanulmányutam alatt érdeklődtem az iránt is, hogy az önkéntesek miként teljesítik a szolgálatot s a következőket tudtam meg.

Városokban alig van olyan hely, ahol az önkénteseknek őrtanyájuk volna, mint nálunk. A hivatásos tűzoltóság parancsnoksága alatt állanak. Osztályokra vannak elosztva s az egyes osztályhoz tartozó önkéntesek lakásai az ugynevezett Weckerliniebe vannak bekapcsolva. A tűzjelzés a hivatásos tűzoltósághoz érkezik be, mely aztán azt a vonalat riasztja, amelynek közelében a tűz van.

A szerek ugynevezett Geräthehaus-okban vannak elhelyezve s a beosztott lőtulajdonosok lovai vontatják azokat. Kevés helyen saját lovaik is vannak.

A környék tűzoltósága csoportokban önállóan teljesíti a szolgálatot s nagyobb eseteknél a hivatásos tűzoltóságtól nyernék segítséget.

A müncheni önkéntesek 13 osztályra vannak beosztva és ugyanannyi vonalba kapcsolts csengő jelzéssel lesznek minden tűzhöz kiriasztva.

A nürnbergi 90 tagu hivatásos tűzoltóság mellett 3 osztályba összesen 1240 önkéntes tűzoltó van szétosztva s emellett van 46 főnyi Reserve-tűzoltóság is. A városi hivatásos tűzoltók két laktanyában polgári ruhában a műhelyekben dolgoznak, legtöbbször városimunkával foglalatostkodván. Van köztük 35 lakatos, 15 kovács, 20 bognár és asztalos stb. egyéb mesterember. Van egy műhelymester is, aki a munkára felügyel. Elég praktikusnak látszik ez a rendszer, s finaciális szempontból az is, mert a tűzoltói kiadásokat, mely összesen évi 133,134 koronát tesz ki, részben fedezi. Kíváncsi voltam, hogy a tűzriasztáshoz való felkészülődés nem jár e késedelemmel s megkértem a Brandmeistert, ki szintén polgári ruhában volt és a privat lakásán tartózkodik, lenne szives egy riasztást bemutatni. Az eredmény igen szép volt. Ugyanis 40 mp. alatt az őrség kivonulásra készen állt. Az emberek felszerelése a szereken és a zubbony a munkapadon a szerek mellett. Riasztás alkalmával a zubbonyt a munkás öltöny fölé huzzák. Az önkéntesek 20 riasztó vonalba vannak bekapcsolva s a városi hivatásosokkal egyszerre lesznek riasztva.

Köln városának 200 főnyi hivatásos, 285 önkéntes s 66 Reserve-tűzoltósága van. Az önkéntesek 6 helyen vannak szétosztva.

Düsseldorfban a környékek bevonásával az önkéntesek is beléptek a város tűzvédelmi szolgálatába. Összesen van 115 hivatásos, 248 önkéntes és 114 Reserve-tűzoltó.

Bremában a környéken négy szakasz, összesen 96 önkéntessel s a Bremerhafenban 45 Reserve.

Stuttgartban 8 környéken 160 önkén-

Kasselben 5 önkéntes osztály összesen 234 főnyi önkéntessel és egy kötelezett tűzoltóság.

Chemnitzben 100 önkéntes tűzoltó.

Ausztriában, illetőleg csak Niederösterreichben szintén jól tartja magát az önkéntes intézmény. Így Wien-ben, a környékek bevonásával 14 önkéntes osztály, 2 torna-egylet, összesen 1420 taggal áll fenn. Ezek közül 15 városi őrségen önkéntesek is vannak beosztva. 7 őrség állandó lófogattal rendelkezik, a többi szerek, lőtulajdonosok felváltva beosztott lovaival lesznek vontatva. Az 1909. évi jelentés szerint 45 nagy, 82 közép és 373 kisebb tűznél álltak működésben és 178 esetben nyújtottak segítséget.

A németországi vidéki, ugynevezett Ortsfeuerwehr épügy, mint nálunk, önállóan látja el a szolgálatot.

Az összes önkéntesek ügyeit a birodalmi szövetség (Reichsverband) intézi. Amellett minden országnak külön Landes Feuerwehr Verbandja van s az egyes körzetekben Bezirks- és Kreis-Verband.

A szövetségek sűrűn üléseznek minden alkalmat felhasználnak a gyakori összejövetelekre, ezzel ugyanis a Kammeradschaftliche Gesinnungot igyekeznek fentartani.

Ha egy ilyen Verbandssitzung jegyzőkönyvét végig nézzük nem találni mást, mint személyi ügyeket, ünnepélyek lefolyásáról szóló jelentést, egyenruházati és rangjelzési kérdéseket stb.

Olykor — de csak nagyon ritkán — fordul elő, hogy érdemlegesebb dologról is esik szó. Ezek azonban rendesen hosszú lére eresztett vajadások, melylyel dülőre jutni alig képesek. Így nemrégiben egy Verbandssitzungon szóba került, hogy egyes tüzeseteknél még az a régi módi szokás uralkodik, hogy a helységben előforduló tüzet magukénak tartják s a megérkező segítséget azzal zavarják el, hogy „das ist unser Feuer!“

Hogy hasonló féltékenykedési jelenetek elkerültessenek, határozatot hoztak, mely szerint minden ilyen esetért a helyi parancsnok felelős s egyuttal ő a fővezénylő, a megérkező testületek nála kötelesek jelentkezni, ha pedig előfordul olyan eset, hogy a segítséget valaki megtagadja, ugy a parancsnok vagy a testület bármely tagja igyekezzék két tanut fogni, hogy az illető ellen az eljárást meg lehessen indítani! — Másik kómikus példát az egyik szövetségi szabályzat nyújtja, amennyiben az áll benne, hogy emberek és állatok mentése csak külön parancsra történhetik.

Az első Deutsche Feuerwehrtag (nálunk országos nagygyűlés) 1855-ben C. H. Magirus ulmi parancsnok indítványára lett Württembergbe összehíva.

Azóta minden három évben, más-más helyen

tartott ülések közül, a legutolsó XVII-ik 1908-ban Nürnbergben folyt le.

A hivatásos tűzoltók szövetsége ellenben tavaly Berlinben a X-ik gyűlését tartotta.

Az önkéntesek alapszabályai kevés eltéréssel ugyanazt tartalmazzák, mint nálunk. — A Rajna vidékén. a tagok általában *semmiféle tagsági díjat* nem fizetnek, azonban kötelesek okmányokat leadni s amennyiben valaki az egyenruhát, felszerelést kilépéskor nem adná le, az okmányokat visszatartják. Egyes helyeken az egyenruhát a tagok maguk szerzik be, vagy *részben* kapják a testülettől. Így pl. München. csupán felszerelést és szolgálati kabátot ad, míg a sapkát és nadrágot a tag szerzi be sajátjából. A felvételre való jelentkezés a lakáshoz tartozó körzetosztály parancsnokánál történik. Az újonc abba a kerületbe, illetve osztályba lesz beosztva, ahol a lakása van. Egy évig szivattyus s főbb felszerelését csak a vízvezeték és szivattyusi kioktatás után nyeri el.

A tagok rangban nem mindenhol vizsga alapján mennek előre, hanem szolgálati idő szerint kilésznek nevezve. A 45 évet meghaladtak legtöbb helyen a rendfentartó csapatba lépnek át.

A fegyelmi ügyeket külön becsületbiróság intézi, melynek tagja az osztályparancsnokon kívül a közigyelés által választott 2 szakaszvezető és 3 tűzoltó. Ennek a biróságnak állandó tagja azonkívül a testületi parancsnok (Hauptmann) is.

A testület vezetősége áll egy elnökségből (Verwaltungsrath), mely a testület adminisztratív ügyeit és a pénzügyi dolgokat vezeti. Azonkívül van egy technische Verwaltung (nálunk parancsnokság), ez áll a parancsnokból, osztályparancsnokból (Kompagnieführer), szakaszvezető (Zugsführer), titkár és szertárnokból. Mindannyian 3 év múlva újból lesznek választva és pedig a parancsnokot, elnököt a testület összessége, míg az osztályparancsnokot az osztályok külön választják, ugyanígy a zugsführereket is.

(Folyt. köv.)

## 100 millió koronás tűzkár.

Amerika — számok dolgában — eddig is a legnagyobb rekordot érte el. S az évenként előfordulni szokott tűzkárok tekintetében is vezetett. Amit azonban most egyetlen esetről produkált: az a tűzkár-statisztikában valószínűen sokáig domináló marad.

New-Yorkban január 9-én az „Equitable Life Assurance Comp.” életbiztosító-társaság palotáját pusztította el a tűz. A ház három emeletes volt, a Broadway-negyed központján. Benne valának elhelyezve az érték-

jük megállapítani. A tényleges kárt, enélkül is, száz millió koronánál többre becsülik.

A „Megelőző Tűzrendészet” előadásai során mi mindig úgy tanítjuk, hogy ahol az épület célja nem okvetlenül kívánja meg az emeletek létesítését, mindenütt ott feltétlenül ellene kell lennünk a magasba való terjeszkedésnek. Mert a tűznél a legmagasabb pontok megközelítésének a szüksége is beállhat s minél magasabban fekszik valamely traktus, annál nehezebb, sőt néha egyenesen lehetetlen feladat elé állít bennünket a helyzet.

Hosszirányban egy beépített terület lehet akár milyen nagy, csak hégagmentes válaszfalakkal legyen megszagatva, szakaszokra osztva. Ugyanez áll szélesség dolgában is. Ellenben a harmadik dimenzió: a magasság irányában, ha még annyira megszakgatott is az épület két okból mindég veszedelmes a helyzet. Először felfelé sohasem lehet oly értelmű tökéletes elválasztást létesíteni, mint akár hosszúság, akár a szélesség irányában. Ha a mennyezetek megfelelők is, — a kémények, lépcsők és különösen a liftek révén, mégis csak megmarad az összeköttetés. Az a hatás pedig, amit a természetüknél fogva elsősorban épen fölfelé törekvő lángok és sugárzó hőség gyakorolnak, okvetlenül erősebben fog így megnyilvánulni.

Amde Amerikában ezt a felfogást a szabadság korlátozásának minősítették s derűre-borúra építik vagy legalább építették a legutóbbi idő-kig a 18—28 emeletes ugynevezett felhőkarcolókat, hogy azután — mint a január 9-iki esetben is — tehetetlenül álljanak egy ilyen épület-kolosszus kigyuladásával szemben.

Ennek a felhőket esiklandozó házmonstrumnak rengeteg vasváza is, a tűz keletkezése után rövidesen, olyan lett, mint egy tüzesre fűtött vaskályha. A pineétől a 30-ik emeletig minden porcikája izott s oly pokoli hőséget lehelt, a a mellyel szemben a vizet okádó water towerek és még oly nagy gőzfecskendők is csak gyermekjáték számba mehetnek.

Mint lapunk zártával vesszük hírét az óriási tűz emberéletet is követelt áldozatul. Négy tűzoltó és állítólag a newyorki főparancsnok is egyik leszakadt mennyezettel együtt a lángok közé zuhant.

Igy lesz a megcsodált felhőkarcoló, mikor a fékevesztett tűz hatalmába kerül, a kultura tulajtott hőskori romantikájának embervért ivó virága.

\* Bukovinában 1911. év szeptember havában alakult csak meg a német tűzoltóságok szövetsége. Az osztrákok ugyan eddig is szerepeltettek egy bukovinai Landesfeuerwehrverbandot. de ez ab ovo életképtelen volt s nem



## A Veszprémvármegyei Tűzoltószövetség.

Dr. Óvári Ferencz „Veszprém vármegye tűzrendészete” című művéből.

(Folytatás.)

1885. évben alkotta meg vármegyénk közönsége rövid 43 kis szakaszban szabályrendeletét a „tűzrendőrség”-ről. Veszprém város önkéntes tűzoltósága alakult 1875. évben, Pápa városé sokkal régebben. A veszprémi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályai jóváhagyatnak 1876. évi augusztus 28-án.

1887. évi május hó 16-án választott meg engem a veszprémi önkéntes tűzoltó-egylet parancsnokává s a város közönsége nevében a város polgármestere kért fel a tisztség elvállalására; csak nagy nehezen és sok kérésre vállalkoztam. A feloszlás szelén álló egyletett alapszabálymódosítás és a városi tűzrendészeti szabályrendelet megváltoztatásával kellett megmentenem. Meg is tettem nyomban minden irányban a kezdeményező lépéseket.

Az 1887. évi szeptember 4-iki veszprémi nagy tűzi katasztrófa után vízvezeték építést indítványoztam az alsóerdei gazdag kutvizének beeresztése falhasználásával. Megalkottuk úgy az alapszabályt, mint a városi tűzrendészeti szabályrendeletet 1887. évi december 28-án.

A szabályrendelet jóváhagyásra felkerült a vármegyéhez, majd kiadatott az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet s a vármegye visszaadta a városi szabályrendeletet ehhez alkalmazkodás céljaira. Megkezdődtek a bizottsági tárgyalások, sürgetések, tanácskozások, évek elteltek; közbe megtörtént az 1893. évi ápril. 13 és 14-iki még nagyobb veszprémi tűzkatasztrófa. Ekkor határozta el a város vízvezeték építését és a tűzrendészeti szabályrendelet megalkotását, mégis 1894. évi május 19-én alkottatott az csak meg és pedig azon az alapon, hogy a nádas és szalmafedelű házak külön adóval rovatassanak meg. A vármegye újabb feloldó határozatára 1895. évi május hó 27-én hozatott meg ismét a városi tűzrendészeti szabályrendelet, de ezen része soha végre nem hajtatott. 15 évi fáradozás után megváltam a veszprémi tűzoltóparancsnoki állástól. Sok tervezés, vesződség és nagy lelki rázkódtatások árán 1910. évi július 12-én alkottatott meg ezután azon városi szabályrendelet, mely e munkában ismertette van, mely aztán az eddigi 6 fizetett városi tűzörön kívül egy parancsnoki állást rendszeresít és 12 napibéres tűzoltót alkalmaz, tűzoltó-szertárt és tűzoltó-laktanyát épít a város tűzbiztonsága érdekében.

A vármegyei 1885. évi tűzrendészeti szabályrendeletet is módosítani kellett. Ezt a vármegye közönsége 1891. évi december 7-én tartott

ülésében végezte, melyet a belügyi kormány 1892-ben jóváhagyott. Ezen szabályrendelet indítványom folytán 1905. évi december 7-ikén — s mivel ez felsőbb jóváhagyást nem nyert — az 1906. évi december 10-én tartott törvényhatósági közgyűléseken módosított, s a belügyi kormánytól 1907-ben záradékoltatott. A vármegye közönsége ezt súlyosnak találván, 1909. évi június 14-én alkotta meg ma is érvényben levő s a belügyi kormány által 1909. évi december 1-én záradékolt tűzrendészeti szabályrendeletét.

Röviden felemlitem ehelyütt, hogy a magyar képviselőházban 1894. évi november 28-án, 1900. évi március elején, 1901. évi január 24-én, 1902. évi március 11-én, 1905. évi ápril. 28-án és 1911. évi ápril. 6-án szólaltam fel a tűzrendészet érdekében, két ízben határozati javaslatot is nyújtottam be a tűzrendészeti törvény megalkotására nézve, sajnos eredményre nem vezetett. Felszólalásaimmal elértem az országos tűzrendészeti ellenőrzés foganatosítását; a tűzrendészetnek az orsz. községi közigazgatási tanfolyamokon való taníttatását; a csendőrség és honvédelegénységnek a tűzoltásban való kiképeztetése elrendelését és egy tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítését.

A közös szérűskertek 183 vármegyei község közül csakis 27-ben voltak megvalósíthatók, ez is szép eredmény, az 1906-iki szabályrendeletben sem volt kötelező. Részint a szegénység, részint pedig az alkalmas megszereshető terület hiánya az okai. Kiszájtítási jog nem lévén.

Építési szabályrendeletünk most hagyatott jóvá, annak üdvös hatását csak ezután fogjuk igazán érezni. Az eddig leégett házak azonban már egy évtized óta csak a legrikább esetekben engedtek nem tűzbiztos fedémmel újból építtetni.

A kéményseprési szabályrendelet mindjobban végrehajtható, mert a kémény nélküli házak száma évről-évre fogy; a legutolsó összeírás szerint 386-ra szállott le.

Vármegyénk alispánja Koller Sándor, a szövetség közigazgatási elnöke, a pápai járás főszolgabírája, ennek alelnöke Belák Lajos, az enyingi és veszprémi járások főszolgabírái Kányai József és Kerényi Endre, mint ennek választmányi tagjai, mindent megtettek, a mi csak tőlük telhető volt; s hálás köszönetünket, igaz és mély tiszteletünket mindenben kiérdemelték; ha siker van — a mint hogy van — ez legnagyobb részben nekik, s legelső sorban alispánunknak köszönhető.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő Blázy Imre, magában emberfeletti munkát végez, mert a szövetség főjegyzői teendőit is intézi. 1910. évben megvizsgált 18 községet; adott 27 szakvéleményt; készített 379 javaslatot, iktatott 110 darabot, irattározott és leirt minden ügydara-

bot összesen 516-ot. Törzskönyvet vezetett és jegyzőkönyveket felvett. Nagy szorgalmában és igyekezetében tartsa meg, áldja meg a magyarok Istene.

(Folyt. köv.)

## Hevesvármegyéből.

Irta: Jászberényi Miklós.

Ezuttal hatodik ízben vagyok szerencsés beszámolni vármegyénk tűzrendészeti állapotáról.

Meg kell állapítanom, hogy az 1910-ik év általában a jó esztendők közé sorozható.

Először is pénztárunk felszabadult a felügyeleti költségek fedezése alól s a szövetség mind több-több pénzt fordíthat a tűzrendészeti szakoktatás, kiképzés és irodalom fejlesztésére.

Tűzrendészeti szabályrendeletünk ugyanis visszaérkezett a belügyminiszteriumtól azzal a rendelkezéssel, hogy a tűzrendészeti felügyelettel járó kiadások fedezésére a vármegye az egyes községekre — a házak száma arányában — adót vehet ki.

Másodszor nagy lépéssel halad előre vármegyénk a megelőző tűzrendészet terén azáltal, hogy — mint arról később meg fogok emlékezni — az építkezési szabályrendelet a jövőre nézve kimondja, hogy a lakóházak és egyéb tűzveszélyes épületek ezentul csak tűznek ellentálló anyaggal fedhetők; ilyenek a cserép, pala, eternit, bádóg stb.

Talán ez a rendelkezés lesz hivatva áthidalni azt az ellentétet, amely a nép gazdasági és tűzbiztonsági érdeke között ma fennáll, amennyiben ha sikerül az épületeket legalább a külső tüzekkel szemben ellentállóbbakká tenni: közelebb engedhetjük a tűzveszélyes rakományokat is az ilyen épületekhez, mert a hő és a röptűz ilyen helyzetben kevésbé veszedelmes. Ez azonban természetesen nem jelenti azt, hogy idők multával a mostani 10 méteres tűztávolságot lejjebb lehetne szállítani; mert hisz az — tűzvédelmi szempontból már ugyis minimális távolság és az igazi távlat 40 méter volna, ami azonban — el kell ismernünk — csak ritkán érhető el s gazdasági szempontból sokszor igen kényelmetlen.

Harmadszor az elmúlt év egyik örvendetes eseményeként kell megemlékezni arról, hogy a vármegyei törvényhatóság kiküldöttjei a szövetségünk mérnöke által átdolgozott vármegyei építkezési szabályrendeletet revideálták és azt a december hó 12-én tartott megyei közgyűlés lényegtelen módosítással elfogadta. A szabályrendelet most van belügyminiszteri jóváhagyás alá fölterjesztve és — tekintettel a belügyminiszteriumban újabban tapasztalható örvendetes rendszerváltozásra — annak gyors elintézését joggal remélhetjük.

Ennek a szabályrendeletnek a legfontosabb (20-ik) §-a az, amely szerint ezentul ui épü-

A kéménysepréstről alkotott szabályrendelet még mindig nincs jóváhagyva. Ez a szabályrendelet t. i. az, ahol a kéményseprő-mesterek és a háztulajdonosok érdekellentétei erősen kiélestedtek és egy olyan szabályrendeletet, amely minden érdeket egyaránt kielégítene: összeállítani nem sikerült.

A szatmárökörítói rémes tragédia hatása alatt alispánunk a múlt év április 8-án, 5670/a. 1910. sz. alatt szigorú rendeletet adott ki, hogy a mulatóhelyek ezentul minden egyes esetben, a helyhatósági engedély megadása előtt megvizsgálandók és azokban az óvó- és mentő intézkedések kerestülviendők. Ugyancsak rendeletet adott ki az acetylén gázfejlesztő készülékek bejelentési kötelezettsége tárgyában is.

Tűzrendészeti felügyelet. Mint múlt évi jelentésemben megemlítettem: szövetségi pénztárunk kimerülése következtében az 1910. évi tűzrendészeti felügyeletet föl kellett függeszteni. T. i. nem állt módunkban, hogy a felügyelőknak csak a fuvardiját is fedezhesük; azt meg nem kívánhattuk, hogy az illetők a saját zsebükre fedezzenek ilyen kiadásokat. Egyebként a felügyelők pontosan teljesítették a hivatásukkal járó teendőket, sőt az egri járási tűzr. felügyelő 13, a hatvani 5, a gyöngyösi az 1909. évben meg nem vizsgált 6, a pétervásári felügyelő pedig 4 községet meg is vizsgált, én pedig különböző járásokban összesen 7 községet vizsgáltam meg.

Ezenfelül szakvéleményt adott a hatóságoknak:

az egri	járási tűzr. felügyelő	3 esetben
a hevesi	> >	1 >
a hatvani	> >	5 >
a gyöngyösi	> >	5 >
a pétervásárai	> >	4 >
a vármegyei	> >	24 >

felügyelők legnagyobb része résztvett a nyilvános táncmulatságok tartására szánt helyiségek felülvizsgálatában.

Beérkezett és elintéztetett:

az egri	járási tűzr. felügyelőhöz	71 ügydarab
a hevesi	> >	9 >
a tiszafüredi	> >	34 >
a hatvani	> >	30 >
a gyöngyösi	> >	19 >
a pétervásárai	> >	33 >
a vármegyei	> >	126 >

Ezenfelül elintézte a tiszafüredi járási felügyelő az 1909. évről felmaradt 1 hátralékos ügydarabját.

A jövőben — amikor már szövetségünknek módjában lesz a felügyelettel járó fokozottabb kiadásokat is fedezni — a felügyelők fontos feladata lesz még az, hogy az egyes községekben a csapat kiképzését is teljesítsék, sőt járásuk 1—2 községében 1—2 napos tanfolyamokat tartsanak hozzá a írás minden községékhöz leg-

ülések jegyzőkönyve. — A segélypénztár elnökségének Nyiregyházán, október 7-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. — Bucsuzás és bemutatkozás. — A hiv. tűzoltó-tisztek új címzése. — Az új Népepera befogadó-képessége. — Különleges fecskendő szerkezetek a tűzoltóság szolgálatában. Irta: dr. Póós Miklós. — Gyujtogatás. Irta: André Beury. — Az áttéti oszvar. Irta: Papp Ferenc. — Szakoktatás és tűzrendészeti alap. Irta: Firnberg Samu. — A mai német önkéntes tűzoltóságok. Irta: Kállay Imre. — Száz millió koronás tűzkár. — Boroszló. — Bukovina. — Szövetségeink köréből: A vespremvármegyei tűzoltószövetség. Irta: Dr. Óvári Ferenc. — Hevesvármegyéből. Irta: Jászberényi Miklós. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

— **Dr. Harrer Ferenc**, tanácsnok, Budapest városépítési osztályának vezetője, a tűzrendészeti s tűzoltói ügyek előadója, f. hó 9-én, a newyorki 100 millió korona kárt okozó rémes tűz előfordultának napján, tette meg első látogatását a Kun-utcai központi tűzoltó lakatnyában.

— **Scserbovszki Szaniszló**, főparancsnok, egészségi okokból hosszabb szabadságra távozott. Teendőinek ellátásával, Janicsek Andor parancsnok bizatott meg.

— **A líptótárnóci ö. t. egyesület** Breuer Szilárdot, az országos szövetség főtitkárát, disztagjává választotta meg.

— **Továbbképző sorozatos előadások.** Dr. Boda Dezső, Budapest rendőrfőkapitánya, az államrendőrségi fogalmazógyakornokok szakképzését célzó továbbképző előadások sorába a „Megelőző Tűzrendészetet” is felvette s a tárgy előadójaul Markusovszky Bélát hívta meg.

— **Oreskovits Jenő**, marosvásárhelyi rendőralkapitány, az országos szaktanfolyam végzett hallgatója, a székesfővárosi tűzoltóságnál voluntair tisztii szolgálatot teljesít.

— **A tűzoltótisztek orsz. egyesülete** összejöveteleit ezentul a hónapok első szerdáján tartja a Metropol-szálló különtermében. A január 4-iki összejövetelen Blasnek Hugó főtitkár két érdekes tüzesetről tartott referátát.

— **A tordai önkéntes tűzoltó-testület** január 6-án rendezett művészestélyén, melynek védnökei Lovassy Andor alispán, Z. Sebess Andor polgármester, dr. Szász Iván törvényszéki elnök, Tósa László pénzügyigazgató, dr. Vertán Endre országgyűlési képviselő és Zarándi K. Lipót, a vármegyei tűzoltószövetség elnöke, valának, — az est műsorán egy magán-számokkal, mint páros jelenetekben ilyen művészek szerepeltek: Feledi Boriska, az ismert primadonna, Markovits Margit, a kiváló előadóművésznő, Szentiványi Lajos, a szabadkai és soproni színházak volt énekes bonvivantja és Hetényi (Heidelberg) Albert főváros zenészerző.

— **Előfizetési felhívást** hirdet Molnár Ödön tanár, ujszentannai (Arad vármegyei) parancsnok, járási tűzr. feiügyelő, az általa megírt „Tűzoltók zsebkönyv”-ére, mely utmutató tűzoltótisztek és tűzoltók számára, tartalmazza az összes tűzrendészeti rendeleteket, döntvényeket s egyéb utasításokat. Bolti ára 1 k. 30 f. lapunkra való hivatkozással 1 k.; 10 példány után egy ingyen példány, 5% segélypénztárunknak jut. Kapható a szerzőkiadónál Ujszentannán.

a Budai Tűzr. Asztaltársaság nevében Kovácsics pénztáros küldött be 20 koronát. A dedicatio szerint ugyan, ez az összeg a „tűzoltók és azok árvái segélyalapjának” szól, de azt hisszük nem vétünk az adományozók intenciója ellen, ha ezt a husz koronát is a Tűzoltók Otthonának juttatjuk el.

— **Egy olvasónk** írja, hogy a pénzügyminiszterium rendelkező hatósága alá tartozó alapítványok közt tűzkárbiztosítási alap is kezeletik, szeretné tudni, hogy mennyit tesz az ki ma? Talán egy másik olvasónk meg fog felelni rá.

— **Életmentő papagály.** Az angliai Celham városban egy bérpalotában tűz támadt, mely hamarosan lángborította az egész házat. A kivonult tűzoltóságot úgy informálták, hogy a háznak már minden lakója kimenekült a veszedelemből. A tűz mind nagyobb arányokat öltött s már a palota földszinti része is égni kezdett, amikor a negyedik emeletről kétségbeesett hangu kiáltásra lettek figyelmesek a tűzoltók:

— Apa, jőjj hamar! — kiáltotta a segélyt kérő hang.

A tüzet néző közönség izgatottan várta, hogy mi lesz most, a tűzoltók szerelték a tolélétrát, néhányan felmászta a hang irányába, sőt egy közülök bemerészkedett a lakásba is. S a negyedik emelet egyik szobájában megtalálta a hang forrását: egy papagályt s mellette a földön eszméletlenül fekvő gazdáját, egy jól öltözött öreg urat. Annyi idő volt még mindössze, hogy megmenthették őket, mert a következő pillanatban romba dőlt az egész palota.

— **A kéményseprők országos egyesületének** választmánya kimondotta, hogy nyílt kéménynek tekintendő az a kéményfajta, melynek menyezete és ajtaja nincs és a tűzpadról létrával felmászva söpörhető, zárt kémény pedig az, melybe a földszintről vagy a menyezeten, illetve padláson alkalmazott tisztítóajtón át jut a kéményseprő. — Az orosz vagy henger-kémény tehát zárt kémény.

— **Hogy és mikor kell a kályhacsöveket seperni?** Rendszerint sohase történjék meg egy csőnek, egy kályhának, vagy takaréktűzhelynek a kisöprése anélkül, hogy a korom vagy a hamu valamibe föl ne fogassék, hovatovább egy takaréktűzhely kisöprésénél még mulhatatlanul is szükséges egy személtlapátnak az odatartása, hogy a korom a lapátra gyűljön össze. Semmi körülmények között sem szabad finom és finnyás helyiségekben forró kályhakat vagy csöveket kisöpröni, mert ilyen esetben a helyiségek egész biztosan megtelnek szálló korommal. Csak akkor végzendő a kályhák kisöprése, ha már azok teljesen kihültek. — Kiadta pedig ezt segédei számára azoknak a Toscanóknak egyik őse, akik Győrött és Vasvárt ma is, mint a kéményseprő szakmabeli iparosok modern gondolkozásu képviselői ismeretesek.

— **Nem nálunk történt.** Herr Vorstand! Hamar a szerárkulcsot, ég a falu háza! Persze! Nem elég az egyik kár, még a fecskendőt is tönkre akarnátok tenni. A kulcsot nem adom.

## Szerkesztői üzenetek.

O. Az az igazság, hogy korunkat a technikai munka s műszaki téren felmutatható bámulatos haladás jellemzi, immár szállóigévé lett. A műszaki alkotások térfoglalását szinte mindenütt észlelhetjük. De az olyan városban, melynek nincs vízvezetése, sem csatornája, ott modern irányú fejlődésről nem beszélhetni. Ily helyen a társadalom a technikai munka jelentőségének a megértéséig még nem jutott el.

S. Svájc csak egyetlen hivatásos tűzoltósággal rendelkezik, ez a *baseli*.

P. A rotációs fecskendő egy alkalommal 86 óráig *megszakítás nélkül* dolgozott, gőzfecskendő erre nem képes.

B. Tölgyfalépeső, alul bevakolva, jobb, mint a gránit. Kőlépcsők közül a beton tűzállóbb.

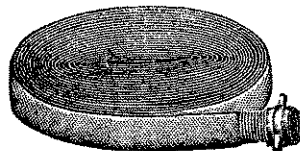
W. A Perkeo által kilövellt hab szénsavtartalmú, azért fekszi meg az égő benzin felületét, melyet a levegőtől elzár. 18 literes Perkeo tartalma 4 m<sup>2</sup> felületet képes beföldni.

B. Veszprémben az igazolt képviselők száma, majdnem annyi volt, mint amennyi tagtestülete husz évvel ezelőtt egyáltalában volt az országos szövetségnek.

D. Takaréktűzhelyek és kályhák iparszerű tisztogatása a kéményseprő-ipar körébe vág, ezen munka elvállalása s teljesítése csak kéményseprő-ipar engedély alapján van megengedve. 89087/900 K. M. 20585/904 K. M.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt **Geitner** és **Rausch** tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14  
Gyár: Korponai-utca 20-21. szám.



## FEIK ÉS TRÉBA

Budapest, V., Lipót-körút 22.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a  
Műszaki és gépipari részvénytársaság  
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-ut 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállítók, gyártauk:  
tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).



## Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

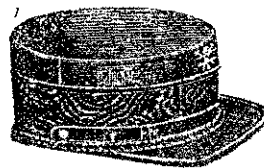
**Walser Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémentőde  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

## Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

A magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)  
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —  
„Optimus” kézi tűzoltókészülék  
ára 8 1/2 liter ürtartalommal . . . . 65 K.  
10 1/2 „ „ „ . . . . 75 K.



Tűzoltó-sapkákat  
legjobban és legolcsóbban készíti

Ritscher Zsigmond  
és Fia Körmenten.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
Gyakorló szabályzata

egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.

A kivonatott füzet ára 10 fillér.

## Díszokmány - Űrlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kic és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Csáky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behirdése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
tűzoltók gyufáját!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyarában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypenztárának jut.

!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések

Tiller Mór és Társa  
udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!



# TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hé második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedüli jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felajánlásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 33.</b> Telefon 90—33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpótdány jár. Szakcikkok, melyeknek kéziratát a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjazatnak.</p>
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

## A felügyeleti kérdés.\*)

Az a felügyelet, amely ma nálunk szervezve van, kezdetnek türehető volt, azonban folytatásnak kevés, befejezésnek pedig: semmi. Néhány vármegye területén vármegyei tűzrendészeti felügyelői s ugyancsak néhány vármegye járásaiban járási tűzrendészeti felügyelői állások vannak szervezve. Ezek a felügyelők — jó, ha egy évben egyszer — körülfutják járásuk községeit, azonban élethivatásuk távolról sem engedi, hogy a tűzrendészettel s a csapatok kiképzésével belterjesebben foglalkozzanak. Ma már lehetetlen olyan embereket találni, akik egy tiszteletbeli állás kedvéért elhanyagolják megélhetési keresetforrásukat, sőt arra még rá is fizessenek.

Hevesmegyére utalhatok talán (mint egy kivételre, a sok között), ahol a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt évi 500, a járásiakat pedig 150—200 koro-

\*) A Tűzoltó-Otthon ügye immár jó mederbe van terelve. A begyűlt összeg, hozzászámítva az e célra már előbb megszavazott 35 ezer koronát, meg ama bevételeket, amelyek nyugodt elkönnyvelése számunkra kilátásba helyezett: mindez együttvéve garantálja szép tervünk megvalósulását.

Stagnálást nem ismerő intézményünk további kiegészítése azonban más, még fontosabb feladat megoldását is sürgeti. S erről a másik teendőről értekeznek ép most — a „Tűzvédelem“ hasábjain — Jászberényi Miklós. Az ő cikkéből vesszük át a fentieket.

nával dotálja a szövetség. Ez se sok, de mit lehet ott várni, ahol 100 korona vagy még annyi se a tiszteletdíj, illetőleg a fuvarkölttség?

Pedig, ha igaz, mint ahogy kétségtelen, hogy tűzrendészetünknek ma már általánosan elismert fundamentuma a megelőző tűzrendészet, éppen úgy igaz az is, hogy a legközelebbi követelmény viszont az, hogy a tűzrendészeti felügyelet arányosan, egy ségesen és akképpen rendeztessék, hogy a törvény (?), kormányrendelet és szabályrendeletekben lefektetett akarat érvényesüljön is és ne maradjon csak írott malaszt.

Mert kérdezem: mit ér a legszebb rendelkezés, ha annak végrehajtását nem ellenőrzi senki. Mit ér a hatóság jóakarata, ha nines mellette az a szakközeg, amelyik számbavehető szakvéleményt adjon, amelyik az ő tudásával, szaktekintélyével a közönséget is meggyőzze és törvénytiszteletre készítse?

Odáig már jutottunk, hogy Magyarországon is kezdik a tűzoltóságokat és a tűzrendészetet komolyan venni; ezt a helyzetet most már csak fokoznunk, erősbitenünk kell és ennek egyik legalkalmasabb módja: a tűzrendészeti felügyelet létesítése.

Minden vármegye élére egy vármegyei és ezek fölé egy országos tűzrendészeti felügyelőség rendszersítése az, amely a belügyi kormányzat

tűzrendészeti politikájának legelsőrendű feladatát képezze. Egyelőre — úgy, mint a gazdasági felügyelői állásoknál tették — lehet 2—3 vármegye számára egy-egy felügyelőt kinevezni, de ha a kormány célt akar érni — aminthogy látszik, hogy akar! — ettől elzárkózni nem lehet.

Igaz, hogy ez, éppugy, mint minden, pénzbe kerül. Azonban odáig már jutottunk, hogy az állam az áldozatoktól nem riad vissza!

Azt az összeget, amit az országgyűlés a tűzrendészet ügyének előbbrevitelére megszavazott, alkalmasabban fel nem használhatják, mint hogyha

egy országos és néhány vármegyei felügyelőséget szervezünk. A tűzrendészet ügyének igazán komoly előbbrevitelére és a még nem létező vármegyei szövetségek és tűzoltóságok életrekeltésére csak így gondolhatunk. Ha lesz központi egységes vezetés mellett minden vármegyében egy szakavatott, kizárólag e feladatnak élet-hivatásszerűen élő férfi, akkor a tűzrendészet egyéb ágazatai önmaguktól kiépülnének.

A felügyeleti kérdés helyes megoldása a legsürgősebb, de egyuttal a legfontosabb, szinte közszükséget képező feladat.

Jászberényi Miklós.

## HIVATALOS RÉSZ.

184.  
1912. sz.

### Meghívó.

*A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség orsz. választmánya 1912. évi március hó 3-án d. e. 10 órakor Budapesten a VIII., Főherceg Sándor-utcai régi képviselőház termében tartja ez évi rendes közgyűlését, melyre az elnökségi és választmányi tagokat ez uton hívjuk meg.*

A gyűlés tárgysorozata:

1. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése; az 1911. évi zárszámadás (előadó: Oltványi Ödön).
2. Jelentés a „Tűzoltó-Othon“ gyűjtésének eredményéről és az e tárgyban tett intézkedésekről (előadó: Jászberényi Miklós).
3. A nagygyűlésen elfogadott irodalmi pályázatok kiírása (előadó: Erdély Ernő).
4. A szaktanfolyamok szabályzatának módosítása és az 1912. évi tanfolyamok rendezése (előadó: Erdély Ernő).
5. Tagtörlések.
6. A szakképviselők megjelenési díjának, továbbá az előadók, szakképviselők, főtitkár, stb. tiszteletdíjának megállapítása.
7. Az elnökség jelentése a „Panama“ című röpirat miatt indított per eredményéről.
8. Az elnökség javaslata a szolgálati érmek tárgyában (előadó: Szabó Gyula).
9. Az időközben megüresedett helyek betöltése.
10. A segélyzőpénztár évi jelentése és 1911. évi zárszámadása.
11. Javaslat egy második titkári állás szervezése tárgyában.
12. A nemzetközi szövetség szentpétervári gyűlésén való képviseltetés kérdése.
13. Netáni indítványok.
14. A kir. díszérmek átadása.

Az orsz. választmányi közgyűlést megelőző napon. március 2-án d. u. 1/23 órakor elnökségi

Az orsz. választmánynak tagjai: az elnökség tagjai, a szakosztályok elnökei, al-elnökei, előadói, szakképviselői; a vármegyei szövetségeknek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott 1—1 képviselője; (ezek vasuti költségeik megtérítését kívánhatják, ha a szövetség elnöksége ezt írásban előzetesen bejelenti és ha e szövetség az előző évet bezárólag tagsági díjjal hátralékban nincs); a hatóságtól kinevezett, illetőleg vármegyei szövetségek által megválasztott és igazolt vármegyei tűzrendészeti felügyelők; a törvényhatósági városok önálló hivatásos és önkéntes parancsnokai.

A kedvezményes államvasuti jegyigazolványra igényt tartók tartoznak azt f. évi február 15-ig az orsz. szövetségi irodának bejelenteni.

Budapest, 1912. január 16-án.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

184.  
1912. sz.

### Meghívó.

*A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára folyó évi március hó 3-án déli 12 órakor tartja Budapesten, a VIII., Főherceg Sándor-utcai régi képviselőházban rendes évi közgyűlését, melyre a tagtestületeket tisztelettel meghívjuk.*

Tárgysorozat:

1. Az elnökség jelentése az 1911. évről.
2. Az 1911. évi zárszámadás kapcsán a pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.
3. Netáni indítványok.

A kedvezményes államvasuti jegyigazolványra igényt tartók tartoznak azt február hó 15-ig az elnökségnek bejelenteni.

Budapest, 1912. január hó 16-án.

**A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének jelentése a központi iroda működéséről 1911. év második felében.**

Uj alapszabályaink értelmében évi jelentésünk lényeges változáson megy át, amennyiben a szövetségi működés főbb mozzanatairól ezentul a szak-előadók fognak a nagygyűlésnek beszámolni és az elnökség jelentése csak a szakosztályokat nem érintő, a központi iroda hatáskörébe utalt adminisztratív ügyeket öleli fel. Sőt még ezek közül is a pénztárt illetőleg a pénztárvizsgáló-bizottság jelentése adja meg a bővebb felvilágosítást.

Az 1911. évi június 3—4-én Veszprémben tartott választmányi és nagygyűlés óta 7 esetben tartatott elnökségi ülés s pedig június 3-án és 20-án, július 27-én, szeptember 6-án és 18-án, október 7-én és december 2-án, amelyeken összesen 106 határozat hozott.

Az iktatóra érkezett az 1911. év folyamán 4143 ügyirat; hátralék nincs.

A hatóságoknak e félévben vélemény adatott 260 esetben telepengedélyezési, tűzrendészeti, műszaki, építésrendőri ügyben, szabályrendeletek- és alapszabályokról.

Kipróbáltatott 143 község fecskendője és felterjesztés intéztetett a felsőbb hatóságokhoz 38 esetben.

Szolgálati érem kiadatott az egész 1911. évben 223 testületnek 793 drb V éves, 422 drb X éves, 298 drb XV éves, 211 drb XX éves, 138 drb XXV éves, 100 drb XXX éves.

A kir. diszéremre felterjesztetett 70 testületből 272 tag.

A tagtestületek sorából törlésbe hozatott 23, u. m.: Bolmány, Buttyin, Bakóvár, Kisbecskerek, Szinérszeg, Királyfalva, Gizellafalva, Móricföld, Sándorháza, Bocsár, Jankahid, Pészak, Ujvárfalva, Margitta, Nagyszalonta, Bihardiószeg, Hosszupályi, Nagyléta, Palotailva gyár, Lándzsérufalu, Hidvég, Egerpatak, Kálnok. Tagtestületeink sorába belépett 84 (1911. évben összesen 141) s pedig közvetlenül 7, vár-

szék 7, Vas, Győr 4—4, Tordaaranyos 3, Budapest, Pozsony, Moson, Bácsbodrog, Krassószörény 2—2, Zala, Sopron 1—1 testülettel).

Tagtestületeink száma tehát az év végén: 143 közvetlen, 2040 a vármegyei szövetségek utján, összesen 2183. A csatlakozott vármegyei szövetségek száma 34, ezek közül azonban Arad és Borsod vármegyék még nem vitték keresztül formálisan a csatlakozást, amennyiben tagtestületeik névsorát még nem küldötték be s így ezek még nem voltak külön kimutathatók.

Vármegyénként egyébként ekképoszlanak meg:

Folyó szám	Vármegye	Testület	Község
1	Somogy . . . . .	241	308
2	Vas . . . . .	237	616
3	Sopron . . . . .	197	232
4	Veszprém . . . . .	186	182
5	Baranya . . . . .	190	358
6	Heves . . . . .	117	117
7	Fejér . . . . .	105	103
8	Torontál . . . . .	95	213
9	Pest . . . . .	95	216
10	Pozsony . . . . .	70	298
11	Szepes . . . . .	33	221
12	Győr . . . . .	60	89
13	Bácsbodrog . . . . .	55	131
14	Jásznagykunszolgok . . . . .	39	53
15	Temes . . . . .	37	226
16	Budapest . . . . .	34	1
17	Zala . . . . .	30	559
18	Moson . . . . .	25	61
19	Esztergom . . . . .	22	49
20	Tolna . . . . .	22	121
21	Beszterce-Naszód . . . . .	22	98
22	Csanád . . . . .	22	29
23	Krassó-Szörény . . . . .	20	362
24	Bihar . . . . .	17	496
25	Trencsén . . . . .	16	399
26	Bars . . . . .	16	209
27	Szabolcs . . . . .	14	132
28	Háromszék . . . . .	12	104
29	Hajdu . . . . .	11	21
30	Csongrád . . . . .	8	19
31	Szatmár . . . . .	6	306
32	Torda-Aranyos . . . . .	6	118

A fentiekén kívül van még 2 vármegyei szövetség, u. m.: a Szeben és a Brassó vármegyei, ezek azonban — bár az országos szövetség nyújtotta előnyöket az első sorában szokták igénybe venni, — a mai napig sem csatlakoztak hozzá.

Budapest, 1912. január 20-án.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtítká.

300  
1912 sz.

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára 1911. évben.

Az alapszabályok rendelkezéséhez képest van szerencsénk a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára elnökségének az 1911. évben kifejtett működéséről és a pénztár állásáról jelentésünket alábbiakban tisztelettel előterjeszteni.

Az elnökségnek választás utján való kiegészítése a veszprémi nagygyűlés után sem vált szükségessé, amennyiben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének majd minden tagja egyuttal tagja a segélyzőpénztárnak is. Elnökségi ülés tartatott 10 és pedig február 11-én, március 25-én, április 22-én, június 3-án és 20-án, július 27-én, szeptember 6-án és 18-án, október 7-én, december 2-án, amelyeken összesen 147 határozat hozatott. A közgyűlés megtartatott március 25-én. Az iktatóra érkezett 1365 ügyirat.

Az 1911. évben a tagtestületek száma 923 (1910. évben 936), a tagok száma 38.069 (1910. évben 38.357), a tagátlag tehát 41.24 (1910. évben 40.9) volt; végeredményben tehát csekély apadás mutatkozik.

A pénztár bevétele 117.000 K — f értékben és 32.351 K 89 f pénzben, a kiadás 24,878 K 70 f s így a maradék 7473 K 19 f; a vagyon 1911. évi szaporodása 12,310 K 86 f (1910. évben 11,501 K 43 f). Értékpapir vásároltatott 20.000 K árban.

Az elmúlt évben bejelentetett 143 eset, a múlt évről elintézetlenül maradt 2; ebből segélyre igényt nem tartottak 3 esetben; elutasított részben, mert nem volt tagja a pénztárnak, részben mert a bejelentés határidejét elmulasztották 6, ellenben 132 kérvényező 3950 napi gyógykezelésre kapott összesen 7513 K segélyt; 2 eset (Szeged, Dunapentele) még elintézetlen. A pénztár fennállása, azaz 1896 óta kapott tehát 916 tag összesen 44.529 K 60 f segélyt. A segélyre kiadott összeget, 4 eset kivételével, az I. magyar általános biztosító-társaság jubileumi alapítványa kamataiból megtértette alapunknak.

Előfordult pedig: 39 égési seb, 26 kézsérülés, 26 lábsérülés, 26 zúzódás, 7 hülés, 5 szemgyulladás, 1 fejsérülés, 1 idegrázkódás, 1 izomlaz, 1 kutyaharapás, 1 egyéb sérülés, 4 haláleset és pedig 115 esetben tűznél, 16 gyakorlaton, 5 órségen, órjáraton, 1 esetben tűzrendészeti szemlén.

Az esetek között ismételten fordul elő a baleset oka gyanánt: átszakadás a mennyezeten, ereszen, a fal ráomlása, üvegtáblák beverése szabad kézzel, belépés a törmelékből kiálló szögekbe, az ujj összenyomása a nyomókar és ütköző között, kötélerezkedésnél a kötél kiugrása a zárkapocsból, fecskendőszerelesnél a szerek közé beszorulás és végül a szerekkel való felborulás; haláleset oka volt pedig: szívszélhűdés, gyufagyári mérges gázok belégzése, égési seb és tüdőgyulladás. Mindezen okok azt engedik sejtetni, hogy a legénységnek, főleg elméleti kiképzése, kioktatása elégtelen, illetve az a figyelmességüket figyelmen kívül hagyja, kellő higgadság nélkül, kapkodással, gyakran vakon vagy veszélyes munkáit, amely sokszor nél-

járó körültekintés révén megvédi őt az oly balesetektől, amelyek nem a véletlen művei. A fent felsorolt baleseti okok mindegyike ugyszólván egy-egy elméleti oktatás oly témáját szolgáltatja, mely megérdemli azt, hogy a tisztikar vele behatóbban foglalkozzék és a legénységet is fentiekből okulva kioktassa!

Az 1911. évi közgyűlésen elfogadott módosítása az alapszabályoknak még nem nyerte meg a kormányhatóság jóváhagyását.

A pénztárba való bejelentést megkönnyítendő, a folyó évben is szétküldöttünk tagbejelentő kimutatásürlapokat és postai cséklapokat.

A biztosító-intézetek császárjubiläum-alapítványára is felhívtuk a pályázati határidőt megelőzőleg tagtestületeink figyelmét, de sajnállattal kell konstatálnunk, hogy ezen Bécsben kezelt alapítvány kamatai ritkán adatnak ki magyarországbeli tűzoltóknak, úgy hogy ez okból már kérvényező sem igen akad.

Budapest, 1912 január 20-án.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtítkár.

98.  
1912. sz.

## Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1912. január 13-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd főtítkár.

Jelen voltak: Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Pap Ferenc, dr. Vass János előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bence István titkár, továbbá Stankovánszky Imre, Köhler István, Udvardy Aladár, dr. Poós Miklós, Vámosi Gyula, gróf Széchenyi Bálint.

Elmaradását kimentette Kállay Imre szakoszt. jegyző.

1. Elnök megnyitván az ülést bejelenti, hogy alelnök urral egyetemben megtekintették a Kelenföldön az „Otthon“ céljaira kiszemelt telket s azt minden tekintetben oly előnyösnek találták, hogy annak megszerzése iránt a fővárosnál az információkat is beszerezték és a megvételére konkrét javaslatot tesznek.

Az elnökség e jelentést tudomásul vevén, határozatilag kimondja, miszerint a teleknek leltári árban való megszerzése iránt a lépések haladéktalanul megteendők.

2. Jászberényi Miklós jelentése a tűzoltónap illetve az „Otthon“ gyűjtés eddigi eredményéről tudomásul vétetett és alelnök javaslatára elhatároztatott, hogy a Belügyminiszteriumtól még egy október 13-án rendezendő gyűjtőnapra kéresek engedély.

3. Tárnyalás alá vétetvén ama nagygyűlési határozat, hogy az országos tanfolyam fejlesztése kapcsán alsóbbfoku kerületi tanfolyamok rendeztessenek, dr. Vass János oly a kormány és hatóságok külön támogatásával kerületenként rendezendő szervező tanfolyamok rendezését tartja szükségesnek, a melyeken a vármegyék által szövetségi vezetőknek avagy tűzrendészeti felügyelőknek kiszemelt egyének nyernének kiképzést a tekintetben, hogy az oly vármegyékben, a hol még szervezet nincs, a vármegyei szövetségmiként szerveztessék. ve-



ségi letnek megfelelően szervezni, hogy a vármegyei szövetségek rendeznének kisebb, altisztképző tanfolyamokat; az orsz. szövetség által több vármegyére kiterjedőleg rendezendő kerületi tanfolyamok gondoskodnának a községi parancsnokok, tisztek képzéséről, míg az orsz. tanfolyam megszabadítottán az elemi tárgyakról, oly nivóra lenne fejlesztendő, hogy a városi tisztek és tűzrendészeti felügyelők kiképzését biztosítsa. A kerületi tanfolyamok költségeihez a vármegyék és az országos szövetség járulna hozzá és utóbbi adná az előadókat. Az összes tanfolyamok részére pedig a belügyminiszteriumtól a bizonyítványok állami érvényesítése lenne kérelmezendő. Felkérte végül Erdély Ernő előadó, hogy a jövő ülésig dolgozza ki az altiszti és kerületi tanfolyamok tantervét és tanrendjét, Breuer Szilárd főtitkár ellenben felkérte az orsz. felsőbb tanfolyam tanrendjének kidolgozására.

4. A legközelebbi ülés idejéül megálapítottatott február 10-ikének d. u. 1/23 órája s egyben elhatározatott az is, hogy március 2-án elnökségi ülés, március 3-án a Sándor-utcai régi képviselőház termében orsz. választmányi közgyűlés fog tartatni, amely alkalommal az illető elnökségi és választmányi tagoknak a királyi diszérem is fog átnyujtatni.

Elnök távoztával alelnök foglalván el az elnöki széket,

5. A Breznay-féle népies mű megszüretésére Jászberényi Miklós előadó kéretett fel s egyben kimondatott, hogy a nagygyűlésen elfogadott tűzoltó tárgyú novella pályázata helyett népies, a tűzoltást és tűzrendészetet megismertető és fél órára terjedő felolvasásra hirdetessék március 1-ig terjedő határidővel pályázat, melyent több társaskör már eddig is kért, de nem kaphatott; a pályadíjat az elnökség 100 K-ban állapította meg, a bíráló bizottságba pedig Csajthay Ferenc, dr. Óvári Ferenc, Erdély Ernő és Breuer Szilárd elnökségi tagokat választotta be.

6. Erdély Ernő javaslatára elhatározta az elnökség, hogy a „Tűzrendészet“ c. könyv „visszerzés“ fejezetének február 10-ig való beküldésére az illető szerzőt most már utólszor hívja fel és ha e terminusig a kézirat be nem érkeznék, e fejezet megírására más valakit fog felkérni.

7. Az eperjesi Széchenyi kör azon kérelmét illetőleg, hogy az általa a vármegyei tanítók részére rendezendő tanfolyamokhoz adjon az orsz. szövetség könyveket és előadókat, az elnökség elhatározta, hogy a meglévő szakkönyveket díjtalanul átengedi, az előadások vezetésére Apáthy Vilmos, Ranezay József, Mlinkó István urakat felkéri, a tűzoltói tanfolyamrésznek azonban lehetőleg 8 napon belüli elvégzését javasolja.

8. A kassai közige. tanfolyam igazgatójának azon átirata, hogy a beteg Mihalik Béla előadó helyettesítésével Haissig Sándor eddigi segédelőadót bizta meg, tudomásul vétetett és a tanítás menetének ellenőrzésére Jászberényi Miklós előadó kéretett fel azzal, hogy egyben az Abauj vármegyei szövetség megalkotása tárgyában is tegyen folytatólagos lépéseket, felhatalmaztatván egyúttal arra, hogy más helyeken és alkalmakkor is, a szervező szakosztály hatáskörében is járjon el, ha arra kínálkozó alkalom van.

9. Főtitkár bemutatván a nagygyűlési határozatok sorozatát és az eddig végre nem haj-

kozó előterjesztések bemutatva nem lettek, hogy — eltekintve a nem időszerüektől — a többiekét mielőbb készítsék el és mutassák be.

10. A szegedi és magyarkanizsai tűzoltótületek azon beadványai, melyek szerint a szentpétervári nemzetközi kongresszus versenygyakorlataira jelentkeznek és erkölcsi valamint anyagi támogatást kérnek, bővebbi versenyprogram hiányában mindaddig nyilvántartatni rendeltettek, míg a szentpétervári rendező bizottságtól és a nemzetközi szövetség elnökségétől bekérendő adatok meg nem érkeztek.

11. A karánsebesi testület azon panasza tárgyában, mely szerint az ottani alügyész a tűzszínhelyén takarítási munkálatokat végző egyik őrparancsnokát fogházörökkel letartóztatta, az elnökség az ügyészségnek erre vonatkozó megkérdészetét rendelte el, a további lépéseket ettől tevén függővé.

12. Papp Ferenc azon javaslatát, hogy Kállay Miklós kéressék fel költeményének az „Ott-hon“ -ra vonatkozó átírdolgozására, az elnökség elfogadta és a már kiutalt 50 K tiszteletdíj jóváhagyása kapcsán, ezen átírdolgozás honorálására is 50 K-t engedélyezett.

13. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése, valamint az 1911. évi zárószám adás, mely szerint a bevétel értékben 5100 kor., pénzben 21,020 K 58 fill., a kiadás 20,847 K 84 fillér és így a maradvány mint egyenleg 172 K 74 f, végül alelnök azon jelentése, hogy a nagygyűlésen elfogadott könyvelés keresztülvitetett, tudomásul vétetett és a zárószámadás az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

14. Főtitkár azon bejelentése, hogy hivatali elfoglaltsága miatt már a közeli jövőben a szövetségi irodában való közreműködésnek nem fog annyi időt szentelhetni, mint eddig s így az új könyvelésre való tekintetből is, még egy munkaerő beállítása válik szükségessé: tudomásul vétetett és a másodtitkári állásra való pályázat kiírásának elrendelése tárgyában az orsz. választmányhoz előterjesztés tétetni határozatott.

15. A kir. diszéremre beérkezett kérvények közül azok, amelyek az illetékes tényezők által pártolólag véleményeztettek, a Belügyminiszteriumhoz felterjeszteni rendeltettek.

16. Főtitkár azon jelentései, hogy az utolsó ülés óta felterjesztés intéztetett 4 ügyben, véleményeztetett 10 alapszabály, 7 telepengedély, 6 szabályrendelet, 2 műszaki, 2 építési, 7 tűzrendészeti ügy, kipróbáltatott 19 fecskendő; hogy a Heves vármegyei tűzrendészeti felügyelő évi jelentése beküldetett, — tudomásul vétettek.

17. A Szabolcs vármegyei szövetség azon kérelmének, hogy az általa rendezendő tanfolyamok hallgatóinak a meglévő szakkönyvek díjmentesen küldessenek meg: hely adatott és a könyvek elküldésére az iroda utasított.

18. A „Tűzoltó gyufa“ után a gyáros által beküldött 6 K 16 fillér, a segélyzőpénztárba befizetni rendeltetett.

19. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Erdély Ernő és Papp Ferenc előadók.

Ezzel az ülés véget ért. Kmft.

Gr. Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc  
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Erdély Ernő,  
előadó.

Papp Ferenc,  
előadó.

1865.  
1911. szám.**Jegyzőkönyv,**

Felvétellett Budapesten 1911 december hó 2-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzöpenztára elnökségének ülésében.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor, illetve ennek megbízásából: dr. Vass János előadó, h. elnök.

Jegyző: Bencze István titkár.

Jelen voltak: Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Szabó Gyula, Papp Ferenc, Oltványi Ödön előadók, Barabás István Markusovszky Béla, Szabados Imre szakképviselők, Udvardy Aladár budapesti szakasziparancsnok, László István, Lukács Gyula, gróf Széchenyi Bálint vendégek.

1. Elnök megnyitván az ülést, titkár bejelenti, hogy az utolsó ülés óta a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott:

Börst Antal, Mór János, Káldi Ferenc, Gémes Illés, Bauer György, Steiner Jakab, Kónya Lajos, Borony József, Róth János, Navratil József, Berzsényi Dénes, Gayer József, Nagy János, Szalay János, Madár Lajos, Radnai József, Pilipár Zsigmond, Horváth Kálmán, Nemes Dániel, Selley Gábor, Szökendi József, Györke József, Scultéti Kálmán, Nagy János, Smetana Jaroslav, Moszkál Győző, Czurkó György, Jung Jakab segélye. Tudomásul vétetett.

2. Csizmadia Dániel (Tócsok) október 11-én tűznél, istálló tetején átszakadván, a szenvedett égési sebekben 8 nap alatt meghalt.

Az I. m. ált. alapítv.-ból jogos örökösének kifizetendő 400 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

3. Schwarz József (Karánsebes) október 6-án tűznél az óriási hőség és füst következtében szívszélhűdésben meghalt.

Bár az eset elkésetten jelentetett be, mégis az öttagu családra való tekintetből az I. m. ált. alapítványából özvegyének kifizetendő 1000 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

4. Bekker József (Monor) május 25-én gyakorlaton létratorés következtében leesván, combcsonttörést szenvedett és 189 napig orvosi gyógykezelés alatt állt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 400 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

5. Luka József (Szárföld) szeptember 6-án tűzhöz menet elesett, a kocsit átment rajta és 40 nap alatt gyógyult bordatorést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 80 K segélyre felterjesztetett.

6—7. Kisfaludon október 17-én tűznél Györfváy István 14 nap alatt gyógyuló szemhurutot kapott, Nagy Sándor pedig nyakán 8 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K, illetőleg 20 K segélyre felterjesztettek.

8. Máriaföldén Jung Jakab október 17-én tűznél 12 napig tartó szemgyuladást kapott.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K, segélyre terjesztetett fel.

9. Mohácson Pali Mihály november 1-én tűznél feckendőszerelés közben ujját megsértette, mely 16 nap alatt gyógyult.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 32 K segélyre terjesztetett fel.

10. Békésen Batizi Ferenc november hó 1-én tűznél a kocsit felfordulása folytán ujját megsértette, mely 10 nap alatt gyógyult.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K segélyre terjesztetett fel.

11—13. Vasvárt október hó 25-én tűznél Toscanó Gyula arcan 10 nap alatt gyógyult

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K illetve 24 K, végül 140 K segélyre felterjesztettek.

14. Kiskúnhalason Kmeth Benő november 5-én tűznél 8 nap alatt gyógyult ujj sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 16 K segélyre terjesztetett fel.

15. Szabadkán Sztancsics János hivatásos tűzoltó 1910. december 31-én tűznél a lépcsőn elesván, 75 nap alatt gyógyult bokatorést szenvedett, minek folytán sánta maradt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 300 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

16. Katona Imre (Mernye) október 31-én tűznél a pernyétől karján 12 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 24 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

17. Neiser Sándor (Ádánd) november 13-án tűznél szögbe lépett és 11 napig gyógykezeltetett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre felterjesztetett.

18. Titkár azon javaslata, hogy a tagbejelentő űrlapok és csekklapok a tagtestületeknek külön levélben küldessenek meg, elfogadtatott és a kivitellel az iroda bízott meg.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért. Kmft.

Gr. Széchenyi Viktor  
elnök.

Dr. Vass János  
h. elnök, előadó.

Bencze István  
titkár.

133.  
1912. sz.**Pályázat.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége pályázatot hirdet oly felolvasásra, melynek mintegy fél órát kitöltő szövege népies, könnyen megérthető modorban megismertetné a rendszeres tűzoltóságot és működésének előnyeit, a megelőző tűzrendészet kiváló fontosságát.

A pályamunka — a szerző nevét rejtő jelígyés levélke kíséretében — 1912. évi március hó 1-ig nyújtandó be a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.).

A bírálatot az elnökség által felkért bíráló-bizottság ejti meg. A bíráló-bizottságnak javaslata alapján hozott elnökségi határozat ellen felebbezésnek helye nincs.

A 100 K-ás díj csak abszolút becsü pályaműnek adatik ki; ha abszolút becsü mű nem érkezett be, a díj kiadásától az elnökség eltekinthet. A relativ legjobb mű vagy a II. osztályozást nyert mű dicséretben részesítetik és a szerző engedelmével a „Tűzrendészeti Közlöny“-ben közöltetik.

A pályadíjnyertes mű kiadási joga a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségé.

# A magyar Országos Iuzolto-Szovetseg Pentzari Zaró-szamadasa

az 1911. május hó 7-től az 1911. év december hó 31-ig.

Folyó szám	BEVÉTEL	Pénz		Pénz		Érték K	Folyó szám	KIADÁS	Pénz		Érték		
		K	f	K	f				K	f	K	f	
1	Pénzmaradvány 1911 május 6-ról			363	43	5100	1	Irodai, postai és ügykezelési kiadások	1245	58			
2	Államsegély az 1911. évre			11000	—		2	Tisztviselők állandó tiszteletdíjai	1865	68			
3	Tagdíjakból:						3	Előadók utiköltségei és el-látási díjai	1989	52			
	a) közvetlen tagtestüle- tektől	878	—				4	Választmányi vármegyei ki- küldöttek utiköltségei	156	82			
	b) vármegyei szövetsé- gektől:						5	Iroda lakbére	1014	—			
	a) bacsodrogvármegyei szövetség utján	10	—				6	Fűtés, világítás, takarítás, telefon	588	60			
	a) baranyavármegyei szövetség utján	6	—				7	Tűzrendészeti Közlöny szer- kesztőségi kiadásai	400	—			
	a) barsvármegyei szö- vetség utján	6	—				8	Tűzrendészeti Közlöny ki- adóhivatalának kiadása	1982	51			
	a) biharvármegyei szö- vetség utján	24	—				9	Szakkönyvek és szabályzatok	3687	40			
	a) csanádvármegyei szö- vetség utján	46	—				10	Nyomatványok	2155	06			
	a) győrvármegyei szö- vetség utján	119	—				11	Pályadíjakra	500	—			
	a) hajdúvármegyei szö- vetség utján	34	—				12	Tanfolyamok rendezése	1526	48			
	a) háromszékvármegyei szövetség utján	26	—				13	Tanfolyamok stipendiumai	400	—			
	a) krassószőrénvárm. szövetség utján	12	—				14	Nagygyűlés és versenyekre	1634	50			
	a) mosonvármegyei szö- vetség utján	24	—				15	Beszerezésekre	3	20			
	a) pestvármegyei szö- vetség utján	176	—				16	Különfélékre:					
	a) pozsonyvármegyei szövetség utján	82	—					a) Diszokmányok megraj- zolásáért . . . 320.— K					
	a) somogyvármegyei szövetség utján	2	—					b) Edvi Illés K. ügyvédi számlája . . . 800.— K					
	a) sopronvármegyei szö- vetség utján	120	—					c) Átmeneti kiadások, tag- díjvisszatérítések 646.27 K					
	a) szatmárvármegyei szövetség utján	12	—					d) Apró kiadásokra 82.22 K	1798	49			
	a) szepesvármegyei szö- vetség utján	122	—				17	Egy 5000 kor. n. é. 4% kor. j. eladása a segélyző-pénz- tár részére			5000	—	
	a) temesvármegyei szö- vetség utján	18	16				18	Pénzmaradvány	72	74	100	—	
	a) tolnavármegyei szö- vetség utján	42	—										
	a) tordaaranyosvárm. szövetség utján	6	—										
	a) torontálvármegyei szövetség utján	190	—										
	a) trencsénvármegyei szövetség utján	2	—										
	a) vasvármegyei szövet- ség utján	462	—										
	a) zalavármegyei szö- vetség utján	58	—	2477	16								
4	Kamatokból			200	—								
5	Érempénztárból			1153	99								
6	Értékpapir eladásból			4525	—								
7	Különfélékből:												
	a) Szakkönyvek eladásából	460	73										
	b) Tűzrendészeti Közlöny hirdetéseiből	175	—										
	c) Tűzrendészeti Közlöny előfizetéseiből	34	50										
	d) Átmeneti bevételekből	630	77	1301	—								
	<b>Összesen</b>			<b>21020</b>	<b>58</b>	<b>5100</b>				<b>21020</b>	<b>58</b>	<b>5100</b>	<b>—</b>

Dr. Óvári Ferenc,  
alelnök.

Budapest, 1911. december hó 31-én.

Dr. Balogh Dezső,  
pénztáros.

## A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztárának 1911. évi zárószámadása.

Folyó szám	BEVÉTEL	Érték		Pénz		Folyó szám	KIADÁS	Érték		Pénz	
		K	f	K	f			K	f	K	f
1	Pénzmaradvány 1910 évről	97000	—	15182	33	1	Irodai, postai és ügykeze-				
2	Tagdíjakból			7389	62		lési kiadások . . . . .			312	82
3	Értékpapirokból . . . . .	20000	—			2	Segélyezésekre . . . . .			5185	—
4	Kamatokból . . . . .			4277	50	3	Értékpapírvásárlásra . . . . .			19348	07
5	Átmeneti bevételek az Első magyar ált. b. t. alapítv. kamataiból segé- lyezésekre			5544	—	4	Tagdíj és egyéb vissza- térítésekre . . . . .			82	80
6	„Tűzoltók gyufája“ utáni jutalék . . . . .				28	5	Pénzmaradvány . . . . .	117000	—	7473	70
	Összesen	117000	—	32351	89		Összesen	117000	—	32351	89

Dr. Óvári Ferenc, alelnök.

Budapest, 1911. december hó 31-én.

Dr. Balogh Dezső, pénztáros.

## Dr. Boda Dezső főkapitány a mozgószínházokról.

Az elmúlt napokban két budapesti mozgószínházban néhány film elégett. Ez alkalommal a fővárosi mozgószínházak tűzbiztonságáról elítélő kritika jelent meg a „Pesti Hírlap“-ban. A felületes információon alapuló és hozzá nem értésből fakadt véleményre méltó választ adott Boda Dezső főkapitány a „Pesti Hírlap“ szerkesztőjéhez intézett alábbi levelével:

„Tűz a moziban“ cím alatt egy cikk jelent meg, amely a VIII. kerületi Sándor-tér 3. szám alatt levő Gutenberg-mozgófénykép-helyiség vetítőkamrájában előfordult tüzesettel foglalkozik. Ez a cikk szemrehányással illeti a rendőrséget, hogy a mozikkal szemben túlságosan elnéző, nem gyakorolja a kellő ellenőrzést és a minimális közbiztonsági intézkedések betartását sem követeli meg.

El váddal szemben kötelességszerűleg fel kell világosítanom a t. szerkesztőséget, hogy a hatóság a mozik ellenőrzése tekintetében mindenkép teljesíti azt a törvényes kötelességet, amit a közönség biztonsága megkövetel. Nincs még ugyan tételes jogszabályunk, amely a mozik tűzbiztonságának feltételeit részletesen megállapítaná, de azért az illetékes hatóságok minden egyes ily helyiségek engedélyezése előtt gondosan tárgyalják és megállapítják a biztonsági érdekek által megkövetelt óvintézkedéseket.

Minden ilyen helyiséget engedélyezés előtt egy bizottság vizsgál meg, amely a kerületi előjáró vezetése alatt a rendőrség és tűzoltóság egy képviselőjéből, egy ker. mérnökből és egy kéményseprőből alakul. Részt vesz még e bizottságban a közp. mérnöki hivatalnak egy mozgófénykép-technikában szakképzettséggel bíró gépészmérnöke is.

Ez a bizottság csakis olyan helyiségeket engedélyez, ahol a vetítőkamra a nézőtértől füst- és tűzmentes módon van elzárva, külön

és észleleteiről a tűzrendészeti hatóságnak jelentést tesz.

A szóban forgó helyiség a fenti követelményeknek teljesen megfelelt, mert a vetítőkamra, annak oldalai, teteje és feneké teljesen vaslemezből készültek. A meggyult filmtekerés lángja egy kis hézagon, amely a hőség folytán kihullott tömités meglazulásából keletkezett, egy perere átesapott ugyan a vasszekrény külső falára, de ott tápláló anyagot nem talált, rögtön elaludt és a nézőtéren semmi sem gyult meg.

A tisztelt szerkesztőség, mint a világesemények krónikása, nagyon jól tudja, hogy tűz és más szerencsétlen véletlenségek következtében mindig voltak és ezentul is történnek katasztrófák. Ezek keletkezésének lehetőségét, fájdalom, a leggondosabb elővigyázattal sem tudták és mi sem tudjuk teljesen kiküszöbölni. De azért talán még sem helyes és igazságos, kellő vizsgálat nélkül, lelkiismeretlen kötelességmulasztás vádjával illetni azt a hatóságot, amely az adott viszonyok között saját hatáskörében és a rendelkezésre álló eszközökkel mindenkor becsületesen és lelkiismeretesen teljesíti nehéz, felelősségterhes kötelességét.

Boda Dezső, főkapitány.

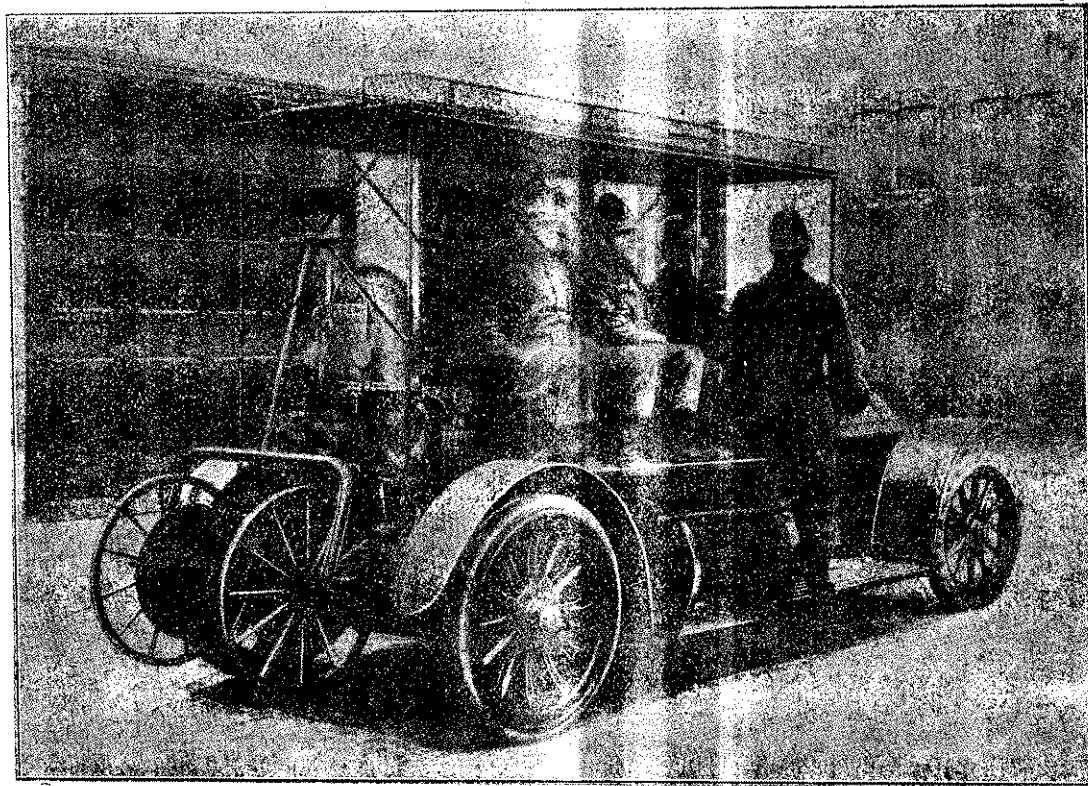
\* A törökországi magyarságnak, írja egyik napilap, két nevezetes emigráció révén nagy multja, tradíciója van. Rodosto és Kutahia fájdalmasan emlékeztet nevek a magyar históriában; az egyik Rákóczi, a másik Kossuth névéhez fűződik. De a Boszporus partján ma kinn élő magyarok irányában is szimpatitát éreznek és dokumentálnak a törökök. Valamennyi ott élő magyar között azonban első sorban — korban feltétlenül, gróf Széchenyi Ödönt illeti meg az elsőség, akinek a török metropolisban becéző neve is van, úgy hívják, hogy az „öreg madzsar jangim basa“. Hogy pedig nemcsak lefelé népszerű, hanem fölfelé is bir tekintély-

Nagy tengerihajók tűzbiztonságát a duplex szivattyúk egy másik fajtája szolgálja: az álló elrendezésű u. n. „tengerész fecskendő”.

Mint a kézi tűzoltó fecskendők hatalmasabb másai, a kocsira szerelt gőzfecskendők szintén korán megjelentek a tűzoltószertárakban. Az első ily nemű gép Cincinnati-ban készült 1832-ben. Angliában 1861 óta terjedt el, mikor a londoni tűzoltóság először vette használatba (Smith: Firés Brigades 41.) Németországban Georg Eggestroff 1864-ben szerkesztette az első gőzfecskendőt (Hannover). Nálunk

bejöveteléig egyes helyeken, mint pl. Budapesten is a kézfecskendőket használják, melyek tehát itt a gőzfecskendők mellett is megtartották fontos szerepüket; másutt pedig szénsavfecskendőket vettek alkalmazásba.

A szénsavfecskendő a gőz- illetve gáznyomásos szivattyúk (extincteurök) egyik fajtája. Működésük azon alapszik, hogy zárt edénybe, mely a vizet magában foglalja, sűrített szén-savat bocsátunk s ennek nyomása a vizet a tartányból a nyomóömlőbe hajtja. A szénsavfecskendők jelentősége egyre kisebbedik, mert drágák és ma már könnyen nélkülözhetőek. Drágák részint az elhasznált sok szénsav miatt,



Drouvill-féle benzines motorfecskendő.

ma már nagyobbvárosi tűzoltóság gőzfecskendő nélkül el sem képzelhető.

Mig a kézfecskendőknek a két hengeres az elfogadott típusa, addig a gőzfecskendőkön akárhányszor három, sőt négy hengerrel is találkozunk és míg a kézfecskendők mindig egyműködésűek, addig a gőzfecskendők közt vannak kettős működésűek is.

A kettős működésű szivattyú feltalálója de la Hire, aki azt 1716-ban mutatta be a párizsi tudományos akadémiának. Lényege abban áll, hogy a dugattyu járása közben mindakét oldalán hat, tehát egy teljes fordulat alatt kétszer idéz elő szívást, és kétszer nyomást.

A gőzfecskendők gőzgépét lokomotivra is felhasználják. A legelső gőzautomobil lokomócióra berendezett gőzfecskendő volt. A gőzautó tűzoltószerek azonban a benzin és villanyautószerek mellett, még hazájukban Angliában is mindjobban tért veszítenek.

részint használhatóságuk korlátoltsága miatt. Amint a tartányból a víz kifogyott, ami rövid idő alatt megtörténik, vége a szerepüknek, így tehát, hogy üzleti kifejezéssel éljek, nem fizetik ki magukat, annál kevésbé, mert a manapság egyre több helyen bevezetett magas nyomású vízvezeték- és motorfecskendőkkel igen jól helyettesíthetők. A budapesti hivatásos tűzoltóság is csak egy ilyen szénsavfecskendőt szerzett be, mely egy villanyautóra volt szerelve, de néhány hónapi használat után azt is egy villanymotor hajtotta rotációs fecskendővel cserélte ki. Külföldön is sok helyütt tapasztaltam háttérbe szorulásukat és igen valószínű, hogy a szénsavfecskendők, talán nem is hosszú idő múlva, elfognak tűnni a tűzoltószertárakból.

A tűzfecskendőknek egy új, hogy úgy mondjam, modern korszaka kezdődik, mikor az explóziós és villanymotorokat is felhasználják

— a lokomotívval kapcsolatban, vagy anélkül — a fecskendők működtetésére.

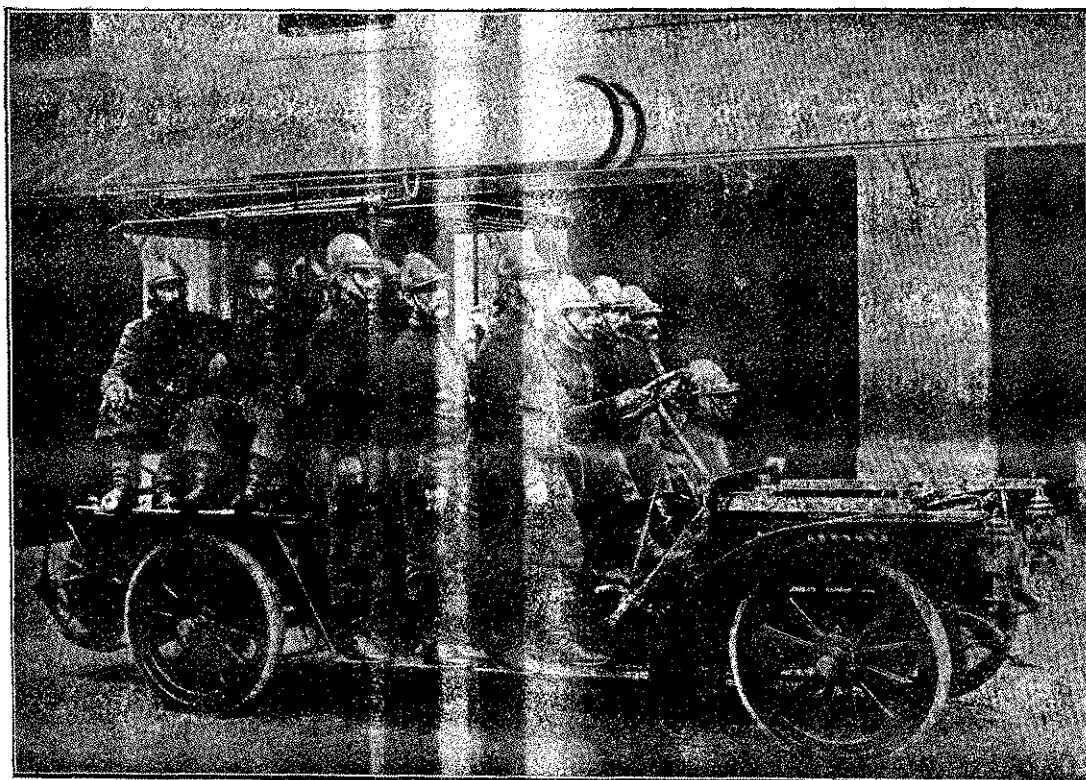
Míg a gőzgépek a lassu járásu dugattyus fecskendővel való összeköttetésre szinte kínálkoznak, addig a motorok nagy forgásszámuk miatt, e célra éppenséggel nem alkalmasak, mert a szükséges áttéti szerkezetek nemesak felesleges komplikációkat okoznak hanem egyúttal nagy erővesztést is jelentenek. A cél pedig éppen az, hogy tűzoltószerek tovaszállítására legalkalmasabbnak talált benzint, illetve petrolium és villanyautomobilok erőforrása a szeren elhelyezett fecskendő hajtásával minél jobban kihasználható legyen.

A stabil, gyorsjárásu dugattyus szivattyúk ugyan alkalmasak mind a két motorral való összekapcsolásra, de ezen u. n. expressz sziv-

meg igazán hódító utjukat, mikor a gyorsjárásu körbeforgó és centrifugális szivattyúkat is kezdik az explóziós és villanymotorokkal összekapcsolni.

A körbe járó vagy rotációs fecskendő működése, akár a dugattyus fecskendőé, a légritkításon és sűrítésen alapszik, amit azonban szelepek nélkül az által ér el, hogy a szivattyútestben forgó mozgást végző egy, vagy több dugattyú, esetleg arajta helyet foglaló tolatyúk vagy bordák, a fecskendő házzal, illetve annak megfelelő bevágásaival szorosán zárnak, az egymásközti teret pedig kisebbítik vagy nagyobbítják. A tér nagyobbítása által légritkítés, illetve szívás, a tér kisebbítése által pedig nyomás keletkezik.

(Folyt. köv.)



A nancy-i tűzoltóság első kivonulásra szánt szere.

vattyúk tűzoltói használatra nem valók. A surlódó felületek nagy kopásnak vannak kitéve, szelepeik hamar tönkre mennek, a gyors járat következtében csak igen kis emelkedéseket tehetnek, amiért a szükségessé vált nagy szelepkerület egyúttal nagy vízvesztést is jelent nálunk.

Mindamellettt találkozunk kisebb motoroktól hajtott dugattyus fecskendőkkel. A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egylet birtokában van a legelső ilyenmő gépek egyike. A Köhler-cég több vidéki város tűzoltóságának szállított kisebb motoroktól hajtott lófogatu dugattyus fecskendőket. A dugattyus motorfecskendők legkiválóbb típusának kell mondanunk egy nancy-i példát.

## A mai német önkéntes tűzoltóságok.

Irta: Kállay Imre.

(Folytatás.)

A német tűzoltóságok fentartási költsége részben a biztosító-társaságok hozzájárulásából lesz fedezve, illetve pótolva. Így München, Köln, Hamburg, Berlin, Lipcse, Stuttgart stb. városokban be van hozva az állami és városi biztosítás, mely szerint a biztosított ingatlan évi haszna elosztva fedezi a tűzoltói és tűzvédelmi kiadásokat.

Szászországban az állami biztosításból fennmaradó haszon a tűzoltóságok tevékenységéhez és erejükhöz képest megfelelő arányban ke-

lunk, a pártoló tagsági díjak, ünnepélyek és mulatságok rendezésével járó gyűjtések, alapítványok és adományok képezik.

Ujabbban a testületek és a szövetségek bélyegeket adnak ki, melyet a helybéli kereskedők, gyárosok és jobbmódu magános emberek váltanak meg a tűzoltó-testületek javára.

A németek mindenfelé nagy gondot fordítanak szerencsétlenül járt bajtársaik segélyezésére.

Nálunk az országos segélyző szövetségbe csekély 20 filléres tagsági díjjal is milyen nehezen lépnek be egyes testületek, Németországban pedig a legmesszebbmenő segélyzőintézményeket létesítik.

Már az első önkéntes testületek alakulásakor gondoltak a tűzoltók baleset elleni biztosításáról.

Eleinte, ha egy testületi tag tűznél megsérült, megbetegedett vagy elhalt, úgy az illetőről vagy a hátramaradottakról a város, illetve a helységnek kellett gondoskodni. Szép dolog ez, de a túlzott önértet, könyöradományt, alimizsnát látott benne, a tagokat nem ambiciónálta a tűzoltói szolgálat, mert az esetleges kegyelemkenyértől irtózott. Később tehát a segélyezésről másként gondoskodtak. A tornászok például saját segítő-kasszákat létesítettek, melyből egymást segélyezték s ezt vették át a tűzoltó-testületek is. Ez azonban szintén nem tartotta magát sokáig, mert a saját erejükre utalt segélyzőpénztárak hamarosan csődött mondtak.

Később a biztosító-társaságok létesítettek segélyző-alapot, vagy pedig a segélyzőszövetségbe bizonyos %-kal hozzájárultak. Így képződött Németország egyes országaiban egy Landes-Unterstützungs-Kassa, mely a tüzeknél szerencsétlenül jártak részére hetenként 10—15 márka segítséget, 50 márka temetési költséget utal ki, az özvegyek pedig évi 120 márkát, az árvák 15-ik életévig 40 márka évi segélyben részesülnek.

Bajorországban az állami biztosításból 7% tűzoltói kiadások fedezésére lesz fordítva, ebből történik a segélyezés is, még pedig gyakorlat vagy tüzi szolgálat közben ért baleset után 180 napig 2 márka 50 pf. ezen idő leteltével havi 45—50 márkával lesznek a tagok segélyezve.

Temetési költségre 200 márka, az özvegy évi 200 márka, egy árva 50 márka és több árva után 100 márka évi segítséget ad egész 16. életkorig. Ha az elhalt után munkaképtelen szülők maradnak, úgy ezek is 200 márka évi segélyben részesülnek.

Azonfelül minden tag ingyen orvosi kezelést és gyógyszert kap.

Ezen pénztár állami alapítványként lesz kezelve. A vezetőséget, mely a belügyminiszterium ellenőrzése alatt áll, minden öt évben az önkéntes tűzoltóságokból alakult országos nagygyűlés választja.

Szászország 1909. évben tűzoltói szolgálatban szerencsétlenül jártak részére összesen 26.000 márkát és temetési költségekre 5230 márkát fizetett ki. Azonfelül a tűzoltók egyenruháját és felszerelését ingyen biztosította.

Ugyancsak Szászországban az államháztartásból is kapnak bizonyos összeget a segélyző pénztárak. Schleswig-Holsteinban s a nyugati, különösen a Rajna-menti városokban, tekintet nélkül arra, hogy valaki tűzoltó-e vagy sem, egyformán részesül mindenki segélyben, ha tűznél segédkezés közben érte baleset.

Ausztriában szintén törvényesen kötelezve vannak a biztosító-társaságok, hogy az országos segélyző-alapba jövedelmükhöz képest bizonyos összeget befizessenek.

A biztosító-társaságok azonban ezen hozzájárulást a biztosító féltől szedik be, amiért a polgársággal folytonos összeütközések vannak, ez pedig a segélyzőpénztárakra káros befolyással van.

Ez a viszás helyzet arra indította a tűzoltóságokat, hogy kisebb pramiával bebiztosították a tagokat. Ilyen önbiztosítást nemcsak az önkéntes, de a hivatásos tűzoltóságok is kötöttek, mielőtt az általános balesetbiztosítás életbelépett. A budapesti hivatásos tűzoltóság személyzete is a nemzeti balesetbiztosító intézetnél volt bebiztosítva. Ujabbban ugyanilyen biztosítást kötött a düsseldorfi környék tűzoltósága is, mely a kölni balesetbiztosítónál minden tagért 6 márkát fizet. Az 1909. évi jelentés szerint Düsseldorf balesetek után kifizetett 12.000 márkát és temetési költségekre 6000 márkát.

(Folyt. köv.)

#### \* A székesfővárosi tűzoltóság 1912. évi költségelőirányzata.

1. A személyzet illetménye . . . . .	654.432 K
2. Ruházat és egyéni felszerelés . . . . .	28.436 „
3. Házbérek . . . . .	85.700 „
4. Őrtanyák fűtése . . . . .	5.200 „
5. „ világítása . . . . .	11.200 „
6. „ tisztogatása . . . . .	1.300 „
7. Előfogatok (33 pár ló) . . . . .	67.627 „
8. Tűzoltószerek pótlása és jókarbantartása . . . . .	29.000 „
9. Rendkívüli beszerzési tétel (automobilokra) . . . . .	135.000 „
10. Tűzjelző és telefonhálózat karbantartása . . . . .	18.000 „
11. Butorok pótlása és javítása . . . . .	2.000 „
12. Jutalmak és segélyek . . . . .	7.000 „
13. Különfélék . . . . .	10.500 „
14. Gépkocsik áramszükséglete . . . . .	3.500 „
15. A budapesti önkéntes testület segélye . . . . .	5.000 „
	1,063.805 K

azaz: egymillióhatvanháromezer és nyolcszázöt korona.

## Mészkökavics a betonban.

A gross-lichterfeldi királyi anyagvizsgáló intézetben érdekes vizsgálatokat végeztek a betonra, illetve annak egyik alkatrészére, a kavicsra vonatkozólag.

Mint minden építési anyagnál, úgy a betonnál is rendkívül fontos, hogy miként viselkedik a tüzesetek alkalmával. A jó építési anyagnak nemcsak statikai szempontból kell kielégíteni az igényeket, hanem abból is, hogy tűzvézés esetén úgy a nagy hőt, mint a fecskendezés következtében beállott hirtelen lehülést jól kibírja. Ebből a szempontból végeztek kísérleteket a betonon, megfigyelve, hogy a keveréshez használt kavicsfajok közül melyik hogy viselkedik.

Eddig általában lehetőleg kovaféléket használtak e célra, mint a legjobb tűzálló anyagot. De feltétlenül kerülték a mészkövek kavicsát. Az volt mindez ideig a műszaki emberek véleménye, hogy a mészkökavics a betonban tüzeset alkalmával égetett mészszerű lesz, amely a reá fecskendezett vizsugarak által folyékony mészszerű változik. Nem is kísérelték meg a mészkökavics alkalmazását.

Annál meglepőbb a vizsgálat eredménye. A lichterfeldi anyagvizsgáló intézet udvarán a kísérlet megejtése céljából egy kis betonházikót csináltak. Az épület felső részét két betonpillérral támasztották alá. A pillérek egyike kvarckavicsos, a másik pedig mészkövel kevert betonból készült. Kivárták a normális betonszáradási időt s akkor tüzet raktak a házba. Mintegy 100 fok hőt fejlesztettek, azután vizsugarakkal eloltották a tüzet. S az eredmény igazán meglepő volt. A kvarckavicsból kevert betonpilléren nagy hosszirányú repedések voltak, míg a mészkökavicsból kevert pilléren nyoma sem volt semmi hasadásnak. A felszínen pár milliméter mélységig volt ugyan elváltozás s az éleken csekély porladás, de az így keletkezett vékony réteg alatt teljesen egészségesen maradt a mészkökavics-beton. Megjegyzendő azonban, hogy a mészkőtörmelékét megmosták, mielőtt a cementtel összekeverték. A kísérlet eredménye nagyon értékes; bizonyossá lett, hogy mészkőbányáinkban nagy mennyiségben keletkező törmelék a legjobb betonalkatrész.

\* **Budapesti tűzoltó-testületek szövetsége** január hó 28-án délelőtt a Máv. gépgyár földszinti étkezőtermében általános érdekű ismertető felolvasást, illetve előadást rendezett, melyen Kállay Imre volt az előadó. A felolvasást, melyre ezuttal mintegy 200 (kettőszáz) érdeklődő jelent meg a váci-uti és óbudai gyári tűzoltóságok körében megismétlik. Ugyane szövetség január 16-án is rendezett tagtestületei számára egy felolvasó ülést, melyen dr. Pócs

\* A „Tűzoltók Lapja“ háromévi fennállás után beleolvadt a „Tűzvédelem“ című szaklapba. A fuzionálást László István, volt szerkesztő, lapjának decemberi utolsó számában is tudomására hozta az olvasóknak, meg a „Tűzvédelem“ ezidei első számában is megokolja. Az utóbbi helyen megjelent nyílt levélben a következőket mondja:

Szerzett tapasztalataim megerősítették azt a meggyőződésemet, hogy az úgy is igen kis számban rendelkezésre álló erők szétforgácsolása semmi esetre sem vezethet közös, nagy célunk eléréséhez, annál kevésbbé, mert ezzel az érdekeltséget is annyira széttagoljuk, hogy ugyis elég nagy indolenciával találkozó lapjaink anyagi erejét sem remélhetjük külön-külön megnövelni. Szellemi és anyagi erő nélkül pedig nincs hatalom!... Nekünk azonban, ha az eddig elért sikereket megtartani s az ezen eredményektől felvillanyozott lelkünkben merített új lelkesedések által táplált erőinket fokozott mértékben akarjuk a csatasorba állítani, hogy így további s nagyobb sikereket vívjunk ki, — akkor feltétlenül szükségesnek tartom kis gárdánk egyesülését, hogy az így alakult nagyobb erővel szemben a nagyobb eredményhez, sikerhez fűzött reményünk is realisabb legyen!...

E tudattól áthatva érelődött meg bennem lapjaink egyesítésének eszméje. Mert míg egyrészt a szellemi erők koncentrálásával többet nyújthatunk olvasóinknak, addig másrészt az érdekeltség kiterjesztésével nagyobb anyagi erőt nyervén, többet áldozhatunk arra a nagy munkára, mely részint a fokozottabb igények kielégítésében, részint a most következő tervek (illetve régi és természetes követeléseink) kivitelénél reánk várnak!...

László István,

Esztergomvármegye tűzrendészeti felügyelője.

— **Budapest székesfőváros** azon alkalomból hogy tisztviselőinek fizetését rendezte, a hivatásos tűzoltóság tisztjeit a IX. fizetési fokozatba, főtisztjeit a VIII-ikba, a parancsnokot a VII-ikbe, a főparancsnokot pedig a VI. és illetőleg az V-ikbe osztotta be. A kezdő fizetés 3200 K törzsfizetés és 1000 kor. laktér, az elérhető legnagyobb fizetés 8000 kor. és 2400 kor. laktér, amihez még mindegyiknél 600 kor. egyenruha-átalány jár. A laktér a nyugdíjpótló révén a nyugdíjba is számít.

\* **Gummicsovek konzerválására** két orosz tudós a desztillált vizet találta legalkalmasabbnak. A gummi anyagának szilárdságát



Az egynapos tanfolyamok tartására alkalmas helyeket kijelöltem.

Vízszerezés, vízkészlet. Az 1910. évben két község furatott magától felszökő vizet adó artézi kutat, illetőleg Besenyőtelek község 362 K 05 fill. költséggel kitisztíttatta egyik eldugult kutját, Erk pedig 5700 K költséggel egy — percenként 200 liter vizet adó — artézi kutat furatott.

Ezenkívül Hatvan község létesített egy vízmedencét 500 K költséggel. Gyöngyöshalmaj 2 vízfogót 6 K költséggel, Visonta 2 vízfogót 4 K költséggel, Gyöngyös város 3 darab bővizű kutat 1565 K költséggel, Dormánd 2 kutat államssegéllyel, Szarvaskő 1 kutat 70 K költséggel, Domoszló 1 kutat 100 K költséggel, Gyöngyössolymos 1 kutat 120 K költséggel, Karácsond 1 kutat 60 K költséggel, Átány 5 kutat 478 K 70 fill. költséggel, Kömlő 1 kutat 1353 K 77 fill. költséggel, Poroszló 1 kutat 540 K költséggel, Tiszafüred 1 kutat 383 K 99 fill. költséggel, Tiszaiagar 1 kutat 300 K költséggel, Tiszánána 1 kutat 3021 K 73 fill. költséggel, Nagybátony 1 kutat 84 K költséggel és Sirok 2 kutat 180 K költséggel, vagyis összesen létesült 22 darab bővizű kut és az összes kutak, medence és vízfogók 14729 korona 24 fillérbe kerültek.

Ezek szerint ma artézi kutaink száma 62, vízbőségük percenként 4996 liter, van 133 bővizű kutunk, 203 vízhordó-kocsi és 54 kád.

Tűzoltási szerekre 16230 K 33 fillért áldoztak a községek a lefolyt évben és felszerelésekre. (A megelőző évben 19891 K.)

### VIII. Tűzoltóságok.

A vármegye területén az egyes tűzoltóságok tartottak összesen az év folyamán 512 elméleti előadást (1909-ben: 556) és 849 gyakorlatot (1909-ben: 985).

A tűzoltóparancsnokok, polgári foglalkozásukat tekintve a következőképen oszlanak meg: 1 országgyűlési képviselő, 1 szolgabíró, 6 földbirtokos, 1 gyógyszerész, 38 jegyző, 14 kántortanító, 1 takarékpénztári titkár, 2 kereskedő, 1 gőzmalomtulajdonos, 16 iparos, 1 bérlő, 23 kisbirtokos, 9 községi bíró és 3 parancsnoki állás üres.

Tűzesetek alkalmával a tűzoltószereknek a tűz helyére való vontatásáról az egyes községek a következőleg gondoskodtak:

A két rendezett tanácsu városban a lovak állandó készenlétben vannak, a szertárak mellett istállókban; 4 községnek állandó előfogata van; 31 községben soros előfogatok vannak kijelölve; 58 község jutalomdíjakat tűzött ki a szereket a vész helyére vontató előfogatosok számára; 1 községben a jegyzőnek a fogata áll rendelkezésre; 1 községben fuvardij van megállapítva a vontatást teljesítő részére; 5 község-

vontatásra; 4 községben a községi szolgák (?) vannak kötelezve a vontatásra; 2 községben mindenkinek (?) kötelessége a szerek szállítása és 9 községben egyáltalán nincs intézkedés a vontatásra nézve.

Tűznél és gyakorlatnál az év folyamán 8 esetben történt sérülés és pedig:

1. Gyöngyösön. A sérült az Első magyar általános bizt. társaságtól 24 K segélyben részesült, a M. Orsz. Tűzoltószövetség segélyző pénztára utján.

2. Gyöngyöspatán. A sérült a közs. közpénztárból 12 korona segélyt kapott.

3. Gyöngyöspüspökiben. Az illető egy gyöngyösi tűznél sérült meg. Kapott az egyesületétől 20 koronát, a gyöngyösitől 20 koronát, szövetségünktől 10 koronát és a vármegyei alispán urtól 20 koronát, összesen 70 koronát.

4. Ecséden. Morvay János őrparancsnok; az orsz. tűzoltósegélyalaphól 50 K segélyben részesült.

5. 6. 7. Tiszafüreden. A megsérült bajtársak a községi tűzoltósegélyalaphól nyertek — összesen 70 K — segélyt.

8. Tiszaörsön. Az illető 20 K segélyben részesült.

A kiadott segély 246 korona.

Ezen a helyen is megemlékezem és felhívom a m. t. közgyűlés becses figyelmét a katonai ifjúsági lövésztanfolyamoknak a tűzoltóságokkal való szoros kapcsolatba hozásáról a „Tűzvédelem“ című szaklap 1. számában megjelent cikkemre. Nagyon kívánatos volna a tűzoltóságok szempontjából is, ha ezeket a lövésztanfolyamokat a cikkemben lefektetett s a m. kir. honvédelemügyi miniszterium részéről is helyeselt terv szerint mentől több tűzoltóság szerveznék.

A nagyobb tevékenységet kifejtett egyesületek életéből felsorolom a következőket:

az egri önk. tűzoltó- és mentőtestület 38 éve áll fenn és a lefolyt évben is kiképezett a cs. és kir. 60. gyalogezredből 26 katonát és a gőzmalmi tűzoltóságot. Kivonult a csapat tűzhöz 36, mentéshez 129, kéményégetéshez 214 esetben. A város ez évben is 13.000 koronával segélyezte a testületet. A szokásos nyári táncmulatság 1043 K tiszta jövedelmet adott be egri bajtársaink pénztárának.

4000 K költséggel beszerzett a testület egy „Hungária“ gépezetes tolólétrát.

A hatvani versenyeken ez a testület újra megtartotta a szövetség vándordíját, a „Kozmári Dezső“-ről elnevezett zászlót.

A gyöngyösi önk. tűzoltó- és mentőtestület 20 éves működésre tekinthet vissza. Kiképezett 24 huszárt, színelőadásokhoz kivonult 178 esetben, tűzhöz 17 esetben és mentéshez 142 esetben.

(Folyt. köv.)

# TESTÜLETI ÉLET.

## Szeged szabad királyi város tűzoltóparancsnokságának évi jelentéséből.

### *Létszám, beosztás.*

A tűzoltóság, amely a rendőrfőkapitány hatásköre alá tartozik, két csapatból áll: ugyanint a hivatásos (városi) tűzoltóságból és az önkéntes tűzoltóságból.

A hivatásos tűzoltóság létszáma: 1 parancsnok, 1 segédtsízt, 3 őrparancsnok, 4 csővezető, 4 segédesővezető, 28 tűzoltó és 3 kocsis, 3 pár ló. Az önkéntes tűzoltóság létszáma pedig: 4 tisztt és 26 tűzoltó 1 kocsis, 1 pár ló.

A két testület egységes vezetés alatt működik. Parancsnokuk: P a p p Ferenc hivatásos tűzoltóparancsnok.

A város területén két állandó laktanya van: a központi 10—14 tűzoltóval és alsóvárosi őrség: 5—6 tűzoltóval. Kirendeltség van ezenkívül a városi színházban 3 tűzoltó és a városháza tornyában 3 tűzoltó.

Beosztásukat illetőleg a segédtsízt és a szolgálatvezető felváltva éjjeli szabadságot élveznek, az őrparancsnokok minden negyedik, a csővezetők és segédesővezetők minden ötödik, a tűzoltók minden hatodik napjukon szabadnaposok. A színházi ügyeletes szolgálatot szabadnaposok végzik.

A legénység eléggé állandó, az egész évben mindössze négy változás fordult elő. Nagyobb tűznél a tűzoltói létszám felette csekélynek bizonyult. Baleset, tűznél egy fordult elő. Betegség 18 esetben átlag 9 nappal.

Az önkéntes tűzoltók csak éjjel tartanak őrséget, tüzekhez azonban minden időben kivonulnak.

Van 6 gyári tűzoltóság is. Ezek azonban készenlétben nem állanak és nem bírnak oly felszereléssel, hogy gyárukból kivonulhassanak. Működésük így ugyyszólván kizárólag gyáruk területére szorítkozik.

### *Felszerelés.*

A tűzoltói felszerelés teljesen lófogatús egy benzinmotoros fecskendő kivételével emberi erő által működtetett. A város hatósága 4 évvel ezelőtt 25 ezer koronát szavazott meg tűzoltószerek fejlesztésére, melyet azóta évi 4 ezer koronás részletekben tesznek félre. Ebből valószínűleg egy automobil-tűzoltószert fogunk beszerezni. A lóval való kivonulás a folyton szaporodó aszfalt-utakon igen késedelmes és veszélyes.

### *Vizszerzés.*

A vizszerzés a köruton belül mintegy 40 kilométer utvonalon magas nyomású (3-6 atm) tűzi csapatokból, azonkívül mintegy 80 km ut-

magasnyomású vízmű tervezetét a mérnöki hivatal már el is készítette.

### *Tűzjelzés.*

A tűzjelzés kizárólag állami telefonon és toronyőrség útján történik. Közvetlenül tűzjelző telefon csupán a színház, toronyőrség és a központi őrség közt van. Ezen a téren ez ideig minden kezdeményező lépés eredménytelen maradt.

### *Tűzrendészet.*

A heti és havi színházi s a rendes féléves tűzrendészeti vizsgálatok pontosan megtartottak. Az elmúlt évben a kémények és tüzelések körül tapasztalt tűzveszélyes szabálytalanságok megszüntetése iránt folyamatba tett intézkedések a legnagyobb részben befejezést nyertek. Ezideig több mint 1800 ily szabálytalanság hozatott helyre.

Szabályrendelet készült a mozgófényképes színházakra és a robbanó folyadékok tartására és árusítására vonatkozólag. Ezt az utóbbit a városi tanács második fokozat feloldotta, noha az összes szakforumok (kereskedelmi- és iparkamara, városi vegyész és tisztii főügyész) sőt az érdekelt kereskedők is elfogadták csekély mennyiségű módosításokkal.

A lőporraktárak a vadászati idényben megvizsgáltattak. Telepengedélyezési eljáráson részt vett a tűzoltó parancsnokság 22 esetben. Elszemléknek és vizsgálatoknak az eredménye szembeütően tapasztalható, különösen a nagy tüzek számának és a tűzkárok összegének folytonos csökkenéséből.

A városi színházban az ifjúsági előadásoknál nagyobb tódulás is tapasztaltatván, a színház befogadóképessége revízió alá vétetett. A színház tűzbiztonságának javítását célzó előterjesztések azonban még nem lettek fogantatva.

A kéményseprői szabályrendelet módosítására és a kerületek szaporítására vonatkozó javaslat elkészült, de az ügy még nem lett közgyűlés elé terjesztve. Az elavult tűzrendészeti szabályrendelet módosítása a tűzrendészeti törvény kiadásának reményében ismét halasztást szenvedett.

A tűzoltóparancsnokság elintéztett 761 ügydarabot.

### *Ügyvezetés, kiképzés, szolgálat.*

A legénység kiképzése céljából tartatott az év folyamán 166 gyakorlat, 1 színházmegnyitási gyakorlat, 1 nagy zárógyakorlat és a mérnökegyesület részére 1 diszgyakorlat és 78 elméleti előadás, melyekből 25-öt a parancsnok tartott.

Az önkéntes tűzoltók tartottak 45 gyakorlatot és a veszprémi versenyek előtt 2 héten át

— Az einközelet jelentése az 1911. év második feléről. — A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyző-pénztára 1911. évben. — Jegyzőkönyvek. — Zárószám-adások. — Pályázat. — Boda Dezső főkapitány a mozik-ról. — Különleges feckszkendőszerkezetek. Irta: dr. Pócs Miklós. (2 ábrával.) — A mai német önkéntes tűzoltó-ságok. Irta: Kállay Imre. — Mészakavics a beton-ban. — Szövetségünk köréből: Heves vár-megyéből. Irta: Jászberényi Miklós. — Tes-tületi élet: Szeged szabad királyi város tűzoltó-parancsnokságának évi jelentéséből. — Különfélek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

— **József főherceg** ő fenségét január 28-án dr. Herczel tanár a Fásor-szanatóriumban meg-operálta. A főherceget vakbélgyulladás döntötte ágyba. A betegség első jelei múlt év szeptember havában jelentkeztek, decemberben megújultak s ez év január végén, fokozott mértékben, oly hevesen ismétlődtek meg, hogy a műtétet sür-gősen el kellett végezni. A nagybeteg ágya mellett, kinek állapota iránt Ő felsége, a király, is érdeklődött, hű neje, Augusztia főhercegnő, egész éjszakákat ott virrasztott. Ma már fenséges védnökünk, mindnyájunk igaz öröme, tul van minden veszélyen.

— **A nagybecskerekeli szabad lyceumban** Strosz Béla városi főjegyző, a torontálvár-megyei tűzoltó szövetség titkára, előadást tar-tott, melyben a felsőkereskedelmi iskola disz-termét szorongásig megtöltő nagy közönség előtt a tűzoltóságok és tűzoltószövetségek célját, működését ismertette, végül pedig a megelőző tűzrendészet mibenlétét s előnyeit fejtegette. A tanulságos és felette sikerült előadást a sza-bad lyceum által beszerzett alkalomszerű mozgó-képek illusztrálták s tették még vonzóbbá. Végül pedig Hegedűs János joghallgató a közön-ség gyönyörűségére elszavalta Kállay Mik-lós Apotheozisát. Ime egy követésreméltó példa, eszménk és intézményünk népszerűsítése érde-kében.

— **A székesfővárosi hiv. tűzoltóság** szomorodott szívvél tudatja, hogy buzgó tagjainak egyike, Piskó Sándor őrmester, életének 41-ik, szolgálatának 13-ik évében elhalálozott. A boldogult tetemét, a Szvetenay-utcában vég-bement beszentelés után a X. kerületi új köz-temetőben adták át örök nyugalomra az anya-földnek. Nyugodjék békével.

— **A Párkányi Önkéntes Tűzoltó Testület** fájda-lommal tudatja szeretett elnökének, dr. *Thu-ránszky* Lajosnak febr. 1-én történt elhunytát.

— **A legújabb gummipotló anyag.** Kitűnő gummi-potló anyagot állítottak össze vegyi uton japán vagy chinai faolajból és gyantaolajból. Ha száz rész ugynevezett japán vagy china faolajhoz tizenöt rész gyantaolajat adunk s a keve-réket 260 fok hőmérsékletre felhevítjük, a hő behatása alatt egy képlékeny anyag keletkezik, amely kihülés után a gummi rugalmasságával és nyújthatóságával bir. E mesterséges gummi-ből kitűnő automobil-pneumatikot lehet készíteni.

es leiszazadosmai hosszadú iorgas után többbe nem indul meg. Az épületet lebontják. A henger-malom átköltözött Kelenföldre, az új épületébe, ahol már üzemét meg is kezdette. Berendezése az új malomnak, tűzbiztonság tekintetében oly mintaszzerű, amelynek csodájára fog járnai a kül-föld. A berendezés nagyszabású volta, a részvény-társaság áldozatkészségén kívül, dr. Varsányi Emil főmérnök érdeme. Ismertetésére sort ke-ritünk.

— **Zenta város törvényhatósági bizottsága** elhatározta, hogy fizetett tűzoltócsapatának lét-számát hatról tizennégyre emeli fel. Ahoz azon-ban, hogy külön saját parancsnokot állítson a csapat élére, már nem volt szíve a város közön-ségének. Pedig Zentán — a potádót nem ismerik s mostani határozatukkal csak fél munkát vé-geztek.

— **Kéményseprősegédek sztrájkja.** Hasonló sztrájk még nem volt a fővárosban. A csirája még a nyáron támadt, amikor a segédek egy része belépett a szociáldemokrata pártba, Azóta nem szűnt meg az agitáció; két egyesület is alakult, az egyik a vörös, a másik a hazafias. A dolog vége az lett, hogy a kisebbség elége-detlenkedni kezdett s utoljára is megindult. a bérmozgalom, az igazi ütközőpont azonban itt is a hatalmi kérdés. A szervezett segédek nem akarják a mesterek egyesületének kezében hagyni a munkaközvetítést. Ami magát a mozgalmat és követeléseit illeti, ugy ez röviden a követ-kező. Eddig minden kéményseprősegéd havi nyolevan korona fizetést kapott, azonkívül övé volt a mellékkereset is és így egy-egy segéd hónaponként kétszázhusz koronát is megkere-sett. A sztrájkolók most heti ötven korona fizetésért hajlandók lemondani a mellékkerese-tükről, amibe viszont a mesterek nem akarnak bélemenni, mert hiszen nekik nincs módjuk a mellékjövedelmek beszédésére. Addig, míg a sztrájk tart lehetően kerülni kell a szalmá-val, papirossal való tüzelést s gondosan kell tisztogatni a kályhákból és a takaréktűz-helyekből a kéménybe torkoló esőveket.

— **Reinhardt rendezésében.** Olvashattuk az ujságban, hogy a londoni Olympia-színházban, Reinhardt rendezésében, előadtak egy „Miracle“ című csodajátékot, amely-ben sok száz személy szerepel, egy ház leég stb. Legközelebb egy hasonló darab scénáriuma így fog hangzani:

I. felvonás, 12-ik jelenet. A misztikus baronet fel-mászik az Eiffel-torony tetejére. A tornyot beállítják a szinpadra, amelyet erre az alkalomra a párisi Place de la Concorde-dá alakítanak át. 13-ik jelenet. A hősnő a zöld marquise, utána mászik. 14-ik jelenet. Forró szerelmi dal a torony csucsán. A misztikus baronet és a zöld marquise hatszáz gyertyafény erejével éneklük a dalt és utána le akarják magukat vetni a toronyból. De nem lehet, mert időközben (15-ik jelenet) megjelennek a Sal-vage Corps tagjai és a tűzoltók s a halálba repülni akaró szerelmes párt ugróponyváikban felfogják.

Végül egy különösen komor jelenet következik, ahol is a színházat, de nemcsak a szinpadot, hanem a nézőteret is átalakítják örültek házává. Az összes magánszereplők, a kórus, s dr. Reinhardt vezetésével maguk a nézők is megbolondulnak. Görögtűz és jeges zu-hany, illetve apothecis — kényszerzubbonyal.

## Szerkesztői üzenetek.

K. Hogy a biztosító társaságok kartellje erkölcs-telenség, ezt az okos társadalmi és jogi elvet nem magyar bíróság, hanem a német birodalmi törvényszék mondotta ki egy jutalékpörből kifolyólag, amelyet egy biztosításokat közvetítő egyesület indított egy biztosító társaság ellen. A bíróság az alperes biztosító társaság ellen foglalt állást és kimondotta, hogy a társaságok közt létrejött kartellszerű megegyezés, mint egyesek kihasználására irányuló ténykedés, a jó erkölcsökbe ütközik és így semmisnek tekintendő. Tudvalevő, hogy a mi biztosító társaságaink között is egész csomó kartellszerű megállapodás van, többek közt épp egy olyan, mint aminő a német birodalmi törvényszék ítélkezése alá került és amely az ügynöki jutalékoknak a felek részére való átengedését tilalmazza. Németországban azonban nemcsak a törvények, de a bíróságok is észszerű erélyességgel védelmezik a közönség érdekeit.

R. A vasuti tűztávlaton belül tervezett építkezési ügyek elbírálása nem a közigazgatási bíróság, hanem a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

A. A 71497/910. számú kereskedelmi miniszteri határozat felebbezés folytán jött létre, mindamellett döntvényszerű, amennyiben kimondja, hogy annak elbírálása vajjon egy fűrésztelepnak tűztávlaton belül való létesítésére a telepengedély megadható-e vagy sem — nem a közigazgatási bizottság az illetékes, hanem az iparhatóság, amely rendszeren elsőfoku tűzrendészeti hatóság is egyszersemind.

H. A III-ik városépítési ügyosztály hatáskörébe a következő ügyek tartoznak: 1. A főváros területének felmérése és nyilvántartása. 2. A szabályozási ügyek. 3. Szobrok emlékművek helyének kijelölése. 4. A közterületek használatának engedélyezése és a járdafoglalási ügyek. 5. Telekrendezési és kisajátítási ügyek. 6. Ingatlanok szerzése és elidegenítése. (Telekpolitika). 7. A magánépítési engedélyek kiadása. 8. Tűzrendészeti és színház-vizsgálati ügyek. 9. A tűzoltóság felszerelése és személyzeti ügyei, mely utóbbiak közül, mint az elnöki ügyosztályba tartozók a választás, kinevezés, szabadságolás, nyugdíjazás és kiküldetések vannak kivéve.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

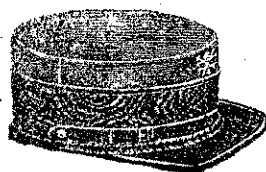
**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:  
tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőzszomszédságában).

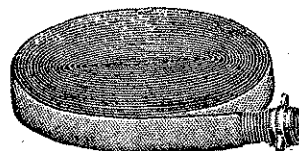
**Mátrai, Feik és Társa**  
Budapest.  
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.  
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tőmlőmotorlákat.

**Walszer Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémöntőde  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.



**Tűzoltó-sapkákat**  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenden.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**

egy példányának ára tagostülleteknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.

A kivonatós füzet ára 10 fillér.

**Díszokmány - Ürlapok**

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu araképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Csatráky Béla volt elnökök araképeivel együtt 1 korona befűldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!  
Bisbrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.	Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSZKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

## Március 3.

Külső megnyilatkozásaiban is impónáló, belső értékre nézve pedig meleg és közvetlen, szóval emlékezetes ünnepet ült a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség március 3-án Budapesten, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye székházának nagytermében.

A hazai tűzoltóság kimagasló alakjai: gróf Széchényi Viktor, Breuer Szilárd s élükön Óvári Ferenccel azok a régi bajtársak valának az ünnepeket, akik ott állottak már az intézményünk bölcsőjénél is és akiknek modern tűzrendészetünk megalapozása köszönhető. Az ünnepségnek fényét s maradandó becsét az adja meg, hogy a belügyi kormány is részt vett azon, képviselőjével Némethy Károly államtitkárt bizván meg, aki oldalán Jalsoviczky Sándor miniszteri tanácsos és Adorján Antal osztálytanácsos urakkal jött el. Szövetségünkkel karöltve a hazai tűzrendészet új korát ők hárman teremtették meg.

A felemelő jelenetekben gazdag ünneplés megkapó képeinek sorozatában, mely a megyeház ősi termében lejátszódott, a tuláradó érzések közvetlensége talán akkor nyilatkozott meg leginkább, mikor Jászberényi Miklós, gróf Széchényi Viktor elnök érdemeit méltatta.

Tíz esztendő múlt küzdelmeinek ecsetelése s az e közben dokumentált fáradságot nem ismerő kézségnek feltárása után, rámutatott az eredményekre, amik Széchényi Viktor gróf

nevéhez fűződnek. S miről beszélt utána az elnök? Kitartásról és az előtünk álló feladatok nagy tömegéhez mért újabb munkáról. Ellenben a vele szemben megnyilvánuló osztatlan elismerést iparkodott elhárítani magáról. „Én csak az élen álltam, — mondá — csupán cégtáblája voltam annak a tíz esztendő küzdelemnek, melynek az eddig elért eredményeket köszönhetjük“. Az a lelkes tüntetés, mely beszédét követte, volt tanubizonyság reá, hogy a siker kivívásában, mennyit tud be szövetségünk kizárólagos érdemül — a cégvezetőnek.

Majd Apáthi Vilmos állott fel szólásra, hogy Breuer Szilárd működését ismertesse. Breuer Szilárdét, akinek lényre összeforrt a tűzoltóügy fejlődésével, aki szívének minden dobbanását, tudásának egész kincsesházát a tűzoltás javára értékesítette. Apáthi megkapó szavait is sűrűn meg-megszakította a lelkesedés kitörő megnyilatkozása s a meleg éljenzés csak akkor szűnt meg, mikor Breuer Szilárd kezdett beszélni.

Azzal kezdte, hogy nem ismeri a szónoki művészet titkát s oly mély hatást ért mégis el szívből jövő, szívhez szóló rövid beszédével, amelyre akármelyik szónok büszke lehetne.

A családi ünnepet, mely a dr. Balogh Dezsőnek báró Solymossy Ödön alelnök által, buzdító szavak kíséretében átnyújtott XX éves szolgálati érem kézbesítésével ért véget, az ország ünnepe előzte meg.

A belügyi kormány hivatott képviselője Némethy Károly államtitkár méltatta a magyar tűzoltóság munkájának nagy erkölcsi értékét, melyek immár a trón magaslatán is elismerésre találtak. S örömeinek adott kifejezést afelett, hogy elhozhatta magával a királyi kitüntetés azok számára, akiknek önzetlen fáradozása a mai eredményt segített létrehozni, példaadásuk pedig a jövő generációnak is irányt szolgáltat.

Az államtitkár ur tartalmas beszéde megdobogtatta a kebleket s arcukon a meghatottság kifejezésével vonultak sorra az elnöki emelvény elé a tűzrendészet és tűzoltás érdemes férfiai, hogy átvegyék a magyar királynak, tűzoltók számára alapított, első díszérmét. A „bátorság és önfeláldozás jelképének“ átadása e módjában is jóleső megbecsülés nyilvánult meg.

Örökítsük meg mi is még egyszer e helyen az első kitüntetettek ismert neveit. Ime a névsor:

Dr. Óvári Ferencz országgy. képviselő, a M. O. T. Sz. alelnöke, Veszprémvármegye tűzoltó szövetségének elnöke,

Breuer Szilárd, Budapest szföv. hivatásos tűzoltóságának főtitkárja, a M. O. T. Sz. főtitkára,

Dr. Szily József, a budapesti önk. tűzoltótestület parancsnoka, a M. O. T. Sz. előadója.

Seserbovszki Szaniszló, Budapest szföv. hivatásos tűzoltóságának főparancsnoka, a M. O. T. Sz. tiszteleti tagja.

Janicsek Andor, Budapest szföv. hivatásos tűzoltóságának parancsnoka, a budapesti tűzoltószövetség tiszteletbeli tagja, az országos tűzoltótisztai egyesület alelnöke,

Rösch Frigyes, soproni tűzoltóparancsnok, Sopron vm. tűzoltószövetségének elnöke, a M. O. T. Sz. választmányi tagja,

Markusovszky Béla, Budapest szföv. hivatásos tűzoltóságának főtitkárja, a M. O. T. Sz. előadója, a budapesti tűzoltószövetség alapító tagja, a „Tűzrendészeti Közlöny“ szerkesztője,

Dókus Gyula cs. és kir. kamarás, Zemplén vármegye alispánja, a sátoraljaujhelyi egykori tűzoltóegyesület elnöke és főparancsnoka,

Boda Vilmos szekszárdi tűzoltóparancsnok, Tolna vm. tűzoltószövetségének elnöke, a M. O. T. Sz. választmányi tagja,

Verebi Véghe István, verebi tűzoltóparancsnok, Fejér várm. tűzoltószövetségének elnöke, a M. O. T. Sz. választmányi tagja

ségének alelnöke és vármegyei tűzrendészeti felügyelője,

Allt Lajos, a Máv. északi főműhelyi tűzoltóság parancsnoka,

Barabás István vasvári tűzoltóparancsnok, Vas vármegye tűzoltó-szövetségének titkára, a M. O. T. Sz. előadója,

Berei Bartha Gergely kolozsvári tűzoltóparancsnok, a M. O. T. Sz. előadója,

Bleyer Hermann, a budapesti önkéntes tűzoltótestület rajvezetője,

Ehrlich Manó, az Ehrlich Manó-féle budapesti szeszgyár tűzoltóságának parancsnoka, a budapesti tűzoltószövetség alelnöke,

Dr. Gerber Béla és dr. Flóris Áron, a budapesti önkéntes tűzoltótestület orvosai,

Haluska János, a Ganz és társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltótestületének tűzfelügyelője,

Hevesi Zsigmond a budapesti önk. tűzoltótestület szakaszparancsnoka,

Herpich Pál, az óbudai hajógyári tűzoltóság parancsnoka,

Kálmán Géza, a budapesti önk. tűzoltótestület szakaszparancsnoka,

Knortzer György a nagykanizsai önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Zala várm. tűzoltószövetségének elnöke, a M. O. T. Sz. választmányi tagja,

Dr. Köszler József, Heves vármegye tűzoltó szövetségének és az egri tűzoltótestületnek orvosa,

Nagy Ágoston, a M. Á. V. északi főműhelyi tűzoltóság őrparancsnoka,

Palády Nándor, az óbudai hajógyári tűzoltóság csövezetője,

Reményi Samu, a csurgói tűzoltóság parancsnoka, Somogyvármegye tűzoltószövetségének elnöke, a M. O. T. Sz. választmányi tagja,

Sendlein János, pozsonyi tűzoltóparancsnok, Pozsony vármegye tűzoltószövetségének alelnöke, a M. O. T. Sz. felügyelő bizottságának tagja,

Sonnberger Henrik, a Ganz és társai vasöntöde önk. tűzoltóságának parancsnoka,

Schuster Károly Lajos, brassói tűzoltóparancsnok, Brassóvármegye tűzoltószövetségének elnöke.

Szabados Imre kaposvári tűzoltóparancsnok, Somogy vm. tűzoltó-szövetségének alelnöke, a M. O. T. Sz. előadója,

Szabó Gyula Sopron vm. tűzrendészeti felügyelője, a M. O. T. Sz. előadója,

Szaleczter János, a Ganz és Társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltóságának őrparancsnoka,

Trethán Tamás ugyanazon tűzoltóság szakaszparancsnoka,

Vámosi Gyula, a Mauthner Testvérek és Társai pesti kocsigyár önkéntes tűzoltóság

M. O. T. Sz. előadója.

Wolf Márk, a budapesti önkéntes tűzoltótestület rajvezetője,

Pálffy Antal szegedi önkéntes tűzoltóegylet tb. parancsnoka,

Antal János nyiregyházi vármegyei tűzrendészeti felügyelő,

Sztankovits Milos aradi hiv. tűzoltóparancsnok.

1912. évi sajtóhíradó és megnyerés.

A király által szentesített dicsteljes elismeréshez csatoljuk hozzá az — öregek művét a jelenben továbbfejlesztő — gárda hálás hódolatát s kívánjuk a kiüntetteknek, hogy legyen felettük — munkás éltük alkonyán is — felhőtlen az ég!

## H I V A T A L O S R É S Z.

\* **Védnökünk**, ő fenségének válaszevele a szerencsés felgyógyulása alkalmából hozzáintézett üdvözlő feliratra ekkép hangzik:

Méltóságos Gróf, Elnök Ur! A tolmácsolt üdvkivánatokért fogadja Méltóságod és a „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség” minden egyes tagja, őszinte, szívből fakadó, hálás köszönetemet.

Igaz, meleg rokonszenvről és érdeklődésemről biztosítom mindnyájukat és működésükre Isten áldását kérem.

Budapest, 1912 február hó 18-án.

Méltóságodnak őszinte tisztelője

**József főherceg.**

132. sz.  
1912.

### Pályázat.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége (Budapest VII., Rákóczi-ut 38. sz.) pályázatot hirdet egy titkári állásra, melynek illetménye eleinte évi 600 K, majd évi 800 korona.

Kötelessége ezen titkárnak naponként, d. u. 3 órától kezdve a délutáni órákban a szövetségi irodában tartózkodni s ott az elnökök és főtitkár által neki kiadott munkát elvégezni avagy a reabizott ügyekben eljárni, a titkári teendőket teljes mértékben elsajátítani, hogy szükség esetén a főtitkárt is helyettesíthesse.

Pályázhatnak oly állandó budapesti lakosok, akik legalább középiskolai, de lehetőleg egyetemi képzettséggel bírnak, ép, egészséges testalkatúak, katonai kötelezettségüknek lehetőleg eleget tettek és a 40 éves életkort még meg nem haladták. Olyanok, akik műszaki (technikai), valamint akik tűzoltói szakismerettel bírnak, előnyben részesülnek, megjegyztetvén, hogy a tűzoltói szakismeretek az elnökség által megjelölt módon és egy éven belül a megválasztott által pótlólag megszerzendők lesznek, ha az elnökség azokat kielégítőnek nem találja, illetve azok hiánya megállapítható. A megválasztottat az első választmányi gyűlés ciklusán belül az elnökség 1 havi felmondással bármikor elbocsájthatja; további megmaradása a választmányi gyűlésen történt megválasztásától tétetik függővé.

A bélyegtelen kérvények, születési, iskolai, katonai és egyéb okmányokkal felszerelve, f. évi április hó 1-ig nyújtandók be a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez.

Budapest, 1912. március 3-án.

Gr. Széchenyi Viktor  
elnök.

Breuer Szilárd  
főtitkár.

337 sz.  
1912

### Jegyzőkönyv.

Felvételt Budapesten 1912 február hó 10-én a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor, majd dr. Vass János előadó.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Papp Ferenc előadók, Kállay Imre szakosztályi jegyző, Bencze István titkár, Udvardy Aladár és Köhler István. Elmaradását kimentette dr. Óvári Ferenc alelnök.

1. Elnök megnyitván az ülést, indítványozza, miszerint József főherceg Ófenségéhez felgyógyulása alkalmából üdvözlő irat intéztessék. Elfogadott.

2. A belügyminiszter leirata a községi közgazgatási tanfolyam előadójának kinevezése tárgyában, tudomásul vétetett és az előadókkal közölni rendeltetett.

3. Az esztergomi hercegprimás azon értesítése, hogy a püspöki konferencia tűzoltóvasárnap kreálását nem találta engedélyezhetőnek, azonban a lelkészeket a tűzoltó eszme ajánlására felhívta, tudomásul vétetett.

4. A kereskedelemügyi miniszter leirata, mely szerint féldíjas telefonszámok magánlakásba nem engedélyezhet, sajnálattal tudomásul vétetett.

5. Főtitkár azon jelentése, hogy a Szövetség hivatalos csomagokra vonatkozó portómentessége tárgyában újabb tárgyalások folynak: tudomásul vétetett.

6. A nemzetközi és az orosz szövetségek levelei, melyek szerint a Szentpétervári nemzetközi kongresszuson versenyek előrelátatóság nem lesznek, ellenben végleges program, mihelyt elkészül, megküldetni fog, a magyarországi tűzrendészeti viszonyokat ismerető felolvasásnak pedig hely adatik, tudomásul vétetett és egyben elhatároztatott, hogy a kongresszussal kapcsolatos kiállítás kívánatos lévén a hazai fejlett fecskendőiparnak részvétele is azon célból, hogy az orosz piac hazai gyártmányainknak is megnyitassék, a kereskedelemügyi miniszterhez e részvételre kellő anyagi támogatása érdekében felterjesztés intéztessék.

7. Bejelentetvén a karánsebesi ügyészség válasza az ottani tűzoltó-áltiszt letartóztatása tárgyában, a vizsgálattal megbízott lugosi ügyészség az eredmény közlése iránt megkeresetni határozatot.

8. A galgóci testület panasza, mely szerint kürtöse megbírságotatott, mert a tűz lokalizálása után egy közigazgatási hivatalnok felhívására nem fújt tűzriadót, valamint főtitkár erre vonatkozó jelentése tudomásul vétetett és az ügy hivatalos elintézése bevárni határozatot.

9. A József főherceg alapítvány pályázatára két kérvény érkezvén be, ugymint özv. Schügerl Mária (Lajtaszentmiklós) és Gombás Gyula (Pápa), az elnökség az alapítvány kamatait Gombás Gyulának ítélte oda és erről folyamodót az összeg megküldése kapcsán értesíteni rendelte.

10. Főtitkár bemutatván a titkári állásra hirdetendő pályázat szövegét, az elfogadtatott és a választmány elé terjeszteni rendeltetett.

11. A kir. díszéremre vonatkozó és kellően indokolt és felülvizsgált kérvények, a belügyminiszteriumba felterjeszteni rendeltettek.

Elnök eltávozván, az elnöki széklet átadja dr. Vass János előadónak, mire

12. Erdély Ernő bemutatja a kerületi tanfolyamokra vonatkozó tanterv-tervezetét, ugyszintén Breuer Szilárd főtitkár is a felsőbb tanfolyam tantervét, dr. Vass János előadó pedig a szervező-tanfolyamokra vonatkozó tervezetét. Hosszas eszmecsere után elfogadja az elnökség a kerületi és a felsőbb tanfolyam tervezetét és azt az országos választmány elé terjeszteni rendeli azzal, hogy a folyó évben kerületi tanfolyam rendeztessék Győrött és most kivételesen az országos tanfolyammal kapcsolatosan Budapesten is. Minden kerületi tanfolyamra küldjön a szövetség legalább két előadót. A felsőbb tanfolyamra az bocsáttassék, akinek érettségije van és a kerületi tanfolyamot sikerrel végezte vagy annak tananyagáról vizsgát tesz és megfelelő praxist kimutatni tud. A két tanterv-tervezet kiegészítésére és összeegyeztetésére felkérte a főtitkár, kimondatván egyben, hogy a végleges szabályzat csak kellő tapasztalatszerzés után lesz megszövegezendő. Azon kérdés, hogy az alsóbb tanfolyam „kerületi” vagy „tisztí”, a felsőbb tanfolyam pedig „országos” vagy „tisztí”, illetve „felügyelői” elnevezést kapjon-e és hogy a tisztí minősítés az alsó vagy a felső tanfolyam alapján adassék-e, a legközelebbi teljes elnökségi ülés napirendjére tűzetett. A szervező tanfolyam tervezete mindaddig függőben tartatni határozatot, míg e tekintetben a kormány szándéka ismeretes nem leend.

13. Főtitkár azon jelentése, hogy a Bihar vármegyei szövetség beküldötte közgyűlési jegyzőkönyvét, hogy továbbá a miniszteriumhoz előterjesztés tétellett 3 ügyben, véleményeztetett 6 alapszabály, 4 telepengességi, 2 szabályrendelet, 1 műszaki, 7 tűzrendészeti, 3 építési ügy és kísérőbálatott 7 község feckendője, tudomásul vétetett.

14. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Erdély Ernő és Jászberényi Miklós előadó.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

144.  
1912. szám.

## Jegyzőkönyv,

Felvétellett Budapesten 1912. január hó 13-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár. Jelen voltak: dr. Ovári Ferenc alelnök, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Pap Ferenc előadók, Bence István titkár, továbbá Stankovány Imre, dr. Vass János, Köhler István, Udvardy Aladár, Vámosi Gyula, dr. Poós Miklós és gróf Széchenyi Bálint.

1. Elnök megnyitván az ülést, főtitkár bejelentti, hogy az utolsó ülés óta kiutalványoztatott a felterjesztésnek megfelelően Kmeth Benő, Batizi Ferenc, Páli Mihály, Luka József, Gőcze Gyula, Győrvári István, Nagy Sándor, Neisse Sándor segélye.

Tudomásul vétetett.

2. Pénztárnok előterjesztvén az 1911. évi zárószám adást és a pénztárvizsgáló bizottság jelentését, melyek szerint a bevétel 117.000 K értékben és 32351 K 19 f. pénzben, a kiadás 24878 K 70 f. s így a maradvány 117.000 K értékben és 7473 K 89 f. pénzben, tudomásul vétetett és zárószámadás a március 3-án tartandó közgyűlés elé terjeszteni rendeltetett.

3. Gőcze Gyula (Zalaszentgrót) november 22-én tűznél 16 nap alatt gyógyult zuzódást és égési sebeket szenvedvén az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

4-5. Székesfehérvárt a november 22-iki tűzesetnél megsérült a déli vasuti műhely tűzoltóságának két tagja u. m. Szieber Sándor, aki 12 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett lábán (neki szaladván a sötétben egy oszlopnak), de segélyre igényt nem tartott, továbbá Angeli József, aki vaskapocsba lépven, 22 napig állt gyógykezelés alatt és az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

6. Horváth János (Somogyberzence) november 4-én tűznél 15 nap alatt gyógyult szemgyuladást kapván, az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre lett felterjesztve.

Tudomásul vétetett.

7. Kubicsk Ferenc (Nagymegyer) december 10-én tűznél 23 nap alatt gyógyult zuzódást és égési sebeket szenvedvén, az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

8. Kovács István (Győr. hiv.) március 6-án tűznél nyitott pincébe esvén, 70 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett és még azután is hosszabb ideig szolgálatképtelen volt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 200 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

9. Temesvári István (Szeged önk.), aki a veszprémi versenygyakorlaton meghűlt és ennek folytán már egy ízben 40 K segélyt kapott, súlyos tüdőbajba esett ebből folyólag és rögtöni segélyre szorult.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő, de a pénztárból azonnal előlegezendő, 100 K rögtöni segélyre felterjeszteni rendeltetett.

10. Varga Imre (Berettyóújfalú) december 18-án tűznél villával megsértvén kezét, 6 napig állt gyógykezelés alatt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 20 K



12. **V i g n I s t v a n** (Szeged niv.) december 27-én tüznél, 49 nap alatt gyógyult, ujjsérülést és zuzódást szenvedett a readült villámhárítótól. Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 98 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

13. **I l k P é t e r** (Stajlerlakanina) december 26-án tüznél egy kerítéssel eldülvén, 20 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

Több elintézhető tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.

*Gróf Széchényi Viktor,*  
elnök.

*Breuer Szilárd,*  
főttkár.

641.  
1912. sz.

## Jegyzőkönyv.

*Felvétellett Budapesten 1912. február 10-én a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzöpenztára elnökségének ülésében.*

Elnök: Gróf Széchényi Viktor.

Jegyzö Breuer Szilárd főttkár.

Jelen voltak: Erdély Ernö, Jászberényi Miklós, Papp Ferenc, dr. Vass János előadó, Bencze István tttkár; elmaradását kimentette: dr. Övári Ferenc alelnök.

1. Elnök az ülést megnyitván, főttkár bejelenti, hogy az elmúlt ülés óta kiutalványoztatott a felterjesztésnek megfelelően Katona Imre, Angeli József, Horváth János, Stancics János, Bekker József és Schwarz Józsefné segélye.

Tudomásul vétetett.

2. A belügyminiszter azon leirata, hogy az alapszabályok módosítása ellen észrevétele nincs, de láttamozás végett három leirt példány bemutatását rendeli el, tudomásul vétetett és a három példány elkészítésére az iroda utasítatott.

3. Az évi jelentés és zárszámadás tudomásul vétetett és a közgyűlés elé terjeszteti rendeltetett.

4. Az I. m. ált. biztosító társaság azon kívánsága, hogy a 100 koronánál nagyobb segélyek eseteiben mindenkor az is igazoltassék, vajjon a sérült tagja-e valamely betegsegélyzö pénztárnak vagy sem? tudomásul vétetett és az erre vonatkozó igazolvánnak esetről-esetre való bekívánása elrendeltetett.

5. **K l e i n M i h á l y** (Budapest, önk.) január 5-én tüznél, 5 nap alatt gyógyult szemgyuladást és füstgázmergezést kapott.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 15 K segélyre terjesztetett fel.

6. **M o l n á r J ó z s e f** (Németlád) január 13-án tüznél, kezén 24 nap alatt gyógyult égési sebet szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

7—8. **Dunakeszin** január 15-én tüznél kapunyitás közben, a lábára szorult ajtótol, 10 nap alatt gyógyult lábzuódást szenvedett **H ö r ö m p ö l i G á b o r**, mig **H o p p S á n d o r** ugyanakkor elesvén, 15 nap alatt gyógyult vállzuódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 80 K, illetve 30 K segélyre felterjesztettek.

9. **N é m e t h S á n d o r** (Szeged, hiv.) január 28-án tüznél, a menyezet leszakadása folytán, 10 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett mellén.

10. **L e m e s v á r i I s t v a n** (Szeged önk.) a veszprémi nagygyűlésen történt meghülés folytán még mindig beteg lévén, parancsnoksága részére újabb segély megküldését kérte.

A pénztárból 50 K segély részére kiutalványoztatott azzal, hogy egyben az I. m. ált. alapítványához is ezen így megtérülő összegre felterjesztessék.

11. **H a u k J á n o s** (Tab) január 27-én tüznél, bontás közben ujját megsértette és 14 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 30 K segélyre terjesztetett fel.

12. **K o v á c s F e r e n c** (Dunapentele) tavalyi esetére még most sem érkezvén jelentés, az a napirendről levétetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.  
Kmf.

*Gróf Széchényi Viktor,*  
elnök.

*Breuer Szilárd,*  
főttkár.

## A közgyűlés.

(Eredeti tudósítás.)

Zsufolt hallgatóság előtt nyitotta meg Széchényi Viktor gróf, elnök, az országos választmány ülését. Különös öröme szolgál — mondotta, — hogy a jelenlevők között a magyar kormány képviselőjét üdvözölheti, mert ama tény által, hogy a kormány ismételen kiküldötte gyűlésünkre **N é m e t h K á r o l y** államttkár urat, oly jóakaratot tanusított a tűzoltó ügy iránt, amilyent már rég nem láttunk. Azután indítványozta, hogy a tárgysorozat megváltoztatásával először a királyi diszérmetek adják át s utána **D r. Ö v á r i F e r e n c z** javaslatára **J á s z b e r é n y i M i k l ó s**, **A p á t h y V i l m o s** és **D r. M a r i n o v i t s I m r e** szólaljanak fel napirend előtt s csak azután térjenek át a tárgysorozat többi pontjára. Elnök indítványa elfogadtatván, **d r. N é m e t h K á r o l y** államttkár emelkedett szólásra, ezeket mondotta:

„Igen tisztelt uraim!

Igazán nagy örömömre szolgál, hogy nem is egy rövid év leforgása óta immár másodsor van szerencsém a belügyi kormánynak képviselőtében önök között megjelenni. A veszprémi nagygyűlésen is nekem jutott az a szerencse, hogy a belügyminiszter ur megbízásából az O felsége által legkegyelmesebben elhatározott tűzoltói diszérmet alapításának emlékezetes tényét bejelentsem. Emlékezetes ez a tény, mert e diszérmet alapításával Magyarország tűzoltóságának régi vágya teljesült.

Ez a diszérmet a magyar királynak és a magyar szent koronának jelképével ezental a tűzoltói bátorság és önfeláldozás jelképe lesz. S midőn ezeket a mai napon kiosztjuk és a régi tűzoltók mellére tűzzük, mellére illesztjük azoknak a férfiaknak, kiknek nehéz viszonyok között igazán kiváló érdemei voltak a magyar tűzoltóság előbbre vitelében: lehetetlen, hogy át ne érezzük annak a ténynek lelkesítő fontosságát, hogy ime a magyar tűzoltóság munkájának nagy erkölcsi értéke a trón magaslatán is elismerésre talált és méltányolva lett. En azt hiszem, hogy ez a diszérmet állandóan arra fogja emlékeztetni viselőit, ami a legszentebb minden magyar ember előtt: a királyra és a hazára. (Éljenzés).

Igen tisztelt uraim. Mint a diszérmet alapító levelének kihirdetésekor, úgy most is nekem jutott az a szerencse, hogy a diszérmetek első sorozatának kiosztása alkalmával én képviseljem a belügyminiszter urat.

Amint a veszprémi nagygyűlést is két körülmény fette emlékezetessé, egyik az, hogy ekkor ünnepelte a magyar országos tűzoltó-szövetség 40 éves jubileumát s a másik, és hogy bejelentetett a diszérém alapítása: épügy a mai napnak is kettős jelentősége van. A véletlen ugyanis úgy hozta magával, hogy összeesik a diszérém első csoportjának kiosztása a szövetség elnökének jubileumával.

Ennek a jubileumnak jelentőségét, ennek a férfiúnak tettekben megfestesült érdemeit ebben a társaságban bővebben fejtegetni felesleges. A „legnagyobb magyar“ családi nevének egyik legméltóbb viselője ő, ki a születés nyújtotta nagy előnyöket kevesebbre becsülte azoknál a kötelességeknél, amelyek a nagy névre hárulnak. E kötelességeknek a teljesítésével járt ő mindig elől, lelkesítő példaadásával és munkájával. Arisztokrata ő a szó igazi értelmében. Első a küzdők között, mikor igazi férfiúra, kiváló vezetőre van szükség, előjogot kér magának akkor, mikor munkálkodni kell. Ez az arisztokraták igazi hivatása a mai demokrata világban. A gróf Széchenyi család immár két nagy vezért adott a tűzoltóságnak: az első és a mostani elnököt. Gróf Széchenyi Viktort őszinte nagyra-becsüléssel üdvözölöm mai jubileuma alkalmával. Ezen a napon az egész magyar tűzoltóság szíve büszke lelkesedéssel dobog és azt hiszem, hogy az elnöki jubileum csak emeli értékét a királyi kitüntetésnek azok előtt, akik ezt a mai napon tűzhetik mellükre.

Igen tisztelt uraim! Abból a diszes gárdából, kik között szerencsém van a királyi diszérémek első szeriesét kiosztani, csak két nevet óhajtok kiemelni. A diszérémek első példánya, amint az a veszprémi nagygyűlésen is viszhangra talált azt a férfit: Dr. *Ovári Ferencet* illeti, aki a magyar tűzoltás ügyének előbbrevitelében elévülhetetlen érdemeket szerzett, kinek 25 éves tűzoltói működését oly melegen ünnepelte a veszprémi nagygyűlés. Ő valóban predesztinálva van a diszérémek első példányára. (Éljenzés.) A diszérémek második példánya pedig kit illehet jobban, mint a szövetség tízéves főtitkárát *Breuer Szilárdot* (Éljenzés) a 30 éves tűzoltót, akinek buzgó és értékes munkásságát dicsérni alig lehet. De igen tisztelt uraim, rajtuk kívül a többi az összes régi derék tűzoltóknak, akik érdemük kiosztására ezuttal kerül a sor, ugyanazzal a nagyra-becsüléssel nyújtom át, mint az előbbieknél, mert róluk is tudjuk, hogy nemcsak a tűzoltás, hanem a társadalom más ágában is igen derék és dicséretes munkát végeztek.

(Most a kitüntetettek sorra felvonultak az elnöki emelvényhez, hol az államtitkár néhány meleg szó és kézszorítás mellett adta át nekik az érmet és a hozzátartozó oklevelet.)

Kiosztás után pedig a következő szavakkal fejezte be beszédét:

Igen tisztelt uraim! Ezzel végezvén a diszérémek első sorozatával, amit legközelebb követni fog a folytatása, legyen szabad-befejezésül azoknak, kiknek ma tűztük először férfias mellükre ezt a királyi diszérmet, mindnyájunk amaz őszinte kívánságát kifejezni, hogy azt ne csak mint a multnak emlékét, hanem úgy is, mint a jövőre lelkesítő diszjelet, testi és lelki erőben sokáig viselhessék. (Leikes, hosszantartó éljenzés.)

Alig csillapult le az államtitkár szavai után felhangzó éljenzés, *Jászberényi Miklós*, Hevesvármegye tűzrendészeti felügyelője, elnökségi előadó a következő szavakkal köszönté az elnököt:

Méltóságos Gróf Úr! Szeretett elnökünk!

Nekem jutott a kiváló nagy szerencse, hogy Méltóságod előtt összes bajtársaim üdvözetét, a tűzoltóügy érdekében kifejtett páratlan működése és az ügy szeretetért való hálás köszönetünket tolmácsoljam.

Mikor Méltóságod az 1902. évi egi nagygyűlésen a szövetség elnöki székét elfoglalta, az egész tűzoltóvilág indokolt nagy reménységet fűzött az ott lefolyt elnökválasztáshoz. Maga a Széchenyi név biztosíték volt számunkra abban az irányban, hogy az elnöki szék betöltője egy egész ember. Példányképet véltünk feltalálni Méltóságodban és a példányképet fel is találtuk.

A Magyar Országos Tűzoltószövetség az egi nagygyűlésen forduló ponthoz ért. Amint Méltóságod ifju tetterejével összes ambíciójával élünkre állott, az egész vonalon korszakos átalakulások vették kezdetüket.

Méltóságod erős kapcsolatot létesít a kormány és Szövetség között, amely kapcsolat a tizedik évben megtermi a maga hasznos gyümölcsöt. A főrendiház ülésein kiváló szónoki képességgel és cáfolhatatlan okfejtéssel mutat rá a tűzrendészet fontosságára és megérteti e fontosságát a törvényhozással, s a kormánynál kieszközli, hogy a tűzrendészeti törvénytervezet elkészítették és anket elé kerüljön. És bizonybizony csak az áldatlan politika képes a teljes kifejlődés útját keresztelni.

A Szövetség belső szervezete óriási változásokon megy keresztül. Kezd benne érvényesülni a tűzoltói tudás. A szövetség legközelebbi szerve: az elnökség, intenzív munkálkodásba kezd szinte tűzoltó akadémiává fejlődik, hol a bölcs vezetés, komoly tanácskozással készlet. Megmozdul e szerv, lelket önteni a csüggedőkbe, tette serkenteni a jóakaratu bajtársakat, kiszáll a vidékre. Tiszafüred, Zalaegerszeg, Győr, Miskolc és Nyiregyháza azok az állomások, honnét meglegedéssel, a jól betöltött munkálkodás érzetével tér vissza a Méltóságod vezérlete alatt álló vezérkar. Szeged, Szatmárnémeti és Veszprém tehet tanuságot arról, hogy mint fejlődött egy évtized alatt a magyar tűzoltóság. Érvényesül szövetségünk a nemzetközi tűzoltószövetségben, ahol a magyar állam önállóságát Méltóságod kidomborítja és a nyiregyházai győztesek segítségével kivívja a magyar tűzoltók dicsőségét is.

Ahol Méltóságod megjelenik, a Széchenyi-név varázsa hozzánk vonza a hatóságot, az értelmiséget, a népet és elismerés kíséri minden lépését.

Egymásután alakulnak a vármegyei szövetségek, hogy egy az egész országot átölelő kapcsot képezzenek a tűzrendészet terén. Hatalmasan kifejlődik a tűzrendészeti felügyelet előbb elhanyagolt ága. Milliós értéket mentenek meg az azelőtt veszendőbe ment szerek és felszerelésekben.

Kifejlődik egy magában szinte páratlanul álló tűzrendészeti szakirodalom, amely hatalmasan előmozdítja a szervezés, kiképzés és felügyelet tökéletesedő munkáját. Kormányrendelet mondja ki, hogy tűzrendészeti ügyekben a felügyelők és az országos szövetség adnak szakvéleményt.

A segélyező szövetség magához öleli az ország majdnem összes tűzoltóit és le nem kicsinyelhető összegekkel segélyére siet a szerencsétlenül járt bajtársaknak, letörli a könnyét az árváknak és özvegyeknek.

Leiki szemeink előtt megjelennek falai a „Tűz-

igazgatási terület mindenkinél szives, leereszkedő jólélek és aki magyarosítás terén is elismerésre méltó eredményt tud felmutatni.

És mindezek bekoronázásaként a veszprémi nagygyűlésen megjelenik a m. kir. belügyminisztérium nagynevű államtitkárja, a tűzrendészeti osztály főnöke, több minisztérium képviselője, s amíg egyrészt e tényben a tűzoltói intézmény megbecsülése jut kifejezésre, másrészt meghozzák oda a tűzoltói szolgálatban becsülettel eltöltött 25 év legfelsőbb elismerését.

Dióhéjban ezek az elmúlt évtizednek és a Méltóságod elnöki tevékenységének kicsucosodó eredményei. Mind, valamennyit nehéz volna felsorolni, de a kisebb eredmények, mint babérlevelek körülfutják ezeket és koszoruba kötve lágyan oda-símulnak a Méltóságod homloka köré.

\*

Sokszor gondolkodtam már felette, hogy vajon van-e oly pillanat, mikor ebben az országban valahol ne kongana a vészharang? Van-e egy pihenő perc, mikor gróf Széchenyi Viktor katonái édesen álmodva, nyugodtan pihenhetnek.

Nincs!

Adáz ellenünk hol itt, hol ott folyton rajtújí apró csapatainkon és a magyar gladiátorok sarka egy pillanatra összekoppan, arcuk Sárpentele felé fordul s szinte kiröppen lelkükből a vészbemenők köszöntése: Ave Caesar! in incendium ruituri te salutant! Azután az emberszeretet tűzétől hevitve rohannak a vészbe, gyakran a gyilkos halál torkába.

De minden vészen, minden tűzön, lángon és füstön át ott lebeg előttük a legelső magyar tűzoltó biztató nagy alakja, mintha mondaná: ha a mindenség összedől is: félelem nélkül menjetek előre és azok lelkében visszhang és zsolozsmaként rezdül a válasz: si fractus illabatur orbis, inpavidum ferient ruinae!

Állandó harcot vivünk a vad elemmel, de folyton lelki szemeink előtt állanak a mi nemes vezéreink, kiknek példája serkent, lelki ereje és nagysága erősít és jóra készítet.

Méltóságodnak hűséges bajtársai egy emlékkönyvbé sorakoztak, hogy a mai nap emlékeztetének okáért folyton szeme előtt legyenek. Azok, kik e könyvbén szerepelnek és azok az ezrek és ezrek, kik abban nincsenek meg, naponta esdve kéri az Ég urát, hogy Méltóságodra árássa kegyelmét: acélozza meg erejét, tartsa itt nálunk a szívét és engedje, hogy Méltóságod vezesse be a magyar tűzoltóságot az ígéret földjére“.

Beszéde végeztével átnyújtotta a szövetség díszes albumát a görögök által adott tálcán s azután felolvasta Köhler István levelét, aki a szövetség elnökségének gróf Széchenyi Viktor és Óvári Ferenc mellszobrait ajánlotta fel s a tűznél szerencsétlenül járt bajtársak árvái javára, Breuer Szilárd nevére, 3000 koronás alapítványt tett. Az ajándékot nagy lelkesedéssel fogadták.

Feszült figyelem között emelkedett most szó-lásra gróf Széchenyi Viktor:

Igen tisztelt országos választmány, kedves bajtársak!

Valóban nem találók szavakat, hogy kifejezzem azokat az érzelmeket, melyek ezen kedves meglepetés alkalmával erőt vesznek rajtam. Öszintén és nyugodtan állíthatom, hogy meglepetés, mert tegnap estig még semmit sem tudtam róla, mert tisztelt barátaim olyan családi jelleget adtak neki, mint odahaza, mikor a szűken vett család ünnepegyik tagját. Tegnap este értesültem arról, hogy valamire készülnek, de hogy mire, azt

és szeretet ezen analógos megnyitkozásával. Azoknak, akiknek a közélet terén dolgoznak és fáradoznak, sokszor nagy önmegtágadással kell lelküket felfegyverezni, mert sehol az őszinteség hiánya, a hazugság köpenyegében, úgy elterjedve nincs, mint ép a közéletben, ahol lépésről-lépésre látni kell, hogy a hamis nagy jelszavak mögött sokszor milyen megvetendő óhajítások vannak. Ezért kell önmegtágadás, mikor az igyekezetet és ambíciót rontják ezek a tapasztalatok és sokszor szárnyaszegetten veszik el a kedvet a munkától. De kell, hogy egyenes utunkon legyenek olyan állomások, melyek mint a fáradt vándort, ha üdítő forráshoz jut, felrisszítik, kell hogy munkásságunkban találjunk olyan állomásra, mely lelki táplálékot nyújt, amely bátorít s felrisszít a további küzdelemre. (Éljenzés).

Igen tisztelt uraim, egy ilyen állomásnak tekintem én életemben ezt a mai napot, melyben — látván azt az általános kedves rokonszenvet, melyet bajtársaim irántam táplálnak — erőt meríthet lelkem a további munkára. Igen tisztelt barátom Jászberény Miklós — ki mondhatnám érdemeimet túl és tulbecsülte — rámutatott arra, hogy tíz évvel ezelőtt voltam abban a szerencsés helyzetben, hogy bajtársaim bizalmából a szövetség élére állhattam. Nagy jelentőségű idő volt ez életemben, mert attól az időtől datálódik a közügyek terén való szerény szereplésem kezdete. A tűzoltóság volt az a terrénum, mellyel beléptem a közéletbe és tanultam meg a közéletben való mozgást. Azért, ha a mai napon visszagondolok a multa, arra az időre a legnagyobb hálával és ragaszkodással gondolok. Azokra a dicséretekre, melyekkel igen tisztelt Jászberényi barátom elhalmozott, olybá tekintem magamat igen tisztelt uraim, mint egy nagy gépezet élén álló cégért s a dicséreteket nem a magam személyére értem, hanem mindazon munkatársakéra, akik velem együtt szorgalmasan dolgoztak a tűzoltás ügyének előbbrevitelén.

Fogadják még egyszer leghálásabb köszönetem kifejezését és legyenek róla meggyőződve, hogy amily hűségesen bajnoka, szívesen állok rendelkezésükre a jövőben is. Kérem tartsanak meg szeretetükben továbbra is. (Éljenzés).

A lelkes éljenzést Apáthy Vilmos szakosztályi előadó mély hatást keltő következő szavai törték meg:

Igen tisztelt Főtitkárunk! Kedves Barátom!

Alelnök urunk kitüntető megbízása folytán, nekem jutott az a kiváló szerencse, hogy Téged, kedves főtitkárunk, 30 éves tűzoltói és 10 éves országos szövetségi főtitkári működésed alkalmából üdvözölhesselek. Midőn ezen szép megbízást örömmel elvállaltam, igazán nem tudtam, mily nehéz feladatra vállalkozom, igazán nem gondoltam meg azt, hogy mily távol áll a szó és mily szegény a gondolat ahhoz, amit érzek ezen pillanatban és amit kifejezni szeretnék! Mert Te, édes Barátom, a közpályán eltöltött hosszú működésed folyamán nem szóvirágokat, nem hervadó babért érdemeltél, hanem a szeretetnek, a törhetlen barátságoknak rozsdamentes örökéletű ércszobrát.

A magyar embernek azonban nem természete az, hogy szemtől-szembe dicsérjen vagy valakiről dicshimnuszokat zengjen; magam sem tudnék erre a szerepre vállalkozni, de, engedd meg, édes Barátom, hogy egy tényről itt, ország, világ előtt tanuságot tegyek: Te, nekem egyszer, közismert, páratlan emlékezőtehetségednek bizonyításaként, említetted, hogy Te, azt az embert, akivel egyszer beszéltél — hej, pedig mennyivel beszéltél

Te hosszú közpályádon — megtartod névleg is, személye szerint is emlékezetemben. — Nos, én meg, édes Barátom, itt, arról biztosíthatlak, hogy aki veled egyszer beszélt, az megszeretett Téged egész életére. — És az egész ország tűzoltóságát behálózó eme szeretet hozott minket ide, hogy Téged ezen mai alkalommal köszöntsünk.

Aki szíve szeretetéből másoknak juttat, az, azok szívében épít magának meleg otthonát. Te, édes Barátom, szíved végtelen szeretetét, mint egy bőségszaru tartalmát, a magyar tűzoltóság között szórtad szét. — El is érted vele azt, hogy minden magyar tűzoltónak szíve meleg otthon számra, melynek birtokosa boldog, ha veled beszélve egy pár percig, ebbe a meleg otthonába vendégül fogadhat.

És mi mindnyájunk bálványja pedig, a magyar tűzoltóügynek egyeteme, az országos szövetség, mely, ha az ő születésének bölcsőjénél nem is állhattál még őrt; de ezután nemsokára mint egyik legtehetségesebb munkását, az utóbbi 10 évben pedig, mint szövevényes gépezetének fő mozgató erejét lehet szerencsés magáénak nevezheti — egyik legkedvesebb kötelességének ismeri azt, hogy azért az önfeláldozó munkásságért, melyet érdekében kifejezni soha meg nem szüntél, neked halás köszönetet mondjon.

A hála és különösen a mindegyikünket átható szeretetnek óhajt az szerény tanújele lenni, hogy ezen lapokon, — ha nem is mindnyájan, akik Téged szeretnek, de azoknak egy része, — azok, akiket a sors, vagy véletlen közelebb eresztett hozzád névalírásunkkal és arcképeinkkel akarunk Téged figyelmeztetni arra, hogy mi Téged szeretni meg nem szününk soha és hogy Tőled a mi részünkre hasonlót kérünk.

Fogadd el az emléklapokat tőlünk és őrizd meg látható jeleként annak, ami szívtünkbe van vésve, annak az imádságszerű óhajtásunknak, hogy Téged Isten mindnyájunk öröme és különösen a magyar tűzoltóügy boldogulására sokáig, erőben, egészségben éltesen.

Apáthy szavaira **Breuer Szilárd** ekkép válaszolt:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Apáthy előadó barátom szavai mélyen meghatottak. A munka embere vagyok, reális munka közben nőtem fel, szónokká nem képeztem ki magamat. Annál kevésbé találok szavakat most, hogy a bajtársi szeretetnek e meglepő megnyilvánulását megköszönjem. Szerény munkálkodásomnak mindig legnagyobb jutalma volt bajtársaim szeretete, elismerése; ez serkentett új munkára, ez buzdított kitartásra akkor is, a midőn már már diadalra juttatott eszméink szertefoszlottak — és a küzdelmet 3-ad, sőt 4-ed ízben újra felvennünk kellett.

Hogy azonban ezen itt most végbemenő — hogy a hasonlattal éljek — vérszerződés ne legyen egyoldalú, hanem általam is megpecsételtessék, engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy e helyen bejelentsem, miszerint a mai nappal 250 K-val a segélyzőpénztár alapítótagjai sorába lépek, 250 K-val pedig a „Tűzoltó-otthon“ költségeihez járulok hozzá. Fogadják tőlem e csekély összeget hálám, nagyrabecsülésem, bajtársi szeretetem zálogául és tartsanak meg továbbra is jóindulatu barátságukban!

Háromszor is újra kezdődött az éljenzés, amíg **Marinovits Imre**, a Tűzoltó tisztek Országos Egyesülete nevében szép beszédét elmondhatta:

Méltóságos Elnök Ur! Mélyen tisztelt országos Választmány! Kedves Bajtársak!

A Magyar Tűzoltó-Tisztek Országos Egyesülete nevében mélyen meghatottsággal, hűtőleg meg-

a derengő szürkület, majd a pirkadó hajnal és a felkelő nap biborfénye és tündöklő ragyogása követi: akként emelkedett ma a királyi kegy dicsfényében a magyar tűzoltóintézmény arra a polcra, amelyre törekvéseinek nemessége s céljainak eszményi volta folytán valóban méltó, valóban jogosult.

Hódolat és alázatteljes hála és köszönet érte felséges Urunknak és Királyunknak, mélyeséges hála a nagyméltóságú m. kir. kormányának, bajtársi szeretetteljes elismerés az Országos Magyar Tűzoltó-Szövetségnek, céltudatos vezetőségének és ezidőszerinti elnökének, gróf Széchényi Viktornak, de kegyeletes megemlékezés és hála a bajtársak ezereinek, kik magasztos ügyünkért fáradtak, dolgoztak és küzdöttek anélkül, hogy a mai napot megérniök megadatott volna, de akiket önfeláldozó munkájukban lelkesített a benső tudat, a szent meggyőződés, hogy jönni kell, mert jönni fog egy jobb kor, mely után, buzgó imádság epedez bajtársink ajakán!

Ennek az epedve, ennek a várva várt jobb kornak boldogító hajnala immár felvirradt a magyar tűzoltóintézményre és hiveire, szálljon tehát mindnyájunk szívéből, mindnyájunk ajkáról a hő fohász az Égek mindenható Urához:

Adja a jóságos Ég, hogy a magyar tűzoltóintézmény hivei a királyi kegyre, melynek immár részeseivé váltak, önfeláldozó kötelességteljesítéssel mindenkor méltók maradjanak és méltókká legyenek;

adja a jóságos Ég, hogy a magyar tűzoltóintézmény hiveit széthuzás, visszavonás vagy egyenlenség egymástól soha el ne válassza;

adja a jóságos Ég, hogy a magyar tűzoltóintézmény hivei bajtársi szeretetben egyesülve, kéz a kézben, kar a karban, vállalva törekedjenek megvalósítani azokat az eszményi célokat, amelyek elérését maguk elé tűzték;

adja a jóságos Ég, hogy a köznek szentelt ez áldásos munkában a magyar tűzoltók irányítója, az országos tűzoltószövetség — fővezérük pedig az éveknek még hosszú hosszú során át gróf Széchényi Viktor legyen, mert én az isteni gondviselés rendelését látom abban, hogy azt a művet, melynek alapjait négy évtized előtt, gróf Széchényi Ödön tette le, majdan gróf Széchényi Viktor juttassa befejezésre;

adja a jóságos Ég, hogy ennek a hő fohásznak minden egyes kérése meghallgatásra találván, a magyar tűzoltóintézmény egészséges fejlődése érdekében, polgártársaink javára és a magyar tűzoltók dicsőségére teljesejék!

Ezt kérem, ezt kívánom, ezt óhajtom ebben az ünnepélyes órában bajtársi szívem egész szeretetével, bajtársi szívem egész melegével. Ugy legyen!

A meleg éljenzés után **Solymossy Ödön** báró a szövetség alelnöke jelentkezett szólásra, hogy a következőket mondja:

Igen tisztelt országos választmány!

Az örömnappal még nincs vége. Egy kiváló bajtársunkat dr. **Balogh Dezső**t ünnepeljük még, aki 20 évvel ezelőtt lépett be a budapesti önkéntes tűzoltó-testületbe s nekem jutott az a szerencse, hogy átnyujtsam neki a szövetség 20 éves érmét. Kívánom tisztelt bajtárs, hogy ezt az érmet büszkén viselhesse, kívánom, hogy ez a 20 év 40-re válhasson.

Most pedig, igen tisztelt országos választmány, engedjék meg, hogy az elnökség nevében megköszönjem a belügyi kormány képviselőinek szíves megjelenésüket, megköszönjem nekik ezt a szép megemlékezést, és kívánom, hogy a jövőben is

nekijödesere. Fogadja Méltóságod kegyes megjeleneéséért hálás köszönetünket és kérjük, hogy benünket további jóindulatában megtartani s ez óhajunkat a belügyminiszter ur öccellentíájája előtt is tolmácsolni sziveskedjék. (Éljenzés.)

*Az ünnepség vége.*

Az ünnepség záróakkordja volt, mikor Óvári Ferenc dr. elnök néhány meleg szóval a kitüntettek nevében mondott köszönetet, ezután az elnök öt percre az ülést felfüggesztette. Az ennek elteltével megkezdett tárgyalás további menetéről s lefolyásáról legközelebbi jelentésünkben számolunk be.

Erdély Ernő.

6/1912. szám.

## Pályázati hirdetés.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség július, esetleg augusztus havában rendezendő XX-ik országos szaktanfolyamára négy, egyenként 100 koronás ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdetünk.

Célunk az, hogy ily módon a kevésbé tehetős községek vagy testületek kiküldöttjeinek is lehetővé tegyük ezen tanfolyam látogatását s a szakképzett vezetők számát növeljük.

A tanfolyam, mint rendszeren, 18 napot vesz igénybe s a hallgatók díjtalan elszállásolásban részesülnek.

Pályázhat ösztöndíjainkra minden 18—42 év közötti feddhetlen előéletű, érettségi, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró katonaviselt pest-vármegyei lakos.

A bélyegtelen pályázati kérvények a pest-vármegyei tűzoltó-szövetség elnökségéhez címezve március hó 15-éig nyujtandók be.

A tanfolyamra való jelentkezés az országos szövetség által annak idején kiadandó felhívás értelmében eszközzendő.

Budapest, 1912. február 10.

Serfőző Géza, s. k.  
ügyv. alelnök.

Ifj. Bitskey Illés, s. k.  
titkár.

423. sz.  
1912.

## Figyelmeztetés

a kir. díszérmek kérvényezése tárgyában.

Az Ófelsége a király által XXV. évi érdemes tűzoltói szolgálat jutalmazására alapított kir. díszérem tárgyában eddig beérkezett előterjesztések többé-kevésbé hiányosan és nem szabályszerűen állították ki, minek folytán azok elintézése — kivált a belügyminiszteriumban — nehézségekbe ütközött, sok felesleges munkát okozott, sőt a kérvények visszaküldését vonta maga után.

Ily hiányok elkerülése céljából tudatjuk a t. parancsnokságokkal, hogy:

a) az előterjesztett egyének rangfokozatának megjelölésére mindenkor a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szervezési szabályzata szerinti elnevezés használandó;

b) a névsor nem szolgálati idő vagy kezdőbetű, hanem rangfokozat szerint állítandó össze, illetve irandó;

c) az írás okvetlenül jól olvasható legyen, nehogy ebből folyólag zavarok keletkezzenek;

d) az előterjesztés és kimutatás magyar nyelven irandó;

e) csak oly tagok terjesztendők fel kitüntetésre, akik szolgálatukat mindenkor odaadással, lelkesedéssel, pontosan teljesítették; ellenben hanyag, csak papíron szereplők, kihagyandók, mert az ellenőrző jelentések alapján ilyenek alulírott elnökség által ugyis törlésbe hozatnak.

Budapest, 1912 február 20.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtítkár.

— A Magyar Tűzoltó-Tisztek Országos Egyesületének hivatalos helyisége Budapest, VIII-ik ker., Kun-utca 2. szám alatt, a székesfővárosi központi tűzoltó-laktanyában van, hol vásár-és ünnepnapok kivételével, naponként délután 5—6-ig hivatalos óra tartatik. Az egyesület elnöksége ugyanott minden hét szerdáján esti 6 órától 7 óráig található, amikor is minden egyesületi ügyben a tagtársaknak rendelkezésre áll.

## A pozsonyi főkapitány rendelete.

A pozsonyi főkapitány nemrég a következő rendeletet bocsátotta ki: Ismételten előfordult, hogy kéménytűzek alkalmával a tűz a kályhacsövek bevezetésére szolgáló lyukakon, avagy tisztító ajtócskákön keresztül a lakásokba, vagy raktárakba hatolt és az érdekelt feleknek érzékeny károkat okozott. Ezen belső tűzek keletkezésének oka gyanánt megállapított, hogy a füstelvezető csövek, különösen melegebb időjárás beálltával, kivételnek és az így támadt nyílásokat, valamint a kémények alján levő koromtisztító-ajtócskákat egyszerűen papírral ragasztják be, vagy rongyokkal tömik be. Ez okból felhivatnak a háztulajdonosok, valamint azok lakói, hogy vizsgálják meg a lakásaikat, a boltjaikat, valamint a raktáraikat és amennyiben valahol a fent körülírt szabálytalanságot tapasztalnak, azokat azonnal szüntessék meg, vagyis intézkedjenek, hogy a kérdéses nyílások tűzmentesen elzárassanak. Egyben pedig a kerületi kéményseprő-mesterek is felszólíttatnak, hogy kerületeikben levő házak kéményeinek és a füstelvezető csövekhez szolgáló lyukaknak nyílásait minél gyakrabban vizsgálják meg és az esetleg tapasztalt szabálytalanságokat a saját hatáskörükben szüntessék meg, szükség esetén pedig hozzák azt az illetékes hatóság tudomására.

A főkapitány.

## A mai német önkéntes tűzoltóságok.

Irta: Kállay Imre.

(Folytatás)

A gyári tűzoltóságok ismertetésére áttérve elsöben is örömmel jelenthetem, hogy egyetlen német városban sem létezik anyai gyári tűzoltóság, mint nálunk Budapesten.

A gyárak legtöbbsnyire a város környékén és a helységekben vannak szétszórva, Bajor- és Szászországban a gyáriak is nagyobb-részt önkéntes alapon vannak szervezve. Észak-Németország hivatásos gyári tűzoltósággal bír, a többi gyáriak pedig házi tűzoltóságok.

Az esseni Krupp-gyár tűzoltósága.

Első sorban az esseni Krupp-gyár hivatásos tűzoltósága érdemi a megemlítést.

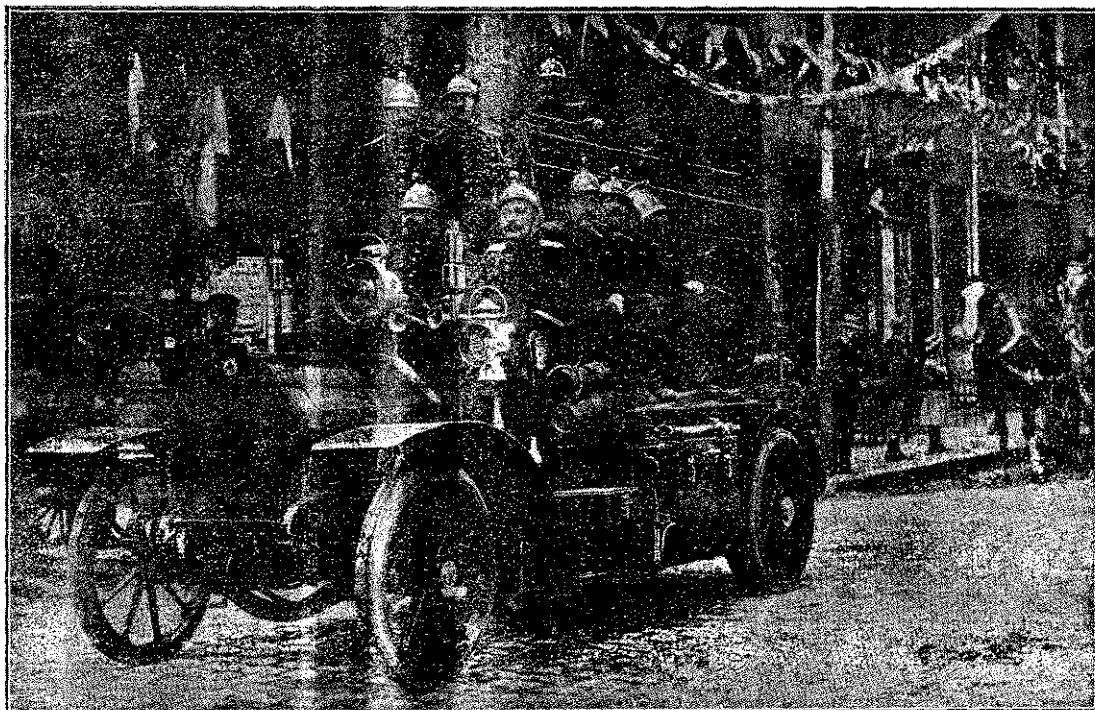
mannból és 8 tűzoltóból áll, a többi, fölésszámú altiszt, gépész és tűzoltó képezi a tartalékot.

A szolgálat megoszlik örszolgálatra, biztonsági, illetve rendészeti szolgálatra, tűzoltói, első segélynyújtási és a gyári rend-fentartási szolgálatra.

Az emberek rendszeren egy napig a főőrségen, a második nap valamelyik mellékőrségen, a harmadik napon biztonsági szolgálatot teljesítenek és negyedik nap szabadok.

Az örszolgálatot a gyár területén öt helyen felállított őrségen teljesítik, míg a tartalék a főőrségen van.

Az állandóan készenlétben álló főőrségen ügyeletes tiszt is van, ki mellé 2 Oberfeuerman, 1 főgépész, 2 gépész, 14 tűzoltó, 1 kocsis és 2 pár ló van beosztva.



A lyoni tűzoltóság benzines automobil-fecskendője.

A Friedrich Krupp A.-G. esseni világcég óriási területen fekvő összes gyárépületeinek és munkáskolóniáknak stb. tűzvédelmére 1866-ban hivatásos tűzoltóságot szervezett s ez azóta folytonosan tart szolgálatot.

A tűzoltóság áll egy Branddirektorból és egy Brandinspektorból. A legénység létszámához tartozik: 1 Feldwebel, 1 Exerziermeister, 17 Oberfeuermann, 14 Gefreiter és 105 Feuermann. Összesen 141 főnyi csapat.

Legmagasabb császári engedéllyel a német hivatásos tűzoltóságok egyenruháját viselik.

A főőrség a gyár közepe táján van elhelyezve melynek egy külön elkerített udvara és mászóháza van. Ugyanitt tartatnak az összes gyakorlatok. A tisztek valamint a nős

Az első kivonulás egy autógőzfecskendő, autógőzlegénységi és szerkocsi és egy lófogatú gőzfecskendő, utána akasztott tömlőorsóval s végül egy tolólétrával történik.

A második kivonuló train 1 lófogatú legénységi és szerkocsi utána akasztott tömlő-orsóval és ha az első vonattal a gőzfecskendő még nem vonult ki, úgy most lesz indítva.

A harmadik train egy lófogatú szerkocsi, utána akasztott tömlőorsóval.

Végül egy egyfogató szerkocsi utána akasztott lemozdonyítható kézierő-fecskendő. Azonkívül, van még egy tartalék-víz-hordó, 1 szerkocsi, 2 kézi erőfocskendő és tömlőkocsi, ezek azonban csak külön rendeletre lesznek mozgósítva.

A gyár területén 95 Siemens-Schuckert-féle nyilvános tűzjelző állomás van, valamennyi a központba fut be. Azonkívül 529 riasztó-állomás van elhelyezve, melyek részben a főrségre, részben pedig a mellékőrségre vannak bevezetve s anunciátoros számjelzőtáblán mutatják, hogy a tűzriasztás honnan történt.

A telepen 2 nagy vízműtelep van gőz- és elektroszivattyúkkal. Van magas és alacsony víznyomás 15 és 2'6 légkörnyomással. Összesen van 658 darab 50–60 méter távolságra elhelyezett földfeletti tűzicsap, 49 kút 340 falihidráns ugyanannyi tömlőszelekrénnyel s vízvezetéki felszereléssel. Arra az esetre, ha a vízvezeték-szivattyú valamely oknál fogva fel-

beosztás szerint van kis körjárat és nagy körjárat. A kis körjárat csupán a külső területen való járást jelenti, míg a nagy körjárat alatt az összes belső helyiségek végig lesznek vizsgálva. Felügyeleti szolgálatot tartanak még ünnepek és színelőadások alkalmával, amikor rendes őrség lesz kirendelve s az ünnepély, illetve színi előadás alatt végig szoros készenléti szolgálatot teljesítenek.

A gyári tűzoltóság a felügyeleti és tűzoltói szolgálaton kívül rendőri szolgálatot is teljesít, ezért az őrjárat alkalmával az emberek kötelesek nemcsak tűzrendőri, de egyuttal általános rendészeti felügyeletet is gyakorolni. Minden ember a rendes körjáratához revolvert visel,



Az utrechti tűzoltóság benzines automobil-fecskendője.

mondaná a szolgálatot több helyen földalatti nagy víztartányok állnak rendelkezésre, 76 helyen létra-állomás minden helyiségben a megfelelő tömlők, kézi szerszámok, 384 kézi fecskendő, de a Minimax oltókészüléket nem türik meg; ebből egy sincs.

A gyárban az őrködési szolgálat rendszeres körjáratokból áll. Ezen szolgálat kiterjed a tűzoltói szerek, vízvezeték, tűzjelző-berendezés, létrák stb. rendbenlétéről, használhatóságukról és arról való meggyőződésre, hogy minden a helyén van-e? Továbbá az előírt tűzrendőri szabályok, valamint a gyári biztonsági szabályok betartása, illetve vizsgálatai is hatáskörébe tartozik. A műhelyek, gyárépületek, a különféle intézetek, lakóépületek naponként a tiszték és részben az altiszték által végig lesznek járva, kik az észlelt hiányokat azonnal megszüntetik, vagy a nagyobb esetekről az igazgatóságnak jelentést tesznek. A tűzoltók körjárata éjjel-nappal folytonos. A szolgálatot

sztrájkok alkalmával pedig fegyvert is kapnak. Ilyenkor a rendőrséget kell kiegészíteniök.

A tűzoltói felügyeleti és rendészeti szolgálaton kívül fontos hivatásuk az első segítségnyújtás, mely rendkívül igénybe veszi a tűzoltóságot. A főőrségen 2 nagy mentőkocsi áll, nagyobb balesetekre van felszerelve. Minden őrségnek van hordágya, mentőszelekrénye, azonkívül ambulációs szoba, felélesztőellenypalack és a Draeger-werkének pulmotorja és oxigénes légzőkészüléke.

Egyébként a szolgálat egészen úgy lesz teljesítve, mint a német hivatásos tűzoltóságoknál. Naponta tartanak rendes gyakorlatot, saját műhelyekben javítják a szereket. A laktanya egészen modernül van berendezve, a legénység részére külön nappali és háló terem, altiszt szoba, szertárba levezető csúszó-pózna, azonkívül tornaterem, játékszoba, pazar berendezésű táviraszt szoba, fürdők, mosdók stb. A tiszték itt is, mind műszaki emberek és tartalékos

katonatisztek, tagjai a német hivatásos tűzoltó-szövetségnek.

Németországnak második hivatásos gyári tűzoltósága a Friedr. Bayer & Co. leverkuseni és az elberfeldi festék- és vegyészeti gyár. Egészen úgy van szervezve, mint az esseni Krupp-gyári tűzoltóság, csupán a létszáma kisebb, amennyiben egy Branddirektor parancsnoksága alatt 40 főből áll.

(Folyt. köv.)

## A szentpétervári nemzetközi tűzoltó-kongresszus és kiállítás.

Az orosz császári tűzoltó egyesület (The Imperial Russian Fire Association) ő fenségének Maria Pavlovna nagyhercegnőnek jóváhagyásával s az internacionalis tűzoltó szövetség tanácsának beleegyezésével ezévi május hava 25—28-áig terjedő napokon, Szentpétervárt kiállítással kapcsolatban nemzetközi tűzoltó kongresszust tart. A kiállítás, melyet az orosz gárdisták lovardájában rendeznek, hat héten át lesz látható.

Kiállíthatók az első csoportban: Tűzbiztos épülettípusok és vasbeton szerkezetek vonatkozásban a tűzzel, továbbá tűzbiztos anyagok, azok előállítási módja és kipróbálása, különböző anyagok tűzbiztos impregnálása, tűzbiztos fűtő- és szellőztető készülékek, végre pedig a gyulékony anyagok és folyadékok eltartási módozatai.

A második csoportban: Oltószerek, szerszámok, tűzoltókocsik és autók, vízvezető berendezések, hidrások, vegyi és automatikus tűzoltó készülékek, tűzoltási módozatok vizen, nyilvános épületekben, bányákban, vasutakon, Nafta-telepeken stb.

A harmadik csoportban: A tűzbiztosítás kartogrammjai és diagrammjai, irodalma, története, statisztikája.

Végre a negyedik csoportban: Az első segélynél szükséges mentő felszerelések és eszközök s az idevágó statisztika és irodalom.

A kiállított tárgyak megbirálására egy, szakemberekből álló és az orosz kereskedelmi és iparügyi miniszter által jóváhagyott szabályzat szerint eljáró szakértő bizottságot fognak szervezni.

A szakértő bizottság véleménye alapján a kiállítók között oklevelet, arany, ezüst és bronz-érmeket és elismerő-levelet fognak kiosztani.

A kongresszuson a tűzrendészet és mentőügy körébe vágó felolvasások is tarthatók, melyeket a rendező-bizottság elnökének, Szor Pál grófnak, avagy titkárának, Landesen Th. tűzoltóparancsnoknak címére (Szentpétervár, Mochovaja 5) ápril elsejéig kell beküldeni.

Az orosz császári tűzoltóegyesület elnöke Lvoff herceg. alelnöke Litvinoff. Szentpétervár tűz-

nyelv valamelyikén küldhetők be. Tagdíj 5 rubel, melynek fizetése csak az államok képviselőinek s a nemzetközi tűzoltó-szövetség tanácsának tagjaira nézve nem kötelező. A kongresszus befejeztével a tagok Moszkva városába indulnak el. Az út oda 15 rubelbe kerül. Az összes költség körülbelül 150 rubelre tehető.

Az előzetes program a következő:

*Május 25-én:* délelőtt 11 órakor a kongresszus megnyitása. 1 órakor lunch (dejeuner). 3 órakor a Péter-Pál erőd megismerlése. 5 órakor a szentpétervári tűzoltóság felvonulása. 7 órakor diner.

*Május 26-án:* délelőtt ülések. D. u. az őrségek és a vízművek megtekintése, utána kirándulás gőzhajón. 7 órakor diner a Yacht Clubben. Éjjel tűzriadó.

*Május 27-én:* délelőtt ülések. Délután kirándulán Czarszkoe-szeloba. A környék önkéntes tűzoltóságainak szemléje. 7 órakor banquet, utána tea a városházán.

*Május 28-án:* A kongresszus berekesztése. 1 óra 30 perckor a kültekli tűzoltóságok szemléje. 2 óra 30 perckor reggeli a Népházban. D. u. 5 órakor Maria Pavlovna nagyhercegnő palotájában fogadja a kongresszus tagjait. Végre este 10 órakor indulás Moszkvába.

## A budapesti Népopera.

Éppen harminc évvel az 1881 december 8-án Bécsben lefolyt Ringszínház híres égése után, egy új színházzal lett Budapest gazdagabb. Székesfővárosunk legújabb színházát ugyanis 1911 december 7-én nyitották meg.

A muzsák ez új hajléka, mely Népopera nevet visel, minden tekintetben modern színház. Már kívülről is érdekes a maga modern görög stílus közhomlokzatával, belül pedig hatalmas arányaival, nagy oszlopsoraival s a mi eddigi megszokott viszonyainkhoz képest óriás befogadóképességével — egyenesen grandiózus.

Azokkal a kulturális és művészi élet által egész természetesen felszínre hozott kívánalmakkal szemben, amelyek egy-egy ily épülethez fűződnek, épp a Ringszínház katasztrófája óta, mindig ott szerepeltek — mondjuk kerékkötő gyanánt — az élet- és tűzbiztonság szempontjából támasztott követelések. Az egyik szempont a szcenikai hatások kedvéért mindent hajlandó volt megadni a színháznak, a másik ellenben a nézőközönség biztonságának kötelező megóvása érdekében, állandóan kénytelen volt oly kívánalmakkal állani elő, amelyek a jövődelmezőség érzékeny csökkentése nélkül, nem igen voltak eddig honorálhatók. A művészet harátainak és a színiigazgatóknak az antik



Zeh August, müncheni építész is megkonstruálta ugyan az idevágó első tetszetős tervet, mely elejti a nézőtér amphitheatrális beosztását s ahelyett a teraszszerű kiképzést alkalmazza. De míg ő csak modellben készíté el projektumát, addig a budapesti Népopera építői — a valóságban állították élénk és a világ elé ezt a szerencsés megoldást.

A színház 3167 ülőhely elrendezésére kapott ideiglenesen engedélyt, de időközben az igazgatóság a maga jószántából eltávolított 64 széket, a Népopera ehhez képest 3103 nézőt fogadhat be.

A hatalmas nézőtérnek földszintje felett csak egyetlen emelete van; de erre az egyetlen erkélyre csaknem annyian férnek be, mint az Andrássy-uti kir. Operaházba egészben véve. A földszint viszont, melyet négy hosszjártó és két keresztjártó 4 rengeteg padosor-csoportra oszt, 1644 néző számára nyújt ülőhelyet vagyis egymagában csaknem annyit fogadhat be, mint a Vigszínház, melynek befogadóképessége 1654. Az enyhén emelkedő ülőhelyek e hatalmas tömbjein kívül, a jobb- és baloldalon van még lépcsőzetesen emelkedő két sorban egymás felett 44 páholy, ami, ha mindegyikre 5 személyt számítunk, 220 külön ülőhelyet ad, tehát csaknem annyit, amennyi a Casino de Parisba férhet be.

S ez igazán nagy embertömegnek a felvételére képes, (asbestpadlóju) területek, minden ajtó közbeiktatása nélkül, közvetlenül téres folyosókra nyílnak, melyekről a lépcsőkön át egyenesen a szabadba juthatni. Huszonöt, közvetlenül a szabadba nyíló ajtó áll e célra rendelkezésre. Egy ajtóra tehát 124 egyén esik, ami teljesen összhangban van a londoni internacionális tűzoltó-kongresszus határozatával, melynek megállapodása szerint, a 600-nál több embert befogadó helyiségeknél minden 125 emberre számítandó egy kijárat.

És a tájékozódás is meg van könnyítve. Már a belépőjegyen rajta van, hogy ki merre juthat be a helyére, amelyhez meghatározott számú padosoroként külön ruhatári szakasz tartozik. Az is originális, de helyes ujtás, hogy a félig sötét nézőtéren, a csak függönyökkel elválasztott folyosók átszűrődő világossága mellett, foglalja el ki-ki a maga helyét s eközben akaratlanul is ráirányul figyelme a kijáratok belső oldalán applikált mellékvilágítás diszkrétén égő, de piros burával feltűnővé tett, izzólámpácskáira, melyek vész esetén a menekülési ut irányát mutatni hivatvák. Az óriási nézőtér így szinte automaticæ telik meg közönséggel, mely alig hogy elfoglalta helyét, már is tudja merre távozhatik — riadalom esetén; rendes körülmények között pedig 6 perc alatt kiürülhet minden tolongás és ruhatári verekedés nélkül. Igazi tömegfegyelmelés. A Népopera így amellet, hogy modern, a be- és kijuthatás ügyes elrendezésénél fogva, a nyugodt biztonság érzetét kelteni is alkalmas.

Ugyanez a sarkon 5200 m<sup>2</sup> beépített területet foglal el. Maga a színpad csak 24 méter, a szerkezet itt csak 20 méter, míg az utolsó főkötés a főbejárat felett 44 méter széles. Az így létrejövő körszelet alakú alaprajz fölé épült a vasfödélszerkezet, melyet három, az egész 44 méternyi fesztávolságot át-hidaló hatalmas vasív hord. Ez íves vastartók részben a falakon, részben pedig 13 m. magas szögecselt vaspillérekön nyugosznak s a centrikus fölfekvés miatt, valamint a hő okozta tágulásra való figyelemmel acélsarukra helyezték el.

A hangfogó parafaburkolattal ellátott s bádoggal borított tető külső síkjának legmagasabb pontja 23.6 m., míg a belső mennyezet szerkezete 18 m. magasságban van az utcai járda színe felett.

A színpad és nézőtér közötti határfal aláfogására 17 m. fesztávu rácsos vasszerkezet szolgál. Az építkezés során ezt a vasszerkezetet egy darabban huzzták fel a színpad nyílását határoló falakra.

A főbejárat csak a földszintre vezet. Közte, t. i. a főbejárat és nézőtér között 40 m. hosszú és 10 m. széles előcsarnok van, ami szintén ritkítja párját s ugyanilyen a mérete a foyér alatti buffetnek, amely igazán világvárosias.

Az épületben csak az erkély padosorainak elrendezése és különösen szűk volta és ülőhelyeinek keskenysége, meg e mellette elterülő emeleti folyosók rendeltetése (emeleti buffet), valamint az innen levezető lépcsők képezhetik megjegyzés tárgyát. De e tekintetben még a tanács sem döntött véglegesen.

Ami pedig komolyan kifogásolható, az talán egyedül a csak 14 m. széles s 8.5 m. magas nyílású színpad kicsisége. Minthogy azonban a bekövetkező veszedelmek lehetősége szinte kizárólag ide koncentrálódik, ennél fogva tűzrendészeti szempontból ez is csak örvendetes.

Magának a színpadnak tűzbiztonsági berendezése ismertetésére külön kerítünk majd sort, akkor, amidőn annak folyamatban lévő teljes berendezése elkészült.

R.

\* Nagyvárad törvényhatósága a tűzoltóságának számára építendő laktanya céljaira 340 ezer koronát, négy automobil tűzoltószer beszerzésére pedig 135 ezer koronát szavazott meg. A négy szer közül egy, a tololétra, a budapestinek a mása lesz, vagyis elektroautomobil. A másik szer Rietzel-motoros, a harmadik szintén benzines, de más szerkezetű. Végre a negyedik ugynevezett mixed, vagyis benzines és elektromos, amelynél a tovaszállítást a benzínmotor eszközli, mely utközben dynamót hajt és áramot termel, melynek erejével a tűz-helyszínén egy rotációs szivattyút tarthatni működésben. Csinos kis collectió, de rendeltetése kevésbé érthető. Mert amikor négy fajtájú szerből csak egy áll mind-egyikből rendelkezésre, akkor a más-más alkalmából igénybe vett s egymástól eltérő célokat szolgáló négyféle szernél szerzett tapasztalatok az összehasonlítás alapjául nem igen szolgálhatnak.

# TESTÜLETI ÉLET.

## Szeged szabad királyi város tűzoltó-parancsnokságának évi jelentéséből.

(Folytatás.)

### Tűziszolgalat.

1911. évben a város belterületén volt összesen 138 tüzeset, amelyből:

gyári tűz . . . . .	3
malom „ . . . . .	2
szérűskerti „ . . . . .	2
tető „ . . . . .	6
bolti „ . . . . .	7
drogéria „ . . . . .	1
mozgófénykép színházi tűz . . . . .	1
asztalosműhely tűz . . . . .	3
mosókonyha „ . . . . .	4
szoba „ . . . . .	4
pince „ . . . . .	9
konyha „ . . . . .	1
menyезet „ . . . . .	3
padlás „ . . . . .	2
fáskamara „ . . . . .	2
iroda és lakás „ . . . . .	1
istálló „ . . . . .	3
sértésóli „ . . . . .	1
szalmarakás „ . . . . .	7
waggon „ . . . . .	1
butorszállító kocsii „ . . . . .	1
raktár „ . . . . .	1
húsfüstölő „ . . . . .	2
kocsi égés . . . . .	1
élőfa „ . . . . .	1
fű „ . . . . .	18
kéménytűz . . . . .	89
vaklárme . . . . .	9

Összesen . . . . . 138 tűz eset.

A belterületi tűzkárok összege 336.414 K. Melyből egymaga a vasuti műhelytűz 250 K kárt okozott.

Az egész évfolyamán különben ez volt az egyetlen nagyobb tüzeset. Ennek a tűznek az elhatalmosulása is ennek tudható be, hogy a tűz keletkezésének és jelzésének idejében az országos raktárházaknál másik tűz is volt s a tűzoltóságnak mindkét órsége itt a városnak ellentétes irányba eső végén, a vasuti műhelytől több mint öt km. távolságban volt elfoglalva és természetesen csak nagy késéssel érkezhettek a máv műhelytűzhöz.

A vasuti javítóműhely telepén állandó tűzoltóság van, melynek tagjai a vasuti munkások sorából kerülnek ki s rendszeres órséget tartanak. A tűz keletkezésének idejében is 6 tűzoltó teljesített szolgálatot. Ezek a tűzoltók az éjjeli ór jelzésére hozzá is láttak a munkához. Minimaxokkal próbálták megkezdeni az oltást, de munkájuk teljesítésében nagyban hátráltatta őket, hogy a műhely hatalmas

— fecskendőt is szerelt. A tekeresenként külön orsóra feicsavart rendkívül súlyos és nehézkesen szerelhető gummitömlők azonban nagyban késleltették munkájukat. És amikor végre a feicskendő szerelése be lett volna fejezve, a műhelytelep egyetlen vízszerezési forrásából: a vízvezeteki hálózat tűzcsapjaiból nem kaptak elegendő vizet egy feicskendő táplálására sem. A vízvezeték tartánya ugyanis mindössze négy méter magasban van és így semmi nyomással nem bír. A feicskendőjük működésbe hozatalára már különben nem is került sor, mivel e percben megérkezett a városi és önkéntes tűzoltócsapat és átvette a tűzoltás vezetését.

Támadás és védelem keresztülvitele a következő volt: Az első feicskendő egy sugárral a tetőzetre a tűzfal mellé vezényeltetett, hogy a tűzfal mellett égő tetőzetet oltsa. Ugyanaz volt a feladata a másik oldalon szerelt második feicskendő első sugarának is. A tetőszerkezet legszélső gerendázata ugyanis a tűzfalba be volt építve, sőt egyes gerendák a tűzfalon is keresztül voltak vezetve. A tűzfalon pedig közvetlen a tető alatt több transzmissziónyílás és egy nagy fakapu volt a vasuti kocsii közlekedése céljából. Amikor a tetőszerkezet gerendáinak oltása nagy részben be volt fejezve, az egyik sugár be a kováicsműhelybe, az ajtó és a transzmisszió nyílásának védelmére rendeltetett, a másik sugár pedig a tetőn maradt, hol a tetőzet további oltásával egyidejűleg az összeköttetést képező gerendázat szétbontása és leverése által igyekezett a tűzoltóság minden összeköttetést megszüntetni, hogy a tűznek a tetőzetnél való tovaterjedése ezáltal meg legyen akadályozva. Ez teljes mértékben sikerült is.

Rendkívüli fontos volt a kováicsműhelybe rendelt első sugárnak működése is a tűz lokalizálása szempontjából. Különösen azért, mivel közvetlen a kapu mellett volt a gyalugép, hol mintegy 2—300, részben gyalult, részben gyalulásra váró deszka égett erős hősséggel és oly nagy lánggal, mely úgyszólván a teljes eloltásig folytonos veszélyben tartotta a menyезet nélküli kováicsműhelynek teljesen szabadon álló tetőgerendáit.

Még egy irányban kellett a tűz határolása iránt intézkedni és pedig a meggyuladt vasuti kocsiiknál. Ide a második feicskendőtől vezetett harmadik sugár és egy később szerelt harmadik feicskendőnek a sugara lett vezényelve; az utóbbi azonban már a tűz oltása szempontjából. Mindenekelőtt pedig a még tüzet nem fogott kocsii eltolása vált szükségessé, ami rövidesen meg is történt. Így aztán a már tüzet fogott hetedik kocsii eloltása által itt is meg

távolban levő fából készült műhelyépületet kezdte veszélyeztetni.

A szél ugyanis a tűz ideje alatt előbb teljesen északi volt és a műhelynek az elégett részzel összeépített többi szakaszát veszélyeztette, majd megerősödve, északkeleti irányt vett és a rókusi állomás benzín és olajos raktárát, az állomáson szabadon lerakott tele petroleumos hordókat, továbbá az állomás területén levő, de a műhelyhez tartozó szabadon, vagy nyitott fészerben elhelyezett farakásokat veszélyeztette. Ezeknek a védelme már csupán abból állott, hogy az oda rendelt vasuti személyzetből állandó felügyelet rendeltetett, akik a petroleumos hordókat vödrökkel locsolgatták. Később harmadszor is megváltozott a szél iránya és északnyugatra fordulva, az iroda raktár és fából való műhely felé vitte a tüzet.

A tűz tartama alatt éjjel 12 óra tájban egy igen erős robbanás is volt, mely azonban semmi kárt nem okozott. Egy úgynevezett Heiffel-féle palack robbant fel, amelyben 30 liter cseppfolyós sűrített gáz volt. Ezt a kocsik világításának kipróbálására használják. A robbanás a nagy hőség következtében állott elő. A detonáció oly nagy volt, hogy két kilométer távolságban lakó embereket álmukból felébresztette.

A tűz miatt a vasuti forgalomnak két teljes óráig szünetelnie kellett, mivel a hőség husz méterre belül oly nagy volt, hogy az állomást és műhelyt elválasztó kerítés is tüzet fogott. Emberéletben kár nem történt. Baleset is mindössze csak annyi, hogy egy vasuti tűzoltó a tűzfal melletti tetőzetre rendelt városi tűzoltó mellé ment, hogy a tömlőtartásban segítsen s ekkor a nagy hőségtől elájult. Megfelelő első segélynyújtás után azonban — melyben egy városi mentő-tűzoltó részesítette — rövidesen magához tért.

A tűzvizsgáló bizottság a gyújtogatás gyanúját eleve elejtette, már azért is mivel, a tűzoltás megkezdésekor minden ajtó zárva találtatott. Felmerült a második feltevés, hogy a fényező-műhelyben az olajos rongyok mentek volna öngyulladásba. Mivel azonban teljes beigazolást nyert az, hogy a tűz nem a fényező, hanem a kárpitosműhelyben keletkezett, ez is elesett. A tanúk kihallgatása során aztán megállapított, hogy a kárpitosműhelynek közvetlen a vasuti sínek felé néző nagy ablakain több tábla ki volt törve, a bizottság valószínűlegesen abban állapodott meg, hogy a tüzet berepült mozdonyszikra okozhatta. A leégett terület 1725 négyzetméter.

A külterületi tűzkárok összege 68.549 K.

A külterületi tüzesetek száma és a tűzkárok összege még mindig rohamosan emelkedőben van.

Ennek a magyarázata abban található, hogy a nagy kiterjedésű tanyai területen a megelőző tűzrendészet követelményeit végrehajtani nem lehet. A tűzvizsgálatok is késedelmesek s tűzoltóság nincs.

(Folyt. köv.)

**Tartalom:** Március 3. — Hivatalos rész: Védnökünk köszönete. — Pályázat titkári állásra. — Az elnökség február 10-én tartott ülésének jegyzőkönyve. — A január 13-iki segélyzőpénztári ülésen felvett jegyzőkönyv. — A segélyzőpénztár elnökségének február 10-iki üléséről szóló jegyzőkönyv. — A közgyűlés. Irta: Erdély Ernő. — Figyelmeztetés. — A tűzoltó tisztek orsz. egyesületének értesítése. — A pestvármegyei szövetség pályázati hirdetménye. — A pozsonyi főkapitány rendelete. — A mai német önkéntes tűzoltóságok. Irta: Kállay Imre. — A szentpétervári nemzetközi tűzoltókongresszus és kiállítás. — A budapesti Népopera. Irta: R. — Nagyvárad. — Testületi élet: Szeged. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

— **Olvasóinkhoz.** Egy majdani kihatásában jelentős változásra kívánjuk a t. olvasók figyelmét felhívni. Lapunk homlokán ezentúl **Erdély Ernő** neve, mint helyettes szerkesztő fog szerepelni. Magunk kértük rá az elnökséget, hogy a szerkesztéssel járó gondok egy részét, időlegesen, egy helyettesre ruházza, az e teendőkkel való megbízatásra az elnöki előadók sorából Erdély Ernő bajtárust hozván javaslatba. Az elnökség március 2-án tartott ülésében kérelmünknek, indokainál fogva, mindkét irányban helyt adott, bizonyosságul annak, hogy Győr város tűzoltó parancsnokát, aki készséggel vállalta a megbízatást, maga is olyan valakinek ismeri, akire, hivatalos lapunk szerkesztésének nem kis körültekintést igénylő gondolai nyugodtan ráruházhatók. Hogy a jelölés és választás mennyiben volt szerencsés, azt majd bebizonyítja — Erdély Ernő maga.

— **Erdődy Tamás gróf olasz kitüntetése.** Szombathelyről írják nekünk, hogy Erdődy Tamás grófnak, aki annak idején személyesen vett részt a Sziciliában és Kalabriában történt földrengés segélyakciójában s aki erről lapunk hasábjain (lásd 1909. évfolyamunk 41., 55. és 76. oldalát) hangulatteljes cikkeken számolt be olvasóinknak, az olasz külügyminiszterium a múlt héten küldte meg a főispánhoz az ezüst díszérmét, amelyet az olasz király a segélyakció emlékére alapított és amelyet a grófnak kiváló szolgálatai elismeréseként juttatott. A kitüntetést már át is adták gróf Erdődy Tamásnak.

— **Széchenyi Ödön gr. életveszélyben.** Széchenyi Ödön basa, a katonailag szervezett ottomán tűzoltóezredek és tengerész-tűzoltózászlóalj parancsnoka, a legutóbbi konstantinápolyi tűznél, miként ezt Erdély Ernő, győri parancsnokhoz írt levelében maga mondja el, komoly életveszélyben forgott s csak személyes bátorságának s fegyelmezett tűzoltóinak köszönhető, hogy kisebb sebesüléssel menekült meg a nagyobb veszélytől.

— **A Tűzoltó-Otthon** javára rendezett gyűjtés eredményeképp befolyt összeg, február közepén már meghaladta a százezer koronát.

— **Zenta** az a boldog város, mely még nem ismeri a pótdadót. Az elmúlt évben előfordult tűzvész azonban, különösen középületekben oly nagy károkat okozott, hogy pótdadó nélkül a károk fedezése alig látszott lehetségesnek. S a tanács már-már ki is vetette a pótdadót, t. i. az esetre, ha a miniszter nem engedné meg a

város erdőbirtokállományának a csökkentését. A földmivelésügyi miniszter azonban beleegyezését adta abba, hogy Zenta városa eladhassa a tulajdonát képező mákosi és pátkai erdősegeket, amelynek hasznából bőséges fedezetet talál majd nemcsak az a kár, amit a város a tavalyi nagy tűz következtében szenvedett, hanem hasonló károsodás böles megelőzése okából telik majd a szervezni elhatározott állandó tűzörségre is. Hálából azért, hogy a város lakossága megmenekedett a pótadótól, megtehetné Zenta, hogy félmunka helyett, mint tervezve van, egész munkát végezne s nemcsak fizetett tűzörséget állítana fel, hanem Marosvásárhely mintájára, mindjárt hivatásos tűzoltóságot szervezne.

— Veszprém r. t. városnál egy tűzoltó parancsnoki állást szerveztek, fizetése évi 1200 kor. 5 évenként, 5% os korpótlék

és természetbeni lakás. Az állást most a következő tisztujtásig, vagyis 5 évre töltik be.

### Szerkesztői üzenetek.

G. körjegyző, V. Van éremszabályzat, az iroda bizonyára már meg is küldte. 15 éves fennállás után már háromféle szolgálati érmek oszthatók ki. Ha tagja az országos tűzoltó-szövetségnek, akkor beléphet csapatával a magyar tűzoltók országos segélyző-szövetségébe is.

D. Mikor a tanács az I. foku tűzrendészeti hatóság, olyan esetekben a közigazgatási bizottság a II. fórum. Az ily másodfoku véghatározat ellen, annak kézbesítésétől számított 15 napon belül, az 1901. évi XX. t.-c. 8. §-ában meghatározott alapon, az érdekelték részéről felülvizsgálati kérelemnek van helye. Ugyane törvény 10. §-a III. foku véghatározattal szemben is megadja a lehetőséget arra nézve, hogy egy éven belül újrafelvétel kérelmeztessek.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt **Geltner és Ransch** tulajdona)  
fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintáraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20-21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskeendőket és kútszivattyúkat. ▷

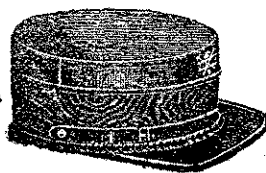
**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:  
tűzfecskeendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).



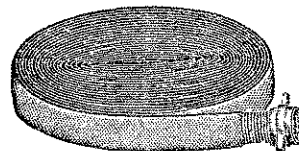
**Mátrai, Feik és Társa**  
Budapest.  
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.  
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

✻ **Walser Ferenc** ✻  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémöntőde  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskeendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

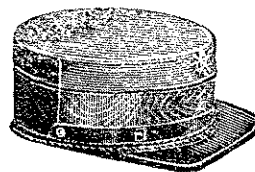


Tűzoltó-sapkákat  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenden.  
Kivánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egy-egy példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.  
A kivonatott füzet ára 10 fillér.



Elsőrendű tűzoltó-sapkákat, legjobban és legolcsóbban készít:  
**Németh Ferenc, Kismarton.**  
Telefon interurban 35.  
Kivánatra mintasapka és árajánlat

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**  
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.



!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!  
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kivánatra bérmentve!

É. 16



# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a bőví az előzetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>szombatján. A kiadóhivatal felszólalásokat az kell intézni; a díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
--	--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.  
Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Szakoktatásunk reformjaink reformja.

Kevés olyan fontos ága van a tűzoltóügynek, mint a szakoktatás kérdése, mert ennek helyes irányításától egy egész tűzoltónemzedék vezetése függ. Ha itt elhibázzuk itt elhibázzuk munkásságunkat, nagyon nehéz az előálléhoz az előálló esetleges mulasztást pótolni. Talán ez volt az oka, hogy két évtized óta épp ebben a kérdésben nem történt nagyobb változás vagy újítás vagy ujitás, míg a tűzrendészet és a tűzoltás ügye ezalatt gyökeres átalakuláson ment át.

Mikor a budapesti önkéntes tűzoltótestület 1890-ben az első országos tanfolyamot rendezte, nagyon kevés példa állhatott előtte, amely után induljon. Az a néhány vármegyei vármegyei tanfolyam, melyet a lelkesebb testületek tartottak, nem nyújtottak elég tapasztalatot, hogy abból a következtetéseket levonhatták volna. Arra voltak utalva, hogy évek során az országos tanfolyam eredményeiből szűrjék le s alkalmazzák tanulóit. Ez a tapasztalat úgy látszik azt igazolta, hogy a kezdet volt jó, mert volt jó, mert ama változtatáson kívül, hogy az első két évben 14 napig tartott tanfolyamot 21 naposra bővítették, vajmi kevés módosításon ment át a tananyag. Az akkori évek tapasztalatai azonban még ezt a változást sem igazolták, mert amíg 1890-ben az első tanfolyamra 32 hallgató jelentkezett s a második évben ez a szám 59-re emelkedett, a harmadik évben, mikor a tanfolyam idejét meghosszabbították már csak 29, a negyedik évben, 1893-ban pedig már csak 18 hallgató jelentkezett, sőt 1891-ben az önkéntes testület már nem is tartott tanfolyamot. Igaz, hogy a rákövetkező évtől kezdve, amikor újból átvette a tanfolyam-vezetést a budapesti testület, a hallgatók száma folyton szaporodott 1903-ig, amikor a tanfolyam-vezetést az országos szövetség vette kezébe. A szövetség ekkor kimondotta, hogy a tanfolyamra legfeljebb 50 jelentkezőt vesz fel s így kénytelen volt nagyon sokat visszautasítani, jöllehet a

hallgatók száma valamivel kisebb volt, minek magyarázata abban keresendő, hogy a felvettek nem mind jelentek meg a tanfolyamon.

Az országos szövetség 1903-ban megállapította a tanfolyam szabályzatát, anyagát és órarendjét s azóta lényegesebb változás nem is történt.

Pedig már az első tanfolyam idején felhangzott ama kívánság, hogy az országos tanfolyam szervezetén módosítani kell, mert nem helyes ugyanabban a kiképzésben részesíteni a kisebb községek tűzoltótisztjeit, mint a városok tűzoltóparancsnokait. Közös tanfolyamon nem képezhető ki egyforma eredménnyel a minden előképzettség nélküli tűzoltó a magasabb előképzettségű jelentkezővel s így sok tekintetben hátrányos lesz az előbbiekre a tanfolyam látogatása.

Pedig a tűzoltótestületek tisztjei, különösen falvakban legnagyobb részét a középiskolát nem végzettek közül kerülnek ki s legfeljebb a parancsnoki állásra találnak tanítót, jegyzőt vagy hasonló előképzettségűt. Ez természetes is, hisz falun nem is akad olyan sok magasabb iskolát végzett. De nincs is erre a községekben szükség. A gazdaemberekből, iparosokból, földmivesekből kikerült tűzoltótisztek oly derekasan állják meg helyeiket úgy gyakorlatoknál, mint a tüzeknél, hogy diszére válnak nemcsak testületeiknek, hanem magának a tűzoltóügynek is. Természetesen ezeknek kiképzéséről is gondoskodnunk kell. Az utóbbi években az országos szaktanfolyamokra nem kerülhettek fel, mert ott az érettségi vagy ezzel hasonló képzettségűek előnyben részesültek s ki levén mondva a zárt szám, a jelentkezett érettségizettekből ez a létszám bőven tellett, úgy hogy másokra nem is került a sor. Hátránya volt még a szaktanfolyamnak, hogy az egyes községi tűzoltótiszteknek nagy volt az az anyag, mit ott előadtak, de nem is volt mindenre szüksége s hosszú is volt az idő — három hét — amit e célból fel kellett áldozniuk.

De most nézzük más oldaláról a tanfolyamkérdést: a városi tisztek szempontjából. Ezek részére még nem nyújtott elegendő anyagot a háromhetes tanfolyam sem, mert legnagyobb részét lefoglalták azok az alapismeretek, amelyeket a teljesen kezdők részére kellett ott előadni. De nem részesülhettek ott kellő kiképzésben a tűzrendészeti felügyelők sem, holott ezeknek irányítása elsőrendű országos tűzoltói érdek.

E kétoldalu hiányon segített a veszprémi nagygyűlés, amikor kimondotta, hogy a tűzoltóképzést két csoportra osztja. Tart az ország több részében különösen a községi tűzoltótisztek kiképezhetése végett kerületi tűzoltószaktanfolyamokat, melyeken a tűzoltás elméleti és gyakorlati részén kívül a tűzrendészet elemeit is ismerteti. E tanfolyamon kívül rendez évenként egyszer Budapesten a városi tűzoltótisztek és tűzrendészeti felügyelők részére országos tűzrendészeti tanfolyamot, melyre azonban már csak azokat veszi fel, akik a kerületi vagy ezzel egyenrangúnak elismert vármegyei tanfolyamot elvégezték, egy évi aktív tűzoltói gyakorlatot felmutatnak s érettségi vagy ezzel hasonló alapképzettségük van. A kerületi tűzoltótanfolyam idejét hét napban állapították meg, míg az országos tűzrendészeti tanfolyam 15 napot vesz igénybe. Az utóbbinak órarendjéből teljesen kimaradnak az elemi tűzoltói kérdések s így marad elég idő a magasabb tűzrendészet ismertetésére is.

A március hónapban tartott országos választmányi ülés úgy határozott, hogy ez új rendszert még ez évben életbelépteti s hogy az átmenet ne legyen nehéz, ez évben két helyen rendez kerületi szaktanfolyamot: Budapesten és Győrött. Azok, kik a kerületi tanfolyamot elvégezték, még ez évben részt vehetnek a Budapesten tartandó kéthetes országos tűzrendészeti tanfolyamon, azonban a következő években már a gyakorlati időt is ki kell mutatni. Természetesen a tanfolyamoknak helye csak az évre nyert megállapítást s jövőre, amennyiben a tapasztalatok kedvezőek lesznek, az ország több részében tartatnak meg e kerületi tanfolyamok, azonban az országos tűzrendészeti tanfolyam mindig Budapesten marad. Ha az ez évben tartott tanfolyamok a szakoktatás ily irányu változtatásának helyességét igazolják, akkor fogja csak a szövetség tanfolyam szabályzatát véglegesen megváltoztatni, addig a fent vázolt elvek figyelembe vételével a régi szabályzat lesz az irányadó.

Természetesen a tanfolyam megosztás folytán a tanfolyamok anyaga is lényeges változáson megy át.

A kerületi tűzoltói tanfolyam 24 elméleti és 24 gyakorlati órája a következőképp oszlik fel:

#### Elméleti rész.

Tűzoltóságok felszerelése és szervezése. (2 óra.) A tűzoltóság célja szervezése és beosztása. Kötelezett tűzoltóság szervezése önkéntes tűzoltóság alakítása, beosztása, létszáma. Egyenruha, személyes

felszerelés felszerelés és ezek gondozása. Osapatfelszerelés. Rangjelzés. Őrszítés. Őrszolgálat, cirkusz-, bál- és színházőrségek. Gyakorlat, iszkorlat, iskolázás, ügykezelés. Vármegyei és országos szövetségek szövetségek, alapítványok.

A fecskendő és alkatrészei. (3. óra.) A szívó- és ánszívó- és nyomókút. Szívóképesség. A fecskendő szerkezete és állapota és alkatrészei, működése. Különböző fecskendő-szerkezetek szerkezetek. A fecskendő felszerelési tárgyai. Egységes és nem egységes kisebb fecskendők. Vészvonal, szerkoci. A fecskési. A fecskendő és tartozékainak kipróbálása.

Tömlők Tömlők és alkatrészeik. (1 óra.) Nyomótömlők anyagok anyaga és különfélesége, kipróbálása, gondozása, javítása. Tűjavítása. Tömlőkötők, tömlőhidak, tömlőnyergek, tömlőtartó-kötelek tartó-kötelek, tömlőszorítók. Tömlőmosás, tömlőcsavarok és kapesok, és kapesok, motollák és tekercek. Szívótömlők anyaga és különfélesége, különfélesége, ezek kipróbálása és megvédése. Szívókosár, sugárosár, sugárcsővek, lövőkék, sugárosztók.

Mászó-, Mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világítóeszközök. (1 óra.) Támasztó-, dugó-, toló-, horgas-, tető-gás-, tető- és egyéb létrák. Ugróponyva, mentőtömlő, mentőponyvamentőponyva, mentőzsák és kosár, mentőkötél és táskák. Fejvédő eszéjvédő eszközök, hőség és füst ellen védő eszközök. Bontóeszközök bontóeszközök, világítóeszközök és egyéb felszerelések.

Tűzoltó Tűzoltószerkek gondozása és működési zavarái. (2 óra.) A fecskendő és alkatrészeinek gondozása, gondozása, zavarok a tömlővezetékben, fecskendőben. A létrák gondlétrák gondozása, kipróbálása és esetleges működési zavarai, megvárjai, megvédése a téli meghajlás ellen. Egyéb szerkek és felszerelések felszerelések gondozása.

A tűz A tűzoltószertár és berendezése. (1 óra.) Szertár. Szertár építése, fedése, padlózata. A szertár helye, felszerelése felszerelése. Őrszoba, mászóház, tömlőszárító és mosó. Gyakorlótér Gyakorlótér. Lovak és legénység készenlétének biztosítása.

Vizszerezés. (1 óra.) A víz oltóképessége. Vízforrások, kőforrások, kutak megmérése és megjelölése. Vízszállító eszközök, lajtkák, lajtok, kannák. A vízszállítás módjai. Vízvezeték: tereszeték: természetes, mesterséges. Víz készletben tartása, megvédése, megvédése télen-nyáron.

Az épi Az építkezés elemei. (1 óra.) A falak, kémények, füstcsövek, füstcsövek, kályhák, gerendakötések, földnyek, padlás, tetőpadlás, tetőszerkezetek. Melléképületek, csűrök, pajták, ólak, istállóak, istállóak.

Tűzvizsgálatok és eljárások. (1 óra.) Épületek, vízkészlet és oltóeszközök évi vizsgálata. Vizsgálata. Padlás, szertárterek vizsgálata. Fűtés, cséplés és betakarás és betakarolás vizsgálata. Boltok, iskolák, esetleges gyárak vizsgálatok vizsgálata.

Megelőző Megelőző tűzrendészet és tűzjelzés. (5 óra.) Megelőző tűzrendészet, tüzek keletkezésének okai. A tüzek. A tűz természete. Tűzveszélyes tárgyak. A tűzzel felveendő harc előkészítése, közbeiktatott akadályok, ok-szerű építkezési építkezés, gyáraknál és telepeknél teendő kikötések. Tűz utcai. Tűz utáni teendők. Tűzrendészeti kormányrendeletek és törvények. Tűzoltók jogviszonyai. A tűzjelzés nevei: felügyelet, örködés, tűzjelzés, hiriadás. A tűz-hirnek továbbírnek továbbírása, riasztás.

Tűzoltás Tűzoltás (taktika). (5 óra.) Általános szabályok. A kivonulás kivonulás előkészítése, elindulás. menetközben, megérkezés, a érkezés, a munka megosztása, egységes vezérlés, visszakerülés, eszerezés, elvonulás. A tüzek megtámadása általában, csővezetés, csővezetés, tűzkörülzárolás, vízszállítás rendezése, károkozás megközelítés megakadályozása, takarítási munkálatok. Különböző tüzek. Zárt és nyílt tüzek, falusi esetek. Mentési munkálatok munkálatok, támadási példák.

Elsősegély Elsősegély baleseteknél. (1 óra.) A mentőszekrény szekrény tartalma, gondozása és felülvizsgálata. Balesetek tüznél. Balesetek tüznél. Segélynyújtás. Baleset elleni biztosítás.

#### Gyakorlati rész.

Rendgyakorlatok. (2 óra.) A parancsnok magatartása magatartása, állások, fővetések, testfordulatok. A menet általában, általában, arcvonal, oldalmenet, húzódás, kanyarodás. Igazodás, igazodás, tisztelgések. A szakasz felállítása, rendek, kettősrendek kettősrendek, mozdulatok, alakváltozások. Diszmenetek, felvonulások felvonulások, rendfentartási gyakorlatok, területek körülzárása. Vezérlés. Vezénylés.

Szerek gyakorlati ismertetése. (1 óra.)

Az összes gyakorlatoknál használatos szerek bemutatása.

Tömlőkezelés. (2 óra.) Tömlővezetékek szerelése motollával, tekerestömlővel. Szívótömlő kezelése.

Fecskendőszerelem. (7 óra.) Beosztás, felállítás, felvonulás. Kocsifecskendő szerelése 5 és 9 tűzoltóval. Mozdonyfecskendő szerelése 5 és 9 tűzoltóval. Nyomólegénység felvonulása. Fenti szerelések gyorsszerelése. Fecskendőszerelem két sugárral, tömlőhosszabbítással. Vízvezetékszerelés.

Mászó- és mentőgyakorlatok. (4 óra.) Beosztás, felállítás. Támaztó, angol dugó, gráci támrudas dugó, kihúzó és horgas létrák szerelése. Mentőkötél alkalmazása, önmentés és mások mentése egy kötélén, önmentés kötélén. Ugróponyva, mentőtömlő, légzőkészülék szerelése.

Támadás és vezénylés. (8 óra.) Szergyakorlatok vezénylése, támadási gyakorlatok és ezek vezénylése.

Tanórák után tűzrészeg, gyárak megtekintése.

Az országos tűzrendészeti tanfolyam tartama 12 nap lesz, melyen a következő anyagot ismertetik és tanítják:

#### Elméleti rész.

1. Hivatásos tűzoltóság szervezete, őrtanyái, szolgálata. (1 óra.)

2. A fecskendő ismertetése rekapitulációképpen. (1 óra.)

3. A gőzfecskendő. (1 óra.)

4. A benzinmotoros fecskendő. (1 óra.)

5. A centrifugális és körforgó szivattyúk. (1 óra.)

6. Az automobilok. (2 óra.)

7. A tolólétrák. (1 óra.)

8. Villamos lámpák, accumulator. (1 óra.)

9. A fecskendők, szerek kipróbálása. (1 óra.)

10. A villamos berendezések kellei, veszélyei. (1 óra.)

11. Robbanó gőzöket adó folyadék kezelése, tartása. (1 óra.)

12. Acetylen s egyéb gázfejlesztők stb. (1 óra.)

13. Vízvezeték, hydránsok. (1 óra.)

14. Tűzjelzők, telefonok, riasztók. (2 óra.)

15. Tűzbiztos építkezés. (2 óra.)

16. Öngyulás. (2 óra.)

17. Tűzek keletkezése, ok nyomozása. (4 óra.)

18. A tűzrendészeti hatóságok jogköre, tűzvizsgálati szemlék, telependezvények. (3 óra.)

19. A tűzrendészeti felügyelet általában és különböző telepeken, gyárakban. (10 óra.)

20. Színházak, mulatóhelyek, mozgófényképes helyiségek tűzbiztonsága. (2 óra.)

21. Nagyobb tüzesetek taktikája, taktikai feladatok rajzban. (3 óra.)

Összesen elmélet 42 óra.

#### II. Gyakorlati rész.

1. A hivatásos tűzoltóság gyakorlata.

2. Több őrség támadása.

3. Színházak, gyárak megtekintése, felosztva az elmélet napjaira.

4. Szerek kipróbálása, bemutatása.

5. Tűzpróbák.

Ez volna lényegében szakoktatásunk reformja, melytől a tűzoltóképzés lényeges fejlődését várjuk. Ez évben csak kísérletképpen lép-teti a szövetség az ujitást életbe, reméljük, hogy az első esztendő leszűrt tapasztalatait a szakoktatás terén hasznosan fogják értékesíthetni s az új rendszer alapján értékes gárdát nevelhet a szövetség hazánk tűzrendészetének.

Erdély Ernő.

## HIVATALOS RÉSZ.

### Pályázat.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége az alábbi 5 kérdésre pályázatot hirdet a következő feltételek mellett:

A pályamunka a szerző nevét rejtő jelíges levél kíséretében 1912 évi október 1-ig nyújtandó be a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségéhez (Budapest, Rákóczi-út 38 sz.)

A bírálatot az orsz. választmány által kijelölt 3 bíráló bizottsági tag, az esetleges felkérendő szakértők bevonásával, ejti meg. A bíráló-bizottság javaslata alapján hozott szakosztályi határozat ellen felelőbizettség helye nincs.

Az első díjat csak abszolút becsü pályamunkának adjuk ki; ha abszolút becsü mű nem érkezett be, a díj kiadásától az elnökség eltekinthet. Az elnökségnek joga van, a többi érdemes munkát díszdíjban vagy esetleg külön megállapítandó díjban részesíteni.

A pályanyertes művek kiadási joga a magyar országos tűzoltószövetséget illeti.

A pályakérdések a következők:

1. Készíttessék tervezet a tűzrendészet tanításának anyagára a tanító és tanítónőképezdék részére, különös tekintettel a 12005/910 sz. vallás és közoktatásügyi miniszteri rendeletre. A tanterv

15 előadási órára készüljön, terjedelme 3—4 nyomtatott iv legyen.

Első díj 200 korona, második díj 100 korona.

2. Dolgoztassék ki szabályzat a cirkuszok és vásári ponyvasátrákban tartandó nyilvános előadások engedélyezésénél előírandó tűzbiztonsági feltételekről, különös tekintettel a kijáratok, befogadóképesség, világítás, öltözőkre.

Terjedelme egy nyomtatott iv körüli lehet.

Díj 50 korona.

3. Mire terjedjen ki a tűzrendészeti kormányrendelet 10. §-ában előírt s évenként kétszer tartandó tűzrendészeti vizsgálat városokban, gyárakban, telepeken, falun.

Terjedelme egy nyomtatott iv körüli lehet.

Díj 50 korona.

4. Mikép volna a tűzjelzés falun helyesen megoldható, tekintve azt, hogy a szomszédos községek segítségét is igénybe óhajtjuk venni.

Terjedelme 1 iv.

Dij 50 korona.

5. Mikép biztosítható tűz esetére, — esetleg gyakorlatokhoz — a tűzoltószerek szállításához szükséges fogat? S miért kívánatos annak biztosítása?

Pályadíj 50 korona.

Budapest, 1912 április hó 1-én.

*A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége.*

### A féldíjas telefon.

*A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter 88.995/1911.—V. sz. leirata a féldíjas telefon-állomások használata tárgyában a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez.*

Múlt évi december 20-án kelt 3990. sz. előterjesztésére értesitem a szövetséget, hogy azt az általános érvényű és elvi jelentőségű rendelkezést, melynél fogva a lakásokon felszerelt állomásokért kivétel nélkül a teljes díjat kell fizetni, a maga egészében fenn kell tartanom s így őszinte sajnálatomra nem tehetek kivételt a tűzoltótisztek részére sem, a lakásokon felszerelt távbeszélő-állomásokkal szemben. Ehhez képest állomások után, amennyiben azok magánlakásokon vannak berendezve, féldíj helyett díjteljes fizetését kell megkívánnom.

A közhasználatu távbeszélő-hálózatokkal kapcsolatban magánlakásokon berendezett tűzjelzőállomásokra az a megoldási mód kínálkozik, hogy a szóban levő állomások teljes díját fizessék ezentúl felében az érdekelt tűzoltók, felében pedig a tűzoltótestületek, mely esetben azután a távbeszélőt korlátlanul használhatják előfizetőik tűzoltási és magáncélokra egyaránt.

Amennyiben kizárólag a tűzoltás céljaira szükséges távbeszélőről van szó, a tűzoltótestületeknek módjukban áll e célra külön tűzjelző-távbeszélő-hálózatot létesíteni és abba a tűzjelző-helyeken kívül a tűzoltók lakásait is korlátlan számban bekapcsolatni. Az ilyen közérdekű magánhálózatok továbbra is mindennemű díjfizetés alól mentesek.

Budapest, 1912 január hó 12-én.

*Beöthy s. k.*

546  
1912 sz.

### Jegyzőkönyv.

*Felvételett Budapesten 1912. március 2-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.*

Elnök: gróf Széchenyi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Koszits Kamill, Majzik Viktor szakosztályi elnökök, Verebi Végh István, Vermes Béla szakosztályi alelnökök, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Papp Ferenc, Oltványi Odön, Jászberényi Miklós, dr. Vass János, Szabó Gyula előadók, Barabás István, Bartha Gergely, Péter László, Ajkay Zoltán, Desits József szak-

képviselők, Kállay Imre szakosztályi jegyző, Vida Pál, László István, Köhler István, Milassin Andor parancsnokok, Bencze István titkár, dr. Balogh Dezső pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár fölolvassa József főherceg védnök köszönő levelét, mely tudomásul vétetett.

2. Azon jelentés, hogy a közgyűlésre a kir. diszermek kiosztásához a belügyminiszter képviselőjében dr. Némethy Károly államtitkárt küldötte ki, hogy továbbá több kitüntetendő elmaradását betegséggel kimentette, tudomásul vétetett.

3. Ajkay Zoltán és Tankóczy Gyula azon bejelentése, hogy a szakképviselői tisztelet továbbra is megtartják, valamint dr. Szily József szakképviselő lemondó levele tudomásul vétettek és az orsz. választmánynak bejelenteni rendeltettek.

4. A selmebányai testület azon kérelme, hogy az 1913. évi közgyűlés Selmebányán tartassék, pártolólág az orsz. választmány elé terjesztetik.

5. A Somogy vármegyei szövetség azon kérelme, hogy Buzsák, Bize, Lakócsa, Németujfalu, Péterhida, Potony, Porrog, Rákai, Rinyakovácsi, Somogyvisonta, Somogyacs, Szentborbás, Szörény, Szabadhegy, Teleki, Tótujfalu, Zádor, valamint ezek 1910—11. évi hátraléka töröltesék, az orsz. választmányhoz pártoló javaslattal terjesztetik, mégis azon megjegyzéssel, hogy a vármegyei szövetség a tagtörlések rögtöni és évenkénti bejelentésére hívassék fel.

6. Ezután áttért az elnökség a közgyűlési napirend tárgyalására és elsősorban az elnökségi évi jelentést tudomásul vette és az orsz. választmány elé terjeszteni rendelte.

7. Oltványi Odön előadó előterjesztvén a pénztárvizsgáló bizottság jelentését és az évi zárszámadást, javasolja, hogy utóbbi ne terjesztessék a közgyűlés elé, mert csak félévre kiterjedő és mert több tételnél a költségvetéshez viszonyítva eltérések mutatkoznak, amelyeket előbb indokolni kellene, mert továbbá a „Tűzoltó-Otthon“ még külön kezeltek, a vagyoneleltár pedig csak most készült el. Ez okból szükségesnek tartja, hogy a költségvetés is módosíttassék a jelen könyveléshez alkalmazkodóan, az elszámolás végeztessék a nagygyűlésre való tekintet nélkül a naptári év szerint s ha kell, módosíttassanak erre való tekintetből az alapszabályok is.

Az elnökség ezzel szemben kimondotta, hogy az alapszabályok módosítását nem tartja szükségesnek és időszerűnek; a pénztárvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint a pénztár rendben találtatott, valamint a zárszámadást a közgyűlés elé terjeszti; javaslatba hozza azonban annak, hogy utasíttassék az elnökség az elszámolás naptári év szerinti elkészítésére, készítessék a nagygyűlés 3 évi költségvetésének keretén belül évenként a jelen könyvvitelnek megfelelő évi költségvetés, melyet az egyik közgyűlés engedélyezne, a következő évi közgyűlés pedig a zárszámadásban fölülvizsgálna, míg a nagygyűlés elé a 3 év összevont zárszámadása terjesztetnék. Végül tudomásul vette a költségvetési tételektől eltérő hitelátruházásokat indokoló pénztárnoki jelentést.

8. Erdély Ernő előadó előterjesztvén a nagygyűlésen elhatározott pályatételek kiírására vonatkozó javaslatát, mely szerint a 6 pályakérdésre kitűzött 600 kor. felemeltessék 1000 koronára, az elnökség azt nem fogadja el, hanem az eredeti összeg fentartását hozza javaslatba az orsz. választmánynak azzal, hogy a pályázati határidő 1912. október 1-ében álla-



pittassék meg, a zsüri megválasztása az elnökségre bizassék és a már hirdetett felolvasási pályázat jóváhagyólag tudomásul vétessék. Egy névtelen levélíró azon kérése, hogy utóbbi pályázat határideje meghosszabbíttassék, figyelembe vehetőnek nem találtatott.

9. Elnök felfüggesztvén az ülést, eltávozik, majd dr. Óvári Ferenc elfoglalja az elnöki széket és elnöki enunuciaképpen kijelenti, hogy a jelenlevő szakosztályi funkcionáriusok mindannyian tagjai az elnökségnek és annak tanácskozásaiiban épp úgy vesznek részt, mint a direkt meghívottak.

Tudomásul vétetett.

10. Erdély Ernő előadó előterjesztvén a tanfolyamszabályzat módosítási tervzetét, az elnökség azt az orsz. választmány elé terjeszti azzal, hogy ennek megfelelően az alsóbb tanfolyam „az orsz. szövetség kerületi tűzoltó-tanfolyama”, a felsőbbik pedig „országos tűzrendészeti tanfolyam” néven a folyó évben Budapesten és Győrben, illetőleg a felsőbb csak Budapesten rendeztessék, a költségek engedélyeztessenek, a részletes rendezéssel pedig az elnökség megbizassék.

11. Jászberényi Miklós előadó előterjesztvén a „Tűzoltó-Otthon”-ról szóló jelentését, javasolja, miszerint a folyó évben mielőbb rendezendő tűzoltónap rendezésével bizza meg a közgyűlés az elnökséget, a gyűjtés pedig zárassék most már le és kezeltessék az összeg, amelyről nyilvános elszámolás készítenőd, ezen túl rendes alapként.

Elfogadtatott és az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

12. Azon jelentés, hogy a Trencsén vármegyei szövetség mostanáig sem rendezte évekre visszamenő tagdíjhátralékát, az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett azzal, hogy a vármegyei szövetség hívassék fel még egyszer a hátralékok rendezésére s ha akkor sem tesz eleget alapszabályszerű kötelességének, adassék át ezen ügy a szövetség ügyvédjének.

13. A szakképviselők megjelenési díját, úgy ezek, mint a főtitkár tiszteletdíját illetőleg az elnökség azon javaslattal járul az orsz. választmány elé, hogy a szakképviselők megjelenési díja az előadókéval azonosan állapíttassék meg, a főtitkárnak pedig 2000 korona tiszteletdíj szavaztassék meg. A szakképviselők tiszteletdíját illetőleg felkérték az elnökök javaslattételre.

14. Szabó Gyula előadó előterjesztvén az elnökségnek a XXV, XXX éves szolgálati érmek megszüntetését célzó határozatát, az elnökség Verebi Véghe István javaslatára azt megváltoztatja és az orsz. választmányhoz oly javaslatot terjeszt, miszerint a kir. díszérmek csak a különös érdemeket szeretteknek adassanak ki, ellenben a szolgálati idő jelzésére a szövetségi XXV, XXX éves érmek továbbra is fentartassanak.

15. Az üresedésbe jött állásokat illetőleg az elnökség javaslata az, hogy az I. szervező szakosztály elnökévé Benkó Albert, az V. irodalmi szakosztály alelnökévé ennek helyére Ajkay Zoltán, az I. szakosztály szakképviselőjévé ennek helyére Vida Pál, az V. szakosztály szakképviselőjévé pedig dr. Szily József helyére dr. Poós Miklós választassék.

16. A második titkári állás betöltését illetőleg az elnökség javasolja, hogy a régi titkári pályázat hirdettessék ki április 1-iki határidővel.

17. A szentpétervári kongresszust illetőleg az elnökség javasolja, miszerint az elnökök otlété okából külön kiküldetés ne esz-

közlöttessék; hogy a közgyűlés dr. Vass János előadót kérje fel a „hazai tűzrendészet ujabbi fejlődési irányzatá”-nak megírására, engedélyezze ennek fordítási költségeit és kérje fel az elnököt ezen felolvasásnak a kongresszuson való előterjesztésére.

18. Markusovszky Béla lapszerkesztő azon kérelmét, hogy a lap szerkesztése alól 6—9 hónapra felmentessék, az elnökség teljesítette és azzal szerkesztő költségén Erdély Ernő előadót bizta meg.

19. Barabás István szakképviselő előterjesztvén a Veszprém vármegyei szövetség által beterjesztett, a pápacsóti tanítótestület által készített és az iskolai riadókra vonatkozó javaslat felett készített véleményét, az elnökség azt elfogadta és a javaslatot a miniszteri rendeletnek megfelelő átdolgozás céljából visszaküldeni rendelte.

20. Apáthy Vilmos és Péter László véleményezései a Szabó Gyula előadó által készített és a testületek fennállásának biztosítását célzó szabályrendelet-tervezetéről, a nézetek eltérő volta miatt visszaadattak Szabó Gyula előadónak a tett észrevételek figyelembevételére céljából azzal, hogy az átdolgozott szöveg adassék ki elolvasás végett több elnökségi tagnak és azután tüzessék egyik legközelebbi ülés napirendjére. Ha pedig a miniszterium a szabályrendeletek revízióját tényleg megejtetné, úgy a tervezetben lefektetett elvek első sorban ezen revízió alkalmával lesznek érvényesítendők.

21. A Pest vármegyei szövetség azon kérelmét, hogy jegyzőkönyvei a hivatalos lapban közzétessenek, az elnökség a lap korlátolt terjedelme miatt nem találta teljesíthetőnek.

22. Előterjesztvén a lugosi kir. ügyészség határozata a karánsebesi őrparancsnok állítólagos letartóztatása ügyében, amely szerint az illető maga beismerte, hogy letartóztatva nem volt, az elnökség azt tudomásul vette, a karánsebesi testület parancsnokságát azonban figyelmeztetni rendelte, hogy indokolatlan panaszok felterjesztésére máskor ne vállalkozzék és azokat vegye behatóbb vizsgálat alá.

23. A magyarkanizsai testület azon kérelmét, hogy a turini érem másolatát ott járt tagjai viselhessék, az elnökség nem találta teljesíthetőnek, mert elvileg helyteleníti önalkotta érmek viselését és az intézmény komolyságának érdekében kívánja, hogy más, mint a hivatalos szolgálati érmek, ne viseltessenek.

24. Főtitkár azon jelentése, hogy a postai portómentesség a portómentes hatóságoknak küldendő közönséges levelekre, iratsomagokra ismét elismertetett, tudomásul vétetett.

25. Az alapszabály minta elfogyván, annak 1000 példányban való kinyomatása az orsz. választmánynak javaslatba hozni rendeltetett.

26. A közigazgatási tanfolyamok részére a meglevő könyvek díjtalan megküldése elrendeltetett azzal, hogy azok portómentessége külön kéressék a miniszteriumnál.

27. A kir. díszérmekre vonatkozólag beérkezett kérvények közül azok, melyek kellőképpen indokoltattak, a miniszteriumhoz felterjeszteni rendeltettek.

28. Erdély Ernő megsürgöttvén a „Tűzrendészet” megjelenítését, főtitkárnak erre vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.

29. Erdély Ernő azon jelentése, hogy a hivatásos parancsnokok az állami segélyből kihagyattak, sőt a már kapott segély visszafizetésére köteleztettek egyes városokban, az elnökség a miniszteriumban való közbenjárásra az elnököket felkérte.

30. Főtitkár azon jelentése, hogy az elmúlt ülés óta véleményeztetett 12 alapszabály, 7 telepengedély, 1 szabályrendelet, 3 tűzrendészeti, 1 építési, 1 egyéb tárgyirat; előterjesztés tétellett 3 ügyben; kipróbáltatott 3 község fecskendője; hogy továbbá a felolvasási pályázatra 5 pályamű érkezett be, tudomásul vétetett.

31. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Desits József elnökségi tagok.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gr. Széchényi Viktor, Dr. Óvári Ferenc  
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula,  
előadó.

Desits József,  
szakképviselő.

907.  
1912. szám.

### Jegyzőkönyv,

*Felvétellett Budapesten 1912. március hó 3-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztárának közgyűlésében.*

Elnök: gróf Széchényi Viktor.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, báró Solyossy Ödön alelnök, Koszits Kamill, Majzik Viktor szakosztályi elnökök, Lukács Ödön, dr. Varsányi Emil, verebi Végh István, Vermes Béla szakosztályi alelnökök, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencze István titkár, Szabó Gyula, Papp Ferenc, Apáthy Vilmos, dr. Vass János, Erdély Ernő, Oltványi Ödön előadók, Ajkay Zoltán, Strosz Béla, Péter Antal, gróf Erdődy Tamás, Ranezay József, Varga Lőrinc, Barabás István, dr. Szily József, Bartha Gergely, Szávits Sándor, Tankóczy Gyula, Desits József szakképviselő, Csepesányi István, Táuber Ferenc, Grácz Lajos, Salapáthy Kálmán szakosztályi jegyzők, továbbá: Serfőző Géza, dr. Glósz Kálmán, Zsiga János, Sendlein János, Blázy Imre, Hencz Antal, Gerber János, Gundy János, Drechsler Mihály, Rosenstein Károly, Vida Pál, François Lajos, dr. Köszler József, Horeczky Gyula, Maczky Emil, dr. Gerber Béla, ifj. Köhler István, Ehrlich Manó, dr. Flóris Aron, Knortzer György, Keresztes János, Antal János, dr. Konthy Gyula, Stankovics Milos, Sztankovánszky István, dr. Marinovich Imre, Jenkovszky Sándor, Csepreghy Pál, Allt Lajos, Pálfi Antal, Kratzer Dániel, Udvardy Aladár, Falussy Károly, László István, Kónya Imre, Leitner Samu, Sonnberger Henrik, Nagy János, Hegedűs Győző, Walser János, Walser Ferenc, Stolz Adolf, Markovics Samu, Herczegh József, Kész József, Bihar Jenő, Reéh György, Stuchlich József, Tömböl Lajos, Barth Béla, Juhász Imre, Hertz Tivadar, Györffy Tihamér, Palády Nándor, Herpich Pál, Milassin Andor, Kálmán Géza, Vámosi Gyula, Hevesi Zsigmond, Nagy Ágost, Bányai József, Bleyer Hermann, Wolf Márk, Gosztony Ernő, Haluska János, Trethan János, Szalezer János és számos érdeklődő.

1. Elnök a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Vida Pál és László István testületi képviselőket.

2. Az elnökség évi jelentése felolvasott-nak tekintetett és tudomásul vétetett.

3. Az 1911. zárószámadás a pénztár-vizsgáló bizottság jelentése kapcsán tudomásul

vétetett és pénztárnoknak a felmentvény megadatott.

4. Az 1912. évi költségvetés, mely szerint a bevétel 117,000 korona értékű papírban, 26,023 korona 70 fillér pénzben, a kiadás ellenben 6450 korona, elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a közgyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál.

László István.

590.  
1912. sz.

### Jegyzőkönyv.

*Felvétellett Budapesten 1912. március hó 3-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség orsz. választmányának közgyűlésében.*

Elnök: Gróf Széchényi Viktor.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: a belügyi kormány képviselőjében dr. Némethy Károly államtitkár, Jalsoviczky Sándor miniszteri tanácsos, Adorján Antal miniszteri osztálytanácsos, Henfner Lajos fogalmazó; a székesfőváros képviselőjében Rózsavölgyi Gyula alpolgármester; dr. Óvári Ferenc és báró Solyossy Ödön alelnökök; Koszits Kamil és Majzik Viktor szakosztályi elnökök, Verebi Végh István, Lukács Ödön, Vermes Béla, dr. Varsányi Emil szakosztályi alelnökök, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Pap Ferenc, dr. Vass János, Szabó Gyula előadók, Bencze István titkár, dr. Balogh Dezső pénztáros, Barabás István, Strosz Béla, Péter Antal, gróf Erdődy Tamás, Ranezay József, Varga Lőrinc, Bartha Gergely, Szávits Sándor, Tankóczy Gyula, Desits József szakképviselő, Csepesny István, Táuber Ferenc, Grácz Lajos, Sála páthy Kálmán szakosztályi jegyzők, Keresztes János irodatiszt; az orsz. tisztii egyesület részéről: Janicsék Andor és dr. Marinovich Imre alelnökök; Kratzer Dániel s.-titkár; a vármegyei szövetségek képviselőjében: dr. Szily József, Serfőző Géza, Stankoványi Imre, dr. Konthy Gyula, Knortzer György, Sendlein János, dr. Glósz Kálmán, Ehrlich Manó, Zsiga János, Blázy Imre, Stolz Adolf, Markovics Samu, Reéh György, Bihar Jenő, Vida Pál, Maczky Emil, Horeczky Gyula, Gundy János, László István; továbbá Köhler István, Kónya Imre, dr. Köszler József, Sztankovics Milos, Milassin Andor, Antal János, dr. Gerber Béla, dr. Flóris Aron, Kész József, Hencz Antal, Rosenstein Károly, Drechsler Mihály, Gerber János, François Lajos, Allt Lajos, Leitner Samu, Csepreghy Pál, Jenkovszky Sándor, Sonnberger Henrik, Pálfi Antal, Hegedűs Győző, ifj. Köhler István, Udvardy Aladár, Falussy Károly, Stuchlich József, Tömböl Lajos, Barth Béla, Juhász Imre, Herz Tivadar, Györffy Tihamér, Herpich Pál, Palády Nándor, Kálmán Géza, Hevesi Zsigmond, Vámosi Gyula, Bányai József, Nagy Ágost, Nagy János, Walser Ferenc, Walser János tűzrendészeti felügyelők, illetve tagtestületi tisztek és választmányi tagok, Haluska János, Wolf Márk, Bleyer Hermann, Szalezer János, Trethan Tamás kitüntető altisztek, végül több érdeklődő.

1. Elnök a gyűlést megnyitván, üdvözlő a kormány képviselőit, majd javasolja, hogy a

tárgysorozat első pontjával a kir. diszermek kiosztása téttessék.

Elfogadtatott.

2. Dr. Némethy Károly államtitkár emelkedett beszédben hangsúlyozván a kir. diszerelem célját és értékét, üdvözlí Széchényi Viktor gróf elnököt 10 éves elnöki jubileuma alkalmából a belügyminiszter nevében is, méltatja dr. Óvári Ferenc alelnök 25 éves működését, majd megemlékezik Breuer Szilárd főtitkár 31 éves tűzoltói és 10 éves titkári munkálkodásáról és azután áttér a kir. diszermek első csoportjának átnyújtására, az elsőt dr. Óvári Ferenc alelnöknek nyújtván át.

Kir. diszermek kaptak még ez alkalommal: Breuer Szilárd, dr. Szily József, Verebi Végh István, Maczky Emil, Janicsék Andor, Sendlein János, Barabás István, Bartha Gergely, Vida Pál, Knortzer György, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, Allt Lajos, Antal János, Ehrlich Manó, Sztankovics Mihos, dr. Gerber Béla, dr. Köszter József, dr. Flóris Aron, Hevesi Zsigmond, Kálmán Géza, Pálfi Antal, Herpich Pál, Vámosi Gyula, Palády Nándor, Haluska János, Trethán Tamás, Nagy Ágost, Szalezer János, Bleyer Hermann, Wolf Márk.

Ezután Jászberényi Miklós előadó emelkedett szólásra és beszéd kíséretében átnyújtotta gróf Széchényi Viktor elnöknek a szövetség emlékalbumát, a győri testület ezüsttálcaját, továbbá Köhler István alapítólevelét, mely szerint Breuer Szilárd nevére 3000 K-ás alapítványt tesz tűznél elpusztult tűzoltók árváinak segélyezésére, a szövetségnek pedig felajánlja gróf Széchényi Viktor elnök és dr. Óvári Ferenc alelnök mellszobrai.

Ezzel kapcsolatban dr. Óvári Ferenc alelnök átnyújtá elnöknek a X éves szolgálati érmet is, mire elnök a nem várt kitüntetésért hálás köszönetét nyilvánítja.

Azután Apáthy Vilmos méltatta Breuer Szilárd főtitkár érdemeit, átnyújtván neki a szövetség emlékalbumát és a győri testület ezüsttálcaját, mire Breuer Szilárd megköszönvén e kitüntető ünnepélyt, bejelenté, hogy 250 K-val a segélyzőpénztár alapítótagjai sorábalép, 250 K-val pedig a „Tűzoltó-otthon“ gyűjtéséhez hozzájárul.

Dr. Marinovics Imre üdvözlő beszéde után, báró Soly mossy Ödön alelnök átnyújtá dr. Balogh Dezső pénztárosnak a XX éves szolgálati érmet, majd köszönetet mond a kormány képviselőinek a közgyűlésen való megjelenésükért.

Végül dr. Óvári Ferenc alelnök köszönetét nyilvánítja az államtitkárnak a kitüntetettek nevében, mire elnök a gyűlést rövid időre felüggeszté.

3. A gyűlés újból megnyitvatván, elnök javaslatára kimondja a választmány, hogy Köhler István alapítványát elfogadja, az alapítólevel megszerkesztésével az elnökséget megbizza és úgy Köhler Istvánnak, mint Breuer Szilárdnak adományaikért köszönetét nyilvánítja.

4. Jászberényi Miklós jelentése a „Tűzoltó-otthon“ gyűjtéséről, a tűzoltóvasárnap, az iskolai tűzoltónap, a népies felolvasás tárgyában tudomásul vétetett és elrendeltetett, hogy a gyűjtés elszámolása a hivatalos lapban és a napilapokban közzététessék; az, 1912. évben rendezendő gyűjtés rendezésére az elnökség felhatalmaztatott és elnök javaslatára Jászberényi Miklós előadónak a rendezés munkálatainak elvégzéséért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

5. Oltványi Ödön előadó jelentése a pénz-

tár megvizsgálásáról a zárszámadás kapcsán tudomásul vétetett, pénztárnoknak a felmentvény megadatott és az elnökség azon javaslata, hogy a költségvetés és zárszámadás összhangba hozassék és a naptári évhez alkalmaztassék, valamint, hogy a „Tűzoltó-otthon“ gyűjtése lezárassék és alapként kezeltessek, elfogadtatott és ennek keresztülvitelére az elnökség utasított.

6. Az elnökség évi jelentése felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

7. Erdély Ernő előadó előterjesztvén az elnökség javaslatát az irodalmi pályázatok kiírása tárgyában, a választmány azt elfogadta és népies felolvasás pályázata tárgyában történt intézkedést jóváhagyólag tudomásul vette.

8. Erdély Ernő előadó előterjesztvén a tanfolyamok szervezetére és az 1912. évben rendezendő tanfolyamokra vonatkozó elnökségi javaslatot, a választmány azt elfogadta és a kivitellel az elnökséget megbizta, Strosz Béla felszólalására pedig kimondja, hogy azonos értékű vármegyei tanfolyamok ugyanazon elbírálás alá is veendőek, ha tudniillik az elnökség ellenőrzésével rendeztetek.

9. Az elnökség javaslata a tag- és tagdíjtörlesztéseket illetőleg elfogadtatott és Palotailva, Lándzsérufalu, Egerpatak, Hidvég, Kálnok, Buzsák, Bize, Lakócsa, Németujfalu, Péterhida, Potony, Porrog, Ráksi, Rinyakovácsi, Somogyacsá, Somogyvisonta, Szentborbás, Szörény, Szabadhegy, Teleki, Tótujfalu, Zádór a tagok sorából töröltetett. A Trencsén vármegyei szövetség pedig hátralékainak rendezésére most már utolsósor felhivatni rendeltetett.

10. Dr. Óvári Ferenc alelnök előterjesztvén az elnökségnek a szakképviselők megjelenési díja, a főtitkár tiszteletdíja tárgyában hozott javaslatát, a választmány azt elfogadja és alelnök javaslatára kimondja, hogy a szakképviselők tiszteletdíját majd a háromévi ciklus lejártával a tényleg végzett munka arányában fogja megállapítani.

11. Alelnök jelentése a „Panama“ röpirat miatt indított pör lefolyásáról és költségeiről tudomásul vétetett.

12. Szabó Gyula előterjesztvén az elnökség javaslatát a XXV, XXX éves szolgálati érmek további fentartása tárgyában, a választmány azt elfogadta.

13. A segélyzőpénztár évi jelentése és zárszámadása felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

14. Dr. Óvári Ferenc alelnök előterjesztvén az elnökség javaslatát az üresedésben levő tisztiállások betöltése tárgyában, a választmány azt elfogadja és Benkó Albertet szakosztályi elnökké, Ajkay Zoltánt szakosztályi alelnökké, Vida Pált és dr. Poós Miklós szakképviselőkké egyhangúlag megválasztotta.

15. A II. titkári állásra vonatkozó elnökségi javaslatot dr. Óvári Ferenc alelnök előadása alapján a választmány elfogadta és a pályázat hirdetésére az elnökséget utasította.

16. Az elnökség javaslata a szentpétervári nemzetközi kongresszus kiküldetése tárgyában a választmány által elfogadtatott, a szövetség képviseletére az elnökök felkértek; felkérte továbbá dr. Vass János a „Hazai tűzrendészet fejlődési irányzata“-ról tervezett felolvasás megírására, engedélyeztetek ennek fordítási költségei és felkérte elnök a felolvasásnak a gyűlésen való előterjesztésére.

17. A selmecbányai testület azon kérelmét, hogy az 1913. évi közgyűlés Selmec-

bányán tartassék, az országos választmány elfogadta és erről folyamodót értesíteni rendelte.

18. Az elfogyott alapszabálymintának 1000 példányban való nyomtatására a választmány az engedélyt megadta és a költségeket engedélyezte.

19. Desits József szakképviselő szavá tévén a szakosztályok intenzívebb működését és a képviselők fokozottabb behívását, erre vonatkozólag határozati javaslatot nyújt be.

Dr. Vass János, dr. Konthy Gyula, dr. Óvári Ferenc, gróf Erdődy Tamás, Bihar Jenő felszólalásai után Desits József visszavonja ezen javaslatát, miután megnyugvást talál azon elnöki enunciacióban, hogy a költségfedezet keretén belül az elnökség ugyis a szakképviselők minél sürűbb behívását célozza, a díjra való igény nélkül megjelenők pedig a tárgyalásban teljes jogaik élvezete mellett részt vehetnek, az alapszabályok újbóli módosítása, a szakosztályok állandósítása avagy a költségek fokozása ellenben ez idő szerint ajánlatos nem lenne.

20. Strosz Béla bejelentvén azt, hogy újabban a kedvezményes telefonok szabad használatában a tűzoltóságok korlátozva lettek, ami határozottan a közbiztonság rovására megy, kéri a választmányt, hogy e tekintetben járjon közbe a miniszteriumnál.

Bár a kereskedelemügyi miniszter ez irányban az elnökség előterjesztését már elutasította, mégis a közszolgálat érdekére való tekintetből a belügyminiszterium útján újabb előterjesztés megtétele határozottat el.

21. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéretnek László István és Vida Pál választmányi tagok.

Több tárgy nem lévén, ezzel a közgyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtítkár.

Hitelesítjük:

László István.

Vida Pál.

909.  
1912. sz.

### Jegyzőkönyv.

Felvétel 1912. március 2-án Budapesten, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtítkár.

Jelen voltak: Koszits Camill, Majzik Viktor, Verebi Végh István, Vermes Béla szakosztályi elnökök, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Papp Ferenc, Oltványi Ödön, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, Barabás István, Bartha Gergely, Péter László, Ajkay Zoltán szakképviselők, Beneze István titkár, Vida Pál, László István, Köhler István, Gundy János parancsnokok.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtítkár jelenti, hogy az utolsó ülés óta kiutaltványoztatott Toscano Gyula, Bedő János, Pap János, Kovács István, Temesvári István, Kubicsek Ferenc, Varga Imre segélye a felterjesztésnek megfelelően.

Tudomásul vétetett.

2. Előterjesztetvén az 1912. évi költségvetés tervezete, az elfogadtatott és a közgyűlés elé terjesztetni rendeltetett.

3. Kovács Ferenc (Dunapentele) 1911 évi május 6 án tűznél, falbedőlés következtében egy vasrácsra esett és 117 napig munkaképtelenséget okozó szűrt sebet szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 240 K segélyre felterjesztetni rendeltetett.

4—5. Varannón február 5-én tűznél Torma István akkép szenvedett kezén 17 nap alatt gyógyult égési sebeket, hogy a bedülő fallal a parázsba esett. Ugyanakkor szenvedett Illés János is 12 nap alatt gyógyult sérülést kezén a reá ejtett sugárcsőtől.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 40 K, illetve 30 K segélyre fejterjesztetni rendeltettek.

6. Németh József (Kissárosiak) február 24-én tűznél, 30 nap alatt gyógyult sérülést kezén és égési sebet arcán szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 60 K segélyre felterjesztetni határozottat.

7. Papp Ferenc előadó szavá tévén Temesvári István szegedi tűzoltó további segélyezését, az elnökség a betegség lefolyását és orvosi igazolását bevérandónak jelezte és a további segély megadását ettől tette függővé.

8. Az évi jelentés és zárszámadás a közgyűlés és az orsz. választmány közgyűlése elé terjesztetni rendeltetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.  
Kmft.

Dr. Óvári Ferenc  
alelnök.

Breuer Szilárd  
főtítkár.

### Eszméink dicsőítése.\*

(Apotheosis)

Az országos tűzoltószövetség megbízásából írta:  
Kállay Miklós.

Mert harc ez: a Szellem s a rab Tűz harca,  
Küzd az erő s a szolga anyag.  
Biborba borul be a küzdők arca  
S a szemekből szikrát szór a harag.

Ezernyi toronyból az emberi szellem  
Örökéber szemmel vigyáz a tűzre,  
Hogy nem szabadul-e a gyilkos ellen,  
Mely tépi magát rabláncra fűzve.

S örök vártát szerte egy hadsereg áll  
Mind névtelen hősök, elszánt katonák  
S ha harsan a vészkiált, csatára kiszáll  
S bátran tör a lángon, zsarátnokon át.

És egyik elemre más elemet,  
A tűzre bocsátja a víz erejét,  
Titkos erőt titkos gépekbe vezet,  
Nyugözve a lángok büszke fejét.

S a csákány csillog, a létra feszül,  
Szikra szökik, fojt forró levegő.  
És örök éj hajh hányunkra terül,  
Hányra borul lángsír, tűzők, temető.

Mi ad hát a tűzoltónak erőt,  
Mi küldi a tűzbe, vészbe, halálba,  
Az éjjel öléből mi rázza fel őt,  
Mért esküszik önként örök csatára?

Mért hagyja el mindazt, mi neki drága  
Más éltét menteni s más vagyonát,  
Mily titkos erő gyul egyazon lángba  
Millió szíven s millió agyon át?

Oh tűz ez is. Ám nem szolgál-elem.  
A szívekben gyujt áldott meleget,  
Jegyében fellángol a szürke Jelen,  
Száz szerelemnél égőbb szerelem,  
Hatalmas szent láng az Emberszeretet.

\* A tűzoltónapok prologusaként a szövetség megbízásából Kállay Miklós tartalmaz költeményt írt. Hogy ez értékes munka ne csak ez egy alkalomra legyen előadható, a szövetség megkérte a poétát, hogy költeményének hat utolsó versszakát, mely a negyvenéves jubileumot és a tűzoltóotthon dicsőítii ily irányban alakítsa át. A feladat ihletett megoldását igazolja e változtatás. A költemény első része lapunk 1911. évi decemberi 12. számában jelent meg.

## A tűzoltó-otthon.

*Tűzoltónapok október 12, 13, 14.*

A tűzoltó-otthon ügye lassanként a megvalósulás felé közeledik. A szövetség elnöksége kettős szorgalommal lát a munkához, hogy a tűzoltóügy minden barátjának régi vágya teljesüljön s az ország fővárosában részünkre intézményünk minden ágát befogadó tűzoltó-otthon létesüljön s ennek keretében sok olyan eszme, melynek megoldására eddig hasztalan törekedtünk, testet öltön. Az otthon ügyében megindított akció már az első éven is szép eredményeket mutatott fel, azonban a rendelkezésünkre álló összeg még korántsem elegendő arra, hogy a létesítéssel járó óriási költségeket belőle fedezni tudjuk. Ez készítette az országos szövetség elnökségét arra, hogy újabb tűzoltónapok engedélyezését kérje a belügyminiszteriumtól, mit a következő leirat kapcsán kaptunk meg:

*A Belügyminister 11.529/1912. sz. körrendelete a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség részére 1912. évi október 12., 13. és 14. napján a „Tűzoltó-otthon” céljaira engedélyezett gyűjtés támogatása tárgyában, valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak (Fiuménak is.)*

A 94.313/1911. sz. körrendelettemmel a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek megengedtem, hogy az ország összes tűzoltóságai részére Budapesten létesíteni tervezett „Tűzoltó-Otthon” megvalósításának előmozdítására az 1911. évi szeptember havának 24., 25. és 26-ik napjain országos gyűjtést rendezhessen.

Ezen engedély alapján a tűzoltóság gyűjtési akciója a nagyközönség áldozatkészsége folytán és a hatóság buzgólkodása által jöllehet elismerésre méltó támogatásban részesült, mindazonáltal azonban részben az esős időjárás, részben az előkészülethez rendelkezésre állott idő rövidsége és más egyéb előre nem látott akadályok miatt azon eredményre, amely a nemes célt megvalósításához jelentős lépéssel közelebb juttatná, nem vezetett.

Méltányolva ezen körülményeket a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megújított kérelmére megengedtem, hogy az említett célra a gyűjtést 1912. évi október hó 12-én déli 12 órától, 14-én déli 12 óráig az ország területén gyűjtőívvel, urnákkal, táskákkal és perzselyekkel eszközölve, megismételhesse.

Felhívom ennél fogva Címet, hogy hatósága területén a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget elsősorban a tűzoltóságok közreműködésével foganatosítandó gyűjtés alkalmával a legmesszebbmenő támogatásban részesítse és e közérdekű gyűjtés ügyét az összes hatóságok figyelmébe hathatósan ajánlja.

Budapest, 1912. évi március hó 11-én.

*Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.*  
belügyminister.

\*

Hiszünk, hogy az a lelkes érdeklődés, mely az első tűzoltónap alkalmával ügyünk iránt

megnyilvánult ez évben sem marad el annál is inkább, mert a szövetség határozata szerint jövőre már tűzoltónapot nem tartunk s így utolsó alkalom arra, hogy e nemes ügy érdekében a társadalom támogatását igénybe vesszük.

A múlt évi tűzoltónap lezámolását az országos választmány március ülésén tárgyalta. E szerint összesen befolyt addig

Vármegyei törvényhatóságoktól . . . . .	64,380.15 K
Városi törvényhatóságoktól . . . . .	12,451.83 „
Budapest székesfőváros . . . . .	29,830.42 „
Fiume város és kerülete . . . . .	15.— „
Horvát-Szlavon ország . . . . .	334.— „
Ismeretlen helyről . . . . .	47.80 „
a gyűjtés összege . . . . .	107,059.20 K
Kiadás volt	
Nyomtatványokért . . . . .	2,289.73 K
Rendezési, levelezési, hírszolgálati költségek . . . . .	1,122.05 „
Hírlapírók nyugdíjintézetének . . . . .	300.— „
Tévesen bevételezett összegek visszautalása . . . . .	239.94 „
Kállay Miklós tiszteletdíja . . . . .	50.— „
Magyar leszámítoló és pénzv. bank levonásai . . . . .	15.59 „
	4,017.31 K

Marad a gyűjtés eredményeképp . 103,041.89 K  
Ehhez számíthatjuk a tűzoltó-otthon céljaira már előzőleg rendelkezésünkre állott összeget . 35,000.— „

Tehát ezidőszert a tűzoltó-otthon alap . . . . . 138,041.89 K felett rendelkezik.

Az otthon céljaira befolyt összegek a következő helyekről érkeztek:

**I. Vármegyei törvényhatóságok:** Abauj-Torna vm. 348.82 K, Alsó-Fehér vm. 255.93 K, Arad vm. 611.91 K, Árva vm. 141.60 K, Bács-Bodrog vm. 3,419.89 K, Baranya vm. 1,267.95 K, Bars vm. 281.16 K, Békés vm. 622.41 K, Bereg vm. 339.95 K, Besztercze-Naszód vm. 104.25 K, Bihar vm. 554.61 K, Borsod vm. 541.12 K, Brassó vm. 417.99 K, Csanád vm. 687.66 K, Csík vm. 132.60 K, Csongrád vm. 674.43 K, Esztergom vm. 520.57 K, Fejér vm. 1,906.58 K, Fogaras vm. 24.08 K, Gömör és Kishont vm. 1,150.45 K, Győr vm. 123.70 K, Hajdu vm. 350.39 K, Háromszék vm. 39.42 K, Heves vm. 6,238.32 K, Hont vm. 199.26 K, Hunyad vm. 624.59 K, Jász-Nagykún-Szolnok vm. 610.05 K, Kis-Küküllő vm. 62.51 K, Kolozs vm. 132.63 K, Komárom vm. 704.32 K, Krassó-Szörény vm. 185.30 K, Liptó vm. 40.80 K, Máramaros vm. 1,115.69 K, Maros-Torda vm. 130.84 K, Moson vm. 675.26 K, Nagy-Küküllő vm. 112.62 K, Nógrád vm. 524.42 K, Nyitra vm. 1,730.37 K, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vm. 7,198.19 K, Pozsony vm. 413.15 K, Sáros vm. 120.07 K, Somogy vm. 5,071.86 K, Sopron vm. 1,728.55 K, Szabolcs vm. 1,993.66 K, Szatmár vm. 157.78 K, Szeben vm. 766.68 K, Szepes vm. 2,993.85 K, Szolnok-Doboka vm. 289.29 K, Temes vm. 1,075.15 K, Tolna vm. 2,702.40 K, Torda-Aranyos vm.

303.77 K, Torontál vm. 2,236.34 K, Trencsén vm. 515.46 K, Túróc vm. 104.97 K, Udvarhely vm. 79.64 K, Ugoesa vm. 1.88 K, Ung vm. 526.98 K, Vas vm. 1,294.30 K, Veszprém vm. 2,726.64 K; Zala vm. 1,537.82 K, Zemplén vm. 1,602.64 K, Zólyom vm. 1,336.72 K, összesen 64,380.15 K.

**II. Törvényhatósági joggal felruházott városok:** Arad 50.— K, Baja 100.— K, Debrecen 383.58 K, Győr 778.91 K, Hódmezővásárhely 15.— K, Kassa 412.85 K, Kolozsvár 527.14 K, Komárom 393.16 K, Marosvásárhely 777.76 K, Miskolc 219.89 K, Nagyvárad 702.90 K, Pancsova 47.— K, Pécs 1,000.— K, Pozsony 5.— K, Selmec- és Béalabány 315.16 K, Sopron 577.40 K, Szabadka 461.60 K, Szatmárnémeti 1,023.20 K, Szeged 2,394.09 K, Székesfehérvár 604.49 K, Temesvár 600.— K, Ujvidék 261.18 K, Versecz 548.10 K, Zombor 253.42 K, összesen 12,451.83 K.

Az otthon részére megígérte a főváros polgármestere, hogy leltári árban telket bocsájt a szövetség rendelkezésére. Az elnökség még a múlt évben megvizsgálta a főváros e célra alkalmas telkeit és ezek közül a legmegfelelőbbnek mutatkozott a Lágymányoson, a Fehérvári-út és az Atlós-út által határolt területén fekvő telek. Ezt céljainkra különösen alkalmassá teszi az a körülmény, hogy a város leginkább fejlődő részén, igen kedvező helyen fekszik, olyan építkezési körzetben, mely a legrövidebb idő alatt bé fog teljesen épülni. A telek a város minden részéből kedvező összeköttetéssel, jól megközelíthető; a kelenföldi vasuti állomás szomszédságában, a keleti és nyugati pályaudvaroktól villamoson nem egészen egy fél óra alatt elérhető helyen van; közvetlenül mellette villamos megálló. A telek négy utcára néz s így az épületeket célszerűen el lehet rajta helyezni s mindenféle rendeltetésnek alkalmasan felhasználni. Ami pedig minden más telek fölött előnyt biztosít a számára, ez az a körülmény, hogy ennek a városrésznek elodázhatatlanul szüksége van egy tűzorségre, amit annak idején kétségtelenül az Otthon palotájában helyeznek majd el. Ennek viszont kettős haszna van reánk nézve, az egyik pénzügyileg fontos, mert az őrség elhelyezése nekünk állandó jövedelmi forrás lesz, a másik a tűzoltói önképzés miatt jelentős; a vidékről feljövő s az Otthon igénybe vevő bajtársaknak ugyanis helyben lesz módjukban a fővárosi tűzoltóság készenlétével, felszerelésével megismerkedni s velők esetleg tanulmányokat is tenni. A telek a főváros 1910. évi vagyonszámlájában 80—90 K □-ölenkinti becsárban van felvéve, ami összesen (800 □-ól után) legfeljebb 72,000 koronát költséget igényel.

Ha a fővárostól a telket megvehettük, az elnökség a tervekre kiírja a pályázatot s így a közel jövőben már aktuálisabb fog válni minden tűzoltónak régi vágya: a tűzoltó-otthon.

Az 1912. évi tűzoltónap rendezése érdekében az április 10-én tartott elnökségi gyűlés elhatározta, hogy:

1. A „Tűzoltónap“ rendezésével Jászberényi Miklóst, a társadalmi szakosztály előadóját, bizza meg, egyuttal kifejezésre juttatta azt, hogy Jászberényit az őt más ügyben ért támadásokkal szemben bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja.

2. Állandó irodahelyiséget tart fenn a szövetség helyiségeiben; felhatalmazta a „Tűzoltónap“ rendezőjét, hogy a szükséges irodai személynézetet alkalmazza.

3. Szegfűvirágokat fog előállíttatni, amelyeket védjeggyel lát el és amelyek 1 koronájával fognak árusíttatni.

4. A fővárosban a „Tűzoltónap“ rendezésére a budapesti szövetség fog felkérteni s a fővárosban a gyűjtést perselyekkel eszközlik; irodája szintén az országos szövetség helyiségeiben lesz.

5. A vármegyékben és törvényhatósági városokban a szövetségek, alispánok, polgármesterek és bizalmiférfiak fognak felkérteni hatóságuk területén a gyűjtés eszközzésével.

6. 1000 korona pályadíjat tűzött ki az elnökség, egy a tűzoltói eszmét szolgáló abszolútbecsű színmű megírására.

7. Felkérte Kállay Imre székesfővárosi hivatásos tűzoltótisztet, mint a budapesti tűzoltószövetség titkárát, hogy gondoskodjék olyan mozgófényképeladások megtartásáról, amelyek a tűzoltóságokat ismertessék.

8. Végül Jászberényi Miklós előadónak korlátlan megbízást adott az elnökség, az elnök és alelnökkel egyetértőleg a „Tűzoltónap“ rendezése körüli teendőkre nézve.

## A tűzoltó szövetség számadásai.

Irta: Oltványi Ödön.

Alábbiakban ismertetem a Magyar Országos Tűzoltószövetség 1911. évi zárószámadását. A magam részéről, hogy a számadást vizsgálat tárgyává tehessem, egyesítettem a XVIII-ik országos nagygyűlés jelentésében foglalt s az 1911-ik év első feléről szóló, s a Tűzrendészeti Közlöny 1912. évi második számában megjelent II-ik félévről szóló számadást és alapul vettem, az 1912. évre előirányzott költségvetést. Tettem ezt pedig azért, mert véleményem szerint számadás annyit jelent, hogy a pénztári személynézet számot ad arról, hogy a részére kijelölt költségvetési kereteket mikor és mennyiben tartotta be, s ha eltérés van a költségvetés és számadás között, azt indokolja.

Az 1911. évi számadás bevételi adatai a következők:

1. Pénztári maradványt képez a tartalék alapból 1910-ről megmaradt 6092 K 03 fillér készpénz, 5000 K értékű záloglevél, mi 4525 K értékben volt eladható, s így összesen 10617 K 03 fill. Mint készpénz volt elszámolandó 100 K. Telephon biztosítási díj — Összesen 10717 K 03 f.

2. Tagdíjakból 5333 korona előirányzattal

szemben befolyt 5955 K 16 f. s így 621 K 83 fillérrel több.

3. Kamatból befolyt 200 K 2 f. Ezen tétel megszűnik az 5000 kor. kor. névértékű jelzalog kötvény eladásával.

4. Érempénztárból befolyt 1153 K 99 f., bár előirányozva nincsen semmi.

5. Szakkönyvek eladásából 500 K előirányzattal szemben befolyt 710 K 97 f. s így 210 K 97 fillérrel több.

6. Tűzrendészeti Közlöny előfizetéséből befolyt 325 K s így 341 K 66 fillérrel kevesebb.

8. Átmeneti bevételek voltak 1047 K 37 f.

9. Államsegély 11000 K s így az 1911-ik évben a rendes és rendkívüli 31223 K bevétel a 28517 K 02 fillér előirányzatot 1706 K 04 f.-rel meghaladták, de ebből 10617 K 03 f. törzsvagyont képez, s így a rendes költségelirányzat csak 20606 K 03 f. volt.

A kiadásoknál azonban már fordított arányban áll a dolog, s a költségvetéssel szemben indokolatlan eltérések vannak.

A tisztviselők állandó tiszteletdíjánál többlet kiadás 582 K 32 f. indokolva nincsen, már pedig ha állandó a tiszteletdíj, ily nagy eltérés igazolandó.

A főtitkár tiszteletdíja, szakelőadók ellátási és utiköltségeire 550 K 89 f.-rel kevesebb lett kiadva, oka bizonyára az, hogy nem volt szükséges ilyen összeget előirányozni, vagy pedig a meghívottak nem jelentek meg az üléseken, tekintettel az ellátási díj csekély voltára.

Iroda és lakbérre 2300 K előirányzattal szemben 1864 K adatott ki, s így az előirányzatnál 436 K-al kevesebb. Ez csak úgy lehetséges, ha a házbér nincsen kifizetve, mivel 1911. októberig 2200 K novembertől pedig 2800 K az évi lakbér.

Tűzrendészeti Közlöny szerk. kiadásaira előirányzott 1666 K 66 fillérből 400 K lett csak kiadva.

Szakkönyvek és szabályzatokra előirányzott 1000 koronával szemben kiadatott 3687 K 40 f. s így a 3 évi előirányzatnál több. Indokolandó, mivel már 1910. évben 3371 K 60 fill. számoltatott el két szakkönyv és az összes szabályzatok ujranyomási költségei címén.

Nyomatványokra 333 K 33 f. előirányzattal szemben a kiadás 5087 K 60 f. E két utóbbi tételre a pénztárnok részletes számadásra kötelezendő.

Tanszermuzeumra előirányzott 166 K 66 f. tőkésítve nem lett.

Ösztöndíjakra előirányzott 1200 koronából 400 K lett kiadva, 800 K visszatartatott.

Különfélékre előirányzott 166 K 66 f.-rel szemben kiadatott 2505 K 98 f., mi külön indokolandó.

A kiadásoknál tehát utólagosan betétként elhelyezendő 166 K 66 f. tanszermuzeumra, igazolandó a nyomtatványokra kiadott összeg, valamint az, hogy az ösztöndíjak miért nem lettek kiadva.

Hiányzik még a számadásból a Tűzoltó Otthon

alap számadása, az eddigi vagyon jövedelme, s a tűzoltó nappal járó kiadások.

Hiányzik a részletes vagyonleltár is.

A március hóban tartott országos választmányi ülés a számadásokat elfogadta s a felmentvényt a kezelőknek megadta, egyben azonban fenti észrevételek alapján elhatározta, hogy jövőben a számadások teljes polgári évek szerint vezetessenek s minden számadáshoz vagyonleltár csatoltassék. A szakkönyvek, szabályzatok és nyomtatványoknál történt hitel túllépést az elnökség külön indokolja.

## Magyarország tűzrendészete.

Junius elején a nemzetközi tűzoltószövetség VI. kongresszusát tartja Szentpétervárott, mely alkalommal a tűzrendészet és tűzoltás sok értékes és érdekes anyaga kerül megvilágításra. A magyar országos tűzoltószövetség gondoskodni kívánván arról, hogy e nagygyűlés előadói között Magyarország is képviselve legyen, megbizta dr. Vass János szakosztályi előadót, hogy a tűzrendészet jogrendszeréről, különös tekintettel a magyarországi viszonyokra, készítsen értekezést, melyet a kongresszuson a szövetség előadat.

Mint mindig, úgy ez alkalommal is becsülettel felelt meg Vass feladatának. Magyarország tűzrendészeti igazgatása s annak fejlődési irányzata címen 19 oldalra terjedő tanulmányt írt, mely élelátással és lelkiismeretes gondossággal szemeli ki a rendelkezésre álló nagy anyagból azokat, melyek hazánk különleges viszonyait ismertetik. Az íróból sok helyen kitör a tűzoltó, különösen ott, ahol a régi kormányok mulasztásait ecseteli s rámutat a külföld előtt is azokra a sebekre, melyek oly régóta marják bensőnket. A panasz mellett azonban már felesillan a reménysugár, mely a mai kormány eddigi agilitásából szebb jövőt vár.

Az értékes tanulmány a következő fejezetekre oszlik: Tűzrendészetünk jellemzése, a tűzrendészet szervezete, tűzrendészeti hatóságaink, helyi igazgatás és feladatai, a tűzrendészet jogszolgáltatási hatóságai, a tűzrendészet jogforrásai, a tűzoltóságokról, a tűzoltóságok és hatóságok közötti jogviszony, a tűzoltók jogi állása, a tűzoltóparancsnok jogállása, az országos tűzoltószövetségről, a vármegyei tűzoltószövetségek, a tűzrendészeti felügyelői intézmény, a tűzrendészeti kiadások fedezése:

Tanulmányát a következőkkel fejezi be:

„Az emberiség egyetemes, nagy céljai s érdekei előtt ledőlnek mindazok a válaszfalak, melyeket a nemzeti, vallási és faji különállások létesítettek. Azok az eszmék, melyek az emberi agy e célok és érdekek megvalósítására kigondol, — nem ismernek távolságot, a kultúra szárnyain bejárják az egész világot, túlhaladják a legnagyobb nemzet határait is, mindnyájunk közkinésévé lesznek. S ma már egyenesen a kulturképesség fokmérője az, hogy

az eszmék egyes helyeken mily mély gyökereket tudtak verni s mennyiben gyakoroltak termékenyítő hatást. Miként azonban maguk az eszmék nem lehetnek egyedtulajdonok, nem maradhatnak azok ama termékek sem, melyek az eszmék törzséből sarjadzottak ki.

A magyar nemzet a multban, évszázadok hosszu idején át, hiven betöltötte azokat a feladatokat, melyeket az emberiség históriája rótt. Mint nyugat védőbástyája testével fedezte annak államait a mongol, a tatár, a török invázió ellen. Most pedig, hogy a fegyverek zaja elcsendesült, meg akar felelni azoknak a kötelességeknek, melyeket a modern kor a kulturnemzetektől megkövetel. Fölemelkedve az egyetemes emberi célok és érdekek felismerésének magaslatára, — tárt kebelével fogadja a nagy eszmék hódító erejét.

Az egyetemes nagy célok között szerepel az élet és a vagyon védelme is. A szociális eszmének e téren való minden ujtásával, fejlődési irányzatával számol nemzetünk. Mint az előadottakból kitűnik, felvettük szervezeten a harcot a tűz pusztító erejével szemben is s talán némi önelégültséggel állapíthatjuk meg, hogy a védelem gondolata nálunk új hajtásokat is hozott. Mindaz, amit e téren alkottunk, csak fiktive a mienk, — egészében a nagy emberiség közkincese. S midőn munkánk eredményét im összefoglaltuk, — kévébe kötve letesszük az emberszeretet oltárára. Hogy pedig ne muljon az el, mint a fergeteg hajtotta porfelleg, hanem „valeat tantum, quantum valere potest“, — a következő határozati javaslatokat vagyok bátor beterjeszteni:

1. minthogy a tűz elleni védekezés sikeressége nemcsak az óvrendszabályok célszerűségét, a tűzoltók szakképzettségét és kifogástalan felszereltségét követeli meg, de összefüggésben van a tűzrendészeti igazgatás helyességével is, mondja ki a nemzetközi szövetség VI. tűzvédelmi kongresszusa, hogy a *tűzrendészet közigazgatási részének tudományos művelését is feladatainak körébe vonja*; e célból hívja fel a kebelébe tartozó országos szövetségeket, hogy tűzrendészeti igazgatásukat s tűzoltói intézményeik jogi állását rendszerbe foglaltnak terjesszék elő a legközelebbi nemzetközi kongresszuson;

2. minthogy továbbá a tűzrendészet egész területe, tehát a tűzrendészeti közigazgatás is szakügy, melyet minden ízében tűzoltói szaktudásnak kell áthatni s melynek intézményi biztosítására a szakszerű tűzrendészeti felügyelet legalkalmasabb eszközként mutatkozik, mondja ki a nagygyűlés, hogy az élet-hivatásszerű jelleggel szervezett *tűzrendészeti felügyelői állások rendszeresítésének eszméje mellett állást foglal s azok rendszeresítését az államok kormányainak ajánlja*;

3. minthogy a tűzrendészet egyetemes jellegéből kifolyólag célszerűnek mutatkozik annak egységes, egyöntetű elvek alapján való

rendezése, jelentse ki, hogy minden országra nézve kívánatosnak találja a *tűzrendészetnek országos törvény által való szabályozását*, mely míg egyrészt megállapítja a tűzbiztonság alapelveit s feltételeit, másrészt körvonalozza a hatóságok hatáskörét s a tűzoltói szervezetek jogi állását;

4. minthogy a modern tűzoltói intézmények adminisztrálása, a tűzoltói felszereltség és készenlét biztosítása tetemes kiadásokat igényel, melyeknek legjelentékenyebb része jogszerűen azt az intézményt terhelheti, mely a tűzbiztos állapotoknak a legnagyobb és közvetlen anyagi hasznát látja, — mondja ki a nagygyűlés, hogy a *tűzkárbiztosító társulatoknak a tűzrendészet céljaira való megadóztatását* nemcsak indokoltnak, de elkerülhetetlennek is tartja.

A kongresszus a hasznos javaslatokat bizonyára elfogadja s a tűzrendészet fontos érdeke, hogy azok valóra is váljanak.

### A szombathelyi tűzoltóság jubileuma.

A szombathelyi önkéntes tűzoltótestület május 12-én üli meg fennállásának negyvenéves ünnepét, egybeesik ezzel a vasvármegyei tűzoltószövetség huszadik jubiláris gyűlése, mely kettős ünnepségre az ország tűzoltóságát szeretettel hívja meg a rendezőség nevében Brenner Tóbiás szombathelyi testületi elnök, Brutscher Tóbiás szombathelyi parancsnok, továbbá Herbst Géza alispán szövetségi elnök, Ajkay Zoltán alelnök és Barabás István titkár.

Az ünnepségek sorrendje a következő:

*Május 11-én.* Este ismerkedési estély a Deák-parki vendéglő helyiségeiben.

*Május 12-én:* Reggel 6 órakor ébresztő. 8 órakor gyülekezés az őrtanyán. 1/9 órakor diszfelvonulás a székesegyházba. 9 órakor reggeli az őrtanyán. 10 órakor a Vasvármegyei Tűzoltó Szövetség diszgyűlése a vármegyeház nagytermében 20 éves fennállása emlékére.

A *közgyűlés tárgysorozata*: 1. Elnöki megnyitó, tartja Herbst Géza alispán, elnök. 2. Üdvözlések. 3. A szövetség története. Előadja: Barabás István titkár. 4. Elnöki zárszó.

11 órakor a Szombathelyi Önkéntes Tűzoltó-Egylet jubiláris diszgyűlése a vármegyeház nagytermében. 1 órakor társasbéd a Sabaria disztermében egy teríték 4 korona. 3 órakor a Szombathelyi Önkéntes Tűzoltó-Egylet diszgyakorlata. 6 órakor gyülekezés az őrtanyán, kivonulás a Herics-féle vendéglő kerthelyiségében tartandó népünnepélyre.

Akik kedvezményes vasuti jegyre tartanak igényt, azok jelentsék be részvételiüket legkésőbb április 12-ig a szombathelyi tűzoltótestületnél.



## A német gyári tűzoltóságok.

Irta: Kállay Imre.

(Folytatás.)

Van egy főrsége és három mellékőrsége. A főrségen egy sineken járó őrülsúlyu benzín-mótoros gép van elhelyezve. Ez kombinált szer, egymaga matorosfecskendő, kézierő fecskendő, szerkocsi, legénységsszállító, nagymennyiségű tömlő-, szállító- és mentőkocsi. A mellékőrségeken egy tömlőmotolla, egy vízvezetéki felszerelés, létrakocsi van elhelyezve.

A gyártelepen mindenütt két- és háromnyujtványu földfeletti tűzesap van. A belső helyiségekben csak a legszükségesebb helyeken van tömlő. És sehol nincsen elhelyezve extingetetur, kézi fecskendő. A parancsnok szándékosan mellőzi ezeket, mert az a véleménye, hogy sokkal többet ér, ha a tüzet azonnal jelzik, mint hogyha a munkások babrálni kezdenek; egyenest el vannak tiltva attól, hogy az oltásba bele fogjanak. Minimax és hasonló készülékekre roppant haragszik s amíg ő a parancsnok, addig ilyen készülék a gyárba be nem kerül.

Rendkívül nagy súlyt fektetnek a Draeger-féle oxigenes légző- és élesztőkészülékre.

Minden embernek a felszereléséhez tartozik egy ilyen készülék s amint valahol mérges gázömlés van, a beosztottak biciklire ülnek s a vész helyére sietnek. Ezen készülékkel kén-gőzökkel telt helyiségben külön gyakorlatokat tartanak, egy ilyen gyakorlatot előttem is végeztek.

A gyári tűzoltóság kizárólag tüzi és első segélynyújtási szolgálatot teljesít. Legfontosabb a körjárat, melyben a parancsnok és az altisztek is részt vesznek.

A tűzoltók a Bürk-féle ellenőrző órával szurnak, egyedül ezt tartják jónak. Mikor a parancsnokot megkérdeztem, hogy nem fordulnak-e elő visszaélések, egész sértődötten azt a választ adta, hogy az olyan helyen, ahol kellő felügyelet és ellenőrzés van, kizárt dolog.

Tűzjelzése, laktanya berendezése, gyakorlatai stb. ugyanolyanok, mint a többi német hivatásos tűzoltóságoké.

A hivatásos gyári tűzoltóságokon kívül leginkább Bajorországban, Délnémetországban, Ausztriában és Sziléziában rendes alapszabálylyal szervezett, saját autonómiával bíró gyári önkéntes tűzoltótestületek vannak.

Többek közt voltam ilyen gyárban, ahol a gyári tűzoltóság önkéntes alapon van szervezve, nevezetesen: Siemens-Schuckert-Werke, Voigs és Hoefner frankfurti gyár, Mitteldeutsche gummiwarenfabrik, Mühlheimer Hüttenwerke, Gerresheimer Glashüttenwerke, Sächsische Maschinenfabrik, Chemnitzer Aktien Spinerei.

Ezek tagjai a Landes Feuerwehr Verbandnak s a helybeli, valamint a környékbeli tűzoltóságok gyakorlati szabályai szerint dolgoznak, sőt közös gyakorlatokat is rendeznek.

A gyárak parancsnokait mindenütt megkérdeztem, hogy miként tartja magát az önkéntesi

szervezet, vajjon nem esik a fegyelem rovására, hogy az emberek a parancsnok működését megbírálhatják, sőt azzal, hogy az alapszabály jogot ad a hozzászóláshoz, nem bontja-e meg a rendet?

Egybehangzóan a legnagyobb meglepedésüknek adtak kifejezést. Eleinte dicsékvésnek és szépitgetésnek vettem a kijelentést, de amint megismertem a gyárak mesés munkásvédelmi és jóléti intézményeit, elhittem, mert, ha ilyen gondoskodás nem tudja együtt tartani az embereket, a rendbontó megérdemli, hogy azonnal kitegyék a gyárból.

A gyári tűzoltóság tagjai első sorban ingyen vagy nagyon kedvezményes árban kapnak lakást a munkásházákban s mindig a könnyebb és emellett jobban fizetett munkában részesülnek. Régi munkások üzleti részesedést kapnak s munkahiány beálltával nem bocsájtják el, tehát örökös kenyere van, ha megbecsüli magát.

Van saját temetkezési, baleset, nyugdíj és vigalmi alapjuk.

A gyártulajdonosok a tűzoltói szolgálatot megkedveltetik a munkásokkal és nem nézik szükséges rossznak, mint sajnos, nálunk sok helyen.

Semmiféle anyagi áldozatoktól nem riadnak vissza, a parancsnok előterjesztéseit megszivlelik, annak tudtán kívül semmiféle tűzrendészeti dologban nem intézkednek, hanem előzetesen megkérdik véleményét.

(Vége következik.)

\* **Tűzvészokozta rügyfakadás.** A párisi biológiai társaság legutóbbi gyűlésén Laurent tanár érdekes megfigyeléséről számolt be. Párizs valamelyik külvárosában múlt évi október hóban tűz ütött ki, amely elhamvasztotta a kerti házat. Természetesen a szomszédos fák egy kissé megpörkölödtek, de egyéb bajuk nem történt. Néhány alma- és körtefa, meg egy pár csenevész orgonabokor esett legközelebb, mintegy 30—50 méternyire a tűzhöz. Egy hónap múltán, tehát november végén azonban, nagy meglepetésre, ezek a fák egymás után nyiladozni kezdtek és nemsokára egészen virágba borultak, akárcsak tavasszal. Laurent az okát kereste ennek a ritka természeti jelenségnek és úgy találta, hogy Giard francia biológus által leirt esettel van dolgunk. Vannak ugyanis növények, amelyek, ha előbb teljesen kiszáradtak és utóbb nedvesség éri őket, a sejtek ismét életképesek lesznek és gyors szaporodásnak indulnak. Nem új tűneménnyel állunk tehát szemben és hasonló esetre több példa is volt már, sőt a kertészek a növények e tulajdonságát sokszor előnyösen értékesítik is. A leirt esetben is az történt, hogy a nagy hőségben az elpárolgás következtében sok nedvességet veszített ugyan a fa, de a tűzre öntött sok vízből gyökerein keresztül bőven pótolta a vízvesztést s a sejtek mohón vették föl a nedvet, amely megindította szaporodásukat.

# SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

## Hevesvármegyéből.

Irta: Jászberényi Miklós.

### IX. Tűzesetek.

Annak, hogy egy év tűzrendészeti szempontból jó év volt-e, vagy rossz: az a fokmérője, hogy/mily anyagi kárt szenvedett vármegyénk közönsége. És ezt tekintve, az 1910-ik évet feltétlenül a jó esztendőkhöz kell soroznunk, mert a tűzesetek száma 261, alul maradt a 265-ös átlagon, a 452,675 K kár fele sincs a 975,024 K átlagnak és mivel ebből 377,222 K biztosítás útján megtérült, a tényleges kár 75,453 K, amelylyel szemben az előző évek átlaga 325,040 K volt.

A legtöbb tűzeset volt Egerben és pedig 36, azután Verpeléten 24, Gyöngyösön 17, Tiszafüreden 17 és Hatvanban 9. Az egri 36 tűzeset közül azonban ez évben is kéménytűz volt 18, 2 pedig vaklárma.

Járásonkint megosztva, a tűzesetek száma a következő:

Eger városban . . . . .	1 városban	36 tűzeset
Gyöngyös városban . . . . .	1 »	17 »
az egri járásban . . . . .	16 községben	59 »
a gyöngyösi » . . . . .	17 »	34 »
a hevesi » . . . . .	5 »	9 »
a hatvani » . . . . .	10 »	36 »
a tiszafüredi » . . . . .	7 »	28 »
a pétervásárai » . . . . .	17 »	42 »

Vagyis összesen 74 községben 261 tűzeset.

A tűzesetek közül volt tetőtűz 98 (1909-ben 124), kazaltűz 55 (1909-ben 52).

### X. Kihágások, büntetések.

A tűzesetek számán kívül a kihágások számának csökkenése az, ami a tűzrendészeti szabályokhoz való hozzáidomulást mutatja. Ezen a téren örvendetes a haladás. T. i. az 1910. évben már csak 265 egyént jelentettek föl a csendőrök és községi előljáróságok (1909-ben 394-et) és ezek közül 117 lett jogerősen megbüntetve összesen 1291 koronára, amelyből befolyt 871 K, elzárásra változtattak át 271 koronát, a többi behajtás alatt áll. Folyamatban van az eljárás még mindig 28 egyén ellenében.

Ezenkívül elrendelte az I-ső foku tűzrendészeti hatóság tűzveszélyes kéménynek a lebontását Eger városban 1, Gyöngyös városban 18, az egri járásban 45, a gyöngyösi járásban 275, a hatvani járásban 1 esetben; vagyis lebontott 340 tűzveszélyes kéményt.

A szalmának a telekről való kihordása elrendeltetett Gyöngyös városban 2, az egri járásban 9, a gyöngyösi járásban 10 és a hevesi járásban 2 esetben.

### XII. Mérleg.

Mint az előző években is: e helyen vonom össze, számokban kifejezetten működésünk és a

vármegye községei áldozatkészségének eredményét.

A községek és városok összesen 40,896 korona 57 fillért fordítottak tűzrendészeti célokra (1909-ben 37,006 K 43 f), amelyből a tűzoltóságok segélyezésére 26,305 K 43 fillér esik. (1909-ben 21,794 K 07 fill.)

Beszerzett szerek és szertárakra fordítottak 15,369 K 98 fillért és még 11,600 K 85 fillérrel maradtak e címen adósak: 1677 K 67 fillérbe kerültek a hatvani versenyekre kiküldöttek és 14,729 K 24 fillérbe az artézi, mély furású kutak, medencék stb.

Összesen tehát 1910-ben 72673 korona (1909-ben 73,447 K) volt az az összeg, mit a vármegye közönsége tűzoltói célokra áldozott és abból a fizetéses tűzoltók javadalmazására és ruházatára 13,106 koronát fordított.

Kötelezett tűzoltóságunk volt 74, önkéntes 43, gyári 4. Ezek együttvéve 849 gyakorlatot és 512 elméleti előadást tartottak.

### Főlszerelésünk volt:

	1909-ik évben	1910-ik évben
Egységes kocsifecskendő . . . . .	108 db	109 db
nem egységes . . . . .	30 »	30 »
sz. ny. szerk. mozdonyfecske . . . . .	62 »	66 »
vészvonal . . . . .	4 »	4 »
egyéb fecskendő . . . . .	35 »	35 »
szívótömlő . . . . .	1452 m.	1492 m.
nyomótömlő egységes . . . . .	12879 »	13180 »
» nem egységes . . . . .	540 »	500 »
vizhordó kocsik . . . . .	193 db	203 db
kád . . . . .	54 »	54 »
támasztólétra . . . . .	258 »	266 »
gépezetes tolólétra . . . . .	1 »	3 »
csákány . . . . .	495 »	507 »
fejsze . . . . .	466 »	504 »
vasvilla . . . . .	357 »	361 »
tűzhorog . . . . .	344 »	349 »
tűzveder . . . . .	644 »	704 »
kürt . . . . .	87 »	87 »

106 községben megfelelő szertárunk van, 11-ben még mindig nincs, vagy nem felel meg a kívánalmaknak.

(Vége.)

\* **Csongrádvármegye szövetségének köréből.** Szegedről értesülünk, hogy azon a minden esztendőben megismétlődő színelőadások, melyet a szegedi színházban a tűzoltók javára tartanak, fényesen beváltak és igazán jótékonyan szolgálják azt a célt, hogy a közönség jóindulatát a tűzoltók felé fordítsák. Most április 18-án lesz ismét ily előadás a szegedi színházban. A tűzoltói jeleget ennek az előadásnak az adja meg, hogy egy műkedvelő az előadás előtt elszavalja Kállay Zoltánnak magas-szárnyalású szép prologját. Reméljük, hogy az az előadás is oly fényesen fog sikerülni, mint az eddigiek.

\* **Györvármegye tűzrendészeti felügyelete.** Györvármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a tűzrendészeti felügyeletről külön szabályrendeletet készít, melynek keretében 1 vármegyei és 3 járási tűzfelügyelői állást szervez s ezek tiszteletdíját a vármegye pénztárából fizeti.

# TESTÜLETI ÉLET.

## Szeged szabad királyi város tűzoltó-parancsnokságának évi jelentéséből.

(Vége.)

### Mentőszolgálat.

A mentőállomás fennállása, vagyis működésének 1904. évi szeptember hó 5-én történt megkezdése óta előfordult balesetek száma 3966, betegszállítások 1423, téves jelenségek 144, mozgó órségek 22, összesen 5555.

A tűzoltók végzik ezenkívül a fertőtlenítői szolgálatot is, melyre naponként két tűzoltó van beosztva. Fertőtlenítés összesen 326 esetben végeztetett.

### Egyéb szolgálatok.

Hullaszállítás 67 esetben vált szükségessé. Városi fa- és szénszállításhoz kíséretül 42 napon át egy tűzoltó volt kirendelve. Vízet szivattyuzni volt 12 esetben 2—4 tűzoltó. Szabálytalan épületek lebontását végezte 2 esetben 3 tűzoltó. Hangversenyen tett szolgálatot 1 esetben 6 tűzoltó. Faklászmenetben 2 esetben 2 tűzoltó. Lóversenyen 3 esetben 3 tűzoltó Rendőri nyomozáshoz kíséretül 1 esetben egy tűzoltó.

Ezekből látható, hogy a tűzoltóság igen sok tűzoltói hivatással semmi összefüggésben nem álló szolgálatot is végez, ami a tényleges tűzoltói szolgálattól igen sok tűzoltót von el. Nagyobb tüzeknél ennek a hátrányos volta igen erősen érezhető.

Itt említenéd fel, hogy a tűzoltóság segéd-tisztje ez év folyamán jó eredménnyel elvégezte Budapesten az országos tűzoltószaktanfolyamot.

### Költségek:

A tűzoltóság 1911. évi költségvetése a következő volt:

Személyzet fizetésére . . . . .	44.582—	korona
Személyzet ruházatára . . . . .	2.339—	"
Laktanya fentartása, fűtés és világításra . . . . .	4.263—	"
Országos Tűzoltó Szövetségi díj . . . . .	12—	"
250 m. I. r. 6-os sz. kendertömlő vízvezetékhez, gummival bélelt . . . . .	1.275—	"
250 m. I. r. 6-os sz. egységes, közönséges kendertömlő a fecskendőkhöz . . . . .	300—	"
60 m. gummival bélelt 10-es sz. kender nyomótömlő a benzinfecskendőkhöz . . . . .	364—	"
Kovács- és bognárműhelybe szerszám és anyag beszerzésére házilag végzendő különféle szerjavításokhoz . . . . .	200—	"
A benzínmotoros fecskendőkhöz szükséges javításokra anyagok és kélelékek beszerzésére . . . . .	300—	"
Kocsigyertyára, tisztító szerekre . . . . .	240—	"
Szerek javítására . . . . .	300—	"
Tűzcsapokhoz a befagyás ellen szükséges zsír és só . . . . .	50—	"
Évközben szükségessé vált apróbb tűzoltóeszközök beszerzésére: létradarabok, sugárcsővek, osztóvillák és egyéb kézi és tűzoltóeszközökre . . . . .	300—	"
A tűzoltói felszerelések kiegészítésére szükséges összeg előteremtésére . . . . .	4.000—	"
Előre nem látott kiadásokra . . . . .	50—	"
Lovak élelmezésére . . . . .	3.565—	"
Lószerszámok, istállók és szerszámok . . . . .	600—	"
<b>Összesen . . . . .</b>	<b>62610.50</b>	<b>korona.</b>

Papp Ferenc.

\* Kecskemét th. város területén az 1911. évben volt 90 (69) tüzeset, melyből a város belterületére 28 (19), külterületére 62 (50) tűzkár esik.

### A tűz keletkezési oka:

5 (—)	esetben:	Földrengés által rongált kémény.
1 (—)	"	Gyorsforralóra ömlött szesz.
6 (7)	"	Gyufával való gyermekjáték.
20 (14)	"	Gyújtogatás.
5 (4)	"	Gyufával való gondatlan bánás.
1 (—)	"	Helytelen gépkezelés.
2 (—)	"	Kaminból kipattant szikra.
1 (—)	"	Kályhacső áttüzesedése.
3 (—)	"	Korom gyulása.
1 (1)	"	Kéménybe épített gerenda.
1 (—)	"	Kéménybe épített deszka.
1 (—)	"	Kéményomlás.
23 (10)	"	Kipuhatható nem volt.
1 (—)	"	Lyukas kémény.
2 (—)	"	Mozdonyból kihullott szikra.
1 (—)	"	Pipával való gondatlan bánás.
7 (—)	"	Szurok gyulása.
2 (—)	"	Surlódás.
1 (2)	"	Tűzes pernye kiöntése.
1 (—)	"	Tűzzel való gondatlan bánás.
2 (—)	"	Tűzzel való gyermekjáték.
3 (3)	"	Világítószerrrel való gondatlan bánás.
1 (3)	"	Villámcsapás.

A 90 (69) tüzeset folytán megkárosult 100 (93) egyén, kik közül biztosítva volt 63 (51), nem volt biztosítva 37 (42). A károsultak közül hatósági segélyben 1 (—) egyén részesült.

Súlyos sérülést 3 (2), könnyű sérülést 2 (4) egyén szenvedett.

A becslés szerinti összes kár értéke tesz: 307.375 korona 96 fillért. (39.233 K 20 fill.)

Biztosított érték volt: 595.731 korona. (128.580 K.)

A biztosító társaságok által kártérítés fejében kifizetett: 252.159 korona 30 fillér. (23.574 K 23 fill.)

A tűzoltóság tagjainak száma: 1 parancsnok, 2 őrparancsnok, 19 tűzoltó és 70 kíséretű rendőrtűzoltó.

A tűzoltóság rendelkezésére állott 3 mozdonyszivattyú, 1 hydrophorszivattyú, 1 tizenhárom méter magas Walsler-féle köcsilára és egy szerkocsi, melyen a következő tűzoltóeszközök nyertek elhelyezést: 1. Mátrai-féle háromrészes kihuzólára két támruddal, 3 egyszerű támasztólára, 1 egykaru mászlólára, 1 Szabó Albert-féle kézfecskendő vörösréz-medencével, 20 vászonveder, 3 tűzhorog, 1 feszítőrud, 12 vasvilla, 3 cserépkaparó vasvilla, 6 vaslapát, 1 Storze-féle füstálarc husz méter hosszú spiráltömlővel, 1 gyógyszerláda, 2 pár gummikeztyű, 1 sodronyvágó villamos huzalokhoz, 1 kisafa. Az I. szivattyun 2 Minimax-készülék és minden szeren 2—2 acetylen-kocsilámpa van elhelyezve.

Szergyakorlat 83 (59), elméleti oktatás 17 (17) lett tartva.

A gyalogrendőrök a lefolyt évben négy csoportban kétszer nyertek oktatást a tüzesetek alkalmával előforduló teendőkről és tudnivalókról, valamint a színházi szolgálat mikénti teljesítéséről.

A lovak gyors befogása és az ujoncok begyakorlása céljából az őrség 50 (19) esetben lett felriasztva.

Julius 8-án a toronyőrséget bevontuk, mert a toronyban való tartózkodás a földrengés folytán életveszélyessé vált. Ezt az egyébként is elavult tűzjelzési módszert és rendkívül terhes szolgálatot a jövőben megfélelő számú tűzjelző-állomások fogják pótolni.

Telepengedélyezéséknél 6 (14), gyárvizsgálásoknál a parancsnok 2 (3) esetben működött közre.

Az elmúlt év folyamán a legénység sorában 13 (20) ember betegedett meg 32 (20) esetben 361 (437) betegnappal, fegyvergyakorlatra 2 (3) ember vonult be együttesen 42 (44) napra, miáttal 403 (581) nap ment veszendőbe.

Fertőtlenítéshez 275 (182), magánjáratu gőzgépek átvonulásának ellenőrzéséhez 7 (7) esetben vezényeltetett ki egy-egy tűzoltó.

Kónya Imre  
tűzoltóparancsnok.

**Szaktanfolyamok.**

A budapesti m. kir. állami Felső ipariszkolában a nagym. m. kir. kereskedelmi miniszteriumnak 1908. évi 105.684. VI. B. sz. a. kelt magas rendeletével engedélyezett Tűzoltó Szaktanfolyam

1912. évi órarendje.

*Elméleti:*

Márc. 7. d. u. 6—7. Gyári tűzoltóságok szervezése, tűzjelzés, vízszerezés. Előadó: Kállay Imre;  
 márc. 7. d. u. 7—8. Tűzoltószerkezetek ismertetése. Előadó: dr. Balogh Dezső;  
 márc. 9. d. u. 6—8. Tüzek oltása, életmentés. Előadó: Szily József;  
 márc. 16. d. u. 6—7. Tüzek keletkezéseinek okai. Előadó: Kállay Imre;  
 márc. 16. d. u. 7—8. Megelőző tűzrendészet; Előadó: Szily József.  
 márc. 23. d. u. 6—7. Megelőző tűzrendészet; Előadó: dr. Szily József;  
 márc. 23. d. u. 7—8. Különböző gyárak tűzrendészetének ismertetése. Előadó: Breuer Szilárd.

Szily József, dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár.

Kelt, Budapesten, 1912. február 15.

A budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége  
 dr. Szily József s. k. Kállay Imre s. k.  
 elnök. titkár.

Látta:

Hegedüs Károly s. k.  
 m. kir. udvari tanácsos,  
 igazgató.

**Komárom vármegyei szaktanfolyamok.** A tűzoltóságok újjászervezésére lelkes mozgalom indult meg Komárom vármegyében Kürthy István főispán kezdeményezésére. A járási székhelyeken két napos szaktanfolyamokat tartottak, melyeken a tűzoltás és tűzrendészet néhány fontosabb ágát ismertették s a megjelenteket a fecskendő- és létra-szerelésben gyakorlatilag is tanították. A legutóbbi tanfolyamot Ácsón tartották, ennek előadói Erdély Ernő győri és Csermák Hugó ácsi parancsnokok voltak. Résztvevő három főszolgabíró s a községekből 35 tűzoltó. A tanfolyam alatt felmerült a vármegyei tűzoltószövetség újjáteremtésének eszméje is s az előkészületek megtételére dr. Alapi Gyula vármegyei főlevéltáros vállalkozott. Hisszük, hogy működését siker fogja koronázni.

Nap	7—8	8—9	9—10	3—4	4—5	5—6
1	Jelentkezés d. u. 3 órákor a nyiregyházi tűzoltó őrtanyában.					
2	Főlszerelés. Szervezés.	Tűzifecskendő szerkezet és működése.	Fecskendő alkatrészei.	Rendgyakorlatok.	Szerek gyakorlati ismertetése.	Tömlőkezelés.
3	Egyenruha rangjelzés.	Különböző fecskendőszervezetek és felszerelések ismertetése.		Rendgyakorlatok.	Fecskendőszervezés.	
4	Szolgálat és ügykezelés.	Különböző fecskendőszervezetek szerelése és gondozása.		Rendgyakorlatok.	Fecskendőszervezés és tömlőkezelés.	
5	Fecskendő működése és zavarái.	Mászó, mentő, védő, bontó és világító eszközök ismertetése.		Támadás.	Mászó, mentőszerek kezelése.	
6	Vízszerezés.	Tűzjelzés.	Építkezés elemei.	Fecskendőszervezés.		Mászógyakorlat.
7	Megelőző tűzrendészet.	Első segélymentésnél.	Tűz után való teendők.	Támadás és vezérlés.		
8	V i z s g a.					

*Gyakorlati:*

Április 13. d. u. 6—8. Központi tűzoltólaktanya (VIII., Kun-u. 2.) Tanszermúzeum bemutatása. Előadók: dr. Szily József, Kállay Imre, dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár;

április 20. d. u. 6—8. Különböző szerek bemutatása, esetleg fővárosi gyakorlat bemutatása. Előadók: dr. Szily József, Breuer Szilárd, dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár;

április 27. d. u. 6—8. Fecskendő gondozása és kipróbálása. Előadók: dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár;

május 4. d. u. 6—8. Szergyakorlatok. Előadók: dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bence István, Udvardy Aladár;

május 12. d. u. 3—5. Önkéntes tűzoltó testület gyakorlatának bemutatása. Előadók: dr.

**A Szabolcsvármegyei tűzoltó-szövetség tanfolyama.** A Szabolcsvármegyei tűzoltó-szövetség március 17—24-ig tartotta első tűzoltószaktanfolyamát Nyiregyházán. Jelentkezett rá különböző községekből 24 lakos. A tanfolyamon azonban csak 14-en vettek részt, kik kellő buzgalommal látogatták az előadásokat. Az elméleti előadások a tűzoltóőrtanya legénységi szobájában, a gyakorlatiak az őrtanya udvarán tartották. A 14 hallgató közül a 24-én d. e. tartott bemutató-vizsgálaton megfelelt 10; meg nem felelt 4. Az eredmény, tekintve a hallgatók értelmiségi fokát, amennyiben köztük 7 földmives, 6 iparos és 1 jegyzőség volt, elég jónak mondható. Emellett méltó még, hogy 3 közülük már működő tűzoltó volt. A bemutatóvizsgálaton jelen voltak a Sz. T. Sz. részéről Mikecz Dezső alispán, a Sz. T. Sz. elnöke, dr. Konthy Gyula ügyv. elnök, önk. tűzoltóparancsnok. A tanfolyam előadói Antal János várm. tr. felügyelő, önk. tűzoltó-alparancsnok és Tamáska Endre önk. tűzoltó-szakaszparancsnok voltak. A tanfolyam órarendje a fenti tábla volt.

— Az országos tűzoltószövetség első kerületi tűzoltó szaktanfolyamát folyó évi július 8-tól július 14-ig tartja Győrött. A tanfolyamra jelentkezhetik minden 18—42 éves feddhetlen előéletű ép testű férfi. A jelentkezés június 15-ig az országos szövetség elnökségéhez küldendő, melléklendő a kiküldő testület vagy hatóság megbízatása, melyben feltüntetendő tűzoltói rangja, polgári állása. A tanfolyamhallgatók díjtalan elszállásolásban s kedvezményes ételmezésben részesülnek. A szövetség 8 darab 25 koronás ösztöndíjat tűz ki, melyre a pályázati, kérvények a jelentkezéssel egy időben küldendők be. A tanfolyam parancsnoka Erdély Ernő, előadó a tanfolyam parancsnokán kívül Bencze István szövetségi titkár, Papp Ferenc és gróf Erdődy Tamás, míg a gyakorlati résznél a győri testület tisztjei segédkeznek.

### Lapszemle, könyvek.

**Visszapillantás a budapesti önkéntes tűzoltótestület működésére.** Gondos és lelkiismeretes munkával írta meg Udvardy Aladár a budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka és titkára testületének működését a tizenötödik éjjeli őrség alkalmából. Hangulatos bevezető után részletesen ismerteti a testület megalakulásának sok nehézségét s a kezdet heves küzdelmeit. Szeretettel emlékezik meg gróf Széchényi Ödön pasa, a testület első főparancsnokának nagy érdemeiről, s vázlatosan ismerteti a későbbi vezetőség munkásságát is. A testület újabb történetének sok értékes eseményét is megörökíti a visszapillantás, mely hasznos segédkezet fog nyújtani az első testület történetét megíróknak. A füzet a budapesti önkéntesek kiadásában jelent meg, honnan kérésre szívesen megküldik az érdeklődőknek.

**A varsói tűzoltóság hetvenöt éves jubileumára** Landesen T. parancsnok szerkesztésében gazdag illusztrált füzet jelent meg, mely közli Lunah C. tüzrend. igazgató arcképét, a tűzoltóság első támadási szereit, köztük a Perkeo-habbal oltó szerkocsit és a testület csoportképét.

**Tűzvédelem.** Gazdag tartalommal jelent meg Egerben Dr. Vass János lapjának: a Tűzvédelemnek márciusi száma. Tartalmas és hangulatos tudósítást közöl az országos választmány legutóbbi üléséről, tárcarovatában Kállay Miklós: „Herokratosz“ címen ír költeményt s „d“ „A mi grófunk“ c. kedves leírást ad szövetségünk elnökéről Széchényi Viktor grófról. Kállay Imre, Jászberényi Miklós és Dr. Póós Miklós a lap előző számaiban megkezdett cikkeiket folytatják, illetve fejezik be; külföldi szemle címen az amerikai megelőző tűzrendészeti intézkedéseket ismerteti, míg a hírvonatában az egri, esztergomi és bácsföldvári tűzoltó testületek nevezetesebb eseményeit közli, meleg szavakat szentelvén a távozó Dóczy Ferenc parancsnok érdemeinek.

**Tűzrendészet.** Lukács Gyula lapjának legutóbbi 2. számában az éjjeli őrségekről a szerkesztő ír gondos cikket s egyúttal ismertet egy fertőtlenítő készüléket, Goliát Pál a nagyfeszültségű villamos vezetékek kezelését ismerteti az egyéni biztonság szempontjából. Az automobilok mérgea-broncsainak kezeléséről, a szappanbetonról, égetésekről, a szegedi és lipótarnócai testületek működéséről s néhány külföldi tűzoltótárgyú eseményről közöl hírt.

**Tűzrendészeti Lapok.** A Jásznagykunszolnok vármegyei tűzoltószövetségének kiadásában megjelent szaklap Csátár Andor titkár szerkesztésében a szövetség határozata alapján továbbra is fennmaradt s a legutóbbi tartalmában 3. szám igazolja, hogy szükség van rá. Gyermektűzoltók címen a Pesti Hirlap értekezését közli. Ismerteti Müller Ede veszi parancsnok szabadmán, mely a rövidzárlatoknak vései elejét, továbbá az acetalmén-fákiyát. Udvardy Ignác a zalaegerszegi önkéntes tűzoltótestület történetét, Jászberényi Miklós Hevesvármegye 1910. évi tűzrendészeti állapotát közli. A vármegyei tüzesetekon kívül még néhány érdekes kisebb közlemény élénkíti a lapot.

**Illustrierte Feuerwehr Zeitung.** Magyarországon megjelenő szaklapjaink közül a legrégebb, a XXVIII. évfolyamát élő Illustrierte Feuerwehr Zeitung 6. száma Gröidl Gyula szerkesztésében a rendfentartó osztály fontos teendőit ismerteti. Érdekes esetek alapján a száraz oltás (homok stb) eszköz értéktét mutatja be. Egymásután kapcsol vizszállításról közöl hasznos utmutásokat s végül a tűzoltók között szükséges egyetértésről ír lelkesítő sorokat. A tartalmas hírvonat a királyi díszere mről, budapesti, pozsonyi és veszprémi tűzoltóságokról ír.

**Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny.** Barabás István vasvármegyei szövetségi titkár szerkesztésében most jelent meg a Közlöny 1—2. száma. Vezércikkében Herbst Géza alispán, szövetségi elnök, ünneplésével foglalkozik. B. a támadás megkezdéséről ír gondos oktatást, Fándly József a községi fogathiztosításról és vizszerzésről cikkeznek s részletesen leír egy vasvári bolti tüzet. Ismerteti a vallás- és közoktatásügyi miniszternek az iskolai riasztások tárgyában kiadott rendeletét s ennek kapcsán a Veszprém vármegyei pápacsóti tanítókör tűzrendészeti javaslatait közli. A gondosan szerkesztett lapot gazdag hírvonat és mulattató rész zárja be.

**Az osztrák tűzoltónap előadásai.** Most jelentek meg Sanctpöltenben az 1911 október 22. és 23. napjain Bécsben lefolyt IX. osztrák tűzoltónap alkalmával előadások 128 oldalra terjedő illusztrált füzetben. Az értékes munka a következő főbb pontokat tartalmazza: A bécsi tűzoltómuzeum, a tűzoltás alapjai, a népiskolák tűzrendészete, a körszivattyúk összeköttetése a benzintorral, a vízvezetékek felhasználása tűzoltásra, a tűzoltóságok működése közveszélyeknél, modern légzőkészülékek, mozgófényképszínházak tűzbiztonsági berendezése, oltás habbal, a vegytan a tűzoltóság szolgálatában, az új bécsi „Favoriten“ főőrség. A füzet 1 márka 50 pfennigért kapható a kiadónál.

\* **Pályázati hirdetés.** Baja thjf. városnál rendszeresített nyugdíjogosultsággal bíró szabályszerű ruhajelvény nnyel 5 évenként 3-szor 100—100 koronával emelkedő évi 1200 K kezdő fizetéssel javadalmazott csővezetői, 900 K kezdő fizetéssel javadalmazott segédesővezetői és 800 K kezdő fizetéssel javadalmazott 8 tűzoltói állásra pályázat hirdettetik. Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. é. április hó 26-ig Baja város polgármesteréhez terjesszék be. Baja, 1912. évi március hó 28-án tartott tanácsülésből, polgármester helyett Erdélyi főjegyző.

### Tűzoltói kitüntetések.

A királyi diszérem és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség által alapított szolgálati érdemek tárgyában folyó évi március hó 3-án Budapesten tartott országos választmányi közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy az eddig érvényben levő szolgálati érdemeit a jövőben is minden változtatás nélkül fentartja. A szolgálati érdemet az Országos Tűzoltó-Szövetség a magyar szent korona országai területén működő tűzoltók számára a kitartó szolgálatban való buzgalom fejlesztése céljából alapította, ennek fentartásával a királyi érem disze értékéből mit sem veszít, miután Ófelsége 1911. május hó 27-én — a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség negyedik évtizedes fennállása alkalmából a tűzoltás és mentés terén kifejtett 25 éves, elismerésre méltó tevékenység jutalmazására alapította a diszérmet.

*Szabó Gyula.*

### KULÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Szakoktatásunk reformja. Irta: Erdély Ernő. — Hivatalos rész: Pályázat. — A féldíjas telefon. — Jegyzőkönyvek, márc. 2. elnökségi, márciusi segélyzőpénztári és országos választmányi közgyűlésről és márc. 2. segélyzőpénztári elnökségi ülésről. — Esmémink dicsőítése. Irta: Kállay Miklós. — A tűzoltó-otthon. — A tűzoltószövetség számadásai. Irta: Oltványi Ödön. — Magyarország tűzrendszete. — A szombathelyi tűzoltóság jubileuma. — A német gyári tűzoltóságok Irta: Kállay Imre. — Szövetségünk köréből: Hevesvármegye. Hírek. — Testületi élet: Szeged, Kecskemét. — Szaktanfolyamok. — Lap-szemle, könyvek. — Pályázati hirdemény. — Különlélek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

— **A szövetségek és testületek működéséről.** Lapunk hű képét óhajtván nyújtani az ország tűzoltótestületeinek és szövetségeinek működéséről, ez uton hívja fel a vezetőségeket, hogy minden fontosabb eseményről a helyettes szerkesztő címére Győrbe lehetőleg kimerítő tudósítást küldeni sziveskedjenek.

— **Benkó Albert közigazgatási bíró.** Tűzoltó-ügyünk egyik lelkes harcosát, Benkó Albertet Jásznagykunszolnok vármegye alispánját, kit a legutóbbi országos választmányi ülés választott meg a szövetség szervező szakosztályának elnökévé, Ófelsége közigazgatási bírónak nevezte ki. Reméljük, hogy új működési körében is a régi szeretettel fogja eszméinket támogatni.

— **A kiskunmajsai tűzoltótestület választásai.** A kiskunmajsai önkéntes tűzoltótestület legutóbb tartott közgyűlésén dr. Szily József, Breuer Szilárd és dr. Vass János tűzoltóparancsnokokat disztaggá, Bencze István és Udvardy Aladár budapesti önkéntes szakaszparancsnokokat tb. parancsnokká választotta meg.

— **A budapesti tűzoltótestületek szövetségének felolvasó ülése.** A budapesti tűzoltótestületek szövetsége március hó 22-én tartotta meg az idei harmadik felolvasó estélyét. Előadó dr. Varsányi Emil gépészmérnök volt, ki a malmi tűzrendészeti berendezésekről, az ott előfordulható tüzesetekről és azok elhárításáról tartott igen érdekes előadást. A szép számmal egybe-

gyült hallgatóság sorában a szövetség tagjain kívül számos malmi szaktekintély is jelen volt s mindannyian a legnagyobb elismerésüknek adtak kifejezést. E szakszerű felolvasással a szövetség újból tanujelét adta, hogy hivatásának igazi magaslatán áll. A szövetség jövő héten tartja közgyűlését.

— **A királyi tűzoltó-diszérmekek újabb csoportjának kiadása.** A márciusi országos választmányi ülés alkalmából került kiosztásra a királyi diszérmekek első csoportja, mely általános lelkesedést keltett. Mint értesülünk, a belügy-miniszter — ki szembaja miatt volt előbb akadályozva eddig a diszoklevelek aláírásában — újabban 250, Némóthy államtitkár pedig 200 példány diszoklevelet irt alá s még néhány oklevél van megírás alatt. Amint ezek elkészülnek — ami a jövő hó közepére várható — egyszerre küldik szét a főispánok útján mindenhova. A szövetség elnöksége legutóbbi üléséből felirt a belügyi kormányhoz, kérve, hogy a királyi diszérmeccel kitüntetettek névsorát a Belügyi Közlöny hivatalos lapban is tegye közzé.

— **Elnökünk a lipcsei kiállításon.** A következő évben Lipsében nagy nemzetközi építészeti kiállítást rendeznek, melynek rendező-bizottságába elnökünket, gróf Széchényi Viktort beválasztotta.

— **A szentpétervári tűzoltókongresszus.** A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége elhatározta, hogy a szentpétervári nemzetközi tűzoltókongresszuson testületileg vesz részt, ezért felhívja mindazokat, kik saját költségükön a kongresszusra elmennek, hogy a rendező-bizottságnál közvetlenül történt jelentkezésen kívül részvételi szándékukat a szövetség elnökségénél is jelentsék be. A szövetség elnöksége közölni fogja a résztvevőkkel mindazokat a részletes tudnivalókat, melyek az egyöntetű fellépés elérhetővé végett szükségesek.

Budapest, 1912. április 10.

*A magyar országos  
tűzoltó-szövetség elnöksége.*

— **Kopetzky bécsi tűzfelügyelő meghalt.** A bécsi hivatásos tűzoltóság tűzfelügyelője, Kopetzky hosszas betegség után meghalt. Mint utászfőhadnagy lépett a tűzoltóság kötelékébe, hol kitartó munkásságával sok érdemet szerzett magának és testületének. Részvétellel kísérték utolsó útjára.

— **Az országos tűzoltószövetség új titkára.** Az országos tűzoltószövetség legutóbb tartott elnökségi ülésén töltötte be az ujonnan szervezett titkári állást. Három pályázó közül szótöbbséggel *Kuharszky László* igazságügyminiszteriumi számvizsgálót választotta meg.

— **A szolnoki tűzoltótestületből.** A szolnoki önkéntes tűzoltótestület *Dr. Kele József* parancsnok elnöklete alatt április 10-én tartott parancsnoksági ülésén *Erdély Ernőt*, lapunk helyettes szerkesztőjét, tiszteletbeli parancsnokává választotta meg.

— **A budapesti önkéntes tűzoltótestület közgyűlése.** Az ország első tűzoltótestülete a budapesti önkéntes tűzoltótestület március hó 31-én tartotta a tagok élénk érdeklődése mellett az évi tisztújító közgyűlést. A budapesti önkéntesek immár az ötödik évtizede irányítják és vezetik az ország tűzrendészetének sok ágát, önzetlen, fárasztó munkásságukkal például szolgálnak a vidék valamennyi tűzoltótestületének. Ők azok, kik a nemes ügy iránti szeretetből élére állanak minden közt szolgáló ideális munkának s mikor megteremtették a helyes alapot, részt engednek a további működésben az arra érdemeseknek, megtartván mindig a maguk részére a munka oroszlanrészét. A mai tűzrendészet vezetőférfainak legnagyobb részét ők állították ügyünk szolgálatába s ők nevelték, fejlesztették bennük az ügyünk iránt érzett lelkesedést és szeretetet. Ez az oka annak, hogy évi közgyűléstük iránt, mely mindig ünnepe a tűzoltóságnak, állandóan oly nagy az érdeklődés. A vasárnapi közgyűlést *dr. Szily József* parancsnok, mint elnök, meleg szavakkal nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy a testületi életben legjobb fórum a közgyűlés. Itt módjában áll a tagoknak a parancsnokság munkáját felülbírálni s a vezetés irányát befolyásolni. Ez évben járt le a parancsnokság három évi megbízatása is, válassza meg a közgyűlés az új vezetőséget úgy, hogy a testület ügyeinek intézése jó kezekbe kerüljön. Nyugodt lelkiismerettel mond le a régi parancsnokság, mert az elmúlt időben erős és ügybuzgó munkát végzett, eleget tett a mult tradícióinak, megfelelt a testület jó hírnevének. De kivette a munkából részét minden működő tag, mit legjobban igazol az évi jelentés. Kívánja, hogy a bajtársak lelkében az egymás iránti szeretet, testvéri egyetértés növekedjék s ezt a bajtársi érzést osszuk meg az összes küzdő bajtársakkal. Az éljenzéssel fogadott megnyitó után az évi jelentést, számvizsgálók jelentését, költségelirányzatot egyhangulag felszólalás nélkül elfogadták, mire a lemondott tisztikar átadta helyét *Bulyovszky Aladár* tb. parancsnok, miniszteri osztálytanácsos, mint korelnök foglalta el az elnöki széket. Örömmel üdvözi a közgyűlést arra rövid időre is, míg megbízatása tart, mert tudja, hogy parancsnokul újra *dr. Szily Józsefet*, a magyar tűzoltók büszkeségét választják meg. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel meg is választotta *Szily dr.-t*, aki elfoglalván az elnöki széket, a további választást vezeti, melynek eredményeképp megválasztották: alparancsnoknak: *dr. Balogh Dezső*, szakaszparancsnoknak: *Kálmán Géza*, *Kratzer Dániel*, *Holes József*, *Bence István*, *Udvardy Aladár*, *dr. Kuzma Gyula*. Szolgálatvezetőknek: *Bence István*. Titkár: *Kuzma Gyula*. *Dr. Pénztáros*: *Kratzer Dániel*. Orvosok: *dr. Garber Béla*, *dr. Balogh Dezső*. Ügyész: *dr. Eulenburg Salamon*, szivattyumester: *(?) Köhler István* egyhangulag, másod-szivattyumester: *Falussy Károly*. Szertáros: *Szilvay Kornél* szótöbbséggel. Parancsnoksági tagokul megválasztottak: *Bulyovszky Aladár*, *Boross Soma*, *dr. Marinovits Imre*. Az évi jutalmat a következő tagok kapták meg: *Sipos Viktor* őrzetű 3 aranyat, *Klein Mihály* rajvezető 2 aranyat, *Bilosch Endre* rajvezető, *Sipos Károly* rajvezető, *Kiss György* őrzetű 1—1 aranyat, *Szilvay Kornél* őrsparancsnok és *Jakobovits Lajos* őrsparancsnok elismerő oklevelet. Az arannyal ki-

tüntettek ezenkívül mind elismerő oklevelet is kaptak. Rajvezetőkké kinevezte a parancsnok *Nedossals János*, *Egermann Gyula* és *Orehovszky Lajos* őrzetűket. A parancsnok ezután megköszönve a tagok lelkes érdeklődését, a gyűlést bezárta.

— **Új hivatásos tűzoltótisztek a vidéken.** A vidéki városok fizetett tűzoltóik élére sorra szervezik a tisztai állásokat. Legutóbb *Veszprém* irt ki pályázatot hivatásos szakaszparancsnoki (nem parancsnok) állásra, most pedig *Sopron* város szervezett hivatásos tűzoltó szertárosi állást a XI. állami fizetési fokozatba foglalt javadalmazással.

— **Vasvármegye tűzrendészete.** A vasmegyei tűzoltószövetség most tartotta meg évnegyedes nagy választmányi ülését *Herbst Géza* szövetségi elnök alispán, *Ajkay Zoltán*, gróf *Erdődy Tamás* alelnökök és az összes tűzrendészeti felügyelők részvételével. *Ajkay Zoltán* ügyvezető alelnök meleg szavakban megemlékezvén *Herbst Géza* negyedszázados alispáni jubileumáról és vaskorona-renddel történt kitüntetéséről, részletesen ismertette a tűzrendészeti felügyelők évi jelentéseit s általános helyeslés mellett jelentette ki, hogy a szövetség működésében kiváló gondot fordít a preventív tűzrendészetre s a községi köteles tűzoltóságnak minden, még a legkisebb faluban való szervezésére és felállítására is. A választmány elhatározta a szövetség részvételét a szombathelyi önkéntes tűzoltóegyesület negyvenesztendős jubileumán s az ez évi nagygyűlés székhelyéül — egyuttal a huszadik, a jubiláris közgyűlés helyéül — szentgotthárdot jelölte ki. A gyakorlati tűzoltói kurzusokat ez évben is megtartják. Élénk vitát keltettek az ifjúsági tűzoltócsapatok szervezése, a falusi népiszkolák s a látványos előadások érdekében tett praktikus indítványok is, miket a választmány elfogadott, amire az ülés az elnöklő *Ajkay Zoltán* szövetségi alelnök lelkes elteretése között véget ért.

— **Tűzoltóautóbilok.** Németországban ugyancsak rohamlépésben térnek át az automobil rendszerre a tűzoltóságok. *Altona* város tanácsa automobil beszerzésre legutóbb 350.000 márkás, *Königsberg* egy őrség átszervezésére 75.000 márkát, *Fürth* egy szerre 24.000 márkát szavazott meg.

— **Női tűzoltóság Krajnában.** Idriában, Krajna egyik hegyi városában női tűzoltóság alakult, melynek ezideig 61 tagja van. Parancsnokul *Straos Mária* háztulajdonosnőt választották, aki erélyes kezekkel intézi a csapat kiképzését. Az új tűzoltóság erős versenytársa a községekben régebben fennálló férfítűzoltóságnak, sikerrel működnek közre az oltásban, bár a sok szép asszony és leány közt nem egy akad, aki nem olt, hanem gyújt.

— **Oszták tűzoltó- és mentőmuzeum.** A bécsi műszaki ipari muzeum vezetősége külön tűzoltó- és mentőmuzeum felállítását tervezi, melyben a tűzoltó- és mentőintézmény mai állását és folyozatos haladását tüntetné fel. Az előkészítő-bizottságba elnökül *Czermak* gyárost, alelnökül *Müller* bécsi főparancsnokot, *Kernreuter* gyárost és *Chitil* bécsi főtűzfelügyelőt választották meg.

— **A főváros tűzoltólegénysége** csak 1908 január 1-e óta bir nyugdíjjogosultsággal. Előbb nem terjedt ki rá a nyugdíjszabályzat. A tűzoltólegénységnek most évekre visszamenőleg kellene a nyugdíjárulékokat pótlólag befizetni, ami óriási terheket róna rája. Egy-egy emberre körülbelül ezer korona utánfizetés esnék. A közjótékonysági ügyosztály (amely alá tartozik a tűzoltás ügye is) a pénzügyi osztálylyal egyetértőleg most azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a tűzoltólegénység hátralék fejében 28.216 koronát fizessen be a főváros pénztáránál. Így csak 100—200 korona utánfizetés terhelne egy-egy embert.

— Magyar találmány a mozi tűzbiztonsága terén. Farkas és Pilis cég érdekes találmányáról ír a Mozgókép ujság, mely az esetben, ha a gyakorlatban is beválik, sok tűzkatasztrófát fog meggátolni. A Konstruáló lényegében gyenge áramú tekercsből áll, mely a film elszakadása esetén contactust kap, (alkalmazható erős áramra is) egy lágyvasat magához vonz, miáltal a tulajdonképeni fényelzáró lecsik, útjában egy igen elmés (külön szab.) ugynevezett váltókészüléket továbbit, amely viszont a különböző kapcsolókat be- és kikapcsolja. Film elszakadása, vagy a motor megállása esetén miután a fent említett módon a készülék elzárja a fényt, bekapcsolja a terem, úgyszintén a gépház világítást, kikapcsolja az üzemmotort. A vetítógép üzembehelyezése egy a készüléken elhelyezett kar egyszerű leütése által történik. A készüléket száz esetben próbálták ki s mind a száz esetben pontosan, kifogástalanul működött.

— A tűzjelzés humora. A „Pesti Napló“ ez évi 68. számának „Tarka krónika“-i között olvastuk a következőket: A nyitrai városháza falán egy nagy fekete táblán ékes vörös betűkkel írva a következő érdekes sorok olvashatók:

„Tűzjelző Állomás  
Tűzet lehet jelenteni  
délelőtt 8—12  
és  
délután 2—6-ig“.

### Szerkesztői üzenetek.

Máramaros-szigeti tűzoltók. A „Friss Ujság“ folyó évi 63. számában közölt s a miskolci akasztásra vonatkozó abbéli kijelentése, hogy „Bali levágta és két tűzoltó segítségével hordágyra fektette Begulát“, megfelel a valóságnak. Kihagyta azonban a nevezett lap közleményéből, bizonyára tájékozatlanságból, azt a körülményt, hogy a halál beálltával a hóhér és pribékjei akasztották le a hullát a bitófáról és vitték a hordágyhoz, csak midőn már a levegőbe emelték a hullát, hogy a hordágyra fektessék, segegykedezett a két fizetéses tűzoltó, mint mentő a hullánál a hordágyra való letételében. A miskolci önkéntes tűzoltótörség egyszersmint mentőegyesület is a mint ilyen hívásra, ártatlan vagy bűnösnel egyaránt köteles segegykedezet nyújtani.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

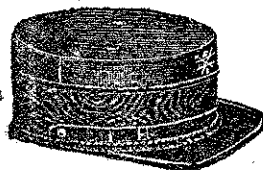
**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár  
Részvénytársaság**  
Budapest,  
VI., Váci-ut 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállító, gyártanak:  
tűzfecskendőket és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczéi-utca 3. szám alatt (a Vigzsinház tőszomszédságában).

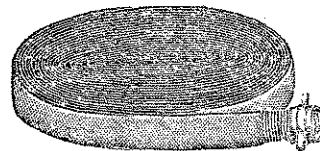
**Mátrai, Feik és Társa**  
Budapest.  
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.  
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.  
Gyárt: mindenemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

**Walszer Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémműve  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.



Tűzoltó-sapkákat  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond  
és Fia Körmenden.**  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egy-egy példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 KOR.,  
másoknak 2 korona.  
A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat, legjobban és legolcsóbban készít:  
**Németh Ferenc, Kismarton**  
Telefon interurban 35.  
Kívánatra mintasapka és árajánlat

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**  
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!  
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

HATSCHER SZABADALMA  
**ETERNIT-PALA**  
A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.  
**Eternit-művek Hatschek Lajos**  
Budapest, Andrassy-út 33. sz. Nyergesajfalu (Esztergom m.)

**Magyar Fémlemezipar r.-t.**  
Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.  
egyedül gyártja a szab. Henze-féle robbanásmentes hordókat, tartályokat és kánnákat, garage- és raktári berendezéseket.





# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján.</p> <p>Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogosított.</p> <p>A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b></p> <p>Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája <b>VII., Rákóczi-út 33.</b> Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.</p> <p>Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.</p> <p>Szakeikkek, melyeknek kéziratát a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Scserbovszki Szaniszló.

Negyvenkét évi tűzoltói működés után nyugalomban.

A szőke fürtöket megcsapta az idő dere, a serdülő ifjuból tapasztalatokban gazdag férfi lett, a lelkes, tette kész önkéntes köztűzoltóból a székesfőváros hivatásos tűzoltóságának nyugalmazott főparancsnoka. S e változás negyvenkét esztendő telt igénybe, negyvenkét esztendő, mely az elemekkel vívott folytonos harcokban telt el, mely megacélozta az izmokat, megedzette a lelket az állandó küzdelemben. Negyvenkét esztendő a segíteni vágyás és segíteni tudás legnemesebb eszméjének előremozdításában, negyvenkét esztendő, a köznek igazi szolgálatában, ahol minden pillanatban egész emberre volt szükség, aki tudásának kincsesházával, vasakarátának erélyével s személyes bátorságával áll elsőnek a gátra.

Scserbovszki Szaniszló nyugalomba vonul. Akinek nevével összeforott az egész tűzoltói intézmény, aki mint 19 éves ifju ott állott a bölesőnél, melyben a magyar tűzoltóságot ápolták, nevelték, aki mint egyetemi polgár felvette az önkéntes tűzoltói ruhát, oldalára kötötte a baltát, ezáltal becsületet szerezvén magának s diszt kölesőnzvén intézményünknek — most leteszi felszerelését s a becsülettel töltött munka tudatában átadja a vezetést arra hivatott, új erőknél. Kezdette a legelső fokon s ment fáradhatatlan

kitartással folyton előre, lépésről lépésre szerezvén megbecsülést tudásának, nevének, míg elérte a legmagasabb magyar tűzoltói rangot, honnan lelkesedéssel és eredménnyel intézhette ügyünk irányítását. A hosszú utat alatt oldala mellől kidőlték a tűzoltóságok oszlopai, elhagyták az alapítók és szervezők legtöbbjei, megváltozott az intézmény minden ága, új külső formát, más belső tartalmat kapott, csak egy maradt meg vele mindvégig: a tűzoltóság iránt érzett meleg szeretete, ifjui lelkesedése s most, hogy eltávozik az aktív működés teréről sok kincséért cserébe a magyar tűzoltóság is meleg szeretetet ad, mely elkiséri nyugalomába is s ennek jótékony hatását érezni fogja egész életén át.

Scserbovszki Szaniszló született Bukovina fővárosában, Czernovitzban, 1851. május 8-án. Családjá Lengyelországból ered. A III. oszt. Mezsídjé-rend és a boszniai okkupáció emlékérmének tulajdonosa. Gymnasiumi tanulmányainak befejeztével a budapesti tudományegyetemre iratkozott be orvostanhallgatónak s mint ilyen, 1870-ben felvétette magát a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tagjai sorába.

Hogy e lépése a későbbi, illetve jelenlegi pályája iránt való egyéni hajlam és komoly vonzódás megnyilatkozása volt: arra egymagában is bizonyosság annak ténye, hogy kevés megszakítással 6 éven át egyfolytában tagja maradt ez önzetlen célokot szolgáló testületnek, melynek kebelében bajtársai bizalmából III-ik szivattyús és II-ik mászó-szakasz parancsnokká is megválasztott.

1877. március 15-én a fővárosi tűzoltóság szakdíjnokává nevezték ki, amely testületnél 1882-ben segéd tisztté lett, majd 1885-ben

a tűzfelügyelőnek helyettesítésével bízott meg és még ugyanazon év szeptember 10-én tűzoltó-főparancsnokká választott.

A fővárosnál tehát 1912 március 15-én szolgálatának harmincötödik évét töltötte be, tűzoltói téren pedig általában immár négy évtizedes mult áll mögötte.

Működésének e hosszú ideje alatt, a tűzoltói szolgálat legnehezebb részéből, hogy mily mértékben vette ki a részét, elegendő pusztán ama nagyobb tüzek felsorolása, melyeknél a bős elem megfékezésénél aktíve szerepelt.

*Ilyenek valónak:*

1. 1870-ben április 22-én a Grünwald-féle szeszgyár égése.
2. 1870-ben október 7-én a Waggongyár égése.
3. 1871-ben szept. 13-án a Nemzeti színház égése.
4. 1872-ben aug. 27-én a Nemzeti színház égése.
5. 1873-ban márc. 30-án az Orfeum égése.
6. 1873-ban július 29-én a Máv. gépgyár égése.
7. 1873-ban szept. 15-én a Kartonfonógyár égése.
8. 1873-ban okt. 13-án a Hagenmacher-malom égése.
9. 1874-ben jan. 1-én a Miklóssy-féle színház égése.
10. 1875-ben szept. 21-én a Gregersen-féle parketgyár égése.
11. 1877-ben aug. 31-én a rácvárosi hegyoldali égés.
12. 1878-ban Mossonyi-ház égése.
13. 1879-ben október 13-án a Spitzer-féle gyár égése.
14. 1880-ban január 7-én a Királymalom égése.
15. 1880-ban márc. 26-án a nyugati pályaudvar égése.
16. 1881-ben szept. 20-án az Üllői-uti sebészeti klinika égése.
17. 1883-ban okt. 30-án a Herzog-féle cirkusz égése.
18. 1883-ban dec. 29-én Schöniczen hajógyár égése.
19. 1885-ben július 31-én a Molnárak és sütők gőzmalomának égése.
20. 1886-ban február 28-án a Vigadó égése.
21. 1887-ben máj. 16-án a Berg-petroleumgyár égése.
22. 1887-ben szept. 11-én a Goldberger-gyár égése.
23. 1888-ban július 2-án a Hengermalom égése.
24. 1889-ben dec. 20-án a Német-színház égése.
25. 1891-ben okt. 4-én a Gregersen-féle fatelep égése.
26. 1892-ben ápr. 12-én a Spitzer-féle gyár égése.
27. 1892-ben máj. 1-én a Nicholson-gyár égése.
28. 1892-ben júl. 26-án a Spódiumgyár égése.
29. 1892-ben okt. 22-én a Concordia gőzmalom égése.
30. 1893-ban szept. 16-án a Jégművek égése.
31. 1893-ban szept. 30-án a Tattersall égése.
32. 1894-ben ápr. 26-án a Kerepesi-uti fatelepek égése.
33. 1896-ban júl. 30-án a Központi vásárcsarnok égése.
34. 1896-ban okt. 2-án a Magyar petroleumgyár égése.
35. 1897-ben júl. 10-én a Silos gabonaraktárak égése.
36. 1898-ban júl. 7-én a Gregersen-féle parketgyár égése.
37. 1898-ban jun. 15-én a Thonet-udvar égése.
38. 1898-ban szept. 13-án a nyugati pályaudvar égése.
39. 1899-ben ápr. 30-án a Flóragyár égése.
40. 1899-ben júl. 18-án a nyugati pályaudvar égése.
41. 1900-ban márc. 29-én a II. szülészeti klinika égése.
42. 1902-ben jan. 24-én a Concordia-malom égése.
43. 1903-ban febr. 4-én a Gazdasági gépgyár égése.
44. 1903-ban febr. 4-én a New-York-palota égése.
45. 1903-ban aug. 24-én a Párisi Áruház égése.
46. 1909-ben nov. 2-án a Hungária-malom égése.

Negyvenhat tüzeset, de mindegyiknél megvolt az óriási erőfeszítésnek és a szakértő beavatkozás céltudatosságának az eredménye.

Hasonló céltudatosság jellemzi a köztisztaság vezetésében és az árvizek ellen való védekezés organizálásában tanúsított működését. A köztisztaság modernizálásának alapjait ő rakta le.

A tűzoltócsapat akcióképességének szabatos keretekben való megszilárdítása az ő kizárólagos érdeme. Az I., II., III., V., VI., VIII., IX., X. és a IV. kerületből kihelyezett központi tűz-őrségek mind az ő tervei szerint nyertek új elhelyezést, valamennyi az ő főparancsnoksága alatt modernizáltatott, tehát kétségtelen, hogy Budapest székesfőváros mai összes tűz-őrsége a Sceserbovszki alkotásának tudható be. A tűzrendészeti és színházbiztonsági szabályokat a Ringszinházi katasztrófa után kidolgozta, ezek még ma is érvényben vannak.

Az illetmények javítása, a felszerelésnek mai színvonalon álló szerekekkel (tolólétra, gőzfecskendő) való kiegészítése, tűzjelző- és távirtdarberendezés átalakítása mind az ő iniciatívájára vezethetők vissza.

A legmaradandóbb becsü ujitások azonban a megelőző tűzrendészet intenzív kultiválása terén fűződnek Sceserbovszki nevéhez. Színházaink tűzbiztonsági berendezése a külföld előtt is mintaképül szolgál és általában a tűzrendészeti viszonyok fejlesztése alatta oly fokot ért el, melyet a külföldi tanulmányutjak alatt nálunk megfordult angol tűzoltótisztek is konstataáltak, hogy a művelt Nyugat legelkelőbb hivatásos tűzoltóságai is iparkodnak utánozni. Legfényesebb tanubizonyság erre az 1885-ik és az 1896-iki millenárius kiállítás, melyeknek mintaszerű tűnbiztonsági berendezése és a tűzoltói kirendeltségek fegyelmezettsége annaleseinknek mindenha legkiválóbb lapjain fognak helyet találni.

A székesfőváros tűzrendészetén kívül kiterjedt azonban ténykedése még az ország egyéb részeinek, sőt a külföld tűzoltói életére is, mindenkor tevékeny részt vevén az országos tűzoltó-szövetség mozgalmaiban. Ő szervezte a Ganz-waggongyári tűzoltóságot és gr. Széchényi Ödön pasának is segédkezett 1876-ban a konstantinápolyi tűzoltóság szervezésében. Tűzoltó és tűzrendészeti téren való ténykedésének elismerése a többi közt az is, hogy az angol tűzoltó-szövetség tiszteletbeli tagjának s több külföldi internacionalis tűzoltószerkiállítás zsürije pedig tagjai sorába választotta.

Mikor Budapesten az önk. mentőegyesület megalakult, Sceserbovszki is, mint a tűzoltóság főparancsnoka, kivette részét annak szervezésében és mint a választmány — ezidőszerint is — tagja, annak elismert kitűnő vezetésében sikeresen segédkezik.

E kitartó munkásság után Sceserbovszky nyugalomra vágyik. Európai hírű tisztikart nevelt, melyre büszke önérzettel bizhatja a főváros tűzoltóságának vezetését s mely mellette ez

ideig is hozzájárult ahhoz, hogy a magyar tűzrendészet oly magas nivóra emelkedett.

Ha érték munkássága alatt bírálatok — vajjon kit nem ér ez a közpálya alatt — most, távozásakor láthatja, hogy bajtársai, a székesfőváros vezetősége s az egész ország tűzoltósága szeretetét és megbecsülését megérdemelte és kivívta. Az a közvetlen s minden részletében meleg ünnepséggel, melynek keretében a főváros közönsége s tűzoltósága bucsut vett tőle, legjobban igazolja a munkásságával elért megbecsülést.

A megkapó ünnepséggel szombaton, május 4-én folyt le a Kun-uteai központi tűzörségen.

Mialatt künn az udvaron a legénység sorakozott, a főparancsnoki szobában, a tűzoltóság tisztikara Janicsék Andor helyettes főparancsnok vezetésével tisztelgett Scserbovszkinál. A főváros képviselőjében Harrer Ferenc dr. tanácsos jelent meg. Janicsék Andor szép szavakkal méltatta a főparancsnok érdemeit és meleg szavakkal bucsuzott tőle az egész tisztikar nevében. Scserbovszki Szaniszló meghatva mondott köszönetet.

A legénység ezalatt már fölállott az udvaron és várta a főparancsnokot és a tisztikart. Scserbovszky az udvaron átvette Janicsék Andortól az utolsó jelentést, hogy 231 tűzoltó, 2 főtiszt, 2 tiszt és 4 gyakornok várja bucsuszavait. A főparancsnok a jelentés tudomásul vétele után a négyesög közepére állt és hosszabb beszédben bucsuzott az egész budapesti tűzoltóságtól.

— Nem könnyű és nem kellemes — ugymond — e bucsuzás. Igaz, hogy e fájdalomba öröm is vegyül, mert hiszen, hogy a fővárosi tűzoltóság ide jutott, abban részem van nekem is és büszkén mondhatjuk, hogy ez a csapat nemcsak a följobbalok, hanem a nagyközönség szeretetét és bizalmát is kivívta. Nagy küzdelembe került, amíg ide lehetett jutni. Mert a tűzoltói szolgálat az életét, mindenét kívánja annak, aki magát neki szenteli. Odaadással párosult kitartás kell ide, mert csak így lehet azt elérni, amit a fővárosi tűzoltóság el is ért: a polgárság teljes elismerését. Arra kérem önöket, hogy tartsanak meg további szeretetükben. Előhívom a legénységből Kreszta Nándort, aki velem együtt kezdte ez intézményben működését és kinek kezébe leteszem azt az érzést, amelyet érzek önök iránt. Továbbítsa ez a kézzszorítás az én szeretetemet.

A fölhívásra előlépett a legénység soraiból Kreszta Nándor, odaállott a főparancsnok elé, aki melegen megszorította kezét. Háromszoros éljenzés hallatszott és utána Bitskey Elek őrmester lépett elő, aki a legénység nevében ígérte, hogy a nyugalomba vonuló főparancsnok tanítását követni fogják, becsületesen,

lelkismeretesen és tiszta szívből azt kívánják, hogy a jól megérdemelt nyugalmat sokáig élvezhesse.

Ujból fölhangzott a háromszoros éljen, amelynek csillapulta után Harrer Ferenc dr. tanácsos, a III-ik ügyosztály vezetője a székesfőváros tanácsa nevében intézett rövid, de magvas beszédet a bucsuzó főparancsnokhoz.

Előre bocsátotta a tanácsnak ur, hogy a székesfőváros tanácsa és illetve a tanács utján Maga Budapest közönsége már kifejezte elismerését Scserbovszki Szaniszlóval szemben. S ha ezt szóval is megismétli most a csapat előtt, úgy ez annak a megkülönböztetett tiszteletnek kíván jele lenni, amelyre a távozó főparancsnok rászolgált.

„Önök előtt — ugymond — akik a főparancsnok urat közvetlen közletről ismerik, nem kell fejtegetnem azokat az érdemeket, amik e megkülönböztetett elismerést kiváltották. De egyet mégis ki kell jelentenem, azt nevezetesen, hogy az a csapat, mely nemcsak a főváros közönségének háláját vívta ki magának, de tisztikara révén európai hírnévre is tett szert, biztosított jövője megalapozását is Scserbovszki Szaniszló főparancsnoksága alatt érte meg. S a tanács, viszonzásul az egyszerű kötelességteljesítés messze túlmenő lelkes szolgálatokért, gondoskodni fog róla, hogy a megalapozott anyagi jólét továbbfejlesztése is lépést tartson az azzal a fejlődéssel és haladással, amelynek utjáról, hogy le nem tér a csapat — hinni akarom. Legyen az erről való biztosítás, a távozó főparancsnoknak, nyugalomban töltendő éveit megaranyozni hivatott egyik erkölcsi sikere; a csapat számára pedig legyen e most tett kijelentésem a jobb jövőnek biztató reménye, mely a nyomában támadható megnyugvás révén, az önfeláldozó, terhes szolgálatban való kitartást tegye megingathatlanná soraikban.“

A tanácsos szép szavait is harsogó éljen követte. A tűzoltóság ezután diszfölvonulást rendezett a főparancsnok előtt és ezzel a megható ünnepséggel, a pompás látvány véget ért.

A főparancsnoki szobában a kéményseprőipartestület tisztelgett ezután Scserbovszkinál. Dobsa László dr. fejezte ki jó kívánságait. A főparancsnok meghatottan köszönte meg az üdvözlést. Ez ünnepséggel kapcsolatban a kéményseprőipartársulat Flórián-díját is kiosztották. A díjat ez alkalommal Kovács Mihály esővezető kapta meg.

Belső tartalomban meleg, külső megnyilvánulásaiban felemelő volt ez az ünnepséggel, méltó ahhoz a negyvenkét esztendő munkássághoz, amelyet vele megtiszteltek. A főváros tűzoltóságának ünnepléséhez igaz érzéssel csatlakozik az egész ország tűzoltósága, amely Scserbovszkiiban mindig szerető bajtársat, jóakaratu tanácsadót s értékes vezetőt talált.

Scserbovszkitól, a tűzoltó-főparancsnoktól elbucsuzunk, de hisszük, hogy a tűzoltó-szakiróval még találkozunk. Aki annyi gazdag tapasztalatot szerzett a tűzoltás terén s kinek alkalma volt

vezető állásban intézményünk minden ágának előnyével és hátrányával megismerkednie, annak kell, hogy legyen mondanivalója az újabb tűzoltógenerációnak; aki negyvenkét esztendőn át fáradhatatlan kitartással dolgozott, az nem tud teljesen pihenőretérni, hisszük, hogy e nyugalmat fel fogja használni arra, hogy sokoldalú tudásának tárházából juttat az erre szomjas tűzoltóságnak. Szeretettel várja ezt a bucsuzás pillanatán Magyarország tűzoltósága.

### Tűzoltónap.

A „Tűzoltóotthon“ eszméje kezd az álomképek világából kibontakozni s ha még nem is testet, de formát ölteni. Azok, akik ez előtt csak egy évvel is megmosolyogták azt a — megengedem kissé merész — tervet, hogy egy pár éven belül a Tűzoltóotthont Budapesten felállítjuk, ma ott küzdenek velünk, belátván, hogy a terv nem oly tulságos merész mint azt ők hitték.

A mai napig körülbelül 140.000 korona áll e célra a szövetség rendelkezésére, amely összeg természetesen kamatozik, tehát a jövő évben megközelíti a 150.000 koronát. Még csak ugyanennyi összeget kell tehát megszerezniünk és, ha a székesfőváros jutányos áron telekhez juttat bennünket, 1913-ban megáshatjuk a fundamentumot s tető alá hozhatjuk az épületet.

És mindehhez semmi más nem szükséges, mint a tűzoltóságok ügybuzgalma és a magyar társadalom áldozatkészsége.

A tűzoltóságok ügybuzgóságára — azt hiszem — méltán számíthatunk. Hisz önmagunknak, elnyomorodott bajtársainknak emelünk menedéket és így ebből az akcióból — a „Tűzoltónap“ rendezéséből egyetlenegy tűzoltóság sem vonhatja ki magát. Ebben az irányban a vármegyei szövetségek, vagy ahol ilyen nem volna a vármegyék első tisztviselői útján meg fogjuk keresni a bajtársakat, hogy a belügyminiszterium által október 12. déltől 14-én délig engedélyezett „Tűzoltónap“-okon a gyűjtést a legszélesebb mederben eszközöljék. Azoknak a testületeknek, amelyek evégből hozzánk fordulnak virágszálakat fogunk rendelkezésükre bocsátani, amelyeket egy koronájával árusíthatnak olyképpen, hogy aki egy ily virágszálát megvásárol ezzel a jótékony célnak eleget is tesz.

Gyűjtőperselyeket ezidén sem fogunk szétküldeni, mert azok előállítására sokba kerülne és mivel ez az utolsó gyűjtésünk: nem volna érdemes a perselyekre, urnákra költekezni. A legvalószínűbb, hogy minden tűzoltóság meg fogja az idén is találni a módját annak, hogy persely nélkül is megközelíthesse a jóielkű emberbarátokat s adakozásra készítse azokat.

Országos szövetségünk helyiségeiben már a mai naptól állandó irodát tartunk fenn, amelynek feladata a „Tűzoltónap“ rendezése. Akik bármi tekintetben ezt az irodát igénybe óhajtják venni, forduljanak oda teljes bizalommal. A fővárosi gyűjtést viszont a budapesti tűzoltószövetség teljesíti.

A nagyközönség — elismerjük — már annyira igénybe van véve a különféle gyűjtésekkel, hogy nem is csoda, ha fut minden „Nap“ elől legyen az „Gyermeknap“ „Tűzoltónap“ stb. Mégis bizonyosak vagyunk abban, hogy ha a bajtársak és jóakaróink a nagyközönséget idejekorán felvilágosítják arról, hogy mult évi gyűjtésünk, az élénkbe tódult sok akadály miatt nem járt a várt eredménnyel, továbbá, hogy ez lesz az utolsó, amikor a társadalom áldozatkészségét a „Tűzoltóotthon“ javára igénybe vesszük: ez a társadalom egy pillanatig sem fog habozni, hogy azt a soha meg nem hálálható jóindulatát, rokonszenvét, amellyel mult évi gyűjtésünket kísérte, az idén is megismételje. Mert azt dicsekedve elmondhatjuk, hogy a mai világban szinte szokatlan volt az az országszerte megnyilvánult támogatás, amely gyűjtési akciókkal járt.

Ebren kell tartanunk azonban ezt az érdeklődést, aminek legegyszerűbb eszköze a sajtó. Ennek a nagyhatalomnak a támogatását sem nélkülöztük eddig s valószínűsít bizonyos, hogy oldalunkon találjuk azt a folyó évben is. A bajtársak pedig — ha idejük engedi — a vidéki sajtó útján már eleve igyekezzenek közel jutni azokhoz a nemesszívű emberbarátokhoz, kiknek örök érdeme lesz, hogy filléreikből megépíthetjük egyik legszebb álmunk erős várát, szerencsétlen bajtársaink menedékét a „Tűzoltó otthon“-t.

Munkára tehát minden bajtárs, hogy október 12-ike mindenkit a helyén találjon.

*Jászberényi Miklós*

a „Tűzoltónap“ főrendezője,  
szövetségi előadó.

\* **Felhívás.** A folyó évben rendezendő „tűzoltónapokon“ a tűzoltóságot vetített és mozgóképekkel óhajtánánk a közönségnek bemutatni. Ennélfogva felkérjük a t. bajtárs urakat, hogy az esetleg birtokukban levő érdekes hazai vagy külföldi tűzoltói képeket, gyakorlati és tűzfelvételeket, levelező-lapokat stb. — visszaküldés kötelezettsége mellett — netáni felhasználás céljából a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodájába. (VII., Rákóczi-ut 38. sz.) beküldeni sziveskedjenek.

\* **Tűzoltóságok szervezése Komáromvármegyében.** A budapesti önk. tűzoltótestület tisztjei: Bence István, Kálmán Géza, Kratzer Dániel és Udvardy Aladár a komáromvármegyei ógyallai járás tűzoltósága szervezése és kioktatása végett vasárnaponként a járás több községében tartottak tanfolyamot.

# HIVATALOS RÉSZ.

952  
1912 sz.

## Felhívás

a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Győrött tartandó kerületi tűzoltószaktanfolyamának látogatására.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hazai tűzoltóintézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak minél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8849 b/III. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízása alapján a folyó év nyarán kerületi tűzoltószaktanfolyamot rendez Győrött, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által a tűzrendészet és tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmában megfelelő kiképztetést nyerjenek, tűzoltótötestületek szervezéséhez és azok szakszerű vezetéséhez, a tűzrendészet kezeléséhez megkívántató alapismerteket megszerezzhessék.

Felkérjük tehát főleg hazánk nyugoti részének városait, nagy- és kisközségeit, a tűzoltóságokat, bajtársainkat s mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézményünk iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi július hó 8-tól július hó 14-ig bezárólag Győrött tartandó kerületi tűzoltó szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek s használják fel az ezen szakmában való kiképztetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékoztatás céljából a következőket közöljük:

Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves, feddhetlen előéletű, ép testtel bíró férfi. Mégis tekintve azt, hogy a tanfolyam elsődrendű célja az, hogy a tűzoltótisztai állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos az, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel — lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki. A tanfolyam vezetősége azonban e képzetések nélküli jelentkezőket is felvehet.

A tanfolyam 1912. évi július hó 8-án kezdődik, azonban a jelentkezők már július hó 7-én délután kötelesek a tanfolyam-parancsnokságnál az egyenruhák, felszerelések átvétele s az elhelyezés, beosztás eszközölhetése végett jelentkezni. A tanfolyam július hó 14-én ér véget, amely napon az Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttjei s a vármegyei tűzoltószövetségek és hatóságok megbízottai jelenlétében, úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből befejező vizsgálatok tartatnak.

A látogatási igazolványban feltüntetjük, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta.

Ez azonban még minősítést nem képez, hanem arra jogosít, hogy érettségi vagy ezzel egyenrangú alapképzetés esetén a tűzrendészeti tanfolyam hallgatójává — mely évenként egyszer tartatik Budapesten — jelentkezzenek, képesít továbbá községi tűzoltótisztai és községi parancsnoki állások betöltésére.

### Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje 1912 évi június hó 15-ike. Az ezen határidőn túl jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt. A jelentkezés a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban a szabályszerű egyenruhát tartoznak viselni s beruházásuk céljából július hó 7-én délután a győri tűzoltóparancsnokságnál (Munkácsy-utca) kell személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az őt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított s kiküldetését igazoló bizonyítványát bemutatni, melyen egyuttal az is feltüntetendő, hogy a jelentkező a kiküldő részéről részesül-e anyagi támogatásban s mily összegű az? Megjegyeztetvén, hogy az eddigi tapasztalat szerint nem mutatkozott kívánatosnak, hogy ez az összeg az Országos Tűzoltószövetség ösztöndíjánál — mely a rendes megélhetésre elegendő — nagyobb legyen.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány nem adatik ki. A hallgatók a jelentkezés napjától a záróvizsgálatig katonai fegyelem alatt állanak, a laktanyát a parancsnok engedélye nélkül még rövid időre sem hagyhatják el.

Akik a tanfolyamot végighallgatják, látogatási igazolványt kapnak, melyet a nagyméltóságu belügyminiszter ur által a tanfolyamhoz esetleg kirendelt miniszteri biztos, valamint a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttjeinek ellenjegyzésével és a szakelődök aláírásával látunk el.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltóórségek és szerelvények, gyártelepek megtekintése, esetleges szakszerű próbák és kísérleteken való megjelenés, színház és más középületek szerkezeteinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetek alkalmából a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehető községek vagy testületek kiküldöttjének is lehetővé tegyük a tanfolyam látogatását, a tanfolyamhallgatóknak a szövetség költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb június hó 15-éig tartoznak a szövetség elnökségénél bejelenteni.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kötelékébe tartozó tűzoltótestületek tagjai részére 8 egyenként 25 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, katonaviselt pályázók előnyben részesülnek. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltóparancsnokság útján legkésőbb június hó 15-éig nyújtandók be a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.)

A tanfolyamhallgatók a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur 1889. évi május hó 19-én kelt engedélyével az ide- és visszautazás alkalmával a magyar államvasutak vonalain abban a kedvezményben részesülnek, hogy a magyar királyi államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a legközelebb eső vasuti állomásról Győrbe és vissza való egyszeri utazás alkalmával a magyar királyi államvasutak vonalain a személy- és gyorsvonatok II. osztályát a III. osztályu féljeggyel használhatják. E vasuti kedvezményben csak azok részesülnek, kik legkésőbb június hó 15-ig jelentkeztek s ez alkalommal bejelentik azt is, hogy mely állomásból kiindulól, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

#### Tanterv.

Elméleti rész (előadás naponta 7—11-ig): Tűzoltóságok szervezése és felszerelése. A fecskendő és alkatrészei. Mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világítóeszközök. Tűzoltószerke gondozása és működési zavarai. A tűzoltószerke és berendezése. Vizszerzés. Az építkezés elemei. Tűzrendészeti vizsgálatok és eljárások. Megelőző tűzrendészet és tűzjelzés. Tűzoltás (taktika). Első segély baleseteknél.

Gyakorlati rész (Gyakorlat naponta 3—7-ig): Rendgyakorlatok. Szerek gyakorlati ismertetése. Fecskendőszerezés. Mászó- és mentőgyakorlatok. Támadás és vezénylés.

Kelt Budapesten, 1912. évi április hó 20.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége.

Gr. Széchényi Viktor,  
elnök.

Dr. Óvári Ferenc  
országgy. képviselő  
alelnök.

Breuer Szilárd  
főtitkár.

880.  
1912. szám.

## Jegyzőkönyv,

Felvétel Budapesten 1912. április hó 10-én a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Vermes Béla, szakosztályi alelnök, Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, dr. Vass János előadók, Vida Pál szakképviselő, Kállay Imre szakosztályi jegyző, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bencze István titkár. Elmaradását kimentette: Szabó Gyula előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, alelnök bemutatja Szabó Gyula előadó levelét, melyben az ülésnek szombati napon való megtartását továbbra is fentartani kéri.

Tudomásul vétetett azzal, hogy az ülések napja csak szükség esetén változtatik meg s így külön intézkedésre szükség nincs.

2. Dr. Vass János előadó szóvá tevén a királyi díszérme kiadása miatt tudomására jutott panaszokat, dr. Óvári alelnöknek e tárgyban adott felvilágosítását az elnökség megnyugvással tudomásul vette, a belügyminiszteriumhoz azonban oly előterjesztést tesz, hogy a kitüntetettek névsora a „Budapesti Közlöny”-ben közzététessék.

3. Dr. Benkó Albert szakosztályi alelnök lemondó levele az országos választmány közgyűlése elé terjeszteni rendeltetett.

4. A honvédelmi miniszter leirata, mely szerint a püspökladányi tűzoltóság keretében létesített lövésztanfolyam részére a szükséges támogatást kézséggel engedélyezte, tudomásul vétetett azzal, hogy a nagygyűlés határozatának teljes mérvű kivitele tárgyában újabb felterjesztés tétessék.

5. A belügyminiszter leirata, mely szerint az országos tűzrendészeti felügyelet kérdését elvben kész megoldáshoz juttatni, tudomásul vétetett és alelnökök felkértek, hogy ez ügyben a miniszteriummal a további tárgyalásokat felvegyék.

6. Főtitkár azon jelentése, hogy a szentpétervári kongresszus állítólag elhalasztott, hogy a belügyminiszteriumhoz a kormány képviseltetése iránt előterjesztés tétetett; hogy a kereskedelemügyi miniszter a hazai gyárosok kiállításának támogatását elvből nem engedélyezte; hogy végül dr. Vass János felolvasása elkészült és kinyomatandó lenne, tudomásul vétetett s egyben elhatároztatott, hogy a kongresszus idejének pontos megállapítása iránt a rendező bizottsághoz kérdés intéztessék; hogy továbbá a hivatalos szaklap útján a kimenő tisztek jelentkezésre hívassanak fel és az ottani szereplés akként intéztessék, hogy a magyarok lehetőleg együttesen járjanak el; hogy dr. Vass János felolvasása 2000 példányban magyar nyelven Egerben kinyomatassék és az azt kérőknek, valamint a tanfolyamok hallgatóinak díjmentesen megküldessék, a külföldiek részére pedig Somogyi hites tolmács által 160 korona költséggel német, angol, francia nyelvre lefordíttassék és 500 példányban kinyomatván, szétküldtessék.

7. Felolvastatván a belügyminiszter leirata, mely szerint a „Tűzoltó Otthon” javára a folyó évben még egy országos gyűjtést engedélyez, Jászberényi Miklós előadó a jegyzőegyleti sorsjegyhajszából folyólag felveti a bizalmi kérdést és ettől teszi függővé itteni működését

A miniszteri leirat örömmel tudomásul vétetvén, Jászberényi Miklós előadónak bizalmat szavaz az elnökség és a gyűjtés további rendezésére ismételtel felkéri.

Jászberényi Miklós a bizalmat megköszönvén, javasolja, miszerint a gyűjtési mozgalom már most szerveztesse, rendezési iroda felállíttassék és ennek részére titkárként Udvardy Aladár felkéressék; a budapesti gyűjtés a vidékitől elkülönítve a budapesti szövetségre bizassék; adassék ki védjegyes virág a gyűjtés megváltásához; kéressenek fel a lapok az ügy támogatására; kéressék engedély az iskolákban, pályaudvarokon való gyűjtésre; nyomattassék ki Kállay Miklós átdolgozott verse; irattassék ki 1000 koronás pályázat oly 3 felvonásos, abszolút becsü színűre, mely a tűzoltói intézményt rokonszenvenné tenné; kéressék fel a papság a gyűjtés támogatására; tartassanak ismertető felolvasások a szabad lyceumokban; készíttessék mozgóképes felolvasás az Uránia vagy Apolló utján; végül hatalmaztassanak fel az elnökök, hogy a gyűjtés tárgyában ülésen kívül is intézkedhessenek az előadó javaslatai tárgyában.

Az elnökség mindezeket magásvá tévén, azok kivételével az elnökséget megbizza, a budapesti szövetséget a fővárosi gyűjtés önálló rendezésére felkéri és az irodát rendelkezésére bocsájtja, az eddigi gyűjtés könyvét lezárni rendeli, Kállay Imre szakosztályi jegyzőt a mozgóképes felvételek eszközöltetésének tárgyalására felkéri, Kállay Miklósnak a vers átdolgozásáért kijáró 50 korona tiszteletdíjat kiutalványozza, az eddigi gyűjtésnél kifejtett munkálkodás tiszteletdíjaként pedig Jászberényi Miklós előadónak 500 koronát, Udvardy Aladárnak 200 koronát, Keresztes Jánosnak 150 koronát kiutalványoz.

Elnök távoztával az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el.

8. Breznay Imre népies művét átdolgozás nélkül mutatván vissza, az elnökség kiadja azt Apáthy Vilmos előadónak azzal, hogy a bírálók különböző széljegyzeteit egyeztesse össze és az így áttekinthetővé tett észrevételeket bocsássa ismét a szerző rendelkezésére, azok stilizációs befoglalása céljából.

9. Klinger Béla azon beadványa, mely szerint a községeknek szerek beszerzésénél való támogatása céljából sorsjáték rendezésére ajánlkozik, irattárba helyeztetett.

10. A titkári állás pályázatára beérkezett 3 kérvény közül titkos szavazás utján az elnökség K u h á r s z k y László ajánlatát fogadta el s nevezett az országos választmány jóváhagyásának kikérése mellett május hó 1-től a titkári teendőkre szerződött azzal, hogy a szaktanfolyamokat elvégezni köteles leend.

11. Előterjesztvén a Köhler István által tett „Breuer Szilárd-alapítvány” alapítólevelének szövege, az elfogadtatott, az érdekeltekkel aláíratni és a hivatalos szaklapban közzétenni rendeltetett.

12. A királyi diszérnek tárgyában érkezett és kellően indokolt s igazolt kérvények a vármegyei szövetségek javaslatának megfelelően felterjeszteni rendeltettek azzal, hogy a Fejér vármegyei szövetség véleménye, továbbá a turócszentmártoni gyári parancsnok panaszos beadványa eredetiben és külön jelentés képesen terjesztessék fel.

13. Erdély Ernő lapszerkesztő azon kérelmét, hogy a hivatalos szaklap 4. száma négy oldallal terjedelmesebb lehessen, teljesített.

14. Erdély Ernő szóvá tévén a veszprémi hivatásos tisztii állás pályázatát, kívánatosnak

jelzi, hogy oly kis javadalmazású állások ne parancsnoki, hanem szakasparancsnoki címmel kreáltassanak.

Dr. Óvári Ferenc alelnök felvilágosító szavai után tudomásul vétetett.

15. Erdély Ernő előterjesztvén javaslatát a Győrött tartandó kerületi tanfolyam tárgyában, az elfogadtatott és határozatott, hogy a tanfolyam július 8—14 napjain tartassék, a tanítóképző-intézet internátusa elkéretessék, Köhler István gyáros egységes fecskendők küldésére felkéressék, a szövetségi egyenruha-készlet Győrbe szállíttassék, a tanfolyamra vonatkozó felhívás a hivatalos lapban és a közeli vármegyék alispánjai utján közhírré tétessék. A tanfolyam parancsnokául felkéretett Erdély Ernő, előadoul Papp Ferenc, gróf Erdődy Tamás, Bence István, vizsgabiztosul dr. Óvári Ferenc alelnök és Breuer Szilárd főtitkár, a gyakorlatok vezetésében való közreműködésre a győri tisztikar. Engedélyeztetett továbbá 8 drb stipendium á 25 K, valamint a tanfolyam dologi kiadása is utólagos okmány-szerű elszámolás kötelezettsége mellett. A hallgatók felvétele és a stipendiumok kiadása felletti határozat az elnökségnek tartatott fenn.

16. Erdély Ernő felhíván az elnökség figyelmét arra, hogy egyes vármegyei szövetségek 100 koronás stipendiumokat hirdettek, javasolja, hogy ezek figyelmeztetendők lennének a tanfolyamok új rendjére és arra, hogy kerületi tanfolyamra ily nagy stipendiumot ne engedélyezzenek.

Elfogadtatott azzal, hogy a tanfolyamszabályzat tervezete a hivatalos szaklapban közzététessék.

17. Jászberényi Miklós előadó javaslatára kimondja az elnökség, hogy a Gömör vármegyei szövetség szervezése céljából június hó 22-én elnökségi ülést Rimaszombaton tartand.

18. Főtitkár azon jelentése, hogy elnök a Lipcsében 1913. évben rendezendő építésügyi kiállítás rendezőbizottságába választatott; hogy az elmúlt ülés óta 6 előterjesztés téttetett; véleményeztetett a hatóságoknak 15 alapszabály, 7 szabályrendelet, 7 telepengedély, 2 műszaki, 6 építési, 10 tűzrendészeti, 1 egyéb tárgyú ügyirat; kipróbáltatott 21 község fecskendője, tudomásul vétetett.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek: Erdély Ernő és Vida Pál.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,  
alelnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Erdély Ernő,  
előadó.

Vida Pál,  
szakképviselő.

## A királyi tűzoltó diszérnek.

A veszprémi nagygyűlésnek egyik kimagasló és lélekemelő momentuma volt, mikor a belügyi államtitkár bejelentette, hogy ő felsége a tűzoltás és mentés terén kifejtett 25 éves elismerésre méltó tevékenység jutalmazására diszérmet alapított, mellyel azt a buzgó és hasznos tevékenységet jutalmazza mit a legnemesebb és legönzetlenebb ügy szolgálatában töltöttek el. Az ország minden részében megmozdultak a tűzoltóságok s betérjesztették azoknak az érdemes bajtársaknak névsorát, akik erre a kitüntetésre jogosítottak. A szövetség ülésenként

tárgyalta az előterjesztéseket s ennek eredményeként április 24-én jelent meg a Budapesti Közlöny, hivatalos lapban az elsőeknek kitüntetett 412 bajtárs névsora.

Fárasztó és nehéz munkával érdemelték ki a legfelsőbb elismerés e látható jelét, szolgáljon ez bátorításul további munkásságukra, az ifjabbakat pedig lelkesítse „buzgó és hasznos” tevékenységre, hogy ezáltal a magyar tűzoltóság s hazánknak fejlődését s erősödését mozdítsák elő:

A kitüntetettek névsora a következő:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legfelső felhatalmazása alapján a belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet az alábbiaknak adományozta: dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselő, a magyar országos tűzoltószövetség alelnöke, Veszprém vármegye tűzoltószövetségének elnöke, Varga Lőrinc temesvári tűzoltóparancsnok, Temes vármegye tűzoltószövetségének tűzfelügyelője, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Sendlein János pozsonyi tűzoltóparancsnok, Pozsony vármegye tűzoltószövetségének elnöke, a magyar országos tűzoltószövetség felügyelőbizottságának tagja, dr. Szily József a budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Breuer Szilárd Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának főtitkára, a magyar országos tűzoltószövetség főtitkára, Szabó Gyula Sopron vármegye tűzfelügyelője, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Barabás István vasvári tűzoltóparancsnok, Vas vármegye tűzoltószövetségének titkára, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Verebi Véghe István verebi tűzoltóparancsnok, Fejér vármegye tűzoltószövetségének elnöke, a magyar országos tűzoltószövetség választmányi tagja, Vida Pál székesfehérvári tűzoltóparancsnok, Fehér vármegye tűzoltószövetségének titkára, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Knortzer György nagykanizsai tűzoltóparancsnok, Zala vármegye tűzoltószövetségének elnöke, a magyar országos tűzoltószövetség választmányi tagja, Berei Bartha Gergely kolozsvári tűzoltóparancsnok, a magyar országos tűzoltószövetség előadója, Janicsék Andor Budapest székesfőváros hivatásos tűzoltóságának parancsnoka, a budapesti tűzoltószövetség tiszteletbeli tagja, az országos tűzoltótisztai egyesület alelnöke, Kálmán Géza és Hevesi Zsigmond, a budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnokai, dr. Gerber Béla, a budapesti önkéntes tűzoltó testület orvosa, Wolf Márk és Bleyer Hermann a budapesti önkéntes tűzoltótestület rajvezetői, Trethan Tamás, a Ganz és társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltó testületének szakaszparancsnoka, Haluska János, a Ganz és társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltó testületének tűzfelügyelője, Szalczner János a Ganz és társa vasuti kocsigyár önkéntes tűzoltó testületének őrparancsnoka, Vámosi Gyula a Mauthner testvérek és társai újpesti börgyár önkéntes tűzoltóságának szakaszparancsnoka, Mazoki Emil országgyűlési képviselő, a hevesi önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, Heves vármegye tűzoltószövetségének elnöke, dr. Köszler József Heves vármegye tűzoltószövetségének és egeri önkéntes tűzoltótestületnek orvosa, Sonnberger Henrik a Ganz és társa vasöntő és gépgyár r.-t. önkéntes tűzoltó testületének parancsnoka, dr. Flóris Áron, a budapesti önkéntes tűzoltótestület orvosa, Állt Lajos, a m. á. v. északi főműhelyi tűzoltóság parancsnoka, Nagy Ágoston a m. á. v. északi főműhelyi tűzoltóság őrparancsnoka, Ehrlich Manó az Ehrlich Manó-féle szeszyár tűzoltóságának parancsnoka, Herpich Pál, az öbúдай hajógyári tűzoltóság osztály-

gyelője, Baur György az adonyi önkéntes tűzoltóság örökös tiszteletbeli parancsnoka, Popovits Lajos a hevesi önkéntes tűzoltótestület alparancsnoka, Nemák Béla a trencsényi kötelező tűzoltóság tb. parancsnoka, Kéthelyi gróf Hunyadi Károly valóságos belső titkos tanácsos, a soborsini önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, Szigmarovics Mihály a soborsini önkéntes tűzoltótestület szakasz parancsnoka, özvegy des Echerolles Kruspér Sándorné, született báró Gerliczy Stefánia zászlóánya, Diósy Soma a nagyváradai önkéntes tűzoltóság örökös tiszteletbeli parancsnoka, Kiss Gyula a nagyváradai önkéntes tűzoltóság alparancsnoka, Szova József a nagyváradai önkéntes tűzoltóság őrparancsnoka, Antal János a nyiregyházi önkéntes tűzoltóság alparancsnoka, Szabolcs vármegye tűzrendészeti felügyelője, Fleischmann Zsigmond Győr vármegye tűzoltó szövetségének pénztárnoka, a győri önkéntes tűzoltóság volt alparancsnoka, König Frigyes a győri önkéntes tűzoltóság szertárosa, Müller Vilmos, Pataky Imre és Várady Dávid a győri önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnokai, Fördös János a győri önkéntes tűzoltóság helyettes parancsnoka, Pingitzer Mihály és Szabó István a győri önkéntes tűzoltóság őrparancsnokai, Kucsera Dániel a győri önkéntes tűzoltóság segédtisztje, Wallenfeld Mátyás a dunabogdányi önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Trentyin Nándor a gárcsi önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnoka, Cserven János ipolyisági tűzoltó parancsnok, Mazsáry Rezső a verseczi önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Markus Izidor és Grecsák Ede a verseczi önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnokai, Albach József a verseczi önkéntes tűzoltóság szivattyusa, Baumann József és Reich András a kevevárai önkéntes tűzoltóság őrparancsnokai, Mayer András a kevevárai önkéntes tűzoltóság rajvezetője, Ott Mihály a kevevárai önkéntes tűzoltóság őrvezetője, Beer Jakab a fehértemplomi önkéntes tűzoltóság pénztárnoka, Trautmann Károly id. Barth Alfréd és Erntner György a fehértemplomi önkéntes tűzoltóság rajvezetői, Wischata János a fehértemplomi önkéntes tűzoltóság rajvezetője, Hengelmann Bálint a temesrékási önkéntes tűzoltóság alparancsnoka, Marschetzky Antal a temesrékási önkéntes tűzoltóság szivattyusa, Deininger István az óbecsei önkéntes tűzoltóság tb. parancsnoka, Szecskár János, az óbecsei önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnoka, Füleki Antal, az óbecsei önkéntes tűzoltóság szertárosa, Mrávic Lukács, az óbecsei, önkéntes tűzoltóság pénztárosa, Sándor Antal, az óbecsei önkéntes tűzoltóság csővezetője, Szathmáry Géza járási tűzrendészeti felügyelő, a győrszentmártoni önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Tatarek Károly a győrszentmártoni önkéntes tűzoltóság szertárosa, Pápai József az öttevényi önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Pálffy Antal a szegedi önkéntes tűzoltóság alparancsnoka és tiszteletbeli parancsnoka, dr. Kuzmann József a szegedi önkéntes tűzoltóság orvosa, Melles Ferenc a gyergyószentmiklósi önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnoka, Ferenczi Balázs a gyergyószentmiklósi önkéntes tűzoltóság pénztárosa, Balla Mihály a kassai önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület tiszteletbeli parancsnoka, Küffer Károly a kassai önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület szertárosa, Kerek István a kassai önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület hivatásos őrparancsnoka, Keszi Lajos a kassai önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület hivatásos altisztje, Kerekes János a kassai önkéntes tűzoltó- és mentőegyesület hivatásos tűzoltója, Flachbart Vince a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság alparancsnoka, Tiesch Tamás, Glietsch Ignác és Weisz Ferenc a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság szakaszvezetői, Flachbart János a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság szertárnoka, Flachbart Szilárd és Glietsch András a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság hadnagyai, Herz Ármán és Drienkó István a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság parancsnokai, Ertl Ignác a jánoshegyi önkéntes tűzoltóság mászója, Cserny Ferenc a szakolczai önkéntes tűzoltó-



váci önkéntes tűzoltóság segédtisztjei, Mischler Kornél a váci önkéntes tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Oszatzky Pál a váci önkéntes tűzoltóság őrzarancsnoka, Csizmadia László a tatai önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Sümegh Lajos a tatai önkéntes tűzoltóság szertárnoka, Ellinger Vince a tatai önkéntes tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Gerstenkorn Antal, Hönig Vencel és Gécsik József a tatai önkéntes tűzoltóság őrzarancsnokai Slezinger Lajos a tatai önkéntes tűzoltóság szivattyusa, Berthold János és Fodor József a máramarosszigeti önkéntes tűzoltóság tiszteletbeli parancsnokai, Bartha János a máramarosszigeti önk. tűzoltóság parancsnoka, Farkady Sándor a máramarosszigeti önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Kovács Károly a máramarosszigeti önk. tűzoltóság őrzarancsnoka, Vigula István a máramarosszigeti önk. tűzoltóság tűzoltója, Janisch Adolf a zurányi önk. tűzoltóság szertárnoka, Gerzsabek Béla a lébényi önk. tűzoltóság alparancsnoka, Lendvay János a lébényi önk. tűzoltóság pénztárnoka, Hüttlinger János és Werner János a köpcsényi önk. tűzoltóság volt tiszteletbeli parancsnokai, Müllner József a köpcsényi önk. tűzoltóság helyettes parancsnoka, Mímlits István és Huszár István a köpcsényi önk. tűzoltóság fecskendőmesterei, Dukovics Pál a köpcsényi önk. tűzoltóság gyakorló mestere, Jurkovich János a köpcsényi önk. tűzoltóság szertárosa, Ströck János a köpcsényi önk. tűzoltóság helyettes fecskendő mestere, Müllner János a köpcsényi önk. tűzoltóság mászója, Lillia Zsigmond az eperjesi önk. tűzoltóság parancsnoka, Ridavcsik Gábor az eperjesi önk. tűzoltóság pénztárnoka, Albert István a szekszárdi önk. tűzoltóság rajvezetője, Darázi János a szekszárdi önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Hödl Andor a szekszárdi önk. tűzoltóság titkára, Kimerer János és Szabó Pál István a szekszárdi önk. tűzoltóság kürtösei, Buday János a tolnai önk. tűzoltóság parancsnoka, Gyeney Sándor és Morschhautzer Ferenc a tolnai önk. tűzoltóság szakaszzarancsnokai, Pettrits Ferenc a tolnai önk. tűzoltóság csővezetője, Pettrits Károly és Burkovics Lőrinc a tolnai önk. tűzoltóság szivattyusai, Bodor István a dunaföldvári önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Ruff József és Engyel József a dunaföldvári önk. tűzoltóság tűzoltói, Kerekes Gyula a berettyóújfalui önk. tűzoltótestület polgári elnöke, Öhmacher Lipót és Veres András a berettyóújfalui önk. tűzoltóság szakaszzarancsnokai, Rosinger Vilmos a berettyóújfalui önk. tűzoltóság alparancsnoka, Pozsár Gergely a berettyóújfalui önk. tűzoltóság tűzoltója, Fándy József a székelyhídi tűzoltóság parancsnoka, a biharmegyei tűzoltó szövetség alelnöke, Imre János, Handró Antal és Varga Károly a székelyhídi önk. tűzoltóság mászója, Roszkopf Ignác a malackai önk. tűzoltóság parancsnoka, Krulyil Pál a malackai önk. tűzoltóság alparancsnoka, Ulm Ignác és Wiesner Bernát a malackai önk. tűzoltóság szakaszzarancsnokai, Kafka Ágoston a malackai önk. tűzoltóegylet titkára, Weszely Alajos a malackai önk. tűzoltóegylet pénztárosa, Prokop József és Tóth Pál a malackai önk. tűzoltóság fecskendőmesterei, Melusin Vilmos a malackai önk. tűzoltóság szertárnoka, Landl Jakab a malackai önk. tűzoltóság rajvezetője, Ozezánek Ferenc a malackai önk. tűzoltóság rajvezetője, Briaiich János a malackai önk. tűzoltóság kürtöse, Dötzl Ferenc a malackai önk. tűzoltóság kürtöse, Öhler Fülöp és Planka Márton a malackai önk. tűzoltóság rendfentartói, Ondrejka István, Landl János, Malik József, Szlezák Mihály, Krepesz Ferenc, Reszek József, id. Pulman Vince és Zemének János a malackai önk. tűzoltóság tűzoltói, Fonal Jakab a malackai önk. tűzoltóegylet szolgálja, Mosztbauer József a pozsonyivánka-papfai önk. tűzoltóság parancsnoka, Luzsa Ferenc a pozsonyivánka-papfai önk. tűzoltó testület pénztárnoka, Trunner János a pozsonyivánka-papfai önk. tűzoltóság szertárnoka, Biszkupics Pál a pozsonyivánka-papfai önk. tűzoltóság csővezetője, Vas Ignác a csütör-

a lipótarnóci önk. tűzoltóság alparancsnoka, Unger Ede a lipótarnóci önk. tűzoltóság jegyzője, Laczó János, Palinay János és Kéres György a lipótarnóci önk. tűzoltóság rajvezetői, ifj. Laczó János a lipótarnóci önk. tűzoltóság címzetes rajvezetője, Laczó Péter és Vastyak Péter a lipótarnóci önk. tűzoltóság szertárnokai, Bacsik János a lipótarnóci önk. tűzoltóság kürtöse, Rubis János a lipótarnóci önk. tűzoltóság zászlóhordója, Scholtz Gusztáv a lipótarnóci önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Gnoth György, Vozarik György, Ondrus János, Benda János, Novák János, Vostyac János, Kabzán János, Gonda István, Furják András, ifj. Kontárik János, Warinszky Mátyás a lipótarnóci önk. tűzoltóság tűzoltói, Helwig Mihály a segesvári önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Schuller János a segesvári önk. tűzoltó egylet pénztárnoka, Wolf Frigyes a segesvári önk. tűzoltóság szertárnoka, Dürr István a segesvári önk. tűzoltóság rajvezetője, Stein Mihály a segesvári önk. tűzoltóság törzskürtöse, Scharscher Károly a segesvári önk. tűzoltója, Sztancsik István a hatvani önk. tűzoltóság szertárnoka, Papp József a hatvani önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Rugyai István, Buzás Lajos és Nagy István a hatvani önk. tűzoltóság őrzarancsnokai, Molnár József a hatvani önk. tűzoltóság rajvezetője, Gayer Sámuel az ikervári önk. tűzoltóság tiszteletbeli parancsnoka és Vas vármegye tűzoltó szövetségének kerületi tüzrendészeti felügyelője, Reiter János a rohonci önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Baumgartner Mihály, Cserer Ferenc, Ruck József, Schrantz József és Rauherz János a rohonci önk. tűzoltóság szakaszzarancsnokai, Weber József a rohonci önk. tűzoltóság kürtöse, Rauherz Mihály, Lagler Nándor, Puh János, Schneider József, Kremmitzer Mihály, Wurschits Ferenc és Wuschits Mihály a rohonci önk. tűzoltóság tűzoltói, Graf Adolf a lékai önk. tűzoltó egylet elnöke, Moser Miklós a lékai önk. tűzoltóság parancsnoka, Hollendanner István és Hollendonner János a lékai önk. tűzoltóság alparancsnokai, Scherman Ágoston a lékai önk. tűzoltó egylet titkára, Ritthammer Lajos a lékai önk. tűzoltóság pénztárnoka, Paar József, Leitner János és Gilschwert József a lékai önk. tűzoltóság rajvezetői, Maier Alajos és Watter Ferenc a lékai önk. tűzoltóság szertárosai, Gilschwert Antal a lékai önk. tűzoltóság csővezetője, Jesztl Gottfried a lékai önk. tűzoltóság kürtöse, Gager Alajos, Hollendonner Ferenc, Móser János és Rachberger János a lékai önk. tűzoltóság tűzoltói és Sijkó Kanuth a váralmási kötelezett tűzoltóság parancsnoka, Tuba András a hevesi önk. tűzoltóság alparancsnoka, Szepesi Vilmos u. a. tűzoltóság segédtisztje, Sztankovics Sándor u. a. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Iby Lajos u. a. tűzoltóság rendfentartó parancsnoka, Velkey János, Nagy Albert és Adler József u. a. tűzoltóság őrzarancsnokai, Mesterházy Bálint az enesei önk. tűzoltóság parancsnoka, Formandl Ágoston a győri önk. tűzoltóság szakaszzarancsnoka, Molnár János u. a. tűzoltóság rajvezetője és Szigeti Sándor u. a. tűzoltóság tűzoltója, Stankovits Miklós az aradi hivatásos és önk. tűzoltóság parancsnoka, Panker Viktor az aradi önk. tűzoltóság parancsnoksági tagja és tb. alparancsnoka, id. Buzáky Gyula u. a. tűzoltóság szolgálatvezető szakaszzarancsnoka és tb. osztályparancsnoka és Román Vilmos u. a. tűzoltóság szertárnoka és tb. szakaszzarancsnoka, Bottlik Béla a „Wolfner Gyula és Társa“ cég újpesti börgyára tűzoltóságának őrzarancsnoka, Hencz Antal a békési önk. tűzoltóság parancsnoka, Biakó János és Tatár József az abaujszántói önk. tűzoltóság őrzarancsnokai, Berényi Zsigmond a cs. és kir. szab. kassa-oderbergi vasut ruttikai főműhelyi tűzoltóságának segédtisztje és Gajdacsek Gyula u. a. tűzoltóság rajvezetője, Fábian Antal a jáki önk. tűzoltóság alparancsnoka, Czeglédy Antal, Sinkó Lajos és Zambó János u. a. tűzoltóság szakaszzarancsnokai, Kálmán József u. a. tűzoltóság pénztárnoka, Pankovits Sándor u. a. tűzoltóság szertárosa, Balázs János, Németh Pál, Németh István, Szandy János

Hozbor István, Németh Lajos, Bódy József, Kenyer István, Bódy József Kálmán, Bódy Pál, Marton György, Szabó József, Kiss Antal u. a. tűzoltóság tűzoltói továbbá gróf Erdődy Gyula a vasvárosi önk. tűzoltóság parancsnoka, Ecker János és Schaffer Ödön u. a. tűzoltóság főparancsnokai, Baumgartner Ferenc u. n. tűzoltóság szertárosai, Werhanovics Ferenc, Wagner Mihály és Dirnbeck Ferenc u. n. tűzoltóság osztályparancsnokai, Wagner Ferenc u. a. tűzoltóság örvezetője, Dirnbeck Ferenc u. a. tűzoltóság csővezetője, Dirnbeck József u. a. tűzoltóság kürtöse, Janisch Tamás u. a. tűzoltóság mászója, Horváth József, Aspan Ignác, Guger János, Janisch György, Tomiszer János, Tomiszer Imre, Konrath Alajos, Drobits János, Baumgartner Mihály, Kober János, Röhrling Pál, Baumann György, Fassel János, Zettel Flórián és Kanz Antal u. a. tűzoltóság tűzoltói, Thier Ferenc a pozsonyi önk. tűzoltóság parancsnok helyettese, Weinstabl Móric, Groidl Gyula, Schwappach Ágost a pozsonyi önk. tűzoltóság szakaszparancsnokai, Plank Rezső a pozsonyi önk. tűzoltóság volt parancsnok helyettese, Gotzy Gottlieb, Böhr Gusztáv és Grunner Ferenc a pozsonyi önk. tűzoltóság őrpáncsnokai, Mayer Antal, Hirsch Mihály és Müller Márton a pozsonyi önk. tűzoltóság rajvezetői, Oebst Ferenc a pozsonyi önk. tűzoltóság szivattyusa, Gerzoschkovitz Antal, Pintz Károly, Degen-dorfer Gottlieb, Albrecht Ferenc, Wilschke Róbert, Schwartz Nándor, Raab Ágost, Seydl Henrik és Redhammer Károly a pozsonyi önk. tűzoltóság rendfentartói, Thomae Frigyes M. a beszercei önk. tűzoltóság tb. parancsnoka, Dengler Károly u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Klein Adolf u. a. tűzoltóság pénztárnoka, Balló István u. a. tűzoltóság szertárosa, Hönig Samu és Eisenburger Mihály u. a. tűzoltóság volt tb. szakaszvezetői, Rössler Károly és Göhrung Keresztély u. a. tűzoltóság szakaszvezető helyettesei, Schuller Gusztáv u. a. tűzoltóság rajvezetője, Gottschling Mihály u. a. tűzoltóság volt tűzoltója, Wenzl Frigyes, id. Wellmann Frigyes, id. Graffi János és id. Konnerth Mihály u. a. tűzoltóság tagjai, Krauss Mihály a bessenyői önk. tűzoltóság parancsnoka, Emrich Márton u. a. tűzoltóság pénztárnoka, Müller János u. a. tűzoltóság titkára, Gottschick Mihály u. a. tűzoltóság szertárnoka, Breckner János és Emrich János u. a. tűzoltóság szakaszvezetői, Konnerth Mihály u. a. tűzoltóság szakaszvezető kürtöse, Krauss Mihály u. a. tűzoltóság szakaszvezető dobosa, Bidner János, Schmidt Mihály, Breckner Márton, Miess János, Krauss Márton, Krauss György, Krauss András, Schmidt János és Mathesius Márton u. a. tűzoltóság tűzoltói, Szigetter Frigyes a lekencei önk. tűzoltóság parancsnoka, Graeff Nándor u. a. tűzoltóság tb. parancsnoka, Jung János u. a. tűzoltóság titkára, Hanek Mátyás u. a. tűzoltóság tb. pénztárosa, Kandert János u. a. tűzoltóság tb. szertárosa, Gilling Márton és Hoos György u. a. tűzoltóság tb. tűzoltói, Issip János az óradnai önk. tűzoltó egyesület volt elnöke, Pantone János u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Muresán Szilveszter u. a. tűzoltóság titkára, Lipán Demjén u. a. tűzoltóság szertárnoka, Geripecz Anchidin u. a. tűzoltóság szivattyús altisztje, Baldis Gábor u. a. tűzoltóság kürtöse, Lipán Simon, Boldis Oflat, Boluis Román, Aned Leon és Matei Konrád u. a. tűzoltóság tűzoltói, Gellner János az aldorfi önk. tűzoltóság parancsnoka, Barth Mihály u. a. tűzoltóság titkára, Lukesch Mátyás u. a. tűzoltóság szakaszvezetője, Seidl Mihály u. a. tűzoltóság rajvezetője és Alperth Mihály u. a. tűzoltóság tűzoltója, Ádám György a zsolnai önk. tűzoltóság parancsnoka, Cseff János u. a. tűzoltóság volt alparancsnoka, Cseff János u. a. tűzoltóság pénztárnoka és Brandt György u. a. tűzoltóság tűzoltója, Pallya József a kossuthfalvi önk. tűzoltóság parancsnoka, Brutscher József a szombathelyi önk. tűzoltóság parancsnoka, Babos Antal és

## Lapszemle, könyvek.

**Gyakorlati kézikönyv.** Gregorovits László tűzfelügyelő Tótprónán gyakorlati kézikönyvet ad ki a tűzrendészet és tűzoltásról. Munkájában — amint előfizetési felhívásában írja — a gyakorlati és az elméleti részt az eddig megjelent szakkönyvektől eltérőleg 14 gyakorlatba osztotta be. Ez adja meg művének a vezérkönyv jellegét. A kézikönyv tartalma: A megelőző tűzrendészet. A tűzoltóságok szervezése. A tűzoltóságok felszerelése. A tűzoltóságok elméleti és gyakorlati kiképzése 14 gyakorlatban. Az utólagos tűzrendészet. A tűzoltóságok és a tűzkár-biztosítás. Az állami tűzkárbiztosítás haszna. A tűzrendészetre vonatkozó és az avval összefüggésben levő törvények és kormányrendeletek. Kürtjelzések. A könyv f. év július havának első felében jelenik meg magyar és tót nyelven, külön-külön, 120–150 oldal tartalommal. Ára: füzve 3 K 20 f., vászonkötésben 5 K.

**Tűzrendészeti Lapok.** Szokott gazdag tartalommal jelent meg *Csatár* Andor szerkesztésében a Tűzrendészeti Lapok 4. száma. Vezércikkében „Mit üzent a magyar király“ címen a királyi díszermek alapítását méltatja, ismerteti a vasbetont, hangulatosan írja le a szolnoki tűzoltó testület közgyűlését s ennek keretében az örök ifju, mindig tettekre kész Dr. Kele Józsefnek, a vármegyei szövetség elnökének és lelkének ünneplését és arcképleleplezését. Hasznos tudnivalókat közöl a tartós festésről, folytatja a zalaegerszegi tűzoltók multjának ismertetését, tűzoltójubileum címen Udvardy Aladár az országos választmányi ülés néhány eseményét mondja el hangulatosan. Tűzkárstatisztika, gazdag hirovat után, József kir. hercegről ír, Jászberényi Miklós Hevesvármegye tűzrendészetét s a nyilvános előadásokról készített szabályzat-tervezetét közli.

**Tűzvédelem.** Dr. Vass János lapja vezércikkében lapunk szerkesztőjéről *Markusovszky* Béláról ír azzal a melegséggel, mellyel csak olyan teremteni tudó egész emberről lehet írni, mint amilyen a mi lapunkat egy egész évtizeden át szerkesztette közmegelegedéssel s szerkeszteni fogja rövid szünet után újra a régi erővel s esprítvel. Mi, akik hosszú ideig dolgoztunk oldala mellett legjobban érezzük, hogy ki Markusovszky a magyar szakirodalomnak, több mint félszázados munkájával mit tett eszméink népszerűsítése érdekében, ezért nem bucsunk tőle, hisz még most is ott áll az élen s onnan eltávozni nem fog még hosszú ideig. A lap tárcájában Fiák András költeményét s Szalay Lajos leírását közli a gyufa történetéről. A szakképzésről, mezőgazdasági termények elhelyezésére és cséplésére vonatkozó szabályrendeletéről, tűzveszélyes anyagokról és üzemekről közöl érdekes cikkeket. Gondosan szerkesztett külföldi szemle, élénk hirovat zárja be a lapot.

**Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny.** Vasvármegye nagy ünnepre készül. Meglátszik ez lapján, melyet gondos munkával szerkeszt *Barabás* István már oly hosszú idő óta. Az ünnepség részletes programját, tájékoztatóit közli s beszámol a vármegyei szövetség és a szombathelyi testület közgyűléseiről. Fándly folytatja cikkét a fogatbiztosításról, érdekesek az éjjeli tüzek világításáról s a vasbetonról írt közlemények, végül különfélék, tüzek és mulattató zárja be a tartalmas lapot.

**Tűzrendészet.** Lukács Gyula szerkesztésében megjelenő Tűzrendészet 3. száma a tűzoltói egyenruha szükségességéről ír vezércikket. A fémek tisztítása, a filmek tűzveszélyessége, lisztpor exploziók, életmentés tűzeseteknél, a celluloid veszélyességéről írt cikkei hasznos utmutatások Belföld, külföld s telefon-rovat tessik változatossá a lapot.

**Illustrierte Feuerwehr-Zeitung.** A pozsonyi német szaklap az egyetlen, mely havonként kétszer jelenik meg s eleven tartalommal szolgálja tűzrendészetünk ügyét. Szerkesztője *Groidl* Gyula mindig akar és tud érdekes lenni, miről most megjelent 7. és 8. szám is tanúbizonyságot tesz. A száraz tűzoltásról, tűzoltói fejelemeről, tűzoltói szabádmakról ír gondos tanulmányokat. Közli a

bejárta a hír, hogy Szolnokon és Zsolnán sztrájkolnak a tűzoltók s szenzációs képeket festettek a városok helyzetéről — tűzoltóság nélkül. Mindkét esetben volt alapja a híreknek, de amire az ujságírókézen át a közönséghez került, alig lehetett belőle kihámozni a tényállást. A két érdekes „sztrájkról“ az alábbiakban tudositjuk olvasóinkat.

### A szolnoki eset.

Irtta: dr. Kele József,

Jásznagykunszolnok vármegye szövetségi elnöke.

Egyáltalában nem volt szándékomban ezt az ugynevezett „esetet“ szövetségünk lapjában ismertetni. De mert erre a szerkesztőség felhívott s mert már a fővárosi lapok is hozták — természetesen a rövidségnek megfelelő tuzással — mert az országos szövetségnek a szolnoki önkéntes tűzoltótörsület is tagja és főleg, mert sok tanulságot rejt magában, elrettentő példa gyanánt elmesélem.

Ugy vagyok vele, mint az anya sivalkodó gyermekeivel. Hibás mind a kettő. Meg kellene büntetni mind a kettőt, de az egyiket már nem lehet, mert vad és vak szenvedélyével a világgá szaladt, megbontva a csendes családi életet.

A tényállás a következő:

Egyik — különben lelkiismeretes és buzgó — tisztünk ellen a legénységnek mintegy 18 tagja panaszt emelt. A panaszt a vezetésem alatti parancsnoksághoz adták be teljesen szabályszerű uton.

A magam részéről nem siettem nagyon az ügy letárgyalásával. Az idő zsongító és gyógyító erejében bizva, tudatosan halogattam azt, de mindenféle körülmények szerencsétlen közbejárásása folytán, a betegség nemhogy gyógyult volna, hanem folytonosan akutabbá válván, mintegy 8 napra a panasz benyújtása után összehívtam a parancsnoksági ülést.

A négy esetre irányuló panasz minden ízében be lett igazolva. Három eset azonban ki lévén más uton egyenlitve, ítélkezés tárgyát csakis egy eset, a legénység megsértése képezvén, az éjfélig eltartó tárgyalás után a parancsnokság arra kötelezte az inkább meg gondolatlanság, mint rossz szándékból sértőt, hogy a legénységtől bocsánatot kérjen.

Ezt az ítéletet alapos megvitatás után egyhangulag hoztuk és a határozatot hozó bajtársak legjobb és minden befolyástól mentes meggyőződésen alapult. Mert bár volt is hiba, olyan bűn vagy visszaélés, amely súlyosabb retorziót igényelt volna, nem.

A határozat alapján a kötelezett meleg bajtársi szavakkal meg is követte a sértetteket. Miután a legénység elkeseredését ismertem, magam is iparkodtam szép szóval hatni rájuk, kérve őket a higgadságra s utalva arra, hogy ha a határozattal nincsenek megelégedve, joguk van a közgyűléshez felebbezni.

hogy a sértővel együtt szolgálni tovább nem akarnak s baltáikat azonnal lerakva, kijelentették, hogy leszerelnek.

Megrázó jelenet volt, de csunya, mert az emberi szenvedély féktelen kitörésének eredménye sohasem szép látvány és ezen az sem enyhít, hogy az éjjeli őrsegen maradt szakasparancsnoktól könnyezve vettek bucsut.

Másnap még újra felkerestek tanácsért. Ismét felvilágosítottam őket, hogy saját alapszabályainkat, amelyre fogadalmat is tettek, sértik meg eljárásukkal, hogy egyeseket egyéni indulatból bojkotálni nem engedhetek, hogy a büntetést nem maga a panaszos szabja ki, hanem az érdektelen bíróság és az ítélet nem szólhat mindig akasztófáról bármiként kívánná is ezt a panaszos; látszólag megnyugodtak, a valóságban nem, mert elkezdettek hírlapi cikkek útján keseregni, sőt a város polgármesterénél is panaszkodtak, aki, igen helyesen, szintén a szolgálati ut betartására utasította őket.

Elvakultságukat és eljárásukat azzal fedezik és mentik, hogy inkább menjen el egy ember, mint 16. Ami practice igaz is, csakhogy lebunkózza az igazságot s az ítélkező bírót olyan melléktételek figyelembe vételére kényszeritené, amelyek magához az esethez nem tartoznak és ez által ezen ítéletet igazságtalanná tennék.

Természetesen a kilépettek veszteséget képeznek. Sajnálom magam is, sajnáljuk mindnyájan, mert közöttük lelkes, lelkiismeretes és képzett veteránaink vannak, de az anarchia, az önbíráskodás sem meg nem engedhető, sem el nem tűrhető.

A közérdek megvédése céljából kénytelenek voltunk új jelentkezőket felvenni. A hiányzók, a kilépettek tehát automaticæ pótolva lettek. Ez nem volt nehéz, miután állunk azon az erkölcsi nívón, hogy önkéntes tűzoltónak lenni tiszteségszamba megyen. Igaz, hogy tanulatlan ujonccokkal kellett őket kieserélni, akiket ki kell képezni, de hát ilyen esetekre minden egyesületnek el kell készülnie, amelyen különben a kiképzés is segít.

Elrettentő példa ez. Egy részről a felebbvalók részére a tekintetben, hogy az önkéntes tűzoltókkal szigorúan bár, ha kell, de mindig humanusan és bajtársias szeretettel kell bánni, mindenki más részére pedig a tekintetben, hogy a túlzott indulatosság tulkapásokra vezet.

Nem tettem ugyan még le arról a reményről, hogy a szenvedélyek lecsillapultával az eltévelyedettek is vissza fognak jönni, de számoltunk azzal a keserőséggel is, hogy ez nem következik be.

A szolnoki önkéntes tűzoltó egyesület tehát feloszlóban — mint a lapok írták — nincsen és míg a mostani vezetőség meg van, nem is lesz, hanem csakis egy kis hurutos bántalmái voltak, amely azonban a beteget koporsóba még nem fektette.

### A zsolnai sztrájk.

Irta: *Glaser Mór* zsolnai tűzoltóparancsnok.

A zsolnai Hungária kénsv- és műtrágyagyár r.-t. egyik helyiségében f. é. január hó 23-án tűz keletkezett. Gyorsan kivonult tűzoltóságunk, mely a 23% hidegben 11 sugárral dolgozott és sikerült nagy, fáradságos munka után a fából épült gyár legnagyobb részét megmenteni s a tüzet lokalizálni.

A szép eredmény elismerésül, a gyár igazgatósága a polgármesterhez a gyári tűznél közreműködött tűzoltóknak 700 korona adományt küldött, továbbá a tönkrement tömlők és szerekre 1300 koronát.

A fenti 700 koronából a polgármester a legénységnek csak 265 koronát utalványozott ki, a többit a városi pénztárban helyezte el. Mi erre a hátralékos összeg kiutalványozását kértük. Együttal kértük, miután a szerek is nagyon hiányosak, ruhánk rossz, szabályrendeletünk nincs, az egész tűzoltóságunk ujjászervezését, mert ilyen viszonyok között tovább szolgálatot nem tehetünk és inkább leszere-lünk.

Énnyiből áll a mi sztrájkunk.

### Közlőműszi, mint a robbanás okozója.

Gyakran fordul elő, hogy olyan tűzveszélyes munkahelyiségekben például benzínmosodákban történik robbanás, melyekben látszólag mindent elkövettek a veszély elkerülésére. Az ott dolgozó munkások szigorú és ellenőrizett dohányzási tilalma, néhol csak női munkások alkalmazása, külső világítás, veszélytelen fűtési rendszer (gőz- vagy melegvízfűtés) linoleum-padló vagy gyékényszőnyegek alkalmazása, a munkásoknak vászon- vagy gummicipő viselése (nehogy a cipő sarkaiban lévő szegek kemény tárgyakkal ütközve, csiszolódva, szikrát adjanak) stb. sem segít.

Dacára ez óvintézkedéseknek mégis előfordulnak igen szomorú és gyászos kimenetelű esetek, melyek gondolkodóba ejtik azokat, kik hivatalosan vannak az okokat kikutatni, kiküszöbölni. Ilyen ok az, hogy a munkahelyiségben üzemből lévő munkagépeknek meghajtására szolgáló közlőmű (mert a gőzgép és vizezturbina kivételével minden hajtógép többé-kevésbé tűzveszélyes) csapágai, hiányos és gondatlan szerelése, továbbá lelkiismeretlen olajozás következtében a szikrázásig felmelegedve meggyújtják a helyiségben lévő robbanó gázokkal telt levegőt.

Szerintem már igen sok balesetnek és robbanásnak lett okozója a helytelenül feszített transzmissziós szíj. Különösen akkor ha csuszás-

hogy ez kezdetben megakadályozza a csuszást, azonban a kenőcs egy részét a szíj magába szívja, másik része pedig megszáradva lepattog s a csuszás ismétlődik. E csuszás igen veszélyes, mert a szíjtárcsának más a sebessége, mint a rajta futó hajtószíjnak. E sebességkülönbség a csuszás, dörzsölés, mely igen magas feszültségű elektromosságot fejleszt s ez szikra alakjában egyenlítődve ki felrobbantani, meggyújtani képes az ott közelben lévő robbanó és éghető anyagokat. Az elektromos feszültség növekedik a szíj- és a szíjtárcsák sebességével.

A legnagyobb feszültség a két szíjtárcsa között lép fel. A vashól vagy más fémből készült szíjtárcsa pozitív, a szíj pedig negatív villamossal telik meg. Az elektromos kisülés azonban nem a szíj és a szíjtárcsa érintkezésénél történik, mert a szíjtárcsa jó vezető lévén és a földdel van kapcsolatban, a villamosságot elvezeti, hanem a két szíjtárcsa távolságának felezési pontján, hol a feszültség a legnagyobb. (Kísérletezések alapján megállapítva körülbelül 600—2000 fordulattal szaladó szíjtárcsáknál 10.000 Volt). Pamutszíjak kevésbé gerjesztik az elektromosságot, míg a bőr- és puha kaucsukkal bevont pamut, kenderszíjak a legveszedelmesebbek. Legajánlatosabb a bőrszíjakat savmentes glicerin és ugyanolyan mennyiségű víz keverékével hetenkint egyszer külső felületükön bekenni, hogy a nedvesség felszívó-képességüket fokozva, elektromosságot gerjesztő tulajdonságokat csökkentsek vele.

Ha a hajtószíj valamely fához dörzsölődik, azt annyira felmelegíti, hogy az érintkező felületen parázs képződik, amely parazsat azután a szíj sebessége által okozott léghuzam lángra lobbantja.

Szilvay Kornél.

### \* Önműködő tűzoltókészülék Amerikában.

A magánlakásokban kitört tüzek könnyen idézhetnek elő olyan veszedelmeket, melyek házakat, sőt egész utcákat is elpusztítanak. Amerikában e veszélyek elhárítására, különösen áruházakban és olyan lakásokban, ahol nagyobb értékek vannak felhalmozva, ezen ügy segítenek, hogy a veszélyes helyeken vízvezetési csöveket vezetnek át s ezeket megszakításokkal könnyen olvadó ötvözetekkel beforrasztott lyukakkal látják el. A keletkezett tűz esetében ez ötvözetek kiolvadnak, természetesen ott, ahol a tűz fészke van, mert ott a legnagyobb meleg s így önműködőleg eloltják a tüzet. E készülékek hasznos voltát legjobban az igazolja, hogy 11.257 tüzeset közül — ahol ez önműködő berendezés volt felszerelve — 10.695 esetben a készülék oltotta el a tüzet, miként a szíj- és a szíjtárcsák sebességével.

Ilyen körülmények között válogathatnak a vezetőkben s ebben leli magyarázatát az, hogy a legtöbb tűzoltóparancsnok vagy maga az igazgató vagy valamelyik főmérnök gyárvezető. De hasznát látja annak a gyár is, mert megbízható tűzoltósága van, melynek minden egyes tagja igazi lelkesedéssel és ambícióval végzi szolgálatát, bérmozgalmak esetén pedig becsületszava köti a fokozottabb gyári tűzvédelmi szolgálat teljesítésére.

A gyári tűzoltóság első sorban saját gyárának a tűzvédelmére van szervezve s mint ilyen a gyártulajdonosok, illetve az igazgatóság felügyelete alatt áll. Van egy ugynevezett Verwaltungsrath, melynek a gyári parancsnok és tisztikaron kívül a gyár igazgatósága is tagja s az üléseken együttesen vesznek részt.

Ez a Verwaltungsrath intézi a tűzoltóság ügyeit s teljesíti a felügyeletet és ellenőrzést.

A parancsnokot a gyár nevezi ki, a tiszteket a parancsnok előterjesztésére a közgyűlés választja. A felosztás iránt ugyancsak a gyár rendelkezik s ilyen esetben az alapok rendszerint a Landes-Feuer-Verbandra szállnak át.

Minden testületnek van alapszabálya, szolgálati szabályrendelete, mit a tagoknak rendelkezésére boesájtanak. Az alapszabályok értelmében a tagok önként jelentkeznek s ezek legtöbbszörre az iparos osztályból. A főösszámú jelentkezőket előjegyzik s üresedés esetén behívják.

A szolgálatból való indokolatlan elmaradást vagy késést az első esetben figyelmeztetéssel, intéssel, ismétlődés esetén pénzbírsággal büntetik. Súlyosabb szolgálati hanyagság, mulasztás, vétség, ittasság, illetlen durva magaviselet a testületből való kisértést s egyúttal a gyárból való elbocsátást vonja maga után.

A szolgálat áll:

Órszolgálatból, ugyanis a munkaidőn kívül éjjel-nappal 4—8 ember a gyárban tartózkodik s a munka befejezte után az összes helyiségeket átvizsgálják. Utánuk a tisztek és az altisztek szintén kötelesek a vizsgálatot megejteni. A tűzoltók órárt nem szurnak, ezt az éjjeli őrök végzik s ez helyes is, mert nem lehet tőlük követelni, hogy éjjel ébren legyenek s nappal dolgozzanak. Az órszolgálatért nem mindenütt díjazák őket, vannak gyárak, ahol a tagok önként végzik a szolgálatot, máshol pedig egy éjjelre 1 M 50 pf., =2 M díjazásban részesülnek. A külön felügyeleti szolgálatot szintén díjazák, az ebből befolyó összeget azonban legtöbb helyen a vigalmi alaphoz csatolják.

Gyakorlatot rendszeren a gyárban tartanak, a nyáron az esti órákban vagy pedig vasárnapokon közös gyakorlatokat a helybéli, városi, önkéntes és gyári tűzoltókkal.

A tűzi szolgálat első sorban a gyárra terjed ki s csak hívásra mennek segítségre. Ahol hivatásos tűzoltóság van, annak az utasításait követik.

knoknál kellene jelentkezniök, azonban egyes gyárak parancsnokai e rendelkezést nem respektálják.

Az első segélynyújtás és mentési szolgálatot szintén a gyári tűzoltóságok látják el.

Németország többi nagyobb gyárában házi tűzoltóságot szerveztek, ugyanolyan alapon, mint a mi gyári tűzoltóságunk nagyobb része. A tagok itt is önként jelentkezők, csupán házi szabályuk van, melynek végrehajtására egyedül a parancsnok felügyel.

Minden szolgálatot fizetnek. A munkaüzem megszűntével éjjel-nappalra 3—6 embert rendelnek be. Rendes gyakorlatokat tartanak, sőt résztvesznek a város vagy helység, környék tűzoltóságai közös gyakorlatában is.

Érdeklődtem a körjáratok, illetve az óraszúrás iránt. Egész Németországban a gyáraknál bevett szokás, hogy a munka megszűntével, mielőtt a helyiségeket lezáratnák, a tűzoltók és egy megbízható egyén minden részt átvizsgál.

Az őrszolgálatot a legnagyobb rendszerrel és gondnal végzik. Kétféle ellenőrzés van, az egyik a mindenfelé használt ellenőrző óra, a másik a villamos berendezés, melynél az őrszobában pontosan látni, hogy az őrszolgálat milyen időben, hol és merre jár.

Ugyancsak igen jó dolognak tartottam azt is, hogy sok helyen az átvizsgálás, sőt az óraszúrás is két ember által történik. Bizonyos, hogy négy szem többet lát, mint kettő, egymást ellenőrzik, a körjárat nem lesz unalmassá, előforduló tűz esetén pedig két ember többet végezhet, mint egy.

A gyárak csupán saját védelmükre szervezik a tűzoltóságot, nem féltékenyek a hivatásos és környék tűzoltóságára. A tüzet azonnal bejelentik s nagyon helyesen fogják fel, hogy ők első sorban az őrködésre vannak hivatva s a netán előforduló keletkező tüzeket elfojtsák. Amint azonban kifejezett tűzzel állanak szemben, úgy annak szakszerű eloltása a hivatásos tűzoltóság dolga.

Nem versengenek olcsó dicsőségekért, hanem odatörekcsenek, hogy a gyár el ne pusztuljon.

Egyik-másik helyen 4—6 fizetett tűzoltó van s amellettt tartaléknak 34—40 ember, kik az őrszobán tartózkodnak, azonban semmiféle szolgálatot nem teljesítenek.

A fizetett emberek látják el a járőri szolgálatot is.

Végül megemlékezem a hamburgi Retterkorps Verein-ről, melyet az angolok mintájára a biztosító társaságok tartanak fenn. Ez magántestület, jobban mondva üzleti vállalat, melynek őrségén automobílok állanak. Minden tűzhöz kivonulnak s a tűzoltóságnak lábatlanoknak takaróponyvákkal, vedrekkel és hasonló eszközökkel.

Hivatásuk az árumentés s ezért fizetik a biztosító társaságok.

(Vége.)

Ilyen körülmények között válogathatnak a vezetőerőkben s ebben leli magyarázatát az, hogy a legtöbb tűzoltóparancsnok vagy maga az igazgató vagy valamelyik főmérnök gyárvezető. De hasznát látja annak a gyár is, mert megbízható tűzoltósága van, melynek minden egyes tagja igazi lelkesedéssel és ambícióval végzi szolgálatát, bérmozgalmak esetén pedig becsületszava köti a fokozottabb gyári tűzvédelmi szolgálat teljesítésére.

A gyári tűzoltóság első sorban saját gyárának a tűzvédelmére van szervezve s mint ilyen a gyártulajdonosok, illetve az igazgatóság felügyelete alatt áll. Van egy ugynevezett Verwaltungsrath, melynek a gyári parancsnok és tisztikaron kívül a gyár igazgatósága is tagja s az üléseken együttesen vesznek részt.

Ez a Verwaltungsrath intézi a tűzoltóság ügyeit s teljesíti a felügyeletet és ellenőrzést.

A parancsnokot a gyár nevezi ki, a tisztet a parancsnok előterjesztésére a közgyűlés választja. A felosztás iránt ugyancsak a gyár rendelkezik s ilyen esetben az alapok rendszerint a Landes-Feuer-Verbandra szállnak át.

Minden testületnek van alapszabálya, szolgálati szabályrendelete, mit a tagoknak rendelkezésére bocsájtanak. Az alapszabályok értelmében a tagok önként jelentkeznek s ezek legtöbbszörre az iparos osztályból. A főösszámú jelentkezőket előjegyzik s üresedés esetén behívják.

A szolgálatból való indokolatlan elmaradást vagy késést az első esetben figyelmeztetéssel, intéssel, ismétlődés esetén pénzbírsággal büntetik. Súlyosabb szolgálati hanyagság, mulasztás, vétség, ittasság, illetlen durva magaviselet a testületből való kisárást s egyúttal a gyárból való elbocsátást vonja maga után.

A szolgálat áll:

Órszolgálatból, ugyanis a munkaidőn kívül éjjel-nappal 4—8 ember a gyárban tartózkodik s a munka befejezte után az összes helyiségeket átvizsgálják. Utánuk a tiszték és az altiszték szintén kötelesek a vizsgálatot megejteni. A tűzoltók órát nem szurnak, ezt az éjjeli őrök végzik s ez helyes is, mert nem lehet tőlük követelni, hogy éjjel ébren legyenek s nappal dolgozzanak. Az órszolgálatért nem mindenütt díjazák őket, vannak gyárak, ahol a tagok önként végzik a szolgálatot, máshol pedig egy éjjelre 1 M 50 pf.,—2 M díjazásban részesülnek. A külön felügyeleti szolgálatot szintén díjazák, az ebből befolyó összeget azonban legtöbb helyen a vigalmi alaphoz csatolják.

Gyakorlatot rendszeren a gyárban tartanak, a nyáron az esti órákban vagy pedig vasárnapokon közös gyakorlatokat a helybéli, városi, önkéntes és gyári tűzoltókkal.

A tüzi szolgálat első sorban a gyárra terjed ki s csak hívásra mennek segítségre. Ahol hivatásos tűzoltóság van, annak az utasításait követik.

Ugyanakkor kevesen jelentkezniok, azonban egyes gyárak parancsnokai e rendelkezést nem respektálják.

Az első segélynyújtás és mentési szolgálatot szintén a gyári tűzoltóságok látják el.

Németország többi nagyobb gyárában házi tűzoltóságot szerveztek, ugyanolyan alapon, mint a mi gyári tűzoltóságunk nagyobb része. A tagok itt is önként jelentkeznek, csupán házi szabályuk van, melynek végrehajtására egyedül a parancsnok felügyel.

Minden szolgálatot fizetnek. A munkaüzem megszűntével éjjel-nappalra 3—6 embert rendelnek be. Rendes gyakorlatokat tartanak, sőt résztvesznek a város vagy helység, környék tűzoltóságai közös gyakorlatában is.

Érdeklődtem a körjáratok, illetve az óraszúrás iránt. Egész Németországban a gyáraknál bevett szokás, hogy a munka megszűntével, mielőtt a helyiségeket lezáratnák, a tűzoltók és egy megbízható egyén minden részt átvizsgál.

Az őrjáratot a legnagyobb rendszerrel és gonddal végzik. Kétféle ellenőrzés van, az egyik a mindenféle használt ellenőrző óra, a másik a villamos berendezés, melynél az őrszobában pontosan látni, hogy az őrjárat milyen időben, hol és merre jár.

Ugyancsak igen jó dolognak tartottam azt is, hogy sok helyen az átvizsgálás, sőt az óraszúrás is két ember által történik. Bizonyos, hogy négy szem többet lát, mint kettő, egymást ellenőrzik, a körjárat nem lesz unalmassá, előforduló tűz esetén pedig két ember többet végezhet, mint egy.

A gyárak csupán saját védelmükre szervezik a tűzoltóságot, nem féltékenyek a hivatásos és környék tűzoltóságára. A tüzet azonnal bejelentik s nagyon helyesen fogják fel, hogy ők első sorban az őrködésre vannak hivatva s a netán előforduló keletkező tüzeket elfojtsák. Amint azonban kifejezett tűzzel állanak szemben, úgy annak szakszerű eloltása a hivatásos tűzoltóság dolga.

Nem versengenek olcsó dicsőségekért, hanem odatörekcsenek, hogy a gyár el ne pusztuljon.

Egyik-másik helyen 4—6 fizetett tűzoltó van s amellet tartalmaznak 34—40 ember, kik az őrszobán tartózkodnak, azonban semmiféle szolgálatot nem teljesítenek.

A fizetett emberek látják el a járőri szolgálatot is.

Végül megemlékezem a hamburgi Retterkorps Verein-ről, melyet az angolok mintájára a biztosító társaságok tartanak fenn. Ez magántestület, jobban mondva üzleti vállalat, melynek őrségén automobilon állanak. Minden tűzhez kivonulnak s a tűzoltóságnak lábatlanokodnak takaróponyvakkal, vedrekkal és hasonló eszközökkel.

Hivatásuk az árumentés s ezért fizetik a biztosító társaságok.

(Vége.)

# TESTÜLETI ÉLET.

## A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentéséből.

Testületünk életében ismét letelt egy év.

Ezen év kiemelkedő mozzanatokhoz magával, mert ez évben ünnepeltük testületünk 15.000-ik éjjeli őrségét és parancsnokunknak, dr. Szily Józsefnek 30 éves tűzoltói jubileumát.

Midőn lelki szemeink előtt elvonul a múlt, testületünk szép és dicső multja, bizalommal nézünk a jövő fátyolos ködébe, mert élte a remény, hogy nemcsak akarni, de tenni is tudunk . . .

Testületünk életének ez évében is piros fonálként vonul végig: a komoly és nehéz munka . . .

Aki csillogó egyenruházatot, díszkivonulást, fényt keres, az ne jöjjön közénk . . . de aki megtudja becsülni a munkát s aki nemcsak akarni, de tenni is tud, azt tárt karokkal fogadjuk a tűzvédelem és tűzoltás nehéz, fáradságos és sokszor életveszélyes munkásai közé.

Testületünk ez évben is hű volt az ősök hagyományához. Ma, mikor az emberiség nagy része az élet könnyű oldalát keresi s azon van, hogy minél kevesebbet kelljen dolgozni, büszkén valljuk, hogy a mi várunk erős vár, mert vértveze van az ősi mult patinájával: a munkaszerezzettel.

Tagjaink keblét méltán töltheti el a legtisztább lelki öröm érzése, mert mint elődeink a multban, úgy mi a jelenben is megtettük kötelességünket valahányszor megharsant a kürt. hívó szava: az örök emberszeretet nevében!

### I.

#### Tagjaink kiképzése és a testületi működés.

Köszönettel és hálával kell megemlékeznünk mindazokról, akik testületünket ezen önzetlen munkálkodásában támogatásukkal istáptolták. A belügyi miniszterium 4000 korona államsegélyt utalványozott ki ez évben is, míg Budapest székesfőváros a költségelírányzatba állított 5000 koronából, a 200 korona fütési, 217 korona 60 fillér világitási és 92 korona 42 fillér szerjavítási költségek levonásával, 4489 korona 98 fillért utalt át segélyképpen testületünk pénztárába. Köszönet és hála nekik, de bajtársi köszönet a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokságnak is, mely mindinkább gyarapodó jóindulatu támogatásával méltányolja testületünknek a székesfőváros érdekében teljesített szolgálatait.

Mint a multban, úgy a jelenben is odairányult legfőbb törekvésünk, hogy komoly szakképzésben részesítsük tagjainkat, hogy tűz esetén ne gépies, de öntudatos és céltudatos munkát végezzenek.

A gyakorlótéren odairányult a törekvésünk, hogy tagjaink a tűzoltás összes gyakorlati fogásait megismerjék és elsajátítsák; az egyes mászó-, mentő-, bontószereket s úgy a kézi, mint az automobilfecskendőt szabályszerűen kezelni és szerelni tudják. Gyakorlatainkat minden vasárnap részben a kora reggeli órákban, részben délután tartottuk a gyakorlótéren s a mászóházban.

Mindenkitől megköveteltük, hogy úgy a mászásban, mint a szerelésben helyt álljon, de egyuttal egyéb kötelességeinek is a legpontosabban eleget tegyen. S aki látta, hogy ezen szigorú követeléseinknek megfelelően nem képes, önként kilépett, aki pedig megintés, illetve parancsnoksági ülés elé idézés után sem mutatott munkaszeretettel.

Ezen tudattól áthatva, a téli időben minden vasárnap délután, a tagokat a tűzoltás elméleti ismereteire is oktattuk.

Igy gyakorlatilag és elméletileg kiképezve mentünk a vészbe.

Tűzoltói működésünket nemcsak a főváros területére szorítottuk, hanem a környékre is kiterjesztettük, ha segítségül hívott bennünket a lakosság, avagy a vidéki bajtársak hívó szava.

Éjjeli őrseink látogatottak voltak. Naponta 12—18 tűzoltó között váltakozott a szolgálatban levő tagok száma.

Tekintettel arra, hogy január 25-én szolgálatba állított s azóta is használatban álló benzinnémotorfecskendők ellátását szükség esetén négy tűzoltó is végezheti, így e szám magasnak is mondható s képessé tesz nagyobb tűzoltófeladatok teljesítésére is.

Amint a tagok működése ez évben kifogástalan volt, úgy fecskendők és szereink jókarban tartására is áldozatot hoztunk. Az eredmény nem maradt el, különösen ahol benzinnémotorfecskendők hatalmas átütő sugaraival működésbe léptek. Ez utóbbi szerünk kipróbált voltára rámutatunk azzal, hogy automobil-benzinfecskendők kivált két nagy tűznél és pedig a józsefvárosi pályaudvar égésénél 11 óráig s a Sár Mór-féle papírgyár égésénél 13 óráig állott egyhuzamban zavartalanul működésben.

Tagjaink kiképzésének serkentésére október 29-én versenygyakorlatot tartottunk, melyen 15 darab jutalomtárgy került kiosztásra a győzteseknek.

Győztesek voltak: Jakobovits Lajos, Kovács Gyula, Falussy Károly őrparancsnokok; Gangl Vince, Sipos Károly, Bilesch Endre, Klein Mihály rajvezetők; Rasics Pál, Sipos Viktor, Lukács Sándor, Egermann Gyula, Röhringer Aladár, Hekepek Jenő őrvezetők.

A versenyen a környékbeli tűzoltótestületek parancsnokai és tűzoltói közül számosan vettek részt.

(Folyt. köv.)

## A komáromi önkéntes tűzoltó testület évi jelentéséből.

A „Komáromi Önkéntes Tűzoltó-Egylet“ fennállásának 39-ik évét töltötte be az elmúlt 1911-ik évvel, melyről évi jelentésünket alábbiakban a tisztelt közgyűlés elé terjesztjük.

Mielőtt a lefolyt évről szóló adatokat előterjesztenénk, nem mulaszthatjuk el, hogy rámutassunk azon fontos szerepre, melyet egyesületünk a város mai viszonyai közt is betölt és hogy kiemeljük azokat a nehézségeket, melyek egyesületünket feladata hatékonyabb betöltésében akadályozzák s melyek arra birták egyesületünk parancsnokságát és ennek előterjesztése alapján a választmányt, hogy ezen nehézségek orvoslását a város segítő kezétől kérje.

Komárom sz. kir. város az utóbbi évtized alatt tetemes fejlődést mutat. Az épületek száma jelentékenyen szaporodott, úgy hogy a fejlődés a tűzoltóságra újabb és nehezebb kötelességeket rótt. Az építkezés modernizálása a tűzoltóságtól fokozottabb ügyességet, nagyobb és költségesebb felszerelést igényel.

Egyesületünk minden erejét megfeszítette, hogy a változott viszonyok közt is jól megfeleljen hivatásának, de sajnálattal kell bevallanunk, hogy a rohamos fejlő-

parancsnokság és a városi tűzoltóság, hogy a mai kor igényeinek megfelelő tűzoltólaktanya, szertár, mászótorony, istálló stbre vonatkozó tervet kidolgoztatva, ezek elhelyezésére lehetőleg a város központjában levő telket jelöljön ki és ott ezeket megépíttesse.

Kérvényünk ezideig érdemleges elintézését nem nyerhetett ugyan, de annak előkészítése folyamatban van és bár a jelzett irányban való megoldás nagy anyagi áldozatot igényel, remélhetjük, hogy városunk törvényhatósági bizottsága — mely eddig is hatékony támogatásban részesítette egyesületünket — ezúttal sem fog elzárkózni egyesületünk ezen kérélmé elől, mely nemcsak egyesületünk életében lesz nagyfontosságú és messze jövőre is kiható eredményű, de a város egész közönségének vagyoni és életbiztonságára is kedvező hatást fog gyakorolni.

Az elmúlt 1911. év eseményeiről szóló jelentésünket a következőkben foglaljuk össze:

A tűzoltótestület önfeláldozó munkájának teljesítésére városunkban 13 tüzeset szolgáltatta az elmúlt évben, melyből tetőtűz 5, belsőtűz 5, malomtűz 1, fakereskedési tűz 1 és tölténygyári tűz 1 esetben adott alkalmat eredményes működésre, mert mindegyik esetben sikerült a veszedelem nagyobb mérvű terjedését megakadályozni. Ezekon kívül a környékbeli községek nagyobb tűzeseiteknél a múlt évben többször vették igénybe a testület segítségét. Így február 8-án Ógyallán, április 9-ikén Gútán, június 29-én Ógyallán és augusztus 29-én Szentpéteren sietett tűzoltóságunk a veszélyeztetett falvak segélyére.

Közgyűlés 1, választmányi ülés 2 volt a múlt évben, míg a parancsnokság 8 ülést tartott, melyeken a folyó ügyeket és tagfelvételeket tárgyalta. Ezenkívül a parancsnokság részt vett a telepengedélyezési eljárásokban, építészeti ügyek tárgyalásában és a hatóság felhívására több esetben szakvéleményt adott tűzrendészeti szempontból.

Gyakorlat tartatott 16 és pedig 6 századgyakorlat, 10 szakaszgyakorlat és ezeken kívül a téli estéken minden hétfőn elméleti gyakorlat volt.

Az országos tűzoltószövetség által Veszprémbe tartott országos tűzoltó kongresszuson egyesületünk öt taggal képviseltette magát, kik a kongresszuson is gyarapított tapasztalataikat egyesületünk javára érvényesítik.

A működő század sorából kidőlt a múlt évben Heindl Antal szakaszparancsnok, kinek haláláról annyival inkább sajnálkozással kell megemlékeznünk, mert egyesületünk alapításától kezdve 39 éven át egyik legbuzgóbb működő tagja volt testületünknek. Az egyesület az elhunyt bajtárs ravatalára helyezett koszorúval, a működőszázad pedig a temetésen való testületi megjelenéssel róttá le iránta kegyelele adóját és emléket kegyelettel őrizi továbbra is.

Bajtársi kegyeletének adta jelét egyesületünk a szomszédos győri tűzoltóság parancsnokának, Hausser Györgynek temetésén is, hol küldöttségileg képviseltette magát és koszorút küldött.

Ezekben vázoltuk röviden egyesületünk 1911. évi történetét s mivel ezúttal megbízatásunk is lejár, e helyütt köszönetet mondunk az egész tisztikar nevében azért a kitüntető bizalomért, melylyel az egyesület bennünket megtisztelt és tisztünket letesszük a t. közgyűlés előtt.

Komárom, 1912. április 12.

Az elnökség.

\* **Vármegyei tűzoltószaktanfolyam Zircen.** Veszprémvármegye tűzoltósága részére dr. Óvári Ferenc országos szövetségi alelnök kezdeményezésére Zircen 8 napos vármegyei tűzoltószaktanfolyamot tartanak, mely június hó 3-án kezdődik s 9-én végződik. A tanfolyamra máris nagy számban jelentkeztek hallgatók.

— **Tartalom:** Sceserbovszki Szaniszló. — Tűzoltónap. Irta: Jászberényi Miklós. — Felhívás. — Hivatalos rész: Felhívás a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Győrött tartandó kerületi tűzoltószaktanfolyamának látogatására. — Jegyzőkönyv. — A királyi tűzoltó díszérmekek. — Lapszemle, könyvek. — Sztrájkoló tűzoltók. — Közlőműszij, mint a robbanás okozója. Irta: Szilvay Kornél. — A német gyári tűzoltóságok. Irta: Kállay Imre. — Testületi élet: A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentéséből. A komáromi önkéntes tűzoltó-testület évi jelentéséből. — Különlélek. — Beszerzési források.

— **Dr. Óvári Ferenc** alelnökünket a csákvári önk. tűzoltó-testület örökös tiszteletbeli parancsnokává választotta.

— **Kitüntetett tűzoltó.** Margittai Péter mohácsi gyakorló ügyvédet ő felsége a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki. Margittai a mohácsi önkéntes tűzoltó testület elnöke s mint ilyen tevékeny részt vett a tűzoltóság fejlesztésében.

— **Az aradi tűzoltóság gyászja.** Arad szabad királyi város önkéntes és hivatásos tűzoltósága mély fájdalommal tudatja, hogy id. Buzáky Gyula, nyugalmazott hivatásos parancsnok-helyettes és örökös tiszteletbeli önkéntes tűzoltó parancsnok, 1912 április hó 15-én délután meghalt. A tűzoltóügy szolgálatában 36 évi működése által elévülhetetlen érdemeket szerzett parancsnok földi maradványait múlt hó 17-én helyezték örök nyugalomra.

— **A szentpétervári tűzoltókongresszus.** Testületeink körében általános érdeklődés mutatkozik a Szentpétervárott tartandó nemzetközi tűzoltókongresszus iránt s máris nagyszámban történtek jelentkezések a részvételre. A magyar csoportot szövetségünk elnöke Széchényi Viktor gróf fogja vezetni s ez ideig mintegy husz résztvevőre számíthatunk. A kongresszust június 2—5 napjain tartják, eltérőleg az első tervtől s a programmszámok is eléggé megnövekedtek. Június 1-én este 8 órakor ismerkedési est, 2-án délelőtt 11 órakor a kongresszust ünnepélyesen Mária Pavlovna cári hercegnő megnyitja (Egyenruha vagy frakk). Délután 3 órakor a Péter Pál-erőd katedráljának és Nagy Péter házának ünnepélyes megtekintése. 5 órakor a szentpétervári hivatásos és önkéntes tűzoltóság megtekintése a Mars-mezőn, 9 órakor a város vezetőségének ünnepélyes fogadása (Egyenruha vagy frakk). Június 3-án 9—1 óráig szakosztályi ülések. 2—5 óráig a tűzörsegek és vízművek megtekintése. 5 órakor a védnökfn fogadja a kongresszus tagjait (Egyenruha vagy frakk). 6—7 óráig hajókirándulás a szigetekre. 7 órakor bankett. Június 4-én 9—1 óráig szakosztályi ülések. 3 órakor Szentpétervár szobrainak és nevezetességeinek megtekintése. 3—6 óráig szakosztályi ülések, 8—10 óráig a kiállítás megtekintése. Június hó 5-én 9—12 óráig a kongresszus nagygyűlése. 1 órakor a kongresszus ünnepélyes bezárása (Egyenruha vagy frakk). 2—3 óráig a népház megtekintése. 3—7 óráig kirándulás Uliankára és Nagy Péter tűzoltóbrigádjának megtekintése. Este 10 órakor elutazás Moszkvába. Akik Moszkvába is el akarnak menni jelentkezhetnek erre június 4-ig a kongresszusi irodában. Utiköltsége a vasúti menetjegyiroda adatai szerint



Budapesttől Szentpétervárig I. osztályon 136 korona 60 fillér, II. osztályon 92 korona 50 fillér gyorsvonaton, személyvonaton II. osztály 64 korona 80 fillér. Moszkvába az utazás Szentpétervárról I. osztály 70 korona, II. oszt. 40 korona, Moszkvából vissza Budapestre I. osztály 134 korona, II. osztály 88 korona 90 fillér, gyorsvonaton, személyvonaton 67 korona 90 fillér. Hálókocsi Oderberg—Varsó I. osztály 21'05 K, II. osztály 17 K; hálókocsi Varsó—Szentpétervár I. osztály 23 korona 43 fillér, II. osztály 15 korona 60 fillér. Az egész utazás, amennyiben Szentpétervárott 4 napig, Moszkvában 2 napig, Varsóban 1 napig tartózkodnak Budapestre 11 napot vesz igénybe s semmiféle rendkívüli kiadást bele nem számítva pusztán szállás, étel és vasúti díj s belépőjegyek 400—600 koronába kerül. Szálloda árak Szentpétervárott egy személyre 5—10 korona. Egy orosz rubel értéke 2 korona 54 fillér, feloszlik 100 kopekre. Mindazok, akik a kongresszuson részt óhajtanak venni, jelentkezzenek a

„Comité d'Organisation: St. Pétersbourg, Rue Mokhovaia 5.“ Az együttes utazásra való tekintetből a következőkre hivatik fel az utazó bajtársak figyelmé: indulás Budapestre gyorsvonattal (nyugati pályaudvar) este 6'50, Oderbergbe érkezés 2'56, átszállás a hálókocsiba, indulás 3'22; Granica érkezés 6'32, vámvizsgálat, indulás 8'32; Varsó érke. Wienerbahnhof 2'17, indulás St. Petersburger Bhf. 5'50, Szentpétervár érkezés 12'10. Minthogy a magyar kirándulók június 1-én Szentpétervárra érkezve a „Grand Hotelben“—ben megszálló elnökünkkel találkozhatnak, a továbbiak megbeszélése végett, az ismerkedési estélyen is résztvesznek: az indulás idejét leghelyesebben május 30-ára (este 6'50) lehetne megállapítani. Indulás Szt. Pétervárról Moszkvába 10'00, érkezés oda 8'35. Hazafelé indulás Moszkvából 2'00, Varsó érkezés Bpester Bhof 2'48, indulás Wiener Bhf. 3'52, Granica érkezés orosz idő 9'33, indulás Kopp. E. i. 9'35, Oderberg érkezés (átszállás) 12'48, indulás 1'10, Budapest ny. p. u. érkezés 9'40.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:  
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltó felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

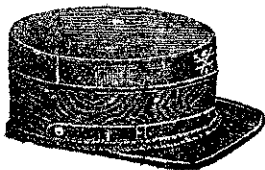


**Mátrai, Feik és Társa**  
Budapest.

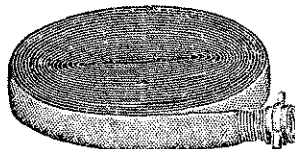
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.  
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.  
Gyárt: mindennemű tűzoltó létrákat és tömlőmotorokat.

**Walszer Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémműve  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltó felszereléseket.



**Tűzoltó-sapkákat**  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenden.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

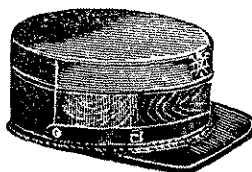


**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egy-egy példányának ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.

A kivonatott füzet ára 10 fillér.



Elsőrendű tűzoltó-sapkákat, legjobban és legolcsóbban készít:

**Németh Ferenc, Kismarton**  
Telefon interurban 35.

Kívánatra mintasapka és árajánlat

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpinztárának jut.



!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!  
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jögszított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések a hírdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpóldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Országos Szövetségünk új alapszabályai.\*

Írta: Dr. Vass János.

Amilyen elvitázhatatlanul igaz az, hogy az intézmények ereje az egyénekben van, éppen annyira kétségtelenül való, hogy az egyének által képviselt erő érvényesülésének, hatékonyságának legjobb elősegítője a kifogástalan szervez.

Az új alapszabályokat tekintve felesleges a felett vitázni, hogy az elejét fogja-e venni a módosítási törekvések ismételen való felmerülésének; céltalan felvetni erre alapítottan azt a kérdést is, hogy az új alapszabályok jók-e? Ma, midőn azok életbe léptetése óta rövid idő telt el elég megállapítani annyit, hogy az alapszabály a szövetség tagjainak jogi meggyőződéséből, tehát igazságot és jót kereső akaratából származott, a többi ezzel összefűzhető kérdésekre a választ megadja a jövő, a gyakorlat.

Az új alapszabályok megalkotásának alap gondolata ugyanis az volt, hogy intézményünk kebelében örvendetesen meggyarapodott értékes erők érvényesülésének teret, módot és alkalmat nyujtsunk. Ennek lehetőségét az alapszabályok biztosítják, most tehát csak az legyen legfőbb gondunk, hogy azokat a helyeket, megbízásokat, melyek buzgó és produktív munkálkodást kívánnak, oly egyénekkel töltsük be, akik a tisztségek ellogadásából ambiciókérdést csinálnak. Állás, tisztség van elég, megfelelő képességekkel rendelkező egyér. is akad, csak a megválasztás legyen körültekintő s mérlegelő. Különösen fontos ez az életbeléptetéskor, mivel társadalmi jellegű intézményekben a személycsere mindig rázkódtatással jár s az erősen konzervatív nagy közönség változtatásokat nem igen szeret.

\* Helyszűke miatt lapunkból kimaradt közlemény, melyet újból actualissá tesz a legutóbbi országos választmányi ülésen a szakosztályok működéséről megindított vita.

Gyakorlati szempontból most az a kérdés legidősebb, hogy az új alapszabályok életbeléptetésének miként kell végbemenni s hogy ennek megtörténte után a szövetség milyen formát mutat. Erre a kérdésre a választ talán mi vagyunk hivatva leginkább megadni azon a címen, hogy az alapszabályok megalkotásában jelentékeny részünk volt.

Lássuk legelőbb a szövetségek alapszabályszerű szervezetét.

A szövetség szervezete hármass tagozású; alkotják pedig: 1. a nagygyűlés, 2. az országos választmány, 3. az elnökség.

A nagygyűlés három évenként jön össze s az három sarkalatos részre oszlik, u. m. 1. az országos szövetség közgyűlése, 2. a szakosztályok ülése és 3. a versenyek.

Ezek közül legtágabb körű s legtöbb egyének teret s jogot biztosító a szakosztályok ülése. A szakosztályoknak ugyanis tagja a nagygyűlésen jelenlevő minden tűzoltó s minden szövetségi tisztviselő s választmányi tag. De mindenkinék igazolványának kell lenni arról, hogy ő tűzoltó, illetve szövetségi tag. A szakosztályok azok a helyek, ahol a legkülönbözőbb tűzoltói, tűzrendészeti és egyesületi ügyeket meghányják-vetik, tárgyalják s amit benne határoznak, az javaslat, előterjesztés formájában a közgyűlés elé kerül. A szakosztályok munkakör szerint vannak megalakítva; van pedig: a) szervező, b) megelőző tűzrendészeti, c) műszaki, d) közigazgatási, e) irodalmi és szakoktatási, f) gazdasági, g) társadalmi szakosztály. A szakosztályok számára elnököt és alelnököt az országos választmány, jegyzőt és négy egyént a szakosztály munkakörébe tartozó ügyek képviselőjére, mint szakképviselőket maga a szakosztály választ. Minden szakosztálynak van egy-egy előadója, akit az országos választmány választ a 4 szak-képviselő közül. Az előadó jelentést tartozik tenni a szakosztály ügykörébe tartozó dolgokról s gondoskodik tárgyalási anyagról.

A közgyűlés a tagok száma tekintetében már jóval megszorítottabb, mint a szakosztályok. A multtal szemben azonban itt is lényeges jog-kiterjesztésre találunk. Mig ugyanis a régi alapszabályok szerint a közgyűlés tagjai csak az elnökségi és felügyelőbizottsági tagok és minden tűzoltó-egyesület és szövetség egy-egy képviselője volt, addig ma tagjai a következők: 1. a tiszteleti tagok, 2. a szövetség elnöke, két alelnöke, a főtitkár, a titkárok és a pénztáros, 3. a szakosztályok elnökei, alelnökei, előadói, jegyzői és 3—3 szakképviselője, 4. a fővárosi és vármegyei szövetségek egy-egy képviselője, mint az országos választmány tagjai és ezenkívül még 1—3 kiküldött aszerint, ahány tagtestülete van, 5. minden tűzoltótestület egy-egy tisztirangban levő képviselője, 6. minden jelenlevő tűzrendészeti felügyelő, törvényhatósági és rendezett tanácsú város tűzoltóságának parancsnoka és az összes hivatásos tűzoltótisztek, 7. a hivatalos szaklap szerkesztője, 8. a törvényhatóságok és rokon országos szakegyesületek és testületek 3—3 kiküldöttje. Szavazati jog ugyancsak ezeket illeti meg, az ülésen azonban megjelenhetnek minden tűzoltó s ott a tanácskozásban is részt vehet. A közgyűlési tagok mindegyikének igazolnia kell tiszti minőségét, illetve állását, azoknak pedig, akik mint megbízottak vesznek részt, meghatalmazással kell rendelkezniök. A közgyűlés minden nagygyűlés tartama alatt kétszer tart ülést, egyszer a szakosztályok megalakulása előtt, különböző tiszteleti jellegű dolgok elintézése, azután pedig a szakosztályi javaslatok elintézése, a versenyek eredményének kihirdetése és az elnök, a két alelnök megválasztása végett.

A harmadik sarkalatos rész a tűzoltói versenyek, melyek külön szabályzat rendelkezései szerint mennek végbe.

A nagygyűlés keretében folynak le ezenkívül az országos választmány, esetleg az elnökség ülései, különféle kiállítások és bemutatások stb.

Az országos választmány képe is lényegesen megváltozik. Mig ugyanis a régi választmány az elnökség tagjaiból és a vármegyei szövetségek egy-egy kiküldöttjéből alakult, jövőben ennek tagjai lesznek, az országos szövetség tisztviselőin s a szövetségek képviselőin kívül 1. a szakosztályi elnökök, alelnökök, előadók, jegyzők, 3—3 szakképviselő, 2. a vármegyei tűzrendészeti felügyelők és a törvényhatósági városok tűzoltóparancsnokai. Eddig a tagok száma volt 41, jövőben lesz: az elnökség 6 szövetségek képviselői 29, törvényhatósági városok parancsnokai 27. szakosztályok tisztvi-

lem kifejezésére. Hatáskörébe különösen azok az ügyek tartoznak, melyek széles látást, mély tudást, kiváló képzettséget feltételeznek. Választja a titkárokat, a pénztárost, a szakelőadókat. Rendszerint előadói a szakosztályi előadók, kivételesen a szövetségi titkárok. Az alapszabályok szellemének legjobban az a felfogás felel meg, hogy minden szakelőadó előadója a választmány azon ügyeinek, melyek az ő szakosztályának körébe tartoznak. Ettől eltéréseket csak az elnök kifejezett rendelkezése tehet, ő ugyanis egyes ügyek előadásával megbizhatja a titkárok valamelyikét.

Mint hogy úgy a szakosztályok, mint a választmány munkaköre tárgyak szerint meg van jelölve, minden szakelőadó tárgyai előre megállapíthatók. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a közbeeső, előkészítési teendőket is a szakelőadónak kell ellátniök, ezek mint adminisztratív jellegűek a titkárokra is bizhatók, amint hogy az elnökségnek ezek a rendszerinti előadói, ennél a szervnél a szakelőadók csak külön megbízás alapján szerepelnek.

Ujítás az országos választmányra vonatkozólag az is, hogy ülésein minden tűzoltó megjelenhetnek s a tanácskozásban részt vehet.

Az országos elnökség ellentétben a másik két szervvel, jóval szűkebb körű, mint a régi volt. Annak rendszerinti tagjai csak az elnök, a két alelnök, a titkárok és a pénztárnok. Elnökségi előadókat többé a szövetség nem választ, ezek helyett szerepelnek a szakelőadók és a szakképviselők, akiket esetről-esetre, a szükséghez képest hív meg tanácskozásra az elnök. Ez az ujítás leginkább a szövetség ügyvezetésének olcsóbbá tételét célozza, mert nem kell minden ülésre, minden előadónak elmennie, hanem csak akkor, midőn reá szükség van s e miatt meghivatott, ezenkívül egyszer egy évben az ugynevezett elnökségi teljes üléskor.

Az alapszabályok szerint az országos elnökség útján kell a szakosztályi előadónak jelentést tenniök a szakosztály ügykörébe tartozó egyesületi működésről s a szakosztály tanácskozási anyagának biztosítása végett, a nagygyűlést 60 nappal megelőzőleg tartandó elnökségi ülésnek, be kell mutatni a tanácskozási tervezetet.

Erős a reménységünk, hogy az új alapszabályok be fogják váltani a hozzá fűzött várakozásokat s bebizonyítják, hogy a tűzoltói intézményeknek ma már oly sok intellektuális erő áll szolgálatában, hogy ezek tudományos színvonalu, gyakorlati és elméleti szempontból egyaránt értékes tanácskozást tudnak produkálni. Ha e reménységünk betelik, akkor munkánk sikere, eredménye majd megtöri a

## Pályadíj szinműre.

A magyar országos tűzoltószövetség 1000 korona pályadíjat tűz ki egy oly szinmű (esetleg népszinmű) jutalmazására, melynek tárgya vonatkozással van a tűzoltásra vagy tűzoltóságra. A pályázati feltételek a következők: Kivántatik egy tűzoltói vonatkozású szinmű, esetleg népszinmű, melynek műkedvelő előadásra is alkalmasnak kell lenni. A díj 1000 korona; adja a magyar országos tűzoltószövetség. A pályadíj azonban csak oly irodalmi becsü munkának adatik ki, melyet a szövetség által összeállított bíráló bizottság arra érdemesnek ítél. Beküldési határidő 1912. aug. 1-je, mely időre minden pályamű idegen kézzel másolva, vagy gépirva, lapszámozva és bekötve, a szerző nevét és lakását rejtő jelígyés levéllel együtt a szövetség irodájába a „Tűzoltónap“ rendezése címére (Budapest, VII. ker. Rákóczi-ut 38. sz.) küldendő. Szabálytalanul kiállított vagy később érkezett pályamunkák figyelembe nem vétetnek. Postán küldött munkánál a földadási bélyegző dátuma számít.

1073.  
1912. sz.

## Jegyzőkönyv.

*Felvétellett Budapesten 1912. április 10-én a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.*

Elnök: gróf Széchenyi Viktor.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Vermes Béla szakosztályi al-elnök, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, dr. Vass János előadók, Vida Pál szakképviselő, Bencze István titkár. Elmaradását kimentette: Szabó Gyula előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bejelenti, hogy az elmúlt évnegyedben a tűzoltógyufa után a gyáros beküldött 7 korona 26 fillért.

Tudomásul vétetett.

2. Az I. m. ált. biztosítótársulat azon átirata, mely szerint Ö felségeik jubileumi alapítványánál túlkadás merülven fel, a belügyminiszterium a kamatok kifizetését mindaddig beszünteti, míg a 71.000 koronára leapadt alap az 1911. év végén elért 74.000 koronát ismét el nem éri, tudomásul vétetett azzal, hogy a segélyzőösszegek ennél fogva a pénztárból lesznek kiutalandók, az I. m. ált. azonban megkerestessék az iránt, hogy a pénztár ezen kiadásait térítse meg majdan akkor, amidőn a kamatok ismét folyósíthatók lesznek.

3. Papp Ferenc azon jelentése, hogy Temesvári István szegedi önkéntes tűzoltó időközben meghalt és további segélyezése tárgytalanná vált, tudomásul vétetett.

4. Lieskő József (Maglód) február 17-én tűznél ujján villától megsérült, a tagok sorába azonban a testület csak az eset után lépett be.

A segély iránti kérelmet az elnökség nem találta figyelembe vehetőnek.

5. Kaló Benedek (Füzesabony) március 15-én tűznél, a fecskendő nyomókarjától ujj-

zuzódást szenvedett, de testülete csak az eset bejelentésével egyidejűleg lépett a tagok sorába.

Az elnökség a kérelmezett segélyt megadhatónak nem találta.

6. Rénes Gyula (Balatonfüred) február 11-én 12 nap alatt gyógyult kézsérülést szenvedett a szertisztításnál olyképpen, hogy ujjai a motola közé szorult. Bár az eset elkésetten jelentetett be, az elnökség mégis méltányosságból, a pénztárból 20 korona segélyt a részére kiutalványozott.

7. Ludvig Mihály (Tamási) 1911. november 23-án tűznél meghülvén, 21 napig volt munkaképtelen. Bár a testület által beküldöttnek jelzett jelentés ide nem érkezett annak idején és utólag volt igazolandó, az elnökség mégis méltányosságból nevezett részére 40 K segélyt a pénztárból kiutalványozott, egyben azonban az I. m. ált. alapítványához előterjesztést tesz ezen összegnek majdani megtérítése iránt.

8. Gruity Lyubivoj (Óbecse) március 17-én tűzhözmenet a fecskendőre való fellépéskor elcsuszott és 20 nap alatt gyógyult lábbrandulást szenvedett.

A pénztárból részére 40 K segély az I. m. ált. alapítványából való visszatérítetése mellett kiutalványoztatott.

9. Totik Endre (Ungvár) március 7-én tűznél, tetőbontás közben kezét megsértvén, 14 napig volt munkaképtelen.

A pénztárból részére 28 K segély kiutalványoztatott s egyben ezen összeg megtérítése iránt az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

10. Boros Mátyás (Zenta) február 25-én tűznél 8 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett olyképpen, hogy ujjai a mozdonyfecskendő kerete közé szorult.

A pénztárból részére 16 K segély kiutalványoztatott s egyben ezen összeg megtérítése iránt az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

11. Venyige Lajos (Berekbőszörmény) március 14-én tűznél meghülvén 12 nap alatt gyógyult tüdőhurutot kapott.

24 K segély kiutalványozása kapcsán az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

12. Póth Ádám (Ujverbász) március 10-én tűznél meghülvén, 36 nap alatt gyógyult tüdő- és mellhártyagyulladását kapott.

70 K kiutalványozása kapcsán az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

13. Thuránszky Béla (Selmecebánya) március 25-én tűznél, 26 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett az által, hogy a mozdonyfecskendőt kezére ejtették.

50 K kiutalványozása kapcsán, az I. m. ált. alapítványához teendő előterjesztés megtétele elrendeltetett.

14. Kovács József (Párkány) március 30-án tűznél 8 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett a szijcsattól.

16 K. kiutalványozása kapcsán az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

15. Takács József (Kismákfa) április 4-én tűznél 14 nap alatt gyógyult lábuzódást szenvedett.

30 K kiutalványozása kapcsán, az I. m. ált. alapítványához előterjesztés tétetett.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

## Tűzoltói díszérmek.

Az ország minden részéből érkeznek a tudósítások, melyekben a királyi díszérmek ünnepélyes átadását jelzik. A tűzoltói intézmény s ennek vezetésére hivatott tűzoltók iránt érzett meleg szeretet árad ki a tudósításokból, közvetlen, bensőségteljes hangjuk a legjobb bizonyosság arra, hogy a nagyközönség siet megragadni az alkalmat arra, hogy háláját az ünneplés keretében lerőjja. Legtöbb helyen a vármegyei szövetség vagy a tűzoltótöbbség közgyűlésének keretében adják át a díszérmeket a kormány képviselőjében a főispánok, több helyen pedig maga a törvényhatóság tartott ünnepi ülést a tűzoltói díszérem átadása alkalmával, így becsülvén meg az önzetlen kötelességteljesítés huszonöt esztendősbajnokait. Lapunk tere szűk arra, hogy az összes ünnepeket ismertessük, a hozzánk érkezett sorok azonban jól eső tudattal töltik el lelkünket azért, mert benne is az újabb kor biztató reményének megnyilvánulását látjuk, amely a tűzoltót megbecsüli úgy, mint azt a felebaráti szeretet legnemesebb intézményéért küzdő bajtársak megérdemlik.

Folytatólag alább közöljük a királyi díszéremmel kitüntetettek névsorát:

Dóczi András, Zvanovetz Ferenc, Ferenczy Ferenc, Reif József, Aszódi József és Hegedüs Mihály u. a. tűzoltóság tűzoltói, id. Készey János az acsádi önk. tűzoltóság parancsnoka, Horváth József u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Herczeg József u. a. tűzoltóság segéd tisztje, Pajzer Lajos és Horváth Sándor u. a. tűzoltóság szakaszvezetői, Csidei János és Horváth János u. a. tűzoltóság helyettes szakaszvezetői, Horváth József u. a. tűzoltóság rajvezetője, Barki Lajos u. a. tűzoltóság csővezetője, Barki József u. a. tűzoltóság kürtöse, Kovács István u. a. tűzoltóság őrvezetője, Barki Kálmán, Csákvári Lajos, Csákvári Sándor, Joós József, Kovács Pál és Horváth József u. a. tűzoltóság tűzoltói, Totterer Béla a szentgotthárdi önk. tűzoltóság parancsnoka, Magyar Ede u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Omischl József u. a. tűzoltóság pénztárnoka, Haxker József u. a. tűzoltóság rajvezetője, Schreiner József u. a. tűzoltóság védőparancsnoka, Gerbl Antal és Kneisz Pál a kismartoni önk. tűzoltóság szakaszparancsnokai, Wagner József, Brusiér Alajos, Wagner Ferenc, Eichberger Vilmos és Steiger Antal u. a. tűzoltóság mászóí, Glosz Mátyás és Springer Mihály u. a. tűzoltóság tűzoltói, Szkurkay Manó a kisszebeni önk. tűzoltóság parancsnoka, Steihura Ede u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Girgasch Károly u. a. tűzoltóság szertárnoka, Kazmircsák András u. a. tűzoltóság őrvezető kürtöse, Göbl János a mecenzéfi önk. tűzoltóság parancsnoka, Theiss Gusztáv, Schuschnig József, Zeidner János és Kenzel Adolf a nagyszebeni önk. tűzoltóság tb. parancsnokai, Stenzel János, Göbbl Károly és Gottschling Vilmos u. a. tűzoltóság tb. tagjai, Janernig Károly u. a. tűzoltóság parancsnoka, Landmann Károly u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Roth Mihály u. a. tűzoltóság szertárnoka, Müller Henrik u. a. tűzoltóság csővezetője, Ventil Emil u. a. tűzoltóság segédcsővezetője, Schaser Mihály, Spieler János és Foy Henrik u. a. tűzoltóság őrvezetői, Gundhardt Vilmos, Sohr Károly, Schimelpfenig Adolf, Weber János, Winkler Nándor, Zay Károly, Ehling János, Boga György, Boga János, Gross Vilmos, Kovács József és Scholtz Mátyás u. a. tűzoltóság szivattyusai.

Schmidt Károly, Theil Károly, Zenk Ferenc, Hannich Henrik, Redlich József, Berger József és Proféta József u. a. tűzoltóság volt szivattyusai, Fleischer Mihály, Schultz Mihály és Grosz Frigyes u. a. tűzoltóság volt rendfentartói, Dóczy Ferenc az esztergomi önk. tűzoltóság parancsnoka, Veichler Vilmos u. a. tűzoltóság alparancsnoka, Kitzinger József u. a. tűzoltóság osztályparancsnoka, Maschl Mihály a pizskei önk. tűzoltóság alparancsnoka, Hirsch István u. a. tűzoltóság szakaszparancsnoka, Hornyánszky János u. a. tűzoltóság kürtöse, Stark Ferenc u. a. tűzoltóság tűzoltója, Bitvai Tódor és Nemesik Dániel a batorkeszi önk. tűzoltóság tb. parancsnokai, Binetter Ignác u. a. tűzoltóság tb. pénztárnoka, Fürst Ignác u. a. tűzoltóság szertárnoka, Csulyok Sándor u. a. tűzoltóság alszertárnoka, Deindzsi Miklós u. a. tűzoltóság szakaszparancsnoka és Nátek Márton u. a. tűzoltóság őrpáncsnoka.

## Száraz oltókészülékek.

Az elmúlt hónapokban mindenfelé kísérleteztek száraz port tartalmazó oltókészülékekkel s gyakorlati kísérletekkel igyekeztek igazolni azok előnyeit a szénsavat termelő vagy komprimált szénsavat tartalmazó extinktörök felett. Két ily készülékről tudósítjuk alábbiakban olvasóinkat, az első cikk írója, tűzrendészetünk egyik magát megnevezni nem akaró illusztriós munkása, a Budapesten tett kísértetekről mondja el tanulságos észrevételeit, a második cikk az Inzendorfbán tartott próbákat írja le érdekesen.

### Medium.

Tűzoltóport tartalmazó oltókészülék.

Irta: Egy jelenlevő.

Megelőzőleg összehasonlítást kívánunk tenni a kézi gázfecskendők ugynevezett folyadék oltókészülékek és a száraz — port tartalmazó — oltókészülékek, oltófaklyák közt azért, hogy összehasonlítás útján megállapítani tudjuk ezek gyakorlati értékét.

A folyadékot tartalmazó szénsavnyomáson alapuló tüzet oltó készülékek különféle alakjait ismerjük. Tulajdonképen ezek a vegyi fecskendők — lévén szénsavgáz a folyadékra ható erő — nagyságuk szerint kocsii- vagy kézi gázfecskendőknek neveztetnek.

A forgalomban levő kézi gázfecskendők, — habár egy és ugyanazon elven alapszanak, — mondhatni ugyanazon hatású oltóképességgel bírnak, — különféle cégek által gyártva és más nagyságban, alakban, különféle nevek alatt, — mint Excelsior, Minimax, Optimus, Matafuegos, Veni-Vici, Ajax, Perkeo, Pluvius, Delatre, Helios, Salvator, Primus, Citex, Benzin-Fix, Perfekt, Hydrofix, Rauch stb. stb. vannak forgalomban és használatban.

Ezek a különféle kézi gázfecskendők tulajdonképen a régi „Extinctör“-öknek a szülőttjei és ugyanezek extinktörök. Oltóhatásuk csekély különbséggel egyforma, használhatóságuk és alkalmazásuk a készülék alakja és a folyadék mennyisége szerint némileg eltér.

porban keresendő az oltóhatás gázképződés mellett, természetesen kézierő alkalmazásával. Tudva azt, hogy az oltás a levegőelvonáson és égő tárgynak egészen a gyulási ponton aluli lehűtésen alapszik, az oltóporral hómokkal, agyaggal, földdel az égéshez szükséges levegő elvonását elérjük, ha az égőtestet letakarjuk, a levegőtől elzárjuk. A levegőnek az égőtesttől való távoltartását a vegyileg preparált oltóporból az égőtest melege következtében kivált fojtó gázok elősegítik. Különösen zárt edényben kis területen ez a hatás gyorsan észrevehető még akkor is, ha az égőtestet az oltóporral teljesen be sem borítottuk, a fejlődött gáz a levegőt elzárja. A sikeres eredményhez kedvező helyzet, bizonyos gyakorlottság és ügyesség kívánatik.

A kézi gázfecskendővel való oltóműveleteknél, a készülékek ismeretén kívül, bizonyos gyakorlat ugyancsak szükséges. Tagadhatatlan azonban, hogy könnyebben bánunk ezekkel és eredményt nagyobb körben inkább vagyunk képesek elérni.

Vannak gázfecskendők — Perkeo, — melyekkel benzint, aethert, filmet, celluloid-tárgyakat oltathatunk, a levegő teljes elzárásával és hűtéssel. Tudvalevőleg a film magas hőfokkal ég, a vízben tovább és addig ég amíg kellő fokra lehűtetett.

Az oltópornak a film égésére való hatása, a levegő elvonásán alapszik; ugyanezt elérhetjük homok, föld, agyag kellő használatával, az oltás a teljes letakarástól vagyis oltóanyag mennyiségtől függ. Petroleumgyárakban, benzínraktárakban stb. homok és lapátkészlet az oltóóvintézkedés.

Végre rátérünk a „Medium“-oltókészülékre. Fáklya, hengeralakú bádgedény-tubusz, mely az oltópor befogadására szolgál, levehető fedővel van ellátva.

Nem a „Medium“-oltókészülék, hanem az oltópor, a homok, a föld, az agyag a lényeges. Mondhatni, hogy a készülék, különösen alakja, teljesen lényegtelen, fontos, hogy oltóanyagunk legyen készletben.

Az 1912. évi április havában Budapesten oltóporral tartott próba alkalmával nem a Medium készüléket mutatták be, hanem az oltópornak az oltóhatása demonstráltatott, az oltóport kézzel markolva szórták, dobták a tűzre. A készüléket magát éppen csak mutatónak egy esetben alkalmazták. Nincs is jóformán más célja, mint hogy benne — mint vederben, hordóban — a port készletbe helyezzük csak-hogy tetszetősebb alakban.

Ugyanezt a „Medium“ készüléket töltjük meg oltófolyadékkal, aránylag csakis jó eredményt érhetünk el feltéve, hogy a szükséges helyre tudjuk vezetni.

Próba alkalmával először egy hordóban volt kátrányt öntöttek le benzinnel, felgyújtás után néhány marék oltóporral oltották el.

alaku kátránnyal leöntött faalkotmányt kellett volna eloltani s ehhez egyszerre több egyének kellett az oltóporból a tűzre dojni. A lángot levágni még csak sikerült, de a parazsat csak többszöri kísérlettel lehetett leoltani. Itt feltűnően észrevehető volt, hogy a függélyes falról a por lepergett s nem volt meg az oltóhatása.

3. Celluloid, benzinnel itatott ujságpapír tűz oltóporral történt beborításra elaludt.

4. Egy női alakot jelképező bábu benzinnel leöntve ruhájának au eloltása, persze rögtöni beavatkozásra sikerült. Homokkal sem maradt volna el az eredmény.

Egyébként megjegyezzük, hogy a próba nem volt szakszerűen vezetve, tisztán kereskedelmi szempontból hatásra volt irányítva.

Annyi már most is bizonyos, hogy a szakember tartózkodni fog, oltópornak vagy Medium oltókészüléknek a beszerzését javasolni. A szakemberre egyedül a párhuzamos próba eredménye lehet irányadó, az ilyen kísérletekből határozott eredményt nem lehet megállapítani.

### „Theo.“

Irta: Szabó Gyula szakosztályi előadó.

Inzersdorf községben (Wien mellett, Ausztriában) a „Theo“ készülékkel való kísérletezést folyó évi március hó 23-án magam is végignézttem. A „Theo“ tűzoltási vegyi készülék az eddig ismert vegyi kézifecskendőtől teljesen eltérő oly kézi tűzoltóeszköz, melylyel a kezdődő tüzet viz nélkül a „Theolin“ vegyi oltóporral, tehát szárazon lehet eloltani. A „Theo“ 75 % hosszú és egyik végén, hol a port kiszóráják, szórószerkezetű, hosszukás hengeralakú, pléhből készült eszköz, mely Theolin-oltóporral töltve  $1\frac{3}{4}$  % súlyu; a por súlya  $1\frac{1}{2}$  %.

A nagy méreteken tartott kísérletek és próbák valóban bámulatos eredményeket mutattak. Először egy 2—3 m éter hosszú árkot töltöttek meg autobenzinnel, meggyújtották azt s egy ember egy Theoval egy pillanat alatt eloltotta; azután egy körülbelül 8 négyzetméter nagyságu fapadlóra öntöttek benzint, azt meggyújtották s ezt is egy-két hintéssel játszi könnyűséggel oltotta el egy ember. Épp így oltott el egy készülékkel négy nagy, kátránnyal teli, égő hordót, valamint ugyancsak egy készülékkel (3—4 hintéssel) egy méter hasábfát, mely már vagy 15 percig égett, úgy hogy valóságos izzó parázs tüzet képezett. Később deszkabódék, fából készült kerti lugasok, acethylengáz, sőt celluloidhulladék stb. égésénél s zárt helyiségben mutatták be a Theo tüzet oltó képességét. Bár erős szél uralkodott, amely a különböző égő tárgyak tüzet hatalmasan élesztette a Theo mégis kifogástalanul működött.

Mihelyt a készülékben levő „Theolin“-por — melyet az égő helyekre szórtak — a lángokkal érintkezésbe jött, a tűz minden egyes

esetben kialudt. A „Theolin“ ugyanis, midőn tűzzel érintkezik, fojtó gázokat termel, amelyek az égő területet egy pillanat alatt egészen beburkolják. Ezáltal azonban elzárják a tüzet életető elemétől, a levegőben lévő oxigéntől, minek folytán a tűz nyomban elalszik, mondhatnám, megfullad. Éppen ez a vegyihatóerő teszi a „Theo“ készüléket alkalmazhatóvá. Eloltja ugyanis azokat a tüzeket is, amelyek vízzel vagy más oltófolyadékkal el nem oltathók, mint a benzint, petroléumot, terpentint, kollodiumot, gázt, villamos rövidzárlatból eredő tüzet, celluloidot stb.

A „Theo“-nak a töltése és kezelése rendkívül egyszerű, egy ember által könnyen és biztosan eszközölhető, semminemű előképzést nem igényel, ami az eddig alkalmazásban lévő tűzoltóeszközökkel szemben nagyfontosságú előnyöket nyújt. Minden pillanatban biztosan működtethető; könnyen és egykézzel bárhova irányítható, működőképessége évek során át megmarad. A „Theolin“-por bármely anyagra nézve ártalmatlan, még az ember bőrét sem támadja meg, nem hagy hátra semmi foltot, az oltás közben esetleg félre hullt por kefével letisztítható; a takarmányfélék illatát az oltási művelet nem rontja meg s az állatok az oltás után megmaradt takarmányt megeszik; az oltás folytán keletkező gázok nem mérges természetűek és azonnal elillannak. Általános alkalmazhatósága, igen mérsékelt ára (20 korona), a tűzoltás folytán kiürült készülékeknek bizonyos ideig költségmentes újbóli megtöltése, legfőképpen azonban az a körülmény, hogy a víz, illetve más tűzoltófolyadékok által mindenkor okozott ugynevezett közvetett károk a Theo-készülékkel való oltásnál teljesen elmaradnak. A készüléket a vegyi tűzoltókészülékek között az első sorba helyezik. A tűzoltóságokat nincs ugyan hivatalba pótolni, de a keletkezett tüzek oltására vagy a tovaterjedés korlátozására feltétlen biztonsággal szolgál addig, míg a tűzoltóság beavatkozik.

## Szertár-felavatás.

P. Kiss Arisztid beszéde a nagyatádi szertár felavatása alkalmából.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Szent érzelem ül ma ünnepet. Egy érzelem, melynek Isten szívében van forrása, oly érzelem, mely nem a sok csalódástól, nem az időtől, amely nem ismer emberalkotta korlátokat, nem filozofál, nem okoskodik, hanem ölelő karokkal várja azt, akinek szemében a bánat, a szenvedés, a megpróbáltatás könyeket fakasztott. Ez a szent érzelem: az emberbaráti szeretet. Ennek állított oltárt Nagyatád áldozatrakész közönsége, hogy élessze a lángot, melynek az ember-szeretet oltárán sohasem szabad kialudni! És én, mint az örök szeretetnek, Istennek szolgálója, azon megtisztelt megbízásban részesültem, hogy ünnepélyesen felavathattam, megszenteltem ez oltárt, kívánva áldást és kegyelmet azokra, akiknek az emberszeretet e szép műnek

Oltárnak neveztem ezt a helyet és nem ok nélkül mert én oltárnak tekintek minden humánus intézményt és aki tagadja vagy kételkedve keresi a legfőbb lényt, Istent, ide utalom, itt megtalálhatja.

A negyedik századnak lángelméjű tudósa, szent Ágoston beszéli, hogy a tengerparton járkálván, lelkét Isten utáni hő sóvárgás fogta el. „Kérdeztem a tengert hol van az Isten? s a tenger morajlása azt felelte: fölöttem keresd. Kérdeztem a nap hevétől átizzott fenyvet, a megszámlálhatatlan porszemeket. Azt válaszolták: fölöttünk keresd. Kérdeztem a virágokat s a belőlük feltóduló illatár megadta a választ: fölöttünk keresd! Kérdeztem az égi testeket, melyek egymással versengenek, hogy a világítás adóját a nagy Alkotónak minden nap leröjűk; a nap tüzes ragyogása, a hold és a csillagok szelid fénye is azt mondotta: fölöttünk keresd!

Pedig nem kell oly magasra szállanunk, hogy Istent föltaláljuk, hisz a mi utmutatónk, a könyvek könyve, a szentírás egész közelről megmutatja az Isten után vágyódó szívnek, midőn mondja: „Isten a szeretet és aki a szeretetben marad, Istenben marad és az Isten öbenne.“ Ott van tehát az Isten, ahol szeretet van. Ott van az Isten, ahol az erények e szépséges királynője az emberi szív trónusán uralkodik, hogy boldogsággal és meglepedéssel töltsse be a szívet, mely boldogság nélkül élni képtelen!

Ott látom Istent a kórházak termeiben, ahol kinos jajszó hallik, ahol az élet harcában megtörött ember-társunk a fájdalom tövises párnáján reményvesztetten vergődik. Szomorú sorsának sötét felhőin nem tör keresztül egy árva napsugár... mert nincs senkije Ah, dehogyan nincs! Nézzétek csak, mint közeleg feléje a szeretet és irgalom megtestesült angyala, az ápoló apaca! Szava oly szelid, mint a szeráf szava, keze oly puha, mint az édes anya keze s úgy fárad, virraszt az ismeretlen beteg körül, mintha testvére volna! Az elhagyatottnak komor lelki világára fényt, meleget áraszt midőn beléönti a szenvedés békés elviseléséhez szükséges lelki erőt s angyali jelenlétével megédesíti utolsó perceit annak, akit már e földön mindenki elfelejtett! Mi adja e gyenge nőnek ezt az erőt, mely őt magasztos hivatásának vértanújává avatja? A mindent és mindenkit átölelő felebaráti szeretet!

Ott látom Istent a csaták vészes viharaiiban, ahol a hazáért megsebesült honfi vérét a hön szeretett hazaföld szíjva magába. A harcmezőről a szeretet színében tündöklő jelvény, a vörös kereszt oltalma alatt viszik a táborig kórházba, hogy megmentsék az életnek azt, aki a hazáért fölládozta mindazt, ami szent, drága és kedves az ember szívének: az édes otthon, szerető szülőket testvéreket, hő arát, vagy feleséget... Mi az, ami szembeszáll még a háború rémével is, mely engesztelésre szólítja még a legádázabb ellenséget is? Egy, még a pusztulásnál is erősebb hatalom: a szeretet!

De végezetül rámutatok még arra a tiszteletreméltó egyesületre, mely fegyelmességével, szerveztségével mintául szolgálhat humánus intézményeinknek s ez a tűzoltó egyesület. És mikor én ezt kimondom, nem hiszem, hogy izoláltan állnék meggyőződésemmel s azért: le a kalappal ezen derék testület és vezetősége előtt! Az önzetlen és legtisztább emberbaráti érzelem indítja ennek tagjait arra a munkára, melyben életök és testi épségük fogor kockán! És jutalmuk nincs más e földön, mint a nagy tömeg gáncsoskodása mellett a jók elismerése és hálája! S midőn e szép napon, e magasztos ünnepségen magam előtt látom meggyőzőnknek és községünknek tiszteletreméltó tűzoltó-testületét, szívem mélyből üdvözlöm őket. Áldja meg Isten minden egyes tagját annyiszor, ahány könyccsippet felszárítanak veszélyben forgó emhertársaik szeméből s ahány szívről leemelik egy rémes jövőnek súlyos gondját!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Ezen ünnepélyes

suk, hanem az igaz szabadelvűség szellemében lojalságban ismerjük el, hogy minden egyes polgártársunk a haza és a társadalom boldogulását illetőleg, különböző utakon, de a hazafiság és a törvény keretei között, csak a legjobbat akarja. Távol legyen tőlünk a visszavonás rémes fantoma, mely csak az elégedetlenkedés jelszavára vár, hogy lángba borítsa mindazon intézményeket, melyek felépítésén és fentartásán hazánk legjobbjai fáradoztak!

És most hozzád fordulunk, magyarok nagy Istene, ki évezredes küzdelmünknek, csatáinknak vezére voltál: add meg ennek a sokat szenvedett és jobb sorsra méltó nemzetnek azt, ami lelkének évezredes álma, törekvése, imája: a szabadságot és dicsőséget! A hosszú harc után hadd élvezze valahára a békés munkásság áldásait! Áldd meg ennek a mi szűkebb hazánknak, nemes vármegyénknak és szeretett községünknek minden polgárát, hogy egymást szeretettel megértve, támogatva, szent törvényeidet megtartva, boldoggá, virágzóvá, nagygyá tehessék ezt a szép földet, melyet Te a magyar ember számára teremtetél. Amen!

### A tűzjelzésről.

Évtizedes vajudas után Somogy vármegye törvényhatósága és Kaposvár rt. város képviselőtestülete a legkomolyabban elhatározta, hogy minden tekintetben megfelelő modern és gyakorlati vármegyei, illetve városi tűzrendészeti szabályrendeletet fog alkotni. Mint a tervezetet készítő szakbizottságok hivatali közege, ki végképpen lemondottam még a reménység leghalványabb sugaráról is, mely egyidőben már némileg azzal biztatgatott, hogy megérem a tűzrendészeti törvény megszületését, elhatároztam, hogy a tervezeteket oly irányelvek alapján készítem elő, melyek alapépitményét képezzék az orsz. szövetség által készített törvényjavaslat rendelkezéseivel azonos intézkedéseket tartalmazó szabályzatnak.

Minket, somogyvármegyeieket, ugyis régen „Somogyország“ néven különböztetnek meg, — készítsünk tehát egy tervezetet saját kis országunk különleges viszonyaihoz mérve a legmodernebb s leggyakorlatibb tartalommal. Nemcsak írásos malasztanak, pium desideriumnak készül, de a gyakorlati életnek meg is felelő s ami a legfontosabb, végre is hajtható intézkedéseket tartalmazó szabályzatot.

Hosszu évtizedek szomorú tapasztalatai alapján ugyan el vagyok rá készülve, hogy „parturiunt montes, nascitur ridiculus mus“, — a nagy erőlködésnek ismét sablonos magyar eredménye lesz. Mert egyik részt a gazdák, földbirtokosok, másik részt a kereskedők s iparüzők, némely intézkedést a háztulajdonosok, egyszóval a társadalom minden kotériája nehezményelni, ellenezni, leszavazni fogja — s a tetejébe, ha mégis nyélbeütődik, — a belügyi kormány nem fogja jóváhagyni.

Mindezek dacára kötelességszerűleg megtettem és el is végeztem a szükséges előtanulmányokat.

Az ősz és tél folyamán alkalmam lévén

sz.		Nyitási tűzje	Szerző	Paran tagj	Szöve helyis	Tűzr tellyg	Lakta	Toron
1	Apatin . . . . .			1				
2	Arad . . . . .		1					
3	Baja . . . . .		1					
4	Beszterce . . . . .		1				1	1
5	Besztercebánya . . . . .	1						
6	Bjelovar . . . . .		1					
7	Brassó . . . . .		1	1			1	
8	Csáktornya . . . . .						1	
9	Debrecen . . . . .			1			1	
10	Eger . . . . .			1			1	
11	Eperjes . . . . .			1			1	
12	Érsekújvár . . . . .						1	
13	Esztergom . . . . .						1	
14	Fehértemplom . . . . .				1		1	
15	Fiume . . . . .			6			6	
16	Galgóc . . . . .		1					
17	Gyöngyös . . . . .			2			1	
18	Győr . . . . .					1	1	
19	Kalocsa . . . . .				1	2	1	
20	Kaposvár . . . . .		2	9			4	
21	Károlyváros . . . . .		1					
22	Kassa . . . . .						2	
23	Kecskemét . . . . .						1	
24	Kézdivásárhely . . . . .			1				
25	Kisvárd . . . . .						1	
26	Kolozsvár . . . . .	1		2			1	
27	Lugos . . . . .	1	1					1
28	Magyaróvár (Moson) . . . . .			3			1	
29	Makó . . . . .	1	2	1		1	3	
30	Máramarossziget . . . . .	2	2					
31	Márosvásárhely . . . . .	5	2				1	
32	Miskolc . . . . .					1	1	
33	Mohács . . . . .	1		1			1	
34	Nagybánya . . . . .						1	1
35	Nagybecskerek . . . . .			3			1	
36	Nagyenyed . . . . .			1			1	
37	Nagykanizsa . . . . .						1	
38	Nagykikinda . . . . .	8					1	1
39	Nagykőrös . . . . .						1	
40	Nagyszében . . . . .			1				
41	Nagyvárad . . . . .						1	
42	Nyiregyháza . . . . .			1			1	
43	Nyitra . . . . .						1	
44	Óbecse . . . . .						1	
45	Oravica . . . . .						1	
46	Eszék . . . . .		2				2	
47	Paks . . . . .		1	1			1	
48	Palánka . . . . .							1
49	Pancsova . . . . .	16		1			1	
50	Pápa . . . . .						1	
51	Pécs . . . . .						2	
52	Pozsony . . . . .		2	2				
53	Ruma . . . . .			6			1	
54	Salgótarján . . . . .						1	
55	Selmechánya . . . . .	1		1			1	
56	Szepsiszentgyörgy . . . . .			1				
57	Sziszek . . . . .		1					
58	Sopron . . . . .			1			1	
59	Szabadka . . . . .			1			1	
60	Szászrégen . . . . .	3		2				
61	Szatmárnémeti . . . . .	11						
62	Szeged . . . . .						1	1
63	Székesfehérvár . . . . .						1	
64	Szegszárd . . . . .						4	
65	Szolnok . . . . .						1	
66	Szombathely . . . . .	4		2			2	
67	Temesvár . . . . .	2					5	
68	Toina . . . . .			5			1	
69	Torda . . . . .	1		2				
70	Ujverbász . . . . .			1				
71	Ujvidék . . . . .						1	
72	Ungvár . . . . .						1	
73	Varasd . . . . .						1	
74	Vasvár . . . . .					1		
75	Versec . . . . .						1	
76	Veszprém . . . . .	6		1		1	1	
77	Vinkovce . . . . .		1					
78	Zágráb . . . . .		1					
79	Zalaegerszeg . . . . .						1	
80	Zimony . . . . .	4					1	
81	Zenta . . . . .			1			2	1
82	Zombor . . . . .	8					1	1
83	Serajevo . . . . .		1					



tűzoltósági hatóságok s szerveknek majdnem mindig s mindenütt tapasztalt rendkívüli előzékeny, szolgálatra készsége folytán sok s becses anyagot gyűjtöttem, melyeket azonban a mi sajátos magyar viszonyainknál fogva csaknem teljesen mellőzni voltam kénytelen.

Másrészt összeszedtem Magyarország vármegyéinek s városainak megszerezhető szabályrendeleteit s iparkodtam azoknak megfelelő tartalmát hasznomra fordítani tervezeti munkámban.

Egy ilyen munkálkodás közben szerzett tapasztalatokat részemről kötelességemnek tartom a magyar tűzoltóság előtt is haszonhajtólag ismertetni, különösen azon tényeket, melyek tanusítják, hogy a tűzrendészet segédeszközeit mi magyarok még a legfontosabb részletekben is, mennyire képesek vagyunk nemcsak ki sem használni, hanem a legkönnyelműbb módon elhanyagolni. Sorjába fogom e mulasztásokat megvilágítani, talán még hasznos következményei is lehetnek. Kezdjük tehát a *tűzjelzésen*.

A tűzjelzés rendkívüli fontosságát fejtegetni s bizonyítani e lap hasábjain nem szükséges. Fel kell tételeznem minden hatósági, rendészeti, tűzoltósági szervről s egyénről, hogy ezen tűzrendészeti szükséglet végtelen fontosságát nemcsak ismeri, de elismeri is.

S ha végigolvassuk a rendelkezésre álló szabályrendeleteket (megjegyzem, hogy a kivétel nem számít előttem semmit) s a tűzjelzésre vonatkozó intézkedéseiket megismerjük, meg kell döbbernünk ama renitens, ósdi maradiság fölött, melyek ezen intézkedésekből kiáradnak. Az ősi harangszótól a kanászkürtig mindenféle antediluvialis hangszer, a kiabálás, zörgetés, puskadurrogás és a többi közismert *tűzjelző* fel van véve, csak a leggyakorlatibb, legkönnyebb, leggyorsabb módszer és eszköz a *telefon*, ismeretlen még a legtöbb helyen. Részletes bizonyítással fogok szolgálni.

Budapest székesfővárost nem tekintve, a magyar szent korona országai területén 1893 város és községnek van távbeszélő központja; az ezekhez kapcsolt állomások száma légio s tárgyunkat csak annyiban érdekli, hogy részletesen ismertetni akarom ama száraz, statisztikai tény, miszerint ezen 1893 községben *tűzjelzési célra* hány telefonállomást mutatnak ki *hivatalosan*.

Meglehet, hogy ezen adatok nem teljesek és tökéletesen megbízhatók. A hivatalos katalógusokból szedtem ki ezeket a legnagyobb gondossággal. Végeredményképpen megállapítom, hogy Magyar-, Horvát-, Szlavonországban, Boszia és Hercegovinával együtt, Budapestet nem tekintve, az 1893 községben legalább is 50,000 állomás közül összesen 262 van tűzoltói célra felállítva, illetve megjelölve. 262 állomás közül laktanyában 81, szertárban 23, parancs-

jelzőképpen van kitüntetve. A számok beszélnek és tanusítják tesznek arról, minő könnyelműséggel hanyagoljuk el a legpraktikusabb, legbiztosabb s gyorsabb tűzjelzési eszköz felhasználását. Ne méltóztassék azonban azt hinni, hogy ennek csupán anyagi oka van. Sőt. A pénzkérdés csak másodrendű. Az igazi, sokkal súlyosabb elbírálás és megszívlelésre méltó okokról legközelebb.

*Szabados Imre*

Somogy vm. tűzrend. felügyelője.

## A nagyváradai új tűzoltólaktanya.

A vidéki városok tűzoltóságai az utóbbi években a fejlődés oly rohamos lépéseit mutatják, mintha egyszerre akarnák annak a sok esztendőnek mulasztását pótolni, mely idő alatt ép a tűzoltás volt a város mostohagyereke. E haladásban vezetőszeret vizs Nagyvárad, mely megfelelő létszám és szerszaporítás után most új tűzország megépítését tervezi. Külföldi tanulmányok után Ö r ö m y városi építész gondos és praktikus tervek készített az új laktanyáról, mit a mérnöki hivatal a következő leirással terjesztett be a város tanácsához:

Az új tűzoltólaktanyát, a mai városmajor területének egy részére terveztük.

A városmajor kitelepítése következtében felszabaduló telektömböt utcák nyitásával 3 részre osztottuk. Új utca nyílnék a Mezei Mihály utcából indulólag, erre merőlegesen és párhuzamosan a Várház-utcaról egészen a Rózsa-utcaig. A Rózsa-utcából a Mezei Mihály utcával párhuzamosan egész az előbb említett új utcáig. Az így három részre osztott telektömb Mezei Mihály- és Rózsa-utca, valamint az új utcák által határolt részre épülne az új ipariskola.

A Rózsa-utca és új utcák által határolt telekrészre a tűzoltólaktanya, úgy elhelyezve, hogy az épület főhomlokzata a Rózsa-utca és az egyik nyitandó utca által képezett szög levágása következtében keletkezett kis térségre nézne. E kis térségre az automobilon és kocsik szabad és biztos ki- és befordulása miatt szükség van.

A főépület egyemeletes, a tartalékszerek, mentő és betegszállító, valamint az istálló magába foglaló melléképület földszintes. A főépület földszintjének a kis térségre néző főhomlokzati részén van a szertár elhelyezve, őt tűzoltó-automobil befogadására, őt nagy kapuval az utcára és az udvarra úgy, hogy az automobilon a szertáron át az udvarra is mehetnek. A szertártól jobbra van az önkéntes, balra a hivatásos tűzoltók készenlét helyisége. Közvetlen a szertár mellett van még balról egy kis javító-műhely egyszersmind tartalék accumulator-telep. A szertártól jobbra a Rózsa-utcai épületszárnyban az önkéntes tűzoltók készlet helyisége mellett van az önkéntes tűzoltók közvilágítási

halyisége mellett van a telefonszoba, a szakaszparancsnoki és parancsnoki iroda, a nyitandó új utca felőli gyalogbejárat az emeletre vezető lépcsővel, a parancsnok 3 szoba és mellék-helyiségekből és végül az egyik szakaszparancsnok 2 szoba és mellék-helyiségekből álló lakása. Az itt felsorolt helyiségek egy előttük elhuzódó 2'05 m. széles folyosóból nyílnak.

A szertár felett az emeleten két hálóterem 75 tűzoltó számára nyert elhelyezést. A hálótermekből 6 csuszórúd vezet az alatta levő szertárba. Mindegyik hálóterem mellett mosdó és zuhanynyal felszerelt fürdőszoba van. A hálótermektől jobbra a Rózsa-utcai épületszárnyban van a szekrény-szoba, a bűzös csizmák elraktározására, a közös ebédlő, konyha és éléskamra.

A hálótermektől balra a nyitandó új utcai szárnyban van az altisztek hálósobája, az iskolaterem, a második szakaszparancsnok két szoba és mellék-helyiségekből álló lakása és egy rendelkezésre álló 3 szoba és mellék-helyiségekből álló lakrész. — E lakrész szükséges lesz a második tűzoltótiszt számára, addig pedig felhasználható, egyéb városi célra pl. a vegyvizsgáló állomás elhelyezésére.

A két szárnyépületben a gyalogbejárók és vele kapcsolatos lépcső úgy van tervezve, hogy a Rózsa-utcai bejárat a tűzoltóság helyiségeihez, míg az Uj-utca felőli bejárat a lakásokhoz és irodákhoz vezet.

A helyiségek előtt elvonuló folyosókból nyílnak a szükséges closet és pissoirok.

Az épületnek a Rózsa-utca felőli szárnya és az új utca felőli szárnyának csak az udvar felőli része van alapincézve. Ez utóbbi részben a lakásokhoz tartozó fászpincék és mosókonyha nyertek elhelyezést.

A Rózsa-utca felőli részen van az önkéntes tűzoltóság felszerelési raktára, a kézi műhely a fa- és szénraktár és a központi fűtés helyisége. A folyosón van a tömlők mosására szükséges beton-medence, ahonnan a megmosott tömlők egy alkalmas csigaszerkezettel szárítás végett a mászótoronyba huzatnak fel.

Az egész épület központi fűtéssel van tervezve, kivéve az új utca felőli bejáratnál balra eső lakrészeket, amelyek kályhákkal felszerelve vannak tervbe véve.

Az épület földszinti padló vonala az utca járda szintjétől 1'05 m. magasra van tervezve, kivéve a szertár és a mellette levő készültségek helyiségeit, amelyeknek padló vonala 15 cm-rel áll az utcai járda szintjénél magasabban. A pince belvilága 2'40 m. — a földszint belvilága 3'95 m., — az emeletek belvilága 3'95 m. magasra van tervezve.

Az épület homlokzata modern stílusban nyers falazati kiképzéssel van tervezve, a le-tompított főhomlokzati sarokrész közepén fel-emelt tetővel, mellette jobbra és balra egy-egy hatszeglletes toronnyal.

Ezenkívül van egy istálló négy lóra, kocsi-szoba és egy szoba, konyha és kamarából álló házmester-lakás.

Az épület összes költségei a melléképülettel, központi fűtéssel együtt 338,611 kor. 71 fillért tesznek ki.

## Mentőtömlők a gyárakban.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet intézte az összes iparfelügyelőkhöz:

31298/VI. 1912.

*Valamennyi kerületi iparfelügyelőnek.*

Tudomásomra jutott, hogy egyes gyári és ipartelepek tűzbiztonsági munkásvédelem szempontjából nem felelnek meg azoknak az igényeknek, melyek az alkalmazott munkások életének és egészségének előzetes megóvása szempontjából mulhatatlanul megkövetelendők. Szigorú miheztartás végett utasítom ennél fogva az iparfelügyelő urat, hogy a megtartandó gyárvizsgálatoknál, nemkülönben a telepengedélyezési tárgyalásoknál a tűzbiztonságból kifolyó munkásvédelmi intézkedésekre különös figyelmet fordítson, amennyiben e tekintetben hiányokat vagy mulasztást látna fenforogni, a szükségesnek látszó intézkedéseket, emeletes gyárépületeknél pedig az ön- és tömeges életmentésekhez alkalmas kötéllel ellátott mentőtömlőknek kellő számban való alkalmazását is elrendelni el ne mulassza.

Budapest, 1912. április hó 30-án.

*Beöthy.*

Ugy látszik e rendeletben említett mentőtömlő a lapunk 1908. évi júniusi számában ismertetett Papp Lajos-féle aradi mentőkészülék, melynek használhatóságáról akkor is nagy vita indult meg. A napisajtó is behatóan foglalkozott a fenti miniszteri rendelettel s annak a reményének ad kifejezést, hogy a gyárosok megfogják találni módját annak, hogy a meg nem felelő mentőkészüléket ne kelljen beszerezniök.

— Győrvármegyei tűzoltószövetség közgyűlése. Győrvármegye és város tűzoltótestületeinek szövetsége 1912. évi június hó 16-án délelőtt 11 órakor tartja a városház közgyűlési termében a következő tárgysorozattal:

Jegyzőkönyvhitelesítő bizottság kiküldése. A királyi diszkrétum átadása. Évi jelentés. A számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a lezárt számadások előterjesztése és jóváhagyása, a felmentvény megadása s a jövő évi költségeloirányzat megállapítása. A tisztikar és választmány kiegészítése. Indítványok tárgyalása, melyek legalább 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg a szövetségi elnöknél beterjesztettek. Közgyűlés után a városház előtti téren a győri önkéntes tűzoltótestület s a csatlakozásra jelentkezett többi tűzoltótestületek díszelvonulása a királyi kitüntetétek előtt. A közgyűlés előtt fél 11 órakor a városház 38. számú termében a szövetség választmánya tart ülést, melyen a közgyűlés tárgyait készítjük elő. A választmányi ülésre ez uton hívjuk meg a választmány és számvizsgáló-bizottság tagjait. A közgyűlésen csak annak a tagtestületnek van szavazati joga, amely képviselőjét a gyűlésig az elnöknél bejelenti.

## A beszélő film.

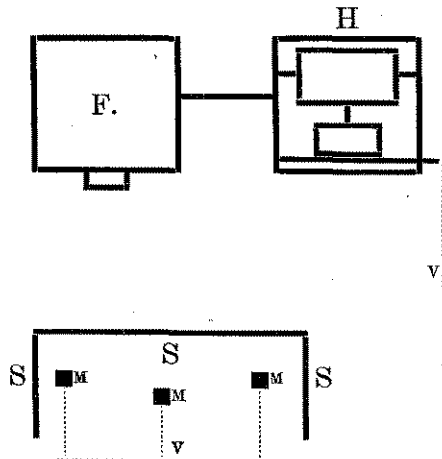
Irta: Prisner Samu, máv. gépészmérnök.

Tudjuk, hogy az eddigi beszélő filmes eljárások, — amelyek természetesen gyakorlatilag is figyelembe jöhetnek — a beszélő mozgóképeket úgy hozzák létre, hogy a vetítő gépen kívül van egy gramofon, mely a vetítő vászon mellett van elhelyezve. Minthogy e kettő egymástól távol van, együtt működésüket feltétlenül biztosítani igen-igen nehéz, olyannyira, hogy általános elterjedése szinte kizárt.

Egy másik nehézség ezen rendszereknél az, hogy oly filmet, mely több részletben — tehát nem egy huzamban — készül, velük felvenni nem lehet, mert a film és gramofon együttműködése így szakaszonként nem lehetséges.

A bejelentett módszernél ezen felsorolt nehézségek önmaguktól megszűnnek. A fő cél az volt, hogy úgy a felvételnél, mint a visszaadásnál (vetítésnél) a nehézkes szünchronizmust biztosító berendezés teljesen kiküszöböltessék, másrészt pedig, hogy a beszélő mozgóképek egyszerű berendezésüknél fogva a legkisebb »mozi«-ban, tehát minden különleges szakértelem nélkül is bemutatathatók legyenek.

Az elrendezésnél úgy a hangfelvétel, mint a visszaadás telefonikus uton történik. Megérthetés végett az elvi elrendezést ide csatolom:



1. Nézzük, hogy történik a felvétel. F. a fényképező gép, közvetlen mellette van elhelyezve H, mely a hangok rögzítésére fog szolgálni (pl. egy viasz henger v. lemez) melynek tengelye az F. készülék filmét hajtó dob tengelyével mechanice, pl. hajlítható (flexibilis) tengelylyel van összekötve. A kettő tehát mindig együtt fog járni. S. legyen a színpad, amelynek egy vagy több helyén, — szükség szerint, — mikrofonokat helyezünk el. (M.)

Tehát ugyanakkor, amikor az F. a képeket rögzíti, az M. mikrofonok a közelükben elejtett minden hangot felfognak és azt az V. telefon vezetéken át eljuttatják a H-ba.

H-ban van egy telefon kagyló, melynek membránjára tűt erősítettünk, amely a hangokat karcok alakjában rögzíteni fogja.

Látjuk tehát, hogy így sikerül minden ne-

positio marad ugyanaz, csak hogy F. lesz most a vetítógép; H. a hanglemezt tartalmazó rész, S. a vetítő vászon; a telefontól pedig a mikrofont és hallgatót kölcsönösen felecseréljük.

Tehát a hanglemez fölé tesszük a mikrofont megfelelően túvel ellátva, a vetítő vászon mögé a telefon kagylókat.

Ha a vetítést megkezdjük, vele együtt fog járni a hanglemez is és a mikrofon utján a vászon mögött levő telefon kagylók beszélni fognak.

A benyomás tehát az lesz, mintha tényleg maguk a képek beszélnének. Természetesen megfelelő hangosan beszélő telefont kell alkalmaznunk.

Látjuk a visszaadás is a lehető legegyszerűbb.

A hangrögzítés esetleg nem masszában, hanem acél szalagon is történhetik az ismert elektromágneses rögzítés utján.

## Lapszemle, könyvek.

**A szombathelyi önkéntes tűzoltótestület 40 éves története**  
A szombathelyi önkéntes tűzoltó-testület a múlt hónapban ünnepelte meg széles keretek között fennállásának negyvenéves évfordulóját, ez alkalommal Brutscher József parancsnok gondos lelkiismeretességgel állította össze a testület történetét a megalakulástól a jubileumig. Leírja az első parancsnok Horváth János szívós és kitartó munkáját, mit a megalapítás idejében kifejtett s meleg szeretettel közli a parancsnokoknak a testület érdekében kifejtett agilitását egészen 1908-ig, amikor ő vette át a vezetést. Brutscher a tűzoltás reformálásán kívül főleg a mentésre helyezett súlyt s megalakította a testület kebelében a mentőosztályt, mely az első 9 évben 5805 esetben nyújtott segílyt. Részletesen közli a testület felszerelését, tagjait s a következő lelkes szavakkal fejezi be történetírását:

„Röviden iparkodtam az egylet 40 éves történetét megírni. Adataim hiányossága végett nem terjeszkedhettem ki mindenre. Ezek után kedves bajtársaim legyen továbbra is az egyenlőség, testvériség és szeretet virágaiból font fűzér az, amely összetartson bennünket erősebben, mint azt vasbilincsek tehetnék. Dolgozzunk tovább, mert a megállás visszafejlődést jelent. Előre, fel a további munkára, hogy a legnagyobb vész idején is eleget teshessünk és megvédjük városunk lakosságát nagyobb elemi csapás ellen, ezzel akarván meghálálni irántunk mindenkor tanusított jóakarátát, amidőn városunk tanácsának és képviselőtestületének, ugy a város nagyérdemű közönségének a tanusított jóindulatért, mellyel a tűzoltó és mentő ügy iránt viseltetik, leghálásabb köszönetünket nyilvánítom, kérem azt egyletünk részére továbbra is fentartani.

Mi mindenkor iparkodni fogunk, mint a szenvedő emberiség munkásai, azt kiérdemelni. Mi a tűzoltóság ügyét városunknak megfelelően továbbfejlesztjük, az elzotes tűzrendészet és annak törvényei szigorú betartása által városunk tűzbiztonságát emelni képezi egyik főfeladatunkat, mert ha egy városban a köz- és tűzbiztonság némileg megvan, nyugodtan hajthatja fejét alváásra a város polgársága.

Isten áldását kérve egyletünk további működésére, jeligenkkel zárom be soraimat: „Egyesült erővel a vész idején!”

**Tűzrendészeti Lapok.** Mindig frissebb és lüktetőbb az élet a Jásznagykunszólnok vármegyei tűzoltószövetségben s ennek leaszabb bizonyítékául szolgál hivatalos lapjának

tatólag, közli a Pesti Hírlap nyomán K. J. cikkét a tűzbiztos építkezésről, gazdag hírvonat s tűzkárkimutatás teszi még élénkké a lapot.

**Illustrierte Feuerwehr-Zeitung.** Ügyes összeállításban jelent meg Groidl Gyula, szerkesztésében megjelenő német szaklapunk 9-10. száma. A Theo oltókészülék próbáit, a tűzoltók tizparancsolatát, a mezei tűzkarak csökkentését ismerteti értékes cikkeiben, míg hírvonata változatos s emellett tanulságos eseményeket közöl vonzó előadásban, megemlékezvén a testületek körében előfordult minden nagyobb eseményről.

**Tűzrendészet.** Lukáts Gyula gondosan szerkesztett lapjának rövid időközökben három száma jelent meg változatos tartalommal. A királyi díszéremről, a tűzoltó-

közli érdekes cikkeket nagyobbrészt a szerkesztő toliából, Belföld, Külföld, Közgazdaság, Közegészségügy; Különbféle rovatai sok értékes anyaggal szolgálnak az olvasónak.

**Tűzvédelem.** Vass János dr. lapja szokott gazdag tartalommal jelent meg. Az érdem jutalma címen Kürti Menyhért dr. a tűzoltói díszéremről értekeznek s közli a kitüntetettek névsorát. Ugyane tárgyról Fiák András ir hangulatos költeményt. Szalay Lajos befezi a gyufa történetét, Kállay Imre folytatja a tűzveszélyes anyagok és üzemeiről irt közleményeit, Breuer Szilárd értékes tudnivalókkal szolgál a kisebb auto-garageok berendezésére. A szentpétervári tűzoltókongresszusról, a nagybányai tűzről irt bő ismertetés, Külföldi szemle s Egyesületi élet rovatok teszik a lap e számát változatossá.

## SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

### A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetségének 1911. évről szóló évi jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetségének alapszabályai értelmében az 1911-ik évi működésünkről a következőkben számolunk be.

Szövetségünk fennállásának 24-ik évébe lépett s ezuttal újból örömmel jelenthetjük, hogy a tagtestületek s parancsnok urak ismételten kipróbált buzgóságukkal támogatták szövetségünk ügyeit. A gyakori érintkezés folytán a bajtársi kapocs mindinkább megszilárdult; szövetségünk erőt nyert ugyannyira, hogy ma már minden nagyobb országos mozgalomban első helyet foglalunk el.

A lefolyt év történetének legkimagaslóbb eseménye a „Tűzoltónap” rendezésében való közreműködésünk volt, melynek sikere szintén részben szövetségünk fáradhatatlan buzgalmának volt köszönhető.

Főbb vonásokban, mint legfontosabb tevékenységünket, kiemeljük a következőket:

Az előző évek méreteiben megtartottuk a budapesti állami felső ipariskolában a tűzoltó szaktanfolyamot, melyen a III-ad éves hallgatóknak rendszeres elméleti és gyakorlati oktatás lett tartva.

A tanfolyam parancsnoka: dr. Szily József, előadók voltak: Janisek Andor, hiv. tűz-parancsnok, Breuer Szilárd és Markusovszky Béla, hiv. tűz.-főtiszt, Kállay Imre, hiv. tűz.-tisz, továbbá az önkéntes tűzoltóság részéről: dr. Balogh Dezső, alparancsnok, Kratzer Dániel, Bencze István és Udvardy Aladár szakasparancsnokok.

Második fontos ténykedésünket képezte a rendes téli felolvasások tartása, melyeket szakszerűségük és érdekességüknél fogva a szövetség tagtestületei, a környék tűzoltóságai, valamint a vendégek nagy száma élénk érdeklődéssel hallgatták. Ujabban a gyárak munkásai részére is tartunk felolvasásokat, melynek tárgya a gyárakban előfordulható tüzesetek, azok keletkezési okai, tűzjelzés, tűzoltás, a fővárosi tűzoltósággal való együttműködés stb. Az első felolvasás a máv. gépgyárban tartott, melyen körülbelül 300 hallgató vett részt. Ezen előadásokat rendszeresen folytatjuk.

Ezuton felemlítjük, hogy az évi jelentésekben ismételt szó volt a felolvasások összegyűjtése, illetve kinyomatása; ezen szép terv a szövetség gyenge pénzügyi viszonyai miatt nem volt végrehajtható és miután valószínű, hogy a jövőre is alig áll módunkban e célra nagyobb összeget megszavazni, bejelentjük, hogy módot keresünk arra nézve, hogy a kinyomatás költségeit az országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége viselje.

Mult évben a szövetségi tagok száma 1 tiszteletbeli, 4 pártoló taggal és 2 működő tagtestülettel szaporodott. Ezzel a mai tagok száma: 17 alapító, 3 tiszteletbeli, 34 pártoló tag és 35 működő tagtestület.

Tagjai voltunk az Országos Tűzoltó-Szövetségnek. Hathatós támogatásban részesítettük az országos szaktanfolyamot, amennyiben annak parancsnoka, dr. Szily József, elnök volt, míg a fővárosi tűzoltóság részéről előadók voltak: Breuer Szilárd, Markusovszky Béla és Kállay Imre. Az önkéntes tűzoltóság tagjai sorából: dr. Balogh Dezső, Kratzer Dániel, Bencze István és Udvardy Aladár.

Jelen voltunk a veszprémi nagygyűlésen, melyen tagjaink közül többen szakképviselőknek lettek beválasztva.

A szakképzés, valamint a bajtársi szellem ápolása szempontjából részt vettünk minden olyan mozgalomban, gyakorlaton, szakszerű bemutatásokon, melyeken a szakismereteinket gyarapíthattuk. Ugyancsak részt vettünk a Miskolcon tartott országos szövetségi elnökségi ülésen, az önkéntes testület közgyűlésén, a testületek által rendezett ünnepélyeken, az országos tűzoltó-tisztek közös vacsoráin.

Elintéztünk 118 ügyirat-számot, 7 izben tartatott választmányi ülés. Közbenjárásunkra kiadattak a főkapitányság részéről a rendőri kordonon való átlépésre jogosító igazolványok.

Végül bejelentjük, hogy a legutóbbi Országos Tűzoltó-Szövetségi választmányi közgyűlésen üdvözlöttük gróf Széchényi Viktor szövetségi elnököt és Breuer Szilárd főtitkárt 10 éves működésük jubileumi ünnepélyén, mely alkalommal a részükre készített albumban a tagtestületek parancsnokai aláírásait szintén egybe gyűjtöttük.

Ezek voltak a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének mult évéből kiragadott fontosabb eseményei, melyekről jelentésünkben megemlékezni és ekként működésünkről beszámolni szükségesnek tartottuk.

Kérjük az igen tisztelt Közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni szives legyen.

Budapestben, 1912. évi április hó 23-án.

Dr. Szily József, s. k. Kállay Imre, s. k.  
elnök. titkár.

### Tolnából.

Tolnavármegye alig husz községe diocesekdedett eddig azzal, hogy az ő, tűz által veszélyeztetett érdekei szakszerű védelem alatt állanak, míg a többi — száznál több község — dacára kötelezett tűzoltóságának és drága pén-

zen beszerzett oltószereinek, a tűz elleni harcában eddig azon a fokon állott, mint ezelőtt száz évvel.

A vármegyei tűzoltószövetség egy szaktanfolyam rendezését ilyen körülmények között elodázhatatlannak tartotta s tekintve, hogy annak sikeréhez a lakosság érdekeit soha meg nem szünő gondoskodással védelmező vármegyei legfőbb tűzrendészeti hatóság az ő támogatásával, a hazai tűzrendészetnek, királyi kitüntetéssel feldiszitett bajnoka, az ő harminckét évi munkájának értékes tapasztalataival járult hozzá, alapos reményt táplálhatunk e tanfolyamnak vármegyénk tűzrendészeti viszonyainak javítása tekintetében.

\*

A háromnapos tanfolyam hallgatói mintegy kétszázán jelentkeztek a kitűzött időben s ez a szám a tanfolyam alatt kétszázhuszra emelkedett. A tanfolyam-hallgatók ötven százaléka az iparos-, husz százaléka a földmives- és harminc százaléka az értelmiségi osztályhoz tartozott. Ezekon kívül résztvett a tanfolyamon Szekszárd város rendőrsége Rác Z. József alkapitány vezetésével, a szekszárdi esendőrségnek szolgálatban elfoglalva nem levő legénysége.

Május 18-án délelőtt az önkéntes testületek parancsnokaiból alakult küldöttség kérte fel a tanfolyam megnyitására a vármegye alispánját, ki a vármegye, a központi járás és a város tisztviselőinek kíséretében a főgimnázium tornacsarnokában, melyet a főgimnázium igazgatója a tanfolyam céljaira átengedett s ahol a tanfolyam hallgatókon kívül az érdeklődők nagy tömegben gyűltek össze.

Vármegyénk alispánja megnyitó beszédében, kiemelve a tűzoltóság megbecsülendő munkásságát, lelkes szavakkal buzdította a tanfolyam-hallgatókat az emberbaráti szeretet munkálására s elismeréssel köszöntötte dr. Szily Józsefet, a budapesti önkéntes tűzoltószövetség elnökét, a tanfolyam vezetésének elvállalásáért. Majd pedig áttért a tűzoltói érdemek jutalmazására alapított királyi díszermek kiosztására. Itt lelkes szavakkal emlékezett meg a kitüntetett tizenöt vármegyei tűzoltóról s ezek között különösen Boda Vilmosról, kinek a királyi emlékérmét a folyó hó 9-iki városi képviselő-testületi diszközgyűlés alkalmával a vármegye főispánja már átadta.

A kitüntetettek nevében Boda Vilmos, a vármegyei tűzoltó szövetség megalapítója és örökös díszelnöke, majd pedig Budai János tolnai parancsnok mondottak köszönetet az alispánnak.

A megnyitó ünnepség elmúltával dr. Szily József kezdette meg előadását; az ő elméleti és gyakorlati tudásának gazdag tárházát nyitotta meg a hallgatóság előtt s vezette azt

szakasziparancsnokával arra az elismerést parancsoló munkára, mely jutalmat soha nem vár épp úgy, mint nem igényel elismerést a tűzoltó lelkes működése a tűzoltás körül. A munka, a közjóért, az elért eredményben találja meg az ő jutalmát!

A hallgatók az egész idő alatt buzgósággal hallgatták az egész előadást s végezték a fecskendő- és létraszerelést, a taktikai támadási gyakorlatokat.

Folyó hó 19-én a várm. tűzoltó szövetség elnöke dr. Sz t a n k o v á n s z k y Imre királyi kamarás, országgyűlési képviselő, ki a tanfolyam megnyitását elfoglaltsága miatt részt nem vehetett, köszöntötte szeretettel a tanfolyam vezetőjét és előadóit, valamint a hallgatóságot is, azoknak köszönetet mondva a vármegyei tűzrendészetének fejlesztése érdekében kifejtett munkájukért, ezeket pedig kitartó munkára buzdítva.

A lelkes szózat bizonyára nem hangzott el eredmény nélkül s el fogja vezetni a tanfolyam-hallgatókat a kívánt célhoz, a tűzoltási tevékenység szeretetéhez és megbecsüléséhez.

A tanfolyamot Csik József bonyhádi parancsnok, a vm. szövetség, alelnöke zárta be a selyemgyár udvarán, ahol a tanfolyam ideje alatt Bezerédj Pál Ónagyméltóságának engedelmével a gyakorlati előadások tartottak. Ugyanitt bucsuzott el dr. Szily József is figyelmes hallgatóitól, szívökre kötven a további lelkes munkálkodást. A tanfolyam-hallgatók nevében Szabó Zoltán koppányszántói főjegyző köszönte meg az előadók fáradozását.

A tanfolyam keretében, a már nevezettekön kívül dr. Bartal Kornél a tűzről s az ezt oltó anyagokról tartott egy órán át, érdekes kísérletekkel kapcsolatos előadást, míg Bajó János árvaszéki ülnök, képesített tűzoltótiszt a tűzrendészeti közigazgatást ismertette.

#### \* Új hivatásos tűzoltótiszt állások a vidéken.

A nagyobb vidéki városok lassanként mind arra a meggyőződésre jutnak, hogy még a kisebb fizetett tűzoltószakaszok élére is tisztet kell állítani, hogy így az első támadás vezetése s főleg a kiképzés irányítása, ezenkívül a megelőző tűzrendészet ellátása oly egyénre bízassék, akinek van ideje e teendő ellátására s nem kell más foglalkozását megszakítani, hogy feladatának megfelelően. Esztergom város Veszprém mintájára hivatásos tűzoltószakasziparancsnoki állás szervezését határozta el s a legközelebbi közgyűlésen állapítják meg ennek teendőit s díjazását. Győr város legutóbbi közgyűlésén szervezte a hivatásos tűzoltóparancsnok-helyettesi állást (második tiszt) s erre Major János városi főszámvevő-helyettes, tb. járási tűzfelügyelőt választották meg. Az állás megjelölése csak tisztelendőjével van, az elnököt

Óra	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
8-9	A tanfolyam-hallgatók felvétele	Vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet rövid ismeretése	Építési szabályrendelet	Kémény-seprési szabályrendelet	Vizszerzés és tűzjelzés	Tűzrendészeti szabályrendeletben előírt tűzoltóeszközök és szertár	
9-10	A tanfolyam-hallgatók elszállásolása	Megelőző tűzrendészet	Éjjeli őrszolgálat	Emberek, állatok és tárgyak mentése	Különféle tűzek oltása. Zárt tűzek.	Különféle tűzek oltása, nyílt tűzek	Elméleti vizsga
10-11	Megnyitó beszéd a fegyelmi szabályok felolvasása	Tűzoltóságok szervezése, rangjelzése és felszerelése	A M. Orsz. Tűzoltószövetség segélypénztára, a tűzoltóknak baleset elleni biztosítása	Vidéki tűzveszedelmre való kivonulás	Tűzoltóparancsnok, tisztek, altisztek és tűzoltók kötelességei a tűz színhelyén	Tűzoltás befejezése, bontás, takarítás, órság hátrahagyása, bevonulás	Gyakorlati vizsga
11-12	Tűzrendészeti kormányrendelet ismertetése	Tűzoltóparancsnok, altisztek, és tűzoltók kötelességei	Életmentés és gyors segélynyújtás baleseteknél, ütő- és vízszerek	Életmentés, zúzódasók és csonttörés	Életmentés, ájulás és fulladás	Életmentés, a kötés alkalmazása, a sebesült szállítása	Látogatási bizonyítvány kiosztása
2-3	Kürtjelek	Fecskendő működési zavarai	Fecskendő- és tűzoltóeszközök gondozása és tisztántartása	Csővezetés szabályai	Csővezetés szabályai. A károkozás megakadályozása	Különféle vízforrások mikénti felhasználása	
3-4	Fecskendőszervezetek ismertetése	Tömlő- és fecskendőszerelem	Fecskendő és közönséges támasztólétra iskolaszerelés	A kút és erőkötel alkalmasa	Osztóvilla alkalmazása	Taktikai feladatok megoldása, vizszerzés rendfenntartás, életmentéssel egybekötve. Minden kürtjelekkel	Hazautazás
4-5		Iskola-szerelés		Fecskendő és létra gyors szerelése	Fecskendő és angol dugólétra iskola és gyors szerelése		
5-6	Szívó- és nyomótömlő szerelés	Tűzoltási feladatok, kivonulás. Teendők a tűzhöz való megérkezéskor	Tűzoltási feladatok, munkamegosztás és egysegés vezénylés	Tűzoltási feladatok, vezénylés, a csővezetés, fecskendők, lajtoskocsik felállítása, vezénylés	Tűzoltási feladatok, a tűz megtámadásának gyakorlati bemutatása kürtjelekkel		

## A soproni tűzoltó testület évi jelentéséből.

A tűzoltó-szakosztály kekelében az elmúlt évben a legfontosabb esemény bizonyára az volt, hogy a március 15-én tartott tisztii ülésen Rösch Frigyes tiszteletbeli parancsnok a tűzoltó-szakosztály vezetését Zügn Nándor parancsnoknak adta át. Ezáltal Rösch Frigyes visszalép azon intézmény éléről, melynek ő volt a megteremtője és — bátran mondhatjuk — lelke 46 éven keresztül. Hogy Rösch Frigyes személyében a tűzoltó-szakosztály mit veszít, azt annak minden tagja mélyen átérzi. Engedje meg Rösch Frigyes ur, hogy itt e helyen a mi részünkről is köszönetet mondjunk neki fáradhatatlan munkásságáért és hogy megkérjük, hogy nagy tudásával, széleskörű tapasztalatával és bölcs belátásával ezentul is támogasson minket, kik gyenge erővel vállalkoztunk az ő intézményének tovább vitelére.

Ezen beállott változásról kötelességszerűen értesítettük városunk köztörvényhatósági bizottságát, mely ezen alkalmat megragadta arra, hogy Rösch Frigyesnek úgy a város, mint az egész haza tűzoltóságainak szervezése és fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséről május 31-én tartott közgyűlésében Sopron szab. kir. város díszpolgárává megválassza!

A működő tagok száma az év folyamán lényeges változást nem szenvedett, sajnos azonban, ismét apadásról kell beszámolnunk.

Jelentősebb tüzeset a múlt évben nem fordult elő; az állandó tűzörség 10 esetben riasztatott, ezek közül egy esetben az önkéntes tűzoltóság is kivonult. Ezen tüzesetek a következők voltak: február 11-én mennyezet-tűz az evang. lyeumban, április 23-án erdőtüz a Dudlerdőben, április 29-én tűz egy kerti házban a Malom utcában, június 30-án tűz a Schwarz-féle téglagyárban,

július 15-én égett a személtáda a színház mellett, augusztus 2-án szalmakazaltűz a fővényveremben, augusztus 10-én tetőtűz Bánfalván, szeptember 9-én erdőtűz a Zárhalmban, szeptember 25-én kisebb tűz a Kurucdombon és december 19-én kéménytűz a Színházutcában. Nem mulaszthatom el rámutatni arra a körülményre, hogy a fővényveremben folyó gépeséplésnél minden rend nélkül felhalmozott szalmakazalok évről-évre kigyuladnak, ami eléggé indokoltá teszi a tűzoltóparancsnokságnak a városi tanácshoz intézett több beadványát, melyben a cséplés közben megkövetelendő rend-és óvintézkedések elrendelését kéri.

(Folyt. köv.)

## Nemzetközi tűzoltókongresszus Szentpétervárott.

— Eredeti tudósítás. —

Az az általános érdeklődés, mely a szentpétervári tűzoltókongresszus iránt nálunk Magyarországon már az első időkben megnyilvánult, szépen jutott kifejezésre a magyarok nagy számban történt megjelenése s szereplése által. Az ország minden részéből egész magyar kolonia rándult ki Szentpétervárra, hogy az itt tapasztaltakkal tudását gazdagítsa. A belügyi kormány képviselőjében gróf Széchenyi Viktor főispán, szövetségi elnök, Jalsovitzky Sándor miniszteri tanácsos és Vermes Béla szakosztályi alelnök jelentek meg. Részt vettek még a kongresszuson dr. Vass János, Erdély Ernő, Papp Ferenc szakelőadók, gróf Erdődy Tamás szakképviselő, Kerschek temesvári, Osztragonác óbecsei tűzoltótisztek, Mamusich szabadkai polgármester, Radits szabadkai szövetségi elnök, Zubriczky dr. miskolci ügyvéd, Pressler államépítészeti hivatali főmérnök s még többen. A magyar szépnemet a kongresszuson gróf Széchenyi Viktorné, gróf Széchenyi Mariette, Vermes Béláné és Radits Józsefné képviselték.

Tüntető melegséggel és szeretettel fogadták Szentpéterváron a magyarokat s ami a kongresszusnak egyik jellemző sajátága, magyar voltunk is kellő kidomborítást nyert s az osztrákokat teljesen külön osztották. A kongresszus védnökségét a cár vállalta el, míg diszelnökül Mária Pavlovna nagyhercegnőt nyerték meg.

A kongresszus kiállításal van kapcsolatban, melyet szombaton délután nyitottak meg nagy ünnepélyességgel. A kiállítás kisebb-méretű; főleg orosz gyárosok tűzoltószerzeit mutatja be. Szinte feltűnő, hogy a nagy német gyárak még képviselve sincsenek. Két-három moszkvai automobil, stabil- és csőkoesi után akasztható benzinmotoros fecskendők, mozdony-és szánfecskendők, (előbbieket egy része a szerkezet alatti légkazánnal s teljesen fordított szerkezettel) képezik a kiállítás érdekesebb részeit. Nagyon kiemelik a mentőszereket, melyek ma

ülést Mayer szövetségi elnök vezette. Az üdvözlések során elnökünk Széchenyi Viktor gróf mondott francia nyelven rövid, de megkapó beszédet, amelyet lelkesen megtapsoltak.

Délután a Mars-téren díszfelvonulás és gyakorlat volt a nagyherceg tiszteletére, melyen 22 szakasz mintegy másfélszáz szerrel, vett részt. Gyakorlat után tűzipróbákat tartottak, melyen a nálunk is ismert Martini-Hünecke-féle szerkezetet, Müller mérnök robbanást gátló szerkezetű kannáit, habbal oltó fecskendőket s impregnált faházakat mutattak be érdeklődés mellett. Este a nemesek palotájában koncert volt, mely után a nagyherceg megszólítással tüntette ki Széchenyi Viktor gróf elnököt, Erdődy Tamás grófot, Erdély Ernő és Papp Ferenc elnökségi előadókat, utóbbi kettőtől a délutáni tűzpróbák részleteit kérdezte s elismerését fejezte ki a tanúsított érdeklődésért.

Hétfőn voltak a kongresszus szakosztályi ülései, mindenütt szép hallgatóság előtt. Az első szakosztályban adta elő Széchenyi Viktor gróf elnökünk dr. Vass János előadónak lapunk múlt számában ismertett tanulmányát s határozati javaslatát a tűzrendészet jogállásáról. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg s a szerzőt és az előadót lelkesen megtapsolták, javaslatát egyhangulag elfogadták. Az előadók legnagyobb része német vagy orosz, tárgyukat legnagyobb részben sokszor ismertett anyagból merítik.

A kongresszus tagjai több kisebb kirándulást tettek a környék szigeteire s szerdán este együttesen utaztak el Moszkvára, hol meleg szeretettel fogadták őket.

A kongresszus résztvevői általános meglepetéssel gyönyörködtek azokban a fejlett tűzrendészeti viszonyokban, melyeket itt találtak. Van külön kétéves tűzoltóparancsnoki tanfolyamuk, a tűzfelügyelet rendezve nemcsak a kerületekben, hanem még a vasuti vonalakon is. Az új építkezés teljesen tűzbiztos s meglepő az a kötelességérzet, amellyel a hatóságok, itt a tűzrendészetet kezelik. Ugy látszik mi, a művelt nyugat, is tanulhatunk tőlük.

\* Budapest székesfőváros tanácsa a Scserbovszki Szaniszló nyugalomba vonulása folytán megüresedett tűzoltó-főparancsnoki állásra (VI. fizetési osztály) s az állásnak fokozatos előléptetés útján történő betöltése esetén megüresedhető VII., VIII. és IX-ik fizetési osztályú tiszti állásokra június 5-ik napjának déli 12 óráig terjedő határidővel nyilvános pályázatot hirdetett. Az állásra megválasztandók lakáspénz helyett természetben való lakásban s ezenfelül a szabályszerű 600 K ruhaátalányban részesülnek. Oly pályázók, kik még nem állanak a fővárosi hivatalos tűzoltóság szolgálatában a

— **Tartalom:** Országos Szövetségünk új alapszabályai. Irta: dr. Vass János. — Hivatalos rész: Pályadíj színműre. — Jegyzőkönyv. — Tűzoltói díszérmekek. — Száraz oltókészülékek. — Szentár-felavatás. P. Kiss Arisztid beszéde. — A tűzjelzésről. Irta: Szabados Imre. — A nagyváradi új tűzoltóaktanya. — Mentőtömlők a gyárakban. — A beszélő film. Irta: Prisner Samu. — Lapszemle, könyvek. — Szövetségünk köréből: A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetségének évi jelentéséből. — Tolnából. — A veszprémi vármegyei szaktanfolyam. — A soproni tűzoltótestület évi jelentéséből. — Nemzetközi tűzoltókongresszus Szentpétervárott. — Különlélek. — Beszerzési források.

— **Tűzoltótisztek királyi kitüntetése.** Ófelsége, Majzik Viktort, Hevesvármegye alispánját, a magyar országos tűzoltószövetség szakosztályi elnökét a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a vaskoronarend III. osztályával tüntette ki. Majzik Viktor tevékeny részt vett a tűzrendészet fejlesztésében nemcsak vármegyéjében, hol megteremtője és lelke, tiz esztendő óta pedig elnöke, hanem az országos szövetség munkájában is. A tiszafüredi emlékezetes gyűlés az ő fáradhatatlan tevékenységét dicséri, de ott láttuk a munka közepette a veszprémi nagygyűlésen s élénk részt vett a Budapesten a márciusi országos választmányi s az ezt előkészítő elnökségi ülésen is. Kitüntetése osztatlan lelkesedést kelt az egész ország tűzoltóinak körében.

— **Erdély Ernőt,** Győr város tűzoltóparancsnokát, lapunk helyettes szerkesztőjét, ki jelenleg a nemzetközi tűzoltó-kongresszus alkalmából Szentpétervárt és Moszkvában időzik, Oroszországból visszatértekor ritka meglepetés várja. Ófelsége, a király, a tűzrendészet terén kifejtett hasznos és eredményes működése elismeréséül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta neki. A kitüntetés ünnepélyes átadása valószínűleg a győri kerületi szaktanfolyam alkalmából ejtetik meg.

— **Ófelsége Szkrubovits Vince** mármárosgyöri tűzoltószakasparancsnok és Dióssy László cibakházi önkéntes tűzoltókat az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki emberéletnek saját életük veszélyeztetésével véghezvitt megmentése alkalmával tanusított bátor magatartásuk elismeréséül. A derék bajtársak amely lelkesedéssel és szeretettel szolgálták a tűzoltás ügyét, épp oly bátorságot tanusítottak veszélybe jutott embertársaik megmentése alkalmából, ezáltal méltán rászolgálván a legfelsőbb helyről jött elismerésre.

— **Liptótárnóc.** Az „Est“ című fővárosi napilapból vesszük át az alábbi eredeti tudósítást: Liptómegyén is messze túl nagy híre van a liptótárnóci tűzoltóegyletnek. Nem mintha a kitűnő egyesület a tüzesetek körül szerepe volna büszke híre nevét, hanem inkább azért, mert — hogy úgy mondjuk — az egyesület nagyszerű társadalmi szerepet játszik.

Nyolc évvel ezelőtt a királynak állítottak szobrot a liptótárnóci tűzoltók, nyilván mert a lojalitás lángja emésztette őket. És bár a szobor

gipszontveny, amelyre eseményül egy magyar vörös bádogtető borul, mindazonáltal a szoboravatás nagy ünnepség keretében folyt le.

E lojális aktussal sikerült az egyesületnek József főherceg védnökségét megnyernie. A védnökség és az új dísztagok választása különben valóságos ipara a liptótárnóci tűzoltóknak. Dísztag itt nemcsak minden híres ember, gróf Hédervárytól, a volt miniszterelnektől, talán Héderváryig, aki Lehel, hanem ezenkívül minden tehetősebb liptói, vagy szomszédos megyebeli ember is.

Ennyi érdem jutalmazásául, mikor a király emlékérmeket adományozott azoknak, akik huszonöt év óta tűzoltók, sikerült az egyesületnek tagjai számára tizenhárom ilyen érmet kicsikarnia.

Szóval díszszel, fénynyel virágozott az egyesület, mignem Liptó vármegye minapi közgyűlésén alaposan megeibálta dicsőségét Jánoska György liptószentmiklósi lelkész. A tisztelendő ur tudniillik leleplezte az egyesületet. Elmondta, hogy „Tűzoltó Egyesület“ cím alatt egy kéregető szövetkezet, bizalmas pumpoló kompánia rejtőzik, amely minden héten dísztagot választ és az új dísztagtól kis anyagi segílyt kér, sőt vállalkozó kedvében az egyesület legutóbb már cégeket és iparvállalatokat is dísztagjául választott. Legmulatságosabb pedig az, hogy az egyesületnek mindössze hét tagja van.

Az elnöklő főispán, dr. Kiszely Árpád válaszában kijelentette, hogy ő is észlelte a visszaéléseket és a vizsgálatot megindította.

A közgyűlés óta az egyesület nem választ új dísztagot.

— **A tűzoltótisztek országos egyesülete** június 2-án a budapesti önkéntes testület üléstermében dr. Marinovich Imre alelnök elnöklése alatt igazgató-választmányi ülést tartott. Előtte való nap délután, társas kirándulás volt a fővárosi vízművekhez, este pedig Mátrai Antal és Tsa első kerületi, főhívári-uti új gyártelepének a megtekintése került napirendre. Ülés után a Metropol-szállóban közös ebédre gyűltek egybe a választmány tagjai, kik d. u. az önkéntes tűzoltók gyakorlata során a Davy-féle mentőkészülék alkalmazását s a Köhler-gyár benzínmotoros fecskendőjének a működését figyelték meg.

— **A Somogyvármegyei Tűzoltószövetség** június hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor Kaposvár r. t. város székházának dísztermében tartja közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, ennek kapcsán 3 tagu számvizsgáló-bizottság választása és 2 jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése. 2. Ügyvezetőség és választmány évi jelentése és előterjesztései. 3. Javaslat a tanfolyamok megtartására. 4. A számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 5. A jövő közgyűlés helyének megállapítása. 6. 8 nappal a közgyűlés előtt az ügyvezetőséghez benyújtott indítványok tárgyalása. 7. Szolgálati érmekek kiosztása. A tagtestületek közgyűlési képviselői a parancsnokság által kiállított meghatalmazással látandók el. A szövetség egyuttal közli, hogy a berzencei önk. tűzoltótestület június hó 16-ikán Berzencén tartja zászlóavatási ünnepségét.



— **Tartalom:** Országos Szövetségünk új alapszabályai. Irta: dr. Vass János. — Hivatalos rész: Pályadíj színműre. — Jegyzőkönyv. — Tűzoltói díszérmekek. — Száraz oltókészülékek. — Szeretár-felavatás. P. Kiss Arisztid beszéde. — A tűzjelzésről. Irta: Szabados Imre. — A nagyváradi új tűzoltóaktanya. — Mentőtömlők a gyárakban. — A beszélő film. Irta: Prisner Samu. — Lapszemle, könyvek. — Szövetségünk köréből: A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetségének évi jelentéséből. — Tolnából. — A veszprémi vármegyei szaktanfolyam. — A soproni tűzoltótestület évi jelentéséből. — Nemzetközi tűzoltókongresszus Szentpétervárott. — Különlélek. — Beszerzési források.

— **Tűzoltótisztek királyi kitüntetése.** Ófelsége, Majzik Viktort, Hevesvármegye alispánját, a magyar országos tűzoltószövetség szakosztályi elnökét a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a vaskoronarend III. osztályával tüntette ki. Majzik Viktor tevékeny részt vett a tűzrendészet fejlesztésében nemcsak vármegyéjében, hol megteremtője és lelke, tiz esztendő óta pedig elnöke, hanem az országos szövetség munkájában is. A tiszafüredi emlékezetes gyűlés az ő fáradhatatlan tevékenységét dicséri, de ott láttuk a munka közepette a veszprémi nagygyűlésen s élénk részt vett a Budapesten a márciusi országos választmányi s az ezt előkészítő elnökségi ülésen is. Kitüntetése osztatlan lelkesedést kelt az egész ország tűzoltóinak körében.

— **Erdély Ernőt,** Győr város tűzoltóparancsnokát, lapunk helyettes szerkesztőjét, ki jelenleg a nemzetközi tűzoltó-kongresszus alkalmából Szentpétervárt és Moszkvában időzik, Oroszországból visszatértekor ritka meglepetés várja. Ófelsége, a király, a tűzrendészet terén kifejtett hasznos és eredményes működése elismeréséül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta neki. A kitüntetés ünnepélyes átadása valószínűleg a győri kerületi szaktanfolyam alkalmából ejtetik meg.

— **Ófelsége Szkrubovits Vince** mármárosszigeti tűzoltószakasparancsnok és Dióssy László cibakházi önkéntes tűzoltókat az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki emberéletnek saját életük veszélyeztetésével véghezvitt megmentése alkalmával tanusított bátor magatartásuk elismeréséül. A derék bajtársak amily lelkesedéssel és szeretettel szolgálták a tűzoltás ügyét, épp oly bátorságot tanusítottak veszélybe jutott embertársaik megmentése alkalmából, ezáltal méltán rászolgálván a legfelsőbb helyről jött elismerésre.

— **Liptótárnóc.** Az „Est“ című fővárosi napilapból vesszük át az alábbi eredeti tudósítást: Liptóme gyén is messze túl nagy híre van a liptótárnóci tűzoltóegyletnek. Nem mintha a kitűnő egyesület a tűzesetek körül szerezte volna büszke híre nevét, hanem inkább azért, mert — hogy úgy mondjuk — az egylet nagyszerű társadalmi szerepet játszik.

Nyolc évvel ezelőtt a királynak állítottak szobrot a liptótárnóci tűzoltók, nyilván mert a lojalitás lángja emésztette őket. És bár a szobor

gipszöntvény, amelyre esernyőül egy mázolt vörös bádogtető borul, mindazonáltal a szoboravatás nagy ünnepség keretében folyt le.

E lojális aktussal sikerült az egyesületnek József főherceg védnökségét megnyernie. A védnökség és az új disztagok választása különben valóságos ipara a liptótárnóci tűzoltóknak. Disztag itt nemcsak minden híres ember, gróf Hédervárytól, a volt miniszterelnöktől, talán Héderváryig, aki Lehel, hanem ezenkívül minden tehetősebb liptói, vagy szomszédos megyebeli ember is.

Ennyi érdem jutalmazásául, mikor a király emlékérmeket adományozott azoknak, akik huszonöt év óta tűzoltók, sikerült az egyletnek tagjai számára tizenhárom ilyen érmet kicsikarnia.

Szóval diszszel, fénynyel virágozott az egyesület, mignem Liptó vármegye minapi közgyűlésén alaposan megbíálta dicsőségét Jánoska György liptószentmiklósi lelkész. A tisztelendő ur tudniillik leleplezte az egyesületet. Elmondta, hogy „Tűzoltó Egylet“ cím alatt egy kéregető szövetséget, bizalmas pumpoló kompánia rejtőzik, amely minden héten disztagot választ és az új disztagtól kis anyagi segílyt kér, sőt vállalkozó kedvében az egylet legutóbb már cégeket és iparvállalatokat is disztagjául választott. Legmulatságosabb pedig az, hogy az egyletnek mindössze hét tagja van.

Az elnöklő főispán, dr. Kiszely Árpád válaszában kijelentette, hogy ő is észlelte a visszaéléseket és a vizsgálatot megindította.

A közgyűlés óta az egylet nem választ új disztagot.

— **A tűzoltótisztek országos egyesülete** június 2-án a budapesti önkéntes testület üléstermében dr. Marinovich Imre alelnök elnöklete alatt igazgató-választmányi ülést tartott. Előtte való nap délután, társas kirándulás volt a fővárosi vízművekhez, este pedig Mátrai Antal és Tsa első kerületi, fehérvári-uti új gyártelepének a megtekintése került napirendre. Ülés után a Metropol-szállóban közös ebédre gyűltek egybe a választmány tagjai, kik d. u. az önkéntes tűzoltók gyakorlata során a Davy-féle mentőkészülék alkalmazását s a Köhler-gyár benzinnemotoros fecskendőjének a működését figyelték meg.

— **A Somogyvármegyei Tűzoltószövetség** június hó 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor Kaposvár r. t. város székházának dísztermében tartja közgyűlését, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, ennek kapcsán 3 tagu számvizsgáló-bizottság választása és 2 jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése. 2. Ügyvezetőség és választmány évi jelentése és előterjesztései. 3. Javaslat a tanfolyamok megtartására. 4. A számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 5. A jövő közgyűlés helyének megállapítása. 6. 8 nappal a közgyűlés előtt az ügyvezetőséghez benyújtott indítványok tárgyalása. 7. Szolgálati érme kiosztása. A tagtestületek közgyűlési képviselői a parancsnokság által kiállított meghatalmazással látandók el. A szövetség egyttal közli, hogy a berzencei önk. tűzoltótestület június hó 16-ikán Berzencén tartja zászlóavatási ünnepségét.

— Veszedelemben a gyufamonopólium? Az osztrák gyufagyárosok ama csoportjában, mely nem tartozik a „Solo“-kartelhez, hetek óta tárgyalások folynak egy kartel létesítése érdekében. A gyárosok azt hitték, hogy az osztrák kormány be akarja hozni a gyufamonopóliumot és az egyöntetű eljárás végett akarták megcsinálni a kartelt. Most azonban kitudódott, hogy az osztrák kormány elejtete a gyufamonopólium tervét. A gyárosok elhatározták, hogy ennek ellenére létrehoznak valami kartelszerű szövetséget.

— A düsseldorfi modellszínház. A július hóban Düsseldorfban megnyíló kiállításnak érdekes látványossága lesz a modellszínház, melyen az 1905-i bécsi kísérletekhez hasonlóan, mégis jelentékenyen nagyobb méretekben akarják a színházi tüzek természetét tanulmányozni. Az épület 14—25 méter alapon, a nézőtérén 9.5 a színpadon 12-től 14 méter magasságban épül s készítésénél vas-

beton- és faszerkezetek jönnek alkalmazásba. A nézőteret a színpadtól két vasfüggöny választja el s ezek között 1 méter széles tűzutca van. A nézőtéri vasfüggöny két oldalról, a színpadi felülről zárható el. Füstelvezetők a színpadon és nézőtérén vannak megfelelő terjedelemben. A kísérletek alkalmával megvizsgálják a biztonsági berendezéseket, az impregnált faszerkezetek, pusztaszerkezetek s vasbeton-szerkezetek viselkedését a tűzzel szemben. Tűzet a színpadon fognak gyújtani s ennek tovaterjedése alatt a kétféle vasfüggöny működését teszik vizsgálat tárgyává, teljesen lezárva s félig lezárva arra az esetre számítva, hogy tűz esetén a függöny felmondja a szolgálatot. Megállapítják a füstelvonók, színházi zápor hatását, tanulmányozzák a színpadi és nézőtéri különféle ajtók viselkedését. A sokoldalú s nagy költséget igénylő kísérletek elé nagy érdeklődéssel néz a tüzőltő világ.

— Változás a Mátrai tüzőltőszergyárnál. A 17 év óta fenálló Mátrai, Feik és Társa létra és tüzőltőségi szerelvénygyár részvénytársasággá alakult át s Mátrai Antal és Társa R.-T. címén az eddigi cégfőnök Mátrai Antal vezeti.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tüzőltő-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponal-utca 20—21. szám.

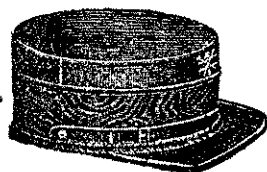
**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
**Részvénytársaság**  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:  
tűzfecskendőket és mindennemű tüzőltői felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

**Mátrai Antal és Társa r.-t.**  
ezelőtt Mátrai, Feik és Társa  
Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.  
Gyárt: mindennemű tüzőltői létrákat és tömlőmotorlákat.

**Walser Ferenc**  
tüzőltési szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémmöntőde  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kütszivattyúkat és tüzőltői felszereléseket.



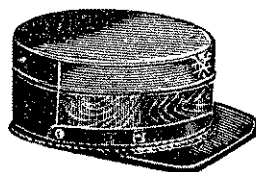
**Tüzőltő-sapkákat**  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmentden.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tüzőltő-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tüzőltő-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.

A kivonatós füzet ára 10 fillér.



Elsőrendű tüzőltő-sapkákat, legjobban és legolcsóbban készít:  
**Németh Ferenc, Kismarton**  
Telefon interurban 35.  
Kívánatra mintasapka és árajánlat

Tüzőltők, kérjétek a boltostól a  
**tüzőltők gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tüzőltő-szövetség segélyzöpnztárának jut.



!!Katonafegyverek rendkívül olcsó árban!!  
Elsőrendű tüzőltő egyenruhák, sapkák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
cs. és kir. udvari szállítók-nál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!



# TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján.</p> <p>Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogosított.</p> <p>A lap ezétküldésére vonatkozó felelősségeket az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a havá az előfizetések és hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenspédány jár.</p> <p>Szakiokkpek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Szentpétervári tanulságok.

Elmentünk a barbár Keletre, hogy terjesszük a modern tűzrendészet alapelveit, hogy megosszuk gyakorlati tapasztalatokon alapuló elméleti tudásunkat orosz bajtársainkkal s jóakaratu tanácsokkal odahassunk, hogy a fejlődést tűzoltói téren megindítsuk. Különösen éreztük e feladat szükségét mi magyarok, kik első instruktoraiként szerepeltünk az oroszoknak, mikor évekkel ezelőtt a Budapestre jött küldöttséget láttuk el hasznos utraivalóval. Akkor mindaz, amit itt tapasztaltak, nekik új volt. Új a szervezés, a felszerelés, de különösen új a tűzrendészet gyakorlása.

Elmentünk tanítani — s tanultunk. Tanultunk, mert a fejlődés fokán oly rohamos előrehaladást tett az elmúlt évek alatt Oroszország tűzoltása és tűzrendésze, hogy bámulatba ejtette a megjelent külföldi vendégeket. Lehet, hogy ez átalakulásokban sok része volt annak, hogy odavárták Európa tűzoltóságait, azok előtt akartak maradandót bemutatni, lehet hogy a látottakon sok volt a külszin, mely talán belső hiányokat takart el, lehet, hogy csak a szépet, jót igyekeztek megmutatni s figyelmünket elterelték a sötétebb részokról, de a lelkiismeretes szemlélő még így is tisztán érezhette azt, hogy e mögött a külső fény mögött kell, hogy belső

tartalom s komoly munkásságnak értékes eredménye legyen. Mert lehet látszat a felvonuló szerek nagy tömege — az ország minden részéből gyűjtötték azokat össze — de nem lehet az a fővárosi és vidéki modernül berendezett őrség gazdag felszerelése; lehet látszat a diszgyakorlaton részt vett csapatok ez alkalomra történt gondos kiképzése, de nem lehet az a tűzrendészeti szakiskola lelkiismeretes tiszképzése, műszaki tudással összeállított tanterve; lehet látszat a kongresszusra előadónak bejelentett nagy csoport tűzoltótiszt egy előadása, de nem lehet az a szélesmedrű vita, mely nemcsak az orosz, hanem a külföldi előadók tanulmánya után is megindult.

Oroszország nagyot fejlődött — a budapesti tűzoltóság büszke lehet tanítványára. Tűzoltói intézményei első helyen állanak s példaképeül szolgálhatnak sok tekintetben Európának is. Egyedül álló 1906-ban létesített tűzrendészeti szakiskolája, ahol évenként új generációt képeznek ki gyakorlati és elméleti tudással. A két évig tartó szakiskolában tűzoltótisztek, mérnökök, építészek, gépészmérnökök, vegyészek, orvosok s a gyakorlati tárgyakra művezetők képzik ki legtöbbsnyire hat középiskolát végzett ifjakat oly sokoldalú tudással, hogy ezektől nyugodtan várhatja

Oroszország reformmunkájának helyes irányu fejlesztését. A hallgatók a napi tizórai elfoglaltságon kívül rendes őrségszolgálatra is beosztatnak s így megadnak nekik minden módot tudásuk bővítésére.

Megoldották ott már a tűzfelügyelői intézményt is, ami bizony nálunk még ma is csak forrásban van. A felügyelet felállítása még itt sem nyert befejezést, de halad előre sokkal rohamosabban, mint nálunk. Az országot már járják az állami tűzfelügyelők s részben maguk, részben hivatalnokaikkal vizsgálják a községek s pótolatják a hiányokat. Új intézmény az orosz vasuti tűzfelügyelők felállítása, kik egy-egy nagyobb vonal mentén levő állomások tűzoltószereit vizsgálják meg évenként többször s kiképzik az állomás alkalmazottaiból szervezett tűzoltócsapatot. Igaz, hogy mindkét csoportbeli tűzfelügyelőnek ma még oly nagy működési köre van, hogy azt megfelelően ellátni nem képes, de a fejlődésnek olyan helyes útján áll szervezésük által Oroszország, hogy sokkal eredményesebb munkát várhatnak ettől, mint a pusztán társadalmi szervezkedés útján ellátott felügyelettől.

Előttünk állanak a hivatásos tűzoltóságok szervezésében is. Minden város köteles legalább 20 tagból álló hivatásos tűzoltóságot felállítani s fenntartani s gondoskodni arról, hogy az első kivonulás minél használhatóbban biztosítsák. E hivatásos tűzoltóság a legtöbb városban csak a támadást vezeti be s az időközben megérkezett önkéntes tűzoltóságokkal együtt végzik az oltást. A hivatásos tűzoltóságok látják el a megelőző intézkedések legnagyobb részét is, szerek és szertár rendben tartását, az önkéntesekre csak az oltás munkája hárul. Természetesen a fentjelzett létszám csak minimális, ennyit a legkisebb város is köteles fenntartani, azonban a város lakosságához mérten természetesen sokkal nagyobb tűzoltó-

körülbelül azon a nivón állanak, mint nálunk. Attól függ működésük, talál-e alkalmas személyt a vezetésre s bocsájt-e a község előljárósága elegendő pénzt rendelkezésükre. Van hiány természetesen még, de a lassanként eredményeiben is jelentkező tűzfelügyelet sokat fog itt is pótolni. Bőkezű maecenásokban s a tűzrendészetet kedvelő földesurakban azonban ott nagyobb bőség van, mint nálunk. Hogy mást ne említsek, mindnyájan ott láttuk a kongresszuson Dondukofka hercegnőt Sacovból, aki 30 tűzoltót hozott fel falujából Szentpétervárra saját költségén, hogy tapasztalataikat otthon érvényesíteni tudják. Tűzoltóságának ő szerzi be az összes felszerelését, gondoskodik készenlét tartásáról, szerpótlásról, mindenről, de nem azért, hogy szórakozzék a tűzoltósággal — ezek az ő szavai voltak — hanem azért, mert meg van győződve ennek szükségességéről s érte semmiféle áldozattól sem riad vissza. Ott ily maecenások sokan vannak, nálunk de nagyon érezzük a hiányukat!

A tűzőrségek felszerelése nem a legmodernebb, autószereket csak a kiállításon láttunk, de a mai viszonyok tekintetbevételével s arra való figyelemmel, hogy sok hiányt kellett pótolniok, megfelelő. Minden kerületi őrségen van (Szentpétervárott 22, Moszkvában 17 kerületi őrség) személyszállító kocsi, tömlőkocsi, tolólétra, kézi és gőzfeeskendő. A szerek nagyobbbrészt négyfogatuak s kivonulásnál még előttük lovasfutár halad az utvonal szabaddátétele céljából. Ha a szerek között nem is találjuk az újabb kor vívmányait, a tűzőrségek egy része azonban már a külföldi kísérletek alapján leszűrt tapasztalatok nyomán épült s sok hasznos berendezésükkel előmozdítják a gyors kivonulást. S itt nemesak a szentpétervári vagy moszkvai tűzőrségeket értem, hanem a vidék többi városánál is látott érdekes berendezést.

ha figyeljük más téren tett rohamos fejlődésüket, akkor bizvást remélhetjük, hogy itt is szép eredményeket hoznak a közeli évek változásai.

Az oroszországi ut hasznos tanulságokkal járt mindazok részére, akik abban részt vettek. Megismertek egy új országot érdekes nemzeti sajátosságával, látták, hogy a zsarnoki hatalom helyes irányban felhasználva, mennyire javára válhatik a népnek s

anyagi eszközökkel mily rohamos előrehaladást lehet tenni a tűzrendészet terén. Ezek a tapasztalatok megérdemelték a hosszú utat és fáradságot s ha hazaérve nem állunk meg a tények pusztá konstatálásánál, hanem kettőzött erővel igyekezzünk a látottakat hazánk javára értékesíteni, akkor meg is hozza bőséges gyümölcsét.

Rajtunk mulik, hogy így legyen.

Erdély Ernő.

## HIVATALOS RÉSZ.

1568.  
1912. sz.

### Felhívás

a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Budapesten tartandó országos tűzrendészeti szaktanfolyamának látogatására.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség alkalmat és módot kívánván nyújtani a tűzoltóparancsnokoknak, tűzoltótiszteknek és tűzrendészeti felügyelőknek, hogy a tűzrendészet és tűzoltás magasabb ismereteit elsajátítsák, illetve azokban magukat továbbképezhessék: a f. év augusztus havában Budapesten országos tűzrendészeti szaktanfolyamot rendez.

Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves, feddhetlen előéletű, lehetőleg katonaviselt férfi, aki érettségi vagy ezzel azonos értékű alapképzettséggel bír, kerületi vagy ezzel egyenrangúnak elismert vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamot végzett és lehetőleg legalább egy évi tűzoltói gyakorlattal bír. A felvételnél elsőbbséggel bírnak a városok tűzoltótisztjei, ha fenti feltételeknek megfelelnek, továbbá a tűzrendészeti felügyelők.

A tanfolyam 1912. évi augusztus 9-én kezdődik és augusztus 19-én este ér véget. A látogatási igazolványban feltüntetjük, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat stb. miként látogatta. Ez azonban minősítést nem képez, hanem csak arra jogosít, hogy az illető a fennálló szabályok szerint Budapesten a tűzoltótiszt vizsga letételére jelentkezzen, illetve városi, tűzoltótiszt, parancsnoki állást betölthessen.

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje 1912. július 20-ika a jelentkezés a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám) intézendő. Az ezen határidőn túl jelentkezők kedvezményre nem tarthatnak igényt.

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, szövetség, testület, vállalat vagy magán-

személy által kiállított és kiküldetését igazoló bizonyítványát a felvételi kérvényhez mellékelni és ezen az is feltüntetendő, hogy a jelentkező a kiküldő részéről mily összegű anyagi támogatásban részesül?

A tanfolyam teljesen díjmentes. Az órarend és tanterv szerinti előadások, gyakorlatok, tanulmányi kirándulások kötelezők és azok megszakítása esetén látogatási igazolvány sem adatik ki.

A tanfolyamhallgatóknak a szövetség költségén való csoportos elszállásolásáról éppen úgy történik gondoskodás, mint a kerületi szaktanfolyamnál; az erre való igény azonban már a felvételi kérvényben tüntetendő fel, mert csak 40 hely állván rendelkezésre, a július 20-ika után jelentkezők kedvezményben többé nem részesíthetők.

Mindazon hallgatók, akik arcképes féláru vasutijegy-igazolvánnyal nem bírnak, július 20-ig kérhetik azon vasuti kedvezmény megszerzését is, mely a kerületi szaktanfolyamnál hirdettetett; bejelentendő azonban mindenkor a vasuti kiinduló állomás és a legrövidebb vasuti irány is.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kötelékébe tartozó szövetségek és tűzoltóságok tagjai részére 8 egyenként 50 koronás ösztöndíjat tűzött ki; az erre vonatkozó kérvények az illetékes szövetség, parancsnokság útján ugyancsak július 20-ikáig nyújtandók be a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségéhez. Ugyancsak 4 egyenként 50 koronás ösztöndíjat bocsát rendelkezésre az I. magyar általános biztosító társaság (Budapest, IV., Vigadó-tér 1. sz.) is, amelyért bármely tanfolyamhallgató — aki máshonnan anyagi támogatást nem kap — folyamodhatik nevezett társaság igazgatóságához. A folyamodás határideje július hó 18-ika; a kérvény itt is bélyegmentes.

### Tanterv.

Elméleti rész. (Előadás naponta d. e. 7—11-ig, részben d. u. is.) Hivatásos tűzoltóság

szervezete, őranyái, szolgálata. A fecskendő-szerkezetek rekapitulációja. A gőz-, benzin-motoros fecskendő. A centrifugál és körforgó-szivattyúk. Az automobilonok. A tolólétrák. Villamos lámpák, akkumulátorok. A fecskendők, szerek kipróbálása. Villamos berendezések kellei, veszélyei. Robbanó gőzöket adó folyadékok kezelése, tartása. Acetylén- és egyéb gázfejlesztők. Vizvezeték, hydránsok. Tűzjelzők, telefonok, riasztók. Tűzbiztos építkezés. Tűzek keletkezése, az ok nyomozása. Öngyűlés. A tűzrendészeti hatóságok jogköre, tűzvizsgálati szemlék, telepengedélyek. A tűzrendészeti felügyelet általában és különböző telepeken, gyárakban. Színházak, mulatóhelyek, mozgófényképes helyiségek tűzbiztonsága. Nagyobb tűzesetek taktikája, taktikai feladatok rajzban.

Gyakorlati rész: A hivatásos tűzoltóság gyakorlata; több órség támadása. Színházak, gyárak, órségek megtekintése. Szerek kipróbálása, bemutatása. Tűzpróbák.

Kelt Budapesten, 1912. június 22-én.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség  
elnöksége:

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.  
elnök. országgyűlési képviselő,  
alelnök.

Breuer Szilárd s. k.  
főtitkár.

1565.  
1912. sz.

### Jegyzőkönyv.

Felvétel a Rimaszombaton 1912 június 23-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének ülésében.

Dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, dr. Vass János előadók, dr. Poós Miklós, Ranczay József, Vida Pál szakképviselők, Bencze István titkár, dr. Balogh Dezső pénztáros, Komáromy István rimaszombati parancsnok. Elmaradásukat kimentették: gróf Széchenyi Viktor elnök és Szabó Gyula előadó.

Elnök az ülést megnyitván, dr. Vass János napirend előtt az egri testület királyi díszermeinek elintézése tárgyában szólal fel és azt megsürgeti. Alelnök és főtitkár e tárgyban tett megnyugtató válasza tudomásul vétetett, Erdély Ernő javaslatára pedig kimondatott, hogy csak oly kérvények fognak felterjeszteni, amelyekben a rangfokozatok szabályszerűen vannak megnevezve s hogy e tárgyban a belügy-miniszteriumhoz előterjesztés is tétetik.

2. Elnök üdvözlöi Breuer Szilárd főtitkárt azon alkalomból, hogy a főváros tanácsa parancsnokká választotta és kéri, hogy a szövetség kebelében ezután is vegyen tevékeny részt.

Breuer Szilárd megköszönvén az üdvözlést kijelenti, hogy a szövetség működésében ezután is készséggel közreműködik, azonban hivatalos elfoglaltságánál fogva a főtitkári

vette, főtitkárt a megmaradásra újból felkérte és dr. Vass János előadó javaslatára dr. Vass János, Erdély Ernő, Oltványi Ödön és Papp Ferenc előadókból álló bizottságot küldött ki az irodai munkakörök olyképpen megállapítása céljából, hogy főtitkár az irodai munka alól mentesítettén, csupán az iroda általános irányítása és a szakvélemények revideálása, esetleg elintézése képezze teendőjét. Elhatározza egyben az elnökség, hogy Janicsék Andor fővárosi főparancsnokhoz megválasztatása alkalmából üdvözlő levelet intéz.

3. Alelnök bejelentvén, hogy Barabás István szakképviselő, Erdély Ernő előadó, gróf Erdődy Tamás szakképviselő, Horeczky Gyula és Zrinyi József felügyelők koronás arany érdemkereszttel lettek kitüntetve, az elnökség e feletti örömeinek ad kifejezést és a kitüntetettek ez alkalomból üdvözlöi.

4. Bencze István titkár bejelenti, hogy Breuer Szilárd főtitkár a „Breuer“-alapítványnak 100 koronát adományozott.

Köszönettel tudomásul vétetett.

5. Jászberényi Miklós jelentése a gömörvármegyei szövetség alakulásának előmunkálatairól tudomásul vétetett és az alakuló gyűlésen való közreműködés mikéntje megállapított.

6. Jászberényi Miklós azon kérelmére, hogy anyagi dolgokban a „Tűzoltó Otthon“ rendezése körül szabadabban mozoghasson és e célból részére elszámolás kötelezettsége mellett elnöki utalványozás 1000 korona erejéig engedélyeztessék, az elnökség elnököt ezen összeg szükség szerinti kiutalványozására felhatalmazza, utasítja azonban a rendezőseget a lehető takarékoság betartására. Adám I. István azon ajánlatát, hogy kinema-sketes megírására és előadására vállalkozik, kiadja az elnökség az ezzel megbízott Kállay Imre szakképviselőnek netáni javaslatát vétett, bár az azzal járó nagy költségek miatt attól eredményt nem vár. Azon jelentés végül, hogy a „Tűzoltó-Otthon“ irodájában dr. Lantos Béla havi 100 korona tiszteletdíj ellenében alkalmazást nyert, tudomásul vétetett.

7. Erdély Ernő előadó előterjesztvén a felolvasásra hirdetett pályázatra beérkezett öt pályamű bírálatát, az elnökség — nem lévén köztük oly abszolútbecsű mű, mely a tűzrendészet és tűzoltás iránti érdeklődést felkeltene képes lenne — a 100 korona pályadíjat nem találta kiadhatónak, azonban elhatározta, hogy a legjobb pályamunkát 40 korona jutalomban részesíti és némi átdolgozás után a hivatalos szaklapban közzéteszi, a pályázatot pedig négy hónapi határidővel azaz október 15-ikére megújítja és újra meghirdeti. A jelíges levélke felbontatván, abból Vidonyi Ilonka (Győr) neve tűnt ki.

8. Erdély Ernő bemutatván a győri kerületi tanfolyam órarendjét, bejelenti, hogy 65 jelentkező és 25 ösztöndíjat kérő van s hogy Papp Ferenc és gróf Erdődy Tamás az előadói tisztről lemondott.

Tudomásul vétetett és az előadói tisztre Barabás István és dr. Erdély Jenő felkérni határozottatott. Az országos szövetségi nyolc darab 25 koronás ösztöndíjat az elnökség a következőknek ítélte oda: Barna György (Sándorfalva), Szalka Lajos (Esztergom),

Szándor miniszteri tanácsossal gróf Széchenyi Viktor elnök és Vermes Béla szakosztályi alelnök volt kiküldve, az tudomásul vétetett, az ott jártaknak a magyar ügy hathatós képviseléseért köszönet szavaztatott és egyben elhatároztatott, hogy dr. Vass János felolvasásának háromnyelvű füzetét szétküldésük egy kongresszuson jelen voltak, mint a nevesebb külföldi szövetségeknek és tűzoltóságoknak.

10. Erdély Ernő előadó szóvá tevén a városok segélyezéséről szóló törvény amaz intézkedését, hogy a tűzoltóparancsnokot a X. fizetési fokozatba sorozza, az elnökség azt a maholnap mindinkább nélkülözhetetlenné váló hivatásos tűzoltói intézményre s különösen a jövőbeli tisztikar nivójára károsnak tartja, aminek folyamánya okvetlenül a városok tűzrendészetének hanyatlása, illetve stagnálása kell hogy legyen, elhatározza tehát, hogy ennek megakadályozására lépéseket tesz és odahat, hogy a tűzoltóparancsnokoknak az automatikus előléptetés a IX. és VIII. fizetési fokozatokba biztosítottassék.

11. A Budapesten tartandó kerületi tanfolyam idejét az elnökség augusztus 2—8. napjaiban, az országos tűzrendészeti tanfolyamét pedig augusztus 9—19 napjaiban határozta meg és ezeknek meghirdetésére és rendezésére az elnökséget felhívta. A kerületi tanfolyam parancsnokául dr. Szily József, előadókul a múlt évi országos tanfolyam előadói kértettek fel. Az országos tűzrendészeti tanfolyamhoz az elnökség fogja az előadókat a mérnökegyetel közbenjöttével megállapítani és külön-külön felkérni és az órarendet is ennek megfelelően megállapítani. E tanfolyam előadásaira egy gyorsíró is lesz szerződtetendő.

12. Főtitkár azon jelentése, hogy a gyakorlószabályzat fogyófélben van és hogy annak revideálása, átdolgozása is kívánatosnak mutatkozik, tudomásul vétetett és Papp Ferenc előadó felkérte, hogy idevonatkozó jegyzeteit bocsássa az elnökség rendelkezésére és a szabályzat revideálását készítse elő.

13. Benkó Albert szakosztályi elnök lemondó levele az országos választmány elé terjeszteni rendeltetett.

14. Az elnökség azon jelentése, hogy Kuhárszky László titkári állását elfoglalta, az országos választmányának bejelenteni határoztatott.

15. A Sopron vármegyei szövetségnek azon kérelme, hogy Petőháza mint nem önálló testület töröltessék, Felsőág, Sárrod, Rábakecöl, Bágyog, Bodonhely, Rábaszovát 1911. évi behajthatatlan tagdíja törülésbe hozassék, az országos választmány elé terjeszteni rendeltetett.

16. A körmöcbányai pénzverőhivatalnak a királyi díszérem kisebbített alakjára vonatkozó ajánlata elfogadtatott, 300 darab en miniature érem 15<sup>m</sup>/<sub>100</sub> átmérettel megrendeltetett és ennek eladási ára 1 koronában állapított meg.

17. Főtitkár azon jelentése, hogy a lottojövedéki igazgatóság értesítése szerint a „Tűzoltó Otthon” javára tervezett sorsjáték nem engedélyeztetett, viszont azonban a jótékonyági államsorsjáték jövedelméből 12.250 K az otthonnak kiutalványoztatott, tudomásul véte-

18. A Magyar Kereskedelmi Bank ajánlata a szövetségi vagyion ingyenes kezelésére, irattárba helyeztetett.

19. Az elnökség azon jelentése, hogy május 16-án a királyi díszérmek kérvényeinek elintézése céljából kis elnökségi ülés tartatott, tudomásul vétetett.

20. A közigazgatási tanfolyamok tűzoltói tanfolyamai véget érven, az elnökség felhívja az előadókat a zárjelentés mielőbbi beküldésére, az irodát pedig a minisztériumhoz beterjesztendő összjelentés elkészítésére.

21. A Bácsbodrog vármegyei szövetség azon kérelmére, hogy a június 23-án Zomborban befejeződő tanfolyamához, valamint az augusztus 20-án Bács községben tartandó versenyekhez egy-egy előadó kiküldetessék, az elnökség első helyre Varga Lőrinc szakképviselőt, utóbbi helyre Papp Ferenc előadót küldte ki.

22. A Pozsony vármegyei szövetség azon kérelmét, hogy augusztus 9—11. napjain közgyűlése alkalmából Pozsonyban elnökségi ülés tartassék, a tanfolyam miatt az elnökség nem találta teljesíthetőnek, felkérte azonban Vida Pál szakképviselőt, hogy e gyűlésen az orsz. szövetséget képviselje.

23. A Magyar cellosil festékgyárnak június 24-én tartandó tűzpróbájához Bencke István titkár küldetett ki.

24. A Szepes vármegyei szövetség azon kérelmére, hogy az Iglón július 14—21. napjain tartandó tanfolyamára egy előadó küldetessék ki, az elnökség Apáthy Vilmos előadót küldte.

25. A Torontál vármegyei szövetség jelentése, hogy július 14—21. napjain Papp Ferenc előadó vezetése alatt tanfolyamot tart, tudomásul vétetett.

26. Főtitkár azon jelentése, hogy a kereskedelemügyi miniszter 31298/1912. VI. szám alatt az iparfelügyelőkhöz körrendeletet bocsátott ki, mely szerint a gyárak kötéllal ellátott mentőtömlők beszerzésére lennének utasítandók, s hogy e rendelet ellen az elnökség előterjesztéssel élt, tudomással vétetett.

27. A belügyminiszter azon rendelete, mely szerint a műegyetemen a tűzrendészet előadása feleslegesnek és a hallgatóság túlterheltsége miatt kivihetetlennek jelezte, tudomásul vétetett.

28. Az iroda azon jelentése, hogy az elmúlt ülés óta felterjesztés történt két ügyben; véleményeztetett 40 alapszabály, 12 telepengedélyezés, 3 műszaki, 5 tűzrendészeti, 3 építési, 2 egyéb ügyirat, 5 szabályrendelet; hogy kipróbáltatott 51 község fecskendője, tudomásul vétetett.

29. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Poós Miklós és Vida Pál szakképviselőket.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,  
alelnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál,  
szakképviselő.

Dr. Poós Miklós,  
szakképviselő.

\* A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 42946/VI. D. sz. rendelete az acetylén-gáz előállításáról és világítási vagy más célokra való felhasználásáról szóló 1906. évi július hó 28-án kelt 73354/1906 B. M. és 47788/1909 K. M. sz. rendelet 7. §-ának 9. és 10. pontjainak hatályon kívül helyezése tárgyában.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

Az acetylén-gáz előállításáról és világítási vagy más célokra való felhasználásáról 1906. évi július hó 28-án 73354/1906 B. M. és 47788/1906 K. M. szám alatt hivatali elődöm által az akkori belügyminiszter ural egyetértőleg kibocsátott szabályrendelet 7. §-ának 9. és 10. pontjait a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ural egyetértőleg ezen hatályon kívül helyezem és azok helyett a következőket rendelem:

9. A töltő-telepek lakott helyektől 20 méter távolságban minden oldalról fallal körülrzárt, állandóan jól szellőztetett tűzálló és csupán egyszerű és könnyű tetőszerkezettel ellátott épületnek kell lennie, melyben csakis az acetylén fejlesztő, a sűrítő szivattyu és recipiensek foglalhatnak helyet, míg a szivattyu hajtására szolgáló erőgép ettől teljesen elkülönített helyen állítandó fel.

É helyiségre egyébként minden tekintetben alkalmazást nyernek a jelen szabályrendelet vonatkozó rendelkezései.

10. Az acetylén sűrítése csakis nappali világosság vagy a töltő-helyiségen kívül álló lámpa fénye mellett történhetik.

A kívül álló lámpának oly módon kell elhelyezve lennie, hogy fényét kettősérős üvegfallal légmentesen elzárt nyíláson keresztül vesse be a töltő-helyiségbe s a lámpa távolsága a külső üvegfaltól legalább 1 méter legyen. A világítási berendezés teljesen a töltő-helyiségen kívül létesítendő s utóbbiban sem gázvezeték, vagy csap, sem villamos vezeték vagy annak kapcsolója, biztosítóka stb. el nem helyezhető, sőt esetleges acetylén-lámpák is teljesen külön álló kívül vezetett vezetéken át táplálandók.

Jelen szabályrendelet azonnal hatályba lép.

Felhívom a törvényhatóságot, hogy a fentieket a hatósága területén létező összes ipar- és rendőrhatalóságokkal mihez tartás véget közölje s egyuttal jelen rendeletnek megfelelő közhírré tétele iránt intézkedjék.

Budapest, 1912. június 14-én.

A miniszter helyett:

Kálmán,  
államtitkár.

## A fővárosi tűzoltóság szerepe a május hó 23-iki forradalom napján.

Az 1912. évi május 23-ika a fővárosi tűzoltóságnak egy rendkívüli mozgalmas és a maga nemében teljesen szokatlan és páratlan napot jelent, melyhez hasonló a tűzoltóság fennállása óta még nem volt.

Eddig ugyyszólván mindent megpróbáltunk: nagy tűzeseteknek voltunk szemtanui; hareba szálltunk az árvizelemmel is; kimentettünk vízből fuldoklókat; megmentettünk embereket tűzből, füstből; kiemeltünk embereket a zajló Duna jégtábláiról; bolondokat, holdkórosokat lehoztunk tetőkről, a Ferenc József-híd pillérének a legmagasabb csucsáról; a telefondrótokon vergődő kanári madarakat, galambot lehoztunk már, — de tüntető, ellenséges tömeggel, gyújtogatókkal, kik szemünk láttára rakják le a csóvát, — még nem volt dolgunk.

Már napokkal előbb tudtuk, hogy nagy tüntetések lesznek, hogy a rendőrség, katonaság, csendőrség készenlétbe áll, de, hogy nekünk is lesz szerepünk, arra igazán nem gondolhattunk.

Az aznapi ügyeletes szolgálatom a szokásos csendes tempóban indult meg, igaz, hogy jöttek a különféle hírek, hogy itt is, ott is villamos kocsikat döntögetnek, sőt próbálgatják felgyújtani, de nem vettük komolyan, mert tűzjelentés nem érkezett. Az első gyújtogatási tűzeset d. u. 1 órakor érkezett a Podmaniczky-utcából, hogy egy villamos kocsit felgyújtottak és az uttesten ég. Kocsiégérről lévén szó, a szokáshoz képest, csak egy, a legközelebbi őrség lett mozgósítva. Ugyanez az őrség, amint a tüzet eloltotta, hazafelé menetközben a Váci-ut elején kénytelen újból leszállani és egy második villamos égő kocsit eloltani, sőt még egy harmadik kocsi tüze is volt. Alighogy bevonul az őrség, egy újabb tűzjelentés riasztja ki az Aréna-ut és Váci-ut sarkára kátránytűzhöz. Bevonul, utána rögtön kivonul a Váci-utra, megint csak kátrányégéshez, amit a tüntetők egy aszfaltgyárból kiguritottak és felgyújtottak. Délután 4 órától kezdve mind sűrűbben érkeznek a jelentések, hogy a Váci-ut mentén és a közbúlsó utcákban kocsi-, kerítés, kátránytűz van. Most már két őrséget mozgósítottam, de a jelentések egyre jöttek, hogy a kerítések mellett gyári épület is veszélyeztetve van. Délután 6 óra 15 perckor a Schlick-gyárból jelentették, hogy az egész Váci-ut mentén több szállító- és villamoskocsi ég és a Röpentyű-utcában felgyújtottak egy gyárat. Erre már magam is kivonultam a tiszti autón. Tűzoltói pályámon sok mindent láttam már, de amit akkor a helyszínén tapasztaltunk, azt hiszem, egyikünk sem felejtí el egyhamar. Először is az egész Váci-ut mentén az összes gázlámpák

\* Tűzoltószövetség Komáromvármegyében. Egy ízben már megemlékeztünk arról a lelkes tevékenységről, amellyel Kürthy István főispán



uttest közepére s barikádként eltorlaszolták az utat egész szélességben. Ezenfelül pedig legalább 8—10 helyen lobogó lánggal égtek kocsik, kátrány, kerítés, ládák stb. Szemünk láttára megállították a teherkocsikat, a lovakat kifogták, a kocsit feldöntötték, petroliummal leöntötték és felgyújtották. S mindez a gazság, a rombolás, gyujtogatás — szinte hihetetlen — a rendőrség, katonaság és tűzoltóságnak a szemeláttára történt.

Megérkezésemkor az első dolgom volt — látva a veszélyes helyzetet —, hogy 3 őrséget készenlétbe állítottam, a központi őrséget a benzinmotorfecskendővel és a VI-ik őrséget segítségül kihívtam. A 3 őrség összesen 8 szerrel, minden szer más és más helyen külön dolgozott. Hogy a vízvezetékeket használni lehessen, telefonáltam a vízvezetési igazgatóságának zárcsapfelügyelőkért. Értesítettem a légszesztársulatot. Ezalatt a tüntetők egész gyűrűvel körülfogták a VI-ik őrséget, sőt követ kezdték dobálni. A katonaságot már előzőleg is felkértem fedezetre, de ezek hivatkozva a parancsukra, hogy ők helyhez vannak kötve, nem akartak elmozdulni, de erélyes fellépésemre és a kritikus helyzetet tekintve, kénytelenek voltak engedni s ekkor minden szerhez lovasokat rendeltek és az autóra 4 szuronyos bakát kaptam.

A legérdekesebb volt, hogy amíg a tűzoltók az egyes tüzet oltogatták, a tüntetők egészen kedélyesen és mindenféle megjegyzésekkel kísérték a munkát s mire megelégték a dolgot, elsonfordálva 20—30 lépésre, eltorlaszolták az uttestet úgy, hogy az ujabbi gyujtogatási helyre csak akadálylyal mehettünk. Gondolkoztam, vajjon nem volna-e okosabb beléjük csapni a vizsugárral, de felelősségem tudatában nem mertem embereimet kitenni annak a veszedelemnek, hogy egy fanatikus bolond revolverlövessel válaszoljon. Inkább türtük és oltogattuk tovább, amit előttünk felgyújtottak. Egy rendőrszobát teljesen kilakoltattak az utcára s felgyújtották: 3 sugárral kellett oltani. Eközben besötétedett, most már a gázlámpákat kezdték oltogatni. Ez volt a legkritikusabb idő, mert mind sűrűbben durrogtak a revolverlövések, sohasem tudtuk, hogy honnan és kitől jön. Revolvereztek a tüntetők, a rendőrök, a mentők, a légszeszszerelők és vízvezetési emberek automobiljáról, hogy szabadon mehessenek utjukra. S eközben a tűzoltók a legnagyobb nyugalommal, minden hang nélkül végezték becsületos munkájukat. Természetesen ezen a helyen nem jelentek meg a tisztelt újságírók, mert a bőrüket nem bolondok, hogy a vásárra vigyék, de bezzeg nem is volt egy lapban sem megírva a váci-uti csata, amint az a valóságban lezajlott.

Ugy 8—9 óra között egyszerre csak piroslík

a jelentes, hogy márkás székely katonáim kivonult 3 őrséggel s gőzfecskendővel egy fateleptűzhöz. Én a huszárok és gyalogosok fedezete mellett őrségeimmel kirobogok a tűzfényirányába, míg a Tarnay-pusztánál egy lángban álló hatalmas jégveremnél megállapodunk. Alig, hogy az oltáshoz fogunk, a tulsó oldalon egy másik, ugyanolyan nagy jégverem gyulad ki és a körülötte lévő tűzi csapok csavarmenetei össze vannak ütve úgy, hogy az állványesövet nem lehetett reácsavarni s így kénytelenek voltunk a váci-utról egy roppant hosszú vezetékről szerelni. Itt történt az a hallatlan gazság, hogy egyik csővezetőknet a tűzbe akarták lökni. Szerencsére az inzultust idejében észrevette és a sugárral védekezett. Kerestettem az illetőt, de nem lehetett a sötétben reátalálni.

A két jégveremnek a fénye bevilágított a városba, ahol azt beszéltek, hogy a váci-uti gyárak lángban állanak. Ezalatt a központi tűzoltó-laktanyában az összes telefonokon őrült kérdezősködés folyik, Breuer kollegám, egy tisztgyakornok, 3 őrmester, 2 csővezető alig győzik a híreket átvenni és a kérdezősködőket megnyugtadni. A tüntetők már egészen a váci-ut végében, Újpest határában vannak s fülünk hallatára kiadják a jelszót: gyujtsuk fel a Juta-, a Wolfner-gyárat, a Schreiber-féle fatelepet.

Szerencsére jókor utoléri őket a szocialista hadvezetőség ukáza: „leszerelni“, mert ha nem, azonnal jön a statárium. S ezzel lecsendesedett minden, éjjel után 2 órakor vonult be az utolsó őrség s azután egész éjjel nem fordult elő semmi. Másnap voltak még néhány helyen próbálgatások, így előfordult a Schlick-gyár, a Nicholson-gyár mellett kisebb gyujtogatás, ez azonban csak a reggeli órákban történt, később a rendőrségnek és a katonaságnak a váci-utra való összpontosítása a lázadást teljesen elfojtotta.

1912 május hó 23-án összesen 64 gyujtogatási esetet jelentettek be a tűzoltóságnak és az őrségek ugyanannyit fojtottak el. Május hó 24-én már csak 8 gyujtogatási eset volt.

*Kállay Imre.*

---

\* A Cellosil próbája. Junius hó 24-én d. u. 4 órakor a Tattersallban nagy közönség előtt próbálta ki a Magyar Cellosil Festékgyár és Festészeti Részvénytársaság „Cellosil“ nevű vegyi és kötőanyag impregnáló hatását. Jelen volt a belügyministerium képviselőjében Némethy Károly államtitkár, Jalsoviczky Sándor min. tanácsos, a tűzrendészeti osztály vezetője, Janicsék Andor székesfővárosi tűzoltófőparancsnok öt tisztjével, az országos tűzoltó-szövetség képviselőjében Bence István titkár, a tűzoltótisztek orsz. egyesületét dr. Marinovits Imre alelnök, a katonaságot több törzstiszt és mérnök képviselte. A részvénytársaság bemutatásában sorozatot állított össze tapétapapír, lemezpapír, olajfestékekkel és cellosillal bevont kisebb és nagyobb házikókból. Azonban mindezen fáradságuk hiába való volt, mivel nemcsak az impregnált, de az olajfestékekkel kifestett házikók sem gyuladtak meg.

# Órarend

a magyar országos tűzoltó-szövetség július 8—14-ig tartandó kerületi szaktanfolyamára.

Budapest, 1912. július 13.

TŰZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

X. évfolyam. 7. szám.

Napok	7-8	8-9	9-10	10-11	11-től	3-4	4-5	5-6	6-7	Jegy Ügyelet
8 Hétfő	Szervezés (1) Bihar	Fecskendő- szerkezetek (1) Bencze	Megelőző tűz- rendészet (1) Erdély	Tömlők és alkatrészeik Bencze	Waggongyár Erdély	Rendgyakor- lat (1) Erdély, Árvay	Szerek ismer- tetése Erdély, Bencze	Tömlőkezelés (1) Bencze, Bihar	Fecskendő- szerelés (1) Bencze, Árvay	
9 Kedd	Taktika (1) Erdély	Fecskendő- szerkezetek (2) Bencze	Megelőző tűz- rendészet (2) Erdély	Szervezés (2) Bihar	Színház Erdély	Rendgyakor- lat (2) Erdély, Árvay	Tömlőkezelés (2) Bencze, Bihar	Fecskendő- szerelés (2) Erdély, Árvay	Létraszere- lés (1) Bencze, Formandl	
10 Szerda	Taktika (2) Erdély	Fecskendő- szerkezetek (3) Bencze	Megelőző tűz- rendészet (3) Erdély	Mászó- és bontószerék Bencze	Szeszgyár Árvay	Fecskendő- szerelés (3) Erdély, Árvay	Fecskendő- szerelés (4) Bencze, Árvay	Létraszere- lés (2) Bencze, Formandl	Támadás és vezénylés (1) Erdély, Bencze	Éjjeli gyakorl (Koestli)
11 Csütörtök	Taktika (3) Erdély	Szerek gondo- zása (1) Bencze	Megelőző tűz- rendészet (4) Erdély	Első segély dr. Erdély	Viztorony Formandl	Fecskendő- szerelés (5) Erdély, Árvay	Fecskendő- szerelés (6) Bencze, Árvay	Létraszere- lés (3) Bencze, Formandl	Támadás és vezénylés (2) Erdély, Bencze	
12 Péntek	Taktika (4) Erdély	Szertár és berendezése Barabás	Szerek gondo- zása (2) Bencze	Tűzrendészeti vizsgálatok Barabás	Back-malom Bihar	Fecskendő- szerelés (7) Erdély, Árvay	Mentőszerek szerelése Bencze, Árvay	Támadás és vezénylés (3) Erdély, Barabás	Támadás és vezénylés (4) Bencze, Barabás	Éjjeli gyakorl (Olajgy)
13 Szombat	Taktika (5) Erdély	Tűzjelzés (megelőző tűz- rendészet) (5) Barabás	Építkezés Erdély	Vizszerzés Barabás	Mozgó- fénykép Erdély	T á m a d á s é s v e z é n y l é s				
						(5)	(6)	(7)	(8)	
14 Vasárnap	Záróvizsgálatok (elméleti)			Győri önk. tes- tület közgyü- lése	Győr vármegye tűzoltó-szövet- ségének köz- gyűlése	Gyakorlati záróvizsgá- latok	Gyakorlati záróvizsgá- latok	Vármegyei tűzoltó- versenyek	Vármegyei tűzoltó- versenyek	
	Erdély	Bencze	Barabás, Bihar, dr. Erdély			Erdély, Árvay	Bencze, Árvay	Erdély, Barabás	Bencze, Barabás	

Győr, 1912. június hó 26-án.

**ÓRAELOSZTÁS:**  
Erdély 10  
Bencze 7  
Barabás 4  
Bihar 2  
Dr. Erdély 1  
Árvay —  
Formandl —

Elmélet	Gyakorlat	Összesen
10	12	22
7	15	22
4	4	8
2	2	4
1	—	1
—	12	12
—	3	3
<b>24</b>	<b>48</b>	<b>72</b>

*Erdély Ernő s.  
tanfolyamparancsnok.*

# FELHIVÁS

## a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Budapesten tartandó kerületi tűzoltószaktanfolyamának látogatására.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hazai tűzoltóintézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak minél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8849 b/III. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízása alapján a folyó év nyarán kerületi tűzoltószaktanfolyamot rendez Budapesten, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által a tűzrendészet és tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmában megfelelő kiképzést nyerjenek, tűzoltótestületek szervezéséhez és azok szakszerű vezetéséhez, a tűzrendészet kezeléséhez megkívántató alapismereteket megszerezhessék.

Felkérjük tehát főleg hazánk keleti részének városait, nagy- és kisközségeit, a tűzoltóságokat, bajtársainkat s mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézményünk iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi augusztus hó 2-től augusztus hó 8-ig bezárólag Budapesten tartandó kerületi tűzoltó szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek s használják fel az ezen szakmában való kiképzetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékoztatás céljából a következőket közöljük:

Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves, feddhetlen előéletű, ép testtel bíró férfi. Mégis tekintve azt, hogy a tanfolyam elsőrendű célja az, hogy a tűzoltótisztai állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos az, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel — lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki. A tanfolyam vezetősége azonban e képesítések nélküli jelentkezőket is felvehet.

A tanfolyam 1912. évi augusztus hó 2-án kezdődik, azonban a jelentkezők már a u g u s z -

tus hó 1-én délután kötelesek a tanfolyam-parancsnokságnál az egyenruhát, felszerelések átvétele s az elhelyezés, beosztás eszközölhetése végett jelentkezni. A tanfolyam augusztus hó 8-án ér véget, amely napon az Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttjei s a vármegyei tűzoltószövetségek és hatóságok megbízottai jelenlétében, úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből befejező vizsgálatok tartatnak.

A látogatási igazolványban feltüntetjük, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. Ez azonban még minősítést nem képez, hanem arra jogosít, hogy érettségi vagy ezzel egyenrangú alapképesítés esetén a tűzrendészeti tanfolyam hallgatójául — mely évenként egyszer tartatik Budapesten — jelentkezék, hogy továbbá községi tűzoltótisztai és községi parancsnoki állást betölthessen.

### Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje 1912. évi július hó 20-ika. Az ezen határidőn túl jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt. A jelentkezés a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban a szabályszerű egyenruhát tartoznak viselni s beruházásuk céljából augusztus hó 1-én délután a budapesti önk. tűzoltóparancsnokság irodájában (Kun-utca 2. sz.) kell személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az őt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított s kiküldetését igazoló bizonyítványát bemutatni, melyen egyúttal az is feltüntetendő, hogy a jelentkező a kiküldő részéről részesül-e anyagi támogatásban s mily összegű az? Megjegyeztetvén, hogy az eddigi tapasztalat szerint nem mutatkozott kívánatosnak, hogy

ez az összeg az Országos Tűzoltószövetség ösztöndíjánál — mely a rendes megélhetésre elégséges — nagyobb legyen.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakitás nélküli látogatása, valamint a szolgáltatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány nem adatik ki. A hallgatók a jelentkezés napjától a záróvizsgálatig katonai fegyelem alatt állanak.

Akik a tanfolyamot végighallgatják, látogatási igazolványt kapnak, melyet a nagyméltóságú belügyminiszter ur által a tanfolyamhoz esetleg kirendelt miniszteri biztos, valamint a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kiküldöttjeinek ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával látunk el.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltóőrségek és szertárak, gyártelepek megtekintése, esetleges szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színház és más középületek szerkezeteinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetek alkalmából a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehetős községek vagy testületek kiküldöttjének is lehetővé tegyük a tanfolyam látogatását, a tanfolyamhallgatóknak a szövetség költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb július 20-áig tartoznak a szövetség elnökségénél bejelenteni.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség kötelékébe tartozó tűzoltótestületek tagjai részére 8 egyenként 25 koronás ösztön-

díjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, katonaviselt pályázók előnyben részesülnek. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltóparancsnokság útján legkésőbb július hó 20-áig nyújtandók be a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.)

A félárú jeggyel nem bíró tanfolyamhallgatók a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur 1889. évi május hó 19-én kelt 29224/VI. sz. engedélyével az ide- és visszautazás alkalmával a magyar államvasutak vonalain abban a kedvezményben részesülnek, hogy a magyar királyi államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza való egyszeri utazás alkalmával a magyar királyi államvasutak vonalain a személy- és gyorsvonatok II. osztályát a III. osztályu jeggyel használhatják. E vasuti kedvezményben csak azok részesülnek, kik legkésőbb július hó 20-áig jelentkeztek s ez alkalommal bejelentik azt is, hogy mely állomásból kiindulólág, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

### Tanterv.

Elméleti rész (előadás naponta 7—11-ig): Tűzoltóságok szervezése és felszerelése. A fecskendő és alkatrészei. Mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világítóeszközök. Tűzoltószerkezetek gondozása és működési zavaraik. A tűzoltószertár és berendezése. Vizszerzés. Az építkezés elemei. Tűzrendészeti vizsgálatok és eljárások. Megelőző tűzrendészet és tűzjelzés. Tűzoltás (taktika). Első segély baleseteknél.

Gyakorlati rész (gyakorlat naponta 4—8-ig): Rendgyakorlatok. Szerek gyakorlati ismertetése. Fecskendőszerelés. Mászó- és mentőgyakorlatok. Támadás és vezénylés.

Kelt Budapesten, 1912. évi június hó 22.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége.

*Gróf Széchenyi Viktor,*  
elnök.

*Dr. Óvári Ferenc,*  
országgy. képviselő, alelnök.

*Breuer Szilárd,*  
főtitkár.

## Vármegyei tűzoltószövetség-alakítás Gömör és Kishontban.

Élénk érdeklődés, a városi polgármesterek, a községi jegyzők és tűzoltóparancsnokok részvétele mellett Gömör és Kishont vármegyében a vármegyei tűzoltó szövetség f. évi június 23-án alakult meg. A régen óhajtott mozgalom élére maga az alispán Lukács Géza állott, ki azt teljes buzgalommal és tapintattal vezette és elnöklése mellett a jelzett napon meg is alakította. Az alakuló gyűlésen körülbelül százan vettek részt. Jelen voltak azon az országos szövetség képviselőiben: dr. Óvári Ferenc alelnök, Breuer Szilárd főtitkár, Bencke István titkár s az előadók nagy része. Az alakuló gyűlés Rimaszombaton a vármegyei székház díszes nagytermében folyt le. Ülés megnyitása után dr. Óvári Ferenc tartott meleghangú beszédet a szövetség céljáról, majd Jászberényi Miklós előadó ismertette a szövetség feladatait széles látókörű, tartalmas beszédben, Apáthy Vilmos és dr. Vass János lelkesítő felszólalása után a szövetséget megalakították s az alapszabályokat elfogadták. Az elnökséget és a tisztikart a következőleg választották meg: Elnök: kövecsesi Lukács Géza alispán, ügyvezető alelnök: dr. Kovács László rimaszombati polgármester, alelnök: Ulrich János dobsinai áll. iskolai igazgató, önkéntes tűzoltóparancsnok, főtitkár: Komáromy István vm. tb. főjegyző, rimaszombati önkéntes tűzoltóparancsnok; titkár: Máriássy István vm. tiszteletbeli főjegyző; jegyző: Bodnár Zoltán körjegyző, a vármegyei jegyzői egyesület főjegyzője, pénztárnok: dr. Csernay Dániel vm. tb. levéltárnok; orvos: dr. Kármán Aladár vm. kórházi és betegsegélyző orvos.

A 30 tagban megállapított választmány megalakítását, az alakuló közgyűlés arra az időre tartotta fenn, ha majd az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyást nyernek. A gyűlésen az alispán egyidejűleg kinevezte a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt Komáromy István vm. tb. főjegyző személyében: a járási tűzrendészeti felügyelőket azonban később fogja a választmány javaslatára kinevezni.

Az alakuló gyűlésről gróf Széchényi Viktor az országos szövetség elnöke sürgőnyileg mentette ki magát, de egyidejűleg üdvözlését fejezte ki, mire a közgyűlés sürgőnyileg üdvözölte gróf Széchényit. Gyűlés után fényes lakoma volt, melyen számos szép felköszöntő hangzott el.

*Komáromy István.*

## A Fejérvármegyei Tűzoltó Szövetség évi közgyűlése.

A vármegyei Tűzoltó Szövetség elnöksége azt a helyes gyakorlatot követi, hogy évi köz-

gyűléseit rendszerint a megye azon vidékén fekvő községében tartja, hol a tűzrendészeti állapotok javítása érdekében az intéző körök és érdekelt lakosság buzdítására szükség van, mert az ily tömegesebb gyülekezés a falu népének közönyét rendszerint egy időre megtöri és mindig hagy maga után valamelyes hasznosabb állandó eredményt is. Ilyen gyűlést tartott a tűzoltó-szövetség június 16-án Herecsgfalván verebi Végh István szövetségi elnök elnöklése alatt, melyen a járás főszolgabírája Heltay Jenő is résztvett, mint a járás tűzrendészeti hatóságának képviselője. A gyűlésen mintegy 25—30 megyebeli tűzoltótestület képviselője jelent meg, közel 60—80 tűzoltóval és a falubeli, valamint a környékbeli lakosság nagy számban. A gyűlés délelőtt 11 órakor a községi tanácsteremben verebi Végh István elnök lendületes elnöki megnyitójával vette kezdetét, majd Vida Pál szövetségi titkár számolt be részletes jelentéssel az elnökség múlt évi tevékenységéről.

A szövetség pénztári állásáról Schmidl István székesfehérvári kiküldött a számvizsgáló-bizottság részéről a múlt évi zárszámadást terjesztette elő, melynek alapján a felmentvény-megadták az elnökség részére.

Verebi Végh István szövetségi elnök javaslatára négy ösztöndíjat szavazott meg a közgyűlés azon megyebeli tűzoltók számára, kik a Győr városban folyó 1912. évi július hó 7-től 14 ig terjedő idő alatt tartandó kerületi tűzoltói szaktanfolyamon részt akarnak venni és ezen ösztöndíj elnyerésére érdemesek.

Igen nagy horderejű határozatot hozott a közgyűlés a megyei tűzrendészet felügyelet kérdésében, melyet a vármegye ügybuzgó alispánjának, Szűts Jenőnek a tűzrendészet fejlesztése érdekében kifejezett szándékának megvalósítása céljából vett a közgyűlés tanácskozás alá. A közgyűlés felhatalmazta ugyanis az elnökséget, hogy a szövetségi pénztár megterhelésével és a vármegyei törvényhatóság segítségével a tűzrendészeti felügyelet kérdése az alispánnal karöltve akként szabályoztassék, hogy az hivatalos szervezet gyanánt beleillesztessék a megyei közigazgatás keretébe és így törvényesebb alapokon hatályosabb intézkedések történhessenek a bajok orvoslására.

Egyéb folyó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Délután tűzoltói szergyakorlatok tartattak jelképes tűztámadással kapcsolatban, melynek tanúságaira nézve beható megbeszélések történtek az előljárásság és a megjelent szakfelelősök között.

Estefelé a vidéki tűzoltóság eltávozott a faluból szebb reményeket hagyva maga után.

*Vida Pál.*

## A Somogyvármegyei Tűzoltó Szövetség közgyűlése.

A Somogyvármegyei Tűzoltó Szövetség f. évi június hó 9-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Kaposvárott. Reggel 7 órakor a honvédlaktanya udvarán verseny volt, mely alkalommal a bíráló zsüri által feladott taktikai támadást kellett megoldani. 11 órakor megtelt a városi székház nagy díszterme. Az elnökségi emelvényen helyet foglaltak: Makfalva Géza főispán, védnök, Plachner Sándor vármegyei főjegyző, tb. elnök, dr. Kovács-Sebestény Gyula polgármester, Reményi Samu szövetségi elnök, Szabados Imre ügyvéd, alelnök, Siposs Géza városi és szövetségi főjegyző. Makfalva Géza főispán nyitotta meg az ülést, mely meghallgatván az évi jelentést, megvizsgálván a számadásokat, tudomásul vette mindkettőt s a felmentvényt a vezetőségnek megadta. A választmány javaslatai elfogadása után Makfalva Géza főispán, védnök kiosztotta a szolgálati érmeket, majd a reggel lefolyt verseny három nyertesének (a kaposvári önkéntes tűzoltótestület, a honvédtűzoltócsapat s a nagyatádi önkéntes testület) kiadta az értékes díjakat. A főispánvédnök lelkes záróbeszéde után a közgyűlési tagok barátságos közebére gyűltek.

Gundy János.

## A Sopronvármegyei Tűzoltószövetség Felsőpulyán.

Sopron vármegye és Sopron szabad királyi város tűzoltótestületeinek szövetsége Péter és Pál napján tartotta Felsőpulyán rendes közgyűlését és a vele kapcsolatos versenygyakorlatokat. A szövetségnek ez a kirándulása alkalmat adott az ottani tűzoltó-testületnek, hogy új zászlaját az egész vármegye tűzoltóságának részvétele mellett nagy ünnepséggel felavathassa.

Reggel nyolc óra előtt a felsőpulyai tűzoltó-testület Szabó Gyula felügyelővel az élén a fehérruhás koszorusleányok kíséretében felvonult a Rohonezy-kastélyba a zászlóanyáért, Rohonezy Mária Rainéria bárónéért, akit Kulmon Irma, a községi bíró leánya szép verssel üdvözölt. A menet azután a templomba vonult, ahol szentmise volt, melynek végeztével Mérszáros Kálmán plébános lendületes beszéd kíséretében megáldotta a tűzoltók új zászlaját, melyet a zászlóanya gazdagon himzett szép selyemszalaggal díszített fel. A zászlóavatás után a szegkek beverése következett.

Az ünnepi közönség ezután kivonult a pályaudvarra, a tűzoltószövetség elnökségének és

tést megtette, Pleininger József járási főszolgabíró szép beszéddel üdvözölte Hajas Antal alispánt, a szövetség elnökét és a kíséretében érkezett vendégeket. Az alispán válasza után megindult a menet a községbe, melynek végén diadalkapu és cigányzene várta az érkezőket.

Ezután megkezdődtek a versenygyakorlatok, melyekben Felsőpulya, Szabadbáránd, Borisfalva, Középpulya és Csáva községek tűzoltótestületei vettek részt. A versenygyakorlatokat a felsőpulyai tűzoltóság díszgyakorlata követte vízzel, emeletes házból emberek mentésével és két vizsugár szerelésével. Majd pedig az egész megyéből összesereglett tűzoltók zeneszó mellett díszmenetben elvonultak a szövetség elnöke és a zászlóanya előtt.

Délelőtt 11 órakor volt a vármegyei tűzoltószövetség választmányi ülése, utána pedig a közgyűlés, melyen Hajas Antal alispán elnökölt. A közgyűlésen, melyen 23 testület volt képviselve, Szabó felügyelő megtette szokásos jelentéseit, Panuska József pénztáros előterjesztette a számadásokat és a jövő évi költségvetést, majd pedig Szabó Gyula indítványára megválasztották Eszterházy Miklós herceget, a szövetség védnökévé, Solymossy Ödön bárót pedig örökös tiszteleti elnökévé. A jövő évi közgyűlést Fertőszentmiklóson tartja meg a szövetség.

Déli egy órakor társasbéd volt, délután kedélyes tánemulatság fejezte be a sikerült tűzoltóünnepet. A vendégek az esti vonattal utaztak el Felsőpulyáról.

Szabó Gyula.

\* Tűzoltótiszti állások szaporítása. A székesfővárosi tanács illetékes ügyosztályának vezetője dr. Harrer Ferenc, tanácsnok előterjesztést tett arra nézve, hogy a VII. fizetési osztályba még egy parancsnoki s a X. fizetési osztályba 3 segéd-tiszti állás szerveztessék. Az indokolás szerint a szaporításra azért van szükség, mert a tűzoltótisztek a csapatszolgálaton és a tűzvédelmen kívül rendszeresen ellátják a tűzrendészeti szolgálatot is, amely külső és irodai munkával jár; a megelőző speciális tűzrendészeti szolgálaton kívül pedig számos vegyes bizottsági eljárásokba is bevonják a tűzoltóságot, amelyekhez mindenkor tisztet kell kiküldeni. A szolgálat akadálytalan menetének érdekében javasolt eme szervezés folytán a székesfővárosi tűzoltótisztek száma 10 lesz. A tűzoltóparancsnoki állás szervezése azért szükséges, hogy az alacsonyabb és magasabb állások kellő arányba jussanak és így a régen szolgáló érdemes fő-tisztek is még előléptetéshez jussanak. Segéd-tiszti állások pedig azért soroztattak a X. fizetési osztályba, mert a szolgálat szempontjából jobb,

# A budapesti önkéntes tűzoltó-testület évi jelentéséből.

## II.

### *Szaktanfolyamok.*

Amellett, hogy testületünk tagjait kiképeztük, a rendelkezésre álló keretben igyekeztünk a kiképzés más terén is helyt állani.

Ez évben testületünk tisztjei az alább felsorolt tanfolyamokon működtek közre mint előadók és gyakorló-mesterek:

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség által rendezett XX. országos tűzoltó-szaktanfolyamon, a közigazgatási tanfolyam tűzoltó-tanfolyamon, a budapesti állami elemi iskolai tanítóképződe tűzoltó-tanfolyamán, a budapesti állami felsőipari iskolai szaktanfolyamán, a VI. ker. munkásgimnázium tanfolyamán tartott tűzoltói oktatáson, az Erzsébet népakadémia hallgatói részére tartott előadásokban.

## III.

### *Testületi események.*

Amellett, hogy a rendes tanfolyamokra tisztjeinket kivézenyeltük, meg kell emlékeznünk arról, hogy testületünk több tisztje beható munkát végzett más testületek keretében is.

Az a szép ünnep, melyben testületünknek 15.000-ik éjjeli őrségének megtartása és dr. Szily József parancsnoknak 30 éves tűzoltói jubileuma alkalmából része volt, testületi évi jelentésünk legkimagaslóbb pontját képezi.

Február 3-ára esett a 15.000-ik őrség napja, melyet hagyományaihoz hiven a parancsnokság tagjai tartottak.

Ezen alkalomból sok régi bajtárs tisztelt meg bennünket megjelenésével és számos testület küldött üdvözlő táviratot.

Ezen 15.000-ik őrségünket s dr. Szily József 30 éves tűzoltói jubileumát február hó 12-én ünnepeltük a székesfőváros közgyűlési termében tartott diszközgyűléssel.

Megható volt eme kettős ünnep! Igazi tűzoltó ünnep!

Ezen nagy eseményen kívül az alábbiakat sorolhatjuk fel:

A tűzoltói szolgálati érdemek kiosztása két ízben történt. Március 12-én tartottuk a budai Vigadóban szokásos évi táncestélyünket. Március hó 22-én tartottuk meg közgyűlésünket.

A június 2–5-ig Veszprémben tartott XVIII. tűzoltó nagygyűlésen testületünk 20 tagjai vettek részt.

Szeptember 29-én meglátogatta testületünket gróf Széchenyi Ödön pasa, török császári tábornok, az ottomán katonailag szervezett tűzoltó-ezredek és a tengerész-tűzoltó-zászlóalj főparancsnoka, testületünk megalapítója és örökös főparancsnoka.

Főparancsnokunkat, aki Kálmán Géza szakasparancsnok kíséretében érkezett, a laktanya bejáratánál Markusovszky Béla, a fővárosi hivatásos tűzoltóság szolgálatban volt főtisztje fogadta s kísérte testületünk tisztjeihez. Parancsnokunk betegsége folytán távol lévén a fővárosból, főparancsnokunkat helyette dr. Balogh Dezső alparancsnok fogadta, majd a tisztikar bemutatása után a főparancsnok tiszteletére kivonult diszszázad előtt Hevesi Zsigmond szakasparancsnok jelentését fogadva, a diszszázad sorai előtt kíséretével elvonult.

Ezután parancsnoksági diszgyűlés tartott, amelyen gróf Széchenyi Ödön tb. főparancsnokunk elnökölt.

Az ülésen a távollevő parancsnokunk helyett dr. Marinovich Imre parancsnokságunk tagja tartott üdvözlő beszédet.

Az ülés végeztével a tb. főparancsnok az őrszobába ment, ott a beosztott éjjeli őrség parancsnokának jelentését fogadta.

Ezután Markusovszky fővárosi tűzoltófőtiszt az őrszobát riasztotta, mire őrségünk is három szerrel kivonult s a tűzkürtjel fuvása közben a Tisza Kálmán-

teret megkerülve a laktanyába visszatért, hol is automobil-benzinmotor fecskendőnk két sugárral szereltett.

A szeptember hó 24., 25. és 26-án megtartott országos tűzoltónapokon testületünk is tevékeny részt vett, amely nyílt testületünk tagjai mint egyes gyűjtők, tisztjeink pedig mint ellenőrök működtek közben a gyűjtésben.

Dr. Balogh Dezső alparancsnokunkat a székesfővárosi tanács május 11-én a fővárosi tűzoltóság körében előforduló orvosi teendők ellátásával bizta meg.

Ugyancsak dr. Balogh Dezső alparancsnokot a veszprémi szövetségi nagygyűlés az országos szövetség pénztárnokává újból megválasztotta.

Bencze István szakasparancsnokot pedig aki előzőleg segédtitkárnak meghívatott, titkári minőségben választotta meg a nagygyűlés.

A testület ügyviteli teendőinek ellátásában is változás állott be; ugyanis Udvardy Aladár szakasparancsnok a titkári állásról lemondván, helyébe november 25-én dr. Kuzma Gyula őrparancsnokot bizta meg a parancsnokság.

Az ügykezelés szempontjából megemlítjük, hogy ez évben elintéztett 248 ügydarab.

Parancs kiadott 6 esetben, működési bizonyítvány kiadott 8 esetben.

Tűzesetnél ért kárból kifolyólag kártérítés utaltatott ki 13 esetben.

Fegyelmi kihallgatásra rendeltetett testületünk 16 tagja, kik közül: 1 tag lefokoztatott 3 óra, 1 tag megdorgáltatott, 8 tag megintetett. Hanyag szolgálat miatt töröltetett a tagok sorából 6 tag.

## IV.

### *Szolgálat.*

1910. év december hó 31. testületünknek 75 működő tagja volt; az 1911. év folyamán felvétellett 8 volt és 49 új, összesen 57 tag, úgy, hogy a lefolyt évben összesen 134 működő tagja volt testületünknek. Ezek közül az év folyamán kilépett 41, töröltetett 15, az apadás tehát 56 volt, úgy hogy a tényleges létszám az 1911. évi december hó 31-én 77 fő volt.

Ezenkívül volt 4 tiszteletbeli, 4 alapító, 1 kedvelő és 6 pártoló, míg a parancsnokságnak nem működők sorából 3 tagja volt.

Rangfokozatra nézve volt: Tisztviselő 11, őrparancsnok 9, rajvezető (csővezető) 13, Őrvezető (mászó) 19, vizsgázott szivattyus 4, szivattyus 21.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrséget tartottunk. Kivonult az őrség 35 esetben, riasztva 16 ízben volt. Tűzeseteknél testületünk 109 esetben volt működésben. Tűzesetekhez szereink 35 esetben vonultak ki, míg 74 esetben azok a tűz színhelyén nem voltak.

Nagyobb tűzesetek voltak a Gelb-féle Nagytemplom-utcai teleptűz, az Ujlaki Téglá- és Mészegető Rézsvény-társaság telepén kiüttlött tűz. Az Angol Park égése, a józsefvárosi pályaudvar raktáregése és a Sár Mór-féle papirraktár égése.

Lefolyt évben 19 közgyakorlat, 4 vizsgagyakorlat és 1 versenyyakorlat, összesen 24 gyakorlat tartott. Őrparancsnoki vizsgát tett 2, Őrvezetőit (mászóit) 9 és szivattyusit 10, így vizsgázott összesen 21 tag. Ezek közül megfelelt 1 őrparancsnok, 8 Őrvezető (mászó) és 10 szivattyus.

A téli vasárnapok délutánjain 13 elméleti előadást tartottunk, melyeken 35 tiszt és 333 tűzoltó, vagyis összesen 418 tag vett részt, úgy hogy egy előadáson átlag 2 tiszt és 30 tűzoltó volt jelen.

\*\*\*

Midőn testületünk lefolyt évi működését a fenneb-iekben vázoltuk s a parancsnokság működését a közgyűlés elé terjesztjük, egyben kérjük a felmentvény megadását.

Budapest, 1912. március 13-án.

A parancsnokság nevében:

*Dr. Szily József,*  
parancsnok.

*Dr. Kuzma Gyula,*  
titkár.

**A soproni tűzoltó testület évi jelentéséből.**

(Folytatás)

Gyakorlatot összesen 22 tartottunk, melyek közül 7 összgyakorlat volt, ezen utóbbiakon való részvételért a legénységi pénztárból 82:20 korona, a tisztikarnak pedig 51:60 koronát fizettünk ki részvételi díjak fejében (!). A főgyakorlat és az ezzel rendszerint összekapcsolott szemle Szabó Gyula vármegyei tűzrendészeti felügyelő részéről október 1-re volt kitűzve, azonban az erős eső miatt megtartható nem volt s így a szemle csak a szerek állapotának és az ügykezelés megvizsgálására terjedt ki. A katonai csapatokkal 26 gyakorlatot tartott Schneider gyakorlómester, még pedig a 48. gyalogezred legénységével huszszor, a 76. gyalogezred legénységével háromszor és a 13. tüzérezred legénységével háromszor. Az állandó tűzörséget kéményegetésnél ötször vették igénybe. A színházban a két állandó tűzörön kívül az önkéntes testület tagjai 262 órséget tartottak, minden egyes órségen 1 tiszttel, 2 őrparancsnokkal és 3 tűzoltóval vonulva fel, kaszinóórséget 24 esetben, cirkuszórséget 17 esetben teljesített az állandó tűzörség. Az állandó órség az elmúlt évben a következő mentőszolgálatot teljesítette: 50 betegszállítást hordágygyal, 7 mentőkocsival és 19 hullaszállítást. Azonkívül az önkéntes tűzoltótestület mentőlegénysége mentőkocsival szolgálatban volt a lóversenyek tartama alatt a lóversenyterén.

Julius 14-én történt meg a tűzoltószerek leltár szerinti felülvizsgálása a város részéről, amikor minden rendben találtatott. Ebből kifolyólag előterjesztést tettünk a városi tanácshoz aziránt, hogy a vámonknál eddig fennállott és ma már felesleges kisebb tűzoltószertárak megszüntetessenek. A tanács az előterjesztéshez hozzájárult s így a vámonktól a szereket a központi szertárba átszállítottuk, a hasznavehetetlent kiselejteztük, a használható többi szereinken célszerűen elosztottuk.

Junius 29-én a Sopron vármegyei és városi tűzoltószövetség tartotta közgyűlését Bükön, amelyen testületünket a parancsnok képviselte. E közgyűlésen Rösch Frigyes leköszönt elnöki tisztségéről. A közgyűlés Rösch visszavonhatatlan lemondását legnagyobb sajnálattal tudomásul vette s az elnöki tisztre simonyi Hajas Antal alispánt választotta meg.

*Zügn Nándor, s. k.*

\* Pályázat pestvármegyeiek részére a budapesti tanfolyamokra. Az országos tűzoltó szaktanfolyam reformja folytán a 6/1912. sz. alatt 4 egyenként 100 koronás országos szaktanfolyami ösztöndíjra hirdetett pályázatot ezennel visszavonjuk s e helyett a Budapesten augusztus hónapban 2-ától 8-áig, megtartandó 7 napos kerületi tanfolyamra négy, egyenként 40 koronás, s az ugyancsak Budapesten és augusztusban folytatólag megtartandó 11 napos országos tűzrendészeti tanfolyamra négy, egyenként 60 koronás ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdetünk.

Mindkét ösztöndíjra kizárólag csakis 18-42 éves pestmegyei lakosok pályázhatnak, kik az országos szövetség által előírt feltételeknek is megfelelnek.

Ezen feltételek a következők:

a) Az országos tűzrendészeti tanfolyamra csakis azok vétetnek fel, akik a kerületi vagy ezzel egyenrangúnak elismert vármegyei tanfolyamot elvégezték, egy évi aktív tűzoltói gyakorlatot felmutatnak, érettségi vagy ezzel hasonló alapképzettségük van.

b) A kerületi tanfolyamra alapképzettség és tűzoltói gyakorlat nem kívántatik, de ezzel bírók előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények a pestvármegyei tűzoltó

**KÜLÖNFÉLEK.**

— **Tartalom:** Szentpétervári tanulságok. Irta: Erdély Ernő. — Hivatalos rész: Felhívás a Budapesten tartandó országos tűzrendészeti és kerületi tűzoltótanfolyam látogatására. Jegyzőkönyv. A keresk. minster rendelete az acetylen-gázzól. — A fővárosi tűzoltóság szerepe a május hó 28-iki forradalom napján. Irta: Kállay Imre. — A győri kerületi tűzoltótanfolyam örarendje. — Szövetségünk köréből: Gömör és Kishont, Fejér, Somogy és Sopron vármegyei szövetségek gyűlése. — Testületi élet: Budapest, Sopron. — Pályázat. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Augusztus kir. hercegnő a tűzoltónap védnöke.** Az ország tűzoltósága nagy érdeklődéssel készül az október 12., 13., 14. napjain tartandó tűzoltónapra s reményli, hogy sikerülni fog az Otthon felállításához még szükséges összeget összegyűjteni. A rendezőségnek sikerült a tűzoltónap védnökeül *Augusztus királyi hercegnőt* megnyerni, aki eszméink nemes célzatát felismerve élére állt mozgalmunknak, ezáltal példát nyújtva főuri köreinknek a tűzoltónap támogatására. A szövetség több tűzoltónapot nem rendez s így joggal reményli, hogy a testületek ez évben minden erejüket latba vetik, hogy az Otthon vagyonát gyarapítsák s megadják a módot az alapok minél előbbi lerakására. A központban állandó irodát tart fenn a rendezőség, mely minden kérdésre készséggel ad felvilágosítást.

— **Királyi díszérem-adományozás.** A miniszterelnök a huszonöt éves királyi díszérmet Csermák Hugó ácsi tűzoltóparancsnoknak és Varga Gábor dr. ügyvéd, országgyűlési képviselőnek, mint szentgotthárdi önkéntes tűzoltóság parancsnokának adományozta.

— **Tűzoltók kitüntetése.** A legszivesebben állandósítjuk ezt a rovatot, melynek az utóbbi időkben rendszeresen van anyaga, igazolva azt, hogy a vezető körök méltányolják azt a tevékenységet, mit a tűzoltóság és tűzrendészet fejlesztése érdekében kifejtének. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli, hogy őfelsége Barabás István vasvári parancsnok, járási tűzfelügyelő, elnökségi előadót, Horeck Gyula járási tűzfelügyelőt, Zrinyi József vasvármegyei tűzoltószövetségi pénztárost és gróf Erdődy Tamás vasvármegyei tűzrendészeti felügyelőt a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki. Érdemes munkái mind a tűzrendészetnek, kitüntetésük jutalom az elmúlt működésért s buzdítás arra, hogy további munkásságukban hasonló önzetlenséggel szolgálják tűzrendészetünk ügyét. A szövetség elnöksége



junius 18-án tartott ülésén J a n i e s e k Andor parancsnokkal töltötte be. Janicsék Andor 1886 február 1-e óta áll a székesfőváros tűzoltóságának szolgálatában s ez idő alatt gyakorlati szaktudásával, lelkiismeretes munkásságával s erős szervezőképességével nagy mérvben hozzájárult ahhoz, hogy Budapest tűzoltósága a mai színvonalra emelkedett. Mint a tűzoltótisztai egyesület alelnöke, értékes szervezőmunkát fejtett ki s előzékeny modorával megnyerte az egész ország tűzoltóságának becsülését s előbbrelépése alkalmából minden oldalról számosan keresték fel üdvözlő soraikkal. Utódjául a székesfőváros tűzoltóparancsnoki stallumába Breuer Szilárdot, szövetségünk főtitkárát választotta meg a tanács. Breuer tűzrendészeti és tűzoltói munkássága messze túlmeleg az ország határán, sokoldalú tevékenysége megteremtette nevének és tudásának megbecsülését az egész tűzoltó világban. Résztvett a szövetség fejlődésének minden fázisában, egész tűzoltógenerációt tanított és nevelt az önzetlen kötelességteljesítés ideális szolgálatában. Nagy szaktudásánál s fáradhatatlan munkásságánál talán csak meleg szívének nemesen dobogó érzése a nagyobb, mellyel megszeretette mindenütt intézményünket s saját magát. Új állásában elkíséri mindnyájunk igaz ragaszkodása és szeretete.

— **A török tűzoltóság átszervezése.** Az elmúlt évben mintha megújultak volna azok a tűzvesztek, melyek Konstantinápolyban egész vagyont semmisítettek meg, oly óriási károkat okoztak. A város fokozatos fejlődésének volt a következménye, hogy egyre több veszélyes gyárat állítottak fel, azonban a faházakat kirtani nem lehetvén, sok helyen ezekben állították fel a gépeket, ami a tűzveszélyt jelentősen fokozta. Ehhez járult még az, hogy a háborus időben mindinkább megszorodnak a gyujtogatások s így alaposan igénybe vették a tűzoltóság munkáját. A török tűzoltóezredek és tengerészszázalaj főparancsnokát, gróf Széchenyi Ödön pasa, tábornaszernagyot ez arra indította, hogy az egész tűzoltóságot újjászervezze, modernebb felszerelésekkel lássa el s ezáltal gátat vessen a tűz pusztításának. Eddig ugyanis Konstantinápolyban csak két főőrség volt: a Taxim kaszárnyabeli és a stambuli, melyek a város nagy kiterjedése folytán a legtöbb esetben csak későn juthattak a tűzhöz, figyelembe véve azt is, hogy a legénység gyalog vonult ki s nagyobb távolságokon meg is kellett pihenni. Ezek az őrségek is nagyobb-részt kézi fecskendőkkel voltak felszerelve, automobilt egyáltalában nem volt. Az újjászervezésről Széchenyi pasa a következőket írja lapunknak:

„Itt még folyton, csaknem minden nap van 1—2 tüzeset, de hála Istennek, ezek nem terjedelmesek, mert hamar eloltjuk.

Jövő hónap elején várjuk a 3 megrendelt

Nürnbergben, a Braun-gyárban, utasításaim szerint készülnek.

Ujabb két tűzoltószázalajnak szervezésére, több őrtanya építésére, számos automobil s két gőzhajó, benzinmotoros fecskendők beszerzésére 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> millió koronát kértem a török kormánytól. Kiváncsi vagyok, lesz-e sikere előterjesztésemnek. Jelenleg már 20 laktanyánk van, ezenkívül tűzoltószerek készítésére gyárat is létesítettem; a gépeket stabil-benzinmotor hajtja.“

Hisszük, hogy ez átalakítások ujabb dicsőséget szereznek a szervezőnek s ennek révén a magyar tűzoltóságnak, melynek ugyancsak ő volt első alapítója és szervezője.

— **Arad város tűzoltó automobilja.** Arad város tűzoltó-parancsnoka a városi tűzoltóság fejlesztésére és a tűzbiztonság előmozdítására egy benzinmotoros automobilfecskendő beszerzését kérte. A kérelmet a minapi tanácsülésen tárgyalták és elhatározták, hogy egy magyar automobilgyártót ajánlatot fognak kérni és ha kedvező fizetési feltételeket kapnak, úgy beszerzik a gépet.

— **Az esztergomi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűléséről.** Az esztergomi önkéntes tűzoltó egyesület, mely negyvennégy év óta áll fenn, múlt hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal tisztújítás is volt. Parancsnokul Ósváth Andor városi főjegyző, az egyesületnek 16 éven át buzgó titkára és tb. parancsnoka, választott meg. Alparancsnok Weixler Vilmos lett. Mérnökül Tiefenthal Gyula városi mérnök, szakaszparancsnokokul Pelczmann László, Schwartz Lajos és Tátus János, pénztárnokul pedig Kitzinger József választottak. Ezen a közgyűlésen lépett vissza parancsnoki tisztétől Dóczy Ferenc, aki kerek negyven éven át szolgálta a nemes ügyet s ezen időből 27 évig volt parancsnok. Dóczy Ferenc érdemei ismeretesek. Az ő szívós kitartása mellett ért oly szép időt az egyesület s neki tulajdonítható, hogy nehéz időközön át fennmaradhatott. Az egyesület renaissancea az utóbbi évtized, melyben a város lelkes polgármestere: Vimmer Imre egyesületi elnök, Dóczy Ferenc parancsnok és Ósváth Andor főjegyző a város közönségébe beleoltották a tűzoltó-ügy iránti szeretetet és áldozatkésztséget. E tiz év alatt létesült két szertár, melynek egyike tűzoltó központ. E szertárak a legmodernebb gépekkel vannak felszerelve. Van bennük egy gőzfecskendő, két gépezetes létra, egy hatalmas uj szerkocsi, négy mozdonyfecskendő, nyolc lajt, egy 200 hektoliteres víztartó, vízemelőgép villamos és benzin-hajtásra, két istálló két-két pár lóra, legénységi szoba, tisztai várta stb. A város területén levő két katonai laktanyában katonai kiképzett készenlét van s ennek rendelkezésére két mozdonyfecskendő áll. A város IV. kerületében külön fecskendőházban ismét egy új mozdony-

fecskendőt s megfelelő vízszállító eszközöket tartanak. Az önkéntes működő csapat jelenleg 40 tagból áll s ezeket kitűnően iskolázza a székesfővárosi hivatásos tűzoltóságnál több ízben kiképzést nyert Ország-h Kálmán tűzoltó-tiszt, aki egyuttal a jelenleg 5 tagból álló, hivatásos őrség vezetője. A május 12-iki közgyűlés örvendetes tudomásul vette, hogy Dóczy Ferencz, volt parancsnok, Weixler Vilmos alparancsnok és Kitzinger József, a József főherceg nevét viselő gőzfecskendő parancsnoka, a királyi díszéremmel való kitüntetés részesei lettek s a maga részéről Dóczyt az egyesület örökös parancsnokául, Weixlert örökös tb. parancsnokául és Kitzinger Józsefet örökös tb. alparancsnokául választotta meg.

— **Hogyan tartanak tűzoltó-mulatságot Bakonytamásin.** Követésre érdemes példa, hogyan tartják meg Bakonytamásin a tűzoltómulatságot, mennyire tudják összeegyeztetni a kellemesét a haszonnal. A mulatság nap-

ján délután fél három óraker gyakorlatot és versenyszerelést, este 7—8-ig tisztai értekezletet tartanak az egységes kürtjelzésről s arról, hogy mikép adjanak a községek egymásnak tűz esetén segílyt. A gyakorlat e rendjét a mult évben kezdték meg kísérletképpen 3 községben s a rendezőség bizik benne, hogy az eddigi versenyeknél hathatósabban fogja előmozdítani a tűzoltás ügyét. A gyakorlat a következő: A várm. szab. rendben a körzethez tartozó, illetve segílyt nyújtani köteles 11 község előljárósága a gyakorlatot megelőzőleg a főszolgabírótól zárt levelet kap, melynek felirata „felbontandó 1912 július 7-én d. u. 1/38 óraker”. Tartalma jelen esetben „Bakonytamási községben tűz van, a tűzoltóság adjon segílyt”. Erre az érdekelte községek riasztanak és indulnak. Ugyanakkor a járási tűzfelügyelő kitézi a támadást s riasztja a gyakorlat szék-helyének tűzoltóságát. A támadást a helybeli parancsnok vezeti s felhasználja beérkezésük sorrendjében a segílynyújtásra kötelezett községeket. Ha mást nem, de e módszerrel elérik azt, hogy a parancsnokok hozzászoknak a több őrség támadásának vezetéséhez, a megérkezettek a vezénylő parancsnoknál jelentkeznek s be-mondják a fecskendő milyenségét, a tűzoltók létszámát s tömlőkészletük hosszát. A támadás végeztével egy ki-versenygyakorlat következik, ennek díjazására 120 koronát adtak össze biztosító társaságok s néhány tűzoltó-szempontból nagyon érdekelte környékbeli földbirtokosi Verseny után kezdődik a táncmulatság.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geittner és Kausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
os. és kir. udvari szállítók, gyártanak:  
tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígsház térszomszédságában).

**Mátrai Antal és Társa r.-t.**  
ezelőtt Mátrai, Feik és Társa  
Budapest, Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Szigmond-tér 7.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

**Walszer Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémmöntőde  
Budapest, VI., Csángó-utca 6/B. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

**Díszokmány - Űrlapok**  
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchényi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökük arcképeivel együtt 1 korona behirdesse ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egyos példányainak ára tagostulleteknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.  
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat, legjobban és legolcsóbban készít:  
**Németh Ferenc, Kismarton**  
Telefon interurban 35.  
Kívánatra mintasapka és árajánlat

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**  
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segílyzőpénztárának jut.

!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!  
Elsőrendű tűzoltó egyonruhák, sapkák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
os. és kir. udvari szállítókánál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogsítozott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a nevá az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90-33.	Előfizetés ár, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpótdány jár. Szakcikkek, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Munkában a tűzoltószövetség.

Nehéz és fontos kérdések megoldását tüzte ki ez évben előjaul a magyar országos tűzoltószövetség, minden rendelkezésére álló erőt be kell vonni a nagy munkába, hogy az eredmény méltó legyen ahhoz a lelkes kezdéshez, mellyel az alapozást végeztük. Az a sok szép eszme, mely nagyrészt megoldatlanul áll a tűzoltói világ előtt, várja a hivatott mestert, aki egyszerűtettel párosult tudással viszi előbbre tűzrendészetünk és tűzoltásunk ügyét.

Az előtérben álló kérdések között legfontosabb a tűzoltó-otthon létesítése. A mult évben elért szép eredmény szolgáljon buzdításul arra, hogy a féluton megállnunk nem szabad. A márciusi közgyűlés, mely a gyűjtésnek ez évben utóljára leendő esz-közlését kimondotta, erős mérlegelés alá vette az újabb gyűjtés eszméjét s az előttünk álló sürgős érdekeket csak úgy vélte megoldhatónak, ha a rendelkezésünkre álló összeget megfelelően kiegészíti. Az első év eredménye minden tekintetben kielégítő volt még akkor is, ha nem vesszük figyelembe azokat a gátló körülményeket, melyeket az időjárás s az előkészítés rövidsége gördítettek utunkba. Kielégítő volt az eredmény, azonban arra nem elég, hogy belőle az alapok lerakásáig juthattunk volna.

Két kérdés állott a vezetőség előtt: vagy a meglevő alaptőkét gyümölcsöztetni s várni egy évtizedig, míg a kamatokkal annyira emelkedik, hogy a kérdést újra napirendre tüzhetjük, vagy még egy utolsó gyűjtéssel igénybe venni a közönség áldozatkészségét s ezzel lehetővé tenni azt, hogy a munkálatokat még ez évben megkezdhessük s az a generáció, mely a magyar tűzoltás alapjait lerakta s azok, kik a gyűjtést vezették, már élvezhessék az otthon sokoldalú előnyét. Vállvetett munkára, együttes működésre van szükség, vegye ki belőle mindenki részét. A magánosok filléreikkel, a községek koronáikkal s a városok nagyobb alapítványakkal mozdítsák elő az otthon megvalósítását. Induljon meg minden irányban a gyűjtés, álljon az élre minden tűzoltó, lelkesitse munkája biztos sikerének tudata s az eredmény nem fog elmaradni. A központ teljes erővel készíti elő a mozgalmat, Budapest székesfőváros s a vidék álljon oldalára, hogy a tűzoltó-otthon diszes palotája hirdethesse összetartozandóságunk páratlan sikerét.

Ez évben forr ki s z a k o k t a t á s u n k ujjászervezésének kérdése is. A szövetség elnöksége a leghelyesebb utat választotta, amikor az új rendszert egy évi próbának vetette alá. Amit az elméleti tárgyalások nem tudnak

eldönteni, azt igazolja a gyakorlat. Az új rendszernek bizonyos lesz sok előnye, ezt tartjuk meg s ami hiányt a kísérlet felvet, pótoljuk. Mindnyájunk szeme előtt az a vágy lebeg: a tűzoltói kiképzést oly színvonalra emelni, hogy belőle az ország tűzrendészetének váljon haszna s el tudjuk látni hazánk minden részét szakképzett s értékes tisztekkel, kik néhai József királyi herceg védnökünk szavai szerint a tűzzel szembeállni nemcsak mernek, hanem tudnak is. A helyes megfontolás megtalálja majd azt az utat, mely a régi rend előnyeinek megtartásával az újat értékessé teszi.

Szorosan összefügg szakoktatásunk kérdésével alkalmas szakkönyv kiadásának ügye. A „Tűzrendészet“ új kiadásának megjelenésére már több mint hat éve várunk s a külső körülmények kedvezőtlen hatása folytán eredménytelenül. Adott ki ugyan azóta a szövetség több oly értékes munkát, mely tűzoltói irodalmunknak igazán díszére válik, ezek kiegészíthetik szakirodalmunkat, egyes ágakon pótolhatják a nagy „Tűzrendészet“-et, de a munka hiányát el nem palástolhatják. Ma azonban nem volna helyes ugyanabban a keretben megjelentetni az első kiadást be kell várunk, milyen eredményeket vet felszínre az új tanterv s ennek kivánalmait kell szolgálnia az új szakkönyvnek is. Legyen beosztása olyan, hogy a kerületi tanfolyamok hallgatói mindent megtalálhassanak benne, amire szükségük van s ha a keret megengedi, legyen vezérfonala a tűzrendészeti tanfolyamnak is.

Immár négy évtizede vajudik a tűzrendészeti törvény is. Volt már e tárgyban ankét, elkészült többször a tervezet, felírt több ízben a szövetség, sőt a múlt évben a törvényhatóságok is megmozdultak sürgetve a törvény elkészítését, de az eredménnyel nem igen kecsegtetnek bennünket. Ki tudja, meddig marad még függő kérdés ennek elkészítése. Pedig

kesítését csak hatósági kényszerintézkedésektől várhatjuk. Ha a törvény sokáig késik, szorgalmaznunk kell a kormányrendelet revízióját oly irányban, hogy ennek intézkedései pótolják a felmerült sok hiányt s különösen oldják meg a legfontosabb kérdést: a rendelkezések ellenőrzését. Mert ma, mikor már-már elavultnak tartjuk a 88-as kormányrendeletet, még nagyon sok község van, ahol ezt is csak papíron hajtották végre s a gyakorlati megvalósítás csak jámbor óhajlás maradt.

Tán ezzel kapcsolatosan nyilvánosságra kerülhetnének azok az adatok is, melyeket a miniszteriumban gyűjtöttek a szatmári nagygyűlés óhajlására s melyet a törvényhatóságok állítottak össze tűzoltásunk állapotáról. Találnánk abban sok oly tanulságot, melyet kellően értékesíthetnénk. Szolgálhatna ez egyúttal erős indokul az új kormányrendelet elkészítésének szükségességére.

Negyven év óta megoldatlan kérdés a tűzkárbiztosító társaságok hozzájárulásának mikéntje a tűzoltói kiadásokhoz. Igaz, hogy egyes társaságok kisebb-nagyobb összegeket adnak a tűzoltótestületek részére, sőt egyik nagyobb társaság — az első magyar általános — tekintélyes alapítványával úgy baleset közben szerencsétlenül járt bajtársainkat segíti, mint pedig a tanfolyamra készülő tűzoltótiszteknek jelentékeny ösztöndíjat nyújt, más társaságok a jelzettel együtt fecskendők és egyéb felszerelések beszerzésére adnak kisebb segílyt, de ezeket az összegeket nem abban az arányban kapják a testületek, amint ezt szükségletük megkívánja, hanem inkább azok részesülnek nagyobb támogatásban, amelyek jobban és gyakrabban tudnak kérni. Ez pedig igazán nem jogaim. A kérdést egyöntetűen, lehetőleg törvény útján kellene rendezni, a községek sok tehertől szabadulnának meg s hazánk tűzrendészete erős lendületet nyerne.

végrehajtani ezeknek kötelező használatát egyes városokban nem lehet. Ha a vegyi tisztítóknál meg is tudjuk követelni és ellenőrizni használatukat, de az árusításnál és magánfogyasztásnál addig nem, míg a szállításnál nem rendelik el a tartányokat. A Kristóffy-kormány ily irányu rendeletét rövid időre felfüggesztették s azóta már de sok idő eltelt, de sok embert vitt a tulvilágra a vegyi folyadékok robbanása — a mult héten is Budapesten — s még mindig nem jutottunk előbbre egy lépéssel sem. Azaz jutottunk, mert a robbanást gátló szerkezetű edények egész új rendszereit állították össze külföldi mérnökök s már sikeresen alkalmazzák is ott,

kevés. Pedig ma nagyon, nagyon sürgős e kérdés megoldása a benzinfogyasztás óriási fokozódása folytán.

Az előttünk levő fontos feladatok egy részét ismertettem csak, állandóan napirenden levő kérdései ezek tűzoltószövetségünknek, erő és tudás egybevetésével kell megvalósításukat szorgalmazni. A kormány részéről ma a legmesszebbmenő jóindulatot és támogatást tapasztalhatjuk, meg kell ragadnunk a kedvező alkalmat, hogy ott, hol hatósági segítségre van szükség, azt megszerezzük, ahol pedig a saját erőnkkel boldogulhatunk, ott kettőzük munkánkat s a reánk váró nagy feladatokat valósítsuk meg.

h. sz.

## HIVATALOS RÉSZ.

### Tűzrendészeti tanfolyam.

Augusztus 9-én, az egy nappal előbb végződő kerületi tűzoltótanfolyam után közvetlenül veszi kezdetét Budapesten a kísérletkép idén először megtartandó tűzrendészeti tanfolyam, melyet az Országos Tűzoltó Szövetség első sorban a vármegyék és városok tűzfelügyelői számára rendeztet.

A továbbképző-tanfolyam felkért előadóinak névsora a következő:

1. **Dr. Balogh Dezső**, a budapest önkéntesek alparancsnoka: a fetelepek tűzbiztonságának kellékeiről és gyakorlati kiképzés.

2. **Bencze István**, budapesti önkéntes szakasparancsnok: Gyakorlati kiképzés.

3. **Blasnek Hugó**, fővárosi tűzoltófőtiszt; a hivatásos tűzoltóságok szolgálatának menetéről s szertáirairól.

4. **Breuer Szilárd**, a tanfolyam parancsnoka: a tűzrendészeti felügyeletről, a toléletrák szerkezetéről, tűzbiztos építkezésről s nagyobb tüzeknél követendő taktikáról.

5. **Erdély Ernő**, Győr város tűzoltó parancsnoka: a lakóházak, boltok, műhelyek és raktárak tűzbiztos berendezéséről és gyakorlati kiképzés.

6. **Dr. Hoor Tempis Mór**, műegyetemi tanár: a villamos berendezések kellékeiről.

7. **Kájlinger Mihály**, udvari tanácsos, a fővárosi vízművek volt igazgatója: a modern vízművek ismertetése.

8. **Kállay Imre**, fővárosi tűzoltótiszt: petroleumfinomítók és vegyészeti gyárak tűzrendészetéről s a tüzek keletkezésének okairól.

9. **Köhler István** fecskendőgyáros: a használatban levő fecskendő-szerkezetek recapitulációjáról a gőzszivattyúk benzomotorokról s autófecskendőkről.

10. **Markusovszky Béla**, székesfővárosi tűzoltófőtiszt: színházak, nagyobb malatók, mozik, gyártelepek, benzines üzemek, autogarageok tűzrendészetéről és a tűzrendőri eljárásokról.

11. **Márkus Jenő**, vegyész mérnök, felsőipariskolai tanár: az acetylent fejlesztő készülékekről s a világítás körül tartandó övrendszabályokról.

12. **Melczer Tibor**, műegyetemi adjunktus a körforgó szivattyukról.

13. **Mezey Bertalan**, a technologiai muzeum tanára: a tűzjelzőkről, accumulatorokról és villamos lámpákról.

14. **Papp Ferencz**, Szeged tűzoltó parancsnoka a szérüskertek tűzrendészetéről.

15. **Dr. Szathmáry László**, műegyetemi adjunktus: a robbanó gőzöket fejlesztő folyadékokról s az öngyulásokról.

16. **Udvardy Aladár**, fővárosi önkéntes szakasparancsnok: Gyakorlati kiképzés.

17. **Dr. Varsányi Emil**, gépészmérnök: A gőzmalmok tűzbiztonságáról.

18. **Dr. Vass János**, Heves vármegye főjegyzője: A tűzrendészet jogrendszeréről.

19. **Weiner Emil**, az állami autovezető-tanfolyam előadója: az automobil-szerkezetekről.

A tanfolyam hallgatói (a jelentkezők száma 67) az elméleti előadásokon kívül, megsemmelílik a helyi tűzoltóságok gyakorlatait, végre tanáraik vezetése mellett tanulmányi kirándulásokat is fognak tenni. Így nevezetesen meglátogatják:

12-én: Köhler István fecskendőgyárát és a Dreher-féle sörgyárat.

13-án: A Walter-féle mozgófényképes színház és a Kovald gyárat.

14-én: A jutagyárat, az egyesült vilamossági telepet és a vízműveket.

16-án: A nemzeti színház, Vig-színház és a Népoperát.

17-én: Az új henger malmot és Mátrai Antal létragyárat.

19-én: pedig benzinmotoros fecskendők, Minimax, Optimus, Perkeo stb. extincetörök, tűzálló Luxfer üvegek. Henze-féle robbanásmentes edények stb. különlegességek gyakorlati bemutatásán vesznek részt.

\* A magy. kir. honvédelmi miniszter 60,088/912. II. sz. leirata a magyar országos tűzoltó szövetséghez ifjúsági lövésztanfolyamoknak a tűzoltóság kebelében leendő szervezése tárgyában.

Budapest, 1912. évi július hó 10-én.

A m. kir. belügyminiszter urhoz 1911. okt. 15-én 2351. szám alatt intézett és a belügyminiszter ur által hozzám megküldött fölterjesztésére:

1. Örömmel adok támogatást annak az óhajnak megvalósításához, hogy ifjúsági katonai lövésztanfolyamok ne csak az ország egyes községeiben, hanem minden egyes községben és pedig a tűzoltóság kebelében szerveztessenek. Ilyen tanfolyamoknak a tűzoltó-csapatok körében való szervezését én is kívánatosnak vélem, amint az a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséghez 1912. évi marcius hó 28-án intézett 24798/11. számú leiratomból is kivehető.

Ha a tűzoltó egyesületek ifjúsági katonai lövésztanfolyamoknak megalakítását óhajják, kérjék írásban a legközelebbi honvéd gyalogcsapat parancsnokságát, hogy a lövésztanfolyamok szervezésének érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Az új véderőtörvény 48. §. foglalt rendelkezések jövőben azoknak a tartalékosoknak, akik az ifjúsági lövésztanfolyamokra, illetve a katonai tornaszat terén eredményes tevékenységet fejtettek ki, bizonyos kedvezményt biztosít.

2. A Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek azt a kérését, hogy minden póttartalékos katonát köteleztessék arra, hogy az alatt az idő alatt, amelyet a tényleges szolgálatban kellene eltöltenie, községében tűzoltói szolgálatot teljesítsen, illetve köteleztessék arra, hogy tagja legyen a tűzoltó csapatnak, törvényes alap hiányában nem teljesíthetem.

Ez az óhaj úgy volna megvalósítható ha a tűzoltóság kebelében megalakuló ifjúsági lövésztanfolyamok tagjai közé azon nem tényleges állományú katonák és honvédek is fölvetetnének akik a tűzoltó csapatnak nem tagjai s a lövésztanfolyam egyik kiképzési ágát a tűzoltás gyakorlati képeznek.

3. A törvényhatóságok fejeit fölkértem, hogy az ifjúsági katonai lövésztanfolyamoknak a tűzoltóság kebelében való szervezését ők is jóindulattal támogassák.

4. Kérem, hogy az ifjúsági katonai lövésztanfolyamok szervezését a tűzoltóság kebelében

## A szentpétervári tűzoltószerszám-kiállítás.

Irta: Papp Ferenc tűzoltóparancsnok.

Mig a szentpétervári kongresszusnak látogatottságánál és méreteinél fogva valóban internacionális jellege volt, addig az ugyanazon alkalommal rendezett tűzoltószerszám-kiállítást igazán nem lehet ilyennek nevezni. A nagy német tűzoltószerszám-gyárosok egyáltalán nem vettek részt a kiállításon, csupán egy Daimler-féle teherautóra szerelt benzinmotoros fecskendő képviseli a német ipart. Ez sem önállóan, hanem egyik, ugyszólván egyetlen nagy orosz tűzoltószerszám-gyárosnak: a moszkvai Liszt-cégnak csoportjában. Néhány cseh gyároson kívül, akik inkább felszerelési tárgyakat állítottak ki, a többi csoportokban mindenütt orosz tűzoltószerszám-gyárosoknak, vagyis inkább kereskedőknek a dolgai voltak láthatók.

A Konogu-téren egy nagyobb csarnokból álló épületben és a hozzá tartozó udvaron van az egész kiállítás elhelyezve. A bejáratnál ügyesen összeállított, tűzoltó-motívumokból álló díszítés vonja magára a látogató figyelmét. A teremnek egy részét élelmes alkalmi árusok foglalják el és nagy helyet leköt a vendéglő is, úgy, hogy a kiállítás egész kis területre zsugorodik.

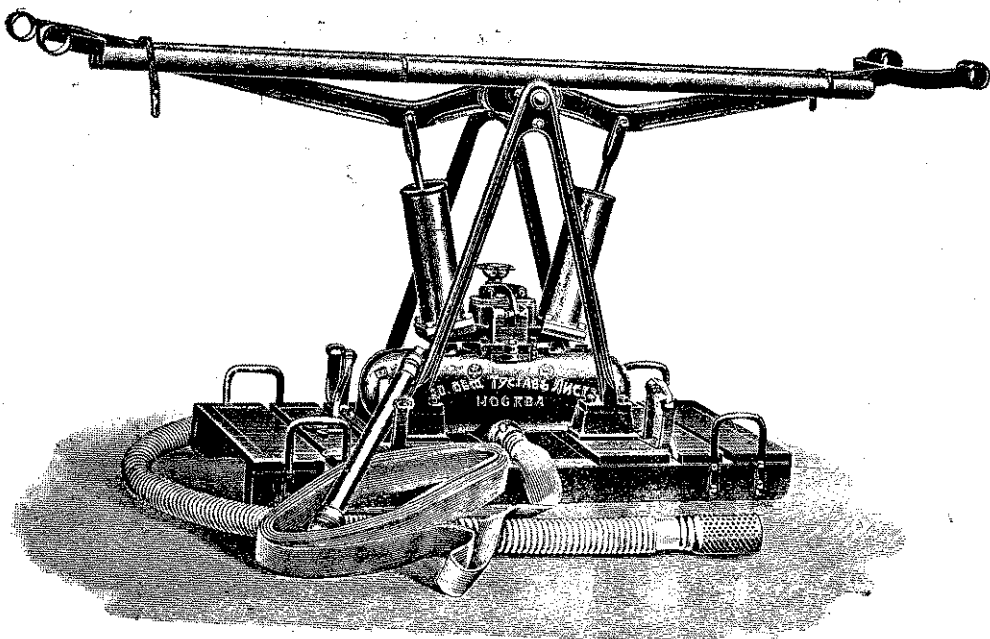
Tömlők, impregnáló anyagok, füstálaregyüttemény, ismert villamos biztonsági akkumulátoros lámpák képezik a környezetet. A terem közepén látjuk a tűzoltószerszám-kiállításnak egyetlen figyelemre méltó részét: a már említett Liszt-gyár kiállítását.

Első pillanatra szembetűnik, hogy a fecskendőket általában medence nélküli készítik. Mindazonáltal láttunk medencével ellátott és a mi egységes mozdonyfecskendőknek teljesen megfelelő fecskendőket is. Ezek egyikénél — az ottani hosszú és zord téli időjárásra tekintettel — a medencében kis fűtőkályha is be volt rendezve, a víz befagyásának megakadályozására. A mozdonyfecskendők sokkal elterjedtebbek, mint a kocsifecskendők, pedig az oroszországi falusi viszonyokhoz, amelyek a mi falusi viszonyainkhoz igen hasonlóak, sokkal — megfelelőbb volna a kocsifecskendő. Az orosz falvakban ugyanis igen elterjedt a teljesen fából épült ház és nagyon sok az éghető anyagból készült tetőzet.

A mozdonyfecskendők közt találtunk egy egészen új és teljesen eredeti orosz konstrukciót, amely a moszkvai Liszt-gyárnak a szabadalma. Ez a hidrofór-fecskendő igen elmes szerkezet. A tojásdad, illetve fekvő henger alakú nyomó légkazán, amely legtöbbszörre öntöttvasból készült, a szerkezet legalján, a fecskendő talpzatán van lefektetve, a hidállvány

ült. Alul, a fecskendő legaján, a nyomólégkazánból ágazik ki a nyomónyújtvány és feljebb, az ellenkező oldalon, a szívónyújtvány. A két henger erősen ferde irányban van elhelyezve s köztük rendkívül ügyesen, ugyszólván a káros ür teljes kikerülésével, vannak elhelyezve a szelepek. A szelepek a Walsérféle fecskendőnél használt, egymásba haladó, fémből készült lapszelepek. Hozzáférhetőségük kifogástalan. Egy kézi hajtásra szerkesztett ugró csavar pár fordulata után, minden szerzőszám nélkül mind a négy szelep hozzáférhető. A dugattyuknak igen nagy a lökethosszuk és a nyomókaroknak igen előnyös az áttételi viszonya, aminek folytán a fecskendő vizsál-

zete igen egyszerű. Nem egyéb, mint a gőzfecskendő kéményére helyezett kézihajtású ventilátor, amelyet alkalmas áttétellel, kerékpárlánccal hajtott, golyós csapágyakon mozgó fogaskerekekkel hoznak működésbe. Alkalmazása által a gőzfejlesztés ideje felére csökkenthető. Láttunk 4 $\frac{1}{2}$  perc alatt 8 atmoszférás gőzt produkálni, ami igazán nem kicsinyelhető eredmény, főleg, ha figyelembe vesszük, hogy ez a gőz nem valamely abnormálisan alacsony víz-állás mellett éretett el és nemcsak pár percig maradt meg ezen a nyomáson, hanem hosszú működésen keresztül állandóan megtartotta a feszültséget. Tudjuk, hogy a gőzfejlődés addig megy lassan, amíg a bevezetett gőzfúvóval a



lító képessége igen kiadós. Erről Moszkvában, a Liszt-gyár meglátogatása alkalmával személyesen is meggyőződünk. (Lásd 1. ábrát.)

A többi kézi erővel működtetett fecskendők teljesen az itteni központosan vagy páronként elhelyezett, szelepekkel bíró, előttünk is ismeretes fecskendő típusokkal. Nagy szeretettel használják a fekvő elhelyezésű, zárt hengerrel ellátott, kettős működésű fecskendők is. Fecskendők szerkesztésénél a megengedett határon is túl mennek a lökethossz megnövelésével. Varsóban láttunk fecskendők, amelyek úgy voltak elrendezve, hogy a nyomókarokat teljes felemelkedésük után kötél segítségével huzta ismét le a nyomó legénység.

Nagy figyelmet érdemelnek a Liszt, moszkvai gyáros által kiállított, igen nagy vizszolgáltatással bíró s mégis elég szubtilis szerkezetű gőzfecskendők. Ugy a szentpétervári, mint a moszkvai bemutató-gyakorlatokon igen nagy teljesítő képességet mutattak ezek a fecskendők és sugaruk teljesen egyenletes és rendkívül erős volt.

A gőzfecskendőknél igen érdekes, ugynevezett gyorsgőzfejlesztő berendezést találtunk. A szerkezet nem orosz találmány, hanem a

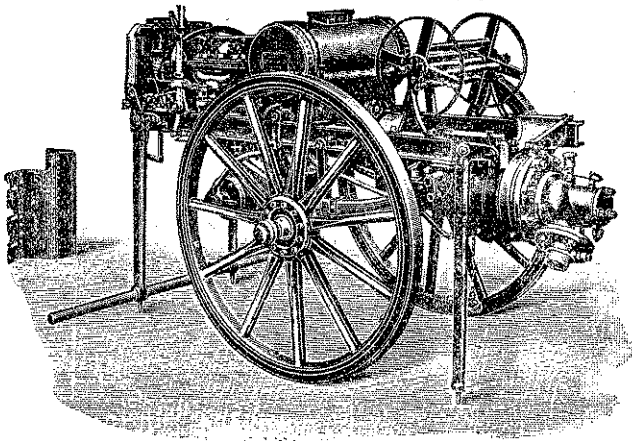
kémény huzatát nem tudjuk kellően megnövelni. Éppen ezen a késedelmén segít a most említett szerkezet, amelynek működtetése csupán addig tart, amíg a gőzfejlődés megindul, aztán egy fogással leszerelik a kéményről.

A Liszt-cég által kiállított szerek közül még egyszer utánakasztható, mozdonyfecskendő mintájára épült benzínmotoros centrifugális szivattyú volt érdekes. A kis négyhengerű német benzínmotor tengelyével közvetlen kapcsolatban van a centrifugális szivattyú és az egész két normális nyomtávolban álló kerékre van szerelve s mint a mi kétkerekű mozdonyfecskendőink, bármely szernek utánaakasztható. Tűzhöz érkeve, csuklós karokkal alátámasztják a kétkerekű kocsi és ekként fixirozzák. Az egész szer súlya 5—600 kilogramm. (Lásd 2. ábrát.)

Hasonló szerkezetű, könnyed kezelésű és jó hozzáférhetősége által igen praktikus gépfecskendő-szerkezettel a mi magyar tűzoltószergyárosaink ezideig adósak maradtak. Pedig az ily szerkesztésű gépek szükségességét a tűzoltó világ mindinkább hangoztatja. Különösen oly helyeken hiányoznak ezek a kis gépfecskendők, ahol a nyomóerőt tűz esetén csak nagynehezen, vagy egyáltalán nem tudják a közönség

köréből előteremteni, a tűzoltóság létszáma pedig erre nem elegendő.

Megemlítésre érdemes újdonság volt még a haboltó-feeszkendő gépezet: az Erika Lorang, amely szintén orosz szabadalom. Megjegyzendő, hogy az oroszok a „Perkeo“ kézi haboltó-készülék feltalálását is maguknak vindikálják. Az Erika Lorang a Perkeonak a tökéletesítése. All egy kis kéthengerű kézfecskendőből,



amelynek mindegyik hengeréhez külön-külön szívónyílás van. Ezzel a fecskendővel két különböző, titkos összetételű anyagot szivnak fel, illetve nyomnak bele egy vastartányba, ahol a vegyi anyagok összetalálkozáskor, képződik a haboltóanyag. Megjegyzendő, hogy a vegyi anyagok összetalálkozásuk után a tartányban sokszorosan kiterjeszkednek és ezáltal nagy nyomással, négy és fél légkörrel hagyják el a tartányt a felső nyíláson. Az oltóanyag ezen erős nyomás segítségével tömlőn át messzire elvezethető s a tűz helyén sugárcsővel vezetik az égő folyadékokra. A tartányból elhasznált anyag a fecskendő által pótolható úgy, hogy a haboltókészülék hosszabb időn át üzemben tartható és minden újabb előkészület nélkül, azonnal újra is használható.

Mint már említettem, volt a kiállításon egy Daimler-autóra szerelt benzinmotoros centrifugális fecskendő is. Általában azonban az automobil-tűzoltószerek még a legnagyobb orosz városokban is csak igen csekély számmal vannak. A szentpétervári és moszkvai nagy díszfelvonulásokon összesen négy automobil tűzoltószert láttunk és többet egész oroszországi utunkban sem találtunk. Ez mind a négy benzinautomobil volt.

Oroszországban a mentés ügye a tűzoltással szerves kapcsolatban van. Ez kidomborodott a kiállításon is. A kiállítási pavillon egyik elrekesztett részében, de a tűzoltószerek közt is láttunk különféle lófogatu és automobil mentőkoesikat és hordágyakat, köztük egy olyant, amely kivonulásra, mint rendes kerék- és hordágyak, hiányozna pedig az előző és

## A balatonalmádi diófák.\*

A Barátok-utjának vörös sziklái között lassan fölértem az Óvári-kilátóhoz. Friss szél sikongatott pajzánul a kilátó körül. Lent, lábaim alatt Balatonalmádi villái ragyogtak és kéklett a Balaton nyugodt, hatalmas vize. Néhány vitorlás uszott rajta, mint sárgaszöke szárnyu, imbolygó lepkek.

Ekkor határoztam el:

— Ma átrándulok Balatonfüredre!

És lassan álmodozva, erős napsütésben leereszkedtem a hegyről.

Szellős légsátoromból magamhoz vettem esőköpenyemet s kiballagtam az állomáshoz.

Nagyon meleg volt.

A vonaton sokan utaztak s bent a kupékban az emberek ajúlodoztak a hőségtől. De az ut mégis rövid volt, hamarosan Füredre értem. Az állomásról fáradtan, szárnyszegetten bandukoltam befelé.

Az utcák néptelenek voltak, a villák becsukott szemekkel gubbasztottak a kertek közepén. Egyenesen a savanyuvizes piacra mentem.

A kútnál megittam az obligát pohár vizet s épen le akartam kanyarodni a Strand, felé, mikor egy bencéstanár ismerősömmel találkoztam.

— Hát te mit keresel itt? — riadtam rá örömmel.

A bencéstanár fölhozta a szemöldökét, aztán leplezetlen keserőséggel mondta:

— Én itthon vagyok. Füred a bencések tulajdona!

Önkéntelen kiszaladt a számon:

— De nem azért olyan unalmas ugy-e ez a hely?

Ismerősöm aztán karonfogott és lementünk a Strandra. Biz az akkor a forró délutáni órákban teljesen elhagyatott volt. Mindössze néhány ember lézengett a mólón; a Tihanyba induló hajóra vártak, hogy feleselhessenek egy kicsit az echóval.

A Balaton keleti szélén azonban hirtelen gyorsasággal sötét felhők tornyosultak, mint váratlan előre törtető fekete hadsorok. És mint nehéz ágyuk, gördültek föl az égboltozat közepére. A nehéz felhőparipák patái néha megmegvillantak, nyomukban itt is, ott is mennydörrent az ég.

— No lám — mondtam a kíséremnek — a régvárt vihar itt fog lerobbanni rám. Pedig szeretném még látni Kisfaludy Sándort.

— Kisfaludy Sándort?

— Igen. A szobrát.

— Nem láttad még?

— De igen. Hanem újra szeretném látni. Az öcse, Kisfaludy Károly otthon áll díszmentében az én hazámban, a sokvizű Győrben. Ott, nehéz bronz-szobra körül szoktam sétálni



erősen dörög mar.

Visszaindultunk a Strandról s hamarosan a szobor előtt álltunk. Levettem a kalapomat előtte s hosszan néztem a balatonvidéki várak romantikus regéinek ideális megalkotóját. Egy cseppet se változott meg. Nézett rám fásultan, mereven, bizonyosan nyomja már nagyon a vállát a mentéje.

Ekkor egy hatalmasat csattant az ég s a következő percben öreg, kövér cseppekben elkezdett kopogni az eső.

— Előre, előre! biztatott kísérőm és szinte erőszakkal vonszolt be a nagypiacon álló hotelbe.

És elkezdett szakadni az eső. Megindult a fölséges égi háboru; dörgött, villámlott az ég s mi a hotel ablakán át gyönyörködtünk a szakadó esőben.

Ugy látszik, rajtam akart bosszút állni. Mert esett egész délután, egész este s én kénytelen voltam megvárni az éjféli vonatot, hogy Almádiba visszamenjek.

Az ázott kertek osztották az illatot, amint éjféli felé az állomásra mentem s a vonat minden ablakát kitértam, hogy a friss levegő eláraszthassa a fojtott kabinokat,

Alig telik el egy negyed óra, a vonatból látam, hogy Almádi felé piroslik az ég.

— Mi lehet az? Csak nem tűz? — gondoltam magamban.

Elhagytuk Alsóörsöt. A kalauzt lefogtam és megkérdeztem:

— Látja azt a világosságot?

— Igen látom!

— Tűz van Almádiban? — kérdeztem izgatottan.

— Az ám. Az alsóörsi állomáson ép most mondták, hogy Almádi nyugoti sarkában lecsapott a villám a veszprémi káptalan gazdasági épületébe, agyonütött pár állatot és kigyuladtak Óvári diófái.

— Óvári diófái? — ijedtem el hirtelen.

— Igen. Uraságod talán ismeri Óvárit?

— Hogyne ismerném! Ki ne ismerné Óvárit, Almádi megteremtőjét s az ország első tűzoltóját?

Robogott a vonat s pár perc múlva elrohanunk a tűz mellett.

A nagy fák fojtó füstben álltak s piros-sárga lángok között pörkölődtek illatos leveleik.

Az almádi állomáson egy ismerősöm várt. Első kérdése az volt:

— Tudod, mi ujság?

— Mi?

— Tűz van!

— Láttam. — Az Óvári diófái égnek.

— Nem furcsa? Mikor Óvárinak, a híres tűzoltónak leégnek legdédelgetettebb kedvencei saját fészkeiben, az — almádi diófák?

*Harsányi Lajos.*

**tűzrendészete.\***

Irta: Vidonyi Ilonka.

Igen tisztelt hallgatóság!

Alig van a bennünket körülvevő életjelenségek között még egy olyan fontosságu, mint amiről ma önöknek előadást akarok tartani: mint a tűzrendészet. A köztudat még ma is csak tűzről és tűzoltásról beszél s a tudományágak közül talán legkevésbé a tűzrendészetet ismeri, mint amelyről az iskolákban nagyon keveset, az életben — a hivatalos köröket nem számítva — tán sehol sem beszélnek. Pedig attól az időtől, mikor Prometheust sziklához láncolták, mert az égből szikrát lopott, a mai napig a fejlődésnek hosszú fokozataiban oly változás állott be a tűzoltás és tűzrendészet körében, hogy az egész tudománygá fejlődött, mely a gyakorlati élet tapasztalatait egybevetve a tudományos kísérletek eredményeivel, oly hasznos utmutatásokkal szolgál, hogy ezáltal a régebben előforduló nagyobb tüzek száma — ha nem is szűnt meg teljesen, — de legalább is jelentékeny mértékben csökkent.

Nem akarom végig vezetni t. hallgatóimat a tűz keletkezésének sokféle magyarázatán, nem is akarom ismertetni a görög mithológia fantasztikus költészetét, mellyel a tűz keletkezését tette valószínűvé, csak egy-egy pillanatra idézem fel a régmúlt időket, mikor őseink pusztán kézzel voltak kénytelenek a tüzet előállítani. Két fadarabot dörzsöltek kitarító türelemmel mindaddig, míg az áttüzesegett fadarabok közé tett tapló izzani kezdett. Milyen emberfeletti türelem kellett ehhez.

Akkor a tűz kincs volt, melyet fáradságos munkával állítottak elő s ezért nagyon is megbecsülték. Szent csodálattal vették körül a kigyózó, sístergő lángokat, aggódva vigyáztak minden egyes szikrára, nehogy kárba vesszék. S mi lett később? Könnyebb módokat találtak fel a tűz gyors létesítésére, amiért a tűz értéke nagyon csökkent, ez eredményezte azután, hogy semmibe sem vették és sajnos, ma sem igen sokba vesszük. Nem figyelünk arra, hogy gyújtó itt vagy amott, a földön is hever. Nem kell olyan nagyon vigyázni rá, hisz 2 fillérért egy egész csomót lehet kapni. Sok falusi gazda — hogy ne kelljen mindig keresni a gyújtót — ide is, oda is tesz pár szálát, egyik zsebében is, a másikon is van, sőt a csizmaszárába s a füle mögé is kerül egynéhány. Így azután igen könnyen elhányódik, rátaposunk, pedig az az olesó foszforos, kénes, vagy ami a legveszélyesebb, a piros fejű kakasgyújtó roppant könnyen gyullad s igen hamar származhatik belő veszedelem.

Szerény viszonyok között élő őseinket a szükség vitte rá a tűz megbecsülésére, a művelődött társadalom nagy könnyelműen lezárta szemét, nem tekinti a reárahámló kötelessége-

\* Négy arannyal jutalmazott előadás.

ket, mert az óvakodás; a megelőző tűzrendészet talán egy kis gondosságot s kényelmének némi feláldozását kívánja.

A legújabb időkben azonban mind erőteljesebb az áramlat, mely a tüzeseteket előzetes intézkedésekkel akarja megakadályozni. E néhez, de kiváló munka jut osztályrészüül a tűzoltóságoknak, mint a tűzrendészeti hatóságok szakközvegeinek, kik sok helyen derekasan meg is felelnek ennek.

Nem magukról a tűzoltóságokról akarok ez alkalommal beszélni, hisz ezeket és működésüket jól ismerjük. Napról-napra látjuk a nagyobb városokban a rendszeresen szervezett, szakszerű vezetés alatt álló hivatásos tűzoltóságot, melyet legtöbbször segít munkájában az önkéntes tűzoltók csapata. Faluhelyen ez utóbbiak mellett ismerjük a kötelezett tűzoltók gyakorlatilag bevált intézményét. Nem ezekre és működésükre akarok előadásomban kiterjeszkedni, jóllehet, a közhit abban találja kimerítettnek a tűzoltóság feladatát, hogy a meglevő tüzekeken arasson diadalt. Pedig az igazán hivatott tűzoltóság célja és törekvése, nemcsak az oltás, hanem az, hogy lehetőleg redukálja a nyilvános harcok számát, előleges intézkedésekkel rakjon békót a tűzveszélyes helyekre s így könnyebben törje meg a tűz hatalmát. diadalmaskodjék rajta akkor, mikor győzelme nem kétes. Egyik legfontosabb feladata a tűzoltóságoknak a tűzrendészet s ennek keretében csökkenteni a tüzeke keletkezési módjait s megelőzni a vész dühöngését.

Pontosságot, sok körültekintést igényel e munka, de ki csak hivatásának él, kit ambíciója és felebarátai iránt érzett szeretete vezérel e pályán, az örömmel, lelkesedéssel munkálkodik, milliókat érő vagyont, megbecsülhetetlen értékű emberéletet óv meg a pusztulástól. Kiválóan fontos a megelőző tűzrendészet s legalább is egyenrangú, ha nem előbbrevaló a tulajdonképpeni oltásnál és utólagos intézkedéseknél. Éppen ezért irányul figyelmem erre a részre s ezért fogom előadásomban a megelőző tűzrendészet néhány fontosabb ágát ismertetni. Nem a magasabb építkezésű gyárak és egyéb veszélyesebb helyek tűzrendészetének sokoldalú tudást kívánó intézkedéseit cseletem, hanem azokat, melyeknek ismeretét a mindennapi élet mindnyájunktól megköveteli. Ezek a lakás, az iskola s a nyilvános előadások számára készült helységek tűzrendészete.

A lakásban töltjük életünk jelentékenyebb részét. Maga a lakóház berendezése, anyaga legnagyobbbrészt könnyen égő anyagból van. Milyen könnyen válhat sirunkká az anyag-halmaz, ha elmulasztjuk a szükséges óvintézkedéseket. Réli nihenésünk alatt bosszulhatia

## Tűzoltóünnepségek és királyi kitüntetések átadása.

*Vasvármegye: Szentgotthárd.*

A mult hó elején fényes ünnepet ült Szentgotthárdon Vasvármegye tűzoltósága. Igaz bajtársi szeretet, az érdemek méltó megbecsülése, a hivatás felemelő tudata hatotta át az ünnepséget, amelynek impozáns külsőségeit fény és siker övezte, nemcsak ezernyi tűzoltó festői szépségü felvonulásában, hanem ama nagy érdeklődés által is, amellyel a vármegye közéletének vezető előkelőségei ez ünnepség jelentőségét emelték.

Ott volt az ünnepen Széll Kálmán v. b. t. t. a szentgotthárdi kerület orsz. képviselője, aki csupán a délelőtti ünnepségekre jött el, de a meleg szeretet, amelyet az ünnepségeken tapasztalt, az a meghatóan felemelő látvány, amelynek mindvégig tanuja volt, ott tartotta a kegyelmes urat az ünnepség végéig. Megjelent az ünnepségen Békássy István főispán Széll Emil főispáni titkár kíséretében és méltó disszel tüzte ki a kitüntetett tűzrendészeti felügyelők és érdemes tűzoltók mellére a királyi kitüntéseket.

Az ünnepség táborig misével kezdődött, melyet az új szertár felszentelése követett. A szövetség közgyűlése a vármegyházán volt, Herbst Géza alispán elnökle alatt. Az évi jelentést Barabás István titkár terjesztette be s ebben részletesen számolt be az elmúlt év működéséről, különösen a gyermekek gondatlanságából keletkező tüzeke nagy számára mutatva rá. A pénztári jelentést Zrinyi József terjesztette elő, mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A jövő évi közgyűlés helyéül Körmentet jelölték ki.

Délelőtt 11 órakor Szentgotthárd főterén, zöld fenyőgalyakból font diszemelvény körül gyülekezett a tűzoltóság és Szentgotthárd ünnepelő közönsége. Herbst Géza alispán rövid üdvözlő szavakkal nyitotta meg az ünnepséget. Üdvözölte a szentgotthárdi tűzoltóegyesületet fennállásának negyvenéves jubileuma alkalmából, mely ünnepélyt értékesebbé és nagyobb szabásúvá teszi, hogy a vármegyei tűzoltóügy négy lelkes vezérének a vármegye főispánja ezen az ünnepen tüzi mellére a király felsőbb elismerését, a koronás arany érdemkeresztet. Felkéri Békássy István főispánt, hogy ezzel a felemelő ünnepélyes aktussal vezesse be a szentgotthárdi tűzoltóság ünnepét.

Békássy István a következő lelkes hangú beszédet intézte a tűzoltósághoz és a kitüntetett tűzoltófelügyelőkhez:

Öszintén örvendek, hogy nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy öfelsége a király legmagasabb kegyelmének kitüntető jeleit az arra érdemes tűzoltófelügyelőknek átadhatom. Ez a kitüntetés kifejezése annak a legfelsőbb kezremek amelyet öfelsége apostoli

hogy önzetlen buzgalommal, fáradhatatlan munkával méltóvá válják embertársainak megbecsülésére és munkásságának a legmagasabb helyen való méltatására is. Őszinte örömmel tüzi ki a kitüntetett tűzrendészeti felügyelők mellére a királyi kitüntetést, a derék és érdemes munka jutalmát és sok szerencsét, egészséget és boldogságot kíván a kitüntetetteknek, akiknek működése legyen példa minden tűzoltó előtt.

A főispán ezután feltűzte a kitüntetettek mellére a királyi kitüntetéseket, amire Barabás István válaszolt meghatott szavakkal és megkérte Békássy István főispánt, hogy a kitüntetettek nevében tolmácsolja legmagasabb helyen a kitüntetettek háláját és mélységes köszönetét.

Hosszantartó, lelkes éljenzés köszöntötte a kitüntetett tűzrendészeti felügyelőket. Barabás Istvánt, Horeczky Gyulát, Zrinyi Józsefet és Erdődy Tamás grófot, akiknek koronás arany érdemkereszttel való kitüntetését bajtársaiknak őszinte szeretete és ünneplése koronázta meg.

A királyi kitüntetések átadásának ünnepélyes momentumára után a szentgotthárdi tűzoltóegylet negyven éves jubeliumának méltatása következett. Varga Gábor orsz. képviselő volt az ünnepi szónok, aki az ő megszokott ékes szólásával méltatta a nap jelentőségét.

Nem cifrázkodás ez a jubileum, mondotta, hanem egyrészt megemlékezés és a kegyelet ünnepe a régi bajtársak iránt, akiknek nehéz és fáradságos munkája az emberszeretetnek ezt a szép intézményét megalkotta, másrészt buzdítás további összetartásra, bajtársi szeretetre, hogy az egyesület tovább is becsülettel megfelelhessen annak a nemes hivatásnak, amelyet negyven esztendő alatt oly eredménnyel betöltött. Itt a vármegye határszélén, ahol az egyesület alakulásának napjaiban németnyelvű, de érzésben magyar polgárok alkották meg a mai tűzoltóegyletet, fontos missziója van ennek az egyesületnek, amely im negyven év alatt Szentgotthárddal együtt megmagyarosodott és az emberszeretet nagy művének szolgálatán kívül disze és erőssége a magyar nemzeti kultúrának.

Ezután meleg szavakkal emlékezett meg arról a szeretetről, amelyet Széll Kálmán tanusított mindenkor az intézmény iránt, amely szeretetének kifejezése a mai ünnepen való megjelenése is. Köszönti Széll Kálmánt, mint Szentgotthárd és intézményeinek megteremtőjét, majd üdvözli a szentgotthárdi tűzoltóság nevében Békássy István főispánt, Herbst Géza alispánt és a megjelent összes bajtársakat és vendégeket, egyuttal felkéri Ajkai Jenő egyesületi titkárt, hogy terjessze elő az egyesület negyvenéves történetét.

Ajkai Jenő lendületteljes szavakkal vázolta az egyesület munkában és eredményekben gazdag múltját és Varga Gábor, Schreiner József, Totterer Béla, Magyar Ede, Hecker József, Omischl József érdemeit méltatta. A beszéd után a vármegye főispánja az öt legrégebb szentgotthárdi tűzoltónak mellére tűzte a tűzoltódiszérmet, majd Herbst Géza alispán kiosztotta a szolgálati érdemrendeket és ezzel az ünnepség véget ért.

A tűzoltóság diszmenetben vonult el a vendégek és kitüntetettek előtt azután, azután szállásaikra tértek a tűzoltók. Az ünnepség után banket volt a Koronában, melyen sok felköszöntő hangzott el.

Győrött június 15-én egyidejűleg három tűzoltóünnepség is folyt le. Az első kerületi szaktanfolyam bezárása, az önkéntes testület és vármegyei tűzoltó szövetség közgyűlése s a királyi kitüntetések átadása. Az ünnepségekről az egyik helyi lap nyomán, a következőkben számolunk be.

A vasárnapot lefoglalták ügyeik elintézésére a tűzoltók. Akik mindig a közönség érdekében gyűlnek össze, a mai napon szervezetük belső ügyeinek megbeszélésére találkoztak. Délelőtt, reggel hét órától tíz óráig folyt az első kerületi tűzoltótanfolyam hallgatóinak vizsgálója, amely minden ízében fényesen sikerült s eleve igazolta a rövidnek tetsző egy hetes tanfolyam hasznát.

Délelőtt féltíz órakor vette kezdetét a városház közgyűlési termében a győri önkéntes tűzoltóság közgyűlése dr. Szauter Ferenc h. rendőr-főkapitány, a testület alelnökének vezetésével. A közgyűlésen megjelentek: a város képviselőjében Farkas Mátyás polgármesterhelyettes, az országos tűzoltó szövetség részéről dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselő, alelnök, Bencze István titkár, Barabás István vasvármegyei, Blázy Imre veszprémi, Szabó Gyula soproni megyei tűzfelügyelők. Jalsovitzky Sándor min. tanácsos levélben mentette ki elmaradását és üdvözölte a megyei szövetség gyűlését.

Dr. Szauter Ferenc h. főkapitány alelnök vezette a közgyűlést. Erdély Ernő parancsnok ismertette vázlatosan az elnöki és parancsnoki jelentést, valamint a pénztári számadásokat, mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Az év közben tisztségéről lemondott Fleischmann Zsigmond alparancsnokot a közgyűlés tiszteletbeli alparancsnokká választotta meg. A vármegyei szövetség közgyűlése az ünnepélyesség jegyében folyt le. Tizenegy órakor lépett a terembe tűzoltó egyenruhájában Goda Béla főispán, a városi és vármegyei szövetség elnöke. A közgyűlési terem teljesen megtöltött egyenruhás szövetségi tagok feszes „vigyázz!” állásban fogadták a népszerű főispánt, a megye ösztűzoltóságának elnökét.

Goda Béla főispán, elnök megnyitotta a közgyűlést és körülbelül a következőket mondotta:

A közgyűlés napirendjének tárgyalása előtt a megjelent vendégeket és a lefolyt tűzoltótanfolyam hallgatóit bajtársi szívéllyességgel üdvözölöm. Kedves kötelességet teljesítek, mint a szövetség elnöke és hivatalos kötelességet, mint a város és megye főispánja. A tűzoltóintézmény, mely milliókat óv meg és emberéletet és testi épséget véd meg a romboló elem pusztítása elől, ma már nemcsak a közönség rokonszenvét, hanem a legfelsőbb körök elismerését is bírja. Ennek alapján van szerencsém most Erdély Ernő vármegyei tűzfelügyelő, tűzoltóparancsnoknak Ő felsége kitüntetését, a koronás arany érdemkeresztet átadni. Erdély Ernő fiatal kora dacára már mintatűzoltó. S mikor ezt állítom, mindenki igazat fog nekem adni. Mióta ő átvette Győrött a tűzoltóság vezetését, Győr város polgársága nyugodt, mert tudja, hogy Erdély Ernő a tudásával a kitünően képzett, katonásan fegyelmezett tűzoltóival a kitört veszedelmet lokalizálni tudja. Érdeme, hogy a vármegyei szövetségben a községek tűzoltóságainak

szervezése és kiképzése ily eredménnyel járt. Dicsőséget szerzett a múlt évi turini versenyen is testületének s a magyar névnek. Ezek az érdemek vezettek ahhoz, hogy méltánylásképpen megszerezték részére a koronás arany érdemkeresztet. Azt kívánom, hogy viselje sokáig ezt a kitüntetést erőben, egészségben, munkakedvvel, hogy igen sokáig gyarapítsa érdemeit és fordíthassa tehetségét a nemes ügy előmozdítására és példát szolgáltatasson. Az isten éltesse.

Percekig tartó taps fogadta Goda Béla főispán szavait, aki a taps és viharzó éljenzés közepette tüzte fel Erdély Ernő mellére a királyi kitüntetést. Majd az érdemrend feltűzése után körülbelül így folytatta a főispán:

Mikor O felsége kitüntetését átadtam, a bajtársi szeretetet is kifejezésre kell juttatnom a tűzoltóság emelvényének átadásával, amely annak a megnyilvánulása, hogy Erdély Ernő az a tűzoltó a mi szemünkben is, akinek kitüntetésében mi is osztozunk.

Ezzel átadta a megyei szövetség ajándékát, egy elefántosont nyeles, értékes művi felügyelői rőzsekést. Az éljenzés csillapultával még a következőket mondotta körülbelül Goda Béla főispán:

Mikor ezt a királyi kitüntetést érdemes mellre tűztem és a tűzoltóság szimbolumát átadtam, nem fejeztem még be mondani valómat. A tűzoltóság a leghasznosabb intézmény. Sokáig, amíg arra rájötték, a tűzoltóság szervezésalapja nem volt más, mint szalmaláng és uniformisláz. Mikor a szalmaláng elaludt, az uniformis megkopott, megszűnt a tűzoltóság is. De voltak lelkes tűzoltók, akik a nemes testi épséget és életet veszélyeztető munkát nem hagyták abba, amint arra Győrött is számos példa van. Ezeknek az érdemes embereknek jutalmazására a legfelsőbb helyen is gondoskodás történt és Ő felsége május huszonhatodikán megalapította a huszonöt éves tűzoltói szolgálat kitüntetésére a tűzoltói érmet. Örömmre szolgál, hogy Győrött tizenhatan vannak kitüntetendők. Mikor az érmeiket átadom, kívánom, hogy erőben és egészségben sokáig diszei és példái legyenek a tűzoltóságnak. (Eljenzés.)

Kiosztották a kitüntetéseket. A kitüntettek: Szathmáry Géza, Fördös János, Fleischmann Zsigmond, König Frigyes, Formandl Ágoston, Váradi Dávid, Pataky Imre, Müller Vilmos, Szabó István, Kucsera Dániel, Pingitzer Mihály, Molnár János, Szigeti Sándor, Pápay József, Mesterházy Bálint és Tatarek János.

A kiosztás után dr. Óváry Ferenc országgyűlési képviselő, orsz. szövetségi alelnök állt szólásra:

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nagy örömmel értesült, hogy a fiatal győri parancsnok talán a legelső, aki a tűzoltók közül ilyen fiatalon ily magas kitüntetésben részesült. Mert ezelőtt is kaptak ugyan a tűzoltók kitüntetést, de huszonöt esztendei működés után és kisebbet. Erdély Ernőt kiváló érdemei tették méltóvá a legelső kitüntetésre. Erdély érdemét igazolja a mai tanfolyam sikere, de igazolja az is, hogy fiatal tűzoltó kora dacára, az Országos Tűzoltó-Szövetségben a hét szakosztályi előadó sorába beválasztották, ahol kiváló helyet biztosított magának. A Szövetség részéről a huszonöt éves kitüntettekkel együtt üdvözl. Azt hiszi, hogy a tanfolyam hallgatói ebből is meggyőződhetnek, hogy tűzoltónak lenni tisztesség és érdem s a legelső kitüntetés buzdítással szolgálhat. (Eljenzés.)

Dr. Szauter Ferenc h. főkapitány, testületi alelnök, a szép és meleg szavak után csak röviden kíván szólni.

vezte és fentartotta Erdély. Négy év előtt semmink sem volt, most pedig jól felszerelt, kiképzett, katonailag fegyelmezett tűzoltóságnak van. A királyi kitüntetés alkalmával a város tanácsának üdvözlését tolmácsolja azzal, hogy örömmel látják Erdély becses munkájának kitüntetését. Most az önkéntes testület is neki köszönheti fenvirulását, a közönség bizalmát szerezte vissza a testületnek, amelynek ajándékaul a nap emlékére átadott egy diszsisakot.

A kitüntetettek nevében Erdély Ernő tűzfelügyelő mondott mély meghatottsággal köszönetet: Elhárította a dicséretet, csak kötelességüket teljesítették és megköszönte azoknak a figyelmét, akik az ő működésüket jóakaratu figyelemmel kísérték és elismeréssel jutalmazták. Az ünnepség szép lefolyása mindenkire mély benyomást tett.

Ezután vette csak kezdetét a tulajdonképpeni közgyűlés. Bihar Jenő szövetségi titkár előterjesztette az évi jelentést, melynek keretében köszönetet mondott Goda Béla főispánnak, szövetségi elnöknek, ugy a mostani, mint minden időben megnyilvánuló szíves támogatásáért. Erdély Ernő tűzfelügyelő a szövetség statisztikai kimutatását terjeszti elő, amelyet Németh Miklós alispánhoz felküldenek. Dobrovich Mihály nyulijegyző a számvizsgáló-bizottság jelentését olvassa föl, amely szerint a pénztárt teljesen rendben találták. A jelentések mind egyhangúlag tudomásul szolgáltak s ezzel az ünnepi közgyűlés véget ért.

Délben a Fehérhájó kerti helyiségében társasébd volt. Ahol több felköszöntő hangzott el. Bankett után a hallgatók Erdély parancsnoknak emléklapot nyújtottak át, amelyet valamennyien aláírtak. Az emléklapra a címzés után ezt írták: „Tanfolyamunk alkalmával tanúsított buzgó és odaadó törekvéseért fogadjunk emlékül hálánkat és köszönetünket.“ Az emléklapot lelkes szavak kíséretében Királyi Miklós gyógyszerész Ógyallárol nyújtotta át.

Délután 3 órakor a gabonapiacson levő mászóháznál folyt le a kerületi tűzoltó-szaktanfolyam gyakorlati záróvizsgálója. Dr. Óváry szöv. alelnök igazán nehez feladatokat adott a hallgatóknak, akik ezeket meglepő biztonsággal oldották meg. A vizsga végeztével kiosztották a hallgatóknak a látogatási igazolványokat, amelyekben igen szorgalmasan, szorgalmasan vagy egyszerűen érdemfokozatokat állapítottak meg.

Utoljára maradtak a vidéki tűzoltóságok versenyei. Négy tűzoltócsapat versenyzett: az ötvenévi, a gyarmati, a győrszentiváni és a könyvi. Egy csapat 7 emberből állt s fecskendőt és támasztó létrát kellett szerelniük. Előbb iskola, majd gyorszerelést végeztek, végül támadási feladatot oldottak meg. A versenyek este 7 óráig tartottak, amikor Goda Béla szövetségi elnök kiosztotta a díjakat s kiemelte az összes tűzoltóságok szép kiképzését, gyors működését s éppen ezért nem állapítanak meg köztük első, második, hanem a díjakat az adományozók nevére nevezik el s osztják ki: Goda Béla szövetségi elnök díját, mely egy művészi, hatalmas óra, nyerte a könyvi csapat. Győr vármegye tűzoltó-szövetségének díját, amely 3 darabból álló írószer-készlet, kapta az ötvenévi csapat. A győri önk. tűzoltóság díját, amely egy diszes, kettős tintatartó, a győrszentiváni csapat vitte el. A szövetségi tisztikar díja, a munkát ábrázoló szobrocska, pedig a gyarmati csapat jutalomdíja lett. Ezenkívül egyes kiváló tűzoltóknak is adtak jutalmat. Még pedig: Nemes István

Pozsony város és varmegye főispánja aidozo-  
esütörtökön a pozsonyi tűzoltóság 21 érdemes  
tagjának tűzte a mellére azt az érmet, melyet  
Ő Felsége a 25 éven át szakadatlanul kifejtett  
érdemes tűzoltói tevékenység jutalmazására ala-  
pitott. Az érem-átadás a főispánhoz érkezett  
belügyminiszteri rendelet intencióihoz képest  
lelkes ünnepség keretében ment végbe. A tűz-  
oltószertár udvarát szépen feldiszipítették. A főis-  
pán és vendégek részére szőnyegekkel, zász-  
lókkal, délszaki növényekkel ékesített emel-  
vényt állított a tűzoltóság s az emelvény közé-  
pén ott állott az érem felséges alapítójának: a  
királynak mellszobra. Bartal Aurél főispán titká-  
rának, Hlaváts Andor dr. miniszteri fogalmazó-  
nak kíséretében 11 óra után érkezett meg a  
a tűzoltó-szertárba, ahol már együtt voltak a  
város vezetősége és tűzoltósága.

A főispánt az Egyesület nevében Molec  
Dani elnök fogadta s rámutatva az ünnepség  
jelentőségére megköszönte a főispánnak azt a  
kitüntetést, hogy személyesen jött el az érmek  
átadására. Molec elnök ezután a többi vendé-  
geket üdvözölte.

Bartal Aurél főispán az emelvényre lépve felol-  
vasta a belügyminiszter rendeletét, melynek kíséretében  
az érmeket megküldötte, felkérve őt arra, hogy azokat  
személyesen vagy megbízottja által ünnepiesen adja át  
a kitüntetetteknek. Készséggel tesz, ugymond a főispán,  
személyesen eleget a miniszteri megbízásnak, mert át  
van hatva attól a fontos feladattól, melyet a tűzoltók  
betöltenek: saját életük veszélyeztetésével védelmezve  
meg a mások életét és vagyonát. Emlékszik a hőlesőjére  
a Pozsonyi Tűzoltó-Egyesületnek, ott volt, amikor Mar-  
tiningo Nándor megalapította ezt az intézményt, mely  
mintaképp szolgált az ország minden részében a tűzoltó-  
ság szervezéséhez. Most a pozsonyi tűzoltóság számos  
tagjának tűzheti fel a 25 éves érdemes tevékenység  
jutalmát. Büszkén hordhatják az illetők ezt az érmet,  
mely annak a jele, hogy egy negyedszázadon át önzet-  
lenül szolgálták embertársaik érdekeit s buzdítani, ser-  
kenteni fogja az ifjabb nemzedéket hasonló derék tevé-  
kenységre. Viseljék büszkeséggel, sokáig boldogsággal és  
megelégedéssel ezeket az érmeiket! (Lelkes éljenzés.)

Ezután az érmeik feltűzése következett: Érmeket  
kaptak, Thier Ferenc volt parancsnok-helyettes, Wein-  
stabl Mór pénztáros, Groidl Gyula segédtsizt, Schwap-  
pach Ágost volt szakaszparancsnok, Plank Rezső volt  
parancsnok-helyettes, Gotzy Gottlieb, Böhr Gusztáv,  
Grunner Ferenc őparancsnokok, Mayer Antal, Hirsch  
Mihály, Müller Márton rajvezetők, Oebst Ferenc szivat-  
tyus, Gerzocskowitz Antal, Pintz Károly, Degendorfer  
Gotlieb, Albrecht Ferenc, Wilschke Róbert, Schwarz  
Nándor, Raab Ágost, Seydl Henrik, Redhammer Károly  
rendfenntartók.

Az érem átadási aktus után a tűzoltó-parancsnok a  
királyt és a főispánt éllette, Molec Dani egyesületi elnök  
pedig köszönetet mondott a főispánnak azért, hogy sze-  
mélyesen tűzte fel az érmeiket s ez alkalommal az ünnep  
jelentőségét méltató buzdító beszédet is intézett a kitün-  
tetettekhez. Megköszönte továbbá a hadsereg képviselői-  
nek az ünnepségben való részvételét. Sendlein János  
parancsnok köszönő szavai után Bartal főispán Isten  
áldását kérte a tűzoltóság működésére „Legyenek meg-  
győződve, ugymond, hogy polgártársaik hálája és köszö-  
nete nem fog elmaradni!”

Majd a 80 főnyi tűzoltó-legénység elvonult a kitün-  
tetettek előtt s Sendlein lelkes hangú buzdító beszédet  
intézett a tűzoltókhöz. Ezzel az ünnepség, melyben a  
tűzoltózenekar is résztvett, véget ért.

Móric v. b. t. t. csákvári nagybirtokost 25 éves  
tűzoltói jubileuma alkalmával, az e célra ala-  
pitott legfelsőbb diszérémmel tüntette ki. Gróf  
Esterházi Miklós Móric minden kultu-  
rális, társadalmi, közgazdasági és népjóléti in-  
tézménynek lelkes támogatója, alapította a csák-  
vári tűzoltótestületet, amelynek munkaképessé-  
gét áldozatkészségével magas nivóra emelte.  
A csákvári tűzoltóság áldozatkész jóakaróját  
már régebben örökös főparancsnokává választ-  
totta. A legfelsőbb királyi kitüntetést gr. Szé-  
chenyi Viktor főispán, szövetségi elnök  
személyesen adta át a grófnak, kérve őt, hogy  
továbbra is oly elismerésreméltó buzgalommal  
álljon szolgálatában a közjónak. A csákvári  
tűzoltótestület örökös parancsnokának kitün-  
tését diszközgyűlés keretében fogja megün-  
nepelni.

\* **A gázvilágítás százéves jubileuma.** A londoni  
gáztársaság a napokban fennállásának és a  
gázvilágítás bevezetésének százéves jubileumát  
ünnepelte. Nagy parlamenti harcok előzték meg  
1812 tavaszán a gázvilágítás tervbevett beve-  
zetését. A leghevesebb ellenzői az újfajta vilá-  
gításnak a cethalászat érdekkörei voltak, akik  
azt hitték, hogy az égőolajüzletet az új világító-  
anyag közhasználatbavétele tönkre fogja tenni.  
Hogy milyen különös fogalmaik voltak eleinte  
az angoloknak a gázvilágításról, talán semmi  
sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Walter  
Scott, a híres regényíró is szatirát írt a gázzal  
melyet „Füst“-nek nevezett és sok kortársával  
együtt csak éretlen viccek tartotta azt a ter-  
vet, hogy egész utcákat világítsanak vele. Több  
népszerű prédikátor vasárnaponként nagy nép-  
tömegek előtt heves szónoklatokat tartott az  
„ördögi“ világítószert ellen, amely az éjjelt nap-  
pallá fogja változtatni. Az élclapok gunyos cik-  
keket közöltek a gázzal. Amikor 1813 évben a  
lámpagyújtogatók sztrájkba léptek az új gáz-  
gyár igazgatójának személyesen kellett az első  
napon a hid lámpáit meggyújtani, mivel senki  
sem találkozott, aki erre a feladatra vállalkozott  
volna. Ez az ellenszenv a gázvilágítás iránt  
azonban természetesen csak rövid ideig tartott,  
nemsokára belátták az emberek az új világítás  
óriási előnyeit és azután rohamosan terjedt a  
gázvilágítás a kontinensen is.

\* **A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó-testület**  
július hó 28-án ünnepelte Roska József tűz-  
oltó parancsnok, rendőrkapitány 25 éves tűzoltói  
szolgálatát, mely alkalomból a testület Bi h a r y  
Béla h. parancsnok vezénylete alatt nagyobb-  
szabásu gyakorlatot tartott az Erzsébet-szálló  
emeletes épületén.

\* **Német tűzoltóotthon.** A magyar tűzoltóotthon terve  
már külföldön is megtette hatását. A német tűzoltószövet-  
ség a múlt hó végén lelkes felhívást bocsátott ki,  
melyben a hatóságokat, különösen pedig a bankokat és  
biztosító-társaságokat adakozásra szólítja fel a tűzoltó-  
otthon céljaira. A mozgalom élén Bamberg berlini  
kereskedelmi tanácsos áll.

# A budapesti kerületi tűzoltó-szaktanfolyam órarendje.

1912. évi augusztus 2—8.

Aug. hó	Nap	7—8	8—9	9—10	10—11	3—4	4—5	5—6	
2.	Péntek	Építkezés Breuer	Megelőző tűzrendészet Markusovszky	Fecskendők Köhler	Tüzek keletkezése Kállay	Rendgyakorlat Breuer	Szerek ismer- tetése Udvardy, Benceze	Tömlőkezelés Udvardy, Benceze	Tömlő
3.	Szombat	Mászószeretek Dr. Balogh	Fecskendők Köhler	Szervezés, szoigálat Benceze	Tűzjelzés Kállay	Fecskendő- szerelés Udvardy, Benceze	Fecskendő- szerelés Udvardy, Benceze	Dugólétra Kállay Dr. Balogh	Fecsk szere
4.	Vasárnap	Vizszerzés Udvardy	Vizszerzés Udvardy	Taktika Erdély	Megelőző tűz- rendészet Markusovszky	Fecskendő- szerelés Udvardy, Benceze	Fecskendő- szerelés Erdély, Benceze	Fecskendő- szerelés Erdély, Udvardy	Gráci
5.	Hétfő	Taktika Erdély	Megelőző tűz- rendészet Markusovszky	Működési zavarok Kállay	Fecskendők Köhler	Fecskendő- szerelés Udvardy, Benceze	Fecskendő- szerelés Udvardy, Benceze	Mentőkötél Dr. Balogh, Erdély	Kihuz
6.	Kedd	Mászószeretek Dr. Balogh	Szerek gondozása, szertár Kállay	Taktika Erdély	Közp. laktanya Breuer	Mentőeszközök Dr. Balogh, Erdély	Vezénylés Kállay, Udvardy	Vezénylés Kállay, Dr. Balogh	Horog
7.	Szerda	Első orvosi segély Dr. Balogh	Fecskendők Köhler	Taktika Erdély	Megelőző tűz- rendészet Markusovszky	Vezénylés Erdély, Benceze	Támadás Erdély, Udvardy	Támadás Erdély, Dr. Balogh	Táma
8.	Csütörtök	Első orvosi segély Dr. Balogh	Taktika Erdély	Megelőző tűz- rendészet Markusovszky	Fecskendők kipróbálása Köhler	Támadás Erdély, Benceze	Támadás Erdély, Udvardy	Vizsga.	

Megtekintések : Augusztus 4-én d. u. 3 órakor az önkéntes tűzoltóság gyakorlata.

” 5-én d. e. 11 ” Magyar színház.  
 ” 6-án d. e. 10 ” központi laktanya, a hivatásos tűzoltóság gyakorlata.  
 ” 7-én d. e. 6 ” Concordia-malom, vagy  
 ” 8-án Budapesti malom; mentők.

Breuer Szilárd  
 tanfolyamparancsnok

Mikor az elmúlt esztendő működéséről beszámolok, tessék ezt a jól teljesített munka érzetének tudatában, mert azt a feladatot, melyre vállalkoztunk, becsülettel igyekeztünk megoldani s a beszámolómban részletezetek igazolják legjobban, hogy nem is eredménytelenül.

Mozgalmas volt az elmúlt év, mintha egyszerre akartuk volna helyrehozni azt a mulasztást, mely a rendelkezésre álló eszközök hiánya, a külső körülmények kedvezőtlen hatása folytán beállott s felemelni a város tűzrendészetét és tűzoltását arra a színvonalra, melyet megérdemel. Se munkánkban segítségünkre volt a hivatalos város és a közönség egyformán, az ő jóindulatuk, bajtársaink lelkesedése teremtették meg azt az eredményt, melyet jelentésemben ismertetek.

Még sok, nagy munka vár ránk, de a jól megindult fejlődés remélni engedi, hogy a siker itt sem marad el. Csak vázlatosan akarok rámutatni azokra a főbb törekvésekre, melyeket munkaprogrammunk élénk táptüztünk:

Elsősorban az új tűzörség megépítése s ezzel kapcsolatban a régóta vajdó gyakorlóter kérdésének megoldása. A mai épület már egyáltalában nem felel meg városunk tűzrendészeti követelményeinek. Szűk, alig van benne mellék helyiség, ahol tartalek szereinket elhelyezhetjük, a készenléti szertár pedig oly kicsiny, hogy csak az első kivonulásra elégséges. A légénységi hálótermek alkalmatlanok s a célnak nem megfelelők. Nincs a légénység részére ebédlő s nappali szoba, nincs sok oly helyiség, mely minden modern szertárban nélkülözhetetlen. Nincs megfelelő tanácskozási terem a testület részére, melyet előadások alkalmával is használhatnánk, nincs tornaterem, ahol téli időben esetleg gyakorlatot lehetne tartani. Nincs az örségen megfelelő parancsnoki, altiszti lakás, aminek szükségessége pedig rövid időn belül érezhető lehet. S a végére hagytam azt, ami a legfontosabb: nincs tömlőmosó, szárító helyiségünk, másfontunk s gyakorlóterünk. Vagyonba kerül az a veszteség, mit a tömlők alkalmatlan tisztogatása és kezelése folytán szenved a testület. Különösen a téli időben, mikor az udvaron kell a tömlőt mosni s mosás alatt ráfagy a víz s csak egy kis meghajlás esetén is eltörik s hasznavehetetlenné válik. A szárítás a nem fűthető toronyban télen hetekig eltart s nem lévén készletünk elegendő nagy, kénytelenek vagyunk nagyobb tüzek után a légénységi szobákban eszközölni a szárítást, ami könnyen a tömlő rothadását eredményezheti s emellett egészségügyi szempontból is erősen kifogásolható. Mászónázunk kicsiny, mindössze két emeletes lévén, városunk tűzoltóságának egyáltalában nem felel meg. Építése sem Győr viszonyaihoz mért, talán beválik egy kisebb város vagy nagyközség tűzoltó céljaira, de a nálunk megkivánható kiképzést itt tagjaink nem kaphatják meg. Gyakorlóterünk egyáltalában nincs. Künn a Vásártéren ugyan gyakorlatozhattunk eddig — bár ez a hely nem felelt meg, mert nem lehetett elzárni — ez év folyamán azonban telepítik gyakorlóterünkre a felsőbb leányiskolát s megtörténhetik, hogy kénytelenek leszünk gyakorlatainkat beszüntetni azért, mert nincs erre helyünk. Mindezek pótlására azonban már megindultak a tárgyalások s hiszem, hogy csak rövid idő kérdése az új tűzörség és gyakorlóter elkészítése.

Másik nagy terve testületünknek az automobilszerek beállítása. A kezdeményező lépések már itt is megtörténtek. A szükséges tőke előteremtése vagy a törlesztésre megkivántató évi járulék biztosítása céljából a gyárosokkal óhajtjuk a tárgyalás fonálát felvenni s hisszük, hogy nem eredménytelenül. A katonai szubvencionált teherautomobilok beszerzése iránt is megtettük már a kezdeményező lépéseket, azonban ezek a beszerzés és felszerelés nagy költsége s az előírt kocsiszerkezetek miatt nem mutatkoztak celszerűeknek.

Egyebekben részletes jelentésemet a következőkben terjeszttem a tekintetes közgyűlés elé:

Városunkban a tűzoltást és tűzrendészetet a következő testületek gyakorolják: városi hivatásos, önkéntes tűzoltótestület és az ezek kiegészítésére szolgáló napszamos tűzoltók, továbbá a szeszgyári, vaggongyári, Grabgyári, Back-malmi és Koestlin-gyári önkéntes tűzoltók s a katonai tűzoltóság. Mindeme testületek jelentésttevő parancsnoknak, mint a város tűzrendészeti felügyelőjének ellenőrzése alatt rendszeres tűzoltói kiképzésben részesülnek s külön felszereléseikkel bármely tűznél önállóan is felvehetik a munkát. A hivatásos tűzoltóság 17 tagból, az önkéntes testület 56 városi és 25 szabadhegyi kerületi működő tagból áll. A napszamos tűzoltók a város alkalmazottaiból választatnak ki s megfelelő tiszteletdíj ellenében kötelesek a gyakorlatokon, tüzeknél részt venni s az örségen lakni; létszámuk 12. A gyári tűzoltótestületek 20—50 tagból állanak s állandó éjjelnappali örséget tartanak szertárjukban. Végül a katonai tűzoltóság, mely 96 tűzoltásban kiképzett katonából áll, úgy, hogy összesen a város területén mintegy 400 kiképzett tűzoltó vonulhat ki nagyobb tűz esetére. A gyári tűzoltók elsősorban a gyár területén előforduló tüzek eloltására szerveztettek, azonban hatósági felhívásra minden külső tűznél is kötelesek megjelenni s mint az elmúlt évek tapasztalatai mutatják, meg is jelennek és sikeresen támogatják a városi tűzoltótestületeket.

Állandó örség a központi tűzörségen van, hol nappal három pár, éjjel négy pár ló áll készenlétben a szabadnaposok levonásával teljes hivatásos és napszamos tűzoltókkal. Az első készenlét: szénsavas fecskendő, mozdonyfecskendő és szerkocsi; második készenlét II. mozdonyfecskendő, lajt, II. szerkocsi, harmadik készenlét: III. fecskendő, III. szerkocsi, nagy készenlét gőzfecskendő, két gépezetes tolólétra, egyik 25 15 m magas forgatható, másik 22 m. magas, nem forgatható, továbbá nagy tömlőkocsi. Tűzoltói felszerelésünk van ezenkívül négy kerületi szertárban s minden rendőrörsön hydransállvány és kulcs, megfelelő mennyiségű tömlővel. A tűzoltóságnak ezidőszertint 276 új és 6 régi szerkezetű, három és fél légkörnyomásu hydrans áll rendelkezésére a város minden részén (kivéve Szabadhegy külvárost), egymástól átlag 100 méter távoiban elhelyezve. A hydransok elhelyezése a következő: Ferenc József, Ferenc és Ferdinánd város 88, Ujváros 43, Nádorváros 78, Sziget 42, Révfa 31.

A felszerelést ez évben jelentékenyen nagyobbítottuk már a múlt évi jelentésemben is említett, de akkor még csak tervezett boroszlói szerekkel. A beszerzés szükségességét már az első évi tapasztalat is igazolja, vele a testület s ezáltal a város sokat nyert. E szerek a következők: 1. A szénsavas fecskendő, mely első támadási szerül szolgál. Addig, míg a hydrant vagy fecskendőt a kivonult légénység felszereli, a szénsavas fecskendővel végezzük az oltást, mely a tűzhöz való megérkezéstől számított 20—25 másodperc alatt mindig működésbe hozható, szereléséhez 2 tűzoltó szükséges s így a készenlétnek csak kis részét foglalja le. Az elmúlt évben tüzeink legnagyobb részénél működésben volt, eredményesen. 2. A szerkocsi, melyen könnyen hozzáférhetően külön rekeszekben helyeztük el a kisebb felszerelési eszközöket s létrákat. Modern elrendezése gyakorlatban is alkalmasnak bizonyult. 3. A forgatható gépezetes tolólétra, mely rég érzett hiányt pótol, részben mert másik tolólétránk rövid és alkalmatlan volt, másrészt pedig azért, mert így két tolólétrával sokkal eredményesebb a működés. 4. Tömlőkocsi, melyet nagyobb tüzeknél veszünk használatba s egyszerre 1000 méter tömlő szállítható rajta a szükséges hydransállvány, kulcs s egyéb felszerelésekkel. Nagy előnye abban rejlik, hogy a kocsin négy tömlőmotolla van s így egymástól függetlenül négy hydrant szerelhetünk vele.

Itt említem meg, hogy tűzjelző telefonunkat az elmúlt évben nem bővítettük, sőt még a múlt évének állandó jókarban tartása sem sikerült a felmerült nagy költségek miatt. Többször előfordult, hogy egy-egy vonalban zavar állott elő, aminek javítása sok időt vett igénybe. Reméljük, hogy ez évben a hiányokat itt is orvosoljuk.

#### Kiképzés.

Nagy súlyt helyeztünk az elmúlt évben is tagjaink lelkiismeretes és gondos kiképzésére, mit legjobban igazol az, hogy hivatásos gyakorlatot 106, önkéntes gyakorlatot 16, napszámos tűzoltógyakorlatot 24, katonai gyakorlatot 21, gőzfecskendő gyakorlatot felfűtéssel 5, riasztást 21 esetben tartottunk. Elméleti előadást tartottunk a hivatásos tűzoltóknak 127, a gyári tűzoltóknak 10, az önkéntes tűzoltóknak 12, a katonáknak 14 esetben s a múlt évhez hasonlóan minden kedden este összegyűltünk az őrségen, hogy az elmúlt hét tűzoltói eseményeit megbeszéljük. Ezenkívül a testület látta el a tanítónőképzésében és a tanítóképzésében a tűzrendészet és tűzoltás tanítását. Előbbiben a parancsnok utóbbiban Árvay Géza szakasparancsnok. Aktív részt vett a testület a vármegyei szövetség munkájában is. Ugy a tartott tanfolyamon, mint a kónyi versenyen a mi tisztjeink látták el az előadói és bírálói teendők nagy részét. A testület tanfolyamán előadók voltak Major János, Árvay Géza, Formandl Agoston, Bihar Jenő, ifj. Hauzer György tisztiek s jelentést tevő parancsnok.

A testület az elmúlt év szokásaihoz híven nemcsak a gyakorlótéren, hanem a város több fontos épületén is tartott gyakorlatot, hogy a tagok helyismeretét fejlessze. Ily külső gyakorlatokat a vágóhídon, Nádor-szállón, színházban, Deutsch-házon, Melier olajgyárban, Ott fatelepen, nádgyárban, szeszgyárban tartottunk, mindenütt lehetőleg bevonva a gyári tűzoltóságot is.

A testület ügyeit 12 rendes, 1 rendkívüli parancsnoksági ülésen, 1 tiszti s 1 közgyűlésen intéztük el. A rendes őrszolgálatot a színházban, cirkuszban, kabaretben és mozgófénykép-színházakban a hivatásos és önkéntes testület tagjai látták el.

#### Az év eseményei.

A testület elmúlt évét a vezetőségben történt két fontos változás teszi feledhetetlenné. Az egyik tb. parancsnokunknak Hauzer Györgynek halála, miről jelentésem elején emlékezem meg. Temetése az egész ország tűzoltóságának gyásza volt, mert részt vett azon a magyar országos tűzoltószövetség képviselőjén kívül a közel és távoli vidék legtöbb tűzoltótestülete. A sirnál Goda Béla főispán a vármegyei szövetség elnöke, mondott könnyekig megható beszédet. Gyászunk jeléül, 30 napig lengett őrségünkön a fekete lobogó, arcképet gyászfátyollal vontuk be s elhatároztuk, hogy az új temetőben sírjára emléket állítunk.

A másik az az örömdetes tény, hogy alelnökül dr. Szauter Ferenc h. rendőrfőkapitányt sikerült megnyernünk. A város tűzrendészetének reformja dr. Szauter nevéhez fűződik. Ő teremtette meg a hivatásos tűzoltóságot s nagy munkaerejével, gyakorlati érzékével és sokoldalú tudásával emelte arra a színvonalra, melyen ma áll. Részt vett a tűzoltás minden mozzanatában s fáradszónakian eréllyel támogatta intézményünket, megteremtve a tűzoltás és tűzrendészet megbecsülését városunkban. Eddigi működése testületünk történetében fordulópontot jelent s bizvást reméljük, hogy tettereje még sok nagy kérdését oldja meg a tűzoltóságnak.

A testület az elmúlt évben is részt vett minden nevezetesebb mozgalomban, mely a tűzoltással összefüggésben állott. A budapesti és a szomszédos tűzoltótestületek jubiláris ünnepein megjelentek küldötteink,

## Tűzoltó-szaktanfolyam Felsőpulyán.

Sopronvármegye tűzfelügyelője Szabó Gyula, a múlt hóban tűzoltószaktanfolyamot tartott Felsőpulyán, miről az alábbi jelentésben számol be a közgyűlésnek:

A szakképzés tekintetében a tűzoltótestületek szakszerű vezetéséhez megkívántató ismeretek megszervezhetése céljából az 1912-ik évben a IX. kerületben (pulyai járás), Felsőpulya községben négy vásár- és ünnepnapon, május hó 19-én, június hó 9-én, 16-án és 23-án tartottam vármegyei, illetve járási tűzoltói szaktanfolyamot. A jelzett napokon reggel 7—9 óráig gyakorlati oktatást tartottam, ami kiterjedt: a rendgyakorlatokra, 5-ös és 9-es beosztással az egységes kocsfecskendő iskolaszerelesére, nyomótömlő tekeres kigurítással egy és két sugárral, az osztó alkalmazásával ugy a nyomónyújtványon, mint az egyik tömlő végén; a nyomólegénység fel- és visszavonulására; a közönséges támasztó-, tető- és támrudaslétra s angol dugólétra iskolaszerelesére ütem- és gyors ütemben, majd az életből merített gyakorlati tapasztalatok alapján szorosan meghatározott terv szerint s a falusi viszonyok közül vett taktikai támadási (elhelyezkedési) gyakorlatokra viz nélkül, vezérlésre; a legszükségesebb egységes kürt, kéthangu jelző és brémai kéthangu csontsip-jelek tanulmányozására.

Az istentisztelet folyamára a tanfolyam felüggesztetett.

A gyakorlati oktatást követte az elméleti tanítás: a tűzrendészeti kormány- és vármegyei szabályrendeleteknek legfontosabb intézkedései; a felszerelés, szolgálat és ügykezelés; a fecskendő és tartozékainak s a maszószereteknek ismertetése; a tűzoltószerek működési zavarai és gondozása; vizszerzés; tűzjelzés; tűzrendészet és tűzoltási taktikának, emberek, állatok és tárgyak mentésének rövid összefoglalása.

E tanfolyamon 25 testület 308 tűzoltóval vett részt. Hogy ezen a tanfolyamon ilyen szép számban vettek részt az egyes tűzoltótestületeknek működő tagjai, az főként Pleininger József járási főszolgabíró meleg érdeklődésének és szíves támogatásának tulajdonítható.

A tanfolyamot magyar és német nyelven tartottam a tűzoltói ismereteknek megfelelő csoportosításával s többé-kevésbé elértem azt, hogy a négy napon át ugy az elméleti, mint a gyakorlati ismeretekbe beavattam a hallgatókat, amennyiben azoknak a tűzrendészet és tűzoltási ismeretekre saját körükre szükségük lehet. A hallgatók élénk érdeklődéssel és éber figyelemmel hallgatták előadásaimat, különösen a gyakorlati részt nagy örömmel és jókedvvel végezték és mindezek mellett fejlesztettem bennök a fegyelemérzést, az engedelmisséget, kitartást és egyetértést.



— **ELŐZMENEK:** Munkában a tűzoltószövetség. Irta: h. sz. — Hivatalos rész: Tűzrendészeti tanfolyam. Ifjúsági lövésztanfolyam. — A szentpétervári tűzoltó-szer-kiállítás. Irta: Papp Ferenc. — A balatonalmádi diófák. Irta: Harsányi Lajos. — Lakások, iskolák és nyilvános előadások tűzrendészete. Irta: Vidonyi Ilona. — Tűzoltóünnepségek és kitüntetések átadása. — Testületi élet. — Tűzoltószaktanfolyamok. — Különlélek. — Beszerzési források.

— **Kitüntetett tűzoltók.** A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a soproni önkéntes tűzoltóság kebeléből: Démy Sándor járási tűzrendészeti felügyelő, Roth Gyula alparancsnok, Ludwig Ágost segédtsízt, Panuschka József, Schneider Frigyes, Ritter Vilmos, Wischy Lajos szakaszparancsnokok, Göhring Gusztáv őrparancsnok, Graf András, Gottschling Károly szivattyusok és Tschurl Mihály rendfentartó; a lövői önkéntes tűzoltóság kebeléből: Schütz János, a lövői önkéntes tűzoltó-egylet elnöke, továbbá Bacsa György és id. Regényi Lajos tűzoltók részére adományozta.

— **Dóczy Ferenc meghalt.** Az esztergomi tűzoltóságnak gyásza van: Dóczy Ferenc, a testület örökös tiszteletbeli parancsnoka, a tűzoltóügy lelkes harcosa, akinek nevéhez nem egy tűzoltói alkotás fűződik, aki egyike volt a múlt idők első tűzoltóinak, meghalt. Haláláról a testület a következő gyászjelentést adta ki:

„Az Esztergom szab. kir. városi önkéntes tűzoltó egylet tisztikara és tagjai megsomorodott szívvel jelentik, hogy Dóczy Ferenc ur, az egyletnek volt jubiláris és örökös tiszteletbeli parancsnoka, a XXXV. éves szolgálati és a királyi díszérem jeles tulajdonosa, folyó évi július hó 29-én délután 1 órakor, alkotásokban gazdag munkás életének 71-ik évében jobblétre szenderült.

A megboldogult bajtársat folyó évi július hó 31. napján délutáni 5 órakor a Kossuth Lajos utcai gyászszobából kísérték utolsó útjára.

Egy emberöltőn át élt a köznek; életének a mindent nemesítő szeretet adott irányt, nemes lelkének áldozatkészséget és munkás kezének alkotó erőt; egy emberöltőn át virrasztott embertársainak élete és vagyona felett, virrasszon siri álmainál ezentul a hálás emlékezet!”

Temetése nagy részvét mellett történt, résztvettek testületileg, illetve küldöttségileg az esztergomi, párkányi, nánai és győri tűzoltó testületek. Az elhunytat **Osváth** városi főjegyző, parancsnok bucsuztatta el a testületek előtt.

— **A pápai tűzoltó testület negyvenéves jubileuma.** A pápai önkéntes tűzoltó-testület negyvenéves fennállásának emlékére nagy ünnepséget rendez a következő sorrenddel: Augusztus 19-én: Délután 7 óráig az érkező vendégek fogadása a vasuti állomáson. Este fél 8 órakor jubiláris előadás a városi színházban. Előadás után ismerkedési estély a Gaál-féle sörödében (Rákó-

szögöl halomnegyve 8 órakor zászio alatt lörvonulás a főtemplomba, ünnepi misére. Délelőtt egyegyed 11 órakor a Veszprém Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése a városház nagytermében. Délelőtt fél 12 órakor a Pápai Önk. Tűzoltó-Testület jubiláris díszközgyűlése a városi színházban a következő sorrenddel: Elnöki megnyitó. Tartja Koller Sándor, Veszprém vármegye alispánja. A jubiláló testület 40 éves történetének rövid ismertetése. Ös szeállította: Kiss Ernő főgimn. tanár. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Antal Géza, Pápa város országgyűlési képviselője. Királyi és szolgálati érmek kiosztása dr. Ováry Ferenc, a Veszprém Vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnöke által. A díszközgyűlés berekesztése. — Délután 1 órakor társasbéd a Griff-szálloda nagytermében. (1 teríték ára 4 kor.) Délután 4 órakor tűzoltógyakorlat a Főtéren. Gyakorlat után népünnepély a Kath. Kör kerthelyiségében. Tánc kezdete este 8 órakor. Az ünnepségen több önkéntes tűzoltó-testület képviselőileg részt vesz.

— **Tűzoltóverseny Gödöllőn.** A pestvármegyei tűzoltó szövetség Gödöllőn 1912. évi augusztus hó 25-én, vasárnap délután tűzoltó versenyt tart. A versenyben részt vehet minden gödöllői és aszódi járási tűzoltóság, amelyik a vármegyei szövetségnek tagja; saját szereikkel is versenyezhetnek, ha azok egységesek; a szerelés az országos szövetség tűzoltó szabályai szerint eszközözlendő. A versenyre a résztvevőek augusztus hó 8-ig a gödöllői önkéntes tűzoltó testülethez czimezve bejelentendők. A verseny három csoportba osztatik. I. szám. egy mély medencéjű kocsí feckendő iskola szerelése 5 szerelő számmal. II. szám. egy pillenő mozdony feckendő iskola szerelése 9. szerelő számmal, (a nyomó tömlők kosárból szere'ye). III. szám. egy támadási feladat megoldása. Az első és második díjat a vármegyei szövetség, a harmadik díjat a gödöllői önkéntes tűzoltó testület adja. A verseny kezdete d. u. 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órakor. Versenyek befejeztével társas uzsonna, és este táncmulatság tartatik, hogy a bajtársi szellemet és érintkezést előmozdítsuk és erősítsük.

— **A Szepesvármegyei Tűzoltószövetség** augusztus hó 15-én Podolinban déli 12 órakor közgyűlést tart a következő sorrenddel: Augusztus 14-én 8 órakor vál. ülés a városháza termében. Augusztus 15-én reggel 9 órakor istentisztelet. 10 órakor a versenygyakorlatok. 12 órakor közgyűlés a fürdő kertjében, kellemetlen időjárás esetén a kegyesrendi főgimnázium rajztermében. 1 órakor közebéd a fürdőben.

— **A drezdai világkiállítás.** Megirtuk már, hogy 1913. évben Drezdában világkiállítás lesz, melynek tűzrendészeti része sok érdekes anyagot ígér. A vezetés teljesen szakkezekben van, úgy, hogy értékes tapasztalatok elsajátítására van kilátás. A tűzoltói rész három csoportra oszlik. Az első tűzoltási csoportban a tűzoltó- és mentőszerek, vízszerezés, tűzoltók felszerelése és egyenruhája, tűzoltójóléti intézmények s végül a tűzoltás fejlődése az egyes országokban és városokban kerül bemutatásra. A második megelőző tűzrendészeti rész anyaga: az építkezés, könnyen gyuló anyagokkal történendő üzemek, tűzoltóság beavatkozása a tűzvész megakadályozásában, világító anyagok biztosítása. A harmadik rész a tűzrendészet tanítási módját, könyvtárát s irodalmát fogja ismertetni. Mint értesülünk, a kiállításra Magyarországból is sokan készülnek.

— Tűzoltónap Kölnben. A német hivatásos tűzoltók kongresszusukat június hó 11-től 14-ig tartották Kölnben. A kongresszuson sok érdekes kérdés került megvitatás alá, melyek közül kiemeljük a következőket: A színházak tűzbiztonsági követelményei, előadta Scholz, Aachenből; Könnyen gyuló anyagok raktározása, előadta Sander, Hamburgból; Haboltókészülékek, előadta Schmiedt, Hamburgból. A düsseldorfi kiállítás tűzoltói és mentő berendezése, különös tekintettel az épített modell színházra. Schlunk, Düsseldorfból; A tűzoltóautóautó, előadó Pistorius, Breslau. Kongresszus után autóautóautó a környék tűzoltóságait vizsgálták meg.

— A tűzoltóparancsnok dícsérete. Somogyvármegyében a vármegye hivatalos értesítőjében jelentek meg az alábbi elismerő sorok, dícséretül szolgálván a kitüntetettnek s buzdításul hasonló munkásságra a többi parancsnoknak.

„12604/1912. szám.

Somogyvármegye alispánjától.

Tekintetes

NAGY PÉTER községi tűzoltóparancsnok tanító urnak  
FONÓ.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő ur jelentése szerint, midőn folyó évi május hó 27-én Fonó községben a tűzoltó csapat működésének és gyakorlati tudásának ellenőrzése végett megjelent, örömmel tapasztalta, hogy a községi kötelezett tűzoltócsapat a gyakorlati szabályzatnak megfelelően pontos szerelést, precíz tudást mutatott fel s akkora fegyelmelletséget áruolt el, melyhez fogható a vármegye területén egyetlen tűzoltótestület sem.

Örömmel értesülök ezekről, Uraságodnak, ki tevékeny, odaadó munkássága által ezt a tűzoltócsapatot a gyakorlati tudás ily magas színvonalára emelte, legmelegebb elismerésemet nyilvánítom abban a reményben, hogy ügybuzgó tevékenységét ezen irányban a köz javára továbbra is hasznosítani fogja.

Kaposvár, 1912 évi június 7-én.

Kacsokovics, alispán."

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:

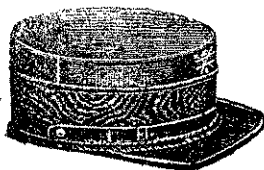
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

**SKLTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
os. és kir. udvari szállítók, gyártóknak:  
tűzifecskendőket és mindenmü tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

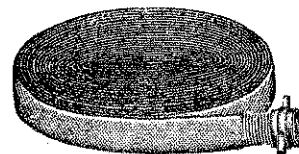
**Mátrai Antal és Társa r.-t.**  
ezelőtt Mátrai, Feik és Társa  
Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-  
kerut 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.  
Gyárt: mindenmü tűzoltói létrákat és  
tömítőmotorokat.

— **Walser Ferenc** —  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémmöntőde  
Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYARTUNK: tűzifecskendőket, kütszivattyú-  
kat és tűzoltói felszereléseket.

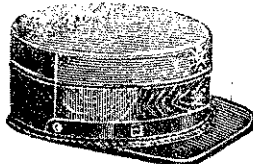


Tűzoltó-sapkákat  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenten.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni fel-  
szerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

A magyar országos tűzoltó-szövetség  
**Gyakorló szabályzata**  
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,  
másoknak 2 korona.  
A kivonatos füzet ára 10 fillér.



Elsőrendű tűzoltó-sapkákat, leg-  
jobban és legolcsóbban készít:  
**Németh Ferenc, Kismarton**  
Telefon interurban 35.  
Kívánatra mintasapka és árajánlat

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az  
eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség  
segélyzőpénztárának jut.



!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!  
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
os. és kir. udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a búvá az előfizetéses hirdetések díja is küldendő.	Lapkiadósnos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikknek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## Tűzoltónap.

Hogy a magyar Tűzoltó-otthon a közel jövőben létesülhet-e, ennek az esztendőnek október 12—14. napjain fog eldőlni. A tűzoltóságok életrevalósága, ügyessége s a nagyközönség buzgó támogatása ezeken a napokon vagy megteremti azt az anyagi sikert, amelynek alapján a Tűzoltó-otthon falai felépülnek, vagy — mint sok életre kelt, de szunnyadó eszme — akár évtizedekre álmodozhatunk annak megvalósulásáról és kesereghetünk a saját élehetetlenségünkön.

Mert arról van szó, hogy ez a második Tűzoltónap egyuttal az utolsó is a mi életünkben. Nemesak a belügy-miniszteri leirat szerint az, de utolsó a mi akaratunk szerint is, mert épen mi tűzoltók tudjuk azt legjobban, hogy a közönség támogatásával visszaélni, azt a végletekig fokozni nem szabad.

Ezt az utolsó alkalmat meg kell tehát ragadnunk, ha azt akarjuk, hogy a Tűzoltó-otthon falaira a tetőzetet rárakhassuk s azt nemes céljai számára felavathassuk.

Október 12—14-én minden tűzoltónak ki kell vennie részét a becsületes pénzgyűjtés munkájából és már előzetesen megtenni minden előkészületet arra, hogy azok a napok készületlenül ne találjanak bennünket és ne az utolsó napokban kapkodjunk fejesztetten.

A „Tűzoltónap“ rendezősege (Buda-pest, VII., Rákóczi-ut 38. sz. IV. eme-

let) minden tekintetben szívesen áll rendelkezésére azoknak a bajtársaknak, akik bármi tekintetben hozzá fordulnak.

Teljesen díjtalanul küld kívánatra megfelelő számú plakátot; elszámolás kötelezettsége mellett csinos, piros székfűvirágokat, amelyek 1 koronájával árusíthatók. Megküldi a Kállay Miklós által írt remek szép költeményt és ha a szindarab ügye el lesz akkorra intézve: a szindarab szövegét is.

A központi rendezőség felkéri az ország összes papjait, hogy okt. 12, illetve 13-án a szószékről hirdessék eszméinket és buzdítsák a hiveket arra, hogy filléreiket hozzák el a nagy eszme oltárára.

Nincs akadályja annak, hogy az iskolákban 14-én délelőtt a tűzoltóság feladatáról előadás tartassék és azután a Tűzoltó-otthon javára gyűjtsenek. Sőt nagy a reményünk arra, hogy az összes vasutak vonalain engedélyezik gyűjtésünket.

A községi- és körjegyzői kar irántunk való igaz, meleg támogatása kétségen felül áll; a vármegyék vezetői oldalunkon; minden becsületes, okos magyar ember érzi és tudja, hogy mivel tartozik a tűzoltóságnak. Ezt a tartozást a múlt évben nem sikerült teljesen letörlesztenie, mert az előkészületek és a körülmények nem adtak módot erre nemes közönségünknek.

Itt van tehát az ideje és a módja,

hogy ezt a támogatást most kikérjük és megragadjuk.

A Tűzoltónap fővédőségét ő cs. és kir. fensége, Augustia főhercegnasszony volt kegyes elfogadni, míg védnöknőink gr. Széchényi Viktorné és gr. Ráday Gedeonné méltóságos asszonyok. Nem képzeljük, hogy legyen oly falu, ahol e nagyasszonyok példáján felbuzdulva, a magyar hölgyek meg ne alkotnák a Tűzoltónap hölgybizottságát, hogy gyűjtésükkel biztosítsák annak sikerét.

Csak tessék buzgólni! A tűzoltóság tagjai vegyék azonnal a kezükbe az eszme propagálását. Agitáljanak, serkentsenek, kérjenek, ha kell könyörögjenek; szóval vegyék komolyan ezeknek a napoknak a jelentőségét.

Szeretettel, igaz bajtársi ragaszkodással kérem erre minden bajtársamat, rang és állásra való tekintet nélkül. Akit magas állással, gazdag-

sággal, jóléttel áldott meg az Isten: az toborozzon híveket a maga körében, mutasson példát és gyűjtse a papirospénzeket és az aranyakat; akik szegény sorsban vannak, azok gyűjtésük a filléreket. A fillérek ép oly becsesek előttünk, mint az aranyak s egyaránt alkalmasak arra, hogy belőlük is aranyak váljanak.

El azonban ne huzódjék senki! Aki ezt teszi, az árulója az eszmének és arról tesz bizonyosságot, hogy csak talmi tűzoltó! Mert nem elég csak viselni az egyenruhát, még az sem elég, hogy szolgáljuk embertársaink érdekeit, most csak az tesz eleget kötelességének, aki beáll a gyűjtők sorába és ezen a téren is megmutatja, hogy igazi emberbarát, — elesett, nyomorék bajtársaink ügyének, a Tűzoltó-otthonnak igaz barátja!

Jászberényi Miklós.

## HIVATALOS RÉSZ.

1948. szám.  
1912.

### Jegyzőkönyv,

*Felvéetett Budapesten 1912. július hó 22-én, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.*

Elnök: Barabás István szakképviselő, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Erdély Ernő, dr. Vass János előadók, Beneze István titkár.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bemutatja a budapesti kerületi és az orsz. tűzrendészeti szaktanfolyamra jelentkezettek kérvényeit, számszerint a kerületre 77, a tűzrendészeire 63 drbot; bejelenti, hogy az Első m. ált. biztosító társaság elfogadta az elnökségnek a stipendiumra tett javaslatát és az oda beérkezett 5 drb kérvényt javaslattétel végett áttette; hogy továbbá Szily József a tanfolyamparancsnokságot, Kratzer Dániel az előadói tisztet nem vállalta el. Az elnökség a kerületi tanfolyamra 4, a tűzrendészeti tanfolyamra 8 folyamodót nem talált felvehetőnek; a tanfolyamparancsnoki tisztre Breuer Szilárd főtitkár, előadókul a régieken kívül Köhler István és Erdély Ernőt felkérni határozta, a stipendiumokat pedig a következőknek ítélte oda: I. a kerületi tanfolyamnál Simon László (Hársfalva), Eichler Ottó (Világos), Piger Zoltán (Siklós), Várkonyi Ferenc (Tésöld), Stayer István (Bácsfa), Orovecz János (Mezőtárkány), Flórián Márton (Tolmács), Pozsgay István

pítványánál Vass Lajos Rudolf (Cibakháza), Várkonyi Ferenc (Tésöld).

2. Erdély Ernő betérjesztvén a győri kerületi tanfolyamról szóló jelentését, az Barabás István erre vonatkozó javaslatával együtt nyilvántartatni határozott mindaddig, míg a budapesti tanfolyamok jelentésével együtt tárgyalhatók lesznek; a fel nem vett stipendium kiutalása iránti kérvényt az elnökség elutasította, ellenben a felmerült előadói óradíjakat, napidíjakat, utiköltségeket és dologi kiadásokat kiutalványozta, a tanfolyamot támogató hatósági és társadalmi tényezőknél, a győri tűzoltóságoknál jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

3. A „Tűzoltó-Otthon“ érdekében hirdetett szinműpályázat bíráló-bizottságába kiküldetett az elnökség részéről dr. Vass János és Erdély Ernő, míg külső szakbíráoul Alexander Bernát, dr. Hevesi Sándor, Márkus László, Molnár Ferenc, Porzolt Kálmán, Gál Mózes, Gárdonyi Géza felkérése határozott el.

4. A Somogy vármegyei szövetség azon előterjesztése, hogy a községeknek a feskendő köteles beszerzése alóli ideiglenes felmentése ellen a miniszteriumnál lépések tétessenek, elfogadtatott és a felirat elkészítésére az iroda utasított.

5. A Pozsony vármegyei szövetség átirata, mely szerint közgyűlését októberre halasztotta, amidőn az elnökség közreműködését ismételtlen kéri: tudomásul vétetett azzal, hogy

egyelőre mindaddig nyilvántartani rendeltetett, míg kiadása lehetővé nem válik.

8. A közigazgatási tanfolyamok keretében rendezett tűzoltótanfolyamokról beérkezett jelentések, amelyek szerint 423 hallgató közül kilépett 16, igen szorgalmas 227, szorgalmas 116, elégséges 47, igazolványt nem kapott 11, a tanfolyamok fennállása óta kiképeztetett 5114 hallgató; továbbá Jászberényi Miklós előadó jelentése a kassai tanfolyamról, tudomásul vétettek és a tanfolyamok összjelentése a belügyminiszteriumhoz betervezni határozatott azzal, hogy a tanfolyam jövő évre is engedélyeztessék. Kimondotta egyben az elnökség, hogy kiküldött tagjai csak a napidijra és a tényleges utiköltségre tarthatnak igényt.

9. A Temes vármegyei szövetség azon kérelme, hogy Zsebely, Vojtek valamint hátralékaik törlésbe hozassanak, az országos választmány elé terjeszteni rendeltetett.

10. A belügyminiszter leirata, mely szerint a Sprinkler-berendezést a nagyobb malmokban a nagy költségek miatt kötelezően nem rendel el, tudomásul vétetett.

11. Vida Pál jelentése a csákvári földmivessiskola tanfolyamáról, a Bihar vármegyei szövetség jelentése arról, hogy aug. 21. szept. 15. napjain tanfolyamot rendez, végül főtitkár jelentése arról, hogy a tűzoltógyufa címén befolyt 1 korona 78 fillér; hogy július 11-én a kir. diszéremlre vonatkozó kérvények elintézésére kis elnökségi ülés tartatott; hogy időközben előterjesztés tétetett 3 ügyben; véleményeztetett 11 alapszabály, 2 telepengedély, 7 szabályrendelet, 1 műszaki, 1 építésrendőri, 7 tűzrendészeti, 1 másféle ügyirat és kipróbáltatott 5 község fecskendője. Tudomásul vétettek.

12. Dr. Vass János szentpéteryári felolvasásának 695 kor. 80 fill.-t kitevő egri és 644 kor. 50 fill.-t kitevő budapesti nyomdászamlái, valamint posta- és egyéb költségei kiutalványoztattak.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc  
alelnök.

Barabás István  
szakképviselő, h. elnök.

Breuer Szilárd  
főtitkár.

Erdély Ernő  
előadó.

1250.  
1912. sz.

## Jegyzőkönyv.

Felvételett Rimaszombaton 1912. június 23-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztára elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, dr. Vass János előadók, dr. Poós Miklós, Ranezay József, Vida Pál szakképviselők, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bence István titkár.

Elmaradását kimentette: gróf Széchenyi Viktor elnök, Szabó Gyula előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bejelenti, hogy az alapszabályok miniszteri jóváhagyást nyertek.

iranti kérelmet, melyet egy ízben már elutasított, megújítván: az elnökség ezen kérelmét teljesíthetőnek nem találta és előbbeni határozatát fentartotta.

3. Lieszkó József (Maglód) azon kérelmét, hogy a belépés elmulasztása miatt a segélytől el ne utasítsák, az elnökség nem találta teljesíthetőnek, mert a testület ismételt felszólításra sem lépett be formászerint és a tagok névsorát mai napig sem küldötte be.

4. Balog Ferenc (Jut) március 27-én tűznél 17 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedvén, részére az I. m. ált. alapítványától való megtérítés kérelmezése kapcsán, 34 korona kiutalványoztatott.

5. Mayer Antal (Nagytőszeg) április 21-én tűznél állítólag meghült és segélyt kért. Kitűnévén az állítás valótlansága, a testület a segélyezéstől elállt.

Tudomásul vétetett.

6. Nehrer Gyula (Torontáltorda) április 11-én tűznél a kezére esett vasdarutól, 25 nap alatt gyógyult kézzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványától való megtérítés kérelmezése kapcsán részére 50 korona kiutalványoztatott.

7. Gáspár Mihály (Nagygenes) április 4-én tűznél szögtől 30 nap alatt gyógyult ujj sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából való megtérítés kérelmezése kapcsán részére 60 korona kiutalványoztatott.

8. Helter Lajos (Keszthely) április 20-án tűznél, a lajtról leesvén, 14 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványából való megtérítés kérelmezése kapcsán, részére 28 korona kiutalványoztatott.

9. Ferenczi Gyula (Kispirit) április 5-én tűznél, a nyomókartól 25 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán részére 40 korona kiutalványoztatott.

10—11. Zentán április 7-én tűznél megsérült Welter Antal, kinek a nyomókar zuzta össze az ujját és 14 napig állt gyógykezelés alatt; továbbá Csernák Bálint, aki a felhágóról lecsuszván, arcán szenvedett 14 nap alatt gyógyult zuzódást.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részükre 28—28 korona utalványoztatott ki.

12. Flachtschler Frigyes (Lajtaszentmiklós) április 29-én tűznél, a lábára ejtett motolától szenvedett 11 nap alatt gyógyult zuzódást.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 20 korona kiutalványoztatott.

13. Horváth Sándor (Szigetvár) április 28-án tűznél, szögtől szenvedett ujján 21 nap alatt gyógyult sérülést.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 40 korona kiutalványoztatott.

14. Kovaszincán Miklós (Pankota) május 14-én tűznél gödörbe esett és 21 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán részére 40 korona kiutalványoztatott.

15. Borsody Márton (Sükösd) április 28-án gyakorlaton, a fecskendő nyomórudjától 15 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 20 korona kiutalványoztatott.

16—17. Kőrmöcbányán május 3-án tűznél megsérült Pollák Hugó, aki az ütközőtől 10 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett, míg Klobusiczky Danó a sugártól 9 nap alatt gyógyult szemgyuladást kapott.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán részükre 20, illetve 18 korona kiutalványoztatott.

18—20. Petrőcön május 12-én megsérült Labált András, akinek sérülése azonban jelentéktelen és segélyre igényt nem tart, továbbá Schmidt Frigyes, aki kezén 8 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett és Torday János, aki szögbe lépett és 8 napig állt gyógykezelés alatt.

Az I. magy. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, utóbbi kettő részére 16—16 korona kiutalványoztatott.

21. Kafka István (Kiskomárom) május 6-án diszgyakorlaton, állítólag kürtfuvástól torok- és fülgyuladást kapott, mely 18 nap alatt gyógyult.

Minthogy a kebelbeli orvos véleménye a megbetegedés ezen okát kizártnak mondja, kérelmével elutasított.

22. Palló József (Sepsiszentgyörgy) május 5-én kötélerezkedésnél elesett és 10 nap alatt gyógyult lábzuzódást szenvedett. Bár az esetet elkésetten jelentette be, mégis az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 20 korona kiutalványoztatott.

23. Róth Gáspár (Nagykikinda) május 28-án pinceszivattyuzáskor, a szelepek kiszédése közben a nyomókartól 18 nap alatt gyógyult kézzuzódást szenvedett.

A pénztárból részére 30 korona kiutalványoztatott.

24. Paulik Lajos (Vác) május 29-én két kilométert tűzhöz futván, tüdővérzéssel összeesett és 24 napig állt gyógykezelés alatt.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 48 korona kiutalványoztatott.

25. Molnár Antal (Gyöngyöshalászi) június 2-án gyakorlaton, a nyomókartól 47 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 90 korona kiutalványoztatott.

26. Tóth Károly (Csögle) június 4-én a padlás beszakadása folytán tűznél, kezén 24 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált.-hoz intézendő kérvény kapcsán, részére 48 korona kiutalványoztatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,  
alelnök.

Breuer Szilárd,  
főtítkár.

## Szakoktatásunk reformja.

Az országos tűzoltó szövetség ez évi munkásságának kétségkívül legfontosabb része a szakoktatás reformja, mert ennek helyes megoldásától függ jövő tűzoltónemzedékünk eredményes nevelése. A szövetség vezetősége át van hatva e feladat nagy horderejétől s azért a legteljesebb előkészületekkel megy bele az átszervezés keresztülvételébe. Amily nagy okok szóltak amellet, hogy a régi rendszert tartsuk fenn, legalább annyi kívánja a teljes átszervezést s a gyakorlati élet lesz hivatva megmondani, hogy melyik irány a feltétlenül helyesebb. A fokozatosan fejlődő igények, a megváltozott viszonyok, amellet husz esztendő tapasztalatai sok oly körülményt vetettek felszínre, melyeket szakoktatásunk fejlesztésénél figyelembe kellett vennünk. Hogy azonban elhamarkodott lépés ne tegye évek szorgos munkáját kockára, a szövetség ez évben kísérletképpen szervezte át a szakoktatást, az ebből leszűrődő tapasztalatok alapján fogja a tisztképzés szabályzatát át-  
dolgozni.

Nem akarunk elébe vágni az elnökség ez irányu határozatának, ezért nem foglalunk állást a reform kérdésében, tény, hogy 141 tűzoltótisztet képzett ki ez évben a szövetség, ami szám szempontjából a megelőző évhez képest nagy haladást s minőség szempontjából is — ahogy a vizsgáztató biztosok arról beszámoltak — minden tekintetben nagy értékű.

A két kerületi tanfolyam záróvizsgálatán dr. Óvári Ferenc alelnök osztotta ki a látogatási bizonyítványokat, a tűzrendészeti tanfolyamon pedig Jalsovitzky Sándor miniszteri tanácsos tartott meglehangu lelkesítő beszédet a hallgatóknak, résztvettek itt kivüle dr. Óvári Ferenc alelnök, Breuer Szilárd budapesti hivatásos és dr. Szily József budapesti önkéntes tűzoltóparancsnokok s az egész előadói kar. A tanfolyamok teljesen a közölt tanterv alapján folytak le a részt vett hallgatók névsora a következő:

A július hó 8—14-én Győrött megtartott kerületi szaktanfolyam volt hallgatói:

1. Élesdy István Cegléd, bankhivatalnok, alparancsnok.
2. Harmath Béla Sárszentmihály, tanító, segédtsiszt.
3. Friedrich József Pápateszér, tanító.
4. Rozmán Károly Veszprém, irnok.
5. ifj. Kálmán Sándor Kalocsa, kéménysopró.
6. Krenusz János Belezna, igazgató-tanító, parancsnok.
7. Deutsch Ernő Moson, kereskedő, tűzoltó.
8. Labuda János Máriaradna, irnok, szakasparancsnok.
9. Erdődi Aladár Rábatamási, segédjegyző.
10. Krenko István Aszód, tanító.
11. Lóderer Sándor Csurgó, kereskedő, alparancsnok.
12. Reiszner Béla Rábafüzes, tanító, alparancsnok.
13. Singer Zsigmond Vasvár, nyomdász, tűzoltó.
14. Dávid János Körmen, tanító, tűzoltó.
15. Huszarek Béla Horvátlövő, tanító, parancsnok.
16. Perényi Oszkár Némethidegkut, tanító, titkár.
17. Szentmiklóssy Gyula Ujföehért, tanító, szakasparancsnok.
18. Eigner Imre Szombathely, végrehajtó, tűzoltó.
19. Orehovszky Lajos Budapest, iparos, csővezető.
20. Weizel

\* Királyi díszéremadományozás. A király felhatalmazása alapján a belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén huszonöt éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a szekszárdi önkéntes tűzoltóság kebeléből Wilhelm Ede parancsnok, Végh Lajos őrparancsnok, Csizmazia Sándor zászlótartó és Grosz József szivattyús részére: a naksi

szakasparancsnok. 28. Pataky Gyula Győrasszonyfa, tanító. 29. Wache János Kiskomárom, tanító. 30. Horváth Gyula Szekszárd, nyomdász, érvezető. 31. Nagy István Ekel, tanító. 32. Dömötör György Kolozsnéma, tanító. 33. Wagner Sándor Győr tanító, rajvezető. 34. Barna György Sándorfalva, tanító. 35. Kemenes Ferenc Majtény, tanító. 36. Schönauer Béla Győr, könyvelő, érvezető. 37. Navratil József Csorna, fodrász, érparancsnok. 38. ifj. Ákos Gyula Csorna, molnár, tűzoltó. 39. Ország Kálmán Esztergom, hivatásos tűzoltótiszt. 40. Füssy László Keszegfalva, bír. 41. Szabó Rezső Póstyén, fényképész, tizedes. 42. Karikó Rezső Győr, szakasparancsnok. 43. Hebenstreit Sándor Győr, gépész, szakasparancsnok. 44. Szopora György Komárom, cipész, csővezető. 45. Mészáros Dénes Nemesócsa alparancsnok. 46. Klinda Aladár Nána, jegyző. 47. Fónay József Naszvad, tanító. 48. dr. Kiss Aurél Győr. 49. Nagy Károly Rábafüzes, tanító, segédtiszt. 50. Kurz Sándor Zombrod, tanító, segédtiszt. 51. Sárkány Ferenc Győr, zeneakadémiai hallgató. 52. Király Miklós Ógyalla, gyógyszerész, szakasparancsnok.

Az augusztus hó 2—9-én Budapesten megtartott kerületi szaktanfolyam volt hallgatói:

1. Adámffy Pál Cinkota, tanító. 2. Banna Jakab Sásd, iparos. 3. Benede Pál Antal Albert-Irsa, takarékpénztári tisztviselő. 4. Bervanger H. Kiskunfélegyháza, járási számvevő. 5. Bruckner Jenő Tura, segédjegyző. 6. Brecska Sámuel Magyarpécska, cipész. 7. Boskó Henrik Marosvásárhely, címfestő. 8. Bundy Imre Nagykáta, takarékpénztári tisztviselő. 9. S. Csizmazia Géza Budapest, miniszteri számtiszt. 10. Dr. Erdélyi Imre Nyírbátor, ügyvéd. 11. Enghy Zoltán Nagyszalonta, segédjegyző. 12. Eicher Ottó Világos, tanító. 13. Erlesbeck György Budapest-Kamaraerdő, hivatalnok. 14. Fehér Lajos Komárom, szabómester. 15. Fodor Benő Kiskunhalas, kőműves. 16. Forstner Károly Dunaharaszti, miniszteri számtiszt. 17. Gajdosai Jenő Fajs, tanító. 18. Győrffy Tihamér Dunakesz, segédjegyző. 19. Haasz István Ujvidék, ácsmester. 20. Horváth István Szeged, városi hivatalnok. 21. Ilin János Orlát, jegyző. 22. Jászberényi Andor Kolozsvár, gazdasági iskolai tanár. 23. Jellinek József Budapest, tanító. 24. Jonák Gyula Ujpest, érparancsnok. 25. Juhász István Pestujhely, tanító. 26. Kecskeméthy Mihály Kósta, tanító. 27. Kéler Dénes Kassa, gazdasági akadémiai III. éves hallgató. 28. Kiss Ferenc Mezőtelegd, magyar államvasuti művezető. 29. Kudar Béla Piliny, birtokkezelő. 30. Kuharszky László Budapest, számvizsgáló. 31. Láng Lajos Kassa, v. aljegyző. 32. Lóosi Dezső Kassa, v. aljegyző. 33. Dr. Magyar Lajos Budapest, segéd-fogalmazó. 34. Molnár István Cegléd, tornatanár. 35. Nagy Sándor Feketegyarmat, egyetemi hallgató. 36. Orovecz János Mezőtárkány, aljegyző. 37. Paál Pál Zalaegerszeg, rendőrbiztos. 38. Piger Zoltán Sikk, tanító. 39. Prachthausen Péter Magyarpécska, fogműves. 40. Rassveiller András Ujvidék, szabómester. 41. Ritter Gyula Ács, cukorgyári tisztviselő. 42. Rimanóczy József Nagyvárad, cipészmaster. 43. Robb Károly Magyarpécska, kéményseprő. 44. Roszics Jenő Kassa, főszámvevő. 45. Simon László Hársfalva, tanító. 46. Stuchlik József Budapest (Ganzgyár), üzemtisztviselő. 47. Szakály Mátyás Drávatamási, tanító. 48. Szedlacek Ferenc Ózd, elektrotechnikus. 49. Szentkirályi Ede Gerde, tanító. 50. Szentmiklóssy Gyula Ujfehértó, tanító. 51. Vadász Izsó Ujpest, gyári tisztviselő. 52. Vass Andor Cibakháza, tanító. 53. Zakariás Mihály Albert-Irsa, földbirtokos. 54. Zsilavi Mihály Pereg, kovácsmester.

Az augusztus 9—21-én Budapesten megtartott tűzrendészeti szaktanfolyam volt hallgatói:

1. Balassa Márton Haraszi, belügyminiszteri hivatal-

félegyháza, járási számv. 4. S. Csizmazia Géza Budapest, miniszteri számtiszt, tűzoltó. 5. Eicher Ottó Világos, tanító, alparancsnok. 6. Erlesbeck György Budapest, hivatalnok, vizsgázott szivattyus. 7. Gajdosai Jenő Fajs, tanító. 8. Győrffy Tihamér Dunakesz, segédjegyző, alparancsnok. 9. Horváth István Szeged, tűzoltó. 10. Jászberényi Andor Kolozsvár, tanár. 11. Kéler Dénes Kassa, gazdasági akadémiai hallgató. 12. Klinda Aladár P.-Nána, községi jegyző, tűzrendészeti felügyelő. 13. Kreinus János Belezna, tanító, parancsnok. 14. Krenko István Aszód, javító intézeti családfe. 15. Kuharszky László Budapest, miniszteri számvizsgáló. 16. Künsztler János Selmechánya, tornatanár, parancsnok. 17. Láng Lajos Kassa, vármegyei aljegyző, szakasparancsnok. 18. Linbeck Pál Kishegyes, községi jegyző. 19. Lillia Zsigmond Eperjes, városi tisztviselő, parancsnok. 20. Loósz Dezső Kassa, városi aljegyző, szakasparancsnok. 21. dr. Magyar Lajos, Budapest, segédfogalmazó. 22. Mlinko István Eger, siketnéma intézeti igazgató, tűzrendészeti felügyelő. 23. Molnár István Cegléd, tornatanár. 24. Molnár Lajos Zirc, számellenőr, tűzrendészeti felügyelő. 25. Piger Zoltán Sikk, tanító, tűzrendészeti felügyelő. 26. Ritter Gyula Ács, vegy. segédmérnök, szakasparancsnok. 27. Roszics Jenő Kassa, városi főszámvevő, parancsnok. 28. dr. Stelzer Mátyás Magyaróvár, ügyvéd, tűzrendészeti felügyelő. 29. Szakály Mátyás Drávatamási, tanító, parancsnok. 30. Szentmiklóssy Gyula Ujfehértó, tanító. 31. Wagner Sándor Győr, tanító, érparancsnok. 32. Vass Lajos Rudolf Cibakháza, tanító, parancsnok. 33. Meissner József Debrecen, magyar államvasuti levéltáros, szakasparancsnok. 34. Rónai Géza Nagybánya, városi közgyám, tűzrendészeti felügyelő. 35. Rostás Géza helyettes parancsnok.

\* Zászlószentelés Magyarcsernyén. A magyarcsernyei polgári önkéntes tűzoltótestület Szent István napján tartotta zászlószentelési ünnepélyét, melyen az egész község és az összes szomszéd községek résztvettek. Képviseltette magát a vármegye több tűzoltótestülete és a vármegyei tűzoltószövetség is. A testület zászlóját Biacsi Pál magyarcsernyei jó módú földmivesgazda ajánlotta fel, a zászlóanyai tisztet pedig ifj. Biacsi Andrásné, szül. Ördög Etel töltötte be. Az első eset az országban, hogy egy földmives gazdaaszony ily tisztséget vállalt.

Augusztus 19-ikén este 9 órakor fáklvás és lampionos szerrnadót rendeztek a zászlóanya tiszteletére, amely alkalommal ifj. Boroevics Jenő testületi szakasparancsnok lelkes szavakkal üdvözölte Biacsi Andrásné, amire az ünnepelt röviden válaszolt. Ugyanekkor adták át id. Biacsi Pálnak a tűzoltótestület örökös disztagságáról szóló oklevelet. Zászlószögek beverése során Csekonics gróf vbtt. nevében Baár József jószágkormányzó, Pirkner János országgy. képviselő nevében dr. Ferch Ödön zombolyai közjegyző, Fóris József főszolgabíró nevében Ördög h Virgil szolgabíró, a vármegyei tűzoltó-szövetség nevében Stolz Adolf szövetségi alelnök vertek be szögeket.

Utána a zászlóanya, ifj. Biacsi Andrásné formás beszéd kíséretében átadta a zászlót a testületnek, illetve rendeltetésének s isten áldását kérte mindazokra, akik alája sorakoznak. Ezután a jelenlevő testületek zászlóik alatt diszmenetben elvonultak a zászlóanya és a község előtt.

A zászlószentelési ünnepség után következett a tűzoltótestület diszközgyűlése, amelyen Stolz Adolf szövetségi alelnök kiosztotta a szolgálati érmeket. Ilyeneket kaptak: Ádám Sándor jegyző, testületi elnök, id. Boroevics Jenő parancsnok, Follner István alparancsnok, Szabó János szertáros, Vastag István zászlótartó, Venzel János érparancsnok Mayer Miklós, Venzel Ferenc és Sári Péter rajvezetők és Horváth Péter érvezető.

## A budapesti ásványolajgyár égése.

A petroleumfinomítók neve alatt ismert gyárak a petroleum mellett benzint, kenőolajakat és parafint termelnek, miért is e gyárak helyes elnevezésükben az ásványolajgyár gyűjtő fogalma alá vonhatók.

Budapesten három ilyen nagyobb petroleumfinomítógyár van, a legnagyobb a Magyar Petroleum Ipar kénutezai telepe, második Soroksári-uton a Budapesti Ásványolajgyár R.-T., harmadik a Hazai Kőolajfinomító Kőbányán.

Az első és utolsó abban a szerencsés helyzetben van, hogy teljesen szabadon álló nagy

mozgósítottunk két gőzfecskendőt, önkéntesek (Köhler-féle) benzinmotorfecskendőjét, a központi és III. kerületi őrséget, összesen 13 szerrel és 59 főből álló legénységgel.

A helyszínére megérkezve, teljesen lángtengerben találtuk a parafin raktárt, szivattyu- és kazánházat, laboratorium és lakatosműhely épület csoportot, melyek a 2 emeletes magasságu 20 m. hosszú olajház 3 benzin-, 2 nyersolaj-, 2 petroleum-tartály a finomító- és a benzinpárlótól (destilláció) 5 és 10 méter távolságra vannak.

Ez volt a legkritikusabb pillanat. Szerencsére megérkezett Breuer parancsnok, mint főparancsnok-helyettes és így egyesült erővel oda



telepen fekszik, melyben a párlók, épületek szétszórta vannak elhelyezve s ezáltal jobban védve vannak, míg a Budapesti Ásványolajgyár telepe rendkívül kedvezőtlen helyen fekszik, jobbról közvetlen a gyár mellett a fumei és a Ferencz József rendező p. u. vágányai futnak végig s az egész telep ugyyszólván, közvetlenül házak és gyárépületek közé van beékelve, hosszú, keskeny területen fekszik, melyben egymás hátán vannak összezsúfolva a párlók, finomítók, a nyersolaj-, petroleum- és benzin tankok kazán és szivattyúház, olajraktárak.

Ilyen viszonyok mellett nem lehet csodálni, hogy éppen ebben a gyárban fordult elő legtöbbször robbanás, mely néha tűz nélkül, legtöbbször a azonban a robbanás tűzzel kapcsolatosan állt elő. Ilyen robbanás volt a f. é. július 30-án, mely az egész gyár végpusztulását is okozhatta volna.

Az említett napon reggel 7 ó. 08 p.-kor a

törekedtünk, hogy a már gőzölgésnek indult tartányokat sugarakkal hűtsük, nehogy azok a nagy hőségben felrobbanjanak, ami ha bekövetkezik, óriási katasztrófát idézett volna elő. Nagy veszéllyel fenyegetett ezenkívül a nyomás alatti kazánház, melyhez nem lehetett hozzáférni, a benzinpárló, de különösen a parafin épület bedőlése, mely esetben az égő parafin, az egész gyárat veszélyeztette szertefolyó tűzlávéval. Erre számítva jó előre az egész épület környezetét fél méter magasságu védősáncsal vettük körül s ezalatt olyan óriási hő fejlődött ki, hogy a sugarakkal való védelem az emberekre már tűrhetetlenné kezdett lenni. Magára az égő épületre az első 2 órában sugarat nem adtunk, hanem azokat csupán a védelemre fordítottuk, így a 6 gőz, 3 motor, 13 vízvezetéki vagyis összesen 22 sugárral hűtöttük a tankokat, agitátort és a szomszédos épületeket. A gőzkazánrobbanás bekövetkezett, a kazán falát



Ismertette már most a tűzoltással járó munkálatokat, nem lesz érdektelen, ha kutatjuk azt is, hogy mi okozhatta a tűzveszélyt.

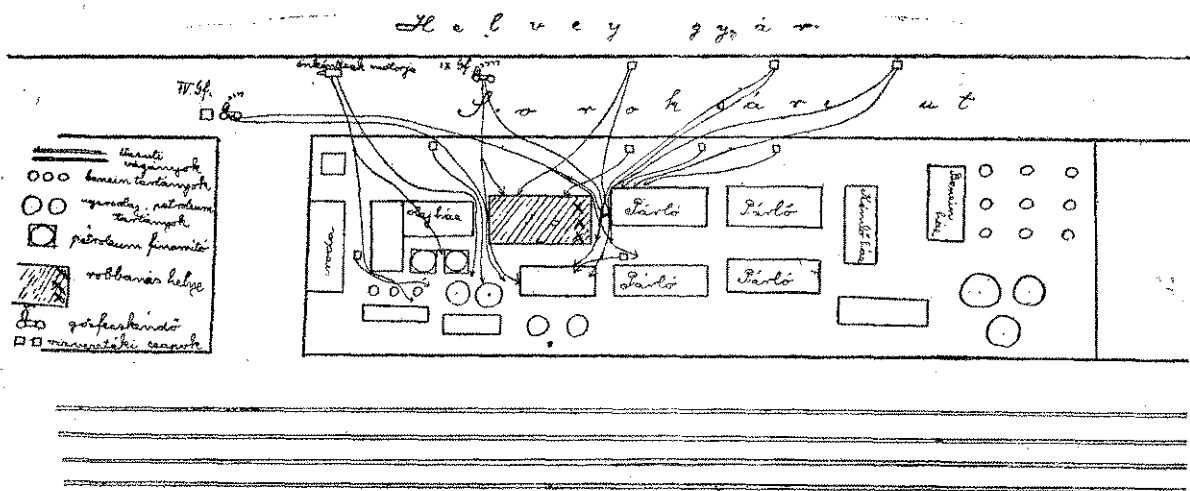
A petroleum-finomítóknak sok olyan körülmény van, ami robbanást vagy robbanást és tüzet is okozhat. A robbanások vagy a robbanással kapcsolatos tűz mindég bizonyos feltételek mellett szokott beállni, ezek lehetnek hőmérsékleti viszonyok, levegő, vagy víz jelenléte, nyílt láng tűz, szikra. A keletkezési ok megismerése céljából szükséges, hogy a nyersolaj lepárlásának egész menetét végig kísérjük. A nyers ásványolajat a vasuti tartányból a kazánba, vagy esetleg másik tartányba szivattyazzák.

vagy robbanásnak részben gondatlanság is lehet okozója.

Lássuk már most azokat az eseteket, melyek tisztán gondatlanságból származnak.

Első helyen áll a világítás, különösen a zsinórvezetékek veszélyesek, melyek nem egyszer hatalmas robbanásnak voltak okozói. Ugyanilyen a védtelen izzólámpa és egyáltalán magában a párakkal telt helyiségben szivattyuházban stb. elhelyezett belső világítás, kapcsolóbiztosíték, hibás vezeték. Vagyis a gyakorlat megdönti azt a tudományos kísérletekkel bemutatott állítást, hogy villanyszikra nem gyújt.

Nagy veszélye a petroleumfinomítóknak a



Maga az átszivattyuzás — ha az anyag nem forró — nem veszélyes, egy esetben igen, ha valami oknál fogva dörzsvillamososság lép fel (ez csak nagy tankoknál állhat elő) ami hatalmas robbanást okoz. Átszivattyuzás után következik a párlás (desztilláció). Hogy itt mily veszélyek fordulhatnak elő, erre lássunk egy példát. Tegyük fel, a távozó gőzök megszabott útja eldugult, ezt nem veszik észre, a kazán tüzelése tovább folyik s a benne fejlődő gőzök eltávozni nem tudván, felhalmozódva feszítik a kazán falát. A kazán engedve a nyomásnak, rendszerint a szöges koszorú mentén felszakad, a nyomás a falazást szétdobja s a forró anyag kiömlik a levegővel érintkezve vagy robbanás és tűz vagy csupán tűz keletkezik.

Fontos dolog, hogy az egyes csővezetékek összeillesztése, továbbá a csapok jól legyenek tömítve, mert előfordulhat, hogy hibás tömítés mellett a forró párlat a levegővel érintkezve felrobban, vagy meggyullad. Veszélyes művelet még, a lepárolt kazán kibontása, mert ha a benne maradt gyúlékony gőzök kitódulnak, a levegőn szintén meggyulladnak. A finomítás, rozsdaleválás közben beálló dörzsvillamososság, tűz alatt álló kazán falának repedése, lángcső-szakadás, szegecsek, vasalások lazulása, vizes gőz stb. mind olyan esetek, melyek hatalmas explozióknak és ezzel kapcsolatosan tűznek lehetnek okozói.

tüzes salak, mert — dacára annak az állításnak, hogy a parázs nem gyújthat és nem robbanthat, — mégis merem állítani, hogy fent leírt tüzeset salaktól származott.

Lássuk, hogy miként. A kazánház ajtaja félméternyi távolságban van a szivattyuháztól. Aznap reggel egy taligásgyerek a kazánból kikotort salak eltávolításával foglalkozott. Tudva levő, hogy a szivattyuházban nagy mennyiségben vannak gőzök, melyek a levegőnél nehezebbek s alant tartózkodnak. A gondatlanság esete egészen világos, a párlatok gőzei a salak irányában húzódva (a benzinnel és hasonló folyadékok gőzeinek tulajdonsága, hogy elvándorolnak) beállott a robbanás, ezt az állítást bizonyítja, hogy a gyerek elpusztult, sőt a taliga lovát a nagy légnyomás földhöz vágta.

Legnagyobb veszélyt látom abban, hogy a petroleumgyárak vegyészei és üzemvezetőemberei a benzint úgy nézik — mint azt a műegyetemen tanulták, — hogy csak abban a bizonyos keveredési arányban állhat elő a robbanás, egyébként nem. Ez a lekicsinyelés a benzín-veszedelmeknek átragad a munkásokra is és ezért a legnagyobb könnyelműséggel kezelik a benzint, ami a gyakorlatban igen sokszor emberéletet is követel áldozatul. Állítástomat számtalan példával bizonyíthatom, ilyen pl. az, hogy a munkások benzinnel mosják a ruhájukat és úgy gőzölögve magukra veszik,

pipára gyujtanak, vagy ott van a Kossuth Lajos-utczai Görög-féle házban előfordult eset, hogy egy 13 év óta alkalmazott petroléumgyári munkás, mikor leejtette a gazolinost ballont — gyufára gyujtott, vagy tüzes vasakkal piszkálnak eldugult csöveket stb., vagy a sofförök megteszik, hogy égő cigarettát, szivart dobnak a benzinbe, igaz, hogy legtöbb esetben az égő cigarettát, szivarvég elalszik, de könnyen megtörténhetik, hogy erősebb légvonat folytán a dobás közben a papír-pernye lobbót vet.

Azért, mielőtt befejezném közleményemet, mint végszót azt kívánom hangsúlyozni, hogy mi tüzoltók maradunk amellett, hogy a benzinek, az aether, szénkéneg, collodium, sőt abszolút alkoholis, robbanó gőzöket terjesztő folyadékok, melyekben bizonyos körülmények között a láng, villanyszikra, vagy kő és vas által kicsiholt szikrától a parázs is okozhat robbanást.

Hirdessük annak veszélyeit és minden alkalommal mutassunk rá azokra az esetekre, melyek a gyakorlati életben igen sűrűn szoktak előfordulni. Amint az ellenkezőjét hirdetjük — és mi is a csak egy körülményben bemutatott tudományos kísérletet fogadjuk el igazságnak — akkor a szerencsétlenségek száma erősen fog növekedni.

*Kállay Imre.*

\* A simontornyai önkéntes tüzoltóegyesület június hó 2-án ünnepelte 25 éves fennállását.

A közgyűlés tárgysorozatának megkezdése előtt az egyesület tagjai ünnepségszerűen részesítették az egyesületnek parancsnokát, Bereczk István közs. főjegyzőt, ki az egyesületnek megteremtője, negyedszázadon át ügybuzgó gondozója, ápolója, védelmezője volt. Bereczk István arcképét, hogy az egyesület maradandó kifejezését adja hálás tiszteletének, az örtanyán helyezték el és lelkes ünnepség közben leplezték le.

Az 1911. évi számadás 1359'15 K bevétellel; 344'51 K kiadással; 1014'64 K pénztári maradvánnyal helyesnek találtatott.

Tisztújítás a szokott módon megejtetvén, megválasztották: elnöknek és parancsnoknak Bereczk István, alparancsnoknak tb. parancsnoki ranggal Löwy Jakab, szakasziparancsnokká Morvay Lajos titkár, s. tiszt. Takács Ferenc D. szertárnok Gottlieb Imre és Liptay Ferenc, szivattyumester Fajnar Elek, pénztárnok Gottlieb Sándor, orvosok Dr. Kiss István és Dr. Vas Izor. Választmányi tagok: Morvay János, Fajnar Elek, Joó András, Morvay Lajos, Dr. Fehér János, D. Németh József és Liptay Ferenc.

A közgyűlés az egyesület irányában tanusított fáradozásait illetve jótéteményeik által szerzett érdemeik elismerésül Bereczk István urat, Löwy Ignác urat és a „Simontornyai Takarékpénztár“-t örökös tiszteletbeli tagjaivá választotta.

Az egyesület elavult alapszabályainak módosítását is elhatározták.

Az Orsz. Tüzoltó Egyesület által adományozott XXV. éves szolgálati érmet: Bereczk István, Fajnar Elek, Dr. Kiss István, Morvay János, Szajki Pál és

## Lakások, iskolák és nyilvános előadások tűzrendészete.\*

Irta: Vidonyi Honka.

(Folytatás.)

A lakásban, iskolában s az előadásokra szánt helyiségekben legfontosabb a fűtés és a világítás.

a) *Fűtés.*

A mi télen hideg klímánk szükségessé teszi a fűtést, tehát a tüzet bevisszük a terembe. Igen könnyen származhatik baj helytelen kezelés mellett, kipattanhat szikra, kihullhat parázs, ami menthetetlenül gyujt. Ezért a vaskályhák alá és elébe okvetlenül teendő a szélein felhajtott pléh-lemez. Ha erre rá is esik a zsarátnok, bajt nem okoz, mert gyúlékony anyagra nem talál. Cserépkályhánál is ajánlatos a pléh alátét, mert sohasem lehet tudni mikor támad rés az agyag alapban, s mikor gyujtja meg a behulló tűz a szoba padlóját. A kályha elé pedig itt is szükséges a tűzálló-lemez. Papirkosár ne legyen a kályha közelében, mert lehetnek a szemétkben olyan anyagok is, melyek alacsony, hőmérsékletnél gyulladnak már s így felgyujtják az egész papirhalmazt. Már csak azért sem jó közelben elhelyezni a papirkosarat, mert nem egy gyermek telepszik rá melegedni. Értjen csak most a ruhája a forró kályhaajtóhoz, hamar készen van a veszedelem. Általában kályhához közel ne tartsunk semmit, különösen ne gyúlékony, vagy robbanó-anyagokat!

Megesik az, hogy a kályha nagy helyet foglal el, akár iskolában, akár valamely lakott teremben s hogy bővebb helyet kapjanak koratavasszal kiviszik. A cső nyílást hagy a falban, mely összeköttetésben van, mondjuk a konyha tűzhelyének kéményével. Ha mi papírral, vagy ronggyal tömjük el az üreget, igen könnyen meggyulladhat az odaesett szikra tüztől. Legyenek csak most közvetlen előtte, vagy alatta ruhaneműk vagy könnyen égő anyagok, mindjárt kész a szerencsétlenség.

b) *Világítás.*

A nap nem áraszt mindig jótékony meleget, nem világít állandóan, éppen ezért kell gondoskodnunk mesterséges világító forrásokról. E téren is gyarló kezdettől jutottunk a fejlődés mai magas fokára. Az olajmécs, fagygyertya, petroléum, gáz készítették elő a legtökéletesebbnek elismert villanyvilágítást. Az előbbieket önmagukban, anyaguknál fogva is veszélyesek s egészségi szempontból is károsak egy vagy más tekintetben, az elektromos világítás e tekintetben is kifogástalan. Sok előnye mellett van egy, mely talán nem is nevezhető hibának, hogy drága. Ez természetes is, mert még nem olyan tökéletesek az eszközök, melyek előállításához szükségesek. Ára azonban csak a most már nagyon olcsó petroléumhoz viszonyítva magasabb.

Petroléummos világításnak igen sok veszélyesége van. Ugyanis a petroléumból 20—25°-nál már robbanó gázok szállnak el. Ha tehát a kannát nyitva hagyjuk, e gázok keveredve a levegővel erősen robbanó keveréket adnak. Ha most gondatlanul égő gyújtóval megyünk a keverékhez, nagyon könnyen járhatunk szerencsétlenül. Ha a lámpában nincs elég petroléum, s csak kanóé ég, megesisik, hogy áttüzesedve a robbanó gázokkal teli tartót szétveti. Veszélyes, ha a lámpát nem akarjuk még eloltani, — mert rövid idő múlva ismét kell, — s takarékoságból lecsavarjuk. Nézzük meg mi történik itt? A folytonosan felszívódó folyadék nem képes elégni a kicsi lángban, erősen felmelegszik, magas hőmérsékletre emeli a lámpa egész petroléumát, az erősen kiterjed, s mert könnyen gyúl, égni kezd. Ekkor természetesen már a lámpa petroléumtartó edénye szét van vetve, a kiömlő s fröccsenő petroléum lángbaborulva gyújt mindent, amihez hozzá ér. Képzeld el, hogy ez éjjel történik, mikor a szobában alvó lángokra, füstre ébred fel, a rémület első dermesztő hatása alatt menekülni képtelen. Nyomorultul elpusztul a szerencsétlen. S miért? Mert kicsinyes takarékoságból oly elemi dologban vétett a tűzrendészet ellen.

Legtöbb szerencsétlenség történt már úgy, hogy égő lámpába töltöttek petroléumot. Ez olyan vétkesen könnyelmű tett, melyet hatóságilag kellene megbüntetni. Ilyesminek rendes háznál előfordulni nem szabad. A lámpa tisztítás és töltés éppen úgy hozzátartozik a takarításhoz, mint akár a seprés vagy portörletés. Rendes és gondos háziasszony ügyel arra, hogy úgy legyen s rászoktatja a cselédet is. Ha azonban valami rendkívüli esetben mégis kifogy este a petroléum s arra még továbbra is szükség van, akkor az legyen első, hogy a lámpát eloltsuk és lehűtsük. Mikor megfelelő hőmérsékletű, akkor töltjük be a petroléumot, de ezt sem szabad nyílt láng világítása mellett. Ha más éppen nem áll rendelkezésünkre, akkor a gyertyát két ablak közé téve végezzük el a töltést.

Számtalan baleset szülője volt már az, hogy petroléumnak s egyéb ilyen robbanó folyadéknak az eltartására egyszerű üveget használnak. Ezeket egymás között s másokkal kicserélik s így veszély állhat elő. Petroléumnak kanná kell, legajánlatosabb erre a robbanásmentes edény, mellyel kevés baleset történik. A petroléum világítás minden veszélyességét és az ellenők való védekezési módokat a cseléddel is meg kell ismertetni, nehogy annak tudatlansága okozzon bajt.

Esténként, ha a napi munkától kifáradva fekszünk ágyunkba, kényelmes helyzetünkben még élvezni is szeretnénk, előveszünk valamiféle könyvet. Ha az ágyhoz nem lehet villanylámpát vinni, petroléumlámpa vagy gyertya teszi meg a szolgálatot.

(Folyt. köv.)

**A Tűzoltótisztek Országos Egyesületének szeptember 1-én Paliacsfürdőn tartott rendes közgyűlése** elé az elnökség az alábbi évi jelentést terjesztette.

\* \* \*

Tisztelt közgyűlés!

A múlt évi december 3-án megtartott legutóbbi közgyűlés óta eltelt rövid idő is főleg abban az irányban kötötte le munkásságunkat, hogy egyesületünk életében a pénzügyi egyensúlyt helyreállítsuk. Örömmel jelentjük, hogy a célt rövid idő belül elérjük és felszabadulva a pénzühiány okozta nyomasztó helyzetből új életre kelve hathatósan közreműködhetünk azoknak a céloknak a megvalósításán, melyeknek elérése alapszabály szerinti köteleességünk. Ám ha anyagi helyzetünk nem is tette lehetővé azt, hogy költsékezéssel kapcsolatos munkásságot fejtsünk ki, mégis iparkodtunk megvalósítani annyit, amennyit erőnk megengedett.

Igy első sorban odaadással dolgoztunk a Magyar Tűzoltó Tisztek Otthona érdekében; a legnagyobb költség kimélléssel serényen folytattuk a gyűjtést, sürgettük a kint lévő gyűjtő-ívek megküldését. Az eddigi eredményről köteleesszerszerűleg elszámoltunk Budapest székesfőváros polgármesterének mint a gyűjtést ellenőrző hatóságnak bejelentve azt is, hogy a befolyt összeg, mely a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület központi intézeténél van gyűmöleszőleg elhelyezve 9168 koronát tesz ki. A gyűjtő-ívek visszaszerzése még mindig folyamatban van a gyűjtést azonban igazgató választmányunk határozata értelmében befejeztük, amennyiben új gyűjtő-ívek már szét nem küldetnek. Amidőn az adakozóknak s a gyűjtés körül buzgólkodó tagtársaknak e helyen is köszönetet mondunk, egyben kérjük azokat, akiknél még gyűjtő-ívek vannak, hogy ezeket mielőbb visszaküldeni sziveskedjenek, mivel folytatlagos elszámolásunkat, a székesfőváros polgármesteréhez ez év végéig terjedő határidőben be kell terjesztenünk. További teendők a múlt évi közgyűlésen hozott határozattal módosított alapszabályaink elkészítése volt, melyeket azután jóváhagyás végett, a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszteriumhoz fel is terjesztettünk. A jóváhagyott alapszabályokat csak a legutóbbi időben vettük kézhez, s már is intézkedtünk azonban 1000 példányban való kinyomatása iránt, hogy a taggyűjtési akciót igazgató választmányunk határozatának megfelelően megindíthassuk.

Az egyesület igazgatását az elnökség az igazgató választmányának 2 ízben történt összehívása mellett intézte. Az iroda 210 ügyszámot intézett el, elintézetlen beadvány nem maradt.

Az elnökség az egyesület tagjainak ismereteik bővítése céljából két tanulságos és élvezetes kirándulást rendezett, melyek mindenkori az igazgató választmányi ülésekkel voltak kapcsolatosak. Így bemutattuk a Lágymányoson épült új hengermalmot, melyhez fogható mintaszerű berendezésű ipartelep kevés van a kontinensen.

Egy más alkalommal a székesfővárosi vízműveket mutattuk be tagjainknak. Ezen a tanulságos kiránduláson szintén számos tagtársunk vett részt s különösen kedves vendégeink

voltak a fiumei bajtársak, kik ez alkalommal először jelentek meg körünkben.

Ugyanez alkalommal tettük tanulmány tárgyává a Mátrai Antal és Társa r.-t. új gyártelepét is s ismertettük tagtársainkkal egy a budapesti önkéntes tűzoltótestület által tartott gyakorlat keretében a Köhler István tagtársunk gyárában készült lófogatu benzinmotoros fecskendőt, melynek hatalmas teljesítő képessége a legnagyobb elismeréssel találkozott.

Az egyesület elnöksége különböző felterjesztéseket intézett az illetékes miniszteriumokhoz. Így felterjesztéssel fordultunk a m. kir. igazságügyi miniszter urhoz, oly célból, hogy egyesületünk tagjai a bíróság részéről szükség esetlen vitás tűzkár és tűzoltói jogi kérdésekben szakértőkül alkalmaztassanak. Fölterjesztéssel fordultunk az új véderőtörvények életbe léptetése alkalmából a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter urhoz az iránt, hogy oly tűzoltókat, kik a tűzoltói szolgálatban tényleg működnek vagy ezt a szolgálatot hivatászerűleg teljesítik tekintettel arra, hogy ezeknek az időszakai fegyvergyakorlatokra való tömeges bevonulása az érdekelt városok tűzrendészeti szolgálatára hátrányosan hat vissza, az időszakai fegyvergyakorlatok alól lehetőleg mentse fel. Meggyőződésünk ugyanis, hogy a tűz elleni küzdelemnél jelentősebb harcot képzelni sem lehet, s így a szervezett tűzoltó csapatok tagjai első katonai kiképzésük mellett fegyvergyakorlatra való behívás nélkül is mozgósítás esetén képesek lesznek a katonai szolgálat követelményeinek megfelelni.

Újból kísérletet fognak tenni a tényleg működő tűzoltó tisztek részére vasuti kedvezmény kieszközölése iránt, s bizunk benne, hogy a jelenlegi kormány talán méltányosabb álláspontra helyezkedik a tűzoltó intézményt szolgáló tisztek érdekében.

Egyesületünk pénztári állapota, bár fukarsággal határos takarékossgot fejtünk ki, még mindig nem egészen kielégítő; sajnálattal kell megemlékeznünk arról, hogy jóllehet a tagsági díjak beküldését a legerélyesebben sürgettük, felhívásunk mégsem járt a kellő eredménnyel olyannyira, hogy a régebbi időből származó követeléseket, bírói uton vagyunk kénytelenek érvényesíteni, ami természetesen a tagok számának apadását vonja maga után. Reméljük mindazonáltal, hogy az új alapszabályok szétküldésével kapcsolatosan megindítandó taggyűjtés számos bajtársat fog egyesületünkbe vezetni, kik tagsági kötelezettségüket teljesítvén egyesületünk anyagi erősítését lehetővé teszik.

Az elnökség tagjai körében némi változások történtek, amennyiben Dr. Poós Miklós titkár, kit a tisztelt közgyűlés ezen tisztségre a legutóbbi közgyűlésen választott meg, a reáruházott tisztről lemondott. Az igazgató választmány ezt a lemondást sajnálattal tudomásul venni volt kénytelen, mert volt titkárunk lemondása mellett oly nyomós okok hozott fel, melyek előtt kitérni nem lehetett.

Örömmel jelentjük, hogy egyesületünknek első alelnöke Janicsék Andor Budapest székesfőváros tanácsa által a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnokává választatott meg. Blasnek Hugó főtitkárunk pedig főtitkár lett.

Ugyancsak ő kalauzolta Janicsék Andor alelnökünk társaságában a szentpétervári nemzetközi kongresszusról visszautazóban Budapesten néhány napi tartózkodásra kiszállott belga és olasz tűzoltó parancsnokokat.

Dr. Marinovich Imre alelnökünk pedig a királyi tűzoltói díszermek első kiosztása alkalmából tartott ünnepi gyűlésen képviselte egyesületünket és üdvözölte az országos tűzoltó szövetséget. Ugyancsak ő vezette a tisztelgő küldöttséget a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság új főparancsnoka elé.

Egyesületünk tagjai közül Erdély Ernő és gróf Erdődy Tamás a koronás arany érdemkeresztrel tüntették ki, miről örvendetesen vettünk tudomást.

Sajnálattal jelentjük, hogy ügybuzgó tagunkat Ruh Géza óbudai hajógyári parancsnokot a Leipziger-féle szeszgyár égésénél könnyen végzetessé válható súlyos baleset érte, miről az elnökség tudomást szerezvén, sajnálkozásának átiratilag adott kifejezést azon megbízás alapján, melyet erre vonatkozólag az igazgató választmánytól kapott.

Igaz elismeréssel jelentjük, hogy egyesületünk miként az előző években, úgy az elmúlt évben is egy a székesfőváros hatósága, mint a Budapest székesfőváros hivatásos és önkéntes tűzoltóságok parancsnoksági részéről a legodaadóbb támogatásban részesült, fogadják érette e helyütt is halás köszönetünk kifejezését.

Az egyesület tagjainak száma 36 alapító, 37 pártoló, 404 rendes, összesen: 477 tag. Az egyesület pénztári kimutatása szerint a bevétel 1366 K 96 f, a kiadás 371 K 82 f, volt, úgy, hogy a pénztári maradvány 1023 K 14 f tesz ki, melyből 900 K-t az alapító díjak visszafizetésére használtunk fel. Ugy az alapító tagok által befizetett alapítvány összegek, mint a pénztári maradvány is fenntartás mellett takarékpénztárilag gyümölcsözőleg el vannak helyezve.

A bajtársi összetartás és szeretet erényének ápolása céljából, szokásos havi összejöveteleinket a lefolyt évben is megtartottuk, mely alkalmakkal mindig szakkérdések megvitatása is történt.

#### Tisztelt közgyűlés!

A legutóbbi közgyűlés óta lefolyt kilenc havi időtartam alatt kifejtett munkásságunknak ezekben óhajtottuk híu képét adni. Tudjuk és érezzük, hogy a kifejtett munkásság nem üti meg teljesen azt a mértéket, melyet a mélyen tisztelt közgyűlés joggal elvárhat, ámde tudjuk azt is, hogy gyöngye erőnkhez képest lehetőleg elkövettünk mindent, ami egyesületünk céljait szolgálni alkalmas, s ha nem volt ama siker elérhető, melyet mindnyájan hön óhajtottunk, úgy annak oka nem a jó szándék hiányában, hanem anyagi helyzetünk mostohaágában keresendő. Céltudatos munkával egyesületünk anyagi megszilárdulását a jövő év folyamán reméljük elérni, amikor majd némi költséget igénylő munkálkodást is képesek leszünk kifejtetni. Ebben a reményben terjesztjük elő jelentésünket, melyet tudomásul venni kérünk azzal az ígérettel, hogy lankadatlan kedvvel és ügyszeretettel egyesületünk felvirágoztatásán munkálkodni a jövőben is mindenkor becsületbeli kötelességünknek tekintendők.

## A komáromvármegyei tűzoltószövetség ujjáalakítása.

Az országos tűzoltó szövetség elnöksége — mint más vármegyét illetőleg szintén megtette — Komárom vármegyében is apostolkodtatott már korábbi években a vármegyei tűzoltó szövetség megalakítása iránt, mely célból Vida Pál elnökségi előadót kiküldte Komáromba az intéző férfiak buzdítása végett. Az e téren tapasztalt közönyt végre Kürthy Lajos, a vármegye jelenlegi főispánjának sikerült megtörni, aki hivatalos körútjaiban községenként készítette elő a talajt a vármegyei tűzoltó szövetség szervezésére, melynek nyomában aztán a kedvező eredmény nem maradt el.

Ily előzmények után végre megszületett, illetőleg ujjászületett a Komárom vármegyei tűzoltó szövetség is, mely néhai Sándor Miklós volt komáromi önkéntes tűzoltóparancsnok életében valamelyesképpen már létezett, azonban már az alapszabályok jóváhagyása körül annak idején származott akadály folytán még csirájában elaludt.

Folyó 1912. évi szeptember hó 1-én tartott gyűlésen azonban az eszme ismét életre kelt és megalakult a komáromvármegyei tűzoltó szövetség a vármegye házában Kürthy Lajos főispán elnöke alatt.

A tágas üléstermet a vármegye minden részéből összegyűlt, községi jegyzők, bírák, elöljárók, tűzoltók és más érdeklődő férfiak szorongásig megtöltötték.

A városi tűzoltóság Reviczky Gyula komáromi parancsnok vezetésével vett részt, sőt megjelent a város polgármestere Domán János királyi tanácsos és a város országgyűlési képviselője Sárkány Ferenc volt főkapitány is. A vármegye mindenik járásának főszolgabírája is részt vett az alakuló gyűlésen.

Az országos tűzoltó szövetség ezuttal is Vida Pál szakképviselőt küldte ki és bízta meg az elnökség képviselőjével, miután az előző mozgalomban is volt része. Az alakuló gyűlést a vármegye alispánjának akadályoztatása folytán Asztalos Sándor főjegyző nyitotta meg, kinek javaslatára Kürthy Lajos főispánt küldöttség hívta meg az ülésre.

A csakhamar megjelent főispán átvevén az elnöki tisztet rövid szavakban utalt a gyűlés céljaira és egyben felhasználta az alkalmat arra, hogy néhány testület érdemes régi tűzoltójának ezuttal átadja a királyi díszermeket.

Ezután Vida Pál országos szövetségi kiküldött üdvözlővén a kitüntetett bajtársakat, buzdító beszédet mondott, melyben úgy a vármegyei, mint az országos szövetségben való egyesülés előnyeit példákkal és más tanulságos adatokkal illusztrálva fejtegette, hasznos tanácsokat adván a szomszédos fehérvármegyei tűzoltószövetség 25 éves fennállása alatt szerzett tapasztalataiból.

A megjelentek általános helyeslése után Kürthy Lajos főispán örömmel enuniciálta a határozatot: hogy a komáromvármegyei tűzoltó szövetség megalakult és indítványozta, hogy az előre elkészített alapszabály tárgyalassék le és az ideiglenes tisztikar alakítassék meg már ezuttal, hogy a szövetség nyomban megkezdhesse működését.

Az országos szövetség által kiadott mintázat szerint készült alapszabályokat Csermák Hugó ácsi parancsnok javaslatára felolvasás nélkül egyhangulag elfogadták és utána nyomban megalakították a tisztikart.

Diszelnökül megnyerték Kürthy Lajos főispánt, Giczey Dénes alispán elnökké, míg ügyvezető másodelnökké Csermák Hugó ácsi cukorgyári igazgatót választották meg nagy lelkesedéssel, miután Csermák a vármegye minden nevezetesebb közügyeinek intézésében rendkívüli agglitásával tevékeny részt vesz és a mostani mozgalomnak is ő volt a legbuzgóbb előharcosa.

Titkárrá ezuttal is Alapi Gyulát, a vármegye főlevéltárosát választották meg, ki a régebben alakult szövetségnek is titkára volt. A négy választmányi tag és négy járási tűzrendészeti felügyelő kijelölése ezuttal kivételesen az új elnökség feladatává tétetett.

Megjelentek hivatalos meghívás folytán az ülésen az Első Magyar Általános, a Hazai, és a Foncière biztosító intézetek képviselői is, kik egyetemlegesen kijelentették, hogy a vármegyei tűzoltó szövetség kebelében levő tűzoltótestületeket hajlandók százalékos jutalékokban részesíteni, ha az üzletszerzés, illetőleg ezek megkötésénél közreműködnek. Minthogy a kérdés megoldása üzleti érdekeket is érint Vida Pál és Csermák Hugó tájékoztató hozzászólásuk folytán nyomban nem határoztak, hanem felhatalmazták az új elnökséget a tárgyalások megindítására és majdan megfelelő javaslat előterjesztésére.

Ezek után az alakuló gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Délután Reviczky Gyula komáromi önkéntes tűzoltóparancsnok sikerült gyakorlatot mutatott be a jelenvolt vidéki tűzoltók előtt, melyből meggyőződhattünk, hogy egy kis igyekezettel fokozottabb ügyszeretettel némileg melegebb érdeklődéssel még mindig elfoglalhatná a komáromi testület azt a helyet, hol régebb időben mint vezető testület szerepelt.

Vida Pál.

## Veszprémvármegye tűzfelügyelőjének évi jelentéséből.

A vármegyei tűzoltó-szövetség az elmúlt évben tartott egy választmányi ülést, melyen 17 határozatot és 1 közgyűlést, melyen 20 határozatot hozott. Iktatott 299 ügydarabot, ezek közül törvényhatósági bizottságtól érkezett 11 drb, alispántól 47 drb, a M. O. T.-Szövet-

ségtől 5 drb, jegyzőktől és községi előjáróságoktól 43 drb, járási tűzr. felügyelőktől 18 drb, várm. tűzr. felügyelőtől 8 drb, más helyekről 41 drb, a vármegye alispánjához 126 drb fölterjesztést intézett.

A veszprémi m. kir. honvéd állomásparancsnokság megkeresésére 24 honvédből álló csapat részére tűzoltószaktanfolyamot rendezett. A tanfolyam előadója Blázy Imre várm. tűzr. felügyelő és Winkler István veszprémi tűzoltóparancsnok voltak.

Az elmúlt évben a M. O. T.-Szövetség XVIII. nagygyűlését Veszprémben tartotta, melynek rendezéséből ügyvezető elnökünk vette ki orozslánrészét.

A nagygyűlés alkalmából ügyvezető elnökünk „Veszprém vármegye tűzrendészetének története” címen egy könyvet szerkesztett, mely gondos összeállításánál és minden hasznos tűzoltói dolgot felölelő tartalmánál fogva valóban hézagot pótol, azt saját költségén kinyomatta és a vármegyének, törvényhatóságu városoknak, nemkülönbön szövetségünk tagtestületeinek ingyen osztotta ki. Mint az alispán tűzrendészeti előadója, 500-at meghaladó ügyben készített javaslatot.

A szövetségnek taglétszáma a következő: A devecseri járás 45 községében volt 45 köt. tűzoltóság 2700, 2 önk. tűzoltóság 60 tűzoltóval, az enyingi járás 15 községében volt 15 köt. tűzoltóság 1575, 3 önk. tűzoltóság 90 tűzoltóval, a pápai járás 51 községében volt 48 köt. tűzoltóság 2835, 3 önk. tűzoltóság 167 tűzoltóval, a veszprémi járás 36 községében volt 33 köt. tűzoltóság 2849, 3 önk. tűzoltóság 169 tűzoltóval, a zirci járás 38 községében volt 33 köt. tűzoltóság 2167, 6 önk. tűzoltóság 188 tűzoltóval. Összesen a vármegye 185 községében volt 174 köt. tűzoltóság 11.626, 16 önk. tűzoltóság 674 tűzoltóval.

Mentőosztály van a devecseri járás 6 községében, az enyingi járás 2 községében, a pápai járás 17 községében, a veszprémi járás 3 községében, a zirci járás 12 községében. Összesen a vármegye 40 községében.

Tűzoltás és vagyonmegmentés közül 39 egyén tűntette ki magát, kik közül 38-an dicsérő okiratot, 1 pedig 10 K jutalmat kapott. Továbbá Nagyvázszyban kiűtött tűz eloltásánál a községen keresztül vonuló tűzrezred legénysége és tisztikara tűntette ki magát. Tűzrendészeti kihágást 5 egyén követett el.

Baleset ellen a M. O. T.-Szövetség segélyző-pénztáránál az összes tagtestületek voltak biztosítva.

#### *A vármegye tűzrendészetének 1911. évi állapota.*

##### *Építkezés.*

A leégett és az ujonnan épített házakat csakis tűz ellen biztos anyaggal, még pedig legnagyobb részben asbestpalával (eternit) fedik, mert a járások főszolgabirái és városok polgármesterei más anyaggal való fedést nem is engednek meg. A kémény nélküli házak száma még mindig nagy, ugyanis a devecseri járásban 5060 lakóház között 900-nak, az enyingi járásban 4485 lakóház között 120-nak, a pápai járásban 7353 lakóház között 680-nak, a veszprémi járásban 8303 lakóház között 500-nak, a zirci járásban 5460 lakóház között 133-nak nincs kéménye.

Deszkából összerótt vagy vesszőből font kémények a rendelkezésre álló adatok szerint Bakonybánkban, Bakonyszentlászlón, Bakonyszombathelyen, Magyar-szombathelyen, Bácsonyoson, Csesznekben, Hántán, Keréktelekiben, Lázán, Rédén, Sikátoron vannak.

Új szertár épült Ácsteszerén, Nemesszalókon, Kishidegkuton és Veszprémben. Szertárépítés alatt van Peremartonban, Rédén és Ajkán. Új fecskendőt vettek Csöglén, Városlődön és Zircen. Tolólétrákat Veszprém város tűzoltóságá vásárolt.

#### *Tűzrendészeti felügyelők működése.*

Berkes Ágoston pápai j. t. f. 34 ügydarabot iktatott és elintézt, szakvéleményt adott 1 esetben a főszolgabíróknak, 1 esetben a községi előjáráságnak, meglátogatott 25 községet. Fodor Gusztáv pápai j. t. f. iktatott és elintézt 18 ügydarabot, szakvéleményt adott a községi bírónak 2 esetben, meglátogatott 25 községet. A „Tűzoltó-Otthon” javára 36 K 56 fillért gyűjtött. Gácsér Lőrinc devecseri j. t. f. meglátogatott 22 községet. Gombás Sándor devecseri j. t. f. meglátogatott 24 községet, fecskendő-átvétel céljából Csöglén volt kiküldetésben. Kránitz József veszprémi j. t. f. meglátogatott 18 községet, iktatott és elintézt 54 ügydarabot, szakvéleményt adott főszolgabíróknak 3, községi bírónak 16 izben, kiküldetett Szentgálra. „Tűzoltók Otthona” javára 29 K 46 fillért gyűjtött. „Jótett jutalma” címen tűzoltói szakmunkát irt. Oczey Nándor veszprémi j. t. f. meglátogatott 11 községet, Veszprémből eltávoztván, tisztségéről lemondott. Matkovich Jenő zirci j. t. f. meglátogatott 19 községet, iktatott és elintézt 53 ügydarabot, szakvéleményt adott főszolgabíróknak 5, községi bírónak 14, magánfeleknek 8 esetben. A „Tűzoltók Otthona” javára 49 K 70 fillért gyűjtött. Molnár Lajos zirci j. t. f. meglátogatott 19 községet, iktatott és elintézt 40 ügydarabot, szakvéleményt adott főszolgabíróknak 8, községi bírónak 4, magánfeleknek 6 esetben, kiküldetett 2-szer. Sebestyén Sándor enyingi j. t. f. iktatott és elintézt 15 ügydarabot, szakvéleményt adott az alispánnak 6 esetben. A „Tűzoltók Otthona” javára 19 K 56 fillért gyűjtött. Kiküldetésben 1-szer volt. Blázy Imre vármegyei tűzr. felügyelő a vármegye alispánjának rendelkezésére több községben felülvizsgálta a község által vásárolt új fecskendőket s ellenőrizte a járási tűzfelügyelők működését.

#### *Veszprém vármegye területén 1911. évben előfordult tüzesetek.*

A tüzesetek száma a múlt évben 189 volt, még pedig a devecseri járásban 40, az enyingi járásban 25, a pápai járásban 34, a veszprémi járásban 67, a zirci járásban 23. Összesen 189.

Nagyobb tüzesetek voltak Pápán, Kertán, Ajkán, Ugodon, Csetényben 2-szer, Nagygyimóton, Ajkarendeken, Ácsteszerén, Pápateszerén, Nagylevélen és Tósokon.

Az 1910. évben volt 153, az 1911. évben volt 189 tűz, tehát 36-al több, mint az előző évben. Kár nélküli tüzeset 5-ször fordult elő, gyorsan elfojtatott 1 izben. A károsultak száma 1910-ben 463, 1911-ben 545, tehát 82-vel több, mint az előző évben. A leégett lakóházak száma 1910-ben 153, melléképületek 370, 1911-ben 249, melléképületek 393, tehát 96 lakóházzal és 23 melléképülettel több égett le, mint az előző évben. Összes kár volt 1911. évben 1.001.275 K, az 1910. évben 542.461 K, tehát 1911-ben 458.814 koronával több volt a kár, mint 1910-ben. Biztosítva volt 1911. évben 641.812 K érték, 1910. évben 443.250 K érték, tehát 198.562 K-val nagyobb volt a biztosított összeg. Tiszta kár volt 1911-ben 359.463 K. 1911-ben 99.211 K, tehát 1911-ben 260.252 koronával több volt a kár, mint az előző évben.

Hogy ily óriási károkat okozhatott a tűz, annak legfőbb oka volt a múlt évben uralkodott nagy hőség és az ezzel együtt járó szárazság, ami abból is kiténik, hogy a három nyári hónapban 96 tüzeset fordult elő és 208.149 K kárt okozott takarmányban, gabonaművekben és gazdasági eszközökben, 279.167 K kárt ingatlanokban. Összes kár volt a 3 hónapban 497.316 korona.

A cséplésre és a takarmány összehordására szükséges közös szérűskertet csak igen kevés helyen létesítettek, mert a községeknek nem lévén kisajátítási joguk, olyat nem is szerezhetnek. De ha volna is szérűskertnek alkalmas és eladó terület, azt már csak

takarmányt, különösen rossz időben és utakon behozat-  
hatná. Ők maguk pedig resteknek a község határában  
levő szérűre kijárni. A takarmányt tehát a községbe,  
még pedig lakóházuk közvetlen közelébe hordják, hogy  
az minél közelebb legyen a kezénél, vagyis a szabály-  
rendeletben előírt távolságot csak a legkritikább esetekben  
tartják be.

Amint a csatolt tűzkár-statisztika is mutatja,  
a gyermekek által okozott tüzesetek száma az összes  
tüzesetek számának 14<sup>o</sup>/o-át teszi. A takarmány a 189  
tüzeset közül 118 esetben összesen 177.551 korona érték-  
ben égett el. Ezen számadatokból kitűnik, hogy a leg-  
több tüzeset a takarmány, illetőleg szalmakazal meg-  
gyújtásából ered, mert a gyermekek magukra hagyat-  
ván, rendszeren kazai alatt játszanak, még pedig gyújtó-  
val. A szülők a gyújtót még mindig nem rejtik el  
kellőképpen. Ezen, azt hiszem, csakis a gyufamonopó-  
lium behozatalával lehetne segíteni. Addig is a gyer-  
mekek által okozott tűzért a szülők volnának felelős-  
ségre vonandók.

Ami az általános tűzrendészeti állapotot illeti, a  
megelőző tűzrendészeti berendezkedés lépést tart a fenti  
állapottal, amennyiben évről-évre több szertár épül,  
több fecskendő és oltószar szereztetik be és több kút  
készül. Ezt elsősorban vármegyénk alispánjának és  
Szövetségünk szeretve tisztelt ügyvezető elnökének, a  
járások főszolgabírójának és tűzrendészeti felügyelőinek  
köszönhetjük.

*Blázy Imre*  
vármegyei tűzfelügyelő.

## Tűzoltószövetségi közgyűlés Karczagon.

Jász-Nagykún-Szolnokvármegye tűzoltó-  
szövetsége augusztus hó 25-én tartotta meg  
Karczagon hatodik rendes közgyűlését dr. K e l e  
József szöv. elnök vezetésével.

A gyűlés első pontját a Karczagon felállít-  
tandó önkéntes tűzoltóság kérdésének mielőbbi  
megoldása képezte, igénybevételével az ottani  
Sport-Egylet és Ipartestületnek. Folytatólag  
megejtették a választást s a pénztárosi állásra  
H á b o r Antal vármegyei árvaszéki ülnököt  
választva meg. Elhatározták, hogy a jövő évi  
közgyűlést versenygyakorlatokkal egybekötve  
Mezőtúron tartják meg. A kizárás folytán meg-  
üresedett egyik választmányi tagságot G r e i s i n g  
József mezőtúri parancsnokkal töltötték be.

A felolvasott terjedelmes tűzkári jelentést  
tudomásul vették, valamint a hivatalos lap ár-  
állítására tárgyában kötött újabb szerződést. Titkár  
ebbeli indítványát, hogy a folyton szaporodó  
teendőik zavartalan lebonyolítása érdekében egy  
második titkár esetleg jegyzői állás szerveztessék,  
szintén elfogadták s a vonatkozó paragrafust  
ilyen értelemben módosították. Végül titkár  
indítványára, a szövetség érdekében kifejtett  
munkásságuk elismerésül dr. B o d n á r Sándor  
jászapáti főszolgabíró, P ó l y a Béla karczagi  
rendőrfőkapitány és E r d é l y Ernő győri tűz-  
oltó parancsnok, utóbbi a hazai tűzrendészet  
terén tanúsított tevékenységeért a szövetség tisz-  
teletbeli tagjaivá választatott meg.

A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülést  
tartottak, melyen figyelemmel a jövő év első

következőkkel töltötték be: V a s s Lajos cibak-  
házai parancsnok (tiszai alsó járás), V a d o n y  
Sándor törökszentmiklósi alparancsnok (tiszai  
közép járás), H a l m o s s y Károly kenderesi  
parancsnok (tiszai felső járás), J a n c s i Káz-  
mér szolnoki alparancsnok (jászszági alsó járás),  
C s a t á r Sándor szöv. titkár, csépai parancs-  
nok, a vármegye és a hat rendezett tanácsu  
város területére.

*Tudósító.*

## A fejevármegyei tűzoltószövetség köréből.

A fejevármegyei tűzoltószövetség kebeléhez tar-  
tozó b i e s k e i önkéntes tűzoltótestület életrevaló mun-  
kásságáról tett tanubizonyságot a közelebbi napokban.  
Testülete kebelében egyelőre 5 főből álló mentőrajt  
szervezett, melyet dr. H a r t m a n József bicskei köz-  
ségi körorvos alaposan kiképzett. Hogy a mentő raj  
szakavatottságáról illetékes bírálók előtt szerezhessen  
kritikát magának, megkereste a bicskei tűzoltótestület  
parancsnoksága a fejevármegyei tűzoltószövetség elnök-  
ségét az iránt, hogy mentőit vegye szakvizsga alá.  
A fejevármegyei tűzoltószövetség elnöksége ennél-  
fogva kiküldötte dr. B i e r b a u e r Viktor székesfehérvá-  
ri városi tiszti főorvos mentőparancsnokot, hogy a  
bicskei mentőrajt vegye szigorú vizsgálat alá. Ezt a  
vizsgálatot 1912. évi szeptember hó 8-án fogatosították  
Bicskén, mely alkalommal kivonult az egész tűzoltó  
csapat is miután ezek közül 3 működő tűzoltó bajtárs  
szintén szakvizsgának kívánta magát alávetni, tűzoltó-  
ismereteiből. És hogy az alkalmat minél jobban ki-  
használják, erre a napra tűzte ki a testület a szolgálati  
érem kiosztási ünnepélyét is.

Mіндеzen hármas funkció elvégzése végett V i d a  
Pál vármegyei szövetségi titkár vezetése alatt kiszált  
dr. B i e r b a u e r Viktor mentőparancsnok két mentő-  
társával és S i m o n Sándor székesfehérvári tűzoltó-  
parancsnok Bicskére. De megjelent a szomszéd tűzoltó-  
testület számos tagja is, köztük a csabai testület összes  
működő tagjaival. Itt mindenekelőtt a mentőrajt vették  
alapos vizsgálat alá s ennek tagjai, kivétel nélkül, jeles  
képzettségüket igazolták.

Ezután az összes tűzoltók színe előtt V i d a Pál  
szöv. titkár a három jelentkezett tűzoltót vette vizsgá-  
lat alá úgy elméletileg, mint gyakorlatilag, miközben  
támadási feladatot is oldottak meg. A szervezés, szer-  
kezelés, őrszolgálat, taktika és tűzrendészet ágaira ki-  
terjeszkedett. E magánvizsga kielégítő szakismeretről  
nyújtott igazolást, melyekből az egybesereglett baj-  
társak is tanulmányt szerezhettek maguknak.

Végezetül a község ház nagytermében a község elől-  
járósága nagy néptömeg és a vidéki bajtársak jelen-  
létében V i d a Pál szövetségi titkár lelkesítő beszéd kísé-  
retében kiosztotta az arra érdemesített bicskei tűzoltók  
részére a XXX., XX., X. és V. éves szolgálati érmeket,  
majd S i m o n Sándor székesfehérvári tűzoltóparancsnok  
üdvözölte a kitüntetteket, míg záradékol Oberrecht  
Lajos szakaszparancsnok segédtsízt köszönte meg a vár-  
megyei tűzoltószövetség elnökségének szakszerű támo-  
gatását a megyei testületek vezetése körül tapasztalható  
ügyyszeretetét, a vendégeknek pedig bajtársias szíves  
részvétét. Még V i d a Pál szöv. titkár megköszönte Bicske  
község bírójának a község részéről a tűzoltótestület  
iránt tanúsított erkölcsi és anyagi pártfogását, mire a  
szép ünnepély ezzel véget ért.

*v. p.*

## Somogyvármegye szabályrendelete a tűzrendészetéről.\*

### I.

#### Általános határozatok.

1. §. Ez a szabályrendelet magában foglalja mindazokat az intézkedéseket és szabályokat, melyeknek célja: a tűz kitérésének megakadályozása s ha az kitört, annak mielőbbi eloltása. Ehhez képest tárgyalja:

- a) a megelőző tűzrendészetet;
- b) a tűzoltószereket;
- c) a tűzjelzést;
- d) a vízszerezést;
- e) a tűzoltóságot;
- f) a tűzoltást;
- g) a hatósági ellenőrzést;
- h) a tűzrendészeti költségek fedezését.

A megelőző tűzrendészethez tartozó építési szabályokról és kéményseprésről külön szabályrendeletek intézkednek.

2. §. Az 1886. XXII. törvénycikk 21. §-a értelmében a tűzrendészet a községek önkormányzata körébe tartozván, azt rendezett tanácsu városban a rendőrkapitány a községben az előljárással gyakorolja.

E célból a községi előljárással évenként a bizottságok megalakításakor egy vagy több tagot rendel ki, akik a tűzrendészetet kezelik.

Ezek neveit ellenőrzés céljából a főszolgabirónak a község bejelenteni köteles.

3. §. A községeknek, rendezett tanácsu városnak jogában áll a helyi viszonyoknak megfelelő ezen szabályrendelet intézkedéseit kiegészítő tűzrendészeti szabályrendelet alkotása; az a községek pedig, melyeket a vármegye alispánja erre utasított, ily szabályrendeletet hat hónap alatt megalkotni kötelesek.

### II.

#### Megelőző tűzrendészet.

4. §. A rendőrkapitány, illetve a községi előljárással intézkedik, hogy a lakosság mindent elkerüljön és meggátoljon, ami a tűzvész keletkezésének és elterjedésének oka lehetne. Amennyiben pedig oly cselekmények, vagy mulasztások jutnának tudomására, melyek következtében a szükséges intézkedések hatáskörét meghaladják, azokat az illetékes hatóságnak jelenti be.

5. §. A rendőrkapitány, illetve községi előljárással minden év május havának első felében köteles a lakosságot a szokásos módon, vagy hirdetés útján figyelmeztetni a tűzkár elleni biztosítás üdvös intézményére, valamint egyúttal arra is, hogy az értéken felül való biztosítástól óvakodjanak, mert ha e tekintetben a rosszhiiszeműség bebizonyítható, az egész biztosítás érvénytelen; a társaságok különben is csak a valóságos kárt térítik meg.

6. §. A községi vagyonekat és oly magánépületeket, melyekben községi vagyonek huzamosabban őriztetnek, tűzkár ellen mindenkor biztosítani kell. A biztosítási díj a községi pénztárt terheli s a fedezetről a község költségvetésileg tartozik gondoskodni.

7. §. A községen belül nyílt helyeken a takarmánynak és szalmának összehalmozása tilos.

A község belterületén az asztalok, kazlak és boglyák minden lakóháztól illetve lakóházzal összeépített épülettől, amennyiben tűzmentes, tíz méter, egyébként husz méter, más boglyától kazaltól öt méter, állami és törvényhatósági uttól tíz méter robbanószerraktártól háromszáz méter, fenyőerdőtől és vasutttól hatvan méter távolságra rakhatók össze.

által a tűzoltóparancsnok meghallgatásával szükség esetén öt méterig leszállítható.

Könnyen gyuló más anyagok és kemencék a lakóháztól, illetve az azzal összeépített épülettől öt méter távolságon túl helyezhetők el.

Ezek a korlátozások a legfeljebb két napi szükséglet céljából a gazdák által behozott szalma és takarmányneműekre nem vonatkoznak.

Szalmát, takarmányt és általában minden gyúlékony anyagot a lakóházzal összeépített gazdasági épület padlásán csak akkor szabad elhelyezni, ha mindkét épület tűzbiztos anyaggal fedett és a tetőzetten kiemelkedő tűzfalal vannak elválasztva.

Az ezen szabályok ellenére összerakott gyuananyagot a tulajdonos költségére és veszélyére alkalmas helyre a községi előljárással azonnal kihordatni köteles.

8. §. Amennyiben szalmás gabonát, szalma és takarmányneműeket a község belterületén kívül, több tulajdonos közös rakodó helyen halmoznak össze, az asztalokat, kazalokat, boglyákat egymástól körös-körül legalább 5 méter távolságra, lehetőleg a széliránnyal keresztelődő vonalban kell rakni.

9. §. A község belterületén fatelepek egyáltalán nem állíthatók fel; külfelken pedig a község épületétől a szokásos tűztávlatban létesíthetők.

Fatelepeken kívül, a belterületen, az udvaron, de a házaktól 2 méter távoiban, legfeljebb 12 m<sup>3</sup>. tűzifa, vagy egy 4 méter magas, 5 méter széles és hosszú munkafarakás tartható.

Ennél nagyobb készlet minden épülettől legalább 30 méter távolságra halmozható csak össze.

10. §. Tűzveszélyes, gyúlékony és robbanó anyagok raktározása csak előzetesen kikért és elnyert főszolgabirói engedély mellett és az idevonatkozó miniszteri rendeletek értelmében szabad oly helyen, mennyiségben és módon, hogy sem életet, sem vagyont ne veszélyeztethessen. Amennyiben ehhez bizottsági eljárás szükséges mutatkozik, az 1884. XVII. törvénycikknek a telepengedélyezési eljárásra vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.

Ásványolajak szállítása és tartása tekintetében a 2970/1870, illetve 39215/1894. B. M. számú rendelet irányadó.

Lőporból és egyéb hasonló robbanó anyagokból a 11721/1896. B. M. sz. rendelet értelmében üzletekben és lakásokban tűzbiztos helyen legfeljebb 3 kg. tartható. Kereskedők hatósági engedély alapján 25 kilogrammot meg nem haladó készletet csak falazott és kemény fafedővel, lazán letakart tartóban helyezhetnek el, egy a tűzbiztosan fedett ház padlásán tűzfalak által teljesen izolált oly padlásrekesztékben, melyen kémény nem fut keresztül és nyílt tetőnyílás nincs, a kezelés nappali világosság mellett eszközölhető és amelyet egyébként zárva tartani kell. Ily raktárakat a hatóság nyilvántart és évenként megvizsgál.

Dinamitot és más ilynemű robbanó anyagokat lakóházban egyáltalán nem, hanem csak tűzbiztos helyen, a robbanó anyagok raktározására a 40302/90. B. M. sz. rendelet 37. §-ában megállapított távolságok betartásával szabad elhelyezni és ezeket + 11 Celsius fokon aluli hőmérséklet behatásától és ütés ellen meg kell védeni.

(Folyt. köv.)

\* Tűzoltó-felszerelések külföldi beszerzései ellen. A budapesti kereskedelmi és iparkamara az érdekelt üzleti körök panaszaira egyes hazai önkéntes tűzoltótestületek amaz eljárása miatt, hogy felszereléseik beszerzésénél a minden tekintetben versenyképes hazai termelés rovására a külföldi szakipart részesítik előnyben, felterjesztést intézett a kereskedelemügyi minisz-



## A pápai tűzoltótestület negyvenéves jubileuma.

Fényes ünnepség keretében ülte meg a pápai önkéntes tűzoltótestület fennállásának negyvenéves jubileumát, méltóan ahhoz a fényes multhoz, mely az egész országban ismertté tette a pápai tűzoltók nevét és munkálkodását. Az ünnepségen ott láttuk az egész vármegye és város előkelőségét, megbecsülvén ezáltal a tűzoltói intézményt s önmagukat is.

Augusztus 19-én este művészestével vette kezdetét a jubileum. A városi színházban prológ, élőkép, zeneszám, s egyfelvonásos színmű előadásával nyújtottak sikerült programot a megjelenteknek.

Másnap délelőtt ünnepi mise után a veszprémvármegyei tűzoltószövetség tartotta évi közgyűlését a városháza nagytermében dr. Óvári Ferenc elnöklete alatt. Blázy Imre ismertette a lapunk mai számában közölt évi jelentést, melynek tartalmas megszerkesztéséért köszönetet szavaztak. Utána a járási tűzfelügyelők számoltak be évi működésükről, sok helyen annyira részletesen, hogy egy-egy összpontosított gyakorlat támadási hibáiért a tűzoltóparancsnokot a gyűlésen is megrótták. Munkájukon azonban meglátszik a lelkiismeretes tevékenység. A jelentések kapcsán elhatározták, hogy a jövő évben Veszprémben vármegyei tűzoltószaktanfolyamot tartanak s több hiány orvoslásáért átírnak a vármegye alispánjához. Az egyik megüresedett járási tűzfelügyelői tisztség ellátásával a vármegyei tűzfelügyelőt bizták meg. Már vége felé volt a közgyűlés, mikor váratlan jelenet következik be. Dr. Óvári Ferenc elnök bejelenti, hogy a múlt évben általa ideiglenesen vállalt elnöki szék betöltése a tárgysorozat utolsó pontja, indítványozza, hogy erre babarci Schwarzer báró földbirtokost válasszák meg. Az általános meglepetésre senki szólásra nem áll fel, mire dr. Óvári ilykép mondja ki a határozatot.

A veszprémvármegyei tűzoltószövetség vezetésében beállott eme változás nagy horderejű a vármegye tűzoltóságának történetében. Aki ismeri és látja dr. Óvári működését, amint szíven és lélekkel, fáradságot, időt és anyagi áldozatokat nem kimélve munkálkodik szóval, írásban és tettel, az tudja csak megérteni, hogy mily nagy ür támad távozásával. Enyhiti azonban ezt az a tudat, hogy Óvári névleg az elnökségről lemondhatott, de a szellemi vezetést kezében fogja továbbra is tartani s Veszprémvármegye tűzoltószövetségét fenn fogja tartani azon a színvonalon, melyre évtizedes munkásságával emelte. Mi, az ország tűzoltói azonban e lemondást más szempontból is kell, hogy mérlegeljük. A múlt évi veszprémi országos nagygyűlés előtt dr. Óvári kijelentette, hogy a vármegyei szövetségi elnökséget és az országos

szövetségi elnökséget együtt tovább nem látja el, ezért nem vállalja az országos szövetségi elnökséget tovább. A közgyűlés általános lelkesedése előtt azonban meghajolt s a választást elfogadta. Most, hogy a vármegyei szövetség elnökségtől megvált, ebben biztos reményét találjuk annak, hogy az országos szövetség élén továbbra is megmarad. A gyűlés végén Mészáros polgármester mondott köszönetet a szövetségnek, hogy ez évi gyűlését Pápán tartotta, mire dr. Óvári elnök felelt szép szavakban.

Délelőtt 11 órakor a városi színházban tartotta a pápai önkéntes tűzoltó-testület jubiláris közgyűlését. Koller Sándor alispán meleg hangu beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Rámutatott a tűzoltóság nemes hivatására s a múlt példaadásából adott bátorítást a jövő munkásságra. A testület 40 éves történetét Wohlmuth Lajos segédtsízt olvasta fel. A régi idők szép emlékeit elevenítette fel, megkapó szavakkal ecsetelte négy évtized alkotásait s levonta belőlük a tanulságot a mai működés irányítására. Az ünnepi beszéd Antal Géza, Pápa város országgyűlési képviselője mondotta. Mély értékű, széles látókörű tanulmány volt ez, mely rámutatott az altruisztikus eszmék követőinek megfogyására, a jelen néhány sivár képét tárta elénk, de bizik egy szebb jövőben, melynek a lankadatlan küzdelemmel be kell következni. Az országos tűzoltó-szövetség szolgálati érmeit dr. Óvári Ferenc osztotta ki. Lelkesített és bátorított, szavai az igaz érzések feledhetetlen benyomását keltő gondolatot tükröztettek vissza s könyekig meghatották a kitüntetett ősz bajtársakat. Még néhány meleg szóval Koller alispán zárta be a gyűlést, mire az ünnepség e része véget ért.

Délben a Griff-teremben nagy társasébed volt, melyen részt vett a város színe-java. Felköszöntőkben itt sem volt hiány. Dr. Csoknyai János testületi elnök, Koller Sándor alispán, dr. Óvári Ferenc, Erdély Ernő győri parancsnok, Kemény Béla városi jegyző, Bartalos István, Kriszt Jenő esperes-plébános, Varjas konviktusi igazgató mondtak tartalmas felköszöntőket s ezeknek kapcsán meleg ünnepségekben részesítették a pápaiak agilis tűzoltóparancsnokát, Viz Ferencet, aki fáradhatatlan munkásságával a testületet magas színvonalra emelte s azon megtartotta.

Délután a templom előtti téren diszgyakorlatot tartott a tűzoltóság, melyen részt vettek a földmivesiskola növendékei is. A gyakorlatot Viz Ferenc parancsnok vezette s minden ízben fényesen sikerült.

A szépen sikerült jubileumot este táncmulatság zárta be, melyen a város asszonyai és szép lányai adtak egymásnak találkozózt s virágos keretűl szolgáltak az egész nap pompájának.

## A győri tűzoltóság évi jelentéséből.

(Folytatás)

Az elmúlt évnek, de testületünk egész történetének talán legnevezetesebb eseménye a torinói nemzetközi tűzoltóversenyen való részvétel volt. Még az év elején érkezett felhívás a torinói rendezőstől, hogy a versenyen vegyünk részt. A parancsnoksági ülés részletesen tárgyalta a kérdést s elhatározta, hogy a felhívásnak eleget tesz s 25 tagból álló versenycsapatot elmegy Olaszországba dicsőséget szerezni a magyar színeknek. Természetesen ez elhatározását a testület bejelentette az országos szövetségnek is, kérvén erkölcsi támogatását a részvételhez. Már május hónapban voltunk, mikor az elnökség elhatározását közölte velünk, amely szerint részvételünket nem ajánlja, főleg azért, mert a versenyt nem a nemzetközi szövetség rendezi, de azért is, mert nem bizik a sikerben. A parancsnokság ennek alapján elhatározta, hogy a jelentkezést visszavonja s erről értesítette a torinói rendezőst is azzal, hogy a kongresszuson azért a parancsnok 4—5 tűzoltóval részt vesz. Julius hónap eleje volt, amikor megérkezik Torinóból a felelet, melyben újra arra kérnek bennünket, hogy vegyünk részt a versenyen, a csapat elég, ha abból a 4—5 jelentkezőből áll, akik a kongresszusra is elmennek, ha oly gyakorlatot tudnak bemutatni, amelylyel praktikus működésüket tudják igazolni. Egy hónap választott már csak el bennünket a verseny napjától, a testület hivatalosan bejelentette visszalépését, azonban a tagok egy részében meg volt a vágy összemérni erejüket a külföldi tűzoltóságával, még anyagi áldozatok árán is. Felhívást bocsájtottam ki, hogy azok, akik a versenyen részt ohajtanak venni, jelentsék be nálam szándékukat s ha a gyakorlatok alatt kiképzetésük megfelelő lesz, elmegyünk. A felhívásra jelentkeztek: Formandl Ágoston szakaszparancsnok, Benedetti Szerafino őrsparancsnok, Wagner Sándor őrsvezető, Nussbaumer Antal és Nussbaumer Vendel tűzoltók. Elhatároztuk, hogy a versenyre nem mint hivatalos kiküldöttek, hanem, mint a versenyen részt venni akaró tűzoltók jelentkezünk, ha eredményt érünk el, a siker testületünké és a magyar tűzoltóságé, ha nem, akkor ne szenvedjen csorbát a magyar név. Így is tettünk. Napról-napra tartottunk gyakorlatokat reggel s este, amíg megfeszített munkával sikerült olyan készütséget elérnünk, hogy azt megfelelőnek találtuk. A versenyre két feladat megoldását jelentettük be: 1. Egy horoglétragyorszerelés a harmadik emeletig. 2. Taktikai feladat: a második emeleten szobatóz, a mellette levő helyiségben pedig mentendők vannak, kik már az összeomlott lépcsőházon nem tudnak lejönni. Felhatalás horoglétrán, életmentés a boroszlói csigamentő-készüléken s támadás a csőkötéllal felhuzott sugárcsővel. S mindezt három szerelővel, egy altiszttel és egy tiszttel oldottuk meg 3 perc alatt. Szereinket — a horoglétrákat és tömlőkocsit — vasutra adtuk, míg a boroszlói mentőkészüléket magunkkal vittük. Fiume, Abbázia, Velence megtekintése után értünk Torinóba. Azonnal szereink után néztünk, de még nem érkeztek meg. Ez a verseny előtt két nappal történt. Részt vettünk a tiszteletünkre rendezett ünnepségen, bejártuk a város sok szép helyét, gazdagítván tapasztalatainkat sok értékes anyaggal. Másnap még mindig nem érkeztek meg szereink. Ekkor már tartottam attól, hogy a kellő időre nem fogjuk azokat megkapni, a torinói tűzoltóságtól kértem tehát új szereket, hogy a mászóháznál tarthassunk próbagyakorlatot. A kölesönként torinói szereket megkaptuk, azonban sokban eltértek a mienktől. A horoglétrák súlyelosztása egész más volt, a fokok szélessége fele a mienknek, faltól kitámasztóik sem

erősen csüggesztette kedvünket. De még akkor biztunk abban, hogy tán az utolsó percre megkapjuk szereinket. Másnap azután lemondunk erről a reményről is. Délután 4 órára volt kintüve a mi versenyszámunk s mi kora reggel eredménytelenül vártunk a szállítónál: a szerek nem jöttek meg. Két mód állott most rendelkezésünkre: lemondani a versenyt, vagy teljesen idegen szerekekkel, melyek begyakorlására is alig volt időnk, felvenni a küzdelmet. Az utóbbit határoztuk el. Dél előtt 11 órától délután 2 óráig gyakorlatoztunk a torinóiaktól kapott szerekekkel s az eredmény meglepően jó volt. Mintha mindegyikünkbe kettős erő szorult volna, olyan kitartással gyakorlatoztunk s az ott levő néhány érdeklődő ugyancsak csodálta azt az akaratot, mely munkánkat vezette. A verseny délután 4 órakor volt. Első gyakorlatunk minden ízében fényesen sikerült. A támadás is szépen folyik egész addig, míg az életmentésre kerül a sor. Két bennszorultat — olasz árvagyermekek voltak — már kimentettük, amikor a harmadik a mentőkészülék köteleinek összecsavarodása következtében az első emelet magasságában fennakad. Válságos pillanat volt ez: ezernyi néző, akik szivszorongva lesik, mi lesz a mentendővel. Csak néhány másodperc műve volt, a horoglétrán felfutva, kiakasztom a mentendő összecsavart kötelét s mintha mi sem történt volna, folyik a mentés tovább. Csak később tudtuk meg, hogy e fennakadást is javunkra irták, azt hitték előre kiszámított fogás volt bemutatni azt, hogy akadály esetén is megálljuk helyünket. Versenyünk eredményét mi sem bizonyítja jobban, mint a nyert díjak száma: A testület kapott egy vermei érmet, nagy ezüst díszserleget, 500 lira pénzdíjat, e jelentésvető parancsnok pedig külön nagy ezüst érmet és két díszoklevelet. Kettős értéke volt az ily sok küzdelem árán kivívott győzelemnek, amelyért itthon meleg ünneplésben volt részünk. A torinói szép napok emléke még sokáig fog élni azok szívében, akik velünk voltak.

Másik nevezetes eseménye volt testületünk életének gróf Széchényi Ödön pása, török császári tábornagy, az ottomán katonai tűzoltóezredek és katonai tengerészszázalaj főparancsnoka, testületünk tiszteletbeli parancsnoka Győrött tett látogatása. Ünnepe volt ez nemcsak testületünknek, hanem az egész városnak.

A vonatnál történt fogadás meleg ünnepségei után Várady L. Árpád megyés püspök adott ebédet a magas rangú vendég tiszteletére, melyen részt vett városunk egész előkelősége. A pása délután megtekintette a város tűzörsegeit, gyári őrségeket, mindenütt elismerésének adva kifejezést a látottak felett. Szemlék után az önkéntes tűzoltó testület adott oszonnát a Bárány-szálló nagytermében tiszteletére.

Este 8 órakor a tűzoltóság diszfelvonulást rendezett. A fáklyákkal világított kocsikkal fölvonultak a káptalan dombra Ruschek Antal kanonok lakása elé, ahol a szereket sorban felállították. E jelentést tevő parancsnok tette meg Széchényi Ödön pasának jelentését, aki a tűzoltók sorfala előtt elvonult és tüzetesen megnézte a szereket, majd kívánságára szerelték a forgatható tolólétrát. A nagyon szépen sikerült diszfelvonulás után vacsora volt Ruschek Antal kanonoknál, ahol a pása megszállt. A vacsorát tüzeset is zavarta meg. Valamelyik suhanc úgy látszik abban bizott, hogy az ünnepségekkel elfoglalt tűzoltóság készenlété nem lesz megfelelő, felgyújtotta az újavárosi „Vencel-kert” vendéglő tetőzetét. A tűzoltóság egy órai működés után a tüzet elfojtotta, úgy, hogy még a vacsora alatt jelentést tehattunk róla a tb. parancsnokunknak. Vendégünk másnap reggel utazott vissza Konstantinápolyba.

E fontosabb események mellett szinte eltörpülnek azok, amelyek a testület munkásságának többi részét lefoglalták. Pedig jutott bőven sok másból is.

kat, rendeztünk a szatmari tüzoltónapot, mely 300 koronát jövedelmezett a tüzoltó-otthon javára, megtartottuk a Szilveszter-estét, mely 685 koronával gazdagította pénztárunkat, elláttuk a tanítóképző ifjúság tüzoltócsapatát teljes felszereléssel, előkészítettük a mentőosztály megalakítását s még sok más, itt fel nem sorolható esemény igazolja, hogy nem vesztett kárba ez az év testületünk történetében.

*Tűzek.*

A sok preventív munka, ünnepség és egyéb esemény mellett erősen lekötötte testületünket a tűzvész megfékezése is. Mintha a pusztító elem is érezte volna, hogy kettősen szervezkedünk ellene, kétszeres erővel lépett fel s jóllehet, 162 tüzeset volt az elmúlt évben városunkban, mégsem fordult elő egy eset sem, hogy magát az égő objektumot ne tudtuk volna nagyrésztben megmenteni, megszerezzük testületünknek a hivatalos város s a károsultak elsimerését. Egy-egy nagyobb tűz után a polgármester, sőt a károsult cégek és biztosítótársaságok irtak köszönő levelet parancsnokságunkhoz, ami legjobban igazolja munkánk eredményes voltát. A tűzek a következők voltak: Szobatóz 87, ruhaégés 16, boltitűz 10, kéménytűz 7, gyárégés 6, tetőtűz 5, rétégés 4, bódétűz 4, műhelytűz 2, istállóégés 2, pincetűz 2, robbanás 2, továbbá fatelepegés, ponyvaégés, nádégés, kátránytűz, takarmánytűz, tarlóégés, osibeteleptűz, kamratűz, hidégés, kerítéségés, vagyitisztító, mozgófényképtűz s vaklárma 1—1, összesen 162, melyből azonban az őrség csak 36 esetben vett részt az oltásban, a többi esetben a házbeliiek oltották el a tüzet. A tűzek közül nagyobbak a következők voltak: Jan. 7. Frank Jakabnál tetőtűz, febr. 14. Szegő Miksánál bolti tűz, febr. 20. Wollner Miksánál pincetűz, márc. 4. Ott Ernő fatelepegés és gőzfűrészfűrésze, márc. 6. Skriba Lajosnál boltitűz, ahol egy tüzoltó és egy munkás szenvedtek súlyosabb sérülést, május 1. Párisi áruház égése, jul. 4. Stern Albertnél szobatóz, jul. 22. Farkas Pálnál istállóégés, szept. 5. Pokorny Károlynál szobatóz, okt. 3. Csukly Lajosnál tetőtűz, okt. 10. Meller-olajgyár égése, okt. 11. Gácsig Andrásnál tetőtűz, okt. 25. Taussig-gyárban tűz, nov. 3. Fehérlő-szálloda égése, nov. 18. Apolló mulatóban filmégés. A tűzek keletkezési okai voltak: Vigyázatlanság (nagyobbrészt cigarettá vagy szivarral) 80, gondatlanság (nagyobbrészt lámpával, gyújtóval vagy fűtésnél) 41, véletlenség 15, tuldfűtés 7, gyújtogatás 6, öngyulladás 4, gyermekek játéka 2, robbanás 2, mozdonyszikra, építési hiba, rövidzárlat, ismeretlen 1—1. Az elmúlt évi tűzeknél előfordult összes kár: 355,278 korona, mely nagyrésztben biztosítás révén megtérül.

Betegszállításnál és mentésnél az őrség 216 esetben működött közre.

*Erdély Ernő*

*tüzoltóparancsnok, vármegyei és városi tűzrendészeti felügyelő.*

## A selmebányai tüzoltóság évi jelentéséből.

Az elmúlt év együletünk életében a 39-ik volt. Tüzoltói működésünket egy fagyos, zimankós februári éjszakán, reggel 2 órakor kezdtük meg, mikor, a Selmebányai Hírlap strófás dalnoka szerint „millió lángrózsa támadt a vigadó táján, mikor felébredt az egész város, még az apróság is és a végén megérkezett a tüzoltóság is.“ Mi, akik a dalnok szerint a végén megérkeztünk, a tüzet eloltottuk, annak továbbterjedését megakadályoztuk, az égő pajtához hozzáépített jégverem tetejét megmentettük, mi, akik a fagyos hidegben reggel 2 órától 7 óráig dolgozva megdermedt tagokkal távoztunk a tűz színhelyéről, a selmeci strófás dalnoknak meleg párnák közt szőtt dalát fagyos nyugalommal olvastuk és az sem lankasztotta önként vállalt kötelességtudásunkat, hogy ez a selmebányai tüzoltóságot

tehetjük meg jelentésünket az elmúlt évről is: megtettük kötelességünket, mely különösen a nyár folyamán, a gyakori és nagymérvűket öltött erdőtüzek alkalmával szőlített munkába bennünket. Az igaztalan gáncs, az elfogult kritika, az egészségtelen humor nem szabad, hogy tüzoltói működésünkben kedvetlenséget vagy közönyt szüljön, ellenkezőleg, kell, hogy tetterőnket megerősítse, az együletben a tagok összetartását növelje. E tekintetben nem is lehet panasz. Az utolsó 5 év története, a szakadatlan küzdelem és harc láncolata, az együleti tagok közt uralkodó szolidaritás és bajtársi szellem elhárította az összes akadályokat, melyek az egyület fejlődésének, megerősödésének az útjában állottak és ma, mint jól szervezett, megbízható tűzvédelmi eszközökkel ellátott testület, bármely pillanatban felvehetjük a harcot immár egyedüli ellenségünkkel, a pusztító tűzveszedelemmel. Erre kellett törekednünk és ezt az eredményt kellett elérnünk, ha fölemelt homiokkal akarunk a jövő évben, mikor együletünk 40 éves fennállásáról kell beszámolnunk, visszatekinteni a multa és múltok akarunk lenni a 40 évi önzetlen munka kioldott harcosaihoz.

Az elmúlt évi működésünket a gyakori tüzesetek tették élénké és változatosá. 20 esetben volt különböző természetű tüzeset. A legnagyobb mérvű és legveszedelmesebb volt a július 19—20-iki nagy erdőégés Hadova és Rabenstein között. Ez alkalommal 25 hold erdő égett le. A tűz eloltása után egy teljes héten át őrséget rendeltünk ki, mely a helyenként lappangó talaj és tuskóégést teljesen elfojtotta. Nagyobb kiterjedésű volt még a július 27-iki erdőégés Bélabánya határában és a szeptember 3-iki erdőtüz a Kerlingen. A gyakori erdőtüzek nemcsak a nagy szárazságban gondatlanságban rakott pásztortüzek következményei, hanem, amint a vizsgálat megállapította, bűnös gyújtogató kezek is okozói voltak a tűznek.

A tüzoltóknak 22 esetben való riasztása, a tűzhöz való kivonulása a nyár folyamán lehetetlenné, részben fölöslegessé tette a csoportgyakorlatok megtartását, ezért az év folyamán csak a szabályrendeletben előírt századgyakorlatokat tartottuk meg.

Az őrtanyai tüzoltóőrök és az ujjvári figyelőőrök fizetése 1912. január 1-től rendezve van. Az őrkök egyenként 600 K fizetést, 160 K lakáspénzt kapnak és a városi alkalmazottakat megillető személyi pótlékban részesülnek. Együletünkől mindegyik 50 K ruhaátalányt kap.

Egy őrtanyai és az egyik ujjvári őr aggkoruk miatt nem teljesíthetnek már nehezebb szolgálatot, a szolgálatból való elbocsátásuk azonban nehézséggel jár, mert nincs nyugdíjjogosultságuk és embertelenség volna őket öreg napjaikra kenyér nélkül hagyni.\*

A megelőző tűzbiztonság szempontjából több üdvös intézkedés történt. A városi tanács elrendelte a csatorna-szilipek (vizfogók) rendbehozását és elrendelte, hogy a belvárosi tüzek alkalmával verjék félre az órári nyagharangot. A nyári nagy szárazság és vízhiány idején a vízvezetési bizottság megbízásából végigjártam és megvizsgáltam az összes házi vízvezetékét és az itt-ott észlelt vizpazarlásról és vízvezetési hibákról jelentést tettem.

A múlt évi tüzek a következők voltak:

Január 17-én kéménytűz Csányi Ottó házában, jan. 27-én kéménytűz a Koszka-féle házban, február 8-án szemétégés a Barok-féle házban, február 13-án padlótűz a főiskolai körben, február 14-én kéménytűz a keresztény szocialista együletben, február 15-én tetőtűz a városi vigadóban, március 2-án kéménytűz a városi kórházban, április 18-án kezdődő tetőtűz a Lámer-féle házban, július 4-én kéménytűz Bohács Jánosnál, július hó 19—20-án erdőtüz Hadova és Rabenstein között, július

\* A városonál más szolgálatban kel. őket alkalmaztatni. (Szerk.)

25-én padlásitűz a Mihályi-féle házban, július 27-én erdőtüz Bélabányán, augusztus 7-én kezdődő tetőtűz az inggyárban, augusztus 8-án házégés Györgytáron, szeptember 3-án erdőtüz a Kerlingen, szeptember 5-én erdőtüz a Puctelnik-forrásnál, szeptember 9-én erdőtüz a Györgytárol alatt, október 24-én kéménytűz a városi kórházban, november 14-én szobatűz a Platzer-féle házban, december 3-án kéménytűz Greguss Antalnál. A tűzoltók mentőcsapata 8 ízben szállított súlyosan sérült vagy súlyos beteget mentőkocsinkon a városi kórházba.

Megtartottuk a tavaszi tűzrendészeti szemlét, 20 esetben tűzvizsgálati szemlét és 4 ízben építkezési szemlét.

*Künsztler János,*  
parancsnok.

### Kísérleti bemutatás.

A Kun-utcai központi tűzoltólaktanyában szeptember 6-án érdekes kísérleti bemutatás volt, melyre a tűzoltótisztek országos egyesületének és a budapesti szövetségek képviselőin kívül, a posta és távirda igazgatósága s műszaki főfelügyelősége, a telefon és távirda műszaki felügyelősége is megjelent a maga kiküldöttjeivel, azonkívül a Magyar Mérnök és Építészegylet is képviseltette magát.

A kísérlet tárgyát Müller Ede, bécsi főparancsnoknak egy nemrég szabadalmazott találmánya képezte, melynek lényege az, hogy a nagyobb elektromos vezetékkel illetőleg kábellel mindenütt, ahol az épületeken keresztül vízszintes irányban halad, belől kicementezett facsatornába helyezik s aztán helyel-közzel, az elválasztó falak mentén, egy zsilipes nyíláson át oltóporral (Theo stb.) töltik meg a csatornát. A begyulladó kábel tüzeit ez a közbevetett réteg lenne aztán hivatva tovaterjedésében feltartóztatni.

Ezt mutatta be az érdeklődőknek f. hó 6-án Janicsék Andor budapesti tűzoltófőparancsnok, a tűzoltótisztek orsz. egyesületének elnöke.

A kísérlet során kitűnt, hogy a fenti módon elkészített csatornába helyezett s egyik végükön meggyújtott kábeldarabok tüze, dacára annak, hogy a kábelek celluloid-szalagokkal (filmmel) voltak körülesavarva, sőt benzinnel is lelocsolva, — tényleg nem tudott a csatorna másik oldalára átterjedni.

Janicsék főparancsnok, azután egy második csatornában homokkal is rendezett összehasonlító próbát s a homok hatása teljesen azonos volt az oltóporéval.

A távirda és telefon műszaki felügyelőségének jelen volt képviselője kijelentette, hogy náluk a kábelek homokkal való szigetelése, az új telefonközpont felépítése óta, részben már alkalmazást nyert.

### KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Tűzoltónap. Irta: Jászberényi Miklós. — Hivatalos rész: Jegyzőkönyvek. — Szakoktatásunk reformja. — A budapesti ásványolajgyár égése. Irta: Kállay Imre. — Lakások, iskolák és nyilvános előadások tűzrendészete. Irta: Vidonyi Ilonka. — Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete. — Szövetségeink köréből: A komáromvármegyei tűzoltószövetség újjáalakítása. Veszprémmegyei tűzfelügyelőjének évi jelentéséből. Jásznagykunszolnokvármegyei szövetség ülése. Fejérvármegyei szövetségének köréből. — Somogyvármegyei tűzrendészeti szabályrendelete. — Testületi élet: A pápai tűzoltótestület negyvenéves jubileuma. A győri tűzoltóság évi jelentéséből. A selmecbányai tűzoltóság évi jelentéséből. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **A tisztii egyesület közgyűlése.** A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete vasárnap tartotta Palicsfürdőn évi rendes közgyűlését, mely alkalomra az ország különböző részeiből közel száz tűzoltótiszt jött Palicsra. A szabadkai mindkét rendbeli tűzoltótestület díszes fogadtatásban részesítette a vendégeket, kik szombaton este ismerkedési estélyt tartottak a palicsi fürdővendéglőben. A közgyűlés vasárnap délelőtt volt a palicsi vigadó nagytermében Marinovich Imre dr. főtanácsos, egyesületi alelnök elnöklésével. Az elnök megismertette az egyesületnek a kormányhoz felterjesztett kérelmét a tűzoltóknak a katonai gyakorlatok alóli felmentése, féláru vasuti jegyek engedélyezése és a testület tagjainak bírósági szakértőkkül való kirendelése tárgyában. A kiképzést a tűzoltó testületek végeznék díjtalanul, a kiszolgált katonákban pedig a községek kész tűzoltókat nyernének. Az egyesület tiszteletbeli tagjaiul megválasztották Purgly Sándor szabadkai főispánt, Bárczy István és Biró Károly polgármestereket, Bódy Tivadar fővárosi alpolgármestert, Demtitz Lajos szabadkai h. polgármestert, Harrer Ferenc fővárosi tanácsnokot és Szalay Mátyás szabadkai főkapitányt. Az üresedésben lévő egyes. elnöki tisztségre egyhangulag Janicsék Andor székesfővárosi tűzoltófőparancsnokot választották meg. Marinovich Imre alelnök „Tűzrendészet és tételes jog“ címen érdekes felolvasást tartott. A legközelebbi közgyűlést Szegeden tartják meg. Délután egy órakor társasébed volt a palicsi vigadóban, öt órakor pedig Szabadkán a tűzoltótestületek Milassin Andor tűzoltófőparancsnok vezetésével diszgyakorlatot mutattak be.

— **A pozsonyi tűzoltóság jubileuma.** A pozsonyi önkéntes tűzoltó testület augusztus hó 8-án tartotta 16000-ik éjjeli őrsgét szép ünnepségek mellett. A szolgálatot a testület tisztikara látta el s az őrseg-elosztásnál megjelent a város vezetősége s a környék tűzoltósága is képviselőtilag.

— **A Keszthelyi Önkéntes Tűzoltóegylet parancsnoksága** az ottani őrp arancsnoki állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalma havi 70 K fizetés, szabad lakás, fűtés és világítás. Baleset ellen az Országos Tűzoltó-Szövetség-nél biztosítva. Pályázati feltételek: 25—40 éves kor, szakképzettség. A székesfővárosi hivatásos, avagy önkéntes tűzoltóság-nál szolgálatban állók előnyben részesül-

\* Páris értéke. A párisi adókvető bizottság szerint 1911-ben Párisban 89.282 adóköteles ház volt. Ebben a számban nincsenek benne azok a házak, amelyek nyilv.

belátva annak rendkívüli fontosságát, nemzetgazdasági szempontból — mind értékesebb agitációt fejtenek ki a tűzoltóság népszerűvé tételében; addig a társadalom — tapasztalva a tűzoltóság segítő jobbát — mindig nagyobb szeretettel fogadja és támogatja a tűzoltóság fejlődését. Ez birta rá az Esztergom-vármegyei Tűzoltó Szövetséget a múlt évben arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1892. március hó 23-án kelt 49.754/891 számú rendelete alapján az esztergomi érseki tanítóképzőben is szervezzen tűzoltói szaktanfolyamot. Az elmúlt 1911/12. iskolai évben László István vármegyei tűzfelügyelőt bízták meg a szaktanfolyam vezetésével. A tanfolyam szép eredménye és a tanítónövendékek részéről tapasztalt buzgóság arra birta a megyei szövetséget, hogy a tűzoltás tanítását és a tanítás állandósítását a tanítóképzőben biztosítsa. Evégből Szkalka Lajos gyakorló iskolai tanítót küldötte ki a júliusban tartott országos tűzoltói szaktanfolyamra, annak sikeres elvégzése után pedig megbizta a tűzoltói tanfolyam elméleti részének előadásával. A gyakorlati részt továbbra is László István megyei tűzfelügyelő fogja tanítani.

— **Katonaság és tűzoltás.** Tizenkét hosszú esztendő óta dolgoznak a kaposvári tűzoltótisztek a honvédelegénység tűzoltói oktatásán. 1900-ban kezdődött meg a nehéz munka, amelyet akkoriban két-három évig Vehovszky Béla, a mostani parancsnok folytatott, akinek Gundy János alparancsnok lett az utóda. A székesfehérvári honvéderületi parancsnokság ez alkalommal az alábbi levelet intézte Gundy Jánoshoz: „Tekintetes Gundy János urnak, Kaposvár város tűzoltó-alparancsnoka. Kaposvár. Székesfehérvár, 1912. aug. 4. A kaposvári honvéd állomásparancsnokság jelentése folytán tudomásomra jutott, hogy uraságod immár 12 év óta vezet az ottani honvédelegénységnek tűzoltásbani szakszerű kiképzését s ezen kiváló kiképzésnek köszönhető az, hogy az állomás honvédelegénysége által ezen szakban elért eredmény évről-évre mindig kiváló volt. Tekintettel fáradhatatlan munkálkodásának a legénység jövőjére is kiható nagy fontosságára, fogadja ezen éveken át a legnagyobb buzgósággal, odaadással és kiváló eredménnyel végzett teljesítményeért köszönetemet és elismerésemet. Wieber, altábornagy.“

Ez a fényes elismerés nagy megelégedéssel tölt el bennünket. Mert, bár névleg személyt ért ez a kitüntetés, mégis az egész kaposvári tűzoltóságok szolt az, mert annak kitünő készültségét ismeri el. Az érdem azonban elsősorban Szabados Imre parancsnoké, mert az ő kezdeményezésére történt meg a honvédelegénység oktatása. Az ő műve volt az is, hogy Kaposváron katonai tűzoltócsapat létesült, még pedig az egész országban a legelső, megelőzve a legnagyobb garnizonokat is.

— **A balatonalmádi diófák.** Kigyultak Almádban az Óvári diófái, ez a hír járta be a múlt hónapban a Balaton melletti községeket, mindenki érdeklődéssel hallgatta róla a híreket, hisz a Balaton koronázatlan fejedelmének, Óvárnak minden legkisebb dolga iránt általános az érdeklődés. A hír az illusztris poétát Harsányi Lajost hangulatos kép írására ösztönözte, mely lapunk legutóbbi számában megjelent. A poéta

juliusi délután a villám felgyújtotta a káptalan zsuppos istállóját. Erre az istállóra hajlott Óvári két diófája. Az erős sugárzó hő kiszáritotta a fák ágait s egy részük megpörköldött. A gyorsan megjelent tűzoltóság azonban oly eredményesen végezte az oltási munkálatokat, hogy az istálló mellett közvetlenül levő nádfedelű házakat is megmentették. S hogy a diófáknak mily kevéssé ártott meg a tűz, azt szövetségi elnökünk azzal ígérte bebizonyítani, hogy jövőre szerkesztőségünknek küld a diófák terméséből. A küldeményt várjuk.

— **Az Ideális Színház.** A Magyar Mérnök és Építész Egyesület ez év elején a Nemzeti Színház új építésének ötletéből öt estére terjedő ankétet rendezett az Ideális Színház címmel. Az ankéten, amelyen képviselve volt a kultuszminisztérium, a székesfevárosi tanács, színházaink stb., stb., az előadásokat Bálint Zoltán építő vezette be, míg az Ideális Színház-kérdéséről Bárdos Artur író, Hevesi Sándor dr., a Nemzeti Színház főrendezője. Márkus László, a Magyar Színház rendezője és Kémény Jenő, az Operaház szcenikai főfelügyelője tartottak előadást. Az ankét folyamán élénk vita is fejlődött. Ezt az előadás sorozatot az egész vita anyagával a Magyar Mérnök és Építész Egyesület (Reáltanoda-utca 4.) most külön lenyomat alakjában, „Az Ideális Színház“ címmel, Bálint Zoltán, az ankét rendezőjének, bevezetésével a könyvpiaera bocsátja. Ára 2 korona.

— **Hogy jön létre a szénakazal felmelegedése és kigyulladás?** „Dr. Mehl tanár szerint a még fel nem melegedett szénán sokféle mikroba tanyázik, de ezek (egynek a bacillus coli-nak kivételével) a felmelegedés beálltával és a hőfok emelkedésével majd mind elpusztulnak. Ha a hőség a szénában 41 fokot ért el a coli bacillus is elpusztul s egy másik bacillus, a calfactor jut uralomra, más mikrobákkal vegyesen, melyek a még nagyobb hőséget élyesítő képességükkel felidézni és ily magas hőfokban is tovább élni és szaporodni képesek. Mikor aztán a hőség 75 fokra hág, a bacillus calfactor is megsemmisül s a széna megszenesedéséhez közelálló részei további — valószínűleg már kémiai procedura folytán a tűzfogásig élyesülnek s ekként a boglya kigyul. A kigyulladást tehát nem a mikroorganizmusok idézik fel közvetlenül, mert a fellobbantáshoz szükséges hőfokban megsemmisülnek, hanem csak közvetítik, előkészítik erre a lehetőséget.“ Ezek azonban már nem új dolgok, hisz a megelőző tűzrendészet óráin évtizedek óta így tanítják, mint az öngyulladás egyik nemét.

— **A Mezőtárkányi Népház felszentelése.** A m. kir. földművelésügyi kormány támogatásával Mezőtárkány (Hevesmegye) nagyközség Népházat létesített. A Népház célja, hogy abban helyet kapjon mindaz az intézmény, amely hivatva van a népnek kulturális és szociális előhaladását előmozdítani és fejleszteni. Népházban nyer tehát helyet: népkönyvtár, mukásközvetítő, dalárda, gaz-

dasági és háziipari tanfolyamok, tűzoltótestület, stb. hasonló célu szociális intézmény, továbbá ott tartanak felolvasásokat, előadásokat, ünnepélyeket, stb.-t. A község minden felnőtt lakosa díjtalanul járhat oda. A napokban szentelték fel ezt a Népházat Jászberényi Miklós mezőtárkányi községi főjegyző ismertette tartalmát beszédben a Népház keletkezésének és létesítésének történetét, továbbá annak célját és hasznát. Utána Majzik Viktor, vármegyei alispán Heves vármegye közönsége nevében átvette az épületet a vármegye gondozásába. A vármegye törvényhatósága 300 korona évi fentartási költséget szavazott meg a népjóléti intézmény támogatására. Végül a miniszter képviselőjében megjelent Adler-Ráth József miniszteri tanácsos intézett az egybegyűlt közönséghez buzdító beszédet.

— **Kutyák a tűzoltás szolgálatában.** Régebben tervezték már, hogy kutyákat tanítanak ki arra a célra, hogy azokat megfoghassák, akik rosszakaratulag a nyilvános tűzjelzőállomások utján a tűzoltóságokat riasztják. Mint Stuttgartból írják ott most egy e célra kioktatott kutya utján sikerült ily tűzjelzőt elfogni. A kutya megszaglászta a tűzjelzőt s nyomról nyomra ment a bűnös után. Előbb egy kerítésen ment át, ahol a tűzjelzést elkövető meg-

huzódott, hogy onnan élvezze végig a tűzoltók kivonulását. A nyom a kerítésen át visszavezetett újra az utcára s egy vendéglőben végződött, ahol a kutya egy széket ugatott meg erősen. A vendégek még emlékeztek rá, hogy ki ült azon a széken utoljára s így sikerült megtalálni a suhancot, aki nem is tagadta tetteit. Halleban már tovább mentek. A tűzoltóság itt külön tart e célra kutyát, mely kivonulások esetén a tűzoltókkal egy időben megy ki s az esetleges rosszakaratu tűzjelzőt kinyomozza. Bár e kutya működésben még nem volt, egy eredményét azonban mégis tapasztalta az ottani tűzoltóság: mióta a kutyának hire ment a városban, azóta nem riasztották vaklárma-hoz a tűzoltóságot. Valószínűleg ez lesz a tűzoltókutya főelőnye. Mindazok, akik eddig rosszakarattól, kíváncsiságtól vagy éretlen tréfától — anélkül, hogy tűz lett volna — a tűzjelzőt meghúzták, ezentúl óvakodni fognak ettől, mert tartanak a tűzoltókutya nyomra-vezetésétől.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

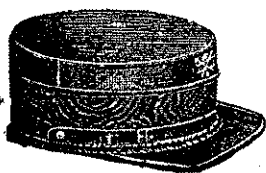
**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállító, gyártnak:  
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., baró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tözsomszédságában).

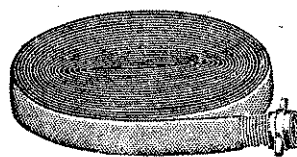
**Mátrai Antal és Társa r.-t.**  
ezelőtt Mátrai, Feik és Társa  
Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

**Walser Ferenc**  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémöntőde  
Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.



**Tűzoltó-sapkákat**  
legjobban és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenden.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.



!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!  
Riszrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
cs. és kir. udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jögisitott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a többi az előfizetések s hírdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája <b>VII., Rákóczi-út 38.</b> Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületelőknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő elnökre irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	--	---

Felölös szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## A vármegyei tűzoltószövetségek.

Azok között a feladatok között, melyek az országos szövetségre várnak, talán a legfontosabb a vármegyei tűzoltószövetségek kiépítése. A közel multban lefolyt lelkes mozgalom megteremtette a Tűzoltó-Otthon alapjait, annak elkészülése már csak rövid idő kérdése, most kettőzött erővel kell házzálátnunk másik feladatunk sikeres megoldásához s egybe kell vetnünk minden erőnket, hogy e téren is eredményeket mutathassunk fel.

Az ország tűzrendészete csak akkor lesz megfelelő, ha mindazok a szervek, melyek működéséhez szükségesek, rendelkezésre állanak s kiveszik részüket a közös munkából. Már az országos szövetség megalakulásakor az a cél lebegett a szervezők szeme előtt, hogy a testületek kisebb kerületi szövetségekké alakuljanak s ezeknek legyen összekötő kapcsa az országos szövetség. Azóta mindjobban kidomborodott a vármegyei szövetségek szükségessége s nagyon is érezzük, hogy e téren még sok tenni valónk van. A tűzrendészeti kormányrendelet kiadásakor indultak meg a szövetségek szervezése, akkor sorra alakultak meg s kezdték áldásos munkájukat, azonban a vármegyék legnagyobb részében csak szalmaláng volt a nagy lelkesedés, mely ha egy pillanatra világitott is, de tüze hamar kialudt.

Az utolsó esztendőben e téren is új élnökséget tapasztalunk s évek mulasz-

tásait igyekeznek pótolni kettőzött munkával, de még messze vagyunk attól, hogy megelégedéssel hajthatnók pihenőre fejünket. Az ország 63 vármegyéjéből csak 34-ben van vármegyei szövetség s ezek között is csak a felének 17-nek van 30-nál több tagtestülete, míg a többinél a szövetség inkább csak papiron van s alig fejt ki azt az áldásos munkát, amit tőle joggal elvárhatunk.

Szomorú szám adatok azok, ahol 306 községből álló vármegyében csak 6 tagtestülete van a tűzoltószövetségnek, vagy 118 községből álló vármegyében 6 tagtestület, 362 község — 20 testület, 496 község — 17 testület, 399 község — 16 testület s így tovább. Még e vármegyékben is, ahol tehát fennáll s papiron működik a szövetség, sok, nagyon sok a tennivaló. Az a néhány község, mely a szövetséget alkotja, kell, hogy találjon oly vezető férfiakat, kik felrázzák álmából a szövetséget s új életet keltenek a vármegyében.

Ha sok a tennivaló a szövetségek munkára keltésében, még fontosabb teendők várnak ránk ott, ahol még csak meg sem alakult a szövetség. Már jó irányban haladunk itt is, ha kissé lassú is ez a haladás. Ez évben Gömör-Kis-Hont és Komárom vármegyék szövetségei alakultak meg, a jövő héten a Pozsony vármegyei szövetség új életre keltése érdekében száll ki, az elnökség, hogy e régi szövetséget visszaállítása méltó vezető helyére s

az ország többi részében is járják az elnökség megbizottai az egyes vármegyét remélhető, hogy a lassú haladás sikeres eredményeket hoz.

A szövetségeknél azonban nem elég a megalakulással beérnünk, igazi élet teremtésére van szükségünk s ez csak úgy remélhető, ha a szövetség egyik legfontosabb feladatát, a felügyeletet kellően ellátja. Mindaddig, míg a hivataltos vármegye készíti a vármegye tűzrendészetének statisztikáját, még a legjobb akarat mellett is eshetnek hibák a számokban. Nem hivatott a kiküldött közigazgatási tisztviselő megállapítani a tűzoltóságok jó karban voltát, a tűzoltóság működési képességét, hisz ez annyira külön szaktudást igényel, hogy a tűzrendészeti felügyelők közül is csak azok tudják elvégezni, kik tanfolyamon vagy magán-szorgalommal az ismereteket megszerezték. A vármegyei szövetségeknek legfontosabb teendője tehát, hogy a községek és a tűzoltóságok felszerelésének ellenőrzését, a tűzrendészeti teendők ellátását szakképzett felügyelőkre bizzák, kik évről évre bejárván a nekik kiosztott községeket, ott utmutatásaikkal támogatják a tűzoltóságokat működésükben s szaktudásukkal rámutatnak a pótlandó hiányokra, ellenőrizvén azt, hogy e hiányok ne maradjanak továbbra is pótlandók.

Ez a tér az, hol a szövetség igazi hivatását teljesítheti. Nem elég az évi jelentésekben feltüntetni a haladást, a szervnek élni kell s ezt csak a felügyelet lelkiismeretes ellátásával érhetjük el. A községek legnagyobb részében csak addig működik a tűzoltóság, amíg tudja, hogy munkáját éber figyelemmel kíséri az a fórum, mely működése felett bírálatot van hivatva mondani. A folytonos ellenőrzés termi csak meg gyümölcsét. Nekünk megállni nem szabad, mert a megállás már visszafelé haladást jelent; az az intézmény, amely nem tud tovább fejlődni lassú haldoklásnak indul.

A mult tapasztalatai szomorú ténye-

lasztják és kinevezik tisztikarát, meleg hankon biztosítják a hatóságok a munkára vágyó intézményt támogatásukról s ezzel mindennek vége. Néhány hónap mulva alig marad meg a szép eredményből más, mint a kedves emlékek s a pusztá lelkesedés vagy talán még az sem. Nagy felelősséget vesznek magukra, akik az ily papíron lévő szövetségeket tespedni hagyják s nem igyekeznek teljes erővel új életre kelteni a felügyelet rendszeres ellátásával.

Alig van intézményünk, melyben annyira különböznek az egyes vármegyék, mint éppen a tűzrendészet terén. Hangosabban dobog minden tűzoltó szive, amikor a virágzó szövetségük munkásságát hallja, hol új eszméket vetnek felszínre s sorra valószínűsítik meg azokat a terveket, melyek addig csak a jövő reményei és vágyai voltak. A felügyelet teljes ellátása, felszerelések egységes kiegészítése, szakszerű vezetés alatt álló tanfolyamok tartása, járási versenyek rendezése, a megelőző tűzrendészet keresztülvitelének ellenőrzése sok vármegyében oly virágzó szövetségekre mutatnak, melyhez hasonlót a külföld ily irányú intézményeiben sem igen találunk. S ezzel ellentétben a legtöbb helyen a tűzoltóságokról alig vesznek tudomást.

E hiányok kiépítése legyen a jövő egyik legfontosabb feladata. A téli időszak a legalkalmasabb az előkészítő munkálatok foganatosítására, most kezdjük meg a szervezés s alakulás munkáit, hogy a tavasz már működésben találjon bennünket. Az országos szövetség tekintélyének egész súlyával támogatja a szövetségek megalakulását, megadja a szükséges felvilágosításokat mindenben, ne késsünk a ránk váró feladatok teljesítésében, ettől függ sokban tűzrendészetünk jövője. h. sz.

\* A királyi díszérem miniatűrje. A királyi díszérem alapszabályainak 7. §-a alapján a díszérem kicsinyített alakjában (en miniatür) is szabad viselni. Az országos tűzoltószövetség a körmőbányai pénzverő intézetnél elkészíttette a kicsinyített alakot, s azt az igényjogosultaknak 1 korona árban hocsátja rendelkezésére. Ez iránti



## Jegyzőkönyv,

Felvétellett Budapesten 1912. szeptember 28-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor, majd Dr. Óvári Ferenc.

Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: Ajkay Zoltán, Vermes Béla szakosztályi alelnökök, Erdély Ernő, Jászberényi Miklós, Pap Ferenc előadók, Vida Pál szakképviselő, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Bencze István és Kuhárszky László titkárok.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár jelenti, hogy báró Solyomossy Ödön alelnököt Ő felsége a Lipóttrenddel tüntette ki, mire az elnökség határozatilag kimondja, hogy alelnököt ez alkalomból átiratilag üvözzli.

2. Főtitkár előterjesztvén az iroda munkamegosztási programját, amely szerint a főtitkár végzi a véleményezéseket és az általános irányítást; Bencze titkár végzi a szolgálati érem-igazolványok kiállítását, törzskönyvelését, a királyi díszermek ügyét, utóbiak nyilvántartását, az alapszabályjövahagyás és tagbelépés-kilépés nyilvántartását, a belépők értesítését, a tagtörzskönyv és az ingóeltár vezetését, a könyvtár és laptár kezelését, a segélyezések ügyét és felveszi a segélyzőpénztári ülések jegyzőkönyvét; Kuhárszky titkár teendője: a pénzküldemények és éremügyek számfejtése, a tagdíjnyilvántartás és kisürgetés, az elnökségi, választmányi ülések jegyzőkönyveinek elkészítése, a lapelőfizetők, hirdetők, tisztvi vizsgát tettek nyilvántartása, a fogalmazási teendők elvégzése; s mindezen teendőkben a két titkár egymást támogatja, esetleg együttesen végzi a folyó ügyeket; a pénztárnok vezeti a pénztári és éremkönyveket és a vagyonszámlát; az irodatiszt teendője az iktatás, tárgymutatkozás, irattározás, az éremkészlet kezelése, és az expedálás; az elnökség a tervezetet elfogadta és annak az egyéni felelősség elve alapján október 1-vel való életbeléptetését elrendelte.

3. Jászberényi Miklós előterjesztvén jelentését a „Tűzoltónap“ vidéki rendezéséről, az tudomásul vétetett és a további körlevelek kibocsátására stb. kezéhez újabb 1000 K előleg kiutalványoztatott.

4. Alelnök előterjesztvén Kállay Imre jelentését a „Tűzoltónap“ budapesti rendezéséről, az tudomásul vétetett és a perselyek után leteendő biztosítókra 300 K, a további rendezési költségekre pedig szintén 300 K előleg kiutalványoztatott, a kiszemelt telek átengedése ügyében pedig a fővárosonál újabb lépések megtétele elhatározott.

5. Erdély Ernő jelentése a színmű pályázat bírálatáról, mely szerint az eddig 4 bírálótól (u. m. Porzolt Kálmán, Simon Ferenc, dr. Vass János, Erdély Ernő) beérkezett vélemény szerint a 15 műből két színmű megfelelő, másik kettő pedig dilettánselőadásra szintén alkalmas, tudomásul vétetett és eme 4 pályamű felülbírálására Rákosi Jenő felkértni határozott.

6. Azon jelentés, hogy a hirdetett pályakérdések közül a cirkuszok tűzrendészetére beérkezett 1 pályamű, a tanítóképezdek tűzoltói tanítására 1 mű, a tűzrendészetvi szemlékre 1 mű, a lófogat biztosítására 2 pályamű, a tűzjelzés kérdésére 4 pályamű, tudomásul

vetetett és a pályaművek kiállítására 50 K-ra emeltessék. A szabályzatnak ez alapon való kidolgozására Erdély Ernő előadó kérésre fel.

7. Főtitkár jelentése a budapesti kerületi tanfolyamról, a melyen 54 hallgató vett részt, tudomásul vétetett és a két kerületi tanfolyam előadójának egybehangzó javaslata alapján kimondotta az elnökség, hogy a kerületi tanfolyamoknak 14 előadási napra való oly kiterjesztését tartja szükségesnek, hogy naponként 3 elméleti és 4 gyakorlati óra tartassék, a stipendium pedig ennek megfelelően 50 K-ra emeltessék. A szabályzatnak ez alapon való kidolgozására Erdély Ernő előadó kérésre fel.

8. Főtitkár jelentése a tűzrendészetvi tanfolyamról, amelyen 32 hallgató és 4 vendég vett részt s amelynek záróünnepélyén Jalsoviczky Sándor min. tanácsos jelent meg a kormány képviselőjében, tudomásul vétetett. Kivánatosnak jelezte egyben az elnökség, hogy ezen tanfolyam esetleg a felsőbb ipariskola vagy a műegyetem keretében és az állam költségén állandósíttassék és elhatározta, hogy ez értelemben a miniszteriumhoz előterjesztést intéz. Dr. Vass János lapszerkesztő azon kérelmének, hogy egyes előadások megszereztesse és lapjának átengedtesse, az elnökség nem adott helyt, hanem a tanfolyam rendszeresítése esetén felhívni határozta az előadókat arra, hogy előadásaikat a mostani tanfolyamon tett észleleteiknek felhasználásával előre dolgozzák ki és bocsássák azután a szövetség rendelkezésére. Kivánatosnak tartja végül, hogy e tanfolyam lehetőleg az iskolai év folyamán tartassék, amidőn is a tanerők még nem mentek szabadságra.

9. Papp Ferenc előadó előterjesztése, hogy a gyakorlószabályzat két részben, t. i. elemi és felsőbb tudnivalókra osztva adassék ki, elfogadott, a tervezet kidolgozására Papp Ferenc felkérte és a tervezet felülbírálására Breuer Szilárd elnöklete alatt dr. Szily József, Papp Ferenc, Erdély Ernő és Bencze István felkértni határozott.

10. A kőrmöcbányai kir. pénzverő hivatal beszállítván a kir. díszérem 300 darab kisebbített mintáját, az elnökség annak számláját kiutalványozta és darabonkénti árát 1 koronában állapította meg.

11. Az Esztergom vármegyei szövetség azon kérelme, hogy az esztergomi tanítóképezde 34 hallgatója részére szakkönyvek díjmentesen engedtesse át, teljesített és a rendelkezésre álló könyvek elküldése elrendeltetett. Hasonlóan engedélyeztetett a győri tanítóképezdének 31 példány, a szegedi tanítóképezdének 15 példány, a budai tanítóképezdének 18 példány megküldése.

12. A Somogy vármegyei szövetség jelentése arról, hogy Istvándi községnek a belépés kötelezően iratott elő a Belügyminiszter által, tudomásul vétetett.

13. Ugyanannak átiratára, mely szerint az iparostovábbképző tanfolyamokon a tűzrendészet előadására a technológiai iparmúzeum felkérendő lenne, az erre vonatkozó előterjesztés megtéte.

14. A Szt. István társulat amaz értesítése, mely szerint Breznay Imre népies pályaművét hajlandó kiadni és a feltételek megállapítását, valamint az ábrák átengedését kéri, tudomásul vétetett s egyedüli feltételként az kottetett ki, hogy a tagtestületek részére 2500 pl. ingyen bocsátassék rendelkezésünkre. Az ábrák elkészítésénél készséggel szolgálunk a

megfelelő utmutatással, szükség esetén azok elkészíttetését el is vállaljuk.

15. A fővárosi tűzoltó-főparancsnokság értesítése arról, hogy Wiesbaden fürdő a nemzetközi tűzoltó-otthonban tűzoltó-tiszteknek kedvezményeket engedélyezett, tudomásul vétett és a hivatalos lapban közhírré tenni rendeltetett.

Elnök távoztával alelnök foglalván el az elnöki székét,

16. Erdély Ernő bejelenti, hogy a lap legutóbbi száma nagyobb terjedelemben nyomtatott ki és hogy szerkesztőhelyettesi megbízása lejárt.

Tudomásul vétetett és a lapszerkesztő a helyettesítés iránt nyilatkozattételre felhivatni rendeltetett.

17. Erdély Ernő sürgetvén a „Tűzrendészet” megjelentetését, az elnökség a késedelmes szerzőnek október 18-ikáig tűzött ki határidőt a correctura elkészítésére, e határidőn túl felhatalmazza Breuer Szilárd főtitkárt a revízió megejtésére s egyben felkéri, hogy javaslatot terjesszen be arra vonatkozólag, hogy mivel lenne a mű kiegészítendő és kik lennének e részek megírásával megbízandók.

18. A nagykarolyi testület jelentése, hogy Demidor Ignác parancsnok ellen a fegyelmi vizsgálat megszüntetett, tudomásul vétetett.

19. A belügyminiszter azon leirata, hogy a közoktatásügyi miniszter a tűzoltásnak kötelező tanítását a tanítóképződékben, a hallgatók túlterheltsége miatt, nem hajlandó elrendelni, tudomásul vétetett.

20. Kuharszky László titkár jelentése, hogy a kerületi és tűzrendészeti tanfolyamot hallgatta, tudomásul vétetett.

21. Papp Ferenc jelentése a bácsbodrogvármegyei versenyekről, tudomásul vétetett és utiszámlája kiutalványoztatott.

22. A Baranya vármegyei szövetség azon kérelme, hogy Versend a tagok sorából töröltessék, az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

23. Főtitkár azon jelentése, hogy a belényesi testület a budapesti bíróságnál a szövetségi ügyész által kívánta magát képviseltetni és hogy ilyen hiányában, kérelmének hely nem volt adható, tudomásul vétetett, az ügyészi állás rendszeresítésétől azonban az elnökség eltekintett, mert alelnök bejelentette, hogy rendelkezésre álló ügyvédrel gondoskodni fog.

24. Főtitkár azon jelentései, hogy: a 11.000 K államsegély kiutalványoztatott; a Breuer Szilárd alapítványhoz 100 K-t adományozott; a Komárom vármegyei szövetség megalakult; a Baranya vármegyei szövetség tanfolyamot rendezett; az országos közművelődési tanács támogatásunkkal ingyenes füzetében a tűzoltóságot ismertető cikket jelentetett meg; a „Tűzoltónap” részére külön csekkszámia nyitattott; az utolsó ülés óta előterjesztés tétetett 3 ügyben; véleményezettetett 24 alapszabály, 25 telepengedély, 7 szabályrendelet, 3 műszaki, 3 építési, 11 tűzrendészeti, 1 másféle ügy; kipróbáltatott 33 község fecskeendője; a községi közigazgatási tanfolyamok összejelentése, mely szerint 423 hallgató volt (a tanfolyam fennállása óta 5114), a miniszteriumhoz beterjesztetett, — tudomásul vétettek.

25. Főtitkár azon jelentése, hogy a bajor

megfelelő előterjesztés alkalmas időben megtenni határoztatott.

26. A legközelebbi Pozsonyban tartandó elnökségi ülés idejéül október 19-ike tűzetett ki.

27. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek: Erdély Ernő és Vida Pál.

28. A kir. díszérmek tárgyában beérkezett kérvények felülbiráltatván, megfelelő javaslattal felterjeszteni rendeltettek.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Dr. Óvári Ferenc  
alelnök.

Breuer Szilárd,  
főtitkár.

Hitelesítjük:

Erdély Ernő  
előadó.

Vida Pál  
szakkepviseelő.

## Hogy kezelik a tűzrendészetet Németországban.

Irta: Kállay Imre.

Németország városaiban igen gyakoriak a gyári, ipari, raktár- és áruház-tüzek, robbanások, viszont kevésbé fordulnak elő olyan esetek, hogy egyes virágzó községek pusztulnának el, mint sajnós, nálunk.

Az előbbinek az a magyarázata, hogy Németországnak rendkívül kifejlett gyáripára van, tűzrendészetét azonban távolról sem kezelik úgy, mint Budapesten. Ellenben, hogy a vidéknek nincsenek nagyszabású tüzei, ez azt bizonyítja, hogy a vidéki építési viszonyok jobbakként, mint nálunk.

A vasutak mentén nálunk eléggé ismertek azok a tarka foltok, melyek minduntalan elröppennek szemünk előtt. Leginkább egy-egy zsup- és nádtetős falu, sűrűn összeépített házzakkal, szalmakazlakkal. Németországi utamon ilyent nem láttam. Már messziről pirosnak a téglá- és hullámos eszeréptetős, városias jellegű, kerttel körülvett házcsoportok. Közben pedig minduntalan felbukkan egy nagyobb gyár füstös kéményeivel, iparvasutjával és szénraktáraival.

Szalma- és nádtetős házak azért Németországban is vannak, különösen ujabban kísérleteket tesznek az impregnált szalmatetőekkel, melyek főleg északon találhatók nagyobb számban, itt ugyanis csak a városokban van fejlettebb tűzrendészet, a vidék el van maradva.

Egyáltalán Németországban a tűzrendészet kezelése nem egységes, építési szabályrendelete minden államnak külön van. Tűzrendészeti törvénye Bajor, Württemberg, Baden, Hessen s még néhány kisebb államnak van.

Poroszországban és a többi államokban kormányrendeleteket és Polizei-Verordnungot bocsátanak ki.

Ilyen rendelet pld. az általános tűzvédelmi szabály, mely a kerületeknek van kiadva.

és celluloid. a tűzi- és épületfa raktározásáról szóló szabály.

A tűzoltóság német városokban sem tűzrendészeti hatóság, minden kérdésben a Baurath intézkedik, melynek a mérnökön és a rendőrhivatalokon kívül a tűzoltóság is tagja. Érdekes, hogy a rendőrséget minden alkalommal meg szokták hívni, de a tűzoltóságot csak abban az esetben, ha a Baurath szükségesnek tartja. Amíg tehát nálunk a tűzrendészeti kérdésben a tűzoltóság első tényező, a németeknél éppen az ellenkezője.

A tűzoltóság szakvéleményét főleg nagyobb áruházak, színházak, mulatók, nagyobb telepek létesítésénél veszik igénybe, különösen sok ember által látogatott helyek életbiztonsága kérdésében.

Egyes kérdéseket véleményezés végett ki is szoktak adni. A hamburgi Branddirektor a Baurath-tól beérkező aktákat annak a kerületi tisztnek adja ki, amelyikben a véleményezendő objektum fekszik, ki a személyes vizsgálat alapján a szükséges véleményt ugyancsak a Branddirektiónak küldi be.

A többi városokban többnyire maguk a Branddirektorok járnak el tűzrendészeti vizsgálatoknál.

Rendes évi gyári vizsgálat, mint Budapesten szokott tartatni, nincsen. Az ellenőrzést rendszeren a Baurath végzi. Bajorországban van egy Centralbureau, Münchenben rendes tűzrendészeti hivatal s a régi Brandmeisterek végzik az ellenőrzést, vagy amint ők nevezik, a Feuerwesenamt.

Württembergben ugyanezt a Landes-Feuerinspektor végzi. Legtöbb városban Oberfeuer-mannok járnak el és ellenőrzik, hogy az előirt vedrek, tömlők stb. helyén vannak-e.

Frankfurtban egy időben a kéményseprők voltak megbízva a kémények vizsgálatával. Ugyanezt ma 12 Oberfeuermann végzi, kik évente egyszer minden házat végigjárnak s meggyőződnek a kémények jókarban létéről, a tisztító nyílások, illetve ajtócskák nincsenek-e eltorlaszolva, a fűtőtestek milyen állapotban vannak stb. Kétségtelen, hogy ez a vizsgálat lényegesen csökkentheti a kémény, gerenda, mennyezet, szoba, bolti tüzek keletkezését.

De, hogy az Oberfeuermannok a gyárakban és egyéb helyeken is eljárnak, ez csak olyan ellenőrzés lehet, mint nálunk a kerületi kezelőtisztek ellenőrzése, hogy meggyőződjenek, vajjon az előirt veder, hordó stb. helyén van-e?

Magasabb tűzrendészeti szempontból tehát a budapesti évi rendes tűzrendészeti vizsgálati rendszer sokkalta jobb állapotokat teremtett már eddig is, de évről-évre mindjobban javul a gyárak és ipartelepek tűzbiztonsága. Ezt különben a németek is elismerték és ugyancsak nagyot néztek amikor elmondottam, hogy Budapesten évente körülbelül 1500—2000 tűzrendé-

furtti Branddirektor meg is jegyezte: „Herrgott, da müssen Sie kolossal eingespant sein!“ De még nagyobbat néztek, hogy mindezt összesen csak 6 tiszt végzi, kik közül 5 tiszt ezenfelül állandó szoros készenléti szolgálatot is teljesít.

A németek rendes tűzvizsgálatot sem tartanak, előforduló nagyobb eseteknél kiszáll ugyan egy bizottság, ez azonban inkább a tűzálló és egyéb építési anyagoknak a tűzzel való viselkedését tanulmányozzák, vagy pedig, ha sürgős intézkedés válik szükségessé.

Ami a városokat illeti, Bajorországban, Württembergben elég sűrűn vannak régi, Mansard-tetős házak nagy ereszekkel, kiugrásokkal, deszkamennyezet és alacsony szobákkal, melyek köröskörül burkolattal vannak diszitve. Ezek legtöbbször keskeny, apró, fél- vagy egyemeletes udvar nélküli épületek, szűk falépcsőkkel. A régi német városoknál majdnem mindenhol van régi és új városrész. Az utóbbi már modern építkezéssel bír. Különösen mint régiség érdekes Nürnberg, München, Köln és Bréma, Hamburg. Egész modern város Frankfurt, Düsseldorf, Drezda és Berlin.

(Folyt. köv.)

\* **A konstantinápolyi tűzoltóság fejlődése.** Gróf Széchenyi Ödön pasa, török császári tábornagy, az ottomán katonai tűzoltóezredek főparancsnoka szerkesztőkhöz intézett érdekes levélben írja le a konstantinápolyi tűzoltóság fejlődését s az új szerek megérkezését:

„Két hét óta rendkívül el vagyok foglalva a három 60 lóerejű autobusszal, melyek Nürnbergben a Braun-gyárban készültek; mindennap teszünk nagy kirándulásokat a városon keresztül egész a Bosporus végéig; óránként 70 kilométer sebességgel bírunk járni, 20 percentes magasságokon is keresztül. Az első autobuszon 7 tűzoltó, 1 lemozdonyozható benziamotor-fecskendő két keréken, (6 ember vállán könnyen viheti), 1 kétkerekű kézi szivattyú és 1 kétkerekű tömlőkoosi van elhelyezve, ezek is lemozdíthatók.

A másik két autobusz szintén 60 lóerejű, ezeken vannak elhelyezve a létrák, ugró ponyvák stb., mindegyiken 23 ember foglalhat helyet s könnyen fel- és leugorhatnak. Az autobuszok egészen az utasításaim szerint készültek és villamos reflektorokkal vannak ellátva.

Csaknem mindennap vannak apró tüzeink, tegnap éjjel egy Cinematograph égett el, de a ház, melyben el volt helyezve, meg lett mentve.

A metaláni bolgár—szerb—montenegrói és görög háború miatt itt nagy előkészületek vannak. Tegnap felfegyverkezve, az itteni tűzoltóezrednek egy százada tűzoltószerekkel Adrianápolyba indult. Már három nap óta nem kaptunk póstát, azt hiszem leveletem bizonyosan nagy késedelemmel via Konstanza Bukarest fogod megkapni . . .“

## Lakások, iskolák és nyilvános előadások tűzrendészete.\*

Irta: Vidonyi Honka.

(Folytatás.)

Az álomtündér azonban észrevétlenül ringat el bennünket, szemünk lezárul s mi aluszunk. Mellettünk égő lámpa, egy vigan lobogó gyertya. Csak egy önkénytelen kézlendítés kell, mely leüsse a tüzet s megvan a baj.

Nagyon szokásos a kiegészített gyertyatartókba a megmaradt gyertyácskára ragasztani az ujat. Pedig ez nem helyes, mert amint a hosszú gyertya elég, kissé megolvad s meglágyul az összeragasztás helyén is, a felső égő darabka lehull, s közelébe esvén valami éghetőnek, gyújt.

### Gázvilágítás.

A világító eszközök között veszélyesség tekintetében második helyen áll a gáz. Magában a csővezetékben robbanás nem fordulhat elő, mert a gáz csak ott ég, ahol a nyílásnál meggyújtottuk. Befelé sohasem terjed a tűz, mert a gáz nyomás alatt van. Ha azonban a gáz kiömlik a levegőbe, avval robbanó keveréket ad, ami azután már nagyon veszélyes. Olyan helyre, ahol a gázömlést már a szagáról felismerjük, gyújtóval, vagy bármiféle nyitott lánggal bemenni nem szabad! Rögtön feltárunk ajtót ablakot, hogy a veszedelmes léget frissel cseréljük fel.

A gázlámpák csapjaira ügyelünk, hogy pontosan el legyenek csavarva, ha nem használjuk a lángot, sőt éjjelre még a gázórát is el kell zárni.

### Villanyvilágítás.

A villannyal van legkevesebb bajunk. Nem egészségtelen, nem robban, kényelmes. Ha néha valami mégis előfordul, rendszerint a helytelen kezelés az oka. Rövidzárlat kevés történik, a köztudat mégis mindenféle esetre ezt a nevet fogja. Pedig legtöbbször a rossz biztosíték az ok. Ezért sohase vállalkozzék szerelésre, vagy még csak a kiegészített biztosíték kicserélésére se a szereléshez nem értő egyén. Bizzuk ezt a munkát azokra, kiknek kellő szaktudásuk van, kiknek ez a kenyerük, tehát jól is fogják elvégezni.

Fűteni és világítani mindenütt kell, ezek tehát általános érdekű szabályok.

## II. A lakás tűzrendészete.

Lássuk most már magát a lakást.

A törvény intézkedik a tűzmentes építésről, de ezek az intézkedések igen nagy vonásokban vázolják a tűzrendészet szabályait, ezek között s ezeken belül igen sok aprólékos, részlet kérdésre kell ügyelnünk.

### a) A gyermekszoba tűzrendészete.

egyszer döntik veszedelembe magukat, s az egész háznépet. Azért kell minden alkalmat elvonni tőlük. Azt belátjuk és hangoztatjuk, hogy kés, villa és olló nem való gyermek kezébe, de egész joggal bevehetjük a tüzet, gyújtót is, mellyel nemcsak magának, de sokaknak árthat. Nem való a gyújtó azoknak a felnőtteknek sem, kik nem tudnak vele gondosan bánni.

Tartsuk olyan helyen a gyújtót, ahol a gyermek hozzá nem férhet, szükséges pedig ez annál is inkább, mert a gyermek lelkében él a vágy tűzzel játszani. Az egyszerű falusi gyermek pedig sokszor saját maguk a szülők adnak gyújtót más játék hiányában, s nem gondolnak avval, hogy a kis gyermek élete ellen merényletet követnek el. A tüzek szomoruan sokatmondó krónikájából tudjuk mindannyian, hogy a szülők elmennek dologra, a gyermekre rázárlják az ajtót, mire az játék után néz, megtalálja a gyújtót, akkor egymásután égeti el, s mire a szülők visszatérnek, füstölgő romokat, megszenesedett hullákat találnak a viruló ház, csacsogó gyermekek helyett. Az ilyen szerencsétlenségek hallatára lehetetlen, hogy mindenki meg ne borzadjon, s mindig ez a rém ne kísértse, ha hasonlóan gondatlan akarna lenni.

Legyen hozzá nem férhető helyen a gyújtószerszám.

Nagyobb gyermekek kedves játéka a színes gyújtó, s különféle rakéta.

Nevelésünkkel irányítsuk a gyermeket, hogy a tűz utáni vágy még csak fel se ébredjen lelkében. Nem kell itt hosszas magyarázatokra, prédikálásokra gondolnunk, elérhetjük ezt a célt a gyermek előtt is kedves módon. Mesében, kis történetekben foglalkozunk a tűz által előidézett veszedelmekkel s így ébresztjük fel a gyermekben a tűztől való félést. S főképpen, ha magunk tetteiben is megmutatjuk, hogy fontosnak s veszedelmeseknek tartjuk a tüzeket, akkor érünk el igazi hatást, mert soh'se feledjük, hogy legjobb nevelőeszköz a példa. Amint példával nevelhetjük a gyermekbe a gondatlanságot, úgy ugyancsak evvel órjuk el az ellenkezőt is, s használunk a tűzrendészet ügyének.

Kissé eltértem a gyermekszobától, de felveszem ismét az elejtett fonalat, s rátérek a gyermekszoba többi fontos kérdésére.

A kályha, ha csak lehet, kívül fűthető legyen. Itt, e helyen kettőzött figyelemmel legyünk a kályha tűzbiztonságára. Semmiféle tárgy, mellyel a gyermek foglalkozik, a kályha közelében ne álljon! Célszerű az ellenző használata is, mert evvel mintegy elzárjuk az utat a kályhától s ajtójától. Többi intézkedés pedig az, amit a fűtésnél általában elmondtam.

A világításnál a fentebb elmondottakon kívül még azt akarom említeni, hogy a lámpa jó magasan legyen, ne férjen hozzá a gyermek,

zsineg.

Szeretik a lámpa fényét tompítani papir-ernyőkkel. Különös előszeretettel teszik ezt a petroleum-, tehát a legveszedelmesebb lámpánál, s úgy a gyermek-, mint a hálószobákban. Ez nemesak rendkívül tűzveszélyes, hanem nem is szép, mert a papirdisz csak merő porfészek.

b) *A lakás többi helyiségének tűzrendészete általában.*

Hogy lakásunkat biztosítva lássuk mindenféle tüzesettől, tartsunk a vízvezeték mellett vízzel telt kannát vagy akár csak üres kannát is, talán nem lesz rá szükség 99 esetben, de legalább akkor, mikor tűz üt ki, a kéznél levő oltóeszközökkel hamarosan elejét vesszük a bajnak. Ha minden figyelmünk mellett mégis tűz üt ki, a kéznél levő oltóeszközökkel hamarosan elejét vesszük a bajnak s e mellett használjuk fel oltásra, azt ami a kezünk ügyébe esik, csak éppen a kezünket ne. Ez természetes is, hogy kéz nem való oltásra, mert amint mi csupasz kezünkkel ráütnék a tűzre s azt a meleg nagyon égeti, hirtelen elkapjuk nem használva semmit. Hanem igenis használjuk fel az elől levő ruhadarabot, divánvánkost vagy a rólunk hamar levethető kötenyt, kabátot, szóval ne mérlegeljük a tárgy értékét abban a pillanatban, mikor oltásra van szükség. Egy kedves darabunk feláldozásával sok más kedvest és értékest menthetünk meg.

Miután a lakásnál már vázoltam a legfontosabbakat, térjünk át az iskola, e fontos hely tűzrendészetére.

III. *Az iskola tűzrendészete.*

Iskolába küldjük gyermekeinket kik hosszú időn át, naponta átlag 5—6 órát töltenek ott. Az iskola célja a testi és szellemi élet fejlesztése, ez mondom célja, de az élet mint meglevő védelme kötelessége. Mivel az iskolai tüzek statisztikája szomorú adatokat nyújt nekünk az elvesztett, vagy nyomorékká tett gyermekéletről, éppen azért misem természetesebb, hogy az iskolák tűzrendészetére kettőzött gonddal kell figyelniük. A gondatlanságból előidézett tüzesetek s a belőlük származó balesetek a törvény szigorú büntetését is maguk után vonják.

Maga az épület olyan legyen, hogy abból vész esetén könnyű legyen a kimenekülés. Évégből legyen az intézetből több más irányba vezető kijáró. Az osztályok elhelyezésénél arra kell tekintettel lenniük, hogy a kisebbek és a leányok az épület földszintjén legyenek. Az egyes osztályokban pedig a kisebbek vagy testi fogyatkozásban szenvedők az ajtóhoz közel ültetendők.

A padok a padlóhoz erősítendők úgy, hogy a gyermek ne tudja azt könnyű szerrel elmozdítani. Ezért kisebb gyermekeknél, különösen elemi alsó osztályokban ne alkalmazzunk aszta-

rendetlenül össze-visszatolt székek és padok akadályul állanak a szerencsétlen és rémült gyermekek előtt.

Milyenek legyenek az ajtók és ablakok? A felelet nagyon könnyű, ha arra gondolunk, hogy a teremből esetleg ki kell menekülni. Ez okból legyen az ajtó a gyermek szeme előtt, ne kelljen a rémület pillanataiban azt még oldalt vagy hátul keresni. Legyen elég tágas, hogy rajta 1—2 gyermek egymás mellett kényelmesen kiférjen.

Gondoljunk kimenekülésre, s akkor természetesnek találjuk a kifelé nyíló ajtót. Ha tűz üt ki az iskola épületében, a megrémült sereg tódul az ajtó felé. A hátsók nyomják az elsőket, mind szorosabb tömegben veszik körül a kijárót. Ha ez befelé nyílik, a nagy tolongásban nem lehet annyi helyet csinálni, hogy az ajtót kinyissák, bennreked valamennyi s ha tűzvész áldozata nem is lesz senki, nem egyet ér bal eset a tolongás közben. Az is igaz, hogy a befelé nyíló ajtók veszélyességét megszüntethetjük előre gyakorolt, higgadt kivonulásokkal. Az ablakoknál ugyanez áll, mert megeshetik, hogy folyosón keresztül menekülni nem lehet s földszinten az ablakot kell igénybe venni.

A fűtés és világításról már elmondottam fentebb a szükségeseket, van még sok más dolog, melyre az iskolában ki kell terjednie a figyelemnek.

Fontos kérdés, hogyan helyezzük el a ruhákat? Az egészségi szempont azt követeli, hogy a folyosón, a tűzbiztonság pedig a szobában kívánja elhelyeztetni. Legegyszerűbb megoldása a kérdésnek az, hogy sem itt, sem ott, hanem egy harmadik helyen, a ruhatárként szolgáló helyiségben. Igen ám, de erre nem képes minden kis iskola. Ha benn helyezzük el, nyáron a folytonos ablaknyitás mellett sem árt az egészségnek. Télen bizony csak ki kell a folyosóra rakni, de akkor meg gondoskodjunk arról, hogy semmi tűzveszélyes a ruhaneműhöz ne kerüljön. Óvatossággal ez esetben is meg lehet előzni a bajt. Szoktassuk a gyermeket arra, hogy ruháját mindig egy és ugyanazon helyre akassza, mert így nem állhat be téli időkben előforduló tüzeseteknél a kapkodás, tolongás. Ezért leghelyesebbek a számozott fogasok. Ha a ruhák felakasztására valami állvány szolgál, úgy falhoz vagy padlóhoz erősítendő.

Lépcsőt, lépcsőházat semmiféle butorral nem szabad szükíteni, a papir és más hulladékokat hetenkint legalább egyszer el kell távolítani az intézetből, addig is valami külön, boltzott helyiségben tartsuk.

Kiváló óvatosságot igényelnek a tűzveszélyes anyagokkal való kísérletezések. Oltó eszközökről mindig gondoskodjunk a kísérletezés helyén és idején. Egyébiránt az ilyen robbanó vagy gyúlékony folyadékok eltartása csakis robbanás-

mentes edényben eszközölhető. Az 1910 ik évi rendelet ezen pár ponton kívül, többek közt szól a tűzriasztásokról is. Ugyanis a gyermekbe biztos öntudatot, lélekjelenlétet kell nevelnünk. Ennek nem az a módja, hogy elméleti uton igyekezzünk vele elsajátíttatni, hanem gyakorlatban próbáljuk meg, aminek igen elmés új módja: a tűzriasztás. A gyermek előtt játékszámbe megy, örül neki s többszöri próba után az esetlegesen igazi tűznél is nyugodtan, mit sem sejtve fog levonulni. Gyermekéletben ilyen előkészületek mellett sohasem fog kár esni, a menekülés gyors és rendes lesz. Riasztások alkalmával megszokja a lemenekülést ablakon keresztül is, s nem fog majd visszariadni akkor, ha igazán szükség lesz rá. Tűzriasztásnál megteszi jókedvből, játékból, tűz esetén hasonlóképpen minden félelem, gondolkodás, vagy idegeskedés nélkül.

Hogy tökéletesebb hatást, eredményt érjünk el, tartunk riasztást füst mellett is, hogy ez se legyen vész esetén ismeretlen a gyermek előtt. Ha így játszva megtanítunk mindent, nem is kell arról tudnia a gyermeknek, hogy komoly a baj, vegye ezt újabb játékgyakorlatnak. — Ez a riasztásos rendszer nagyon jónak bizonyult, mert nem egy helyen történt már meg, hogy égő fedél, lángban álló épület mellett is minden baj nélkül mentették meg a növényeket.

(Vége köv.)

## A tömlők gondozása.

Az osztrák tűzoltószövetség a tömlők gondozásáról az alábbi felhívást intézi tagtestületeihez:

Azokat a nyomótömlőket, melyek tűz vagy gyakorlat alkalmával piszkosakká lettek, használat után azonnal meg kell tisztítani. E tisztítás lehet kívülről való lemosás, sőt ha szükséges belülről is. A kívülről való lemosás történhetik egy kanna vízzel való leöblítés vagy folyóvízbe való helyezés által. Ha a tömlők nagyon piszkosak, úgy a mosást puha kefével és szappannal kell végezni. Télen, ha csak lehetséges ehhez meleg vizet kell használni. Az ily tömlőket alkalmas, ha néhány órára vízzel telt kádban tartjuk, miáltal a piszok feloldódik a vízben s így a tisztítást gyorsan és könnyen lehet eszközölni.

Ha az oltásnál nagyon piszkos és agyagos vizet használtunk, akkor a tömlőket belülről is meg kell mosni és pedig úgy, hogy a fecskendővel teljesen tiszta vizet hajtunk a tömlőn át.

A mosáshoz tartozik még a tömlők szárítása, mely a legfontosabb feladat, mert ettől függ a tömlő jókarban tartása is.

mellett tömlőszáritót is építtettek, ahol a tömlőket egész hosszában felakaszthatjuk s nap és eső ellen védve célszerűen megszárithatjuk. Ha egész hosszában nem tudjuk a tömlőt felakasztani, akkor a közepén meghajtva kell felfüggeszteni, úgy hogy mindkét esavarpár lefelé lógjon. Ily esetben kevesebb levegő hozzájutása folytán a tömlő belseje valamivel lassabban szárad. Ügyelni kell arra is, hogy a felfüggesztési hely sokkal lassabban szárad, ezért ajánlatos a tömlőt átfordítani úgy, hogy az még a nedves helyen is megszáradjon, máskülönben megtörténhetnék, hogy a tömlő még egy részen nedves marad s az elraktározásnál szenved kárt.

Falun, ahol nincs száritótorony, a tömlő szárítása nagy gondot okoz. De mindenütt van szín vagy pajta, ahova a száritandó tömlőt felakaszthatjuk.

Ha a tömlőt házoromra, vagy templomtoronyra akasztjuk, úgy az árnyékos oldalt kell a szárításra kikeresni. A napon ugyan sokkal gyorsabban száradnak a tömlők, de a napsugarak fehéritő hatása folytán a tömlő rostjai annyira meggyengülnek, hogy nedves állapotban többé nem dagad meg s így folytatni fog.

Leghelytelenebb a tömlők olyan szárítása, hogy ivalakban a kerítésre tesszük. A mélyebb helyeken gyűl a nedvesség össze, úgy hogy ott, ha a többi részen a nap már ki is száritotta, sőt meg is halványította a tömlőt még mindig nedves helyek maradnak, amelyek a tömlő gyors elromlását vonják maguk után. A tömlőknek nedves, nem egészen száraz állapotban történt összetekeresése eredményezi azt, hogy a nedves helyen megrothad és elszakad. Gyakran láthatunk fekete foltokkal tarkított tömlőket bizonyosságul annak, hogy nem száritották azokat kellő gondnal.

Végül még néhány utmutatás a tömlő raktározására.

Ha tekeresben raktározzuk el a tömlőket, úgy ügyeljünk arra, hogy ne kerüljenek a puszta falhoz. A lécállványokon való raktározás sokkal alkalmasabb. Napos helyeken való raktározás lehetőleg kerülendő, de még jobban az, hogy a nap egyenesen a tömlőre süssön, mert a napsugár minden szövetrostnak nagyon árt.

Rendesen tömlőkocsikon, motollákon tartjuk a tömlőket. Itt ügyelni kell arra, hogy a feltekereselés ne legyen nagyon szoros, nehogy a hajlások s különösen a esavarpároknál szenvedjenek a tömlők, de nagyon laza sem, mert ez esetben menetközben dörgölődzenek a tömlők.

Ügyelni kell a esavarpárok egyenletes elosztására is, mert ezáltal a tömlő lehajtása lesz könnyebb s egyuttal több tömlő fér a raktározásba. Az eső ellen a tömlőt a leg

## Szabolcs vármegye.

Szabolcs vármegye tűzoltószövetsége ez év szeptember hó 1-én dr. Konthy Gyula ügyvezető elnök vezetésével tartotta évi rendes közgyűlését s versenyét Kisvárdán. A III-ik közgyűlése volt ez a szövetségnek, melyen Szabolcs vármegye tűzrendészetének igen szép fejlődéséről számolt be a vezetőség. Rövid 3 esztendő alatt a vármegye területén 15 népes, dolgozni, haladni vágyó önkéntes egyesület létesült, melyek közül 6 a Kisvárdán megtartott versenyben is résztvett s a nagyközönség méltó elismerését vivta ki.

Délelőtt 11 órakor vette kezdetét a közgyűlés, amelyen az elnökség következő fontosabb dolgokról számolt be: A vármegyei tűzoltószövetség felkérésére a Nyiregyházi önkéntes tűzoltóegyesület 8 napos tanfolyamot tartott, melyen a községek részéről 14 jelentkező vett részt, kik közül 11-en megfeleltek, 3-an pedig a tanfolyam ismétlésére lettek utasítva. Szabolcs vármegye tűzoltószövetsége a hallgatók részére ingyen lakást, világítást, fűtést bocsátott rendelkezésükre s a tagok élelmezéséről is úgy gondoskodott, hogy napi 2 kor. 50 fillérért a hallgatók tisztességes polgári ellátásban részesültek. A szövetség a Budapesten tartott országos kerületi tanfolyamra 2 tagot küldött fel.

Mint a tűzrendészet terén fontos tényezőt, a tűzrendészeti szabályrendelet kormányhatóságilag történt jóváhagyását tárgyalta ezekután a szövetség és intézkedett aziránt, hogy a szabályrendelet intézkedései megfelelő módon érvényre is jussanak.

Az egyes egyesületek beléletében történt mozzanatoknál kedves emlékként vette tudomásul a szövetség annak bejelentését, hogy a Magyar Országos Tűzoltószövetség, élén az ő elnökével, gróf Széchényi Viktorral s főtitkárával, Breuer Szilárdal 1911. évi október 8-án a nyiregyházi egyesület 25 éves fennállásának emlékünnepeán megjelent s ezáltal hatalmasan előmozdította a szövetségnek azon nemes célját, hogy lelkesítő példájával a Nyiregyházaán megjelent szomszéd városok a Szabolcs vármegye községei kiküldöttei szívében a tűzoltás eszméje iránti lelkesedést felkeltette és nevelte.

A vármegyei tűzoltószövetség elnökségének 3 évi megbízatása lejárván, a szövetségi közgyűlés ez évben tisztújító közgyűlés is volt. A vármegye szövetségi elnökévé egyhangulag és lelkesedéssel megválasztott Mikecz Dezső, Szabolcs vármegye alispánja, ügyvezető elnöké dr. Konthy Gyula, a Ferenc József rend lovagja, Nyiregyháza város ügyvezető főorvosa, alelnökül Szalánczy Bertalan nagybirtokos, titkár lett Oltványi Ödön, Nyiregyháza város tanácsosa.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásra a választmány azon kérelmet intézte Szabolcs vármegye alispánjához, hogy ezen állással járó teendők osztassanak meg úgy, hogy az adminisz-

tratív ügyek intézőjéül vármegyei tűzrendészeti felügyelővé Mikecz István vármegyei főjegyzőt, a műszaki ügyek intézőjéül pedig Antal János nyiregyházi tűzoltó-alparancsnokot nevezze ki, illetve bizza meg.

A közgyűlés befejezése után tisztí értekezletet tartottak a Szabolcs vármegye tűzoltóegyesületeinek parancsnokai. Ezen értekezlet dr. Sörös János nagykállói parancsnok indítványára elhatározta azt, hogy a szabolcsmegyei tűzoltók egyöntetű kiképzése s a bajtársias szellem ápolása terén is kitűnjenek, minden évnegyed második havának első szombatján este 8 órakor Nyiregyházaán a Korona szállodában összejön és itt beszéli meg mindazon ügyeket, mit a tűzoltóság fejlesztése érdekében szükségesnek tart.

Déli 1 órakor 15 teritékü közebed volt, melyen megjelent Kisvárdá község előkeisege.

Délután 3 órakor vette kezdetét a csapatok versenye. Az egyes csapatok hat sorozatban mutattak be községi, valamint négykerekü billenő mozdonyfecskeendőkkkel iskolai és gyors gyakorlatokat. Örömmel tapasztaltuk, valamenynyen megállották helyüket.

A csapatok között első lett a nyirbátori önkéntes egyesület, második Nagykálló, harmadik Ujfehértó, negyedik Gáva, ötödik Nyirma, hatodik a rakamazi önkéntes tűzoltóegyesület. A szövetség a négy első értékes díjjal, a két utóbbit elismerő irattal tüntette ki.

Kisvárdá község előjárósága és a kisvárdai önkéntes tűzoltóegyesület igaz magyar vendégszeretettel fogadták a tűzoltókat, miért e helyen is őszinte köszönet illeti Kastal Ferenc főbíró és Mácza Endre tűzoltóparancsnokot...

Oltványi Ödön.

## A Hevesvármegyei Tűzoltószövetség ülése.

Szeptember 8-án tartotta Hevesvármegye tűzoltótestületeinek szövetsége versennyel egybekötött közgyűlését Egerben. Előző nap választmányi ülést tartottak, melyen Vass János dr. tett előterjesztést a tűzoltók anyagi ügyeinek megoldásáról, míg Jászberényi Miklós a katonai lövésztanfolyamoknak a tűzoltótestületek körében való meghonosításáról tartott előadást s három testület körében való megvalósítására fodezetet kérnek a miniszteriumtól. A versenyt Jászberényi Miklós vármegyei felügyelő vezette, a jury elnöke Majzik Viktor alispán volt. Részt vett 10 testület, két csoportban. A Kozmárvándordíjat az eesédi önkéntes tűzoltóság nyerte el, értékes díjakban részesültek még a tiszafüredi, gyöngyössolymosi, hatvani tűzoltóságok, továbbá szerelési gyakorlatokért a pásztói, adácsi, poroszlói, bessenyőtelki, tiszaoärsi és felnémeti tűzoltótestületek. Verseny után diszebed volt.

A közgyűlést Majzik Viktor alispán elnöklése alatt tartották meg. Meleg ünnepségekben részesítették elnöklő alispánt tiz éves elnöksége alkalmából s a róla elnevezett alapítvány tőkéjét a gyöngyösi testület helyszínén 100 koronával növelte s egyuttal Gyöngyös polgármestere bejelentette, hogy a város közönsége is 200 koronával fog hozzájárulni. Az elnök meleg köszönő szavai után kiosztotta a királyi díszermeket s kiegészítették a választmányt Kriston Endre, Márky Géza és Takács Imrével. A szövetség tiszteletbeli alelnökeivé megválasztották Gröber Ferenc egri és Kozmáry János gyöngyösi parancsnokokat. Elhatározták, hogy az országos szövetség elnökségétől 1913. évre egyik kerület tanfolyamnak Egerben valótartását kéri.

Gyűlés után az egri tűzoltóság sikerült zárógyakorlatot mutatott be.

**\* Pozsonyvármegye tűzoltószövetségének újjászervezése.** Pozsonyvármegye tűzoltó testületeinek szövetsége október 20-án délelőtt közgyűlést tart, melyen a szövetséget újjászervezik. Ez alkalommal az országos szövetség is elnökségi ülést tart Pozsonyban.

## Somogyvármegye szabályrendelete a tűzrendészetéről.\*

(Folytatás.)

12. §. Tűzveszélyes ipartelepek csak a községen kívül létesíthetők. Ily ipartelepek határvonalai azonban tűzbiztos anyagból készült és ugyanolyan anyaggal fődött épületektől legalább 8 méterre, fa vagy zsindelyes oldalu vagy fődélü épületektől legalább 20 méter, szalmával vagy náddal fődött épületektől és szérűskertektől leginkább 60 méter távolságban legyenek.

Petroleum, benzín, neolin, gazolin, naphta, stb. által táplált gázmotor csak különálló, tűzbiztos, jól szellőztethető helyiségben állítható föl, melyben más gépek nem állhatnak és mely más célokra nem használható.

Tűzveszélyes folyadékokkal, (pl. terpentinnel) zsiradékokkal (pl. asphaltot) csak tűzbiztos, különálló helyen szabad gázfűtés vagy vízfűrdők segítségével főzni; a helyiségnek közel padozottnak kell lenni.

Az elősorolt anyagok raktárai közelében azok nagyságához mért homokkészletet és lapátokat kell tartani.

13. §. Padlásokat asztalos, kádár s egyéb faipari műhelyekül, vagy gyulékony tárgyak (üzleti csomagoló anyagok) nagyobb mennyiségben való elraktározására fölhasználni egyáltalán nem szabad.

14. §. Raktárakat, melyekben könnyen gyuló anyagot, olajakat tartanak, teljesen tűzbiztosan s különállóan kell építeni, vasajtókkal és ablakokkal ellátni és azokban kellő szellőztetés mellett nappali világosságnak kell lenni és villany kivételével soha semmi másfajta világítás nem alkalmazható, tehát ott csak a nappali munka engedhető meg; bennük viz-, vagy homokkészlet és biztonsági lámpás állandóan kéznél legyen. Azokat, amennyiben nagy terjedelműek, 25 méteres közökben, tűzbiztosan több különálló részre kell osztani.

Le nem oltott meszet minden gyulékony tárgytól 3 méter távolságra, vízmentes helyen kell tartani.

Könnyen gyuló csomagoló-anyag (szalma, széna, kóc, fagyapot, gyaluforgács, papirforgács stb.) legfőkébb egy napi szükségletnek megfelelő mennyiségben tartható a csomagoló helyiségben.

Gázgyárak és tartók, ugyszintén petroleumgyárak és tartályok csak a községen kívül, minden lakott épülettől legalább 100 méter távolságban létesíthetők.

Telt és üres petroleumhordók csak kisebb rakásokban rakhatók; a szabadban a rakások egymástól tiz méter, épülettől pedig 20 méter távolban tartandók.

Az acetylénfejlesztő-készülékek felállítása tekintetében az 1906. évi 73357. B. M. és 1906. évi 47788. K. M. számok alatt kiadott körrendeletekben foglalt határozmányok irányadók azzal, hogy olyan épületnek, melyben acetylénfejlesztő-készülék van, minden háztól 10 méter távolságra, vagy szomszédházaktól legalább 30 cm. vastag fallal és ugyanolyan légürrel kell elválasztva lennie. Ha a készülék naponként egy kilogramm nál több karbidot dolgozik föl, akkor lakott épületben el nem helyezhető, hanem csak különálló és olyan helyiségben, melynek szabadba és kifelé nyíló ajtaja van és amely nappali vagy villamos izzólámpa, vagy elzárt külső világításu, száraz és jól szellőztethető. A szellőztető cső a tető fölé emelkedjék és kéménybe egyáltalán nem vezethető.

15. §. Gyárakban a gőzkazánok mellett és felett gyulékony tárgyakat tartani tilos. A gőzesövek burkolata gyulékony anyagból nem lehet; burkolatlan csövek a fától és gyulékony anyagtól legalább 25 méter távolra helyezendők.

A gyári műhelyekben, hol tűzzel vagy gyulékony anyagokkal dolgoznak, aludni, lakni tilos. Ilyen műhelyekben a kályhák alatt vízzel telt pléhmedence helyezendő el.

16. §. Gyulékony hulladékokat, ugymint: gyaluforgácsot, fűrészport, papirforgácsot, stb. naponként legalább egyszer, de mindenesetre munkabefejeztekor vagy szünetkor a munkahelyiségekből el kell távolítani és csak nem veszélyes helyen szabad tartani. Oly helyen, hol gyulékony anyagok vannak, a dohányzás tilos és vízkészletet és vedert kéznél kell tartani.

17. §. Öngyulásnak kitett anyagok, ugymint: olajos rongyok, kóc, kőszén, friss széna, lóhere, faszén, liszt, turfa, trágya, kender, gyapot, festett selyem, fűrészpor, keményítő-liszt, korpá stb. oly módon és helyen tarthatók raktáron, hogy akár vegyi bomlás, akár közel eső külső hő behatása folytán az öngyulás be ne következhessek és ha bekövetkezett a tűz terjedésének könnyen határ szabható legyen. Az ily anyagok tehát tűzbiztos helyen, tartóban, egymástól elkülönített kisebb rakásokban fűtési és napmeleg ellen védve halmozhatók fel.

18. §. Pajtákban (csűrökben), pajtáskertekben, szérűkőn, istállókban, padlásokon és általában könnyen gyuló anyagok közelében a dohányzás, nyílt világgal való járás és bármely tüzelőszer használata tilos; nemkülönben tilos a dohányzás a szalma és takarmány-neműekkel rakott szekereken.

Tilos a paraszat és hamut az udvarra vagy szemétdombra kiönteni vagy általában oly helyen — kivált padlásan — tartani, ahol tüzet okozhatna. Gyárakban, gépházaknál stb. hamu, salak az épületektől csak tiz méter távol rakható le és azt ugy mint általában mindenütt, vízzel bőven át kell locsolni.

Szalmatüzelésnél a pörnye részére vízzel félig telt hamusvödör használandó.

19. §. Tűzgyújtáshoz robbanékony vagy robbanó szereket használni tilos.

A tűz és világítószerek használatánál általában mindenki a legnagyobb óvatossággal köteles eljárni; a családfő kötelessége háznépét erre szorítani és azt e



## A vajdahunyadi m. kir. vasgyári tűzoltótestület.

A jubiláló tűzoltóság alapját az állami vasgyárak központi igazgatósága vetette meg. Kezdetben csupán a vasgyári vagyon megvédésére volt hivatva, csakhamar azonban tekintettel arra, hogy Vajdahunyad városnak és a környező községeknek szervezett tűzoltósága nem volt, az állami vasgyárak központi igazgatósága megengedte, hogy a gyári tűzoltóság vész esetén ugy helyben, mint a környéken is a magán vagyon megvédésére 1—2 szakasszal s megfelelő szerekkel segílyt nyújtson.

Az első években a kellő gyakorlat és megfelelő tűzoltószerek és felszerelések hiányában a tűzoltóság nem volt képes a fennálló követelményeknek minden irányban megfelelni s arra a magas nivóra emelkedni, amely hivatásának célját képezte volna. — Ezért szükségesnek bizonyult az intézményt újjá, modernné szervezni.

Az újjászervezés munkáját Sztrojny Román bányatanácsos hajtotta végre. — 1899. évben Lukáts Gyula a központi igazgatóság hozzájárulásával az országos egységes gyakorlati szabályok alapján végezte a tűzoltó szervezet kioktatását.

Sztrojny Román bányatanácsos paracsnoknak 1904. évben a diósgyőri vas- és acélgyárhoz történt eltávozása után Törék István vasgyári kohómérnök rendeltetett ki az állami vasgyárak központi igazgatósága által a vajdahunyadi vasgyár tűzoltóság élére paracsnokul, ki mindmáig fáradhatlan buzgósággal és odaadással viseli e felelősségterhes tisztségét. Ugyanez idő óta egy eléggé meg nem becsülhető előmozdítóját és támogatóját ismeri intézményünk, az általánosan tisztelt dr. Marinovich Imre főtanácsos személyében, ki nemesak befolyásával, hanem szaktudásával a fejlettség oly magas fokára emelte a vasgyári tűzoltóságot, hogy ma a legnagyobb veszedelmekkel bátran és eredményesen képes szembeszállani.

Ez évben érte el a testület 25 éves fennállását, ezen évfordulót a testület tekintélyéhez és a szolgált nemes céljához méltóan óhajtott megünnepelni, miért is a paracsnokság elhatározta, hogy augusztus hó 18-án a budapesti Tűzoltó „Otthon” javára nagyobbszabású tűzoltói népünnepélyt rendez.

Augusztus 18-án délelőtt 9 órakor a m. kir. vasgyár udvarán 4 szakaszban sorakozott a 103 főből álló vasgyári tűzoltóság, 25 főből álló zenével az élén, ezek fölött dr. Marinovich diszszemlélt tartott.

Délután a tűzoltóság sorakozva zenekísérettel mellett kivonult a népünnepély színhelyére, utjába ejtve a Hunyadi János teret s a Sugárutat, mely után a menet 1000 főnél többre szaporodott.

Az impozánsan feldíszített és izlésesen rendezett ünnepély helyszínére kiérve, csakhamar megkezdődtek a mulatságos látványosságok, volt ott látnivaló: céllövészet, fazéktörés, karikadobás, próbaházasság-, zsemlye-, lepény-, aludttejevés, tojás- és zsákba-futóverseny stb. látványosságok. Este tűzijáték szórakoztatta az egybegyűlt közönséget,

Az ünnepélyen résztvett közönség kivétel nélkül jól mulatott és kellemes emlékekkel távozott, az ünnepélyt szép erkölcsi siker koronázta.

Törék István  
vasgy. tűzoltóparacsnok.

Cserny József  
szakaszparacsnok.

## A mohácsi önkéntes tűzoltó-testület évi jelentése.

Testületünknek 37-ik évi működését a következő jelentésem kíséretében ismertetem:

Munkálkodásunk sulypontját az előző évi jelentéseinkben állandóan felsorolt hiányoknak pótlása és az ezzel kapcsolatos bajainknak orvoslása képezte. Bizonyos tekintetben megelégedésünkre állapíthatjuk meg azt az öröndetes körülményt, hogy küzdelmünkkel és fáradozásunkkal sikertült eredményeket is elérnünk.

A város képviselő-testülete az 1907-ik évben megalkotott és jóvá is hagyott községi tűzrendészeti szabályrendelet 1910. év őszével tényleg életbe léptette. A szabályrendeletet nemesak azért kellett életbe léptetnie, mert mi azt folytonosan sürgettük, hanem azért is, mert annak életbeléptetését a ház és fogat váltságdíjak kivétele s a város pénzügyi szempontjai is kívánatosnak jelezték. Régi bajunk volt már az, hogy a működő csapat tagjai folytonosan fogynak s hogy tűzoltószereink befogadására életveszedelmes tűzoltószertárunk szolgált és hogy a tűzoltó laktanyánk sem felel meg a minimális feltételeknek sem. Az elsőnek valami uton való pótlásáról, a másodiknak pedig egy új tűzoltó szertár és új tűzoltó laktanya megépítésével leendő eltávolításáról kellett gondoskodnunk. A lehetőséget erre az új szabályrendeletnek életbe léptetése, a kötelezett tűzoltóság intézményének teljes elejtése és helyette az önkéntesek által fentartott 6 tagból álló álló tűzörségnek még 18 tűzoltóval való szaporítása adta meg; a másodiknak teljesítését azonban már inkább a véletlenségnek tulajdoníthatjuk.

A város képviselő-testülete előzetesen tartott számos bizottsági tárgyalások után végre elhatározta az új építkezéseket és hogy az új épületeket a folyó év őszével tényleg át is adják nekünk. Sajnos azonban ennél az építkezésnél az, hogy az épületeket nem a paracsnok által benyújtott tervrajzban feltüntetett helyiségekkel, nem is a tervrajzban foglalt méretekkel, hanem igen sok lényeges módosítással és a feltétlenül szükséges helyiségek elhagyásával emeli. Nem tekintve ugyanis azt, hogy már maga a tűzoltó szertár kisebb lesz a tervezettnél, hogy annak áthelyezésével az istálló is rosszul alkalmazható, hogy a légénységi munkatermet teljesen törölték, hogy a tömlőmosó megépítése a mostani szertár mellett lehetetlenség, hogy a tűzoltók falat kenyereként szükséges vízvezeték sem lesz, hogy a padlásán víztartóról gondoskodás nem történik, de a hibát még azzal is tetézték, hogy a laktanyai paracsnok annyira szükséges szerény lakásának egyidejűleges megépítését a bizottság és a város képviselő-testülete megtagadta.

A 6 tagból álló őrtanyai tűzörséget az új laktanya megépítése után 18 tűzoltóval szaporítják. Az első pillanatban ez tekintélyes számnak látszik! Mohács 24 fize-

tett tüzoltóval! Hisz ennyi a Dunántul egyik városának sincsen; még kevésbé egy 17.000 lelket számláló nagyközségnek! E csodás szám magyarázatára nézve elő kell adnunk, hogy a város az eredetileg 150 taggal felállítani tervezett „kötelezett tüzoltóság” eszméjét teljesen elejtette. Ehelyett az immár jóváhagyott új szabályrendeletében kétféle tüzoltóságot iktatott be, u. m.:

a) Önkéntes tüzoltóságot és ezeknek egyelőre alárendelve a

b) fizetési tüzoltóságot.

Amíg az önkéntes tüzoltóság működik és különösen feladatának úgy és oly mérvben fog megfelelni, mint a jelenben, a tűzrendészet ellátását, a tűzvédelmet és a tüzoltást az önkéntesek eszközlik a melléjük, illetve az önkéntesek által felfogadott fizetési tüzoltókkal. A fizetések közül, beleértve a laktanyai parancsnokot is, 6 állandó jellegű, vagyis egész éven át — kivéve szabad napjaikat és éjjelüket — éjjel-nappal felváltva teljesít az őrtanyán 4—4 órás szolgálatot; ezek mellé fognak sorakozni a további 18 mérsékelt fizetésért dolgozó tüzoltók, akik közül azonban hármas turnusban beosztva és felváltva, hetenkint éjjel és nappal csak 6 fog bevonulni az őrtanyán teljesítendő szolgálatra; a tüzoltásban azonban a többi 12-nek is mindenkor közre kell működnie. Ezzel az a cél érhető el, hogy tüzeknél az önkénteseken felül mindenkor legkevesebb 24 fizetési tüzoltó is lesz, ami a mi viszonyainkhoz képest oly tekintélyes szám, mely egyelőre mindannyiunkat megnyugtathat. Más kérdés persze már most az, hogy vajjon kapunk-e félfizetés mellett 18 oly férfit — iparost — akik ily szolgálat teljesítésére vállalkozni fognak! Mert a fizetésök csak 240 korona készpénz, ruházat és felszerelés leendő! Éppen erre való tekintettel sürgette parancsnokunk a munkaterem egyidejűleges megépítését is, hogy abban szabad idejükben az ilyenek iparukat folytathassák.

A város 1910 év végével életbeléptette a városi tűzrendészeti szabályrendeletet. Ez a szabályrendelet a hármasszállásdíjak kivételével folyton rendkívüli nagy elégedetlenséget keltett és ezért az érdekeltek nagy tömege a váltásdíjak megváltoztatását kérelmezte. A szabályrendelet tényleg meg is lett változtatva, amennyiben az új szabályrendelet csak a ház és a fogat váltásdíjak kivételéhez való módot tartotta fenn. Az új szabályrendelet kétségtelenül igen sok kötelességet ró a városra és általa a tüzoltóságra, hogy ha a szabályrendeletet a város is meg a tüzoltóság is minden ízében végre akarja hajtani — pedig a tüzoltóságnak ez hő vágya — ugy a tüzoltóság valóságos hivatal fog lenni. Azzá lenne különösen akkor, ha az építkezési terveket tűzrendőri szempontokból leendő véleményezésre előzetesen kiadnák és ha az építkezés engedélyezési tárgyalásához a tüzoltóság mint szakértő közeg meghivatnák. Sajna azonban a tervek véleményezésre ki nem adatnak, a tárgyaláshoz pedig a tüzoltóság meghíva soha sem lesz! Epen azért épülnek is egyre-másra a tűzveszélyes és szabályellenes házak!

A tűzveszedelem egyébként városunkban folyvást nő; mert habár igaz is az, hogy ma már kizárólag cseréptetőzetű házak épülnek és a legtöbb nádasház tetőzete cseréppel helyettesítették: viszont áll azonban az, hogy a villamos motorok szaporodása emeli a tűzveszedelmet és hogy a földműves barátaink még ma is az ő belső-ségeikben épülő és engedélyezés alá nem eső melléképületecskéiket náddal fedvén, az ily egymáshoz igen közel álló melléképületecskéik a lehető legmelegebb ágyai a keletkező tüzeknek. És habár ezekből természetesen következni kellene annak, hogy a tüzesetek évről-évre növekedjenek: az esetek városunkban még sem szaporodnak. Bizonyítja ezt az általunk vezetett

tetőtüz volt. 4 esetben az elégett épületek tűz ellen biztosítva voltak; a tüzek éjjel keletkeztek: lokalizáltak, a szomszédos épületek megmentettek, 2 esetben a gerendázat mellé és arra épített kéményből, egy esetben pedig gondatlanságból keletkezett a tűz. Egy, t. i. a Köpf-féle tüzesetet kivéve, tüzoltóság idejében érkezett meg a helyszínére, 3 esetben a csend- és a rendőrség kivonult a tűzhöz, 2 esetben nem vonult ki, mert a templomokban nem kongattak. Két esetben a csendőrség és a rendőrség segédkezett nekünk; egy esetben azonban dacára többszöri kérésünknek — mit sem tettek. E miatt a szolgabírósnál föl is jelentettük őket, följelentésünknek pedig meg is volt a foganatja. Különben abban, hogy városunkban a tüzesetek csekélyek, a mi ellenőrzésünknek is része van. Most már évről-évre szigorúbban teljesítjük az általános tűzrendészeti szemléket és ezeknek még is csak megvan az a nevelő hatása, hogy ekként tudomást vesz népünk arról, hogy mit, mikép és mily mennyiségben szabad a belső-ségeikben beraktározni, tartván attól, hogy az utasítás ellen cselekvőknek amúgy is büntetésben lesz részök: önmaguk is vigyáznak.

Dr. Rüll Béla  
parancsnok.

## Nyiregyháza tüzoltóságának évi jelentéséből.

Az 1911-ik év egyesületünk életében egyike volt eredményekben és eseményekben a leggazdagabbnak. Az 1911-ik évben mondhattuk el, hogy elfoglaltuk méltó hajlékunkat, melyet Nyiregyháza város nemes közönségének áldozatkészsége emelt magához méltó módon.

Ebben az esztendőben ünnepeltük egyesületünk negyedszázados fennállását s körünkben láttuk magyar hazánk legnagyobb tüzoltóit gróf Széchenyi Viktort, Breuer Szilárdot a mi szeretett tanítómesterünket s még sokakat, kikhez jelentésem során még visszatérek.

Ebben az esztendőben emlékeztünk meg a mi legmunkásabb, legtevékenyebb 25 évet szolgált bajtársunkról, Antal Jánosról, kinek életnagyságu mellképét az országos elnökségi ülés és 25 éves fennállásunk ünnepére rendezett diszkyülés alkalmakor lepleztünk le s adtuk át a nyilvánosságnak.

Évi rendes közgyűlésünket május hó 14-én tartottuk, melyen az adminisztráció-ügyeken kívül egyesületünk fejlődésére nagy fontossággal bíró elhatározások történtek.

1. A közgyűlés egy 12 lóerős motorfecskendő beszerzését határozta el, melyet a parancsnokság 9100 korona költséggel Köhler István gépgyáronál megrendelt, a mai napig azonban még el nem készült s így ezen ügyről mint befejezetről most még be nem számolhatok.

2. A közgyűlés egyhangulag szükségesnek mondta ki a jelenlegi tüzoltói torony őrszolgálat helyett tűzjelző-állomások felállítását, s megkereste Nyiregyháza város képviselőtestületét

tathassa, illetve ezen fedezet tornere törlesztéses kölesönt eszközölnön ki s a feltételeket Nyiregyháza város hozzájárulása és így biztosíthatása végett jelentse be.

Ez évben december 2-án érte el az egyesület a 10.000-ik őrésget. A parancsnokság ezt méltó dísszel ünnepelte meg. Az egyesület utolsó választmányi ülését és közgyűlését december hó 30-án tartotta, hol megállapította az 1912. évi költségeloirányzatát, intézkedett az 1912-ik évben tartandó 8 napos tanfolyamok előadónak, oktatóinak kirendelése iránt.

Olványi Ödön  
titkár.

## A Körmenyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület évi jelentéséből.

Az elmúlt évben is legfőbb törekvésünk volt kitartó buzgósággal dolgozni, hogy önként elvállalt tűzoltói mivoltunknak minél jobban megfelelhessünk.

Sajnos, az elmúlt évben is tömérdek akadály torlódott utunk elé s így községünk tűzrendészetét alig-alig lehetett egy-egy lépéssel előbbre vinni. A rideg közöny és nemtörődomség miatt nemcsak munkánk lekicsinylését láttuk sokszor, hanem mikor álláspontunkat, eljárásunkat igazságos érvekkel megvédeni voltunk kénytelenek, elzárkózottsággal, sőt makacs ellenszegülés és rosszindulattal is szembe találtuk magunkat.

Községünkben még mindig nincs végrehajtva a tűzrendészeti kormányrendelet azon nagyfontosságú intézkedése, mely szerint az előjáróság a tűzoltóparancsnokkal évenként házról-házra járva tűzrendészeti vizsgálatot tartozik tartani, a tüzeset után pedig vizsgálatot, a tűz keletkezése okának kiderítésére. Hogy ezen fontos vizsgálatok meg nem tartatnak, sajnosan kell tapasztalni, hogy egyes ipartelepeken, műhelyekben, raktárakban, boltokban, lakásokban, padlásokon, pincékben, telkeken, mozikban, színházakban sok tűzveszélyes és szabályrendelet ellenes állapot létezik, miért aztán a legüdvösebb hatósági intézkedések — ellenőrzés hiányában — végrehajthatatlanok.

Nálunk, sajnos, még mindig nem tudja a lakosság, hogy pld. az építkezés bizonyos feltételekhez van kötve. Ezért aztán egyes udvarokon gomba módjára, minden rendszer nélkül, nőnek különböző célu és nagyságu fabódék és zsuppos tákolmányok, amelyek nemcsak alkalmas tűzfészkek, de komoly esetben hatalmas terjesztői is a veszélynek.

Az éjjeli tűzörszolgálat körül tett tapasztalataink egyáltalán nem mondhatók kedvezőknek.

Sajnos, a baj már ott kezdődik, hogy a tűzörjegyzék összeállítása nem történik meg azzal

tesznek az előre való bejelentését, mint a hogy azt a szabályrendelet megkívánja. Valóban legfőbb ideje lenne, ha a községi képviselőtestület végre komolyan magáévá tenné ezt az általunk már annyiszor ostromozott és rendezésre sürgetett ügyet, mert ez az állapot nem egy 7000 lakóval bíró városnak, hanem még a legutolsó falunak is szégyenére válna.

Felszerelésünkről általában meg kell említeni, hogy az ezidőszert még nagyon hiányos.

A község még mindig nem állította be az alispáni hivatal által még 1907. évben beszerzésre elrendelt harmadik tűzifeckendőt és lajtkecsit. Ha ehhez hozzá vesszük, hogy szerkocsink és vizlajtunk rossz állapotban van, könnyű belátni, hogy csapatfelszerelésünk nem a legfényesebben áll. De nemcsak a csapat felszerelésének ilyen tervszerű kiegészítését kell végrehajtani, hanem magára a szerháznak alapos felépítésére is kell gondolni.

Más fontosabb mozzanatok között felemlítem, hogy az összes tagok baleset ellen biztosítottak. Szerveztük a fogatjutalmazást s a heti kirendelés helyett napi szolgálatra osztottuk be a fogatosokat. Tekintve, hogy a jutalomdíjakat vaklárma esetén is kiadjuk, a veszjelre gyorsan megjelennek a fogatosok s nem kell félóra hosszat lovak után futni, mint ezelőtt.

Pavetics Manó,  
parancsnok.

## A székelyhidi tűzoltóság.

A székelyhidi önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának 1911. évi jelentését a következőkben terjesztjük elő:

A múlt 1911. évben volt egy rendes köz- és három parancsnoksági gyűlés. Ellenőrzési szemle 1, pótszemle 2 tartatott. Gyakorlat volt 12. Tüzeset volt 5. 1911 febr. 1-én Salamon Ferenc Temető-utca 307. számú házánál reggel 4 órakor. Márc. 13-án este 9 órakor Nyéki Sándor Kossuth-utcai 768. számú beltelkén egy szénakazal gyuladt meg. Május 28-án délután 3 órakor Dibár János Temető-utca 328. számú beltelkén egy boglya széna gyuladt meg. Auguszt. 4-én délelőtt fél 11 órakor Tót Imre Nagykárolyi-utca 59. számú beltelkén egy istálló gyuladt meg. Szeptember 29-én reggel 3 és fél órakor Söpjng Andrásné Árpád-téri 538. számú beltelkén a kerítés gyuladt meg.

Testületi tag volt 1910 december 31-én 149, 1911. év végén 160, tehát több 11 taggal. Beszámítás szerint: tényleges szolgálatban áll (tiszt 7, mászó 28, szivattyus 43, fúszakas szivattyus 30) 108, tartalékesapat 12, vagyondőr 37, tisztviselő 3. Összesen 160. A testület vagyoni állása 1911 december 31-én: 1. Szerelvényekben 11,952 kor. 91 fill. 2. Segélyalap 2685 kor.

31 fill. 3. Magyar Béla-alap 113 kor. 98 fill. 4. Tűzoltódalárda-alap 173 kor. 64 fill. 5. Kirándulási alap 107 kor. 31 fill., 6. Pénztári készlet 594 kor. 44 fill. Összesen: 15,627 kor. 59 fillér.

Az évi jelentés még a következőket írja: Lehetetlen megjegyzés nélkül hagyni a következő furesaságot. Egy napilapból olvastuk, hogy — gondolom — Pestmegyében valamelyik községben valaki feltalálta, hogy gyermekekből tűzoltóságot szervez. Persze, a lap megérdemelt dicséretben részesíti és egyben felhívja a község figyelmét a zseniális eszmére és követendő példára. Isten bizony nem vagyok fekete máju ember és sajnálom, ha elrontom a felfedező jó kedvét, de az igazság érdekében már csak mégis kijelentem először azt, hogy a gyermek-tűzoltóság feledhetetlen védnökünk, néhai József kir. herceg eszméje, ki azt Alcsuton 1887. évben megvalósította; kijelentem másodszer azt, hogy védnökünk példája után a gyermek-tűzoltóságot „flu-szakasz“ néven mi már 1888. évben szinte szerveztük; alparancsnokunk ott kezdte tűzoltói működését és ma már — 1911. évben — a fia is belenőtt és a fiuszakasz derék tagja. Az illető tehát kissé — csak mint egy 25 évvel később meg felfedezésével, melynek megállapításával tartoztam annak a mélységes kegyeletnek, mellyel feledhetetlen védnökünk iránt viseltetem.

Fándly József,  
parancsnok.

\* **Tűzveszély a ceriumvas (Cereisen) raktározásánál.** Ez év szeptemberében a kölni tűzoltóságot Mürgersdorfbra, Köln egyik külvárosába hívták, hol ceriumvas előállításával foglalkozó gyár állott lángokban. A ceriumvasat újabban a zsebgyújtókészülékek szikraadó ércéül használják. E célra mintegy 400 kg. ceriumanyagot raktároztak egy hordóban egy tömören elzárt s fatetővel ellátott helyiségben. Eddig ismeretlen okból meggyült a ceriumanyag, melyről eddig csak azt tudták, hogy izzással ég s hatalmas lángokkal meggyulással fenyegette a tetőt. A vízzel megkísérelt oltás azt eredményezte, hogy a lángok csattanásszerű robbanással még magasabba csaptak. Hogy tehát a levegőt elzárják nagy mennyiségű homokot hordtak a hordókra. Rövid idő alatt azonban a lángok ezen is áttörtek. Végül a tetőzet megvédése céljából vasbádogból a hordók és homokból álló rakásra tetőt rögtönöztek s azután a ceriumanyagot lapáttal a földdel keverték, a szabadba hozták s ott szórták szét. Minden lapátemeléskor a ceriumanyag nagy lánggal csapott fel. Miután a ceriumanyagnak nagy az értéke — ez esetben mintegy 40.000 koronáért — s azonkívül nagyon is veszélyes, ezentul ennek raktározásánál különösebb elővigyázattal kell eljárni. A gyárat

## KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** A vármegyei tűzoltószövetségek. Irta: h. sz. — Hivatalos rész: Jegyzőkönyv. — Hogyan kezelik a tűzrendészetet Németországban. Irta: Kállay Imre. — Lakások, iskolák és nyilvános jeladások tűzrendésze. Irta: Vidonyi Ilonka. — A tömlők gondozása. — Szövetségeink köréből: Szabolcs vármegye. Heves vármegye. Somogy vármegye szabályrendelete a tűzrendészetéről. — Testületi élet: Vajdahunyad. Mohács. Nyiregyháza. Körmend. Székelyhid. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **A községi tűzoltótisztek díjazása.** A községi tűzoltótisztek díjazásáról s a vármegyei tűzoltószövetségekbe való belépésről egy felebbezés kapcsán az alábbi elvi jelentőségű határozatot hozta a belügyminisztérium:

Magy. kir. belügyminiszter. Szám 11539/1912. VI. a. Tárgy: Szabados Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, Istvándi község tűzoltóság szervezeti és szolgálati szabályzata tárgyában beadott felebbezése. Istvándi község képviselőtestületének 1907. évi március hó 6-án tartott ülésében 32/907. szám alatt hozott határozatával és a vármegye törvényhatósági bizottsága által 856/20606. kgy. 1909. szám alatt kelt határozattal jóváhagyott, a köteles tűzoltóságra vonatkozólag megalkotott szervezeti és szolgálati szabályzatot Szabados Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelő, kaposvári lakos felebbezése következtében felülvizsgálván, azt a felebbezésben felhozott indokokra való tekintettel jóváhagyhatónak nem találtam.

Felhivom ennél fogva alispán urat, miszerint utasítsa nevezett községet, hogy a szóban levő szabályrendeletet a vármegye többi községének mintájára, a tűzrendészet mai követelményeinek megfelelően alkossa meg, hogy a község képviselőtestülete által törölni rendelt §-ok, — nevezetesen az 1. d) pontja, a 3. §-, a 4. §- a 6. §-nak azon része, mely szerint a tűzoltóparancsnokot évi tiszteletdíjjal jutalmazza, — a 10. és a 14. §-nak azon része, amely a szertáros díjazására vonatkozik, — a szabályrendelet keretébe felvétessenek.

A szóban levő §-ok felvétele azért szükséges, mert mihelyt a létszám határozottan megállapítottatik, — de egyébként is, — a megváltás lehetőségét nem lehet kizárni. A parancsnok és szertárnok díjazása méltányos, a községnek módjában van ezt oly mérvben megállapítani, amint azt viszonyai megengedik. Rendszeres kiképzés, egységes működés pedig nem érhető el másképp faluhelyen, csak ha a vármegyei szövetségbe való belépés útján módot adunk a tűzoltóságnak arra, hogy olcsón megszerezze a szükséges ismereteket a szövetség kebelében. Erről alispán urat az 1912. évi január hó 15-én. 589/912. szám alatt kelt jelentésével felterjesztett iratok visszaküldése mellett megfelelő további eljárás végett értesítem. Budapest, 1912. évi augusztus hó 2-án. A miniszter rendeletéből: Adorján s. k.

kisebb városok és faluk tűzoltóságainak lesz gyakorlati szabályzata s a horoglétra-gyakorlat kihagyásával nagyobb részét a mai szabályzat lesz, a másik rész nagyobb városok részére készül s tartalmazni fogja a gépezetes létrák, motor- és gőzfecskendők és a különleges nagyobb szerek szabályzatát. A revízióra Breuer Szilárd elnöklete alatt dr. Szily József, Papp Ferenc, Erdély Ernő és Bence István tagokból álló bizottságot küldték ki.

— **A szakoktatás revíziója.** A szövetség ez évi munkásságának egyik legfontosabb részét a szakoktatás revíziója képezi. A legutóbbi elnökségi ülés tárgyalta az idej tanfolyam parancsnokainak jelentését s ezek alapján a szabályzat végleges átdolgozását mondotta ki. Az új szabályzat főalapelvei lesznek a veszprémi nagygyűlésen elfogadott határozatok és pedig a kerületi tanfolyamok megmaradnak, de időtartamuk kéthetes lesz s évenként az ország több részében tartatnak. A felsőbb tűzrendészeti tanfolyam idejét is kibővítik s a belügyminisztériumtól kérik költségeinek elvállalását. Ez esetben a felsőbb ipariskolával kapcsolatban tartatnék a tanfolyam évenként.

— **A tűzoltószövetség pályamunkái.** A tűzoltószövetség által hirdetett szinműpályázatra 15 munka érkezett be, melyek közül az eddigi bírálók Porzolt Kálmán, Simó Ferenc és a szövetség két bírálója kettőt alkalmasnak találtak céljainkra. Az elnökség Rákosi Jenő főrendiházi tagot kérte még bírálatra, mielőtt véglegesen döntene. Rákosi a felkérést készséggel vállalta. Az október elsején lejárt pályázatokra kilenc munka érkezett be. A tűzjelzésre négy, a tűzoltói fogat biztosításra két, a cirkuszok tűzbiztonsági kikötéseire, tűzrendészeti felügyeletre és a tanítóképezdei tűzrendészeti előadások anyagára 1—1 pályamunka. Az elnökség az irodalmi szakosztályt bizta meg a bírálat elkészítésével.

— **A német biztosító-társaságok és a tűzoltók.** Érdekes határozatokat hozott legutóbb a német biztosító-társaságok szövetsége. Kimondotta, hogy önkéntes tűzoltók ingóságaiknak biztosítása alkalmából külön engedményben részesülnek. E biztosítás keretébe az egyéni tűzoltófelszerelések is bevonhatók. Kimondotta egyuttal azt is, hogy a testületek felszerelési tárgyain és szerein tűz alkalmából esett kárt az a biztosító-társaság téríti meg, melynél az elégett ingó vagy ingatlan biztosítva volt, ha azonban oly helyen volt a tűz, hol a megrongálódott vagy elégett tárgyak nem voltak biztosítva, a társaságok semmiféle kártérítést nem adnak, hogy ezáltal is rászorítsák a közönséget a biztosításra.

— **Tűzoltókongresszus és kiállítás Lipcsében.** A német tűzoltótestületek szövetsége nagygyűlését, melyet eredetileg 1914-re tervezett Danzigba, 1913-ban fogják Lipcsében tartani a nemzetközi építkezési kiállitással kapcsolatban. A nagygyűléssel kapcsolatosan külön tűzoltószerkiallitás lesz, melyen a nagy német gyárosok mind résztvesznek. A kongresszuson jelen

dij 5 márká lesz.

— **A szentpétervári tűzörség leégése.** Egyike volt a legborzasztóbb tüzeknek a legutóbbi szentpétervári fetelepégés, mely másfél milliónál több kárt okozott s egy tűzörséget is elhamvasztott. Szentpétervár egyik külvárosában Petrovszky szigeten Damm Jenő parancsnok nagyobb részét saját költségén épített tűzörséget, mely egyuttal egyetlen autóörsége Szentpétervárnak. Ljubitschkew gőzfűrésznél keletkezett tűz oly rohamosan terjedt tova, hogy amire az első tűzoltóság — Damm parancsnoké — megérkezett 56,000 köbméter fa állott lángokban. A szél először délről északra fújt, ugy hogy a délről megérkezett tűzoltóság öt sugárral kezdhetette meg az oltást. Mielőtt azonban a többi tűzoltóság megérkezhetett volna, a szél megfordult s északról délnek vitte a hatalmas lángokat és zsarátnokot. A tűzoltóság nehéz helyzetbe került. Rövid idő alatt husz ház állott lángokban, köztük Nagy Péter palotája s a tűzörség is. A tűzörség teljesen leégett. A tűzoltók kénytelenek voltak a küzdelmet feladni s autójukat is csak ugy tudták megmenteni, hogy a Néva folyóba vezették. A leégett örségről a legénység saját ruházatából sem tudott semmit megmenteni. Szentpétervár többi tűzörsége nem tudott segítségül jönni, mert az utak — legnagyobb részét fával vannak burkolva — járhatlanokká lettek. Több tűzoltó, sőt a parancsnok is súlyos égési sebeket szenvedett. Sok család maradt hajlék nélkül. Amit a tűz meghagyott, azt ellopták. Minden fa elégett, az ut messze hamuval van borítva, még a kövek is elpattantak a nagy hőségtől.

**Ingyenes üdülőhely tűzoltók részére.** Már a szentpétervári nemzetközi tűzoltókongresszuson élénk feltűnést keltett Stahl tűzoltóparancsnok indítványa, melyben a tűzoltók részére ingyenes üdülőhelyek létesítését célozta. Stahl ugy látszik nem maradt a tervnél, hanem gyakorlati megvalósítására is törekszik. Eddig csak a német szövetségi tagok részesültek e kedvezményben, ez évben azonban már a más országokból oda-kerülő tűzoltó-betegek ellátásáról is gondoskodás történik. Wiesbadenben, e világhírű fürdőhelyen létesítik először Európa tűzoltói részére ez üdülőhelyet, egyelőre természetesen csak szűkebb határok között, de hisszük, hogy a kibővítés nem sokáig késik. Legutóbb négy szobát rendeztek be e célra 8 ágygal, mely szobák azonban külön is használhatók. Mivel azonban Európában nyolcnál több a reumás s hasonló betegségben szenvedő tűzoltó, néhány elsőrendű wiesbadeni szállodás október 1-től április 1-ig és augusztus hóra 10—12 tűzoltótiszt részére biztosította az ingyenes gyógyulás kedvezményét. Amennyiben erősebben vennék igénybe e kedvezményeket, ugy gondoskodni fog róla az intézőség, hogy a helyek számát szaporítsák. S hogy ne unatkozzanak idegenbe került bajtársaink, a wiesbadeni színház vezetősége minden üdülő tűzoltó részére szabad helyeket tart fenn színházában. A kúra rendszerint négy hétnél tovább nem tarthat, a részletezett kedvezmények a következők: Ingyen lakás, ingyenes első reggeli, díjtalan fürdő és ivókurahasználat. A bizottság vezetője Klett kapitány, gazdasági intézője Stahl tűzoltóparancsnok, mindkettő Wiesbadenben. Tűzoltóparancsnokok vagy he-

lyetteseik, kik erre igényt tartanak, orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket a szövetség útján terjesszék a wiesbadeni tűzoltó-parancsnoksághoz, ahol azonnal elintézik beadványukat. — Azt hiszem nálunk Magyarországon is okulhatnánk ebből a példából s néhány hazai fürdőhelyet ha megkeresnénk hasonló kedvezmény érdekében, nem volna eredménytelen.

— Az egyesült államok tűzkárai. A korlátlan lehetlenségek hazája Amerika, szomorú rekordról lett híressé azáltal, hogy a tűzkarakban is átvette a vezető szerepet. Az az összeg, mit a tűz egy évben Amerikában megemészt, szinte hihetetlen mérvre emelkedett 1907-ben, amikor hivatalos kimutatások szerint a tűzkár 2068 millió korona volt. Ebben az összegben benne van a kifizetett biztosítási jutalék, tűzoltóságoknak és magánosoknak tűzvédelmi intézkedésekért adott díj is. A tényleges tűzkár 1032 millió korona, vagyis fejeként 12 kor. 05 fill. ez európai átlagos 1 kor. 58 fillérrel szemben. Ehhez számíthatjuk még azt, hogy abban az évben 6000 embert pusztított el a tűz s 10,000 sebesült meg súlyosan. Ha az emberéletben történt szomorú szerencsétlenséget nem vesszük számításba, úgy mondhatjuk, hogy az amerikaiaknak évenként annyi a tűzkárunk, amennyi hasznuk az arany-, ezüst-, réz- és pet-

roleumtermelésből van. Ez óriási károknak főoka a rossz és sietett házépítésben keresendő. A legtöbb esetben nem intézkednek az iránt, hogy a tűz terjedését egyik házról a másikra már a szerkezet megakadályozza, úgy, hogy az Egyesült államokban sokszor a legkisebb tűz egy egész városnegyed pusztulását vonja maga után.

— Az éjjeli lepke, mint tűzgyújtó. Daudet elbeszéléseinek híres városában, Tarasconban, érdekes tüzet okozott egy éjjeli pillangó. Egyik kávéházból a szemben levő ház falára mozgófényképeket vetítettek. Előadás közben a fény kis pillangót csalt az acetylénlámpához, szárnyai lángot fogtak s az elégett lepke beleesett a nyitott filmszekrénybe, amely azonnal lángot fogott. A moztűzzel már velejáráó pánik sem maradt el, de szerencsétlenség nem történt, mert a közönség szabadban volt s minden oldalról menekülhetett. A vetítógép teljesen elégett. Ez az eset is igazolásul szolgál annak, hogy a mozgófényképek vetítő gépeinek közelében filmeket egyáltalában nem vagy csak tűzbiztos és teljesen zárt szekrényben szabad tartani.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Gellner és Ransch tulajdonosa)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyárt.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponal-utca 20-21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság

Budapest,  
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

**Mátrai Antal és Társa r.-t.**

ezelőtt Mátrai, Feik és Társa

Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 10.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és lömlémotókat.



**Walser Ferenc**

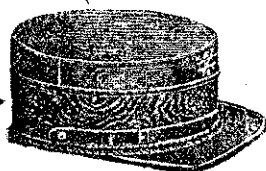
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémöntőde

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. szám.

**Sternberg és Kálmán**

Budapest, VIII., József-körút 35.

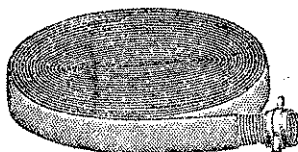
**GYÁRTUNK:** tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.



Tűzoltó-sapkákat  
legjobban és legolcsóbban készít

**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**

Budapest, V., Lipót-körút 22-

Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a

**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárának jut.



!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!

Élszöndü tűzoltó egyonruhák, sapkák és felszerelések

**Tiller Mór és Társa**

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

HATSCHÉK SZABADALMA

**ETERNIT. P A L A**

**Magyar Fémlemezipar r.-t.**

# TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.  
Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal  
jogosított.

A lap szétküldésére vonatkozó felzárólatásokat az  
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a  
bonyolult előfizetések hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:  
**A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.**  
Kiadóhivatal:  
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája  
VII., Rákóczi-út 38.  
Telefon 90-33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.  
Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.  
Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő  
elméire irányítandó, ha közlésre alkalmasak  
díjaztatnak.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## A gyakorlati szabályzat revíziója.

Írta: Papp Ferenc.

A magyar tűzoltókat szerencsecsil-  
laguk vezette Egerbe kongresszusra.  
Hevesvármegye történelmi hírességü  
székhelyén lefolyt kongresszust sze-  
rencsés személyi politika, alapvető,  
dicséretes nagy tervek és az a nemes  
lelkesség jellemzik, melyet magyar  
nemzeti hőseinkre emlékeztető csodás  
környezetből szívta magukba a tűz-  
oltók és vitték szét országszerte.

Szerencsés személyi politika, mert  
ennek a nagygyűlésnek köszönhetjük  
illusztris elnökünket: gróf Széchényi  
Viktort, aki nemcsak megválasztásakor  
tett ígéretét váltotta be, hanem felül-  
multa minden várakozásunkat, tul-  
szárnyalta sejtett óhajunkat is. Ez a  
kongresszus adta nekünk az ő csodás  
szorgalmu munkatársát is: Breuer  
Szilárd személyében.

Itt születtek meg mindazok a ter-  
veink, amelyek még ma is legfőbb  
munkálkodásunk alapját képezik. Itt  
érett meg a tűzrendészeti törvény  
szerkesztésének, a vármegyei tűzoltó-  
szövetségek létesítésének és az orszá-  
gos, vármegyei és járási tüzfelügyelői  
állások szervezésének eszméje is. Innen  
indul ki a szövetségi alapszabály át-  
dolgozásának terve. Itt nyerte meg-  
bízását az ötös bizottság a gyakor-  
lati szabályzat II. kiadásának gyökeres  
átdolgozására.

Csak természetes, hogy a felvetett  
eszmék közül azok kerültek legelőször

megoldásra, amelyekhez csak a mi  
erőnk, tudásunk és fáradságos mun-  
kánk kellett, mert az ezekhez szük-  
séges lelkesedést Egerből magunkkal  
hoztuk. Mig azok, amelyekhez a társa-  
dalom hozzájárulása kell, már csak  
későbbben, mondhatjuk most vannak  
megoldás alatt és a leglassabban halad-  
nak azok, amelyekhez a hatóságoknak  
és a legfőbb tűzrendészeti fórumnak,  
a belügyminiszteriumnak segítségére,  
hozzájárulására volna szükségünk.

Legelsőnek a gyakorlati szabályzat  
készül el. Körültekintő, alapos, dicsé-  
retes munka. Az ötös bizottság minden  
feltékenység nélkül, ugyyszólván az  
ország minden tűzoltójának hozzá-  
szólása és helyeslése alapján és csak  
azután adja ki nyomtatásban a munkát,  
amikor már minden szabálya köz-  
kincesé lett.

Megjelenéskor a bajtársak osztatlan  
megelégedésére talál, szeretettel fogad-  
ják: így áldásos fejlődés indul nyomá-  
ban a szakképzés terén. És bár tűzoltói  
szempontból másodrendű, de nemzet-  
politikai szempontból annál fontosabb  
és lélekemelőbb látvány: amikor a  
sváb, szerb, oláh és tót falvak tűzoltói  
elkezdenek gyakorlatozni — magyar  
vezényszóra.

A Krisztus előtti időből származó  
fecskendők helyébe egységes fecs-  
kendők jönnek, a kevésbé régiakat  
ezen elvek szerint átalakítják és ma  
már elmondhatjuk, hogy e gyakorlati  
szabályzatot alkalmazzák — a buda-

pesti hivatásos csapatot kivéve — a Kárpátoktól Adriáig mindenfelé.

Mi az hát? Mi akar ismét történni? Megint újabb revízió? Le akarják rombolni ezt az üdvös szép eredményt?! Most, amikor végre, nagy sokára sikerült mindenfelé érvényre jutnia?! Ilyenféle hangok kísérték többfelől a gyakorlati szabályzat revíziójának eszméjét, — még beavatottabb helyről is.

Ezek az aggodalmak csakugyan alaposak volnának, ha a gyakorlati szabályzat revíziója tényleg annak újradolgozását, vagy gyökeres átdolgozását jelentené.

Azonban sietve nyugtatok meg mindenkit afelől, hogy erről egyáltalán szó sincs. Az alap, a lényeg megmarad teljesen változatlanul: mindössze csak annyi történik, hogy a gyakorlati szabályzat, — az újból való kiadás előtt — átvizsgálásra kerül és egyrészt a kiadás óta lefolyt hét évi gyakorlati tapasztalatai alapján a lényeget alig érintő módosítások eszközöltetnek rajta, másrészt pedig kibővíti azokkal a fejezetekkel, amelyek befoglalását a fejlettebb viszonyok kívánatosá teszik. Ennyinek pedig az újra sajtó alá való rendezésnél feltétlenül meg kell történnie, hacsak a tűzoltás ügyét nem akarjuk a maga természetes fejlődésének útján megakasztani.

Kétségtelen ugyanis, hogy falvakban, ahol a házak tulnyomó része földszintes és ahol az egyetlen földszintesnél magasabb építmény a tűzoltók mászóháza, — nem célszerű a tűzoltó legénységet nehezebb és veszélyesebb mászó- és mentőgyakorlatokkal foglalkoztatni. — Mégis azt kellett tapasztalunk, hogy falusi tűzoltóink ambíciójuk legnagyobb részét ezen nekik szükségtelen és fölösleges gyakorlatokra pazarolják, míg az oly szükséges és hasznos taktikai gyakorlatokat teljesen elhanyagolják.

Már a gyakorlati szabályzat rendszerével és beosztásával meg kell adni az irányítást arra nézve, hogy csak annyit tanítsunk a legénységgel, amennyi helyi viszonyok szerint szükséges.

tikai feladatok megoldása legyen a fő cél. Eddig és ne tovább!

Ennek megfelelően kívánatosnak látszik a gyakorlati szabályzatnak két füzetbe való megosztása.

Az első füzetbe jöjjenek a falusi viszonyoknak megfelelő gyakorlatok egymint:

rendgyakorlatok,  
fecskendők szerelése,  
egyszerűbb létrák kezelése,  
rendfentartói gyakorlatok,  
egyszerűbb támadási gyakorlatok és a legegyszerűbb kürtjelzések,  
míg a második kötetbe inkább a városokban szükséges:

vizvezetési gyakorlatok,  
benzin-, gőz- és villamos motorfecskendők kezelésére és szerelésére vonatkozó szabályok és útmutatások,  
a kihuzós és gépezetes tolólétrák szerelésének gyakorlati szabályai,  
a horgas létrával való mászógyakorlatok,  
mentő- és védőeszközök kezelési utasításai,

szerfelvonulási gyakorlatok és végül nagyobb csapatok támadási gyakorlatai.

A másik tapasztalat: a taktikai gyakorlatok elhanyagolása is kíván a gyakorlati szabályzaton némi változtatást, melytől ezeknek a hasznos gyakorlatoknak elterjedtebb alkalmazása remélhető. Ez a változás sem érinti erősen a lényeget, kiindulási elvem, hogy a taktikai gyakorlatok elhanyagolásának főoka az, hogy a mostani gyakorlati szabályzatban a taktikai támadási gyakorlatok és az iskolaszerelések közt nincs semmi átmeneti gyakorlat, miáltal a legénység a taktikai feladatok megoldásához szükséges nyugodtságot, biztonságot és gyorsaságot megszerezhetné.

Az egy helyben felállított fecskendővel mindenben az iskolaszerelés elvei szerint, megszabott számú tömlőkkel végzett gyorsszerelések nem szolgálják kellően ezt a célt. Itt meg kell keresni az alkalmas áthidalást. Például az iskolaszerelés...



lési szabályai által egész új fejezetek kerülnének, amelyeknek szükségesége, természetesen, ma már el sem vitatható.

Hogy ezen aránylag csekély módosítások, melyek mint újból ismétlem, a meglevőnek lényegét illetőleg alig idéznek elő változást, mikép legyeneka köztudatba átviendők, hogy minden érdekeltnak és hozzáértőnek a nézetei és véleményei a kidolgo-

ültethető legyen, arra nézve a III. kiadás révén oly gazdag tapasztalat áll a rendelkezésünkre, hogy ezen céljaink bizonyára teljes mértékben sikerülni is fognak.

És ha így a gyakorlati szabályzatnak két füzetben közkézre kerülő IV. kiadása is ép oly kedves olvasmánya lesz tűzoltó bajtársainknak, mint elődje volt, akkor az ettől várt eredmények nem fognak elmaradni.

## HIVATALOS RÉSZ.

1375. sz.  
1912.

### Jegyzőkönyv.

*Felvétel Budapest 1912. szeptember 28-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.*

Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd főtitkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Ajkay Zoltán szakosztályi alelnök, Jászberényi Miklós, Erdély Ernő, Papp Ferenc előadók, Vida Pál szakképviselő, Bencze István és Kuhárszky László titkárok.

1. Elnök az ülést megnyitván, főtitkár bejelenti, hogy Budapest főváros 1000 koronát adományozott a pénztárnak és hogy 8802 korona 97 fillér árban 10.000 korona értékű koronajáradék vásároltatott.

Tudomásul vétetett és a fővárosnak adományáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

2. Madler József (Temesvár III.) június 19-én gyakorlaton, a kezére esett fecskendőből 10 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Nevezettnek 15 korona segély kiutalványoztatott.

3. K. Nagy Pál (Sárszentmiklós) június 16-án gyakorlaton, a lábán keresztülment fecskendőből 6 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett, de orvosnál nem járván, segélyre igényt nem tarthat.

Tudomásul vétetvén, irattárba helyeztetett.

4. Spang Márton (Törökkanizsa) június 25-én tűzvizsgáltnál, kutyaharapás folytán, kezén 14 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

A pénztárból részére 20 korona segély kiutalványoztatott.

5. Krispenz Frigyes (Óverbász) június 23-án tűznél kezén, a reá hullott üszöktől, 15 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Kiutalványoztatott 30 korona segély.

6. Minai János (Ungvár) június 25-én tűznél, a párkány rászakadása folytán, 28 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Kiutalványoztatott 40 korona segély.

7. Orosz Rezső (Máramarossziget) június 8-án tűznél, tüzes vastól, kezén 8 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Kiutalványoztatott 16 korona segély.

8. Pomona Lénárd (Taksony) június 23-án gyakorlaton elesusván, a fecskendőrudtól, 10 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett lábán.

Kiutalványoztatott 20 korona.

9. Nacs Géza (Bácsföldvár) július 7-én tűzhöz menet lesvén a szerről, 21 nap alatt gyógyult lábuzódást szenvedett.

A 40 korona segély kiutalványoztatott.

10. Sztuhán Béla (Ungvár) június 25-én tűznél, a párkány rászakadása folytán, 14 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett.

A 24 korona segély kiutalványoztatott.

11. Kozma Árpád (Gyöngyös) június 23-án tűznél, összeütközés folytán a szerről leesett és 12 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett.

A 20 korona segély kiutalványoztatott.

12. Zsiros László (Budapest m. á. v. főműhely) június 29-én tűznél, tömlőmotolától, ujján 11 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

A 20 korona segély megküldetett.

13. Baresch Vencel (Ujkaránsebes) július 13-án tűznél a tetőről lesvén, 38 nap alatt gyógyult vállzúzódást szenvedett.

A 70 korona segély kiutalványoztatott.

14. Krausz Mór (Igló) július 16-án tűznél, kezén, 9 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

A 18 korona segély kiutalványoztatott.

15—16. Brunn János (Körmöcbánya) július 9-én tűznél, lehulló gerendától, 6 nap alatt gyógyult térdzúzódást szenvedett, míg Kapusztai József zúzódása 10 nap alatt gyógyult.

A 12 korona, illetve 15 korona segély kiutalványoztatott.

17. Góhér Pál (Izsák) július 2-án tűzhöz menet fejét bevverte a szertárkapuba és 10 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett.

Minthogy a testület az eset után lépett a segélyzőpénztár tagjai sorába, kérvény elutasítatott.

18. Kószér Béla (Ecséd) július 18-án tűznél, az ujjára ejtett vízkádtól, 35 nap alatt gyógyult ujjtörést szenvedett.

A 70 korona segély kiutalványoztatott.

19. Sipka István (Pásztó) június 30-án tűznél szögbe lépven, 3 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Bár az eset elkésetten jelentetett be, méltányosságból 5 korona segély kiutalványoztatott.

20. Földi Antal (Lőcse) július 9-én tűznél a tetőről lesvén, 20 nap alatt gyógyult lábuzódást szenvedett.

A 30 korona segély kiutalványoztatott.

21. Schneringer Károly (Tolna) július 18-án tűznél meghülvén, 7 napig volt beteg.

A 14 korona segély kiutalványoztatott.

22—23. Bozovicson augusztus 1-én tűznél esés folytán megsérült Werth József, aki 14 nap alatt gyógyult féjsérülést szenvedett és Herzál József, aki láb- és karficam miatt 5 napig volt munkaképtelen.

A 14 korona, illetve 5 korona segély kiutalványoztatott.

24. Bognár Imre (Keszthely) július 31-én tűznél, a lábán, 76 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

A 80 korona segély kiutalványoztatott.

25. Schwarz József (Stájerlakanina) július 30-án tűz után, a szertárnál a lábára tolt fecskendőtől, 13 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

A 26 korona segély kiutalványoztatott.

26. Tariczky Géza (Tiszafüred) augusztus 5-én tűznél, a szerelés közben eldőlt fecskendőtől, 32 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett.

A 64 korona segély kiutalványoztatott.

27. Gázs József (Kiskunfélegyháza) augusztus 10-én köröm leütése folytán bekövetkezett és 30 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett.

Az 50 korona segély kiutalványoztatott.

28. Vaska Imre (Sárvár) július 29-én gyakorlaton, a kocsirud kezét a falhoz nyomván, 16 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

A 30 korona segély kiutalványoztatott.

29. Einfeld Márk (Belényes) július 10-én tűznél meghűlvén, 18 nap alatt gyógyult tüdőhurutot kapott.

Mínt hogy a testület az eset után lépett a tagok sorába, kérvény elutasított.

30. Sztárcsev Péter (Zenta) augusztus 5-én tűznél, kezén, 11 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

A 20 korona segély kiutalványoztatott.

31. Gippert Imre (Mór) július 24-én éjjeli őrsegen lépcsőről leest.

Mínt hogy az eset elkésetten jelentetett be a névsorban nevezett a tagok között nem szerepel, kérvény elutasított.

32. Molnár Lajos (Kispirit) augusztus 23-án tűznél, 40 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett.

A 40 korona segély kiutalványoztatott.

33. Vilde Rezső (Zirc) augusztus 22-én fecskendőpróbánál, a gép lezuhanása folytán, 16 nap alatt gyógyult ujsérülést szenvedett.

A 32 korona segély kiutalványoztatott.

34. Balogh Imre (Ungvár) augusztus 22-én tűzhöz menet, befogásnál az ujját becsipő hámvastól, 14 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Mínt hogy tagul, az eset után jelentetett be kérvény elutasított.

35. Stefán Ferenc részére (Ungvár), aki ugyanekkor létratorás folytán 10 nap alatt gyógyult térdzuzódást szenvedett, 20 korona segély kiutalványoztatott.

36. Walter József (Mindszent) augusztus 23-án tűznél a létrára való visszavonuláskor, combizületi rándulást szenvedett, mely 12 nap alatt gyógyult.

A 24 korona segély kiutalványoztatott.

37. Makovszky Pál (Felsőleszété) augusztus 27-én temetéshezmenet a lovak által

hibás beillesztése folytán, 10 nap alatt gyógyult kézsérülést szenvedett.

Bár az eset a hivatalos ut felesleges beartatása miatt elkésetten jelentetett s a kötélerezkedésnél előforduló vigyázatlanság miatt a segélyre való igényjogosultság megszűnt, mégis méltányosságból 10 korona segély kiutalványoztatott.

39. Likover Henrik (Nagyvárad) augusztus 25-én tűznél, a fecskendő emelésétől, 9 nap alatt gyógyult herelobot kapott.

A 18 korona segély kiutalványoztatott.

40. Kremánszki Lajos (Nagyvárad) augusztus 30-án gyakorlaton a tizedik embernek a mentőtömlőbe emelésekor derékfájást kapott, melyről az orvos megállapította, hogy zsába s így meghűlés kifolyománya.

Elutasított.

41. Tittes György (Brassó) szeptember 10-én tűznél, arcán és kezén 27 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett.

Részére 54 korona segély kiutalványoztatott.

42. Kaposi István (Veszprém) szeptember 18-án gyakorlaton, a tolólétra szerkezetébe szorult ujján, 15 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Részére 15 korona segély kiutalványoztatott.

Több tárgy nem lévén, határozatilag kimondta végül az elnökség, hogy a tűznél és gyakorlaton előfordult fenti esetek után kiutalványozott segélyösszegek megtérítése iránt az I. magy. ált. biztosító társaság alapítványához — ha annak kamatai ismét folyósíthatók lesznek — előterjesztést teendő.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Breuer Szilárd  
főtktár.

1404.  
1912. sz.

## Jegyzőkönyv,

Felvétel Pozsonyban 1912. október 20-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztára elnökségi ülésében.

Elnök: gróf Széchényi Viktor elnök.

Jegyző: Bencze István tktár.

Jelen voltak: Dr. Óvári Ferenc alelnök, Erdély Ernő, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, Desits József, Szabados Imre, Vida Pál szakképviselők, Kállay Imre szakosztályi jegyző, dr. Balogh Dezső pénztáros, Szendlein János, báró Clauer Elek, Brég Jenő, Bognár Gergely pozsonyi tiszték.

1. Elnök az ülést megnyitván, Bencze tktár bejelenti, hogy Németh György (fiumei államvasutak) tűzoltó őrszolgálat közben meghűlt és 117 napig tüdőhurutban feküdt. A bejelentést elkésve tették.

Tekintettel arra, hogy a fiumei m. á. v. tűzoltóság eddig segélyt nem kért, az elnökség eltekintve attól, hogy a szabályok be nem tartottak és méltányosságból nevezetnek 50 korona segélyt utalványozott.

2. Tóth Antal (Bátorkesz) szeptember hó 29-én tüzesetnél 9 nap alatt gyógyuló lábírándulásban szenvedett.

Nevezettnek 20 korona segély kiutalványoztatott és az I. magy. ált. biztosítótársaságtól annak pótlólagos megtérítése kéretni határozatott.

4. Balogh János (Kaposkeresztur) tűzoltó mellén és kezein zuzódást és égési sebeket szenvedett tűznél, melyek 8 nap alatt gyógyultak.

Nevezettnek 16 korona segély a szokott módon kiutalványoztatott.

5. Zombor és Porog jelzett eseteiben a zárójelentések beérkezése bevértatni határozatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor  
elnök.

Bencze István  
titkár.

**\* A tűzoltónapi gyűjtés eredménye.** Bár még nem alakultak ki az idén eszközölt tűzoltónapi gyűjtés végső számadatai, annyit máris megállapíthatunk, hogy ez évben is jelentékeny összeg gyűlt össze a Budapesten felállítandó Tűzoltó-Otthon javára. A Budapesten eszközölt gyűjtésnél a perselyekből befolyt 28.000 korona, cheque-lapon küldtek 4000 kor.-t. vidékről ez ideig beérkezett 14.000 korona, az eddigi eredmény tehát 43.000 korona, ami azonban még közel sem mondható véglegesnek, mert a vidéki gyűjtések eredménye még nem teljesen ismeretes. A központi rendező bizottság ez uton is kéri a vidéki gyűjtések vezetőit, hogy a befolyt összegeket lehetőleg minél előbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a végleges leszámolás megejthető legyen s ennek alapján megtehetőek legyenek az előkészületek az Otthon alapjainak lerakásához.

\*

A „Tűzoltó-Otthon“ javára rendezett gyűjtés eredményeképp a következő adományok folytak be:

Báró Ambrózy Béla Losonc 330 K, Budapesti önk. test. 316 K, Pápai önk. test. 310 K, Braisach Sámú Zalaegerszeg 301 K, Saxlehner András Budapest 300 K, Jászberényi tűzoltóság 263 K, Nagykőrös város 261 K, dr. Soldos Béla Rimaszombat 249 K, Dunaföldvár nagyközség 226 K, Orosháza önk. test. 226 K, Ráckeve előljárósága 221 K, Vágbeszterce önk. test. 219 K, Dobsina önk. test. 205 K, Beocsini cementgyár önk. tűzoltósága 200.60 K, Devecsi-család 200 K, Pesti hengermalom 200 K, Puma Károly Pozsony 200 K, Vajdahunyadi vasgyár 200 K, Kistarcsai gép- és vasutfelszerelési gyár tűzoltósága 190 K, Salgótarjáni acélgyár 188 K,

190 K, Gázuasági gépgyár 180 K, Veszprémi urinők 153.17 K, Füleki önk. test. 153 K, Nessi Gyula (VII. ker. kör) 140 K, Molnár Lajos Zirc 131 K, Burghárd Bélaváry Konrád Budapest, 130 K, Pongrácz György Balassagyarmat 115 K, Projektograph (Apollo-mozi) 104.10 K, Kalocsa község 104 K, Marzer Rezső 100.10 K, Bátaszék nagyközség 100 K, gróf Eszterházy Miklós Csákvár 100 K, gróf Festetich Pál Dég 100 K, Ganz villamosági r.-t. 100 K, Leipziger Vilmos Budapest 100 K, Okányi Imre Budapest 100 K, Részvény serfőzde 100 K, Waldmann Imre Budapest 100 K, Mezőtur város 90 K, Soroksár község 86 K, Halmágyi Albert 84 K, Turóc vármegye 85 K, Paks község 81 K, Pozsonymegyei tűzoltó szövets. 75 K, Schäffer István Budapest 71 K, Kápolnásnyék 69 K, Szenice előlj. 69 K, Szigetszentmiklós 60 K, Füzy Rezsőné Rimakokova 58 K, Hackl József Ruszt 57 K, Halász András főmérnök I. ker. előljáróság 53 K, Budapesti szivattyú- és gépgyár 50 K, Concordia gőzmalom Budapest 50 K, Dreher Antal Budapest 50 K, Ehrlich Manó 50 K, Fehértemplomi önk. 50 K, Gizella gőzmalom Budapest 50 K, I. Budapesti gőzmalom 50 K, Jalsoviczky Sándor 50 K, Jardin de Paris Budapest 50 K, Klinger Henrik Budapest 50 K, Kovald Péter és Fia Budapest 50 K, Kőbányai polgári serfőző 50 K, Kudsir vasgyári hivat. 50 K, Lipótvárosi Kaszinó 50 K, Magyararkanizsa 50 K, Magyar Leszámitoló bank 50 K, Rákosszentmihály előlj. 50 K, Royal orfeum 50 K, Steinhardt mulató Budapest 50 K.

**\* Az igazságügyi és közigazgatási tisztviselők részére szeptember 30-ától október 18-áig tartott továbbképző tanfolyam hallgatói dr. Makay Béla miniszteri tanácsos és dr. Harrer Ferenc székesfővárosi tanácsnok vezetése alatt, október 9-én meglátogatták a Kun-utcai központi tűzoltó laktanyát, ahol Janicsok Andor főparancsnok, a székesfőváros tűzrendészeti intézményeinek, egy felolvasás keretében, eszközölt ismertetése után, a ma használatban levő különféle tűzoltószerkezetek gyakorlati alkalmazását mutatta be, két órás (a központit és az elektro-autókkal felszerelt IV. kerületit) riasztás kapcsán el is vonultatván a látogatók előtt.**

Annak ténye, hogy ez a továbbképző tanfolyam, ámbár számszerint csak második volt, idej programjába máris belevonta a tűzrendészetet, kétségkívül igen öröndetes. Mert itt a közigazgatás vezető állású tisztviselői valának a hallgatók és jobbára oly férfiak, akik a rendészeti tevékenységnek ebben az ágában is, vagy első vagy második fokon intézkedésre hivatottak. De éppen ezért kívánatos lenne, ha jövőben nemcsak a székesfővárosnak e keretbe tartozó intézménye, hanem a tűzrendészet egész területének a megismertetése is felvételnék a továbbképző tantervébe.

A tananyag egybeállítására, sőt az előadások főbb pontjait a hallgatóval már előre megismertető *szillabus* elkészítése tűzrendészeti szakirodalmunk fejlettsége mellett, mi nehézségbe sem ütközik.

## Lakások, iskolák és nyilvános előadások tűzrendészete.\*

Irta: Vidonyi Ilonka.

(Folytatás és vége.)

### IV. Nyilvános előadások termeinek tűzrendészete.

Eljutottam tárgyalásom harmadik, végső pontjához: a nyilvános előadások termeinek tűzrendészetéhez.

Ahol sok ember van együtt, sok életről van szó, tehát a tűz is sokkal veszedelmesebb, mint azokon a helyeken, hol 2—3 ember él, akik lemenekülése vagy lementése gyorsan eszközölhető. Egy veszedelemben forgó tömegben rendszeren kiütő óriási pánik és fejvesztettség mindenki előtt a legborzalmasabb képeket festi, s a félelem és életösztön viszi a szerencsétleneket vakon, nem egyszer a biztos halálba. Ezt már humanitásból, emberszeretetből sem szabad megengednünk. — Igaz ugyan, hogy a mostani gyors és fejlett tűzoltás mellett nem igen szokott emberéletben kár esni a tűz miatt közvetlenül, hanem a zavaros menekülés, rendetlen tolongás közben sokan sebesülnek meg súlyosan, sőt még életüket is veszítik.

Nyilvános előadásoknál legelső sorban a terem befogadó képességét állapítsuk meg, s a maximális számhoz szigorúan ragaszkodjunk, hogy túlszűfolttság ne állhasson elő. A székek soronként össze legyenek erősítve, hogyha netalán menekülni kell, az össze-visszatolt székek gátul ne álljanak az utban. Egy-egy sor 8—10 szék-ből álljon, s minden sor között legyen akkora távolság, melyen 1—2 ember könnyen kifér. A befogadó képesség arányában kell ajtóknak lenni a termen. Pl. 120 emberre számítok egy 1 méter széles kijárót. Az ajtók 2 méter körzetben szabadon tartandók, hogy a kivonulásnak semmi akadály se legyen.

Az ajtót lezárni, vagy éppen beszögezni olyan vétkes tévedés, melynek megrendítő következményeit mutatja az ököritői eset. Szinte páratlan a maga nemében ez a rettenetes tűzvész. Mindenikünk előtt ismeretes, hogy milyen esekélyke tűztől gyulladt meg a táncolók ruhája, a lampionok s minden éghető. A szerencsétlenek, kik menekülni akartak, hiába estek neki az ajtóknak, le voltak szögezve, örült halálfélelemmel gomolyogtak fel-alá, a könnyű ruhák lobogtak, a tűz ijesztő gyorsasággal terjedt s rövid időn belül élő lángoszlopok kiáloztak pokoli kínjukban. A vége — ennek a tervezett mulatságnak — mélységes gyász, özvegyek, árvák, elhagyottak panasza, összeégett haldoklók kínos hörgése, s a megszenesedett holttestek borzalmas látványt nyújtó tömege lett. Ez megrendítő katasztrófa volt az egész országra nézve! De az Isteni Gondviselés utjai kiszámíthatatlanok.

intő például is állhat, s hisszük, hogy állni is fog.

Ha zárt helyen tartandó előadást tervezünk, oltószerekről is gondoskodjunk. Vizes pokróc, esetleg homok, vízzel teli vedrek álljanak mindig könnyen hozzáférhető helyen rendelkezésre.

A lámpák — különösen petróleum és gáz — diszitése papírral megtiltandó. Ököritő szomoru esete bizonyítja a lampionok és papirdiszek veszélyességét. Ha már mindenáron diszíteni akarunk, tegyük élő örökzöld növényekkel és virágokkal.

Pótvilágító lámpáról se feledkezzünk meg! Minden kijárónál helyezzünk el a lámpáktól függetlenül égő pótlámpást, melyeket nem szabad állványra vagy párkányra tenni, hanem fel kell akasztani a falra. Fontos szolgálatot tesznek ezek a kicsinyke lámpások akkor, ha a többi lámpa valami véletlen folytán kialudt! Jelzik az utat s a kijárót, s nincs félelmet terjesztő sötétség a teremben.

Ha ilyen belátóan, lelkiismeretesen intézünk el mindent, akkor nem kell félnünk attól, hogy szerencsétlenség lesz vége a tervezett szórakozásnak.

### V. Befejezés.

Milyen megnyugtató kép egy békésen fejlődő, élénk, művelt város! Az utcák szép, magas házai nyugodtan fogadják be a védelmet kereső embereket. A heves nap ragyogóan, a derűs hold szeliden világítja meg a kicsi kunyhót, a hatalmas palotát . . .

De egyszerre csak felhangzik a rémes kiáltás: „Tűz van“! Az emberek mindannyian — már aki csak teheti — sietnek a vész helyére. A füstöt mihamar szikrázó lángok váltják fel, melyek bepirosítják az égen futó sötét felhőket, fenségesen világítják meg a világtalan éjszakát, magasra csapó lángok hirdetik a tűz féktelen erejét. De nem sokáig! Pár pillanat múlva dübörögve érkeznek meg a tűzoltókosok, a bátor, ügyes tűzoltók dacolva a vésszel, rettenthetetlenül kúsznak fel az égő ház falain, biztos kezekkel mentik a benszorultakat s energikusan irányítják az erőteljes vizsugarakat. A tűz rövid ideig tombol csak, ereje lassan elhagyja, gyengül, fárad, már csak néha-néha tör fel a láng s nemsokára végsőt lobbanva — kialszik. Már csak a hamu alatt lappang parázs, de ez már nem veszélyes, már nem gyújt.

A derekas munkában elfáradt kormos tűzoltók lelkét meglegedés tölti el és méltán, az emberek is megnyugodva oszladoznak, hogy ki-ki folytassa félbeszakított pihenését.

Harcosok, első katonák ők, kik békében is állandóan készen vannak ütközetekre, kik embertársaik élete és anyagi javainak megmentéséért saját életüket teszik kockára, kiknek munkájára tiszteletet, elismerést érdemel. Ne feled-

dalomnak, kik bár az egyes családok javait védik, közvetve a nemzeti vagyon megvédéséért küzdenek, tehát nemzetgazdasági érdekeket szolgálnak. Ne feledkezzünk meg a tűzoltókról, kik hosszabb, vagy rövidebb küzdés, sokszor hőstettek árán aratnak nemes diadalt az elfajult elemen és mentik meg mindazt, amire életünk fentartásához okvetlenül szükségünk van.

Elismerésünknek és tiszteletünknek leginkább azzal adjunk kifejezést, hogy szaktudásuktól irányítva, végrehajtjuk a megelőző tűzrendészeti intézkedéseket s ezzel könnyítünk nehéz és sok ideális emberszeretetet követelő munkájukon.

## A motoros fecskendő a tűzoltóság szolgálatában.

Írta: Varga Lőrinc, temesvári tűzoltóparancsnok.

A szakköröket általánosan foglalkoztatja az a fontos kérdés, hogy mely motorosfecskendők felelnek meg leginkább a tűzoltóság céljainak.

A temesvári tűzoltóság kezdeményezésem folytán jelenleg két benzinmotoros turbinafecskendővel rendelkezik, melyekkel eddig igen meglepő és figyelemreméltó eredményeket értünk el, miáltal indíttatva érzem magam — jelen értekezésemmel — a kétségtelenül megbizható s minden tekintetben alkalmas tűzifecskendőt szakköreink figyelmébe ajánlani s ezáltal a kérdés tisztázásához a magam részéről hozzájárulni.

\*

A legtöbb üzemből oda iparkodnak, hogy az emberi erőt géperővel helyettesítsék és a technika fáradhatatlan tevékenységet fejt ki az iránt, hogy e téren minél nagyobb eredményeket érthessen el.

E törekvésnek köszönheti az ipar óriási fellendülését, amely magában véve ez áramlatnak helyességét dokumentálja. Ha azonban a géperő állandó üzemeknél — nevezetesen motoroknál — időbeosztás és kihasználás szempontjából elkerülhetetlenül szükséges, annál inkább áll ez a tűzoltóságra nézve, midőn arról van szó, hogy adott körülmények között rögtön, ha csak percekre terjedő, más esetben pedig fokozott üzem és működés teljesítése tétessék lehetővé. A tűzifecskendő üzemképességének kellő időben való fejlesztése s órákra, sokszor napokra terjedő működésének biztosítása — az aránylag gyorsan kihasznált és legtöbb esetben alkalmatlan emberi erő folytán — teljes lehetetlenség.

Ne hivatkozzék senki a multra, mikor csak emberi erőre berendezett gépek álltak rendelkezésre, mert eltekintve attól, hogy az elért eredmények messze mögötte maradtak a kilátásba helyezett kívánalmaknak és várakozásoknak, tekintetbe kell venni azt is, hogy az önként ajánlkozó emberi erő időről-időre csökken és így teljes lehetetlenség csökkenő em-

működést kifejtteni.

A gyakorlati ujitásoknál irányadó amerikaiak tekintetbe vették ezen körülményt, amidőn 1841-ben a tűzoltóság szolgálatába a gőzerőt állították. Őket követték a nyugati államok, főképp a kontinens hivatásos tűzoltóságai, sőt egyes jól szervezett önk. tűzoltóságok is.

Habár a gőzfecskendő nagy hasznát tökéletességénél és gyakorlati értékénél fogva általánosan felismerték, mégis hosszabb ideig tartott ennek csak részben való bevezetése is, amely kizárólagosan csak egyes tűzoltóságoknál volt lehetséges. Nem anyagi kérdés akadályozta ezen kiűnő szer általános bevezetését, hanem főleg a tájékozatlanság, a bizalomnak és kellő értékelésnek hiánya s a szokás hatalma voltak elterjedésének kerékkötői. A bizalmatlanságot főleg a következő körülmények idézték elő: a gőz fejlesztéséhez megkívántató időtartam, képesítéshez kötött gépész alkalmazása és végre a gépnek aránylag nagy súlya.

A gőzzel szemben nemsoká a villamos áram és az explóziós erővel működő motorok keltek eredményes versenyre, s úgy mint a technika minden terén, a tűzoltóságnál is ennek minél sikeresebb kihasználására törekedtek.

Dacára annak, hogy a villanytelepek mind jobban terjeszkedtek, és jelenleg már sok kis község is villamos világitással van ellátva, a vilanyerő csak korlátolt alkalmazást nyert; az explóziós motorok pedig, amelyek csakis mint benzinmotorok jöhettek tekintetbe, — a szerkezet tökéletlenségénél fogva — a tűzfecskendők gyártásánál határozottan mellőztettek. S csak újabb időben s azóta örvendhetnek bizalomnak, amióta a kényes automobil és repülőgép igényeinek is megfelelni képesek.

Ma azonban már benzinmotor-fecskendők részint mint autók, részint lőfogatra oly tökéletes kivitelben készülnek, hogy ezeknek tűzoltócélokra való bevezetése vajmi kevés akadályba ütközik.

A gyors forgású villamos- és benzinmotorok konstruálásánál előállott annak szükségessége is, hogy az annyira elterjedt s a helyzetet uraló dugattyús szivattyúk helyett forgó (rotációs) szivattyúk alkalmaztassanak, mert mindkét fajta motor eredményes működése és megbízhatósága csak nagy forgási sebesség mellett érhető el. Míg a dugattyús szivattyúk már 1200—2000 minimális fordulatszám mellett sem állják meg helyüket.

Igy más technikai üzemeknél már rég használatban levő turbina, körforgó, Pittler és Rag-szivattyúk motorokkal való kombinálás folytán alkalmaztattak tűzifecskendőkül. A turbina-szivattyú óriási előnye abban rejlik, hogy a forgó részek tengelyein kívül nincsenek más részek, amelyek egymással érintkeznének; nincsenek szelepleik vagy más könnyen rongálható alkatrészeik. Ellenben nem képesek önállóan vacuumot létesíteni, amely azonban egy második u. n. evakuáló szivattyú alkalmazásával elérhető.

A körforgó-szivattyu normális mélységből feltételezett szivás esetén sokkal kevesebb forgási sebességgel elérhető erőteljes, egyenletes és tömör sugarat ad; ennél fogva a turbina-szivattyuval szemben előnyben volna részesítendő, ha nem lépnének föl ama jogos aggályok, amelyek ezen még teljesen ki nem próbált gép iránt táplálatnak. Ez aggályok legfőbbike az, hogy az egymásra illő, hajszálnyi pontossággal beillesztett és folytonos surlódásnak kitett alkatrészek idő előtt elkophatnak, minek következtében nem tömitenek eléggé s végre a szivattyu teljes hasznavehetetlenségét idézhetik elő.

Mielőtt rátérnék a bevezetésben jelzett következtetésre, aktuálisnak találok ezen kérdést az autó-tűzoltószerek szempontjából is érinteni. Nagyobb városok hivatásos tűzoltóságainál — a hajtóerőt illetőleg — különböző kivitelű szerekkel találkozunk és pedig részint villamos, részint benzín-üzemmel; sőt mindkét erő kombinált alakban is feltalálható. Az automobil elterjedésén felbuzdulva, kisebb tűzoltóságok is ilyen szerek beszerzését szorgalmazzák és ezeket tekintik a felszerelések ideáljának. Pedig ha pontos mérlegelés tárgyává tesszük a kérdést, arra az eredményre jutunk, hogy az autószerkekhez fűzött nagymérvű remények és várakozások jelentékenyen csökkennek. Az autók előnyei a következők:

1. Nagyvárosok drága lőfogatainak mellőzése.
2. A kocsik könnyű és gyors mozgósítása.
3. Állandó készenlét, illetve a rögtöni kivonulás lehetősége és
4. az üzem tisztasága.

Első pont alatt említett előny nagy városok hivatásos tűzoltóságaira vonatkozhatik, melyeknek fogatállománya oly nagy kiadásokat igényel, hogy ennek mellőzésével nemcsak lényeges megtakarítások érhetők el, hanem az így megtakarított összeggel az autószerkek beszerzésének jelentékeny költségei — 30.000—40.000 K — néhány év alatt törleszthetők.

Másként alakulnak a viszonyok kisebb városok tűzoltóságainál. Eltekintve a szerek beszerzésének nagymérvű kiadásaitól, a megtakarítás itt nem oly jelentékeny, mivel vidéken a lőtartás kevesebb költséggel jár; sőt a legtöbb helyen a tűzoltók előfogatait a városi fuvartelep szolgáltatja, amely a szükséges lőállományt esetről-esetre átengedi s így a költségek tényleg a minimumra redukálhatók.

Sőt az sem ritkaság, hogy a tűzoltóság lovai némi foglalkoztatással bizonyos keresetforráshoz juttatják a testületet; ezen állapot nem nevezhető ugyan ideálisnak, azonban mindenesetre gazdaságosnak annál is inkább, mivel a városok — mint tudjuk — nem szívesen áldoznak e célra nagyobb összegeket. Ezen érveléssel az első pont alatti előnyt — vidéki városokat

nálható ki, mivel a városok nagy forgalma által előállott akadályok miatt óránként csak 12—15 km. átlagos sebesség érhető el. Már pedig rövid utat csaknem ennyi idő alatt lovakkal is megtehetünk.

Mire való tehát a drága autó, mely vidéki városaink ismert rossz kövezetén és utain esetleg egészen felmondja a szolgálatot.

Az automobilal való gyors fölkészülődés és haladás — megfelelő viszonyok között — a lőfogatokkal szemben kétségtelenül fennáll ma is, hogy aránytalanul nagyobb teherszállításra alkalmas, illetve a felszerelés és személyn szállítás kérdése vele könnyebben megoldható. De viszont azt sem lehet tagadni, hogy az üzem tisztasága lőfogatokkal is fenttartható.

Automobilokhoz fűződő hiú kívánságokat tehát ne tápláljunk, annál kevésbbé, mivel annak eldöntése hogy tűzoltó-automobil céljainak mely motorok felelnek meg leginkább, még vitás; és alig figyelembe vehető kivételektől eltekintve, a fecskendő működtetéséhez megkívántató erőt nem az automobil motorja, hanem többnyire a gőz szolgáltatja.

(Folyt. köv.)

### Tűzoltó-diszérmekek adományozása.

A király a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított diszérmet ujabban a következők részére adományozta:

a brassói önkéntes tűzoltóság kebeléből: Mathias Ede, Stössel Károly és Progner Samu segédtsztek, ifj. Klökner János szakaszparancsnok, Aschauer József és Lungu Miklós őrsparancsnokok, Schwecht Frigyes szertáros, Bernhardt József rajvezető, Vargyasi Lajos mászó, Pardera József szivattyus, Klökner János és Csonna György rendfentartók; a szenteleki önkéntes tűzoltóság kebeléből: ifj. Kaiser Károly tb. parancsnok, járási tűzrendészeti felügyelő; a németvölgyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: id. Pehr József parancsnok, Windisch Bódog alparancsnok, Walter Balázs szakaszparancsnok, id. Weber József és Schnalcer Sebestyén szertárosok, Schlaffer Vendel és Schlaffer Tamás rajvezetők, Schlaffer Ede és Unger József tűzoltók; a kőszegi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Wölfel Károly alparancsnok, Bigner Antal, Marth Mihály, Gamauf Lajos, Klempt József almászók, Fröhlich Adolf, Jost Ferenc, Scheer József szertárosok, Hochecker Frigyes szivattyus és Lamp József kürtös; a nyergesújfalui önkéntes tűzoltóság kebeléből: Bauer Lipót parancsnok, Dobos Ferenc pénztárnok és Prenker András szakaszparancsnokok; a párkányi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Jávorka Antal alparancs-

Ishierk Antal szertárnok, Stoger Ferenc rajvezető, Tschierk Pál és Vöckl Lőrinc tűzoltók; a farádi tűzoltóság kebeléből: Nagy Mihály tűzoltó; a csornai tűzoltóság kebeléből: Csapó Márton és Laskó Antal őrsparancsnokok, Márkus Mihály őrvezető, Gulyás János, Boda János, Baps József, Nagy István és Takács János tűzoltók; a kisvárdai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Leiszner József, Szeifried Gyula szakaszparancsnokok és Puskás András őrsparancsnok; az ungvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Dobrovolszky Emil pénztáros; a budapesti önkéntes tűzoltóság kebeléből: Oszetzky Lajos alparancsnok és Hérmán Ödön szakaszparancsnok; a végvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ritzert Vencel szertárnok; a temesvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Novotny József parancsnok, Tárcey János és Kupecz József szertárosok; a szentágotai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Lang Mihály parancsnok, Schnabel Ágost volt parancsnok és Schnabel Rudolf tűzoltótiszt, pénztárnok; a mohácsi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Rubint L. Ferenc alparancsnok és Szablár Antal szakaszparancsnok és testületi pénztáros; a dunaszekesői önkéntes tűzoltóság kebeléből: Fischer József alparancsnok; a salgótarjáni önkéntes tűzoltóság kebeléből: Szilárdi Ödön elnök, Pap János tiszteletbeli parancsnok, Bencsik Soma őrsparancsnok, Jancsik Gyula szakaszparancsnok és Vavrovics Ferenc szakaszparancsnok; a veszprémi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Winkler István parancsnok, Lang Ádám és Jenőffy Ferenc tiszteletbeli parancsnokok, Johannides Dénes alparancsnok segédtsízt, Babos György szakaszparancsnok, Gombos János rajvezető, Fehér Sándor őrsparancsnok, dr. Kerényi Károly orvos és Pekárdy Pál karmester; a pápai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Horváth József szakaszparancsnok szertáros, Hoyer János őrsparancsnok és Dienstmann Antal rajvezető; a siófoki önkéntes tűzoltóság kebeléből: Gerber Sándor segédtsízt és Bagi József szakaszparancsnok; a verseci önkéntes tűzoltóság kebeléből: Thomasz Antal tűzoltó; a ráckevei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Duzmath Antal szakaszparancsnok, Müller Ferenc szertárnok és Kiss Ferenc tűzoltó; a derecskei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Bökönyi Péter és Varga József szertárosok és Hafner András őrsparancsnok; a belényesi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Jancsik Géza tiszteletbeli parancsnok; a nagyváradai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Lusztig János szivattyus szakaszparancsnok; a dévai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Tóth Ferenc parancsnok, Lurz Vilmos alparancsnok, Szász Miklós szakaszparancsnok és Porzsolt János tűzoltó; a tordai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ferenczi Ferenc titkár segédtsízt, Keresztes János segédtsízt, Kazatsai Antal tiszteletbeli alparancsnok, Medgyesi Lajos pénztárnok, Pásztor István

őrsparancsnok, Istvándi István címzetes őrsparancsnok, id. Dániel József, Kanyaró Endre és Láda Sándor tűzoltók; a resiczabányai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Fuchs Károly szertárnok, Portely Alajos pénztárnok, Mentzer Jakab szakaszparancsnok, Schienle József, Wawrik Márton, Baumann Ferenc, Langer Erazmusz, Balázs János, Kolb János, Slepieska Nándor rajvezetők, Fuchs András és Tripscha Nándor tűzoltók; az oraviczei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Grau Ferenc elnök, Péter Ervin alelnök, Rahner Alajos titkár, Sittner Károly pénztárnok, Muntyán Boldizsár ügyész, Nottny Arthur és Kauschitz József tűzoltók; a lugosi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Holczmann József tiszteletbeli parancsnok; a karánsebesi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Heienek Ferenc szivattyus őrvezető; a herculesfürdői önkéntes tűzoltóság kebeléből: Laub Ferenc parancsnok; a báni önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ballegh Mátyás alelnök, Dohmányi Gusztáv parancsnok, Janács József alparancsnok, Freund Miksa dr. orvos, Diéhy István szertárnok, Morvay György szakaszparancsnok, Kluvanek Ferenc szakaszparancsnok, Jarolin János őrsparancsnok, Pitrun István, Mistyina József és Szitár János rajvezetők, Sándrik Mihály gépész, Krstennánszky András szakaszparancsnok, Sebó Antal, Pecsénánszky Mihály kürtösök, Jancsovics Albert mászó, Kluvánék János szivattyus, Maszárik István és Zsittnyán Pál rendfenntartók; a nagybiccsei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Tombor László parancsnok, Tiszó Jenő és Friedrichovszky Mihály szakaszparancsnokok, Matusek V. András segédtsízt, Bagyik István szertárnok, Hlinhány István szertáros, Fatała Ignác és Gyugyák János szakaszparancsnokok, Rehák Jusztin kürtös, Szlaninka Ferenc, Krupa Mihály, Pohovej István és Szmolka József tűzoltók; a csacai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Steiner Jakab alparancsnok; a hajdusoboszlói tűzoltóság kebeléből: Erdős Lajos parancsnok, Kovács Jeremiás segédtsízt, Balogh L. Ignác szertárnok, Zubó Lajos szakaszparancsnok, Vass Lajos rajvezető, Sztankai Imre őrvezető; a sepsiszentgyörgyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Csinádi Lajos parancsnok; a dobsinai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ulreich János parancsnok, Kovács András és Jex Károly szakaszparancsnokok; a holicsei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Allain Gyula járási tűzfelügyelő; a titei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Nacsá Ferenc alparancsnok; a temesvári III. önkéntes tűzoltóság kebeléből: Hermann Ede parancsnok, Kugler Ferenc szakaszparancsnok és Gruin Lázár rajvezető; a szászvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: ifj. Kovács József alparancsnok, Neubauer Gyula pénztárnok, dr. Kreiner József testületi orvos, id. Keller Jakab, Hepp József rajvezetők, Dallos János őrsparancsnok, Neubauer Ferenc kürtös és Hack Péter tűzoltó; a pécsi Zsolnay gyári önkéntes

tűzoltóság kebeléből: Sterz Róbert alparancsnok és Perencz István szakasparancsnok; Winkler Pál szepesvármegyei tűzoltószövetségi elnök; az iglói önkéotes tűzoltóság kebeléből: dr. Simenszky Sándor egyleti elnök, Schivesz Lipót parancsnok, Barányi Gusztáv alparancsnok és Papp Ede szertáros; a szepesváraljai tűzoltóság kebeléből: Fest Győző tiszteletbeli parancsnok és Alth Gusztáv szakasparancsnok; a k é s m á r k i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Toppercz Rezső parancsnok; a l ő c s e i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Pauliny Károly rajvezető; a n a g y k á r o l y i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Demidor Ignác egyleti elnök és parancsnok; a b u d a p e s t i Nemzeti Színház tűzoltósága kebeléből: Ozaupper Sándor őrsparancsnok és Lukáts Mihály tűzoltó; a S a x l e h n e r András cég budapesti Hunyadi János forrástelepeinek tűzoltósága kebeléből: Jonkó Lipót alparancsnok és Sörös Márton tűzoltó; a f a r k a s d i f a l v i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Reverencsics Géza tb. parancsnok, Zotter János parancsnok, Perschy Ferenc alparancsnok, Mehlmauer József egyleti elnök, Mehlmauer János pénztáros, Paglics Mihály, Müller Márton, Knausz János, Annerk János, Müller Mátyás, Fischer Alajos, Tauber Mihály, Buch Alajos, Sucher Ferenc és Donnfeld Márton mázók, Müller Alajos, Apfner István, Windisch József, Gmundl János, Schrettner János, Potetz József, Lamm Alajos, Gmeindl György és Perschy Ferenc szivattyusok; a n é m e t u j v á r i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Fischl Gyula tűzrendészeti felügyelő és parancsnok, Schramel István, Zieger Ferenc szakasparancsnokok, Lagler Adolf és Csacsinovics János tűzoltók; az u j v i d é k i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Szdranov Pánta, Lápitiz Imre szakasparancsnokok, Zapletál Ferenc rajvezető, Viletty Vilmos őrsparancsnok és Exler János tűzoltó; a p o z s o n y i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Palugyay József magyar királyi udvari tanácsos, a pozsonyi önkéotes tűzoltó-egylet alelnöke és Thallner Imre, a pozsonyi önkéotes tűzoltóegylet tiszteleti tagja; a s o m o r j a i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Várjon Lajos járási tűzrendészeti felügyelő, Frank Károly parancsnok, Kocsis Imre és Dénes Ferenc szakasparancsnokok, Plutzer János szertárnok, Sándor Béla járási tűzoltó-szövetségi pénztáros, Wimmer Károly és Teslery György őrsparancsnokok, Hornyáček István kürtös, ifj. Plutzer Mátyás és Blázer Pál rajvezetők, Wimmer József őrvezető, ifj. Méry Károly és Nagy Antal szivattyusok, Bartalos János, id. Domsitz Márton, Kusinszky György, id. Plutzer Mátyás, volt rendfentartók, Csiba András és Vajda Antal rendfentartók és Németh István karmester:

Sámuel tb. szakasparancsnokok, Vizlendvay Károly, Csoknyay István őrsparancsnokok, Dombu Pál, Abedli István, Varga Ferenc szivattyusok és Horvát Gyula zászlótartó; a p á n d o r f a l v i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Frankl József diszelnök, Miletits János és Müllner Ferenc szakasparancsnokok. Hammerschmid András szertáros, Miletits András szertáros és Gojákovic József tűzoltó; a m o s o n s z o l n o k i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Neuberger András szertáros; a l a j t a f a l v i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Loos Gilbert szakasparancsnok, Mayer János kürtös, Körndl Mihály és Gelb Ferenc, mázók; a h a l á s z i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Kéfer Dániel szertárnok, Falteicsek Emil fecskendőmester és Mészáros István tűzoltó; a v á r o s h o d á s z i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Pleszkáts József elnök, Lubersbeck Tódor parancsnok, Wallner György alparancsnok, Csázsitz János őrsparancsnok, Weber István, Luttenberger János, Pfahnl Samu rajvezető, Molnár József szertáros, Marlovits Antal kürtös, Hárany Ignác, Kertelit Lőrinc, Wallner Ferenc, Klein Mihály, Arth József, Burján Ferenc és Kormolits József tűzoltók; a g y a n a f a l v i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Kohlberger József parancsnok, Lex János alparancsnok, Háromy Mihály pénztáros, Lang Sándor rajvezető, Geiger Antal rajvezető, Thomas Alfonz, id. Dax János, Zotter Mihály, Forján József, Lex József, Lang József, Neuhold Ferenc, Emberschitz György, Mischinger Károly, Krenn János és Wagner József szivattyusok; a k ö r m ö c b á n y a i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Mayer Elek tb. parancsnok, Gerstner József, volt alparancsnok, Ihring György, id. Klobusiczky Ede, id. Rakovszky Imre, volt szakasparancsnokok, Adametz József, Stolek András, Róth Gyula őrsparancsnokok, Trangos Károly, Tonhauser Antal rajvezetők, Haisz Ferenc és Hartenstein András szivattyusok; a m e d g y e s i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Schneider Tivadar parancsnok, Jetter Ferenc, Dörr András, Schuller János, Fux József, Alesi József, Lehrer Frigyes és Auner Dániel tűzoltók; a s z á s z e g e r b e g y i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Schuller János parancsnok, Auner Péter, Barth András, Dengjel János, Gillig György, Jakab János, Jakab Péter, Melzer Mihály, Sitterli András, Sitterli János, Schuller Adolf, Schuller György, Schobel Mihály, Weber András és Zdanszky János tűzoltók; a g y u l a f e h é r v á r i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Roska József parancsnok és Náthán Bernát dr. egyleti orvos; a z i r c i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Hedl János kürtös; a s z a k o l c a i önkéotes tűzoltóság kebeléből: Juriczky István szakasparancsnok:



kéntes tűzoltóság kebeléből: Ertl István parancsnok, Wukovits Nándor alparancsnok, Pavlies József zenevezető, Pavlicsek Imre, Reiner József, id. Kapitány Ferenc őrsparancsnokok, Matokovits Gergely rajvezető és Walcher Henrik tűzoltó; a ruszti önkéntes tűzoltóság kebeléből: Hackl József egyleti elnök, Sipka Mátyás szakaszparancsnok és Gábriel József szertárnok; a vágbesztercei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Vaáli Migazzy László parancsnok, id. Blahut József h.-parancsnok és pénztárnok, Teschner Lipót szertáros és id. Chládek István őrsparancsnok; Benyik Sándor turócszentmártoni gyári tűzoltóparancsnok; a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság kebeléből: Kollár Ignác, Kreszta Nándor, Molnár Gergely, Nagy Károly, Pirsehl János, Szanyi János és Vas József őrmesterek, Bődök Károly, Hlavacska Ferenc és Molnár Nándor csővezetők, Fronth István, Oszterling István, Pauer Ferenc és Szluka János tűzoltók; a felsőpatyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Királyi István, a felsőpatyi önkéntes tűzoltóegylet elnöke, Ivány Péter parancsnok, Eredics István alparancsnok, Vida János szakaszparancsnok, Vida István, Lengyel János, Németh János, Németh István, Mészáros Kálmán, Szabó György és Fodor Sándor tűzoltók.

## Hogyan kezelik a tűzrendészetet Németországban.

Irta: Kállay Imre.

A német városok legtöbbször a környéket is magukba vonják s így nagy kiterjedésük van.

A tűzoltóság tehát kénytelen gondoskodni új őrségek felállításáról, amilyenek már több helyen vannak, pld. Hamburg-, Berlin-, Wienben, ahol jó  $\frac{3}{4}$ —1 óra távolságra fekszik egy őrség a központtól. Ahol pedig még nincsen őrség felállítva, ott jó előre gondoskodtak megfelelő helyekről, hogy a város fejlődésével az új őrség majdan felállítható legyen. Ilyen előre berajzolt térképet mutattak Düsseldorfban és Brémában.

Az építési, különösen a kéményekre vonatkozó szabályokról sokat nem mondhatok, mert az annyira speciális dolog, hogy külön tanulmány tárgyát képezi, erre pedig sem időm, sem alkalmam nem volt. Nürnbergben hallottam, hogy az új építkezéseknél sűrűn előfordultak a tűzesetek, melyek hibásan épített kéményektől keletkeztek.

Ezért a bajor Königlich-Bezirks-Amt felhívta az építőket, hogy a kéményeket gondosabban vakolják, a gerendázat között pedig tartásuk be a megfelelő távolságokat, továbbá a kéménynyilásokat, füstcsatornákat szabályszerűen építsék, ellenkező esetben a kéményektől származó tűzesetekért felelősségre vonják őket.

E pontnál akaratom ellenére is le kell valamit szegezni. Nevezetesen azt, hogy Budapesten sem ártana ugyanilyen hatósági intelem, de

jobban ellenőriznek a kémények felhuzását és a betorkolásokat, mert újabban feltűnő módon szaporodnak, különösen az új épületekben, a hibás kéményekből származó balesetek.

A kéménytűzek száma is csökkenne, ha a kéményeket szabályszerűen építenék és az építési szabályrendeletben előírt orosz hengerkémények helyett nem négy- és háromszegletes kéményeket huznának fel mindenféle lehetetlen görbületekkel és törésekkel. Nálunk még az is gyakran előfordul, hogy a kémények közti hézagokat dirib-darab apró törmelékkel tömők, a csapos gerendákat beépitik stb.

A hibás építkezéseknek ugyancsak egyik specialitása a különféle irányban vezetett hamis rabitz-esatornák, melyek szintén elég sűrűn okoznak szoba-, konyha-, parketta-tűzet.

Ha a hatóság az építkezéseknél szigorúbban ellenőrizné a kémények felhuzásának munkáját, úgy bizonyára csökkennének a hibás építkezésekből származó tűzesetek, de talán a kéményseprőket sem vonnák oly sokszor igaztalan módon felelősségre.

És még egy dolgot kell felemlíteni, — ami szintén a tűzbiztos építkezéshez tartozik, — ugyanis Németországban a Baurath a hivatásos tűzoltósággal együtt állandóan figyelemmel kíséri a különféle építési szerkezeteket és anyagokat. Így a vasbeton, rabitz, monier stb. rendszerű építkezéseket. A burkolt és csupasz vastartókat, oszlopokat, továbbá miként viselkedik a tűzben a kő-, márvány-, vas-, cement-, tölgyfalépcső; a Siemens drótüveg, a Luxfer prizmás üveg, a ruberoid-eternit, pala-, eserép-, kátrány-, papír-, üvegtető fedőlemez. A mindjobban használt parafa, salaktégla stb.

Tűzpróbákat tartanak a tölgyfa-, vasalt, szegecselt, bádoggal bevont, hamuval, azbeszttel bélelt ajtókkal. Minden nagyobb tűzeset után a bizottság ezeket az anyagokat is vizsgálja, s az észlelt tapasztalatokat összegyűjtve az új építkezéseknél hasznosítják. Kétségtelen, hogy ez a rendszer rendkívül nagy fontossággal bír a tűzbiztos építkezéseknél.

Tanulmányutam alatt arról győződtem meg, hogy a hivatásos tisztokban megvan az érzék a tűzrendészet kezelése iránt, de nem tehetnek semmit a Baurath nélkül. Ez pedig egészen magáénak tartja az ügyet és saját belátása szerint intézi a dolgokat.

Szabadabban csupán Bréma, Hamburg, Berlin, Chemnitz dolgozhat, míg a többi városokban a tűzoltóságnak nagyon meg van kötve a keze.

A hivatásos tűzoltóságok ugyancsak a városi közigazgatás keretébe vannak beillesztve és rendszeren az építési vagy mérnöki osztályhoz tartoznak.

Kivételt képez a berlini tűzoltóság, mely a „Königliches Polizei-Präsidium“-nak egyik osztályát képezi.

(Folyt. köv.)

# SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

## Pozsony vármegye.

A régi tűzoltószövetségek egyik legfőbb hibája, hogy az alakulás ünnepségei után a vezetőség nem lát teljes erejével a vármegye tűzrendészetének fejlesztéséhez s a megválasztott tisztikar legnagyobb része egy-két évig el látja dolgát s azután nem találván megfelelő utódot, pihentetik az egész szövetséget. Ez lehetett a virágzó Pozsonyvármegyei szövetség sorsa is, mert az 1885. évi lelkes megalakulás után egyike volt a vezetősövetségeknek, azonban az idők folyamán annyira kihalt a vezetők közül a lelkesedés vagy annyira elfáradtak a szervezés munkájában, hogy az utóbbi években alig lehetett valami hirt hallani munkájukról. Az országos szövetség észrevette e vezető feladatra hivatott szövetség hanyatlását s ismételten felhívta az újjászervezésre. A sokszoros buzdításnak végre meg is lett az eredménye s október hó 20-án elnökségi üléssel kapcsolatban megtartotta újjalakuló gyűlését, mely az előjelekből következően e nagy vármegye tűzoltóságát új alapokra fogja fektetni.

A gyűlésen megjelentek az elnökség tagjai közül: gróf Széchenyi Viktor elnök, dr. Óvári Ferenc alelnök, Bencze István titkár, dr. Balogh Dezső pénztáros, Erdély Ernő, Kállay Imre, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János és Vida Pál szakelőadók és szakképviselők. A gyűlést a „Savoy“-szállodában tartott kedélyes ismerkedési est előzte meg, melyen a vendéglátó pozsonyi bajtársak nagy számban jelentek meg.

Az előkészítő bizottság vasárnap délelőtt tartotta ülését, melyen az új tisztikart állapították meg s a tárgysorozat pontjait állították össze.

A gyűlés délelőtt 11 órakor az önkéntes tűzoltótestület ez alkalomra fényesen feldiszipelt nagytermében folyt le. Az elnöki széken Petőcz Jenő alispán ült, mellette az országos szövetség elnöksége s előadói foglaltak helyet. Meleg szavakkal köszöntötte az elnök az országos szövetség vezetőségét s kérte, hogy jóindulatu tanácsával támogassa munkájukat. Brég Jenő szövetségi titkár terjesztette be az évi jelentést, melynek kapcsán rámutatott az újjalakuló szövetség jövőre tervezteire. A jelentést s ennek kapcsán előterjesztett alapszabálymódosítást egyhangulag elfogadták s közfelkiáltással a következőkben alakították meg az új tisztikart: elnök: Petőcz Jenő alispán, alelnökök Bognár György és Sendlein János, titkár: Brég Jenő, pénztáros: Weinstabl Mór. Választmányi tagok: Hársch Gusztáv, Frakl Károly, Végh Miklós, Windischen István, Reszkopf Ignác, Prikkel Károly, Tuma Károly, dr. Röck Ernő, Méhes Gáspár, Mitacssek Pál, Boruta Pál.

titkára a szaktanfolyamokra küldött szövetségi tagok ösztöndíjairól s a járási szaktanfolyamokról tett indítványát egyhangulag elfogadták. Az utóbbiakon a hallgatók részére díjtalan elszállásolást és ételmet biztosítanak a jelentkezőknek. Az első járási nagygyűlést Somorján tartja meg a szövetség. Kemenes Ferenc majtényi parancsnok indítványára megkeresik az országos szövetséget, hogy hivatalos kiadványait ne csak magyar nyelven tegye közzé, hanem minden olyan nyelven, amelyet a tagtestületek beszélnek.

Általános figyelem között emelkedett szó lásra Széchenyi Viktor gróf országos szövetségi elnök. Elnökünk beszédeinek tartalmában gazdag s érvekben erős szavai mindig megtalálják az utat a szívhez egyaránt, de mintha Pozsonyban a szülőváros földje új zománcot adott volna gondolatai megkapó láncolatának s eddig nem hallott fordulatokat a belső érvek meggyőző erejének, oly fényes és megkapó eloquentiával ismertette a tűzrendészet és tűzoltás fontosságát. Beszélt a szakember tudásával a szövetség jövő feladatairól, a megelőző tűzrendészet megalapozásának szükségéről, rámutatott azokra a gátló körülményekre, melyek a modern tűzrendészet kifejlődését megakadályozták. A tanácsadó szó mellett ott volt a korholó is. Megállapította, hogy a szövetség hanyatlásának oka abban rejlik, hogy az alapítók nem gondoskodtak megfelelő utódok neveléséről s csak így következhetett be az, hogy a leggondosabban lerakott alapok mellett is tartani kell a szétoszlásról. Pedig szövetség nélkül igazi tűzoltói élet nem fejlődhet ki, mert csak ez uton látható el a testületek kiképzése s egyuttal a hatóságok tűzrendészeti kérdésének ellátása. Sajnos, ez ideig a vármegyék legnagyobb része keveset törődött a tűzoltószövetségekkel s így e téren fejlődés helyett hanyatlás mutatkozott. De most feldereng egy szebb jövő képe, minden oldalon új élet kezdődik, melytől joggal várhatjuk tűzrendészetünk felvirágzását.

Az éljenzéssel gyakran megszakított beszéd leirhatatlan hatást keltett. A jelenvoltak lelkesen ünnepelték az elnököt s hosszú idő telt el, míg a gyűlés további tárgyaira tértek át.

A közgyűlés keretében adta át Bartal Aurél főispán Palugyay József udvari tanácsos testületi diszelnöknek és Thallner Imre disztagnak tartalmas beszéd kíséretében a királyi diszérmet. Mire a Hymnus éneklésével az ünnepség véget ért.

Délben a Magyar Király szállodában disz ebéd volt, melyen az első felköszöntőt Petőcz Jenő főispán mondotta Széchenyi Viktor elnök és dr. Óvári Ferenc alelnökre, Széchenyi Viktor szülővárosának: Pozsonynak elbrehaladására emelele poharát, dr. Óvári Petőcz alispánt kö-

Tűzoltószövetsége alapszabályszerű rendes évi közgyűlését Pécsen, a hivatásos tűzoltók helyiségében október 13. napján tartotta meg. A közgyűlést Koszits Kamill vármegyei nyug. alispán, érdemekben gazdag jeles szövetségi elnök vezette. A közgyűlésen dr. Visy László, Pécs szab. kir. város főispánja, a vármegye részéről: dr. Buzás László tb. főjegyző, a tűzrendészeti ügyek előadója, Pécs városa részéről: dr. Pintér Ferenc polgármester-helyettes és ezeken kívül még Vadnay Jenő főbíró, dr. Piacsek Emil főispáni titkár jelentek meg. Elnök a közgyűlést általános köztetszéssel találkozó szép és tartalmas beszéddel nyitotta meg. Azzal kezdte beszédét, hogy válságos időket élünk, amikor az emberek, a népek egymás ellen ádáz gyűlölettel törnek s itt a szövetség, a tűzoltóintézmény kebelében a legmelegebb emberbaráti szeretet szellemében tömörülnek a bajtársak az emberiség szolgálataira. Vácsolva röviden az elmúlt év működését, kijelenti, hogy minden törekvésünk oda irányult, hogy mennél inkább megközelíthessük a kitűzött célt. Hálásan emlékezett meg a két törvényhatóság, Baranya és Pécs támogatásáról s abbeli bizalmának adott kifejezést, hogy a két törvényhatóság részéről a jövőben is hathatós támogatásban fognak részesülni. Hogy a siker teljes és biztos legyen, kívánatos a bajtársak lelkes buzgalma, mellyel az intézmény fölvirágzását, áldásos működését fogják elérni. Végül üdvözölte Pécs szab. kir. város jelenlévő főispánját, a vendégeket s az összes megjelenteket. Külön emlékezve meg Margitai Péter, a szövetség alelnökének a Ferenc József-rend lovagkeresztjével való kitüntetéséről s az Ő felsége díszermével kitüntetett tűzoltókról.

A felolvasott évi jelentésből kiemeljük a következőket:

Helyzetünk a múlt évben megtartott közgyűlésünk óta ugyyszólván semmiben sem változott! A végrehajtás tekintetében sok részében felfüggesztett vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletünknek tervezett módosítása még nem történt meg. A vármegyei tűzrendészeti ügyek szakelőadójától azonban értesültünk arról, hogy a módosítási tervezet még az év folyamán feltétlenül el fog készülni és hogy azt a netáni ellenészrevételek előterjeszthetése céljából a szövetségnek és még más érdekeltnek is előzetesen meg fogják küldeni. Csak ha majd mindenfelől a netán teendő észrevételek és ellenjavaslatok beérkeznek: fogja a módosítási tervezetet az összes javaslatok kapesán még külön is egy összehívandó vegyes bizottság tárgyalni, amelynek eredményképpen aztán a szabályrendelet jóváhagyás céljából a vármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé fog kerülni. Marad tehát egyelőre és tovább minden ismét a régiben; vagyis a szövetség ezután sem fog abba a helyzetbe kerülni, hogy feladatának és céljainak megvalósíthatása végett nagyobb tevékenységet

tuzrendészeti ierogyeioknek kevet a nagyobb munkától elvegye, mindazonáltal a szövetség még sem tartja ezt a körülményt oly veszedelmesnek, mert hiszen ha a szabályrendeletnek éppen a „tűzoltóságoknak köteleesszervezése,“ „a tűzoltószereknek kötelező beszerzése“ és a „községi tűzoltósági meg a vármegyei tűzoltói segélyalap“ létesítésére irányuló intézkedéseinek végrehajtása majdnem már két évvel ezelőtt fel is lett függesztve: mindamelllett azért a szövetségnek és a tűzfelügyelőknék tág terük van a munkálkodásra a régi szabályrendelet, de különösen az 1888. évi általános kormányrendelet alapján. Ezeknek végrehajtását az új szabályrendelet elkészültéig az illetékes hatóságoknál közvetlenül vagy a szövetség útján szorgalmazhatják. Mert hát az holt bizonyosság, hogy a kormányrendeletben előírtakat a községek feltétlenül végrehajtani tartoznak és ezek teljesítése alól a hatóságok a községeket semmi körülmények között fel nem menthetik. Mi éppen azt az utasítást adtuk tűzfelügyelőinknek, hogy a teljesítendő nyári szemlék alkalmával a szemléket, különösen a semmiképpen sem kifogásolható 1888. évi kormányrendelet alapján teljesítsék. Ugy tudjuk, hogy ezt az utasítást követték is, aminthogy a szemlék eredményére később még vissza fogunk térni.

Helyzetünk ugyan ezért nem is oly vigasztalan, mert ha bár lassan ugyan, de vármegyénkben a tűzrendészeti állapotok mégis csak javulnak! Mindinkább belátják a községek, hogy eddig semmit sem tettek az elhanyagolt állapotok orvoslására. Többé-kevésbé követik már a tűzfelügyelők tanácsait, sőt vannak már olyan községek is, amelyek be sem várják a hatósági beavatkozást, hanem önszántukból szerzik be a meghiányolt tűzoltási eszközöket és építik meg a tűzoltó-szertárákat. Ez a jelenség örvendetes reánk nézve, mert ebből állapíthatjuk meg tényként azt, hogy szövetségünk működése nem meddő.

Ez évben egy régi praktikusnak bizonyult óhajunkat teljesítettük. Abból a célból ugyanis, hogy a községek mindenről azonnal tájékozva lehessenek, a szövetség egy megfelelő községi tűzoltó-szertár tervrajzot a hozzávaló költségvetéssel együtt szakértő által készítettet el s azt 400 példányban sokszorosítottatta; mindezeket a költségvetéssel együtt minden körjegyzőségnek felvilágosító magyarázó sorok kíséretében azzal küldötte meg, hogy a községek a netán építendő szertáraikat lehetőleg ezen tervrajz és méretek szerint építsék meg.

A jelentés elfogadása után tudomásul vették a pénztári számadásokat s megállapították a jövő évi költségvetést. Tudomásul vették, hogy ifj. Banna Jakab, Piger Zoltán és Szentkirályi Ede az országos kerületi tűzoltótanfolyamot Budapesten hallgatták, erről dicséretes jelzésű látogatási igazolványt nyertek és ehhez képest

ifj. Banna Jakabot a hegyháti, Piger Zoltánt a siklósi és Szentkirályi Edét a szentlőrinci járás véglegesen megerősített tűzfelügyelőinek jelentették ki, míg Dittler Aurélt a pécsi járás tűzfelügyelőjévé választották meg, a pécsváradi járásra nézve felhatalmazták a választmányt, hogy az üresedésben levő tűzfelügyelői állást alkalmas egyénnel töltsse be. Schultz Ferenc rendőrkapitány a pécsi járási tűzfelügyelői állásról leköszönvén, a közgyűlés Schultz Ferencet Pécs szab. kir. város tűzfelügyelőjévé választotta meg. Az üresedésben levő két választmányi tagsági helyre dr. Fenicz Ignác hegyháti főbíró és Bózsa Kálmán hercegszöllősi jegyzőt, a vármegyei jegyzői egyesület elnökét választotta meg

\* \* \*

Egyéb tárgyak között a közgyűlés az önkéntes tűzoltótestületek évi tagdíját 12 koronában állapította meg, a jövő évi közgyűlés megtartásának helyéül Mohács nagyközséget jelölte meg, a sellyei önkéntes tűzoltótestület meghívása folytán pedig elhatározta, hogy a sellyei testület 25 éves fennállását a szövetség a maga részéről is azzal fogja megünnepelni, hogy a jubiláns ünnepélyen választmányi ülését fogja Sellyén tartani. Az „Országos Tűzoltó Otthon“-ra a tavaly folyósított 100 K-n felül újabb 50 K-t utalványozott.

*Dr. Rüll Béla*  
szöv. ügyv. titkár.

## Somogyvármegye szabályrendelete a tűzrendészetéről.

(Folytatás.)

Tizenhat éven aluli gyermekeknek szülői felügyelet nélkül dohányozni tilos.

20. §. A község belterületén nyílt tűzhelyen, illetve a rendes tűzhelyeken kívüli tüzelés, dísznóperzsés, égő fáklyával járás tilos.

Fáklyás menetek, tűzijátékok és tűzveszélyes időszakban (április 1-től október 31-ig) temetéseknél égő szurkos fáklyák használata csak előzetes hatósági engedély s a kikötött óvórendszabályok megtartása mellett szabad.

Belterületen és szabadban való tüzelés csak oly üstházban engedhető meg, melynek kürtője szikrafogó hálával van ellátva.

Gőzgépek és motorok csak a hatóság előzetes engedélye mellett állíthatók fel.

21. §. Gőzgéppel való cséplés, vagy a szabadban tüzeléssel járó munkák rendszerint csak a községen kívül és pedig a legközelebbi épülettől vagy erdőtől legalább 100 méternyi távolságban, nappal és szélcsendben teljesíthető.

A járási főszolgabíró megengedheti, hogy a gőzgéppel való cséplés a község belterületén tűzmentes épületektől 50 méternyire, más épületektől pedig 100 méter távolságra legyen végezhető. Munka közben a gépből kihulló parázs, hamu és salak közvetlen a gép tüzelő része mellett ázott, tűzmentes anyaggal fedett gödörbe gyűjtendő össze és vízzel leöntve, teljesen eloltandó. A napi munka befejezte után a pernye vízzel teljesen eloltandó. Legalább 5 hl. vízkészlet és oltóeszközök, u. m.: 1 db 80 m/m. hb. szívó-nyomó targonca-fecskendő, 3 db 16 □ méter ponyva, 3 jó szikracsapó kéznél tartandók. Az előírt méretű fecskendő beszerzésére, ha már más

22. §. Benzin, petroleum, vagy más motoros géppel, ló vagy kézi erővel minden engedély nélkül, beltelken is csépelhetnek, illetve nyomtathatnak mindazok, kik gépüket, illetve nyomtató szerűjüket épülettől, vagy gyúlékony tárgyaktól legalább 40 méter távolságra helyezhetik el; ha pedig az összes termény nem több mint 100 kereszt kalászos gabonanemű, legalább 20 méteres tűztávlatot kell betartani.

Benzinmotor által hajtott cséplőgéppel csakis az esetben szabad egyáltalán dolgozni, ha a benzin csakis egyféle módon, a robbanást kizáró szerkezettel ellátott tartállyal egyenesen és teljesen légmentesen összekötött s állandóan hozzászerezelt szárnyszivattyú segítségével emelhető ki. Csapolás, leeresztés, nyílt vagy zárt edényekkel való átöntés szigorúan tilos.

A géppel összekötött benzintartályon kívül a gép közelében csak vashordóban annyi benzin tartható, mennyi a kiürült használatban levő tartály pótlására szükséges. A többi benzint jól záródó vashordóban, a nap heve ellen megvédve, jól szellőztethető, világos, tűzbiztos, nem lakás alatti, vagy melletti pincében, kamrában, esetleg gödörben, a géptől távol kell elhelyezni.

A motort állandóan tisztán, rendben, felügyelet alatt kell tartani.

23. §. Tűzveszélyes építkezésű és hiányos kéményeket, sövénykéményeket a kéményseprő a hatóságnak bejelenteni tartozik.

Minden újonnan épült házat tűzbiztosan épült kéménnyel kell ellátni.

Gyúlékony anyagból kéményt építeni, a kéménybe faszereket beépíteni tilos.

Padláson kéménytisztító nyílások csak jól zárható, kettős vasajtóval ellátva alkalmazhatók.

24. §. Nyilvános táncvigalmak, társas összejövetelek, mulatságok, előadások, felolvasások, népgyűlések, stb. csak tűzmentes anyagból épült, tűzmentesen fedett épületekben levő oly helyiségekben tarthatók, melyeknek befogadási képességükhöz arányítva megfelelő számú és méretű, kifelé nyíló ajtójuk van.

25. §. Ha szintársulatok vagy műkedvelők állítanak fel ideiglenes színpadot, akkor arra az előadási engedély a tűz. felügyelő vagy tűzoltóparancsnok előzetes szemléje után s annak eredményéhez képest adható ki. Ily előadásoknál a színpad mindkét oldalán egy-egy puttony-fecskendő vagy extincitőr állítandó fel egy-egy tűzoltóval. Ezenkívül a nézőtérben is legalább két tűzoltó legyen. Görögtűz használata esetén pedig minden lángnál egy veder homokot kell tartani.

26. §. Minden háztulajdonos, kinek épülete a szomszéd épületeitől tűztávlaton belül van, az épületek mellett elhúzódó közőket, valamint az udvarok mindazon részeit, melyek a bejárás és közlekedésre, továbbá a berakodásra nézve nem szükségesek, három év alatt befásítani köteles.

27. §. Minden tűzrendészeti és építkezési ügyből kifolyólag tartott helyszíni szemléhez a községi tűzoltóparancsnokot és fontosabb esetekben a járási tűzrendészeti felügyelőt meghívni és véleményét kikérni kell.

28. §. A községi előjáró, vagy a tűzrendészet kezelésével megbízott előjárósági tag a községi tűzoltóparancsnokkal, továbbá a kéményseprővel minden évben tavasszal, legkésőbb május végéig köteles a község területén levő összes épületeket, műhelyeket, nyilvános épületeket tűzrendőri szemle alá venni, a tűzveszélyes állapotok elhárításáról gondoskodni, a háztulajdonosok által tartandó oltószerek és vízkészlet meglétéről meggyőződést szerezni, azoknak jókarban tartása felől intézkedni, a kémények és tüzelőhelyek tisztántartását ellenőrizni, szóval minden, a tűzvész kitorthatése vagy nagyobbodása elleni óvintézkedést elrendelni, s azoknak szigorú betartását mindenkinek felelősség terhe mellett meghagyni, az e tekintetben észlelt mulasztások

Nyilvános vagy nyilvános épületek, telepek, gyárak stb. szemléjéhez a járási tűzrendészeti felügyelőt is meg kell hívni. A szemlét az illető községi előjáróság a vármegyei, vagy a járási tűzrendészeti felügyelő kívánságára is bármikor megejteni köteles.

29. §. A tűzrendőri szemlérlől a talált állapotokat és az elrendeltek felsorolását magában foglaló jegyzőkönyv készítenendő, melyet a bizottság valamennyi eljárta tagja aláír s mely a járási tűzrendészeti felügyelőhöz haladéktalanul elküldendő, aki azt láttatva 3 napon belül köteles javaslatával együtt a járási főszolgabíróhoz felterjeszteni.

A nagyobb épületek és telepek vizsgálatáról a járási tűzrendészeti felügyelő és a községi tűzoltóparancsnok tűzrendészeti nyilvántartást vezet, melyben minden, a jegyzőkönyvben foglalt és az illető telepre vonatkozó adat a telep lapjára rávezetendő.

A tűzrendészeti szemlén elrendeltek végrehajtásának ellenőrzése a tűzrendészet kezelésével megbízott előjáró és a tűzoltóparancsnok kötelessége.

30. §. Gyárak, mulatóhelyek, színházak, mozgó színházak, műhelyek, tűzijátékok, szérűskertek, fatelepek, vegyelfolttisztító ipartelepek, tűzveszélyes anyagok raktárának, s mindazon telepeknek engedélyezési eljárásához, melyek az ipartörvényben felsorolva, a tűzoltóparancsnokot és esetleg a járási tűzrendészeti felügyelőt meg kell hívni és a hozott véghatározatot nekik kiadni kell. Az elrendeltek ellenőrzése az előbbi §-ban megnevezettek kötelessége. A jogerős határozatok végrehajtását elmulasztók a járási főszolgabírónak feljelentendők.

(Folyt. köv.)

\* A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete évi közgyűlését, mint említettük, Pálics-fürdőn tartotta meg szeptember 1-én. Az elnökség, a fővárosi és környékbeli tűzoltóságok tisztjeivel augusztus 31-én utazott el, kiket a szabadkai vasuti állomáson a helyi tűzoltóság egy díszszakasza s a tűzoltózenekar fogadott. Az elnökséget és a kíséretében érkezett tisztakat Dembicz Lajos h. polgármester üdvözölte, melyért dr. Marinovich Imre egyesületi alelnök mondott köszönetet. Az érkezett vendégeket külön villamoskocsik vitték ki Pálics-fürdőre, ahol tisztjeitükre este 8 órakor társasvacsera s tuncmulatság volt.

Másnap, szeptember 1-én délelőt tartattak az igazgatóválasztmányi ülések s tartatott a közgyűlés dr. Marinovich Imre kir. jogügyi főtanácsos, alelnök vezetése alatt. A közgyűlés az évi jelentést tudomásul vette s az üresedésben lévő elnöki tisztségre egyhangúlag Janicsék Andor székesfővárosi tűzoltóparancsnokot, a tiszti egyesület ezideig volt agilis s kiváló szakképzettségű alelnökét választotta meg. Dr. Poos Miklós Zemplénvármegyei tűzrendészeti felügyelőjének lemondása folytán megüresedett tükári tisztséget a közgyűlés Udvardy Aladár budapesti szakasparancsnokkal, az országos tűzoltótanfolyamok egyik előadójával töltötte be.

Tiszteletbeli tagokul megválasztattak Budapest székesfőváros tanácsa részéről dr. Bárczy István polgármester, dr. Bódy Tivadar alpolgármester és dr. Harrer Ferenc tanácsnok; Szabadka város részéről dr. Purgly Sándor főispán, dr. Bíró Károly polgármester, dr. Dembicz Lajos h. polgármester és Szalay Mátyás rendőrkapitány. A jövő évi közgyűlés helyéül Papp Ferenc szegedi tűzoltóparancsnoknak, csongrád-vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, a Szeged város vezetőségének és tűzoltóságainak nevében tett meghívása folytán, Szeged városát állapította meg.

A gyűléseket dr. Marinovich alelnöknek „Tűzrendészet és tétéles jog” című felolvasása zárta be, melyet élénk eszmecsere követett. Dóiban bankett volt, melyen részt vett dr. Purgly Sándor szabadkai főispán is. A városi hatóság nevében dr. Vojnich Ferenc városi főjegyző üdvözölte a gyűlésre megjelenteket s a tiszti egyesületet. A szíves fogadtatásért dr. Marinovich alelnök mondott köszönetet. A részvevők délután 4 órakor külön villamoskocsikon mentek Szabadkára, ahol a hivatásos és önkéntes tűzoltóságoknak Milassin Andor parancsnok vezényletével tartott gyakorlatát tekintették meg s utána szétoszlottak. A mintaszerű rendezés Vermes Béla alelnök s a szabadkai tűzoltóság munkája volt s érdemük, hogy a résztvevők a kedves emlékek egész raját vitték magukkal haza.

U.

penztár szeptember 20-án üléseken jegyzőkönyv. A segélyző-pénztár elnökségének Pozsonyban tartott ülésén felvett jegyzőkönyv. A tűzoltónapi gyűjtések eredménye. 50 K-nál többet adományozók és gyűjtők névsora. Az igazságügyi és közgazgatási tisztviselők továbbképző tanfolyama. Lakások és iskolák tűzrendészete. Irta: Vidonyi Ilonka. — A motoros fecskendő a tűzoltóság szolgálatában. Irta: Varga Lőrinc. — Diszereum adományozás. (Ujabb sorozat.) — Hogyan kezelik a tűzrendészetet Németországban. Irta: Kállay Imre. — Szövetségünk köréből: Pozsony. Baranya. Somogy vármegye. — A tiszti egyesület közgyűlése. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. Beszerzési források.

— A fővárosi hivatásos tűzoltóság új tisztjei.

A főváros tanácsa október 18-án tartott ülésén a szervezett három tűzoltótiszti állásra *Dittrich József* gépészmérnökök, *ifj. Teasdale Ottó* i. fogalmazót és *Ausch Rudolf Vilmos* főhadnagyot választotta meg. Nevezettek 9 hónapon át gyakoronokként valának beosztva a tűzoltóparancsnokságnál, melynek kebelében most ők képviselik a harmadik generációt.

— Mozifilmek hűtése. A sok berendezés közül, melyeket a filmek meggyulladásának megakadályozására s a már keletkezett tűz eloltására és lokalizálására javasoltak, fölemlítjük a következőket: A filmet állandó, erős légáram hűti, ezáltal egyrészt meggyulladását gátolják meg, másrészt a légáram a filmgyulladás esetén eloltja a lángot. Egy külön elektromotor exhaustort működtet, amelynek nyomóoldalához cső van kapcsolva, a cső másik vége a filmablakra van irányítva, úgy, hogy a légáram állandóan hűti a filmet.

— A segélyző-pénztárnál történt balesetbejelentések. Az utóbbi időkben gyakran fordul elő, hogy a segélyző-pénztárnál elkésve jelentik be a történt baleseteket, miért is az elnökség kénytelen a segélykérvényeket a késői bejelentés miatt elutasítani. Hasonló esetek elkerülése végett az elnökség ezúton hívja fel a tagtestületeket, hogy minden balesetet azonnal jelentsenek be a segélyző-pénztárnak s ha a gyógyulás hosszabb időt vesz igénybe, akkor a zárjelentés beérkeztéig értesítést küldjenek az elnökségnek.

— Tűzoltók balesete Pozsonyban. Október 6-án délután tartotta a pozsonyi önkéntes tűzoltótestület zárógyakorlatát, melyet egy szerencsétlenség tesz emlékezetessé. A kivonuló szerkocsi hátsó balkereke beleakadt a villamos sínbe, eltörött, miáltal a nehéz kocsi, melyen 16 tűzoltó ült, feldőlt. A kocsi és 9 tűzoltó sebesült meg jelentékenyen. A kocsist és egy rajvezetőt azonnal kórházba kellett szállítani, míg a többi házi ápolásban részesül. A szerencsétlenül járt bajtársak állapota azóta jelentékenyen javult s már többen közülök teljesítőkönk rendes szolgálatot.

— A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség színmű-pályázata. Az országos tűzoltó-szövetség pályázatát hirdetett oly irodalmi értékű színműre, mely a tűzoltás népszerűsítését tárgyalja alkalmas formában s műkedvelők által is előadható legyen. A pályamunkák között kettőt talált a bizottság olyant, mely a célnak megfelelő, miért is a szövetség elhatározta, hogy a kifizetőt 1000 koronás díjat egyenlő erkölcsi értékkel a két munka szerzője között megosztja.

Miután a pályázati hirdetésben nem volt közzétéve az, hogy a szinmű a tűzoltó-szövetség tulajdonába megy át, a szövetség ezután hívja fel a pályázókat, hogy jelíges levelük címének jelzésével ellátott borítékban irt nyilatkozatban jelentsék ki, hogy a pályadíj felosztásához hozzájárulnak s fél díj (500 kor.) elnyerése esetén is, a darabot az országos tűzoltó-szövetség tulajdonába engedik át s annak előadatási jogát az országos tűzoltó-szövetség minden tagtestületének s az országos tűzoltó-szövetség által kijelölt színházaknak díjtalanul átengedik. A jelentkezést e közlemény megjelenésétől számított 15 nap alatt kéri a szövetség, mert ennek letelte után dönt a pályázat sorsa felett s a díjnyertesek jelíges levelét felbontja.

— A „Szabad Szó“, a Mezőfi Vilmos, volt országgyűlési képviselő, szerkesztésében megjelenő politikai hetilap, egy szakmánk szempontjából is nevezetes újítást szándékozik életbe léptetni. Birtokába akarja juttatni olvasóit azoknak az ismereteknek, amik képessé teszik az embert a tűzveszedelem elkerülése s a megakadályozhatatlan okból kitért tűzzel szemben való védekezésre. A szakismereteket, melyekhez rendszeresen csak a maguk kárán jutnak el az emberek, rendszeres, folytatolagos közle-

mények, valóságos tűzoltói oktatások formájában kívánja nyújtani. E célra egy tűzrendészet című állandó rovatot kreált, amelynek szerkesztőjeül ugyanazt az Ádám J. Istvánt sikerült megnyernie, aki, mint lapunk olvasói emlékezhetnek rá, ezelőtt éppen 2 évvel, a Magyar Hirlap hasonló című mellékletének volt a rovatvezetője.

Az újítás két okból is öröndetes. Először, mert alkalmat ad Ádám József Istvánnak arra, hogy újra felvegye előnyösen ismert szakirodalmi tevékenységét; másodsorban pedig azért, mivel a Szabad Szó olvasóinak ugyanazon kisiparos és gazdaközönség, akikből önkéntes tűzoltótestületeink tagjai rekrutálódnak. A Szabad Szó előfizetési ára, a Képes Világlappal együtt, egész évre 8 korona, mely összeg Budapest, VIII., Baross-tér 4 szám alá küldendő.

### Szerkesztői üzenetek.

S. M. P. Most egyik sem aktuális. A cikket ha kívánja visszaszámazzuk.

K. I. K. A cikket alkalmilag megjelentetjük.

K. F. M. Addig is, míg levelére sort kerithetünk, felhívjuk figyelmét a körülményre, hogy gyakorló szabályzatunk tót nyelven már megjelent; kapható Vollay Elemérnél Iglón. Falusi családok és iskolás gyermekek érdeklődésének felkeltésére igen alkalmasan megírt könyvecske a „Vörös kakas“ című, mely a veszprémi vármegyei tűzoltó-szövetség útján szerezhethető meg.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)  
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponai-utca 20—21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság

Budapest,  
VI., Váci-út 60

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**

cs. és kir. udvari szállító, gyártanak:

tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).



**Mátrai Antal és Társa r.-t.**

ezelőtt Mátrai, Felk és Társa

Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tölmlémotortákat.

**Walsér Ferenc**

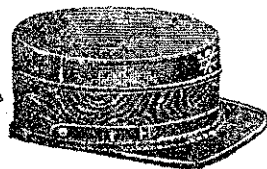
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémentőde

Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

**Sternberg és Kálmán**

Budapest, VIII., József-körút 35.

**GYÁRTUNK:** tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

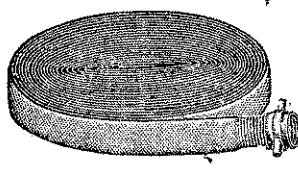


**Tűzoltó-sapkákat**

legjobban és legolcsóbban készít

**Ritscher Zsigmond és Fia** Körmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**

Budapest, V., Lipót-körút 22.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a

**tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 50%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárának jut.



!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és felszerelések

**Tiller Mór és Társa**

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!

# TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogsíttott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a bová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: <b>A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.</b> Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	---	--

Felölös szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

## A téli munkálatok.

Tűzoltó-testületeink legtöbbszörében az őszi, téli s az első tavaszi hónapokban szünetel az élet s ha elő is kerül néhány helyen a rendezendő táncmulatságok, hangversenyek alkalmából az egyenruha, komoly és szakszerű munkát alig végeznek. Pedig a téli időszak a legalkalmasabb a testület tagjainak kiképzésére, a hosszú esték s a szórakozás nélküli ünnepek délutánjai szinte kínálóznak arra, hogy a működő tagok kiképzését fejlesszük s megismertessük azokkal a szerekekkel és szerkezetekkel, melyeket tűzoltói működésük közben használnak.

A tanításnak ki kell terjednie a tűzrendészet és tűzoltás minden ágára, hogy a gyakorlati időt ne kelljen másra felhasználni, mint a szoros értelemben vett szerelésekre és támadásokra s még erre is úgy, hogy kiegészítője legyen a tél folyamán elsajátított ismereteknek. Ki kell terjednie továbbá a község vagy város tűzvédelmi berendezéseinek ismertetésére, a nagyobb épületek, gyárak és ipartelepek tanulmányozására, ha lehet, a természetben kirándulásokkal, ha nem, úgy térképek és leírások segítségével, mindenütt súlyt helyezvén arra, hogy a megismerés mellett legyen mód a tűzkeletkezési módok megjelölésére és az oltás mikéntjének előadására is.

A tanításra sokféle mód kínálkozik. Ha van a testületben képzett tiszt, aki saját tapasztalatainak felhasználásával gyakorlati ismereteit teheti a testület közkinésévé, úgy a legalkalmasabb, ha az ő irányításával tartják meg az iskolákat, ha nincs, úgy megfelelő tűzrendészet szakkönyv felhasználásával felolvasásokat tartunk, melyek után meginduló vita sok kérdés egészseges tisztázását eredményezi. Bármelyik módszert alkalmazzuk is, nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy eredményt csak rendszeres munkával érhetünk el. Ne legyen tehát a téli iskoláztatás előadásoknak kapocs nélküli sorozata, hanem előre megállapított terv szerinti lánccolat, melyben megfelelő arányban legyenek a szerekek ismertetése mellett a taktikai alapelvek s a megelőző tűzrendészet követelményeinek tárgyalása. Az anyag kiválasztását és összeállítását bizzuk a testület tapasztaltabb tagjaira, mert általános elveket ha lehet is itt felállítanunk, a tanítás kivitele kell, hogy községenként a helyi körülmények szerint változzék. Még az előadói kar tagjainak összeállítására is nagy gondot kell fordítanunk. Ha felolvasásokat tartunk, akkor is jobb, ha más és más tisztje végzi ezt a testületnek, mert ezáltal elérjük azt, hogy mindegyik tiszt a rábizott anyagot alaposan tanulmányozza át s a felolvasás után meginduló vitában vagy mondjuk megbeszélésben elhangzott észre-

vételekre szakszerű felvilágosításokat tud adni.

Az iskoláztatás mellett intenzívebben intézendők el a téli hónapokban a testület egyéb adminisztratív ügyei. Különös gond fordítandó arra, hogy a leltár pontosan elkészíttessék, az év közben beállott változások pótlólag belevezetessenek, a szokásos leírás eszközöltessék s így megállapítható legyen a testület teljes vagyona. Ide tartozik a felszerelések alapos átvizsgálása s a hiányzó alkatrészek pótlása is. Minden szer tüzetes vizsgálat alá veendő s megállapítandó, hogy nem hiányzik-e itt egy csavar, amott egy tömitő-gyűrű, nem kell-e javításba adni valamelyik szert még most, mikor nem mondotta fel teljesen a szolgálatot, nem volna-e célszerű a megkopott vagy szinehagyott festéknek pótlása. Meg kell vizsgálni külön a személyi felszerelést, elegendő lesz-e a következő év szükségleteire, nem kell-e pótlólag hozzájuk rendelni. Meg kell állapítani, hogy jó karban vannak-e, elvégezhető-e velük az a szolgálat, amire azt igénybe veszik.

A téli idő használandó fel a tagoknál levő egyéni felszerelések kipróbálására is. A sisakok, övek, kötelek az idők folyamán romlásnak vannak kitéve, különösen anyag gondozás esetén, módot kell tehát minden testületnek arra keresni, hogy alaposan vizsgálják azokat is meg.

Alkalmas a téli idő az új beszerzések megtárgyalására is. Ne akkor rendeljünk tűzoltófelszereléseket, mikor az ügynök hosszas rábeszélései elől nem tudunk menekülni s sokszor lényegtelen tárgyakat rendelünk, hanem ilyenkor, téli időben, mikor alaposan megfontolhatjuk. Magyarország elég gazdag már tűzoltószerés felszerelési-gyárakban, van rá módunk a tőlük kért ajánlatok alapján úgy kiegészíteni felszereléseinket, hogy a modern követelményeknek

ket szertárainkban a beállható hideg időjárás folytán kell eszközölnünk. A fecskendőkből, lajtokból ki kell eresztetni a vizet, nehogy befagyván, szétrepedezze, gondoskodni kell anyagokról, melyek az esetleges befagyott tűzcsapokat felolvasztják, eszközökről, melyekkel a befagyott folyó vizét hozzáférhetővé tesszük, ruházatkiegészítésről, melyekkel a működő tagokat képessé tesszük arra, hogy a tél hidegében is végezhessek kötelességeiket.

A téli hónapok alatt sok munka vár reánk, ne engedjük kárba veszni ezt az időt sem, használjuk fel arra, hogy testületeinket a vész ellen való küzdelemre olyan fegyverekkel szereljük fel, amelyek képessé tesznek a harc eredményes felvételére. A szántóvető gazda, mikor a föld is aluszik, hogy új erőt gyűjtsön, erő s munkával készül a tavaszra, javítja szerszámain, rendbehozza raktárait, nem ismer pihenést, mi is használjuk fel a telet a lelkiismeretes munkára, a tavaszi és nyári gyakorlatok előkészítésére s emellett álljunk mindig fegyverben, mert ellenségünk, a pusztító vész sem alszik s nem tudjuk, nem támadja-e meg a legerősebb fagy közepette a kazlat, tetőt a vörös kakas, s ekkor résen kell állanunk kétszeresen.

**h. sz.**

\* Kitüntetett tűzoltók. Ő felsége, a király, 1911 évi május 27-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység megjutalmazására díszéremet alapított. A székesfővárosi tűzoltó legénység soraiban most ez érmet, az Országos Szövetség elnökségének megajánlása folytán, 16 ilyen érdemes egyén nyerte el. A h. főpolgármester a díszéremnek, az adományozási okirattal együtt való átadásával Janicsk Andor, főparancsnokot bizta meg, ki azokat, a tisztikar jelenlétében, elismerő és lelkesítő szavak kíséretében november 30-án osztotta ki. A kitüntetettek név szerint a következők u. m. Kreszta Nándor, Kollár Ignác, Molnár Gergely, Pirschl János, Vas József, Nagy Károly és Szanyi János őrmesterek; Hlavacska Ferencz, Bődök Károly, Molnár Nándor csővezetők; Czaupper Sándor, Lukács



## Értesítés.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége 1912. évi december hó 21-én d. u. 3 órakor ülést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Breuer Szilárd főtitkár lemondása;
2. a tűzoltó napi gyűjtés eredménye;
3. a színműpályázat eredménye;
4. a Tűzrendészeti Közlöny helyettes szerkesztői állásának szervezése;
5. a Gyakorlati szabályzat revíziójának kérdése;
6. a Veszprém vm. szöv. ajánlata;
7. a Heves vm. szöv. kérelme kerületi tanfolyamnak Egerben való rendezése tárgyában;
8. folyó ügyek.

Budapest, 1912 december hó 3-án.

Gróf Széchényi Viktor s. k., Bencze István s. k.,  
elnök. titkár.

## Jegyzőkönyv.

Felvétel Pozsonyban 1912. október 20-án a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésében.

Elnök: gróf Széchényi Viktor elnök.

Jegyző: Bencze István titkár.

Jelen voltak: Dr. Óvári Ferenc alelnök, Erdély Ernő, Oltványi Ödön, Papp Ferenc, Szabó Gyula, dr. Vass János előadók, Desits József, Szabados Imre, Vida Pál szakképviselők, Kállay Imre szakosztályi jegyző, dr. Balogh Dezső pénztáros, Szendlein János, báró Clauer Elek, Brég Jenő, Bognár Gergely pozsonyi tisztek.

Elmaradásukat igazolták: Breuer Szilárd főtitkár, Ajkay Zoltán szakosztályi alelnök, Jászberényi Miklós előadó, gróf Erdődy Tamás szakképviselő.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy a trencsénvármegyei szövetség kéri Horóc, Poroszka, Puhó tagtestületeknek és hátralékainak törlését, továbbá Beckó és Illava községek hátralékának törlését, mivel időközben megszűnt volt a tűzoltóságuk.

Az országos választmány közgyűlése elé terjeszteni rendeltetett.

2. Dr. Vass János előadó bejelentette, hogy a színmű-pályaművek bírálatát úgy 6, mint Erdély Ernő elvégezte és az általuk legjobbnak vélt négy mű azután Porzolt Kálmánnak és az ő révén Simó Ferencnek, majd Rákosi Jenőnek adatott át bírálat végett, hogy azonban sem Porzolt, sem Rákosi nem nyilatkozott az iránt, vajjon abszolút becsü-e valamelyik pályamű?

Dr. Óvári Ferenc alelnök tudatja, hogy Rákosi Jenő javaslata az lenne, miszerint a két legjobbnak jelzett mű adassék ki egyik-másik budapesti színháznak és amelyik azok által elfogadtatik, díjaztassék azután a pályadíjjal.

E javaslat elfogadtatván, egyben felhívást rendelt közzé tenni az elnökség a lapokban a pályázókhoz az iránt, hogy jelentsék be, vajjon a díj elnyerése esetén hajlandók-e a darab tulajdonjogát a szövetségnek átengedni.

3. Titkár bejelenti, hogy a kiírt pályakérdések határideje október 1-én lejárván, 11 különböző pályamű érkezett be s hogy azok

birálat végett kiadattak az irodalmi szakosztálynak.

Tudomásul vétetett.

4. Erdély Ernő előadó bejelenti, hogy a tanfolyamszabályzat-tervezetet a jövő elnökségi ülésen fogja bemutatni.

Tudomásul vétetett és dr. Vass János indítványára 30 példányban sokszorosítani s a tanfolyamok előadóinak tanulmányozás végett megküldetni rendeltetett.

5. A Szent-István-Társulat azon átíratát, mely szerint Breznay népies művét kinyomatni hajlandó, csak a korrekturát, a tagtestületeknek való expedírást és a szükséges kliséket vállalja a szövetség magára, az elnökség elfogadta.

6. Papp Ferenc előadó bejelenti, hogy a gyakorlati szabályzat módosítására észrevételeit elkészítette, három példányba bejegyezte s kéri, hogy az a bizottság között osztassék zét, a bizottság elnöke pedig utasítsassék a bizottság mielőbbi összehívására.

Tudomásul vétetett és Kállay Imre javaslata elhatározott, hogy a módosítás a hivatalos szaklapban vázlatban, majd az elkészített tervezetben is, ismertetendő lesz, hogy a tagtestületeknek mód nyújtassék a hozzászólásra. A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének ide vonatkozó javaslata kiadatott az előadónak.

7. Dr. Óvári Ferenc alelnök bejelentén, hogy a tűzoltónap előkészítési munkálataihoz alkalmazott segéderők már felmenthetők.

Az elnökség a felmondás eszközlésével alelnököt és az illető szakosztályi előadót bizta meg.

8. A „Tűzrendészet” című mű korrekturáját és kinyomatását illetőleg megbizta az elnökség a főtitkárt, hogy azt a késedelmes szerző kezeiből kivéven, végezze el.

9. Alelnök azon bejelentése, hogy az 1912. évi tűzoltónap budapesti gyűjtésének sikere Kállay Imre bizottsági főtitkár, Ruh Géza bizottsági elnök, Mátray Antal bizottsági pénztáros és Alt Lajos bizottsági főellenőr nagy buzgalmának köszönhető.

Tudomásul vétetett és nevezetteknek köszönet szavaztatott.

10. Titkár bejelenti, hogy a múlt ülés óta az iroda által elintéztetett: 1 előterjesztés; véleményeztetett: 12 telepengedélyezés, 6 tűzrendészeti kérdés, 1 építési kérdés, 7 alapszabály, 3 szabályrendelet, 1 műszaki kérdés; kipróbáltatott: 3 fecskendő.

Tudomásul vétetett.

11. Titkár indítványozza, hogy a tanfolyamok hallgatóit irassa be saját költségén az országos szövetség a segélyzőpénztár tagjai sorába.

Utasított, hogy indítványát írásban adja be.

12. A királyi díszermekre beérkezett és igazolt kérvények felterjesztetni rendeltetett.

13. Elnök felhíván az elnökség figyelmét arra, hogy az érmekeket nem viselik szabályszerinti sorrendben, az elnökség megbizta Szabó Gyula előadót azzal, hogy az éremviselés, szabályzatát készítse el, hogy az a hivatalos lapban azután közzétehető legyen.

14. Titkár bemutatván Artner Károly cég reklám-legyezőre vonatkozó ajánlatát, az mint meg nem felelő elutasított.

15. Azután Dr. Vass János szólal fel. Szerinte

a rimaszombati ülés azon határozata, hogy az irodai személyzet munkafelosztása egy bizottság által készíttessék elő, nem lett ilyen módon végrehajtva, a szentpétervári kongresszusra elkészített művének expedálása és kiadása körül sem járt el az iroda a kellő pontossággal, a munkafelosztásnál tehát felette fontosnak tartja az egyéni felelősség statuálását.

Határozatilag kimondja erre az elnökség, hogy minden fontosabb ügy adassék ki előzőleg az illető szakelőadónak, ha pedig valamely ügy bizottságra bízott, úgy mindenkor az végezze el s illetve annak javaslata várassék be. Az irodát illető kérdés tárgyalása akkorára határoztatott, ha majdan a főtitkár jelen lesz.

16. Oltványi Ödön előadó javaslatára elhatároztatott, hogy a jövő ülésig a pénztár megvizsgálására a gazdasági szakosztály összehívassék.

17. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek Kállay Imre és Oltványi Ödön.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,  
elnök.

Bencze István,  
titkár.

Hitelesítjük:

Kállay Imre.

Oltványi Ödön.

„Figyelmeztetés. Az 1912. évi október hó 20-an Pozsonyban tartott orsz. tűzoltó-szövetségi elnökségi ülés határozatából folyólag ismételten felhívjuk a tagtestületek figyelmét arra, hogy kitüntetések csakis Ő Felsége a király, vagy más külföldi fejedelmek adhatnak és hogy első sorban az ilyféle kitüntető érmek viselése van a törvény értelmében megengedve. Hasonlóan meg van engedve azon érmek viselése, amelyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség VII. nagygyűlésén, 1884-ben, a magyar szent korona országai területén működő tűzoltók számára a szolgálatban való kitartó buzgalom előmozdítása céljából alapított és amely az V, X, XV, XX, XXV és XXX éves szolgálati idő után jár, mert ennek szabályait a m. kir. belügyminiszter 1903-ban kelt leiratával tudomásul vette. Ugyancsak viselhető, de csakis az országos tűzoltó-szövetség tiszteleti tagjai által az orsz. szövetség XVIII. nagygyűlésén 1911-ben tiszteleti tagjai részére alapított díszérem is.

Egyéb emlék- vagy alkalmi-érmek csakis az ünnepség tartama alatt tűzhetőek fel, de különben nem viselhetőek. Egyben figyelmeztetjük még a tagtestületeket arra is, hogy a kir. „Díszérem“ et a jubileumi kereszt után, a szolgálati XXV és XXX éves érmet a kir. „Díszérem“ után, az orsz. szövetség díszérmét pedig a szolgálati érem után a bal mellen kell viselni.

Legvégül megjegyezzük, hogy az államfők által adományozottak az országos szövetség által alapított érmek előtt viselendőek.

Összefoglalva az előadottakat, a rendjelek és érmek tehát a következő sorrendben viselendőek:

I. Belföldi rendjelek, utána királyi érmek (a fent jelzett sorrendben).

II. Külföldi rendjelek és államfők adta érmek.

## Tűzoltó-díszérmek adományozása.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legfelső felhatalmazása alapján a belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmek: Matavoszyk Ernő, az arad-gáji önkéntes tűzoltóság parancsnoka; Dikman Ferenc, a palánkai önkéntes tűzoltóság alparancsnoka; az adonyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Tischner József alparancsnok, Schmidt Jakab szakasparancsnok és Csóri Ferenc szertárnok; a selmecbányai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Greguss Antal tb. alparancsnok, id. Marek Antal, Thuránszky Béla, Frieberth Ferenc és Lestyánszky József szakasparancsnokok, Zanzotto Lajos tűzoltó; Hegyfalusi Sugár Sándor, a csornai önkéntes tűzoltóegylet díszelnöke; a büki önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ruzsicska János és Kisfaludi Sándor szakasparancsnokok, Hoffer János őrsparancsnok, Fekete Ferenc és Ravadi István rajvezetők; a darufalvi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Mersich Viktor parancsnok, Illedits Sándor, Reisner András, Wanke Manó szakasparancsnokok, Kanitschár György szertárnok, Nagbreiter Gyula, Wanke Tibold és Tomassovits Jakab rajvezetők, Illedits András csővezető, id. Illedits Mátyás, Tomassovits Pál, Marhold Pál, id. Soredits András, Paulesits István és Gruber András tűzoltók; a nagyhőföldi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Reisner József egyleti elnök, Steiner János parancsnok, Zöchmeister István szakasparancsnok, Gras Antal őrsparancsnok és Lux József tűzoltó, Krizsán Vince, a párkányi önkéntes tűzoltóság tb. alparancsnoka; a komáromi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Fehér János szakasparancsnok Zsentek Ignác, Harangozó Lajos szertárosok, Haller Ádám, Stemmer Lajos, Praschek Ferenc és Hascsek Károly csővezetők, Deutsch Adolf törzskürtös, Siska János, Sztratyil Ferenc, Neszpodai Antal és Munka Ferenc tűzoltók; a neszemélyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Schmidt Ferenc alparancsnok, Koch Alajos szertárnok, Fischer Antal, Magyar János és Perger Márton tűzoltók; Perdy György a fogarasi önkéntes tűzoltóság parancsnoka: Váradai István a nyirbátori önkéntes tűzoltóság parancsnoka; a nagyszombati önkéntes tűzoltóság kebeléből: Schramm Károly segédtsizt, Toscano János, Gaselseder Miklós, Zlocha József és Molo Mihály szakasparancsnok, Schimek Ignác pénztáros, Schmidt Rezső és Kazimir István őrsparancsnokok, Lang Antal rajvezető, Farkas János és Oláh Pál mászók, Bilcsik László, Schiber Ferenc, Gazsovcics Imre és Horacsek János, Vavrincz Gáspár, Zoder Ferenc, Schatz János, Bilcsky János, Kovalik Ferenc, Rozsnák József, Krisztinus Reinhold és Puchly György tűzoltók; a récssei önkéntes tűzoltótestület kebeléből: Halinkovics András szertárnok, Czich Imre szakasvezető, Bencsics

parancsnok, Hochschorner Gottlieb rajvezető, Kaszl Mátvás csővezető, Scharinger Károly és Türk Mátvás kürtösök, Róth Keresztély tűzoltó; a pozsonybesztercei önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ondrejkovics Ferenc őrsparancsnok, Pichler Antal rajvezető, Granecz József mászó és Horinek Ferenc tűzoltó; a nagymagyarai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Ágh József alparancsnok, Matusek Ferenc szakaszparancsnok, Sill Gyula egyleti pénztárnok, Pajor Ferenc szertárnok, Bittó József, Dombos Károly és Zsigmond Ferenc tűzoltók; Kertész János a szunyogdi önkéntes tűzoltóság szakaszparancsnoka; a dombovári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Tóth Antal tb. alparancsnok, szakaszparancsnok, Dobó Mátvás szakaszparancsnok, Burger Ödön egyleti pénztárnok, Dravetz István szertárnok, Mészáros János és Schmiedt József rajvezetők, Molnár Lajos őrvezető, Kasztner Mihály, Timár János és Gettinger Antal tűzoltók; a tamási önkéntes tűzoltóság kebeléből: Bagoly János zászlótartó, Papp István szertárnok és Szemes Márton őrvezető; a temesvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Drexler Antal alparancsnok, Papp Donát és Paral Miksa szakaszparancsnokok, Karger János őrvezető, Ankacán János, Just Pál és Ungurián György szivattyusok; az újradzsmondházi egyesült önkéntes tűzoltóság kebeléből: Martini Mátvás parancsnok, Galm József szakaszparancsnok, Hey Gusztáv, Zenner Rezső szertárnokok, Wilwerth Mihály, Bartl Nándor őrsparancsnokok, Scheidl Ferenc rajvezető, Lencz Antal és Kovács Antal őrvezetők, Illencz Antal kürtös és Schneider József tűzoltó; Ulleisz Ede, a homokbálványosi önkéntes tűzoltóság parancsnoka; Schlen Frigyes, a sárvári önkéntes tűzoltóság parancsnoka; Radh József, a gymótfalvai önkéntes tűzoltóság parancsnoka; a tarcsai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Weixelbaum Frigyes egyleti pénztárnok és Nika József kürtös; a muraszombati önkéntes tűzoltóság kebeléből: Stefanéc András őrsparancsnok, Antauer József, Tafflik Károly, Pecsics József és Szecskó József rajvezetők, id. Barbarics István, Gumilár Mihály, Lejkó Ferenc és Stevancsec Antal őrvezetők, Vratarics István első kürtös, Bodanec Ferenc, Szelepec János és Holcman Ferenc tűzoltók; a várpalotai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Hübner Viktor parancsnok, Timár András alparancsnok, Madarász János szakaszparancsnok, Petkó Rókus szertárnok, Stein Jakab egyleti pénztárnok és Kristóf Imre csővezető; a keszthelyi tűzoltóság kebeléből: Harasztovits István parancsnok, Kenesey József, Encz János és Pittermann Károly őrsparancsnokok; a légrádi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Schóber István alparancsnok, Zsinics Lőrinc és Ficskó József szakaszparancsnokok, Ferenczy Kázmér volt szakaszparancsnok, Dinhof Ferenc helyettes szertárnok, Goldschmiedt Fülöp egyleti pénztárnok és Puklavecz Ferenc szivattyus; a dési önkéntes tűzoltóság kebeléből: Mező Imre és Szőke József szakaszparancsnokok, Fogarasi József és Gáspárik János rajvezetők,

kebeléből: Prukner József egyleti einok, Szabo János parancsnok, Mészáros József szakaszparancsnok, Bors János rajvezető, Edőcs János és id. Fülöp József szivattyusok, Kraxner József mászó; Kánszky József a bellusi önkéntes tűzoltóság parancsnoka; Opris János Mátvás, a felsőpiáni önkéntes tűzoltóság tűzoltója; a gálisi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Luca Vazul őrsparancsnok, Kovács József csővezető és Vágó Károly dobos; Pop Valér, a szelecsi önkéntes tűzoltóság főparancsnoka és Bulkescher Mihály, a kelneki önkéntes tűzoltóság tűzoltója részére adományozta.

## A vegyészeti gyárak tűzrendészete.

Irta és november 7-én felolvasta Janicsok Andor, Budapest főparancsnoka, a Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesületének elnöke.

A vegyészeti gyáraknak nem mindegyike tartozik a szorosan vett tűzveszélyes gyárak közé. De amelyek üzemők, avagy nagymennyiségben raktározott tűzvélyes anyaguk halma miatt, a tűzveszedelmes gyártelepek közé soroztatnak, azok valamennyiénél megállapíthatók oly közös momentumok, amelyekkel, mint fontos tényezőkkel mindenütt egyformán számolnunk kell.

Legelső sorban arra kell ügyelni, hogy sem tűz sem robbanás ne keletkezzék és ha keletkezett, annak határt tudjunk szabni, hogy sem életben sem vagyonban rombolás ne okoztassék.

E célból minden gyárban oly berendezéseket kell létesíteni, amelyekkel fenti célunk úgy az életbiztonság, mint a tűzbiztonság szempontjából keresztül vihető.

Életbiztonsági szempontból az előre való gondoskodásnak arra kell kiterjedni, hogy a munkások az üzem veszélyes voltára és arra legyenek kitanítva, hogy mi a teendőjük a veszély beállta előtt, vagyis rendes munkálkodásuk közben és kitört veszély esetén. Ki kell tehát oktatni őket arra, hogy miként kezelkeznek hanyagságból, vigyázatlanságból és véletlenségből a munkáséletet veszélyeztető tüzek és robbanások. Más szóval a munkás tudatában legyen előre annak, hogy foglalkozásában miféle baj érheti őt vagy társait akkor, ha mulasztást követ el. Természetesen ilyenkor a munkás vigyázni fog, veszély esetén pedig céltudatosan fog tudni beavatkozni.

Az üzemberekezés és maguk a gyártási helyiségek lehetőleg szabadon álló gyárépületekben helyezendők el. Az épületek szétszórtan, egymástól nagyobb távolságban, az egyikőtől a másikra ható sugárzó hő ellen is védve legyenek.

A dohányzási tilalom követelendő és betartandó.

Tulságos szigor azonban rejtett, lappangó tüzeknek már sokszor volt oka, szigorú ellenőrzéssel kell ez ellen védekezni.

A tüzelés, mely az apparatusok felmelegítésére szolgál, kívülről történjék. Nyílt gyertya vagy lámpavilágítás tilos és ha ilyenek használatára ki nem kerülhet, külsőleg üvegválasztással alkalmazandó.

A gyártási helyiségekben sem a nyers, sem a kész anyag nem raktározható; ezek külön-külön helyiségekben tartandók. A gőzvezeték és egyéb meleg forrás a könnyen gyúló anyagoktól a kellő távolságban legyen; elszigetelések alkalmazandók.

A chemiai folyamat utján keletkező tüzekre, robbanásos égésekre nagy gondot fordítsunk. Lisztpor, szénpor, sőt a cukorpor is 17—25% levegővel keverve, nyílt tűzzel való érintkezéskor robbannak.

Transmissiók túlterhelése, különösen könnyen álló anyagokkal telt helyiségekben, csapágy kigyuladása folytán, veszélynek az okozója. A szijcsuszás (transmissio tárcsákon) különösen száraz levegőben villamosságot fejleszt (erről elektroscóppal meggyőződhetünk). Kisütés már sok esetben okozott kiderítetlen tüzet.

Malmokban, cukorgyárakban a porzás már sok robbanást idézett elő tűznek a behatása következtében.

Hulladékanyagra, különösen olajos rongyokra, azok öngyulásra hajló természetök miatt, figyelemmel legyünk.

A világítási berendezést mindenkor szakszerű iparosok végezzék. Villamos vezetékek kellően izoláltassanak és szabályszerűen szereltessenek, mert a vezetékek rázódása is okozhat rövidzárlatot. Ez okból a különféle üzemeknél, különféle helyiségekben, különféle biztonsági óvintézkedésekkel szerelendő az elektromos vezetékek és égőtestek. Egyiknél Bergmann-csőbe helyezve és befalazva, másiknál szabadon stb. A vezetéket ellepő por a rövid záródásnál képződő fényiv által gyors terjedésű tüzet okozhat.

Savaknak a szerves testekre való hatása gyújtó. Cseppfolyós tüzelőanyagok, különösen a benzinnek szivárgása elhárítandó. Az anyagok gyuladási hőfoka tudatosan figyelemmel kísérendő.

(Folyt. köv.)

\* **Tűzvédelmi kiállítás New-Yorkban.** Az eredetileg október hónapra tervezett newyorki tűzvédelmi kiállítást, a vezetésben előállott változások folytán, december 21.—28. napjaira halasztották. A kiállításban minden feltalálható lesz, ami tűzvédelem, oltás és mentés terén bemutatható, többek között égő ház oltása és a bent tartózkodó lakók mentése is szemlélhető módon.

## A motoros fecskendő a tűzoltóság szolgálatában.

Irta: Varga Lőrinc, temesvári tűzoltóparancsnok.

(Vége.)

És most térjünk át egy másik kérdés fejtegetésére, arra, hogy vidéki városok viszonyainak, mely motorfecskendők felelnek meg legjobban.

A gőzfecskendőnek még számos hive van s feltételezhető, hogy sokáig fogja a helyzetet uralni, azonban sohasem mint támadószerszám, jóllehet ma már oly nevetséges kicsiny méretűek készülnek, hogy hatásuk nagyobb kézfecskendőkével egyenlőnek mondható. 28 éven át szerzett tapasztalataim révén azt állítom, hogy a gőzfecskendő csak nagyobb tüzeknél mintegy tartalékszer nyerhet eredményes alkalmazást.

Az alkalmatlan nyomólegénységtől s így a célszerűtlen kézi fecskendőtől eltekintve az első támadásra tehát a gőzfecskendőnél könnyebben kezelhető, mindazonáltal hatásos szer alkalmazása kívánatos, sőt nélkülözhetetlen.

A villamos vezetékek kiterjedt hálózata — amely ma már ugyszólván minden nagyobb községben is feltalálható — azon gondolatot tolja előtérbe, hogy a mindenütt rendelkezésre álló villamoserő használtassék fel a tűzfecskendők működtetésére; sőt e téren nemesak kísérleteznek, hanem tudvalevően egyes helyeken villamoserőre berendezett turbinafecskendőt tényleg használnak is, amelyek megfelelő viszonyok között kitűnően működnek. Általánosítását azonban különféle körülmények ha nem is lehetetlenné, de mindenestre bajossá teszik.

A látszólag kényelmes körülmények között kihasználható szabad vezetékek használatánál kedvezőtlen és az üzemet zavaró tapasztalatok mutatkoztak. Nevezetesen tűzesetek alkalmával a vezetéknek, részint tűz által történt megrongálása, részint szükség készlettel kikapcsolása vagy elvágása által az áram megszakad s így az áramtól megfosztott tűzoltóság a motorüzemhez szükséges erőt sokszor a legkritikusabb pillanatokban kénytelen nélkülözni. — Az accumulátoros üzem csak automobil-járműveknél jöhet tekintetbe és csakis a jármű továbbítására, de feltétlenül alkalmatlan lovak által vont fecskendők üzemére, mert az aránylagos árammennyiség nem egyeztethető össze az accumulátor súlyával.

Ily körülmények között csak a benzinmotoros fecskendők és pedig a turbina és körforgó-szivattyúk tekinthetők oly szerekeknek, amelyek a tűzoltóság követelményeinek — úgy üzembiztonság, mint aránylag csekély önsúly, üzembiztonság és korlátlan akcióképesség szempontjából — teljesen megfelelnek.

A benzinmotor mely meglehetősen tökéletes

kezeléssel rövid idő alatt elháríthatók. A motor és szivattyu szabályozása egy egyszerű fogással könnyen eszközölhető, ami óriási előnnyel bír, mert gyakran előfordul, hogy működés közben gyengébb vagy erősebb sugárra van szükség; kétsugaras üzemnél pedig egyik vagy másik tömlővezeték esetleges azonnali elzárása kívánatos. A turbinás-fecskendő elvitázhatlan előnye abból áll, hogy a sugarak szabályozhatók, sőt mind a kettő egyszerre elzárható anélkül, hogy a motort üzemen kívül kellene helyezni, avagy az elzárás a tömlők és a gép alkatrészeire károsan hatna. Csak a motorkezelő ügyességétől függ, hogy a motor egyetlen fogással helyes menetbe tereltessek. Aki tapasztalta, hogy mily nehézkes helyzetek származnak akkor, amidőn a csővezető álláspontját változtatni kénytelen, az ezt az előnyt eléggé nem becsülheti.

A felsorolt előnyök s a szernek aránylag csekély súlya, amely a legénységnek is megfelelő elhelyezést biztosít, a benzinmotoros turbina-fecskendőt úgy az első támadásra, mint az állandó üzem céljaira egyenesen predestinálja. Ennélfogva a tűzoltóság univerzális fecskendőjének tekinthető, feltéve, hogy a gép megfelelő méretű. (T. i. nem tulnagy.) A fecskendő, mely minden nagyságban készül, a legnagyobb gőzfecskendők vizszállító képességével bátran vetekedhetik.

Elfogadható, hogy 500 liter percenkénti vizszállítással bíró gép a legmegfelelőbb méretű, mely egy kéthengerű, 12—14 lóerejű motort igényel. A turbinás-fecskendő azon ismert tulajdonságánál fogva, mely szerint a kilövelő víztömeget önmaga szabályozza, — t. i., minél nagyobb az ellenállás, mely a hosszú tömlővezeték, kanyarodások és szűk lövőke alkalmazása által előidézettik, annál kevesebb a kilövelt vízmennyiség —, határozottan mellőzendő, szűk lövőkék alkalmazása, illetve ilyenek csak elkerülhetetlen esetekben használandók.

Mint hogy végre a turbina fecskendők szívó-képessége az ev a k u á l ó szivattyu helyes beállításával teljesen biztosítva van, a leirt fecskendő közepes tűzoltóságok legmegfelelőbb tűzifecskendőjének mondható. A tűzoltóság modern törekvéseit hathatósan elősegítené az óhaj, ha az itt elmondott tétel, nyers tapasztalatok alapján, minél több hozzászólással kiegészítést nyerhetnének, esetleg más véleményen levők által megcáfoltatnának.

\* **Gőzfecskendők eladása.** A frankfurti tűzoltóság automobilszerekre tér át s ezért a tulajdonában levő gőzfecskendőket — melyek jó és hasznavehető állapotban vannak — áruba bocsájtja. Három Busch- és egy Magirus-gyártmányt adnak el, az előbbieket szén-savfűtésű ezer liter vizszállító képességűek, az utóbbi szén-sav és petróleumfűtésű s percenként 1750 liter vizszállító képességű.

Aki a város érdekei iránt érzékkel viseltetik, bizonyára megdöbbenéssel értesült arról, hogy a vízvezetéki munkálatok körül jelentékeny feledékenység történt.

Ugyanis a gyakorlati tűzoltásnak egyik elemi feltétele, hogy az égő tárgyra ne csak egyszerűen reáboocsassuk az oltásra szánt vízmennyiséget, hanem arra is kell törekednünk, hogy az minél erősebb sugárral hatoljon az égő objektumra, hogy ekként erőművi uton is közremunkáljunk az égéshez nélkülözhetetlen levegő elzárására.

A tűzoltásnál ezen kettős, de különösen az erőművi részt van hivatva szolgálni a vízvezeték. A gondos tervező a tűzoltási célok mérlegelésénél arra törekszik tehát, hogy a víztömeg szolgáltatása mellett minél erősebb tömör víz-sugár kifejtésére legyen a vízmű alkalmas.

E szempontokból az a kívánatos, hogy amellet, hogy a vízvezetéki hálózatban minél sűrűbben legyenek a tűzcsapok elhelyezve a vízmű minél magasabb légköri nyomással bírn, hogy a hálózatba és a tömlőkben kifejlődött surlódás a víz-sugár erejét minél kevésbé apassza.

Tanulmányoztam több város vízművét tűzoltói szempontból és így tudom, hogy némely helyen ezen körülményekre nagy figyelmet fordítottak. Viszont oly városokat is láttam, melyek a tűzoltási részre kevesebb gondot fordítottak és ennek kárát is vallják.

Valami nagyon Budapest fővárosa se dicsékedhetik vízművének magas nyomásával s így sok pénzbe kerülő tűzoltósága a szintén nagy pénzáldozatot igénylő gőz-automobil és kézi-fecskendőkkel is kénytelen dolgozni.

De már színházainak tűzbiztonsági berendezéseinek megemeberte magát a főváros. Záporkészülékei és tűzcsapjai fokozatban erővel zúditják a víz-sugarat, amit nem egyszer észleltem a bemutatott próbáknál.

Kolozsvár városa még ennél is tovább ment. Magas nyomású városi hálózata mellett a külön színházi vízvezeték feszmérője 8—10 légköri nyomást produkál.

Mindenütt, ahol vízvezeték létesül, ott a tűzoltás előző módszere teljesen átalakul. Így átfog az alakulni városunkban is.

Nem lében-kanálkodásból, hanem tűzrendészet iránti úgyszeretettől én is érdeklődtem a városunkban tervezett vízvezetéki mű iránt tűzoltói szempontból és megtekintettem az iratokat, vajjon hogy fogunk lenni tűzvédelmi tekintetben.

Ekkor a tervezési előmunkálatok már oly előrehaladott stádiumban voltak, hogy megállapíthattam, miszerint a legmagasabb nyomás elméletileg 3 légkörre fog emelkedni, mely a mi nagy kiterjedésű városunk csőhálózatában a beálló surlódások következtében valójában csak

\* Közérdekű voltánál fogva adjuk a helyi, de általános érvényű cikket.

kettőre fog apadni. Láttam azt is, hogy a tűzcsapok főleg a tűzveszélyesebb külvárosi hálózatrészekben nagyon távolra terveztetnek egymástól.

Csekélységem tudatában megfigyeléseimmel sem a nyilvánosság előtt, sem a hivatott férfiaknál nem okvetetlenkedtem, hanem mintegy 2 évvel előzőleg az én illetékes fórumom, a tűzoltó-testület közgyűlése előtt léptem fel, írásban részletesen is kifejtett indítványommal. Ezen indítványomban többek között javasoltam már akkor, hogy kerestessék meg a városi hatóság, illetőleg a vízvezetési bizottság, hogy a tervezéseknél a tűzcsapok szaporítását kezdeményezze. Mivel pedig a víznyomás csupán 3 atmoszféra van tervezve, melyet sem vitzornyok, sem más természetes vagy mesterséges erők nem fokozhatnak, tehát legalább egyelőre a színház tűzbiztonsága érdekében gondoskodják arról, hogy alkalmas segéderő közbeiktatásával a színházi vízvezeték nyomása és vízszolgáltatási képessége emeltessék. Hogy a vízvezeték létesítésének általános tűzbiztonsági követelményei figyelembe részesülhessenek, javaslatba hoztam azt is, hogy a vízvezetési bizottságba Simon Sándor tűzoltóparancsnok meghívassék.

Javaslatom elfogadtatván — tudomásom szerint — az írásbeli megkeresés már azon időben illetékes helyre küldetett.

Ezek szerint én nemcsak most, hanem már évekkor előbb megtettem a figyelmeztető lépéseket.

Azt is tudom, hogy indítványom akkor itt-ott ócsárló, kicsinylő megjegyzéseket váltott ki, — melyhez én 37 évi tűzoltói működésem alatt kedves bírálóm részéről szokva vagyok — azt azonban nem tudom, hogy az érdemben valami történt volna; de sejtem, hogy semmi; mert tudtommal Simon Sándor nem foglal helyet a vízvezetési bizottságban, ahol talán neki, mint palotavárosi lakosnak és tűzoltónak nem kerülte volna el figyelmét a palotavárosi hálózat kimaradása. No de hát hagyjuk a múltat. Az én javaslataim megvalósítása még nem késelt el most sem.

Látom, hogy a vízesőveket és tűzcsapokat már kezdik lerakni, a színház tűzbiztonságára pedig hihetőleg csak a tavasszal kerül sor. A közérdek szempontjából kérem tehát a vízvezetési bizottságot, vegye soraimat figyelmébe és gondoskodják a vízművek létesítésénél arról, hogy a tűzvédelmi céloknak ne csak a jelenben, hanem a későbbi fejlődöttebb viszonyok közt is megfeleljen. Legyen e részben gondja arra, hogyha az most több áldozatot igényel is, de tökéletessé gével tegye lehetővé azt, hogy a tűzoltás céljaira se az emberi kéz, se a költséges tűzoltói eszközök szaporítása ne váljék szükségessé, hanem inkább az erre irányuló anyagi áldozat és munkaerő csökkentessék, amelyet a jól elkészített vízművel elérni lehet és amelyre én

uton már rég elmondtam ezeket máskor és másutt is.

Ha tehát ezen felszólalásnak nem lesz kedvező eredménye, úgy a tűzoltóságot szemrehányás nem érheti, mert hisz annak volt gondja a dologra kellő időben.

## A mezőgazdasági termények tűzrendészete.

Irta: Papp Ferenc tűzoltóparancsnok.

Magyarország mezőgazdasággal foglalkozó állam, ennél fogva a mezőgazdasági terményeknek helyes, okszerű és a gazdasági étellel is egybehangzó tűzrendészete a tűzoltóvilág egyik legfontosabb és — sajnos — elmondhatjuk, hogy máig sem megoldott kérdése. Azokat az óvrendszabályokat, amelyeket a tűzbiztonság követelne, még csak könnyű volna össze csoportosítani, annál nehezebb azonban ezeket az ország különböző mezőgazdasági és talajviszonyaihoz hozzáilleszteni, illetőleg ezekkel összhangba hozni.

Régóta tanulmányozom e kérdést, — persze mindig tűzoltói szempontból, — de hogy mennyi ütközőpontja van ennek a kérdésnek gazdasági szempontból, azt igazán csak akkor tudtam meg, amikor az 1911. évi országos tűzoltókongresszuson beterjesztettem az országos tűzoltószövetség megbízásából készített szabályrendelet-tervezetemet, amely a mezőgazdasági termények elhelyezésének, cséplésének stb. tűzbiztonsági szempontból való szabályozását lett volna hivatva szolgálni. Ez a szabályrendelet-tervezet dr. Vass János szaklap-szerkesztő ur inszenálása folytán vita tárgyává lett téve és főként a gazdasági érdekeltség hozzászólásai révén ugyancsak mélyen megvitatódott a fontos kérdés.

Kezdjük azonban elülről.

### *A mezőgazdasági termények tűzveszélyessége.*

A mezőgazdasági termények nyers, szálas állapotban alig-alig rejtenek magukban legcsekélyebb tűzveszélyt is. Nagy ritkán ugyan előfordul, hogy a teljesen megérett, de még lábon álló szálas gabona meggyullad villámcsapástól, vagy az arra haladó eséplőgépből kirepült szikrától, ezek azonban nem olyan okok, amelyek ellen védekezni lehetne. Az igazi tűzveszélyessége a mezőgazdasági terményeknek ott kezdődik, amidőn azok levágtatván, megszáradnak, kazalba rakódnak vagy cséplés alá kerülnek. Itt már nem csupán a könnyű gyúlkonyságuk és a nagy lánggal égő tüzük következtében veszélyesek és válnak a szomszédságra veszélyessé, hanem előfordul még a szálas terményeknél az úgynevezett öngyulladás esete

példa is volt. Tűz esetén tehát leelosolásuk kerülendő, már csak azért is, mert ez által teljesen hasznavehetetlenné válnak.

A lisztpor, korpa, derce, stb. vékony folyamatban gyulékonyak; a malomnál, a koptatón át kiszálló dercepor, ha eső megveri és nap megsüti öngyulladásba mehet. A malomban pedig, ha az őrlés terméke a levegővel megfelelő arányban keveredik és gyújtó szikra jön hozzá, robbanhat is. Ennek a lisztporrobbanásnak nincs meg az a nagy feszítő ereje, mint például a gázrobbanásoknak, de a robbanás után minden gyulékony anyagot felgyújt. Közvetve ily lisztporrobbanásnak tulajdonítható a győri malomkatasztrófa áldozatainak halála is. Ezek a szomorú hősök ugyanis tulbuzgalmukban a malomba behatoltak; az első vagy második emeleten azután egy lisztporrobbanás következtében tájékozódásukat elveszítették és nem találták meg a kijáratot, a tűz pedig felfelé üzte őket. Mignem a végzetes ugrásban halálukat lelték.

A lisztporrobbanás akkor áll elő, ha a felkavart lisztpor, akár a lisztkeverő kamrában, akár — mondjuk tűz által — a malomban a levegővel megfelelő arányban keveredik és ha ezen állapotban nyílt világítás stb. révén gyújtószikra jön hozzá. A porrobbanások ellen a leg-hathatósabb védekezés abban áll, hogy a malomban a lisztporzásnak, a koptatóban pedig a por keletkezésének megakadályozására megfelelő gépezeteket, úgynevezett exhaustorokat szerelik, a malomban a legnagyobb tisztaságról gondoskodnak, nyílt világítást teljesen mellőznek; kettős burával ellátott zárt villamoslámpákat alkalmaznak.

#### *Az öngyulladás.*

A szénát, lucernát stb., amikor lekaszálják, nem rakják mindjárt nyers állapotban kazalba, hanem lekaszálva, vékony rétegben a levegőn hagyják, hogy egy kissé kiszáradjon. Ezáltal a széna jobb ízt kap és az állatok szivesebben eszik. Ezt az erjedési eljárást azonban a gazda nem hagyja teljesen a befejezéséhez jutni, mert az az egész elszáradással volna egyértelmű, ami viszont teljesen értéktelenné tenné a takarmányt. Mielőtt tehát a takarmány teljesen elszáradna, a szénát kazalba rakják. A szénában azonban ekkor még a növényi élet teljesen megvan. A növénysejtek lélekeznek, a magok csíráznak, a gombák folyton szaporodnak, vagyis a napraterítés által megindult és mesterségesen sürgetett erjedési folyamat tovább folytatódik, mindez pedig hőképződéssel van kapcsolatban. Itt azonban a hőképződés mindössze körülbelül 60—70 fok Celsius. Ez még az öngyuladáshoz nem volna elegendő. Hogy az öngyulladás bekövetkezzék, ahhoz még hőszéghalmozódásra, tehát bizonyos körülményekre van szükség, hogy a fejlődő hő el ne távozhasson, később pedig a takarmány ki-

szenesednek, ez ismét hőt produkál, a széna barnulni, összeszáradni kezd, a kazal lukacsossá válik és az így megindult lassu szenesedés a levegő hozzájárulása folytán öngyulladásba megy át. És ha már bent az öngyulladás megkezdődött, csak a körülvevő külső réteg vastagságától függ, hogy a tűz mikor tör ki. Nagy kazalban a már bekövetkezett öngyulladás egész hétig is elrejtőzhet, de egy-két nappal a tűz kitörése előtt gőzök, ezeknek a szaga és füst mindenkor jelzik a bekövetkezendő tüzet.

Az összerakott szénakazalban a fent felsorolt folyamatok csak lassan mennek végbe, úgy, hogy legtöbbször csak 8—10 hét múltán következik be az öngyulladás, amikor a kazal belsejéből kitörő lángok rendszerint az egész kazlat egyszerre elborítják. Ez is egyik jellemző tulajdonság arra nézve, hogy tényleg öngyuladásról van szó. Ha azonban sem az egyik, sem a másik körülmény nem volt a tűz előtt észlelhető és a tűz nem a kazal belsejéből tört ki, akkor öngyuladásról szó sem lehet. Oly kazalnál, amely már 3—4 hónapja van felrakva, ismét nem igen lehet szó öngyuladásról, ha csak utólag köd, vagy talajnedvesség nem jött hozzá.

Kellett tehát a széna, lucerna stb. öngyuladáshoz, hogy az nedves legyen és nagy, főként magas és szoros rakás, hogy benne a fejlődő hő megszorulhasson. Ismervén most már az öngyuladás okait és az egész periódust, könnyű alkalmazni az ebből dedukálható megelőző tűzrendészeti szabályokat. Ezek a következők:

1. Nem szabad a szénát túlmedves állapotban,
2. túl magas rakásokban rakni és
3. gondoskodni kell arról, hogy ha a kazal belsejében gőzök és gázok fejlődnek, hogy azok onnan elvezetessenek. Nem helyes tehát, ha a szénakazal a beázás ellen szoros rakásokba rakjuk, sőt még drótokra kötözött súlyokkal is leszorítjuk, mint az sokszor látható. Hanem, ha a beázást akarjuk elkerülni, rakjunk a széna tetejére szalmából födelet. Hogy pedig a kazal szellőzéséről is gondoskodva legyen, fúrjunk be a kazalba több oldalról rudakat a kazal alatt ássunk előre árkot, miáltal mintegy kéményt létesítettünk és a melegség eltávozásáról és friss, hideg levegő odavezetéséről is kellően gondoskodtunk.

#### *A szálas takarmányok raktározása.*

A szálas takarmányok beraktározását illetőleg rendkívül sokféle eljárást követnek az országban. Vannak helyek, ahol a gazda ott rakja kazalba a gabonáját, ahol learatta és ott végzi a cséplést is. Természetesen tűzrendészeti szempontból ez volna a legelőnyösebb eljárás. Másutt a gabonát learatás után közös rakodókertekbe, szérűskertekbe hordják be, itt történik annak cséplése. Ismét másutt, mint pl.

Torontálmegyében megvan az a tűzrendészet szempontból eléggé nem kifogásolható veszélyes állapot, hogy ugyyszólván minden gazda saját belterületi telkén, a házak közt végzi el a cséplést és természetesen ott marad cséplés után a szalma és a polyva is. Ezen azonban nagyon nehéz segíteni pl. Torontálmegyében, ha egyébert nem, már csak azért is, mert az ily módon való cséplések évről-évre ismétlődő engedélyezéséből a szolgabíráknak tekintélyes jövedelmük van.

Felvidéken a szalmát és takarmányt a szénatartó-tető, az ugynevezett abora alatt tartják. Ez áll négy magas földbeásott oszlopból. Az oszlopok egy le- és felmozgatható tetőt tartanak, amely eseréppel, bádoggal vagy palával van fődve. A rakományt mindig felülről fogyasztják és azután a tetőt lejjebb és lejjebb bocsájtják.

Ez a tető egyrészt megvédi a rakományt az eső, a vihar ellen és némileg a röptűz ellen is, mert a kazal tetejét, ahol a szikra leginkább gyujt, eltakarja.

Ezeket a különböző módszereket legtöbbször a különböző helyi viszonyok teremtették meg. Éppen azért arról, hogy tűzbiztonsági szempontból egy, mondjuk nekünk tetsző rakodási módszert meghonosíthassunk, még álmodni sem lehet. Nem lehet kimondani sem azt, hogy mindenki saját földjén csépelje ki a gabonáját, sem arra nem lehet általánosságban kötelezni a községeket, hogy mindenütt közös szérűskerteket létesítsenek. Az előbbinek nagyon sokszor a nehéz cséplőgépekkel megközelíthetetlen rossz utak, a nagy távolság és ennek következtében cséplőgépek drága idejében beálló nagy munkaveszteség, vagyis a cséplés költségessége a főakadálya, míg az utóbbi nem egyszer megtörik azon, hogy a községnek még egy ily szérűskert létesítésére szükséges földterület sem áll rendelkezésére.

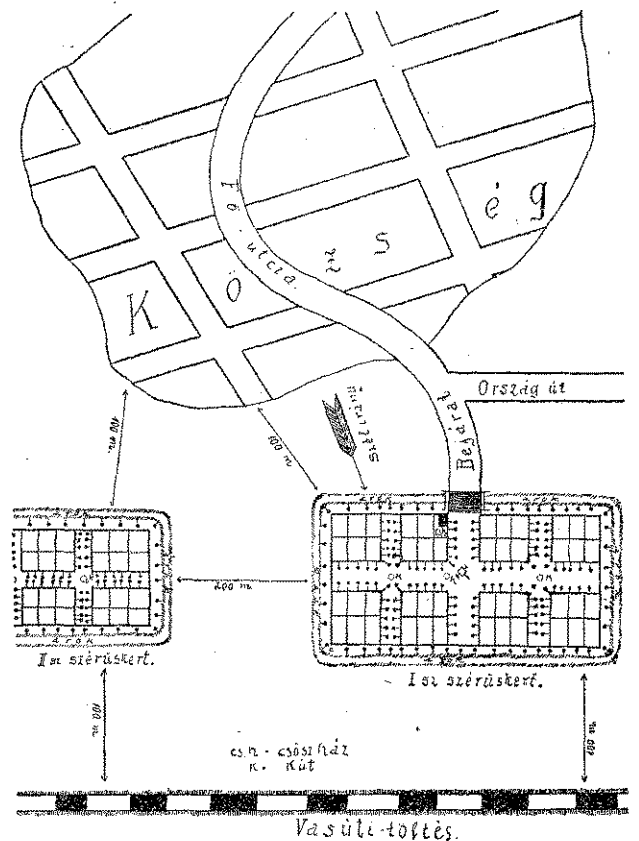
Tűzbiztonság szempontjából természetesen legtöbb óvintézkedést igényel az az állapot, ha a beltelken történik a cséplés és aránylag legkevesebb óvintézkedésre van szükség ott, ahol ki-ki saját földjén, a külterületen végzi el a cséplést. Lássuk azonban ezeket a szabályokat sorrend szerint.

Beltelken való cséplésnél mindenekelőtt szükséges bizonyos tűztávlatoknak az előírása és azok betartásának szigorú ellenőrzése. Persze itt minden minimális és maximális méret pontos megjelölése nélkül csupán a helyi viszonyok szerint elérhető legnagyobb tűztávlatról lehet szó, mert az, hogy minden körülményekhez elegendő tűztávlatot biztosíthassunk, ugyis teljesen lehetetlen. Ez az állapot még aránylag nagy tűztávlatok mellett is igen tűzveszélyes

Ha tehát a helyi körülmények vagy a megdönthetetlen, megcsontosodott helyi szokásokkal szemben nem tudjuk beszüntetni a község belterületén való cséplést, legyen legalább arra gondunk, hogy minden cséplető gazda telkén a cséplés ideje alatt álljon őrt tűzoltó és ellenőrizze az előirt szabályok betartását, legyenek a község tűzoltószerei a cséplés ideje előtt mindenkor szakszerűen megvizsgálva, használható állapotba helyezve és ha lehet, tartson a tűzoltóság a cséplés idején legalább egy pár tűzoltóval folytonos készenléte. A többi szabályok azonosak lesznek a szérűskertekben előírandó szabályokkal. Legfeljebb még azt említhetjük meg, hogy ily községben természetesen a kitett tűzhelyeken kidugott esőveken és más egyéb tűzveszélyes módon végzett szabálytalan vagy nyílt tüzelés semmi körülmények közt sem engedhető meg.

#### A szérűskertekről.

Ott ahol a learatás után a gabonát közös szérűre hordják be, ott mindenkéül fontos a szérűskert helyének jó megválasztása és magának a szérűskertnek helyes elrendezése és jó beosztása.



Kijelölt tűzhely a munkások részére.

A szérűskert a községtől illetőleg a lakott épületektől mindenkor legalább 100 méter távolságra legyen. Ugyanily távolság tartandó be a vasút vonalaktól is. A szérűskert részére szol-



kert céljára való földterület kijelölésénél takarékoskodjunk, sőt ellenkezőleg itt a területeket lehetőleg minél bővebben kell juttatni és ha egy szérüskert nem volna elegendő a község részére, úgy létesítsünk egymástól legalább 200 méter távolságba eső több szérüskertet, esetleg a község ellentétes szélein. Hogy pedig ez a szérüskert céljaira kijelölt földterület ne heverjen egész éven át kihasználatlanul, lehet a szérüskert területén egyszer kaszálható takarmányt pl. esalamádét, zabos-bükönyt vetni.

Ha már most a szérüskert részére szükséges terület ezen elvek szerint ki van jelölve, akkor leghelyesebb a beosztást azzal kezdeni, hogy a szérüskert hosszában és keresztben kijelöljük a szükséges főutakat, amelyek legalább 20—25 méteresek legyenek és ezek közt a keresztutakat 10—15 méter szélességben. Ezek az utak és maga az egész szérüskert is nedvdus, lombos élőfákkal ültetendők körül. Az utak közé eső területen pedig a gazdák termés viszonyainak, illetőleg termőföldjeik nagyságának megfelelőleg kijelölendők az egyes rakodó helyek, úgy hogy legalább is egy közép-pontban csoportosuló 4—4 ily rakodó táblát minden oldalról ut vegyen körül.

A szérüskertben természetesen a dohányzás, sőt gyufának a szérüskert területére való bevitele is szigorúan eltiltandó. Ez a tilalom figyelmeztető táblákon kifügesztendő és a legszigorubban ellenőrizendő. A szérüskertben foglalkozó munkások részére főzés céljaira a kerttől távol, lehetőleg mély területen, alkalmas hely jelölendő ki. Itt is azonban csak fával, legfeljebb gallyakkal való tüzelést szabad megengedni, míg szalmával való tüzelés szigorúan eltiltandó.

Ahogy a berakás a szérüskertbe megkezdődött, minden gazda tartozik a kazalcsoportja mellé vízzel teli hordót állítani, amelyben mindenkor vödör legyen.

A kertben mindenkor, de különösen a cséplés idején állandó éjjel-nappali őrködésről kell gondoskodni. Az őr a felsorolt összes szabályok és tilalmak betartására ügyel. Többek közt különösen a dohányzási tilalmat ellenőrzi és ügyel arra, hogy az utak mindenkor szabadon, sőt a gáztól és egyéb gyulékony dologtól is megtisztítva tartassanak. Legcélszerűbb két személy őrködése, mert ez esetben míg az egyik a tüzet jelzi, a másik azonnal megkezdheti a tűz oltását. Ecéliből az őr vödörrel, esetleg kisebb kézi fecskendővel szerelendő fel.

A szérüskertben vízről mindenkor a lehető legnagyobb mennyiségben kell gondoskodni. Ne érijük be egy itatókúttal, amelynek összes vizét épen a legveszélyesebb cséplési és behordási időszakban az állatok és munkások kiűszák, hanem létesítsünk mennél nagyobb átmérőjű ásott kutakat, vagy még a legcélszerűbben ha lehet ártézi kutat, amelynek a vize a szérüskertet körülvevő árokba vezethető olyként,

igen celszerű, na a közsegnek több fecskendője van, egyet a szérüskertben a vízforrás mellett teljesen felszerelve tartani, hogy tűzesetén az oltás haladéktalanul kezdetét vehesse.

Nagy hasznát láthatjuk még annak az intézkedésnek, ha a gazdákat kötelezzük, hogy cséplés ideje alatt a ponyvájukat a szérüskertben pl. a csésznel elhelyezve tartsák, mivel ezek a ponyvák tűz esetén védelem szempontjából igen jó szolgálatot tehetnek.

#### A cséplés.

A cséplés történhetik gőzcséplőgéppel, mindennemű robbanómotor és villanymotor által hajtott cséplőgéppel is. Nem is szólván a lóval való nyomtatásról, amely bár tűzbiztonság szempontjából a legveszélytelenebb volna, de költségessége és legfőként lassúsága folytán mindinkább háttérbe szorul úgy, hogy csak elvétve a kisgazdák használják.

Gőzcséplőgéppel való cséplés előtt a legfontosabb a gőzgép kiprobálása és pedig lehetőleg esti időben és erőltetett tüzelés mellett. Ekkor lehet ugyanis a legjobban megfigyelni, hogy jó-e a szikrafogó és bocsájt-e ki tüzes szikrát, pernyét. Oly géppel, amelynek a szikrafogója nem jó, házak közt vagy éppenséggel szérüskertben dolgoztatni kész veszedelem volna. Megvizsgálandó még a gőzgép hamutartó szekrénye és kéménye is s csak ha az előbbi nem hullajt el semmit a rostélyről kikerülő salakból, hamuból, vagy pláne, ha úgy van berendezve, hogy a rostélyről kikerülő salak vízzel telt edénybe jut, ahol azonnal el alszik, a kémény pedig nem lyukas, nincs elrozsdásodva és nem kell attól félni, hogy működés közben eldül: akkor szabad megengedni a gőzgéppel való cséplést.

A cséplés alatt a gép kezelését csakis vizgázott gépész végezheti. A gőzcséplőgép tüzelése kokszzsal, vagy szénnel történhetik de a szalmával, polyvával való tüzelés semmi esetre sem engedélyezhető.

Oly gőzcséplőgépeknél, amelyeknek a hamuládája nem úgy van szerkesztve, hogy a kihulló salak vízbekerülve azonnal elaludjon, ily gépeknél működés idején a hamuláda alatt gödröt kell ásatni és azt állandóan vízzel megtöltve tartani, hogy így a kihuzott salak azonnal elaludjon.

Bármily megbízható legyen is azonban úgy a szikrafogója, mint a hamuláda-szerkezete a gőzcséplőgépnek, nagy szél esetén legcélszerűbb a cséplést beszüntetni.

Robbanó motorokkal hajtott cséplőgépeknél a legfontosabb a robbanó folyadékok helyes kezelése. Benzínből, petroleumból stb. egyszerre csak azon egy hordó vihető a cséplés helyére, amelyből a motor táplálása történik. Ez a táplálás teljesen zárt vörösrézcsőből készült vezetékkel át szárnyszivattyúval végezendő. Ugy a

szárnyszivattyu, mint a benzines vashordó megfelelő robbanástgátló szerkezettel legyen ellátva. Villanymotoroknál fontos, hogy jól szigetelt és mindenütt ép szigetelésű vezetékeket használjunk, amelyeknél minden felesleges kereszteződés elkerülendő. A vezetéket oszlopokon fent, nem pedig a földön, kell a géphez elvezetni és természetesen minden leágazásnál megfelelő és minden túlterhelést megakadályozó szabályszerű biztosíték használandó. A villanymotor ellenállása lyukgatott vaspléh-lemezzel körüveendő és minden éghető anyagtól távol tartandó. Bármily rendszerű legyen is a cséplőgépünk, mellette a cséplés ideje alatt mindenkor egy használható állapotban lévő és medencével is ellátott kis közifecskendőt kell tartani, amelynek a medencéje mindig vízzel tele legyen.

(Folyt. köv.)

### A német városi tűzoltóságok.

A düsseldorfi kiállításra értékes statisztikát állítottak össze a német hivatásos tűzoltóságokról, melyet alábbiakban közlünk:

A város neve	Lakó-száma	A hivatásos tűzoltóság létszáma	A tűzoltóságok száma	A szerek száma		Tűzjelzők száma	A tűzoktatók száma	A tűzoltóság évi kiadása
				Auto	Lófogat			
Berlin	3.065.874	1.071	17	37	55	659	15.326	2.866.078
Hamburg	953.079	541	9	12	45	386	2.365	1.913.915
München	610.000	216	6	7	13	431	413	699.608
Leipzig	605.000	298	5	4	17	341	703	614.220
Dresden	548.308	272	6	4	21	212	690	428.287
Köln	526.671	232	8	8	13	259	773	640.500
Breslau	526.175	279	6	17	7	255	3.972	691.956
Frankfurt a. M.	417.000	206	3	8	8	229	691	489.350
Düsseldorf	377.000	177	4	8	8	126	3.585	384.300
Nürnberg	344.797	140	2	0	6	154	164	173.908
Charlottenburg	306.753	137	3	3	3	153	3.766	325.207
Hannover	302.384	130	4	9	8	147	1.460	402.210
Essen a. d. R.	302.205	54	1	3	0	79	1.273	148.000
Chemnitz	293.000	86	2	4	10	233	497	168.822
Stuttgart	293.345	90	3	1	18	292	471	314.082
Magdeburg	285.674	171	4	4	8	143	259	466.200
Neukölln	252.953	39	2	3	7	39	199	98.500
Königsberg	252.255	179	6	0	15	208	391	389.346
Bremen	247.437	217	6	8	15	207	647	659.378
Stettin	236.134	143	3	2	10	122	1.679	359.150
Duisburg	235.969	27	1	1	2	97	1.162	79.147
Dortmund	224.394	80	3	2	5	277	773	170.209
Kiel	217.126	80	6	0	11	101	1.638	211.667
Manheim	200.285	58	1	3	2	163	157	173.070
Halle a. d. S.	180.844	81	2	3	5	176	623	156.621
Strassburg	178.290	29	2	2	3	95	130	142.523
Schöneberg	177.902	89	2	3	5	63	2.008	289.020
Altona	174.459	124	3	3	14	166	273	95.639
Elberfeld	171.800	58	3	1	4	101	765	135.973
Danzig	171.290	172	4	0	15	66	217	209.710
Barmen	170.900	75	4	1	11	130	531	199.900
Gelsenkirchen	170.843	29	1	0	2	111	567	73.134
Aachen	167.318	87	3	3	5	109	1.209	191.794
Cassel	154.000	81	2	1	10	118	754	190.453
Posen	154.000	100	3	1	8	85	1.417	164.940
Braunschweig	143.698	65	1	3	9	152	553	232.326
Bochum	142.791	31	1	0	3	62	83	60.822
Crefeld	130.413	42	2	4	2	91	1.131	90.990
Erfurt	125.500	13	1	1	2	59	291	48.630
Augsburg	125.440	33	2	2	9	90	70	84.000
D. Wilmersdorf	120.000	57	2	4	3	53	294	123.000
Mainz	111.000	9	1	2	0	0	93	67.000
Wiesbaden	109.000	65	1	0	11	120	181	133.184
Saarbrücken	106.229	2	2	0	5	24	51	55.200

\* A magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete felolvasó üléssel, társasvacsorával, szerbemutatókkal és tanulmányi látogatással kapcsolatosan, 1912. évi december hó 15-én igazgatóválasztmányi ülést tart a következő napirenddel: December hó 14-én, szombat este 7 órakor felolvasó-ülés a budapesti önk. tűzoltótestület üléstermében (VIII., Kun-utca 2., I. em.) A villamosságról. Felolvasás bemutatásokkal, tartja Szilvay Kornél, a budapesti önkéntes tűzoltóság segédtitkja, egyesületi tag. Este 8 órakor társasvacsora a Metropol-szálló (VII., Rákóczi-ut 58. sz.) különtermében, étlap szerint. December 15-én vasárnap délelőtt 10 órakor igazgatóválasztmányi ülés a budapesti önkéntes tűzoltóság üléstermében (VII., Kun-u 2., I. em.). Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztáros jelentése. 5. Tagok felvétele. 6. Esetleges indítványok. Ülés után szerek bemutatása.

Délben negyed 1 órakor társasbéd a Metropol-szállóban (VII., Rákóczi-ut 58.)

Délután tanulmányi kirándulás. Gyülekezés délután háromnegyed 2 órakor a Népszínház-utcai városi villamos végállomásánál, az Apolló-színház előtt. Indulás pont 2 órakor Kőbányára, a Polgári Serfőző R.-T. gyártelepére.

A december 14-iki társasvacsora és a 15-iki tanulmányi látogatásra való jelentkezés és felolvasóülés alkalmával, a titkárnál eszközölhető.

Végül felhívja az elnökség az egyesület azon t. tagjait, kiknél még künn vannak a Tűzoltótiszti Otthon gyűjtőivei, hogy az elszámolás eszközlése végett gyűjtőivüket azonnal beküldeni sziveskedjenek.

\* Osztrák tűzoltó- és mentőmuzeum. Megirtuk már, hogy az ausztriai tűzoltó testületek szövetsége Bécsben tűzoltó és mentőmuzeumot állít fel s ennek támogatására felhívta a németországi tűzoltótestületeket is. A német tűzoltóságok tiltakoztak az ellen, hogy ausztriai muzeum részére közöttük gyűjtsenek s ennek éles kifejezést is adott a németországi hivatásos tűzoltóságok szakközlönye, rámutatván arra, hogy minden német tűzoltótestületnek kötelessége a Gelsenkirchenben felállított tűzoltómuzeumot támogatni s nem engedni azt, hogy a tűzoltó ereklyék vagy ilyenek beszerzésére szolgáló pénzáradományok Ausztriába küldessenek. Csernak Reginald az osztrák muzeum létesítésére kiküldött bizottság elnöke hosszabb nyilatkozatban védi álláspontját, hivatkozik arra, hogy csak a szakirodalom termékeit kérte a német bajtársaktól, erre pedig az jogosította fel, hogy a két ország tűzoltószövetségei között a legjobb barátság uralkodik, sőt a mainzival közös szövetséget is alkotnak. Jellemző a németek sovinizmusára, hogy még e nyilatkozat után is tiltakoznak az osztrák muzeum támogatása ellen, sőt még azt is panaszképp említik, hogy a két nemzet között fennálló barátság kötelezhette

\* A lipcsei kiállítás jelentkezési határideje. A lipcsei nemzetközi építkezési kiállítás jelentkezési határidejét 1913. január 1-ig meghosszabbították. Azok a cégek, melyek a jelentkezéssel ez ideig késtek még így alkalmat nyernek arra, hogy a nagyszabásúnak ígérkező

Felvétellett Veszprémben a Veszprémvármegyei Tűzoltó Szövetség választmányának 1912. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor a vármegyei ház kistermében tartott rendkívüli üléséről.

(Folytatás)

Jelen voltak:

Koller Sándor alispán, a Veszprémvármegyei Tűzoltó Szövetség közigazgatási elnöke, dr. Óvári Ferenc a Szövetség távozó elnöke, báró babarcsi Schwarczner Ottó a Szövetség ujonnan megválasztott ügyvezető elnöke, Blázy Imre megyei tűzrendészeti felügyelő, dr. Réthy Ede Szövetségi főjegyző, Jenőffy Ferenc pénztáros, Rozmán Károly helyettes jegyző, Gombás Sándor, Kránicz József, Sebestyén Sándor jár. tűzrendészeti felügyelők, dr. Benkő Károly, Kerényi Andor, Dukovics István, Veisz Elek, Gerber Henrik választmányi tagok, dr. Vég hely Kálmán, dr. Bibó Károly, dr. Horváth Lajos, Keczer Imre, dr. Bottka István, Rosznagel István, Perger József, Vinkler István, Babos György tűzrendészet iránt érdeklődő vendégek.

Dr. Óvári Ferenc a megjelenteket üdvözi s a Szövetség tisztikarát s a választmány tagjait az ujonnan megválasztott ügyvezető elnöknek bemutatván, az általa eddig betöltött elnöki tisztséget azon buzdító kijelentése kíséretében adja át báró babarcsi Schwarczner Ottónak, hogy ő, habár a Szövetség tényleges vezetésétől visszalép is, azért a Tűzoltó Szövetségnek s a tűzrendészetnek ezután is tevékeny tagja s lelkes híve fog maradni.

Báró babarcsi Schwarczner Ottó a benne helyezett bizalmat megköszöni s igéri, hogy ezen reá ruházott tisztségnek tehetsége szerint igyekezni fog megfelelni s arra kéri a Szövetség tisztikarát és választmányát hogy őt működésében támogatni s a vármegyei tűzrendészet érdekében vele együtt munkálkodni sziveskedjenek s akkor reményli, hogy a dr. Óvári Ferenc által oly magas nivóra emelt vármegyei tűzoltó szövetség a jövőben is képes lesz hivatásának megfelelni.

Ezekután Báró babarcsi Schwarczner Ottó ur az elnöki széket elfoglalván, a választmányi ülést megnyitja.

1. Dr. Réti Ede szövetségi jegyző dr. Óvári Ferenc urnak a szövetség érdekében teljesített eredményekben gazdag munkálkodását méltatva, indítványozza, hogy kérje fel a mostani választmányi ülés elnök ur Ó méltóságát egy rendkívüli közgyűlés sürgős egybehívására s ezen rendkívüli közgyűlésen terjesszen elő a választmány indítványát arra nézve, hogy dr. Óvári Ferenc urnak neve a Veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség történetében mi módon legyen megörökítve.

Koller Sándor alispán kijelenti, hogy nem tartja szükségesnek rendkívüli közgyűlés egybehívását már csak azért sem, mert dr. Óvári Ferencnek érdemei sokkal nagyobbak, minthogy azokért őtet egy szűkebb körű ülés keretében méltatni lehessen, hanem indítványozza, hogy a szövetség választmánya készítsen elő egy tervezetet arra nézve, hogy mi módon lehetne hála-ját és szeretetét Óvári Ferenc irányában legalkalmasabban kifejezni s ezen tervezetet terjessze a választmány a legközelebbi rendes évi közgyűlés elé.

Ügyvezető elnök határozatilag kimondja, hogy Koller Sándor alispán indítványát a választmány egyhangulag elfogadta.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Dr. Óvári Ferenc  
távozó elnök.

Báró Schwartzer Ottó  
ügyvezető elnök.

Jegyezte:

Rozmán Károly  
szöv. h. jegyző.

31. §. A könnyen gyúló és robbanékony gázokat és gőzöket fejlesztő folyadékokkal, különösen benzinnel, benzol aether és szeszes anyagokkal dolgozó folt-, keztü- és vegytisztító ipartelepek s műhelyek engedélyezésénél feltétlenül kikötendők a következők:

A) Oly tisztítóknál, melyek 10 kgramnál kisebb benzinmennyiséggel dolgoznak:

1. Az üzemhez engedélyezett s beszerzett benzinmennyiségek mindenkor nyilvántartandók.

2. A benzin raktározására használt, valamint azon helyiségekben, melyekben benzint földolgoznak és benzinnel tisztított holmikat szárítanak, nyílt tűzzel dolgozni tilos, ugyancsak e helyiségek nem lehetnek sem szomszédságban, sem összeköttetésben oly helyiségekkel, melyekben nyílt tűz ég.

3. Az előbb említett raktármunka- és szárítóhelyiségekben égő gyertyával vagy szivarral stb. belépni tilos. E helyiségek csakis befelé teljesen légmentesen elzárt és kívülről dróthálóval ellátott külső világítással vagy kétszeresen burkolt izzólámpával világíthatók. A villamos kapcsoló és biztosíték a helyiségen kívül helyezendő el, a fűtés pedig alacsony nyomású gőzzel vagy meleg vízzel eszközölhető.

4. A tisztítandó tárgyak a tisztítás előtt megvizsgálandók, hogy nincs-e bennük gyufa vagy más gyúló anyag.

5. A villamosság fejlődésének meggátolására a benzinnel használat előtt megfelelő mennyiségű antielectricum adandó, amely a benzint vezetővé teszi. Ilyen például a benzinszappan, savanyu oldat, magnéziumszappan, tetrachlorhydrát stb.

6. Az esetleg kiömlő benzin felszívására elégséges mennyiségű száraz homok, hamu vagy salak tartandó készletben.

7. A benzinnel tisztított tárgyakból a fölös benzin mechanikai úton (centrifugálás, csavarás) eltávolítandó.

8. A vasalóterembe a benzinnel tisztított ruhák csak benzintől teljesen mentes állapotban vihetők.

9. Az üzemi hulladékok és maradékok megsemmisítendőek, vagy eltávolítandók, de csak benzinmentes állapotban.

10. Tilos a munkásoknak a benzinműhelybe gyufát hozni; ugyancsak a benzinmosók gyűrűvel, fém-óralánccal, valamint szegezett cipővel a munkaterembe nem léphetnek be. A benzintől netán elkábult munkások a műhelyből azonnal a szabadba vezetendőek. Iszákos munkást a benzinműhelyben alkalmazni tilos.

11. Tűz esetére több lángbiztos takaró tartandó készletben, ugyancsak égési sebek ellen való gyógyszer és kötszer is.

12. Géphajtószijak, melyek a szijkorongokkal való surlódás folytán villamosságot fejleszhetnek, ennek megakadályozása céljából hetenként glicerinnel megnedvesítendőek.

B) Oly tisztító-telepeknél, amelyeknek 10 kilogrammnál nagyobb benzinkészletük van, valamint amelyekben használt benzint lepárolás útján újból tisztítanak:

1. Az 1—12. §§. alatt felsorolt intézkedések ezen telepekre is fennállanak.

2. Az ipartelepét a szomszéd teleptől 30 cm.-es tűzfalnak kell elválasztani, ellenkező esetben a két felépítmény között legalább hat méternyi szabad területnek kell maradni. Nyílt tűzhelyek közelében, vagy oly területeken, ahol könnyen gyúló anyagokat raktároznak vagy dolgoznak fel, ily telepek nem létesíthetők.

3. Azon munkahelyiségeknél, melyekben benzint használnak fel, vagy párolnak le, a következő intézkedések követendőek:

a) lakások vagy műhelyek alatt, illetve felett ilyen munkahelyiségek egyáltalában nem helyezhetők el;

b) a falak, a mennyezetek és padlók tűzálló anyagból készítenők. A padlónak azonkívül benzínre és hasonló folyadékokra áthatatlannak kell lennie. A padlóra ömlött benzín ne juthasson a szabadba vagy más munkahelyiségbe;

c) gondoskodni kell a padló közelében történő hatótós szellőztetésről. Az elvezetett benzinnel kevert levegőt tűz közelébe juttatni tilos;

d) minden helyiséget két kifelé nyíló, tűzbiztos ajtóval kell ellátni. Ezeket az ajtókat munkaközben elzárni tilos. Ha csak egy ajtója volna a helyiségnek, akkor annak legalább egy oly ablakkal kell bírnia, mely vészkijáratul szolgálhasson. Az ablakok azonfelül kívülről lebecsátható vasredőnyökkel, vagy tűzbiztos tátlakkal légmentesen elzárhatók legyenek.

4. Azon helyiségek, melyek benzinnel tisztított anyagok szárítására szolgálnak, tágasak és szellősek legyenek és a többi helyiségtől tűzbiztosan elválasztandók. Szükség esetén mesterséges szellőztetésről kell gondoskodni.

Raktár-, munka- és szárítóhelyiségekben sem elektromos, sem exploziós vagy más tüzelésű motorok nem alkalmazhatók.

Megfelelő tűzoltási berendezésekről gondoskodni kell. Oly telepeken, ahol gőzzel rendelkeznek, a helyiségek megfelelő elárásztása céljából gőzvezeték létesítendő és ennek szelepe a helyiségen kívül helyezendő el.

5. A benzinnel való munkaközben ugyanazon helyiségekben más munkát végezni tilos.

6. Oly edények is, melyek a tisztátlan benzín gyűjtésére, vagy tisztításra szolgálnak, tűzbiztosak és robbanás ellen védettek legyenek.

7. Mosódobok, centrifugák és öblítőedények jól záró fődővel látandók el, amelyek csupán a végzendő munkára ohvetlenül szükséges idő alatt tarthatók nyitva.

Mosódobok, centrifugák, öblítőedények és vezetékek az esetleges szivárgás megállapítása céljából időről-időre megvizsgálandók. A benzínvezeték kovácsolt vasból készítenendő és szabadon helyezendő el.

8. Az összes villamosberendezések és vezetékek évente legalább egyszer szakértő által megvizsgálandók és a vizsgálat megtörténte közzé kell tenni.

9. A munkaasztalok lejtősek legyenek és esatornával vétessek körül, ahonnan a lefolyó benzín zárt vezetékben, égés és robbanás ellen biztosított gyűjtőedénybe vezetendő.

10. A 10 kilogrammnál nagyobb mennyiségű benzín szállítása a különböző helyiségek és gépek között csakis zárt csővezetékben, vagy jól záró, nem törhető anyagból készült edényekben történhetik.

11. A benzín desztillálására szolgáló készülék üzem közben állandó szakszerű felügyelet alatt tartandó. Ez a berendezés a bizottsági követelményeknek minden tekintetben megfelelő legyen.

12. Az 1—11. pontok alatt felsorolt intézkedések nyerne alkalmazást a benzínhez hasonló anyagokkal dolgozó üzemeknél is.

13. Oly ipartelepen, amely a jelen szabályrendelet határozmányai alá tartozik, üzemvezető csak olyan egyén lehet, akinek gyakorlati szakavatottságáról a telep tulajdonosa kellő módon meggyőződést szerzett.

14. A már fennálló telepekre nézve megfelelő átmeneti intézkedések állapítandók meg.

15. Az általános munkásvédelmi és balesetelhárítási intézkedések a jelen szabályrendelet alá tartozó ipartelepekre és üzemekre is megfelelő módon alkalmazandók.

16. Jelen szakasz szövege minden oly ipartelepen, amelyre kiterjed, a munkarenddel együtt kifüggesztendő.

17. A helyhatóság — a helyi tűzoltóparancsnok és gépészmérnök-szakértő közbejöttével — legalább neved-

1. A nézőtér gyanánt szolgáló helyiségnek a színházaknál szokásos méretben és számban legyenek kijáratai; ülőhelyek közötti utak (0,80—1,00 m.) és az ülőhelyek méretei (50 cm.) is a színházakban divókkal azonosak legyenek. Ha a vetítógép valamely kijárat irányában van felállítva és a kamra a nézőtértől nincs tűz- és füstmentesen elkülönítve, akkor ezen kijáratot nemlétezőnek kell tekinteni és a géptől ellentétes oldalon a befogadóképességnek megfelelő számú s mindenkor kifelé nyíló ajtót beállítani. Ezen kijáratokat az első-tétítés alatt is gyertya- vagy olaj- (zárt) mellékvilágítással és „kijárat” felirattal kell jelezni és mindenkor szabadon hagyni. A gépkamra alatt ülőhelyek nem alkalmazhatók. Az engedélyezett székszámon felül, mozgatható pót székek beállítása szigorúan tilos.

Hogy az ülőhelyek elrendezése bármikor szigorúan ellenőrizhető legyen (t. i. hogy abban változás nem történt), a helyiségben egy a rendőrfőkapitány (főszolgabíró) által hitelesített helyszínrajzot kell kifüggeszteni, melynek másodpéldánya a tűzoltóságnál marad.

A helyiség villamosvilágítását a kinematográfától független villamosvezetéknek kell szolgáltatni. A fűtése is csak oly módon eszközölhető, hogy nyílt láng és nagyobb hőség a filmeket ne érhesse.

2. A vetítőkamra alapterületén legalább három ut legyen, hogy benne a gép körül két egyén kényelmesen dolgozhassék. Hozzá korláttal is ellátott kényelmes lépcső vezessen fel. Maga a kamra ne ketreceszerű rekeszték, hanem minden oldalán vasbádoggal bevont deszkával, avagy Rabitz-fallal körülvett, teljesen zárt oly helyiség legyen, melynek padozata és összes lécezete bent aszbeszttel van burkolva. Szellőztetéséről megfelelő módon, esetleg egy kémény felhasználásával gondoskodni kell s a fejlődő meleg, esetleg füst elvezetését — ha nincs villamos-ventilátor — legalább 30 centiméter bőségű bádogcsatorna közvetítse, mely vagy kéménybe torkollik, vagy egyenesen ki a szabadba vezet. A fejlődő hőség a kamrában lehetőleg ne haladja meg 20% temperaturát.

A vetített fénykéve kibocsátására szolgáló nyílás épűgy, mint a mellette nélkülözhetetlenül alkalmazott egy megfigyelő nyílás is, függőleges vezetékekben futva könnyen zárható és füstáthatatlanul záródó ajtóskákkal látandó el. A vezetőnyílást a lehető legkisebbre kell szabni és oly magasságban alkalmazni, hogy a vakító fénysugár a közönséget ne érje.

Ben a kamrában az előadáshoz szükséges egy drb, celluloidszalagon (filmen) kívül többet tartani tilos, az előadás közben szükségelt szalagot (filmkészetet) a kamrán kívül tűzbiztos ládában kell tartani, melynek fenekén víz is legyen. Minden egyes felgöngyölt film kis nyílású külön bádogdobozba legyen zárva. A kamrában javító munkákat csak olyankor szabad végezni, amikor a filmek bádogdobozaikba zárva, onnan eltávolítva lettek. Gyulékony dolgok (papirhulladék, ujság stb.) ott nem tarthatók; nyílt láng használata és a dohányzás tilos.

Sátoroknál a kinematografos sátor, illetve vetítőkamrát képviselő koci a közönséget befogadó sátoron kívül állítandó fel. A sátor vagy a koci belseje 4 m<sup>2</sup> területen (a géptől minden irányban 1—1 m. távolságra) mpregnált vászon, illetőleg aszbeszttel burkolt legyen. A gőzgép (lokomobil) és az áramot termelő dynamó szintén a sátoron kívül (attól tűzbiztosan elválasztva) legyen. Tüzelésre csak koks használható.

Transzformátorokat mindig csak a kamrán kívül (más helyiségben) szabad elhelyezni.

A kamrában, a vetítógép közvetlen közelében állandóan legyen kéznél mosdótálban vagy széles száju vederben mintegy 20 liternyi víz és egy vizes pokróc és homokkészlet.

A nézőtereket megvilágító izzólámpák (sátrakban ivlámpák) a kamrán kívül is ki. és hatarosolhatóak.

mazható. A tipaló aram a kamrán kívül lévő pulttal is kapcsolható legyen.

A buzalok jól szigetelve és áttekinthető módon rendezve szerelendők; felesleges kereszteződést még a szigetelt buzaloknál is mellőzni kell. A vetítőszekrény s annak ivlámpáját tartó bak tűzmentesen burokban avagy egészen tűzmentes anyagból legyen. A vetítógép cirkulációs vízhűtéssel látandó el, vagy legalább a fényforrás és az vetítőlencse közé oly ellenző alkalmazandó, mely a celluloidszalagot keretében továbbmozgató motornak csak kellő fordulatszámánál (billen félre) bocsátja az erős fénykévét a szalagra (fibure), ellenben, ha a fibur még vagy már nem kellő sebességgel mozog, a vetítőnyílást a hősugarak elől automatica rögtön elzárja. Az esetre pedig, ha a film perforált szeleinek elszakadása s megszorulása következtében lassulna meg a szalag mozgása, a gépnek homályos üvegfedővel is kell bírni, mely kézzel gyorsan becsapható. Azonkívül a fényhatás rögtönös megszüntetése céljából a szalagot leszorító henger a fénykéve vonalából sineken eltolható legyen.

Az ivlámpa ellenállása és a motor áramkörébe kapcsolt külön ellenállás, bent lehetnek a kamrában, de csak áttört (átluggatott) vasbádoggal körülvéve.

Kiolvadó ólombiztosítók gyanánt olyanok alkalmazandók, amelyek már alakjuknál fogva is lehetetlenné teszik, hogy nem megfelelő helyre illesztessenek be. Minden ólombiztosíték fedővel ellátott legyen s a fenékén leolvasható módon jelöléssel bírjon nemcsak a voltok és ampérek számáról, amely mellett már kiolvad, hanem arról is, hogy mily méretű keresztmetszetnek, hány milliméteres vezetéknek felel meg. Ólombiztosítót házilag előállítani tilos; a megfelelő méretezéssel bíró szabványos biztosítékok tartalékban legyenek kéznél.

Filmet szabadon lefutni hagyni nem szabad, visszagöngyölni pedig csak a fényforrás elzárása és illetve oly időben, amikor a vetítógép üzemen kívül van helyezve. Egyébként, illetve másutt is csak oly helyen szabad filmet tekerceselni, ahol nyílt világítás vagy fűtött kályha nincs.

58. §. A községi előjáróság kötelessége a vármegyei építkezési szabályok szigorú betartására ügyelni.

(Folyt. köv.)

## KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** A téli munkálatok. Irta: h. sz. — Kitüntetett tűzoltók. — Hivatalos rész: A december 21-iki elnökségi ülés napirendje. — A Pozsonyban, október 20-án tartott elnökségi ülésén felvett jegyzőkönyv. Milyen érdemeket viseljünk és milyen sorrendben. — Díszérmekek adományozása. — A vegyészeti gyárak tűzrendszere. Irta: J a n i e s k Andor, főparancsnok. — A motoros fecskendő a tűzoltóság szolgálatában. Irta: V a r g a Lőrinc. — Székesfehérvár vízvezetéke. Irta: V i d a Pál. A mezőgazdasági termények tűzrendszere: Irta: P a p p Ferenc. — Német városok tűzoltóságainak statisztikája. A tiszti egyesület ülést tart. — Osztrák tűzoltómuzeum és a németek. — Szövetségünk köréből: Veszprém vármegyéből. — Somogy vármegye szabályrendelete. Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. Beszerzési források.

**Helyreigazítás.** A múlt számban a „Tűzoltó Otthon“ javára rendezett gyűjtés eredményeképp kitüntetett adományok között 221 K-val, Ráczeve önk. tűzoltó testület helyett, tévesen Ráczeve előjárósága szerepel. *Kuhárszky László*, titkár.

— **Védelem a színházi pánik ellen.** Mindenki tudja, mily könnyen állhat elő pánik a színházakban. Még kitörő tűz sem szükséges ehhez. Egy elájult hölgy, egy alaptalan kiáltás, vagy bármily más csekélység — a színházi közönséget nyugtalaníthatja s alapjául szolgálhat a kijáratok felé történendő fékevesztett tolongás-

Gondoljunk csak a legtöbb mozgófénykép színházra, ahol minden kép előtt a vászonra vetítik, hogy mit tegyen a közönség vész esetén, a belépő jegyekre és műsorokra nyomtatott útmutatásokra, melyekkel a néző figyelmét felhívják, hogy vész esetén merre menjen, gondoljunk arra a nemrég felvetett eszmére, hogy a közönség ne arccal, hanem háttal menjen a kijáratok át, így kevesebb a veszély stb. Emlékszik mindenki arra a sokat emlegetett rendőrszűzre, aki a színházégés kitörésekor a színpadra lépett, elővette revolverét s a közönségre kiáltott, hogy lelövi azt, aki a kijáratnál tolong s nyugtalanodik. Kissé amerikaiasan hangzik a történet, melyhez hasonló legutóbb Amerikában fordult elő: Texasban zsufolt ház előtt játszottak a színészek, mikor kisebb tűz keletkezett. A pánikot megelőzendő, a színigazgató a lámpák elő lépett s a következőket mondotta a közönségnek: Hölgyeim és uraim, meglepetést készítettem önöknek; wiskyvel telt óriási üstöt melegitek, mit néhány perc múlva a külső helyiségekben fogok a közönségnek felszolgálni. A meghívást örömmel vették s a közönség tolongás nélkül hagyta el a helyiséget. Vajjon lenne-e hatása egy ilyen felhívásnak? Egyelőre mi még érzük be azzal, hogy vész esetén a közönséget a színészek és zenekar tovább játszásával szoktatjuk nyugalomra. A rendezőnek néhány megnyugtató szava is sokat használnál s könnyen elejét veheti nagyobb zavarnak.

— **A Magyar Tűzoltó Tisztek Országos Egyesülete,** hogy alapszabályainak a szakkönyvtár alapítása, fenntartása és gyarapítására vonatkozó rendelkezésének megfelelően beszerezte az időközben megjelent magyar szakmunkákat s ezután is sulyt kíván helyezni arra, hogy szakkönyvtárában a hazai szakirodalom példányai helyet foglaljanak. A tulajdonképeni önálló szakkönyvtárakon kívül, azonban még óhajtanónak tartaná szakkönyvtárában elhelyezni a szövetségek s tűzoltótestületek jelentéseit s egyéb kiadványait is, melyek kiválóan alkalmasak arra, hogy időközönként képét adják a hazai tűzrendészeti állapotoknak. Ez okból felkéri a vármegyei szövetségek elnökségeit s a tűzoltótestületek parancsnokságait, hogy sziveskedjenek megküldeni neki eddig megjelent kiadványaikat, jelentéseiket, történetüket stb. 1—1 példányban, még pedig nem csupán a legutóbbiakat, hanem visszamenőleg, a régebbi kiadványokat is.

— **Huszonötezer korona pályadíj megfelelő biztonsági lámpára.** Az oberbergi kerület bányászszövetsége (Essenben a Ruhr mellett) 25.000 koronás pályadíjat tűzött ki egy bányában használható s megbízható időjelzővel ellátott elektromos biztonsági lámpára. A pályázat minket tűzoltókat is közvetlenül érdekel, mert robbanó gázakkal telt helyiségekben megfelelő lámpának sok hasznát vehetnők.

— **Pánik egy cirkuszban.** A bilbaói cirkuszban nov. hó 24-én, vasárnap népies mozgófénykép-eladás volt és mert csak tíz centesimós beléptidíjat szedtek, zsufolásig megtelt az aréna. Közben egy film lángrollobbant és a közönség rémülten menekült. Egy ember a magasból torkaszakadtából kiabált: Tűz van! Gondatlanság tette, hogy a villamos lámpákat nem gyújtották fel és a menekülő tömeg közönséges gyertyás vészlámpák sötétségében tolongott. Mire a tűzoltóság jött, elmúlt minden veszedelem, de a cirkusz porondján negyven ember hevert eszméletlenül, sok gyermeket agyontapostak és egy asszony is meghalt. A mozgófényképszínház tulajdonosát és gépészét letartóztatták.

— **Mozisok harca.** Az osztrák mozgóképszínház tulajdonosok a legutóbb kiadott s a mozikkal foglalkozó belügyminiszteri rendeletben ellenük irányuló sérelmes intézkedések kikorrigálása érdekében gyűlést fognak tartani, s ezen a napon az összes mozikat zárva tartják, hogy ezzel is demonstrálják a kino speciális

fontos értékét a társadalomban. A mozgalmat az ipartestületek egész csoportja támogatja, még pedig nem csupán azok, melyek a kinoipar révén érdekelve vannak.

— **Szándékos gyújtogatás.** Az egyik vidéki földesur megakarta tréfálni a biztosító társaságot, vett 600 darab szivart s azt tűzkár ellen biztosította. Mikor néhány hét múlva a szivarokat elszivta, a tűzkárt bejelentette és kérte a szivarok árának megtérítését. A biztosító társaság feljelentette szándékos tűzgyújtás címén.

## Szerkesztői üzenetek.

H. Angolországban és Északamerikában a biztosító társulatok a tűzoltói kiadásoknak a felét fizetik, Svájcban cantonok szerint más-más és tetszés szerinti hozzájárulás, Szászországban 1—8% a bruttó bevételből az állam tűzoltó pénztárába szolgáltatandó be, Württembergben 3% Ausztriában 2% a közönségre átnemhárítható hozzájárulás. Nálunk ez a 2% félmillió koronát tenne ki évenként. Ebből szervezhető lenne a tűzrendészeti osztály, rendszeresíthető volna a tűzfelügyelői intézmény, sőt még a szegény egyesületek felszerelésére is jutna.

E. Az aceton épügy, mint az alkohol vízzel elégyedik és mert könnyebbek, mint a víz, mindig a víz felületén usznak.

M. 80% szén-sav jelenléte elégséges, hogy a gyúlékony folyadék lángra ne lobbanjon.

## Beszerzési források.

**KÖHLER ISTVÁN** (ezelőtt **Geltner** és **Rausch** tulajdona)  
fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.  
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.  
Gyár: Korponal-utca 20—21. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár**  
Részvénytársaság  
Budapest,  
VI., Váci-út 69  
GYÁRT:  
◁ Gőz-, motor-, tűzfecskeendőket és kütszivattyúkat. ▷

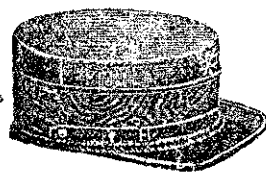
**SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON**  
cs. és kir. udvari szállító, gyártaanak:  
tűzfecskeendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.  
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,  
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vígyszínház tőszomszédságában).



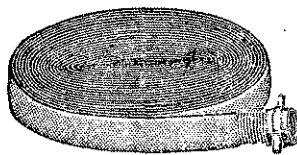
**Mátrai Antal és Társa r.-t.**  
ezelőtt Mátrai, Feik és Társa  
Budapest, Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.  
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

✻ **Walser Ferenc** ✻  
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,  
harang- és fémműtőde  
Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

**Sternberg és Kálmán**  
Budapest, VIII., József-körút 35.  
GYÁRTUNK: tűzfecskeendőket, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.



Tűzoltó-sapkákat  
legjobb és legolcsóbban készít  
**Ritscher Zsigmond**  
és Fia Körmenten.  
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.



**FEIK ÉS TRÉBA**  
Budapest, V., Lipót-körút 22.  
Legelőnyösebb bevásárlási forrás  
összes tűzoltó-szerekben, egyéni felszerelésekben stb. Árjegyzék ingyen.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a  
**tűzoltók gyufáját!**  
Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.



!! Katonafegyverek rendkívül olcsó árban !!  
Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és felszerelések  
**Tiller Mór és Társa**  
cs. és kir. udvari szállítóknál  
Budapest, Váci-utca 35. szám.  
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!